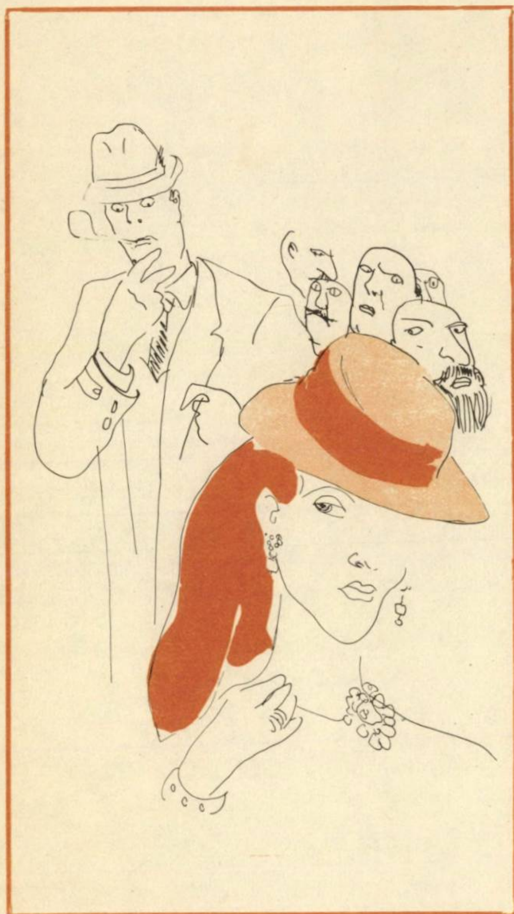
ADEMENITOARELE CAPCANE...

AVENTURI ALE MEMORIEI ȘI FANTEZIEI

Almanahul României literare 1984

Ademenitoarele capcane...
1984

ADEMENITOARELE CAPCANE

Aventuri ale memoriei şi fanteziei

ALMANAHUL „ROMÂNIEI LITERARE“ — 1984

Coperta — TUDOR JEBELEANU

Prezentarea artistică: Elena Marinescu

Sub indicele Aventuri ale memoriei şi fanteziei, *publicăm o antologie de povestiri cu un caracter mai puţin obişnuit, stîrnind însă curiozitatea şi solicitînd inteligenţa investigatorie a cititorului. Altfel spus, lectura presupune ea însăşi un joc al spiritului printre meandrele textului, implicînd deopotrivă impactul creator al memoriei şi fanteziei, într-o finalitate generatoare de surpriza deznodămîntului.*

Subliniem totodată că textele traduse din autori străini, în marea lor majoritate inedite cititorului român, sînt fericit completate cu şase asemenea povestiri originale din literatura noastră contemporană, scrise anume pentru acest almanah.

„România literară“

SEICHO MATSUMOTO

CHIPUL

DE ȚINUT MINTE: Toate datele din acest „Jurnal“ sînt imaginare. Între datele însemnărilor poate fi o zi, cîteva zile, săptămîni sau luni. Totul rămîne la latitudinea cititorului...

UPĂ ȘEDINȚĂ, în teatru au rămas numai cei din conducere. Aveau ceva serios de discutat. Eu am plecat cu colegul A. Am mers împreună pînă la gara Gotanda discutînd ba de una ba de alta.

— Știi ce au de discutat? m-a întrebat colegul.

— Nu, nu știu.

— Atunci să-ți spun eu... Conducerea teatrului tratează cu o societate producătoare de filme condițiile participării instituției noastre la realizarea unui film. Este vorba despre o nouă peliculă a celebrului regizor Ishii care are nevoie de cîțiva oameni pentru figurație. Directorul își face probleme din cauza filmului...

— N-am știut. Tu ai vreun interes la acest film? am întrebat.

— Am, bine-nțeles că am. La noi în teatru treburile nu prea merg cum ar trebui să meargă, sîntem mereu în deficit. Directorul ar face mai bine să încheie cu ei un acord referitor la cît mai multe lucruri, cu cît mai multe vor consimți ei să fie de acord...

— El le-a făcut oferta?

— Nu, ei au venit. Nu-i cine știe ce chilipir, pentru patru actori oferă ceva în jurul a 1.300.000 yeni.

— Cine-or fi cei patru? am întrebat, încercînd în gînd să văd dacă aș putea ști.

Colegul a numit oamenii despre care credea el că ar putea intra în discuție.

— Filmul va fi o reclamă extraordinară pentru Societatea noastră, s-ar putea pune pe picioare, cine știe...

Ajunși în fața gării am băut fiecare cîte un păhărel.

Azi...

AM fost pur și simplu surprins atunci cînd directorul mi-a propus să joc în film. Sînt, așadar, unul dintre cei patru aleși. Întrebîndu-l care sînt ceilalți trei, mi-a răspuns că ei fac cu toții parte din conducerea teatrului.

— Dar cum se face că mi-a picat norocul ăsta pe cap?

— Regizorul Ishii te-a ales. A văzut reprezentația noastră cu „Corupția“ și a zis că te vrea și pace...

De altfel, pentru creația mea din „Corupția“ am fost lăudat și în cronicile din ziare. Cronicarii de specialitate scriau ceva cam în genul ăsta: „... tînărul actor Rjokici Ino a reliefat cu măiestrie caracterul nihilist al personajului“. Și în

teatru am fost lăudat, cu toate că era un rol secundar. Așadar, sper că e de la sine înțeles de ce am fost surprins aflînd de propunerea regizorului Ishii.

— Domnul Ishii este de neînduplecat, zice că în noul lui film, „Zăpezi de primăvară", nu vrea să distribuie nici un actor din cadrul Societății la care lucrează. Caută figuri noi, de aceea te-a ales pe tine. S-a sfătuit mai întîi cu conducerea noastră, apoi te-a ales. Societatea noastră are nevoie de bani, nu-i deajuns numai să tot închiriem sala. Trebuie să avem un teatru adevărat, iar oferta lui Ishii reprezintă un prilej unic, zise directorul.

Are dreptate. Mai am puțin și fac opt ani de activitate la Societatea „Linda" și uite că tocmai acum mi s-a ivit o ocazie deosebită...

— Primesc oferta! am răspuns înclinîndu-mă respectuos.

N-aș putea spune că nu sînt bucuros, sînt chiar mîndru cu toate că în suflet mi s-a așternut o anume teamă. Se pare că această stare mi-a apărut și pe față pentru că directorul m-a bătut pe umăr și mi-a zis:

— Nu-ți fie teamă, filmul e altceva decît teatrul, acolo se taie și se răstaie... N-are de ce să-ți fie frică.

Numai că povestea era alta, starea mea avea un cu totul alt motiv. Mult mai grav.

Azi...

AM început turnările la „Zăpezi de primăvară". Sînt îngrijorat tot timpul și nu mă pot concentra. Știu și care este cauza: la spectacolele de la „Linda" vine un număr mic de spectatori, toți din oraș, filmul însă va rula în toată țara. Habar n-am cine ar putea să-l vadă! Gîndul că filmul va fi terminat și prezentat pe ecrane mă umple de o neliniște grea, ca un nor negru. Dacă aș spune cuiva lucrul acesta, ar spune că mă tem de insucces...

Regizorul Ishii este foarte ferm, dar se poartă prietenos.

Azi...

FILMĂRILE au fost terminate. Este filmul unui regizor celebru, de aceea succesul lui este ca și asigurat.

Am primit onorariul pentru rol. După cum spunea directorul, au plătit în total 1.200.000 yeni care au intrat în fondurile Societății „Linda". Eu am primit 40.000 yeni. Sînt mulțumit.

Am plecat să mă îmbăt și asta nu numai de bucuros ce eram. Voiam să încerc să uit de neliniștea care mă cuprinsese ca un clește...

Azi...

AM văzut cîteva secvențe din „Zăpezi de primăvară" dar nu m-am regăsit în nici una dintre ele. Filmul va rula în curînd pe ecrane. Starea de teamă mă stăpînește în continuare.

Azi...

AM văzut copia de lucru a „Zăpezilor...". Nu m-au interesat decît scenele în care apăream eu, restul nu. Am apărut în prim plan numai de două ori, vreme de cîteva secunde. Asta m-a mai liniștit întrucîtva.

Azi...

PRESA a publicat aprecieri elogioase despre „Zăpezi de primăvară". Despre rolul meu scrie: „Personajul interpretat de actorul Rjokici Ino de la Societatea teatrală «Linda» a pus cu măiestrie în evidență caracterul nihilist al eroului..." Cu alte cuvinte, critica m-a lăudat, dar...

Azi...

DIRECTORUL a venit la mine și am analizat împreună întregul film.

— Regizorul te laudă peste tot, zise directorul în cele din urmă.

— Chiar? am întrebat cuprins de bucurie. Domnule director, cunosc un loc frumos la Shibui, n-ați vrea să mergeți cu mine?

— Ți s-a ivit ocazia cea mare, ține-te bine! zise directorul bătîndu-mă pe umăr, după ce am băut cîte un păhărel.

Am sentimentul că mă aflu în al nouălea cer. Am prins gust de mărire. Am citit undeva că un actor străin, ajuns în culmea gloriei, a spus: „Îmi pică banii cu lopata și eu nu știu ce să fac cu ei. Stau deobicei într-un separé, în restaurantele luxoase și încep să cînt cîntece țigănești..."

Întorcîndu-mă cu trenul am ajuns în dreptul stației Haradjuku și m-a cuprins din nou teama, neliniștea. Plecasem într-o stare de bună dispoziție apoi,

dintr-odată, parcă mi-ar fi fost retezată cu briciul.

Azi...

FILMUL rulează în întreaga țară de aproape două luni. El poate ca i-a și văzut, sau, poate, încă nu. Așadar, natural, nu s-a putut întîmpla încă nimic, în acest din urmă caz. Ar fi vorba de o întîmplare care se poate petrece odată la o mie de cazuri, la o sută de mii, poate. Cu toate astea nu-mi aflu liniștea.

Azi...

OFERTA pentru un nou film mi-a fost făcută numai mie. Directorul mi-a zis:

— Ne-au oferit 400.000 yeni, eu le-am cerut 500.000 și ei au acceptat. Le placi, domnule. Producătorul vrea să te întîlnească deseară. Ce zici?

Întîlnirea a avut loc într-un salon rezervat, la restaurant. Am fost împreună cu directorul, producătorul venise cu scenaristul și cu regizorul. Am semnat contractul în prezența directorului.

— Acum lucrez la scenariu, turnările vor începe peste circa două luni, zise scenaristul, un tip înalt, cu ochelari.

— Ino o să dețină un rol principal în film? a întrebat directorul.

— Da, popularitatea lui e-n creștere, va ajunge celebru, răspunse scenaristul. În spatele ochelarilor, ochii îi străluciră. În Japonia nu avem un actor în genul lui. La ora actuală n-o mai duci mult cu o mutrișoară drăgălașă, trebuie să fii o personalitate! O să vină vremea cînd actori buni, care pînă acum au jucat doar roluri de umplutură, vor ajunge să joace rolurile principale.

Îl ascultam și eram convins că eram un astfel de actor. Un sentiment de fericire îmi inundă întregul corp. Am sentimentul că plutesc pe undeva pe sus, prin nori...

Azi...

PRESIMT că mă așteaptă un destin fericit, dar și o prăbușire pe măsură. Ce naiba, fericirea mea trebuie să umble ținîndu-se permanent de mînă cu disperarea? În primul film, pericolul mă pîndea cu o probabilitate de unu la zece mii sau la o sută de mii. Acum însă, cînd mi-a fost încredințat rolul principal, chipul meu va apare de mai multe ori în prim plan, voi deveni celebru și este ușor de presupus că voi fi invitat să joc și în alte filme. Posibilitatea ca insul acela să-mi vadă chipul crește teribil, probabilitatea fiind acum de unu la zece...

Azi...

VREAU să-mi prind fericirea bine strîns de mînă. Sincer vorbind, vreau să devin cineva și să cîștig o poziție bună. Vreau bani! Vreau să beau șampanie în localuri de lux și să plîng ascultînd cîntece țigănești, care-mi vor fi cîntate doar mie. N-am să las eu fericirea să-mi scape printre degete!

Azi...

ÎN ultimul timp mă gîndesc mereu la acel lucru și am sentimentul că el reprezintă un nonsens. Nu mă pot concentra pentru a analiza sub toate aspectele situația în care mă aflu.

Azi...

AM fost înștiințat că turnările la noul film, „Pădurea roșie", vor începe peste treizeci de zile. Peste alte șaizeci, filmul va rula în toată țara... Și-atunci, gata!!

Șaizeci de zile... M-am hotărît ca în acest răstimp să mă lecuiesc de prăpastia asta groaznică... Să o astup eu însumi...

Azi...

— EȘTI distribuit în filme pentru că reușești să trezești sentimentul aparte al nihilismului..., îmi zise directorul. Fapt care place intelectualilor...

— Arăt eu chiar atît de ciudat?

— Da, arăți. Ai o expresie aparte.

Am mai auzit treaba asta și de la oamenii din echipa de filmare. De bună seamă că spectatorii vor începe să se intereseze de persoana mea, a unui artist necunoscut pînă acum, cu numele de Rjokici Ino...

Azi...

AM scos din sertar cîteva plicuri îngălbenite. Pe partea rezervată trimițătorului era tipărită, pe fiecare din cele opt plicuri, adresa aceluiași birou de detectivi particulari. Am primit cîte un plic în fiecare an — opt în total. Conținutul era același, persoana la care se referea, de asemenea. Am citit din nou prima

adresă. Era datată 1948: „Rezultatul cercetărilor noastre referitoare la domnul Sadasaburo Ishioka întîrzie din cauza necunoașterii adresei. Cercetările de pînă acum ne-au pus pe urma unei persoane care lucrează la o intreprindere de producere a oțelului. Pe baza acestei date am efectuat investigații..."

Da, m-am adresat unui birou de detectivi particulari din Shiboji-Tokyo, cu rugămintea de a-mi furniza date despre un individ pe nume Sadasaburo Ishioka din Jawata-Kyushu. Cînd un detectiv din partea biroului m-a întrebat de adresă i-am răspuns că nu o cunosc. Întrebîndu-mă apoi de ocupația lui, am răspuns că nu sînt sigur, dar am auzit că lucrează la o intreprindere producătoare de oțel. Mi-a spus că sînt cam slăbuțe datele pe care li le-am pus la dispoziție, dar că vor încerca să afle datele care mă interesează. Afacerile sînt afaceri! Speram să reușesc să învălui totul într-o ceață cît mai densă și cînd colo ei mi-au furnizat date foarte exacte.

„Sadasaburo Ishioka lucrează ca funcționar la o Societate a oțelului din Kyushul de Nord. Adresa lui este: Jawata, Torimaci 3-ciome. Este născut în anul 1922, necăsătorit, părinți decedați, frații trăiesc la țară. Cîștigul mediu lunar este de 9.000 yeni. Are o fire veselă, la slujbă e simpatizat de toată lumea. Îi place să joace **madjong** și să meargă la pescuit. Femeile nu-l preocupă."

Acesta a fost primul lor răspuns. În fiecare an am cerut apoi cîte unul nou. În primii patru ani conținutul răspunsului a rămas neschimbat. În cel de al cincilea an însă Sadasaburo și-a schimbat ocupația și adresa. Lucra acum la o intreprindere pentru obiecte electrice din Kurosaki și locuia la adresa: Jawata, Kurosaki Honmaci 1-ciome. În anul al șaselea, răspunsul a fost completat astfel: „Căsătorit la 28 martie". În al șaptelea: „I s-a născut un băiat". Răspunsul primit în anul al optulea suna astfel: „Adresa: Sadasaburo Ishioka, Jawata, Kurosaki Honmaci 1-ciome. Lucrează la o intreprindere de obiecte electrice din Kurosaki. Cîștigul lunar — 17.000 yeni. Soția lui are 28 ani. Au un fiu de doi ani."

Viața insului cu numele Sadasaburo Ishioka o aveam acum ca-n palmă. E drept că am plătit pentru asta sume frumușele, dar în tot acest timp am avut un sentiment de liniște, de siguranță: existența lui pe acest pămînt era acum în mîinile mele!

Am întins pe birou toate cele opt răspunsuri apoi am început să fumez.

Care va să zică, Sadasaburo Ishioka... L-am cunoscut în urmă cu nouă ani, mai precis în ziua de 18 iunie 1947, în trenul de Kyoto, de la ora 11.20. L-am avut în fața ochilor timp de douăzeci de minute. Eram în provincia Shimane, între stațiile Sufu și Hamada.

Lîngă mine stătea Mijoko, care privea plictisită pe fereastră. La un moment dat îl recunoscu printre călători pe **el**. Strigă: „Domnule Ishioka!" Trenul era înțesat de lume. Cei care se urcaseră în stația Shimonoseki stăteau pe scaune, ceilalți, care se urcaseră pe drum, stăteau în picioare.

— Noroc, zise un ins din mulțime. Să tot fi avut douăzeci și șapte de ani, cu buze groase, puternic reliefate, cu ochi mari. Ce faci tu pe aici, Mijoko? Asta zic și eu întîmplare...!

Părea cu adevărat surprins. Stăteam unul lîngă altul, el uitîndu-se cu coada ochiului la mine. Eu priveam pe fereastră și mozoleam în gură o țigară, prefăcîndu-mă absent. Fumul mă pișca la ochi, fapt pentru care am închis unul dintre ei.

— Mergeți după cumpărături, domnule Ishioka? îl întrebă Mijoko veselă.

— N-aș prea zice, sînt încă liber și asemenea lucruri nu mă preocupă. Mi-am luat o zi liberă, mă duc la țară, dar mîine trebuie să mă întorc la Jawata. Dar tu, încotro cu trenul ăsta?

— Eu? După cumpărături, se spune că provincia Shimane este mai bogată în comparație cu Kyushul de Nord...

Oamenii din jur rîseră la auzul acestei constatări. Dîndu-și seama de situație, Mijoko completă: Mie însă îmi e tot una. O să dorm undeva în stațiune, iar la întoarcere poate am să cumpăr ceva.

— În stațiune? întrebă Ishioka și mie mi se păru că mă privește din nou. Se uita la mine ca la un cunoscut în vreme ce eu continuam să privesc pe fereastră.

Au început să discute între ei. Cînd trenul intră în periferia orașului Hamada, Ishioka s-a ridicat și a zis:

— La revedere, și cînd am să vin la Jawata am să trec și pe la bar...

— Vă aștept, la revedere, i-a răspuns Mijoko.

Insul a început să se tragă spre coborîre, iar mie mi s-a părut că s-a mai întors o dată pentru a se uita la mine. În tren am urcat, împreună cu Mijoko, la Jawata. Am trecut prin Madji, apoi prin Shimonoseki. Trenul era aglomerat și în tot acest drum nu ne-am aflat unul lîngă celălalt. Îmi convenea această situație. Pînă la Shimonoseki nu am întîlnit nici un cunoscut... Și tocmai acum Mijoko a venit lîngă mine, tocmai acum a trebuit să pice cunoștința asta a ei. M-am enervat. Mustrînd-o, mi-a răspuns:

— Păi... doar e clientul nostru, n-am nimic cu el... L-am întîlnit cu totul întîmplător, nu se făcea să nu-l strig... Nu-ți face griji, n-o să spună nimic rău despre mine...

— Îl iubești? am întrebat-o.

Mijoko închise ochii, își înclină capul și zîmbi enigmatic. Mi-am dat seama că am ajuns într-o situație delicată: faptul că am fost văzuți împreună constituia o greșeală. Una colosală. Am început s-o descos.

— Cum îl cheamă?

— Nu știu exact, dar ai auzit că el singur a zis că lucrează la oțelărie...

— Unde locuiește?

— Nu știu, dar de ce întrebi? Ești gelos?

Mijoko rîse cumva ciudat, i se văzu gingia și nu arăta prea bine.

Pe măsură ce timpul trecea își făcu loc în capul meu ideea că Sadasaburo Ishioka mă văzuse în compania lui Mijoko. Gîndul acesta mă tortura, era ca și cum dintr-o rană mică microbii încep să se răspîndească în întregul corp.

Relațiile mele cu Mijoko nu le cunoștea nimeni, la barul la care ea lucra eu nearătîndu-mă niciodată. Întrucît acolo nu numai că lucra, dar și locuia, întotdeauna am chemat-o la telefon sub un alt nume decît al meu. De fiecare dată am tras la cîte un hotel mic și neînsemnat, altul de fiecare dată.

Ne-am cunoscut într-un sat unde ne aflam amîndoi pentru cumpărături de-ale gurii. Pe scurt, nimeni nu ne-a văzut împreună pînă acum, în ultima clipă, cînd ne-a ieșit în cale Sadasaburo Ishioka. El ne-a văzut și de bună seamă că nu-mi va uita figura...

Și eu îmi amintesc foarte bine figura lui, expresia feții, ochii lui mari și buzele proeminente. De cum îmi vine în minte numele, chipul lui îmi apare foarte clar în fața ochilor.

Din cînd în cînd mă întreb dacă nu cumva îmi fac probleme inutile din cauza acestui individ. Îmi ziceam adesea că faptul că ne-a văzut împreună nu înseamnă nimic, că el habar n-are de mine și că, în concluzie, n-am de ce mă teme. Numai că toate aceste gînduri durară doar cîteva clipe. Îmi dădeam perfect de bine seama că nu făceam altceva decît să mă autopăcălesc...

Azi...

ERA septembrie, același an. Locuiam la Tokyo încă din luna iulie. Tokyo este capitala țării și, de pildă, omul care se duce în cartierul Yurokuci are prilejul să găsească acolo gazetele din toată țara. Aici fiecare își poate cumpăra foaia preferată. Mă duceam, de aceea, în fiecare zi la standurile unde se vindeau ziarele și revistele din Kyushul de Nord și din provincia Shimane. La sfîrșitul lui septembrie am dat peste știrea pe care o așteptam:

„În ziua de 26 septembrie în jurul orei 9 dimineața cetățeni locali au găsit în apropierea pădurii satului Okuni ținutul Nima cadavrul unei femei, într-o stare avansată de descompunere. Pe corpul femeii au fost descoperite urme care dovedesc că femeia a fost sugrumată. Se presupune că femeia avea între 21—22 ani. Au fost deschise cercetări pentru identificarea victimei și pentru prinderea făptașului. Se pare că victima nu este de prin părțile locului."

La sfîrșitul lui octombrie, adică la

scurgerea unei luni de la publicarea știrii, într-un ziar local din Kyushul de Nord a apărut următoarea știre:

„Mijoko Jamada (21 ani), ospătăriță la barul «Hatzuhana» din cartierul Cino din orașul Jawata, a plecat de acasă în dimineața zilei de 18 iunie și de atunci nu a mai fost văzută. Întrucît în pădurea din apropierea satului Okuni din ținutul Nima, provincia Shimane, a fost găsit cadavrul unei femei ucise prin sugrumare, cadavru care-i seamănă, a fost deschisă o anchetă. Pe baza declarațiilor cunoscuților, victima a fost identificată ca fiind Mijoko Jamada. Nu se cunoaște pînă în prezent cum a ajuns în locul în care a fost găsit corpul ei neînsuflețit, dar se presupune că a fost adus acolo de ucigașul ei. Un martos ocular a declarat că a văzut-o în ziua de 18 iunie în trenul de Kyoto în compania unui bărbat. Poliția din Jawata consideră că insul în cauză este ucigașul și a pornit acțiunea de urmărire și prindere a lui."

Ce-i drept, mă așteptam să găsească cadavrul lui Mijoko, dar speram în sinea mea că insul care ne văzuse în tren să nu ciripească. Citind rîndurile de mai sus am avut senzația că cineva mi-a prins inima într-o ghiară de gheață. E clar ca lumina zilei că martorul ocular de care scria gazeta nu putea fi altul decît Sadasaburo Ishioka. Mai mult ca sigur că el s-a dus la poliție unde l-a descris cu lux de amănunte pe „bărbatul care se afla în tren împreună cu Mijoko."

Dacă i-ați vedea chipul, l-ați recunoaște? l-au întrebat, mai mult ca sigur, la poliție.

Sigur că l-aș recunoaște, a răspuns el. L-aș recunoaște din prima clipă, a completat el în continuare. În douăzeci de minute i s-au întipărit în minte toate trăsăturile chipului meu: ochii, nasul, buzele, barba...

Am chemat-o intenționat pe Mijoko din Jawata sub pretextul că mergem la băi, într-un sat îndepărtat. Ea a venit iar eu am omorît-o. Am ales un loc ferit unde să nu ne poată vedea nimeni. De ce dracu a trebuit să am așa un ghinion? De ce a trebuit ca insul să urce tocmai în trenul în care eram și noi? Dacă stau să mă gîndesc mai bine, constat că atunci ar fi trebuit să-mi schimb planul inițial. Ne văzuse doar un cunoscut de-al ei, aveam motiv deci să-mi amîn planul pentru o altă zi. Numai că în clipele acelea n-am gîndit astfel. În felul acesta am intrat într-o situație din care nimeni nu mă putea scoate. N-am avut timp să mă gîndesc la toate acestea, atunci voiam să scap cît mai repede cu putință de ea.

Mijoko era într-o anume stare. Am rugat-o să nu-l țină, dar ea a refuzat categoric.

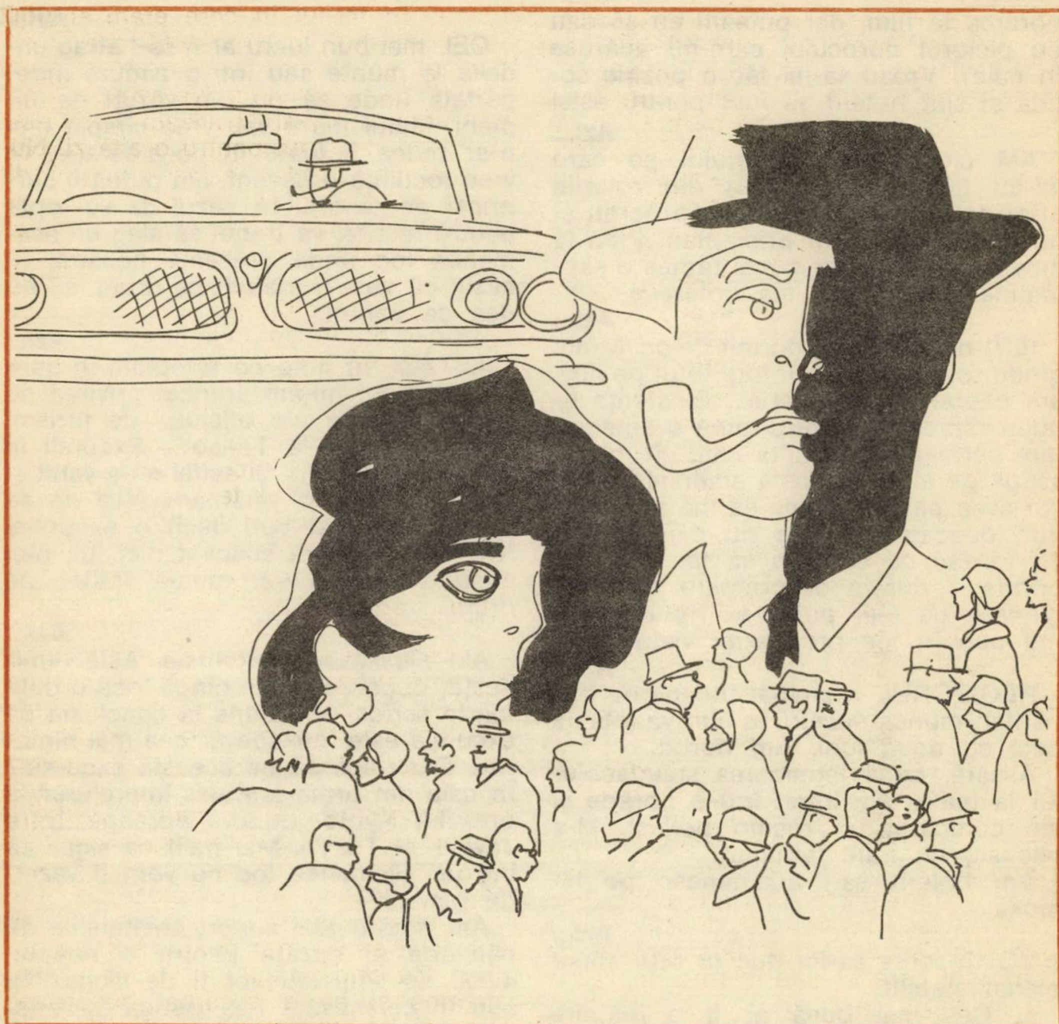
— N-aș face-o nici dacă m-ai ruga în genunchi! Este primul meu copil și nu pot face așa ceva nici în ruptul capului. Tu acum îmi ceri să te ajut, apoi îmi dai cu piciorul. Ești un laș, dar n-o să-ți meargă cu mine! Nu scapi tu cu una, cu două de mine!

Am regretat că m-am încurcat cu o fată atît de limitată, de lipsită de educație, care, pe deasupra, mai era și încăpățînată și bănuitoare. Voiam să termin, dar ea nu se dădea bătută. Se ținea scai de mine. La gîndul că aș putea trăi alături de copilul acestei femei mă apucau durerile de cap și totul mi se părea desnădăjduitor. M-am mîniat pe mine că mi-am bătut joc de propria-mi viață cu o femeie atît de redusă și încăpățînată... Dacă nu vrea să plece de bună voie, nu-mi rămîne nimic altceva de făcut decît să o omor pentru a fi din nou liber. Cu orice preț! Am invitat-o într-o stațiune și ea a acceptat bucuroasă. Din fericire nu am fost văzuți de nimeni din orașul nostru. Și chiar dacă i-ar descoperi cadavrul, nimeni n-ar avea cum să facă legătura cu mine.

Dacă nu ne-am fi întîlnit cu Ishioka în tren totul ar fi decurs normal. Am înnoptat în stațiune apoi, a doua zi, ne-am dus într-o pădure unde nu se afla țipenie de om. Ne-am iubit amețiți de aroma pădurii apoi am sugrumat-o...

M-am întors la Jawata, mi-am strîns lucrurile și am plecat la Tokyo, orașul după care tînjeam atît de mult.

Singurul martor de pe pămînt capabil să facă o legătură între mine și destinul lui Mijoko este Ishioka. El este singurul

care mi-a văzut chipul...

Azi...(continuare de ieri)

DIN ziua în care am citit textul acela din ziar am început să-i acord lui Ishioka o atenție aparte. De aceea primeam în fiecare an cîte o informare din partea unui birou de detectivi particulari. Doream să aflu cît mai multe elemente despre el. Atîta vreme cît el trăia la Jawata, eu trăind la Tokyo, eram foarte liniștit.

Cu toate acestea, s-a întîmplat ceva pe care nu-l prevăzusem: am ajuns să joc în filme, chipul meu apărea pe ecranele tuturor cinematografelor. Dacă Ishioka mă vede pe ecran, mă recunoaște fără nici o dificultate. Și ce garanții am eu că nu mă va vedea în „Zăpezi de primăvară" sau în „Pădurea roșie"?

Încă de la primele scene turnate pentru „Zăpezi de primăvară" am avut sentimentul că mă mișc între niște sloiuri de gheață. A început să mă cuprindă frica, dar dacă o vreme nu s-a întîmplat nimic, m-am liniștit. Cu „Pădurea roșie" este însă altă poveste, în acest film joc rolul principal, nu se compară deci cu „Zăpezi de primăvară". Mai mult ca sigur că Ishioka o să mă vadă! Pentru liniștea mea aș fi putut renunța la cola-

borarea la film, dar puteam eu să dau cu piciorul norocului care-mi apăruse în cale?! Vreau să-mi fac o poziție solidă și sînt hotărît să lupt pentru asta!

Azi...

AM citit copia scenariului pe care mi-au trimis-o. Am unul din rolurile principale, voi apărea des pe ecran și nu de puține ori în prim plan. Pînă la începerea turnărilor a mai rămas o săptămînă. Trebuie să mă hotărăsc.

Azi...

IERI noapte n-am dormit deloc. M-am gîndit tot timpul, am întors totul pe dos, am căutat o combinație... Existența tipului reprezintă pentru mine o amenințare permanentă și atîta timp cît nu voi scăpa de el, de această amenințare, nu voi avea pace. Trebuie să mă apăr singur, deocamdată însă nu mă gîndesc ce să fac cu el, cum să fac. Mă cuprinde o durere devoratoare cînd mă gîndesc că s-ar putea să nu reușesc. Îmi pun în joc propria-mi viață...

Azi...

REGIZORUL a amînat începerea turnărilor, munca noastră la film va întîrzia deci cu două luni. Am noroc.

Aseară, după terminarea spectacolului la teatru am intrat într-o librărie și am cumpărat un roamn polițist. M-a plictisit, nu l-am terminat.

Am hotărît să-l ademenesc pe Ishioka.

Azi...

VOI încerca să-mi duc la bun sfîrșit planul stabilit.

1. Cea mai bună ar fi o întîlnire într-un loc ferit, poate la munte, dar va fi foarte greu de ademenit. Pentru asta aș avea nevoie de un al treilea, treabă periculoasă, deci exclusă.

2. Otrăvirea ar fi și ea indicată, să-i torn otravă în băutură. Nici n-ar fi chiar așa de complicat și, în plus, m-aș putea adapta mai ușor împrejurărilor.

3. Dar în ce mod să-l atrag? În principiu, ar trebui să fac singur treaba asta. Ar trebui să fiu sigur că va veni, trebuie să fac tot ce-i posibil ca el să nu mă refuze.

Toate astea trebuie respectate necondiționat.

Azi...

CEL mai bun lucru ar fi să-l atrag undeva la munte sau într-o pădure îndepărtată unde să nu fim văzuți de nimeni. Malul mării sau vreo cîmpie nici n-ar putea fi luate în considerație. În vreo locuință e riscant, am putea fi surprinși de cineva. În cazul că voi opta pentru munte, va trebui să aleg un asemenea loc unde prezența noastră, în cazul că vom fi întîlniți pe drum, să nu dea de bănuit.

Azi...

ASTĂZI, în timp ce așteptam în gara Ocianomizu, mi-am aruncat privirea pe cîteva reclame ale oficiului de turism: „Veniți cu noi la Takao", „Excursii la Mitake", „Nikko"... Și astfel mi-a venit și ideea pe care o așteptam. Nici că se putea ceva mai bun decît o excursie. N-o să i se pară suspect nici lui, nici altcuiva care ne-ar putea întîlni pe drum...

Azi...

AM ales așadar excursia. Astă dimineață, după ce m-am gîndit încă o dată foarte serios, am ajuns la concluzia că excursia este într-adevăr cea mai nimerită. Dar unde să fie această excursie? În cele din urmă am ales împrejurimile orașului Kyoto, undeva aproape, între Jawata și Tokyo. Mai mult ca sigur că într-un asemenea loc nu vom fi văzuți de nimeni.

Am hotărît să-i suport cheltuielile de călătorie și cazare pentru o noapte. 4.000 de yeni îmi vor fi de ajuns. Nu știu în ce măsură i-aș cîștiga încrederea, dar, trimițîndu-i banii va crede categoric că nu e vorba de o glumă. Banii vor fi dovada cea mai bună că-i vorba de o treabă serioasă. Dacă o să aibă interes — și eu mă voi strădui să i-l trezesc — va veni în mod cert.

Ca loc am ales Hicizanul. Am fost acolo de două ori și-i cunosc împrejurimile. Stîncile sînt acoperite cu cedri japonezi, cu chiparoși și tisă. De la Sakamoto se poate merge cu telefericul iar de la mănăstirea Konponciudo în sus a merge pe acest drum nu poate părea suspect pentru nimeni. Și chiar dacă mai tîrziu i-ar descoperi cadavrul nimeni nu-și va aminti de mine. În afară

de mănăstirea Konponciudo se mai găsesc pe acolo și alte locașuri: Daikodo, Kaidanin, Djodoin. Oamenii ies des să se plimbe prin zonă. Mai este și un drum care duce spre muntele Shimei și spre Turnul de Apus. Și de jur-împrejur păduri adînci.

Acesta va fi locul.

Azi...

AM luat trenul de noapte spre Kyoto. Planul trebuie ținut în cel mai mare secret și pregătit cu grijă. Pînă la Sakamoto am călătorit cu trenul apoi, în continuare, pînă la Hicizan, cu telefericul. Voiam să cunosc cît mai bine locul. Din același motiv m-am dus și la Kyoto. În cabina telefericului era puțină lume. Era o vreme frumoasă, lacul Biwa oferea o priveliște minunată. Am urcat încet spre mănăstirea Konponciudo. Din cînd în cînd ne întîlneam cu grupurile care coborau. Ceva mai încolo de Daikodo se află mănăstirea Kaidanin. M-am oprit în fața acestei mănăstiri și am fumat cîteva țigări în timp ce examinam împrejurimile. Din locul în care mă aflam porneau două drumuri. Unul ducea spre Turnul de Apus, celălalt spre muntele Shimei de unde te puteai întoarce cu telefericul. Am rămas acolo cam o oră și mi-am dat seama că oamenii veniți să viziteze mănăstirile Konponciudo și Daikodo — excursioniști sau simpli călători — se întorceau foarte repede. Cei care o luau spre Turnul de Apus sau spre muntele Shimei erau foarte puțini. Am hotărît, deci: spre muntele Shimei.

Drumul era foarte îngust și n-am întîlnit țipenie de om. Pe aleile de chiparoși se zăreau căsuțele minuscule ale mănăstirilor Sakado și Rurido, care arătau ca două monumente părăsite și uitate. Mai departe nu se mai găsea nici o mănăstire, ci doar o pădure adîncă, adîncă ducînd spre o vale mai mult bănuită. Din cînd în cînd se auzeau triluri de privighetori. M-am oprit și am aprins o țigară, dar mai înainte de a o aprinde, a apărut în fața mea un călugăr îmbrăcat într-un chimono negru. L-am întrebat, după ce s-a mai apropiat, dacă pe drumul acela puteam ajunge la mănăstire.

— Da, la mănăstirea „Zmeul albastru" din Valea Neagră, mi-a răspuns călugărul continuîndu-și drumul.

Mă simțeam liniștit și mulțumit că pe drumul acesta se găsește o mănăstire. Am mai rămas acolo cîteva minute, încercînd să-mi vîr în cap fiecare amănunt legat de locul unde mă aflam. Un plan concret încă nu aveam, ideea mi-a venit abia cînd mă întorceam cu telefericul și am zărit lîngă templul Hijoshi o clădire modernă. M-am gîndit la ea întregul drum făcut cu trenul pînă la Kyoto. Pînă tîrziu în noapte, la hotel fiind, am scris aceste rînduri:

„Stimate domnule Ishioka, iertați-mă că îndrăznesc să vă adresez această scrisoare. Sînt o rudă de-a lui Mijoko Jamada. În urmă cu nouă ani, Mijoko a lucrat la barul „Hatzuhana" din Jawata. Cineva a dus-o într-o zi într-un sat din provincia Shimane și a ucis-o. Cred că ați aflat despre acest lucru. Eu sînt angajat la un mare magazin alimentar din Nagoja și umblu în interes de serviciu prin toată țara. Acum mă aflu la Kyoto de unde vă scriu aceste rînduri. În ultima perioadă am văzut la magazinul alimentar din Kyoto un individ pe care-l suspectez a fi asasinul lui Mijoko. Acest individ a trăit în urmă cu nouă ani la Jawata și provine din provincia Shimane. Dețin o grămadă de date despre el, date pe care aș vrea să vi le prezint cînd ne vom întîlni. Vă scriu toate acestea pentru că am auzit că, din întîmplare, l-ați văzut pe un individ împreună cu Mijoko, în tren, aproape de locul unde ea a fost asasinată. Aș vrea să vă cer să fiți de acord să vi-l arăt pe acest om. Vă amintiți, desigur, fizionomia lui și dacă-l veți recunoaște în el pe cel din tren, am anunța de îndată poliția. Simpla mea presupunere nu este suficientă, de aceea v-aș ruga să mă ajutați. Îmi cer scuze că vă zoresc, dar aș vrea să fiți de acord să vă

aştept în sala de aşteptare a gării din Kyoto de azi în patru zile, adică la 2 aprilie orele 14,30. Sper să mă recunoaşteţi: port şapcă maron deschis şi ochelari.
Iertaţi-mă că v-am fixat şi data, dar voi pleca într-o lungă deplasare în interes de serviciu în nordul Japoniei şi aş vrea să vă întîlnesc înainte de plecare.
Sînt convins că insul acela este asasinul, dar nu pot spune precis pînă nu-l vedeţi şi dv. Pentru orice eventualitate, în cazul în care m-am înşelat, vă rog să păstraţi discreţia totală. Din acest motiv nu vă pot spune numele suspectului şi vă rog să nu anunţaţi poliţia. În cazul în care presupunerea mea se va dovedi adevărată, vom anunţa de îndată poliţia.
Sper că înţelegeţi dorinţa mea de a-l prinde pe asasinul lui Mijoko şi veţi scuza neobişnuita mea scrisoare.

Riici Umetani".

Am recitit de cîteva ori textul scrisorii. N-am trecut nici data, nici adresa mea, am scris doar „Kyoto, la hotel", pentru a nu-mi putea răspunde. Pe plic nu trebuia să apară stampila poştei din Tokyo. Ca loc de întîlnire am fixat sala de aşteptare a gării Kyoto, în altă parte aş fi atras atenţia asupra mea. Am pus în plic un cec de 4.000 yeni şi în momentul cînd l-am predat recomandat la poşta din faţa gării Kyoto am avut sentimentul că joc rolul vieţii mele.

Va da Ishioka curs acestei scrisori? Nu aveam nici cea mai mică îndoială că da. Va veni, în mod sigur va veni! Credeam cu tărie în aceasta.

Azi...

M-AM întors la Tokyo cu un tren de noapte repetîndu-mi pe drum întregul plan. Luam în considerare fiecare amănunt şi îmi imaginam fiecare situaţie care s-ar fi putut ivi.

În ziua respectivă, la orele 14,30 am să mă duc în sala de aşteptare a gării din Kyoto. O să vină spre mine un ins şi cînd o să-mi vadă şapca o să mă întrebe: „Nu vă supăraţi, nu sînteţi domnul Umetani?" Insul care va veni la mine va fi sigur Sadasaburo Ishioka, cel cu buze groase şi ochi mari. „Am sosit azi dimineaţă cu trenul de noapte din Kyushu.", o să continue el simplu. Eu voi purta şapcă şi ochelari, îmi voi aranja cumva faţa, ca el să nu recunoască pe „Omul acela din tren". „Vă mulţumesc că aţi făcut atîta amar de drum", am să-i spun intenţionat. „Să mergem să vi-l arăt pe omul acela. După cum am aflat, astăzi el nu-i acasă, dar ştiu unde stă. E puţin cam peste mînă unde stă el, dar... aţi putea merge să vă arăt?" am să-i propun eu. „Unde?" „În Sakomoto, cam o oră de mers cu trenul. Mergem?"

Cam aşa o să decurgă discuţia, apoi o să luăm frumuşel loc în trenul de Otzo. La Hamaoto schimbăm locurile şi privim lacul. „Acesta-i lacul Biwa", îi zic. „Splendidă privelişte", zice omul din Kyushu trecînd pe locul de lîngă fereastră. Ajungem la Sakamoto, o luăm pe drumul spre templul Hijoshi şi pe partea dreaptă vedem o construcţie modernă. „Asta-i, în clădirea asta locuieşte", zic. Ishioka îşi ţuguie buzele groase şi pare încurcat. „Aşteptaţi puţin aici", eu intru... Îl ademenesc eu cumva, dv. să-l examinaţi cu atenţie. Fie că este el, fie că nu este, dv. vă faceţi că nu ştiţi nimic. O să vorbesc eu ceva cu el după care o să se întoarcă în casă. Dacă îl recunoaşteţi, anunţăm imediat poliţia." El încuviinţează dînd din cap. Îl las afară şi intru. N-am să vorbesc cu nimeni înăuntru şi am să ies repede. Ishioka o să aştepte şi o să fie nervos. „Avem ghinion", zic. „Soţia lui mi-a spus că nu s-a simţit bine şi a plecat la doctor, la Kyoto, dar se întoarce în cel mult două ceasuri. Îl aşteptăm?" Însoţitorul meu va accepta în mod sigur. „Ce-aţi zice... avem la dispoziţie două ceasuri, n-aţi vrea să ne repezim să vedem Hiazan-ul? Este teleferic pînă acolo. Aţi fost vreodată la Enojakudji?" Mai mult ca sigur va răspunde că nu. Dar şi dacă ar mai fi fost, tot n-o să-mi refuze invitaţia.

Ne așezam în teleferic. Sub noi, lacul Biwa va deveni din ce în ce mai mic. O priveliște splendidă se va deschide în fața noastră. „E frumos, nu?" „Minunat". ne împrietenim. Ajungem la stația terminus, coborîm și o luăm spre mănăstirea Konponciudo, pe o cărare șerpuită. S-ar putea ca pe drum să-mi pună întrebări. „Cum ați ajuns la concluzia că individul acela a ucis-o pe Mijoko?" O să-i dau cîteva explicații plauzibile, n-o să fie prea complicat. El o să dea din cap și n-o să se îndoiască de adevărul spuselor mele. Continuăm să mergem spre Konponciudo. Printre cedri, zărim construcția mănăstirii, lăcuită în roșu. Cumpăr două limonade sau două ape minerale, apoi ne vedem mai departe de drum. „Nu vreți să vedeți și Turnul de apus? E foarte aproape" Merge. Pe drum sînt puțini oameni, încolo mergem doar noi doi. Vedem mănăstirea Shakado și trecem mai departe. „În direcția asta se află mănăstirea «Zmeului albastru» din Valea neagră, dăm o fugă pînă acolo? Ne întoarcem imediat, avem timp", zic. Jur-împrejur nici țipenie de om. Sîntem în mijlocul pădurilor de cedri și chiparoși. „Nu vreți să ne odihnim puțin? Nu sînteți obosit?" Ne abatem de la cărare și ne așezăm jos. Deschid sticlele și torn în paharele împrumutate de la chioșc. Iau și eu unul. Să pun otravă în pahar pot în orice moment, prilejuri se găsesc.

Trebuie să repet totul de cîteva ori, să văd dacă nu am făcut vreo greșeală. Important este să-l fac să mă creadă. Dacă o să reușesc acest lucru, mă va urma prin pădure ca o oaie cuminte.

Și-acum, nu-mi rămîne altceva de făcut decît să-l aștept să vină...

CUM S-A COMPORTAT SADASABURO ISHIOKA

AȘADAR, Sadasaburo Ishioka a primit scrisoarea de la Riici Umetani. E recomandată. Deschizînd-o, a fost surprins să constate că plicul conținea și un cec de 4 000 yeni. Citind scrisoarea, surprinderea i-a fost și mai mare. Îmi cere să mă duc la Kyoto pentru a identifica un individ care ar fi ucis-o pe Mijoko acum nouă ani. Autorul scrisorii, care se prezintă drept o rudă a lui Mijoko, a aflat de undeva că l-aș fi văzut pe individul care se afla în trenul respectiv împreună cu fata. Doamne, cum trece timpul... Sînt nouă ani de atunci.

Da, călătoream de la Jawata în provincia Shimane. Mergeam la țară. Pe vremea aceea nu se prea găseau de-ale gurii, de aceea am plecat prin sate pentru a găsi măcar orez. Mă întorceam acasă de la un prieten din Tsuda, cu un tren arhiplin. Toți călătorii erau încărcați de cumpărături. Ajungînd în vagon m-am auzit strigat de o femeie. Era Mijoko, fata de la barul „Hatsubana" din Jawata. O știam bine pentru că mă duceam destul de des la bar. Era o fată drăguță, cu fața rotundă. Îmi plăcea. Am fost surprins s-o întîlnesc într-un tren arhiplin cum era cel cu care călătoream.

— Ce faci aici, Mijoko? Încotro te duci? am întrebat-o.

— La stațiune, la băi. Am auzit că provincia Shimane este bogată, o să cumpăr și eu ceva la întoarcere, zise. M-a surprins faptul că se ducea atît de departe la băi, dar în clipa aceea l-am văzut pe bărbatul care stătea lîngă ea. Fuma și se uita pe fereastră. Am conchis că Mijoko era însoțită. Pe podeaua vagonului, sub locul lor, se vedeau cojile a două banane, cumpărate probabil la Hagu.

A fost foarte chinuitor pentru mine, poate eram și puțin gelos. La Hamada am coborît. „Dacă am să trec prin Jawata, am să trec și pe la dumneata", am mai adăugat. Nici prin vis nu mi-am imaginat că atunci o vedeam pentru ultima oară. Aflîndu-mă la Jawata am mai trecut din cînd în cînd pe la bar, dar Mijoko nu era acolo. Am întrebat o fată dacă știe ceva despre Mijoko. „Mijoko." „Mijoko s-a pierdut", spuse. Văzîndu-mă însă nedumerit, a adăugat: „Vă place Mijoko, nu-i așa! Îmi pare tare rău pentru dv., dar Mijoko a dispărut fără să spună cuiva ceva. A mai făcut-o și pînă atunci de cîteva ori, ne-am zis că are pe cineva. Ce este însă mai ciudat este faptul că și-a lăsat toate lucru-

rile aici. Șefa zice că sigur o să se întoarcă... Dar nu-i frumos din partea ei..."

— Eu am văzut-o cu un tinerel, erau în trenul de Kyoto.

— Chiar? Cînd a fost asta? întreabă ea plină de curiozitate.

În timp ce povesteam s-au strîns în jurul meu și celelalte fete.

— Dar este o bucată bună pînă acolo, unde s-o fi dus. Auziți, era frumos?

N-am stiut ce să răspund, nu-mi aminteam figura lui.

— Era ca trestia? Era gras?

— Păi... nici nu știu.

— Avea ochelari? N-avea?

— Hm...

— Avea tenul alb sau măsliniu, așa cum îl aveți dv.?

— Hm...

— Nimic nu vreți să ne spuneți! se supărară toate pe mine.

Au trecut cîteva luni de atunci. Într-o bună zi mi-au scris de la poliție rugîndu-mă să trec pe al ei pentru că au de discutat ceva cu mine. Era în legătură cu Mijoko. O găsiseră într-o pădure în apropiere de Junotsu. Rezultatul autopsiei: sugrumată!

— Se spune că dv. ați văzut-o în tren, așa este?

Nu puteam nega, povestisem deja totul fetelor de la bar. Acum n-am făcut decît să repet totul.

— Cînd a fost asta? Vă amintiți data? m-a întrebat inspectorul.

— Cred că pe optsprezece sau nouăsprezece iunie.

— În ce loc ați văzut-o?

— Eu am urcat din gara Iwanitsuda și am coborît la Hamada. A fost undeva între cele două stații...

— Hamada este a opta gară înainte de Junotsu, preciză cineva.

Inspectorul încuviință.

— Era singură?

— Nu, lîngă ea era un bărbat pe care nu-l cunosc.

— Discuta cu ea?

— Nu, dar mi-am dat seama că erau împreună pentru că mîncau amîndoi portocale, iar cînd am început să discut cu Mijoko, el, încurcat, a început să privească pe fereastră. Știți, așa se poartă bărbații cînd intri în vorbă cu prietena sau cu soția lor...

— Înțeleg, spuse inspectorul. Vă amintiți figura lui?

Pentru poliție întrebarea ultimă era foarte importantă: era limpede că individul acela era făptașul!

Pentru mine nu era însă foarte ușor. Îi văzusem chipul, dar cînd m-au întrebat n-am putut să mi-l amintesc bine, exact cum s-a întîmplat și cînd m-au întrebat fetele de la bar. Îmi venea mereu în fața ochilor o imagine foarte ștearsă. Îl văzusem cu ochii mei, am rămas atunci cu o imagine a lui, dar de amintit nu mi-l mai pot aduce aminte, nu-i puteam descrie trăsăturile distinctive...

— Nu vă amintiți? mă întrebă inspectorul de cîteva ori.

— Nu, am răspuns scărpinîndu-mă în cap.

Inspectorul îmi arătă o întreagă colecția de fotografii.

— Priviți-le bine, zise, sînt fotografii din arhiva noastră. Alegeți-mi, vă rog, chipul care seamănă cel mai bine cu el. Poate că fotografiile o să vă amintească ceva... Uitați-vă bine...

Am examinat fotografiile una cîte una, dar toate mi s-au părut foarte apropiate între ele. La unele semănau unele trăsături ale feței, la altele pometii obrajilor... Și cu cît le priveam mai mult, cu atît mi se împleteau toate în fața ochilor.

— Nu-mi pot aminti exact, nu vă supărați, m-am scuzat plin tot de sudoare.

Polițiștii erau dezolați.

— Bine, duceți-vă acum acasă și mai gîndiți-vă. Poate o să vă amintiți după o noapte de odihnă, zise inspectorul cu glas foarte ferm.

M-am întors acasă și din clipa în care m-am așezat pe pat am început să mă gîndesc intens. Zadarnic. De atunci au mai venit de cîteva ori la mine cei de la poliție să mă întrebe dacă mi-am adus aminte. A trebuit să-i dezamăgesc de fiecare dată. În cele din urmă ei s-au văzut nevoiți să renunțe pentru că cercetările lor ajunseseră pe o cărare înfundată...

Și-acum, pe nepusă masă, primesc

scrisoarea asta! Nici măcar în vis nu mi-am imaginat că povestea cu Mijoko va tulbura din nou apele după atîția ani. Autorul scrisorii mă roagă să-l identific pe un individ suspect, iar pentru asta va trebui să mă duc la Kyoto. Am spus doar că nu-l cunosc, iar dacă l-aş vedea astăzi nu mi-aş da seama dacă este el sau nu. M-am gîndit ce-i de făcut. Dacă nu mi-ar fi trimis banii aş fi lăsat totul baltă. Omul acela nu-mi scrie adresa lui, zice că-i pe drum, călătoreşte. Nu pot nici măcar să-i răspund, nici să-i returnez scrisoarea nu pot. Şi ziua fixată e aproape. Vrea să-l văd pe insul acela şi să confirm sau să infirm presupunerea lui. Ce să fac? Categoric, nu-mi rămîne altceva de făcut decît să mă sfătuiesc cu poliţia. Şi iată-mă în faţa inspectorului Tamura, arătîndu-i scrisoarea.

— Hm, interesantă chestie, zise inspectorul. Întoarse scrisoarea pe toate părţile, examină şi ştampila — scrisoarea era expediată din Kyoto şi trezi un interes deosebit întrucît ea readucea în actualitate întregul caz. Tamura luă apoi scrisoarea şi ieşi din încăpere pentru a se consulta cu subalternii. Cam după o jumătate de oră reveni în încăpere îmbujorat la faţă: Duceţi-vă la Kyoto, domnule Ishioka. faceţi tot ce vă cere autorul scrisorii, zise el şi spusele lui sunau mai degrabă a ordin decît a sfat.

— Dar nu sînt sigur că-l voi cunoaşte pe acest om...

— Poate o să vi-l amintiţi îndată ce-l veţi vedea. oricum, duceţi-vă. Vă pun la dispoziţie doi detectivi...

— Bine, dar el scrie să nu anunţ poliţia.

— Noi sîntem de altă părere. Dv. vă uitaţi atent la chipul lui Riici Umetani, autorul scrisorii, detectivii se vor ascunde spre a nu fi văzuţi.

— Dar de ce? am întrebat eu surprins. De ce îl suspectaţi pe autorul scrisorii?

— Domnule Ishioka, zise inspectorul cu glas baritonal apropiindu-se de mine, atîta vreme cît nu elucidăm acest caz toată lumea este suspectă. Aşadar, după părerea noastră este suspect şi Riici Umetani. Şi ştiţi pentru ce? Omul care scrie aceste rînduri ştie că aţi fost văzut în tren în preajma lui Mijoko, chestia asta a fost publicată şi în gazete, fără însă ca numele dv. să fi fost făcut public!! De undeva, nu ştim de unde, el a aflat totuşi că omul din tren aţi fost dv.

— ???

— Or, că omul din tren aţi fost dv., nu ştiu decît fetele de la bar. S-ar putea ca una dintre ele să fi spus... Sau poate dv. Aţi mai spus cuiva?

— N-am vorbit despre chestia asta decît la bar, n-am mai spus nimănui. De aceea am venit să mă sfătuiesc cu dv. ce şi cum...

— Adevărat? În acest caz, fetele de la bar au răspîndit vestea în toată Jawata, ba şi prin întregul Kyushu de nord. Cineva a aflat, dar acel cineva nu vă ştia numele şi adresa!! Astfel de amănunte nu se spun, iar celui care ascultă poveşti dintr-astea nu-i stă capul să întrebe numele şi adresa. Dacă a fost una dintre fetele de la bar, ea a spus în cel mai bun caz că ştie de la domnul Ishioka, care trece destul de des pe la localul lor. Atunci cum de a aflat autorul scrisorii de toate astea? Doar are numele dv. întreg, precum şi adresa la care locuiţi... Trebuie că a făcut oarecari investigaţii... Cu alte cuvinte, omul acesta şi-a făcut singur rost de informaţii, dar s-a trădat, întrucît scrie despre acest caz ca despre un lucru pe care îl cunoaşte toată lumea. Urmăriţi-mă: cea mai bună dovadă că acest om vă urmăreşte este dată de faptul că el v-a scris la adresa nouă şi nu la cea veche! Acesta este un lucru foarte important. Dar chiar dacă acceptăm că v-a aflat numele şi adresa, n-ar fi fost normal să vă trimită scrisoarea la vechea adresă? Cea din Jawata? Scrisoarea însă v-a fost adresată la Kurosaki, ceea ce înseamnă că insul ştia că v-aţi mutat. Asta demonstrează că acest Riici Umetani v-a urmărit pas cu pas. De ce? N-aş putea spune acum, dar, domnule Ishioka, trebuie să vă duceţi la Kyoto!

Inspectorul Tamura spuse toate astea dintr-o răsuflare. Am fost de acord cu

el. Doamne, ce tevatură pentru simplul fapt că atunci am întîlnit-o pe Mijoko în tren...!

La 1 aprilie am coborît din rapid, în stația Orijo, însoțit de doi detectivi. Am plecat la 21,43. Era pentru prima dată că mă aflam la Kyoto. Eram nervos, altfel însă eram bine dispus. În tren n-am putut dormi ca lumea, am ațipit abia pe la șase dimineața. Cînd m-am trezit, era de-acum lumină. Detectivii fumau calmi.

— Ați dormit bine?

— Da de unde...

M-am dus să mă spăl, iar cînd m-am întors era lumină-lumină. Trenul mergea aproape de țărmul mării, soarele arunca o dîră roșiatică pe suprafața apei. În depărtare se zărea insula Awadji.

— Acesta-i țărmul Suma-Akashi?

Detectivii priviră, prin fereastră, ținutul. Văzîndu-l am avut dintr-odată senzația că l-am mai văzut cîndva, undeva. Uneori, priveliști ca aceasta mă speriau. Alteori, cînd mă găsesc cu cineva pe un drum singuratic, mi se pare că mă simt bine. Ciudat, nu?

Am ajuns la Kyoto și mai aveam încă două ceasuri pînă la întîlnire. Micul dejun l-am luat în tren, așa că am hotărît toți trei să mergem să vedem ceva prin oraș. Am ieșit pe drumul care ducea la mănăstirea Higashihongandji.

La un moment dat unul dintre detectivi se uită la ceas:

— S-a făcut deja de douăsprezece. Să mîncăm ceva apoi să plecăm spre gară.

— De acord, eu aș lua niște cartofi dulci **imobo.**

— Imobo? N-o să fie prea scumpi?

— N-are importanță, sîntem în misiune, nu? Și-apoi, cine știe cînd o să mai avem ocazia să venim la Kyoto, iar cartofii dulci sînt specialitatea locului...

Am intrat într-un restaurant din apropierea parcului Marujama din cartierul Gion.

— Sînteți trei persoane? întrebă chelnerița. Îmi pare rău, dar nu mai avem mese libere... O să vă deranjeze dacă o să stați la masă cu încă un client?

Și zicînd acestea, femeia ne-a poftit într-un salon mai retras, la o masă la care se afla un singur cetățean...

JURNALUL LUI RJOKICI CONTINUA

Azi...

2 APRILIE. În sfîrșit, a sosit clipa mult așteptată. La 8,30 am plecat din Tokyo. Mai aveam șase ore pînă la întîlnire. Am mai scurtat puțin timpul ducîndu-mă să vizitez Arashijama. Era o vreme frumoasă, la Arashijama au început să înflorească **sakura.** Am trecut peste podul Togetsu și m-am întors cu taxiul. Era unsprezece și jumătate. Începuse să-mi fie foame și tocmai mă gîndeam ce să mănînc. Dacă tot sînt la Kyoto, să iau ceva ce nu găsesc prin alte părți, mi-am zis, și am ales cartofii dulci imobo. Am luat tramvaiul spre templul Jasaka, apoi am plecat spre parcul Marujama. Peste tot era plin de expediții școlare.

La restaurant am fost condus spre un salon mai retras. Chelnerița mi-a adus cunoscuta specialitate și am început să mănînc. Mă gîndeam tot timpul la întîlnirea care urma să aibă loc peste două ceasuri. Trebuie să trăiesc! Trebuie să ies victorios pe lumea asta! Fiecărui om îi surîde odată-n viață norocul și depinde de el dacă-l va prinde de picioare sau nu, dacă va cîștiga sau va pierde! Eu unul vreau să cîștig!!

Nenorocul meu este că m-am încurcat cu naiva aia de Mijoko. Dacă ar fi născut copilul aș fi plătit toată viața! Voia să mă lege de ea prin copil! Și chiar dacă i-am spus să nu-l lase, ea nici n-a vrut să audă. Ea căuta să pună mîna pe mine cu orice preț, eu căutam să scap de ea prin orice mijloc! A fost — o pot spune — cea mai neagră perioadă din viața mea. Nu-mi pare rău nici acum că am omorît-o. Poate că dacă aș fi omorît o femeie mai frumoasă, cu un preț mai mare, poate atunci mi-ar fi părut rău...

Am în față un drum lung și drept, pe care însă s-a interpus acum Ishioka. El, singurul dintre toți oamenii, nu trebuie să-mi vadă fața. Vreau să trăiesc, să mă bucur de succes, și trebuie să realizez acest lucru cu orice preț. Vreau să mă

bucur de glorie, de bani! Vreau să duc o viață pe picior mare!

În timp ce mă gîndeam la toate astea a intrat chelnerița. Am ridicat privirea. Femeia mi-a cerut permisiunea să aducă încă trei persoane. Am încuviințat și cei trei și-au făcut îndată apariția. Mi-am văzut mai departe de mîncare fără să le dau vreo atenție.

— Permiteți? întrebă unul dintre ei și se așeză la masă drept în fața mea. Chelnerița le-a adus șervețele. Toți trei vorbeau în dialect din Kyushu. Am devenit mai atent și l-am privit pe omul din fața mea. Inima mai să mi se oprească, mai să mi se oprească și respirația!! M-a cuprins o spaimă de moarte! Individul din fața mea — buze groase, ochi mari — Sadasaburo Ishioka!

Ce înseamnă asta? mi-am strigat în gînd. Trebuia să mă întîlnesc cu el la două și jumătate și cînd colo uite-l aici! Simțeam că m-am îngălbenit. Și acum ce fac? Nu eram pregătit deloc, nu aveam nici șapca nici ochelarii... Mă aflam în fața lui exact ca în urmă cu nouă ani... N-aveam cum și unde fugi. Dar ceilalți doi, cine or fi? Urechile îmi vuiau, mi se făcea negru în fața ochilor, simțeam că mă prăbușesc. Sadasaburo Ishioka mă privea calm. Voiam să strig. Tremuram tot, bastonul lăcuit tot în roșu mi-a scăpat din mînă. expresia pașnică a chipului lui rămînea neschimbată. Asculta în liniște spusele celor doi...

Trecu o jumătate de minut. Un minut. Nimic. Discuția celor trei decurgea în liniște, pe același ton de la început. Chelnerița le-a adus mîncarea și toți trei au început să mănînce cu poftă. Sadasaburo Ishioka luă prima îmbucătură. Se opri și mă privi, dar nimic nu s-a schimbat în comportarea sa.

Ce dumnezeu, chipul meu nu-i spune nimic? Îmi trecu dintr-odată următoarea idee: tipul ăsta nu și-a amintit nici odată de figura mea. N-ar fi exclus ca atunci el să nici nu mă fi văzut. Mai mult ca sigur!

Am respirat adînc și m-am ridicat de la masă. Încet, încet am început să devin stăpîn pe mine. Mi-am dat imediat seama de situație: Sadasaburo Ishioka, om cinstit, a primit cei 4 000 de yeni și a venit la Kyoto. Și de bună seamă că dacă o să se întîlnească cu omul cu șapcă și ochelari, o să-i spună încurcat: „Din păcate nu vă pot fi de nici un folos, nu mi-l mai amintesc pe omul acela. Cei doi s-ar putea să fie prietenii lui, care au ținut să-l însoțească pînă la Kyoto.

M-am liniștit cu totul. Și pentru a-mi întări convingerea, am zis:

— Nu vă supărați, aș vrea să-mi aprind o țigară, nu cumva aveți un chibrit?

Ishioka m-a privit fix. Mai mult ca sigur că nu i-a scăpat expresia de încordare de pe chipul meu. Asta însă nu l-a împiedicat să-mi dea cutia cu chibrituri. Mi-am aprins apoi țigara, fără ca Ishioka să-mi acorde nici cea mai mică atenție.

Am ieșit din restaurant. Parcul Marujama nu mi s-a părut niciodată atît de frumos. Nicicînd orașul Kyoto nu mi-a fost mai drag. Adio, sală de așteptare din Kyoto! Adio, Heizan!

Am rîs din toată inima, iar din ochi au început să mi se prelingă lacrimile...

CUM A VĂZUT ISHIOKA TOATĂ POVESTEA ASTA...

AM așteptat în gara din Kyoto, dar bărbatul acela n-a venit. Trecuse demult de două și jumătate. Se făcuse de patru, de cinci. La opt am înțeles că nu va mai veni. cei doi detectivi erau dezgustați. Să fi fost o glumă proastă? Dar atunci de ce a trimis cei 4 000 de yeni?! Detectivii conchiseră că nu poate fi vorba de o glumă ci, pur și simplu, că insul respectiv s-a răzgîndit. S-a răzgîndit? De ce? Nu era convins sută-n sută? M-am gîndit dacă n-ar fi cazul să aștept și a doua zi, dar în cele din urmă am hotărît să ne întoarcem.

JURNALUL LUI RJOKICI CONTINUA...

Azi...

AM continuat filmările la „Pădurea roșie". Acum știu ce înseamnă să fii liniștit. Mi-am recăpătat încrederea în

forțele mele și am început să lucrez cu o poftă nebună.

Azi...

AM terminat filmările. Sînt obosit, dar fericit. După cît se pare, regizorul are de gînd să mă mai distribuie. Zice că pregătește ceva în care să-mi încredințeze rolul principal. Urc tot mai sus.

Azi...

CRITICILE la „Pădurea roșie" sînt bune. Ziarele sînt unanime în a aprecia că „Rjokici Ino și-a interpretat excelent rolul..."

Domnul director este entuziasmat, emoționat.

Azi...

AM primit oferte din partea a încă două societăți cinematografice. Îl las pe domnul director să decidă. Este mai înțelept așa. Cel puțin pentru o perioadă.

Planurile au început să mi se realizeze. Îmi cresc veniturile și odată cu ele și gloria crește. Îmi pot permite orice. Primesc atîția bani că nu știu ce să fac cu ei. Am să intru însă prin saloanele restaurantelor de lux și am să le zic să-mi cînte cîntece țigănești...

CE A MAI FĂCUT SADASABURO ISHIOKA?

DUPĂ mulți ani am hotărît să calc și eu într-un cinematograf. Rula „Pădurea roșie", un film pe care ziarele îl ridicau în slăvi, zicînd că este foarte serios. Actorul Rjokici Ino, al cărui nume îmi era complet necunoscut și al cărui chip nu-l văzusem niciodată, își juca excepțional rolul. În film este o scenă cu o femeie care se duce la Hakone. Pe ecran a apărut dintr-odată o priveliște splendidă din Hakone. Rjokici Ino se întoarce de la munte grav rănit, urcă în trenul de Odawara și privește pe fereastră. Trenul trecea peste ținutul Isiso. Ino și-a aprins o țigară. Fumează și se uită pe fereastră. La orizont se zărește ținutul Cigasaki. Ino se află tot lîngă fereastră, cu țigara în gură.

Am tresărit. Eu scena asta am mai văzut-o undeva!

Nu visam. Scena s-a petrecut demult, dar categoric am mai văzut-o undeva, cîndva. Un prim plan cu chipul lui Ino. Poziția lui, chipul lui privind pe fereastra vagonului... Fumul țigării, care îl înțepa la ochi... Aceeași expresie a feței... Același chip...

Prin cap îmi fulgeră o idee. Am scos un strigăt. Oamenii din jurul meu se întoarseră la mine neînțelegîndu-mi strigătul. Am ieșit de la cinematograf. Inima bătea să-mi sară din piept. Am rupt-o la fugă...

— Domnule inspector...

VIC SUNESON

SUB SEMNUL RACULUI

UPRAFAȚA MICULUI lac din apropiere strălucea ca oglinda. O lună de toamnă tîrzie se amesteca printre crengile brazilor de pe cealaltă parte a apei. Pe mal, pescuitorii de raci se zăreau ca niște torțe pîlpîitoare.

La o bună bucată de la mal — la capătul celălalt al unei lunci care aparținuse vreunui fost proprietar — ședea, în lumina lunii, o femeie tînără, ațîțînd focul sub un ceaun mare; peste o jumătate de ceas vor sosi primele coșuri pline cu raci...

Carolina ședea și mesteca mecanic în apa din ceaun, adăugînd din cînd în cînd, gînditoare, sare. Era o bună specialistă în pregătirea mîncărilor și stăpîna absolută a unor taine în pregătirea racilor. Arunca din cînd în cînd pe foc cîteva crengi uscate după care privea nemulțumită în ceaun.

Dacă băieții — așa le spunea ea — se vor întoarce cu o captură bună, vor putea savura în doar cîteva minute niște raci excelenți.

Mai jos, pe malul lacului se găsea soțul Carolinei, Greger Ström, suplu încă și destul de sprinten, mai în vîrstă cu douăzeci și cinci de ani decît ea, șeful întreprinderii. Acesta primise din partea primarului permisiunea ca în noaptea aceasta să prindă raci într-o zonă a lacului altfel strict interzisă.

Cum stătea pe malul puțin mai ridicat al lacului, în lumina lunii, părea un împărat roman care-și privea de sus legiunile. Grupul lui era format doar din trei oameni, dar aceștia erau cei mai buni din întreprindere, toți plini de conturi și capabili a-l urma la conducerea firmei.

— E timpul să controlăm coșurile și vîrșele, zise Greger cu glas de suveran. Își știe fiecare locul lui, la treabă!

Mai sus, pe fosta proprietate, Carolina obosise de atîta mestecat în ceaun. Își aprinse o țigară. Ședea sprijinită de trunchiul unui copac, fără să observe ce se petrecea în jurul ei. Asta pînă în clipa cînd două mîini mari, fierbinți, o prinseră de mîini, apoi de peste sîni.

— Lasă-mă, zise ea iritată, aruncînd țigara peste umăr. Nu te poți abține deloc, Björn, continuă Carolina cu glas stins. Poate veni cineva...

Björn Wallner, tînărul procurist al firmei, un carierist înnăscut, cu un teribil farmec personal, strivi țigara cu piciorul și se retrase în spatele copacului. Se roșise tot, semn că mai avea în el o oarecare doză de rușine. Sau era doar reflexul flăcărilor roș-galbene ale focului?

— Noaptea este la fel de neagră ca ochii tăi, zise el cuprins de exaltare. Dar poate că ai dreptate, poate ar trebui să fiu cu mai mare băgare de seamă...

— Unde sînt ceilalți?

Or să vină și ei îndată. Eu am controlat totul într-un ritm îndrăcit pentru a ajunge primul aici. E-a-ntîia, nu?

Și zicînd acestea, trase în fața Carolinei coșul plin cu raci mari și puternici.

— Ai să vezi tu că o să fie o recoltă bogată, zise Björn zîmbind, Soțiorul tău se remarcă la treburi d-astea, numărul veverițelor a scăzut simțitor în ținut de cînd pe bunul tău soț și șef al meu l-a apucat pofta de tras cu pușca. Dacă vrei să prinzi raci nu există momeală mai bună decît carnea de veveriță... Din acest punct de vedere, dar și din multe altele însă, îl respect pe Greger. Se pare că prinderea racilor nu mai are secrete pentru el, continuă Björn zîmbind. La femei însă nu se pricepe deloc!

— Dar tu te pricepi?

Pe cărăruia care venea din susul lacului începură să se zărească luminile lanternelor de buzunar. Veni și Greger și așeză pe sol coșul lui plin cu raci.

— Vreo douăzeci de bucăți bune, zise privindu-l oarecum întrebător pe Björn. Tu cîți ai? Ai prins vreo zece? Și ăsta este numai începutul, continuă el în timp ce își întindea mîinile spre foc ca să și le încălzească. Dar mai adunați, băieți, niște uscături...

Din întuneric apăru o siluetă puternică, robustă, a unui ins cu brațul plin de crengi uscate.

— Trebuie să fiarbă mult, zise el rîzînd. Apoi se aplecă și puse pe foc cîteva bucăți de lemn uscat.

Jonas Englund să tot fi avut la treizeci de ani. Era adjunctul șefului întreprinderii, un om de viitor, căruia toate lucrurile i se păreau foarte simple. Îl privi și el întrebător pe Björn, zicînd:

— Ar fi trebuit să mergem împreună, tu însă te-ai grăbit să ajungi primul aici. Unii se pricep de minune să fie primii...

— Bine, dar dacă am terminat... De ce să mai fi așteptat, zise Björn indiferent.

Ultimul venit îl apără pe Björn. Acesta era Sten Palm, inginerul șef, un tip scund, căruia părul de la tîmple i se cam albise.

— Sper că n-ai pus prea multă sare, Carolina, zise nouvenitul. Altfel pișcă la limbă. Dar nu mai mergem încă o dată?

Dialogul acesta dintre colaboratorii lui îl cam surprinse pe Greger. Björn se mulțumi să rîdă doar.

— Să fierbi raci este o adevărată artă, zise el. Iar Carolina stăpînește la perfecție această artă. Cel mult douăzeci de minute, apoi trebuie lăsați să se răcească. Avem suficientă apă rece?

Trei vase mari, pline cu apă din lac se aflau alături. În seara aceea apa lacului era destul de rece...

— Gata, zise Carolina convingătoare. Aduceți mai bine niște vreascuri.

— Mărar ai destul? întreabă Björn pentru a le arăta celor prezenți cît de mult se pricepea el la raci...

Carolina îl privi iritată. Björn se duse după lemne. Focul începu să trosnească și în scurtă vreme bucătăreasa avu de lucru pînă peste cap.

— Înainte de a continua, zise Greger, ar fi bine să luăm cîte un păhărel. Munca la o oră atît de tîrzie din noapte epuizează forțele...

—Eu, unul, îl vreau fără apă, zise Jonas. Aici se află trei vase mari, iar lacul e plin și el de apă... Eu vreau fără. Dar văd că Björn a și început, sau mi se pare?!

Wallner nu-i răspunse.

Carolina începu să-i servescă pe coșul transformat ad-hoc în bar.

— Încă cîte unul, zise Greger. Să avem recoltă bogată! Toastară cu toții solemn, așa cum este obiceiul suedezilor.

— După cîte îmi dau seama, tu ai vrea să te întreci în mai multe privințe, zise Palm. Fața lui negricioasă se aprinse dintr-odată de la roșul focului.

— Fiecare efort este o întrecere, zise Englund și glasul lui răsună foarte grav. Trebuie însă luptat în condiții identice.

— Cred că-i o idee bună, hotărî Greger. Carolina, tu te ocupi de protocol, în calitate de expert bucătar ești obișnuită cu aprecierea cantităților... Ha-ha...

Nimeni nu i se alătură rîsului, atmosfera nu era dintre cele mai bune.

Greger strînse iritat din buze.

— Voi coborîți liniștiți, zise el. Eu rămîn s-o ajut pe Carolina la prima tranșă.

Cei trei plecară spre rîu. Luna se ascunse în spatele unui nor somnoros.

Dintr-o singură mișcare a mîinii, Greger prindea racii și rîdea zgomotos cînd îi arunca în apa fiartă.

— Bătrînul Kellgren chiar că n-a fost prost, zise el rîzînd. Știi, în „Viața proștilor", scrisă, acum două sute de ani, el a scris următoarea frază: „Nu, nimeni nu moare în condiții atît de aspre ca ei. Pentru că ei mor de vii!"

Soția lui îl privi cu ochi reci, mestecînd cu grijă cu un polonic greu în ceaun.

— O s-ajungi și tu o dată..., zise ea. Să mori, vreau să zic...

Greger ridică ochii și își fixă privirea asupra tinerei și, fără îndoială, foarte frumoasei sale soții. Își zgîlții capul ca omul care presimte că o se întîmple ceva neașteptat. Destinul care-i păscuse pe atîția dintre împărații romani l-ar putea paște și pe el...

— Dar eu n-am de gînd să mor, zise încet. Dar ce-o fi cu băieții ăștia de sînt așa de nesătui în astă seară? Tocmai azi, cînd aveam de gînd să facem un marș...

— Puțină invidie și gelozie există la fiecare intreprindere. Mai ales în rîndul celor aflați foarte aproape de cei de sus.

— Cei de sus... repetă Greger rezervat, privind spre pădurea întunecată. Se poate, dar tu ai grijă să fierbi bine racii. Și vezi de mestecă bine cu polonicul ăla, e un obiect vechi și rar, și nu doar o ustensilă colea de mestecat în ceva... L-am cumpărat mai demult, la Amsterdam.

— Mi se pare că mania ta de a strînge obiecte vechi de argint este mai importantă pentru tine decît propria soție, zise Carolina. Să știi că știu cum se umblă cu polonicul...

Greger se întoarse încet cu spatele spre lac. Se simțea obosit și trebuia să se gîndească la ceva. La ce s-o fi gîndind Carolina? îi trecu prin cap. Și cine va prelua firma?

Luna se ascunse după nori și noaptea deveni dintr-odată foarte rece. Greger se opri lîngă un arbust pentru a se ușura. Băuseră destul cu toții. Nu se ținea prea bine pe picioare. Simți o lovitură puternică în tîmplă...

CAROLINA se duse după el pentru a-l întreba dacă trebuie sa mai pună raci sau nu, prima tranșa aflîndu-se deja în apa rece, în timp ce sub ceaun focul pîlpîia vesel. Îl găsi pe Greger întins peste o cărare și nu încăpea nici o discuție că era fără viață. Lovitura de la tîmplă fusese foarte puternică...

Cîteva ore mai tîrziu, asistentul criminalist Ingvar Glad își începu investigațiile. Împreună cu el se găsea inspectorul criminalist Tomas Gruck de la poliția din Stockholm. În seara cu pricina aceștia tocmai se aflau la cină la Glad, cu care avea de discutat niște probleme. De altfel, ei erau prieteni vechi, încă de pe băncile școlii de poliție.

Nu încăpea nici o îndoială că Greger fusese ucis. Felul în care acest lucru a fost realizat era, deocamdată, altă poveste. Cercetările stabiliră cu exactitate două lucruri. Primul, că luna intrase după nori și că, deci, fusese întuneric și, al doilea, că arma crimei era de negăsit.

— Un obiect dur, mormăi doctorul de la poliție, venit și el de curînd la locul cu pricina. Modelul clasic. Numai că rana e cam ciudată, nu era în unghiuri, ci mai degrabă rotunjită. Nu-mi amintesc să mai fi văzut vreodată așa ceva...

Mai întîi Glad îi interogă pe cei patru aflați împreună cu Greger. Nici unul dintre ei nu avea un alibi convingător. Cei trei coborîți la rîu se aflau în locuri diferite, fără să-și fi acordat vreo atenție specială unul celuilalt. Carolina fiersese prima tranșă de raci după care coborîse spre lac unde îl găsise mort pe soțul ei. Înainte de asta ea întreținuse focul pentru a menține apa fiartă pentru o altă cantitate. De bună seamă că prinderea racilor era terminată în momentul cînd Greger fusese omorît...

Începură apoi cercetările pentru găsirea armei crimei, care putea fi foarte bine o simplă piatră rotunjită. Zadarnic, nu găsiră nici o piatră, nici un alt obiect, nici în lac, nici prin pădure.

În cursul altor interogatorii, inșii de la poliție aflară că între cei trei care prindeau raci pe malul lacului exista o oarecare rivalitate datorată ierarhiilor din cadrul firmei, cît și din pricina frumoasei Carolina.

Toți trei aveau deci motive să-i fi făcut de petrecanie lui Greger.

Și totuși, vinovat trebuia să fie unul singur!

Trecură mai multe luni și cazul începuse să fie uitat.

A fost pură întîmplare că Thomas Gruck a reușit să dezlege enigma. În noaptea aceea el participa la interogatorii în chip de observator; a văzut și a auzit, deci, totul. Într-o zi, îi căzuse în mînă cazul unui spărgător la un magazin de bijuterii. În vitrina magazinului el observă un obiect care îl făcu să zăbovească îndelung. Și în timp ce privea obiectul acela, în fața ochilor începu să i se deruleze o anume scenă...

Își amintise cum o văzuse prima dată pe Carolina Ström: ședea lîngă focul care ardea sub ceaun și care continua să ardă tare și după ce ea descoperise cadavrul soțului ei. O vedea șezînd parcă hipnotizată, mestecînd în ceaun cu polonicul acela mare de argint. O revăzu apoi răspunzînd absentă la întrebări, dar refuzînd să afirme că ar avea vreo legătură cu crima.

Și cu toate astea ea ținea în mînă arma crimei!

Un polonic identic cu cel pe care îl ținea ea atunci în mînă se găsea acum în vitrina magazinului de bijuterii.Polonicul din vitrină a fost elementul care i-a aprins imaginația!

Nu era de mirare că femeia ședea lîngă foc și mesteca de zor cu polonicul în ceaun: urmărea ca apa fiartă să șteargă orice urmă de sînge! Și reușea să facă acest lucru cu sînge neobișnuit de rece!

În mod cert ea a fost cea care a coborît după soțul ei și l-a omorît. După aceea a terminat de fiert prima tranșă, apoi a coborît din nou după soțul ei pentru a-l „descoperi" și a-i alarma pe ceilalți.

Indiscutabil, trebuie că avea nervi formidabili dacă putuse sta cu arma crimei în mînă, în mijlocul polițiștilor, mestecînd cu ea în apa fierbinte din ceaun.

Tomas discută cu Glad întreagă această situație. Enigma fusese dezlegată, cazul însă n-a fost elucidat pînă la capăt.

Exact la un an după aceea, Carolina Ström s-a căsătorit cu fostul inginer șef, actualmente director al firmei, Stan Palm. Dacă oricare altul ar fi fost numit director, ea l-ar fi ales pe acesta, își zise Tomas întrebîndu-se în sinea lui dacă noua soție și-a luat cu ea și polonicul în noua-i căsnicie! N-aș vrea să fiu în pielea lui, gîndi el, căci nu știu cum se face dar femeia este și de data asta tot cu douăzeci și cinci de ani mai tînără decît soțul ei...

HARRY GLOESNER

CUMPLITELE ORE DE SPAIMĂ

ERGENTUL DE POLIŢIE Jerry Colman stătea pe malul lacului cu undiţa în mînă, cu pantalonii suflecaţi pînă la genunchi şi cu picioarele lăbărţate atîrnîndu-i în apă. De parcă ar fi vrut să atragă peştii în felul acesta! Într-un timp destul de scurt scoase doi păstrăvi minunaţi şi un ţipar.

Jerry Colman era cît se poate de mulţumit de sine şi de lume. Vremea era minunată şi el mai avea încă trei săptămîni de concediu, lipsit de orice grijă. Trei săptămîni fără criminalişti, fără păsările de noapte ale marilor oraşe. Linişte, libertate, singurătate. Începu să fluiere o melodie veselă. Întinse mîna după o cutie de bere din care, după ce o deschise, sorbi cu sete lichidul rece şi spumos.

Cutia goală o aruncă pe suprafaţa apei. Scoase apoi pistolul său de calibru 38 şi cu trei focuri măiestru executate o trimise la fundul lacului. Dar, pentru ca nici plămînii să nu rămînă nesatisfăcuţi, îşi scoase o ţigară, o puse frumuşel între buze, şi, deodată, se cutremură: pe oglinda apei, drept în faţa lui, apăru, alungindu-se, umbra unui individ!

Acesta era ultimul lucru de care Jerry îşi mai aducea aminte. În clipa următoare, asupra capului lui căzu o lovitură puternică de pumn şi el îşi pierdu cunoştinţa....

Revenindu-şi, privi mirat în jurul său. Se găsea într-o poziţie foarte puţin obişnuită, care nu-i era deloc plăcută: era legat cu spatele la perete în coliba pescărească pe care tocmai o închiriase pentru a-şi petrece concediul. Doamne, dar cum stătea! În jurul gîtului avea un laţ care, cu fiecare mişcare a capului,se putea strînge, sugrumîndu-l. În faţa lui se găseau două canistre cu benzină, iar între ele o cutie din care se auzea ticăitul unui ceas. Pe lîngă toate astea se mai găsea acolo şi un ins nebărbierit, care fluiera a pagubă învîrtind în mînă pistolul lui Jerry.

— Ce părere ai acum, neicuţule? izbucni, rîzînd, insul nebărbierit. Ai revenit iarăşi cu picioarele pe pămînt?

— Cine eşti dumneata, domnule, şi ce doreşti de la mine? Ce vrei? strigă Jerry Colman nu fără o anume nelinişte în glas.

— Chiar trebuie să-ţi spun cine sînt, Colman? întrebă nebărbieritul făcînd un pas înainte. Tot nu m-ai recunoscut?

Tăcu o clipă apoi adăugă:

— Ar fi cazul să-l recunoşti, totuşi, pe cel care a stat cinci ani în celula morţii pentru o crimă pe care tu ai săvîrşit-o!

Jerry Colman se făcu alb ca varul.

— Dumneata eşti, Tom Burke? Cum ai ajuns aici?

— M-au ajutat să evadez nişte foarte buni prieteni care erau convinşi de ne-

vinovăţia mea. Acum mă aflu aici pentru a mă răfui cu tine, domnule Colman! Vezi cutia aia dintre canistrele cu benzină?

Jerry nu răspunse, încuviinţă doar din cap. Pe frunte îi apăruseră broboane reci de sudoare.

— În cutia aia — continuă nebărbieritul— se află o încărcătură de exploziv care acţionează la oră fixă. Tom Burke rîse drăceşte. Peste cinci ore, adică la douăsprezece fix, ceasul va provoca explozia... Cele două canistre cu benzină vor lua foc şi vor preface coliba asta într-o vîlvătaie... Iar dumneata, domnule Colman, te vei mistui în această vîlvătaie! Eu am îndurat cinci ani de groază şi chinuri în celula morţii, dumneata numai cinci ceasuri... Natural, există şi posibilitatea de a-ţi salva pielea: îmi vei spune unde ai ascuns cei 800 000 dolari pentru care l-ai împuşcat pe Frank Harris!

— Nu am nici un ban, se apără Jerry Colman, iar pe Frank Harris nu eu l-am împuşcat, ci dumneata, domnule Tom Burke!

— Ştii la început aşa am crezut şi eu, remarcă nebărbieritul, dar mai tîrziu, după ce am pus cap la cap unele elemente, după importanţa lor... Era însă prea tîrziu, mă aflam de-acum în spatele gratiilor... Ştii ce, Colmane, am să-ţi povestesc tot ce s-a întîmplat atunci, de-a fir a păr, zise Tom Burke şi îşi aprinse o ţigară. Acum cinci ani, în noaptea aceea, eu şi prietenul meu, Mark Slade, ne-am furişat în clădirea lui „Federal Reverse Bank“ din San Francisco... După două ore în care am transpirat din greu, am reuşit, în sfîrşit, să deschidem casa principală, colosul acela... În momentul cînd toţi banii au fost puşi în saci şi ne pregăteam să ne facem nevăzuţi, ne-aţi surprins. Dumneata şi colegul dumitale, Frank Harris, ne-aţi surprins. S-au schimbat focuri de pistol, cred că vă mai aduceţi aminte... Mark Slade a fost rănit mortal, eu am încercat să fug. Un glonte mi-a atins umărul din care cauză am scăpat pistolul. Cu toate astea am reuşit să fug... Dumneata ai luat pistolul meu, l-ai împuşcat pe colegul Frank Harris şi ai ascuns captura noastră: cei 800.000 dolari. În faţa superiorilor ai susţinut că eu l-am împuşcat pe Frank Harris şi că am fugit cu banii.

Tom Burke trase cu sete din ţigară apoi continuă.

— Cîteva zile mai tîrziu am fost arestat. Credeam şi eu că sînt ucigaşul lui Frank Harris. M-am trezit abia în faţa completului de judecată: mi-am amintit foarte clar că am tras numai trei focuri, iar arma mea a fost găsită complet descărcată! Şi cum nu am luat nici unul din cei 800.000 de dolari atunci cînd am fugit înseamnă că numai dumneata, Jerry Colman, ai putut lua sacul cu bani. Aşa că spune repede unde ia-i ascuns, altfel... amin!

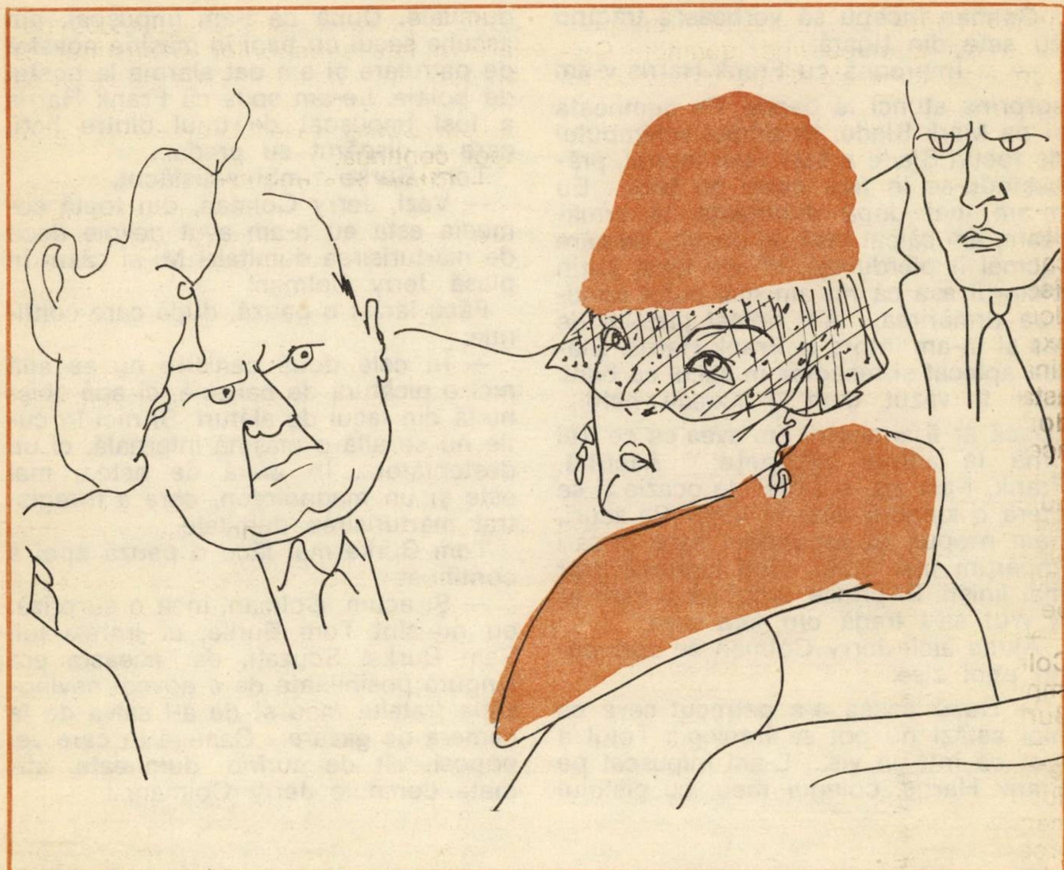
Înspăimîntat teribil, Jerry Colman se zbătea zadarnic în imobilizarea în care se afla.

— Nu am nici un ban! Nu eu l-am împuşcat pe Frank Harris, ci dumneata! Tribunalul a înlăturat orice dubiu! Degeaba vrei să răscoleşti acuma lucrurile, Burke! Ai înnebunit sau ce ai de vii cu halucinaţii d-astea?!

— Nu, Colman, nu am înnebunit! Dumneata şi numai dumneata l-ai putut omorî pe Harris. Dar asta este treaba dumitale, ca să fiu drept, pe mine mă interesează numai banii... Ascultă, Colman, ies să mă plimb puţin prin pădure. Mai ai exact patru ore şi douăzeci de minute, suficient timp de gîndire. Cînd o să mă întorc, îmi vei povesti cu lux de amănunte cum s-a desfăşurat toată acţiunea dar şi unde ai ascuns banii. La revedere, Colman! Sper să mă întorc la timp, ştii, în ultima vreme ceasul ăsta o cam ia înainte...

DUPĂ PLECAREA lui Tom Burke , Jerry Colman încercă zadarnic să se elibereze din legătură. Cît s-a mai chinuit! Totul a fost însă în van, cu toate că transpirase din belşug...

Şi timpul trecea. Minutele i se păreau secunde, orele minute. Ticăitul monoton al maşinii infernale îl făcea să se simtă la marginea prăpastiei, a disperării. La un moment dat, i se păru că maşina infernală era pe punctul de a provoca explozia. Încercă zadarnic să o îndepărteze, cu piciorul dintre canistre.

Cel mai groaznic era însă faptul că nu ştia cît e ceasul. La al lui nu se putea uita căci Burke îl legase cu mîinile la spate... I se păru că de la plecarea lui trecuse o veşnicie...

Cu scurgerea fiecărui minut dorea tot mai mult ca Tom Burke să se întoarcă, chiar dacă în sinea lui se temea de el. Burke era acum singurul om din lume care l-ar fi putut salva!

În fine, cînd mai erau vreo zece, douăsprezece minute, intră în colibă şi Tom Burke. Îl găsi pe Colman de nerecunoscut, schimbat. În mai puţin de cinci ore de groază îmbătrînise cu ani întregi şi acum părea un neputincios cu toate că sîngele îi circula năvalnic prin vine. Sub ochi avea cearcăne adînci, de culoare neagră-vineţie.

— Fie-ţi milă, Burke! Voi face tot ce vei dori, numai opreşte, pentru numele lui dumnezeu, maşina aia infernală! se rugă el cu glas pe care singur nu şi-l recunoştea.

Tom Burke se aplecă şi opri ceasul. Tic-tacul amuţi.

— Unde ai ascuns cei 800.000 de dolari?

Jerry Colman izbucni parcă uşurat:

— Cam la douăzeci de paşi de colibă se află o stîncă lîngă care se găseşte un bolovan. Rostogoleşte-l şi vei găsi sub el dolarii pe care-i cauţi. Du-te şi te vei convinge!

Tom Burke zîmbi mulţumit, înfipse o ţigară aprinsă între buzele lui Jerry Colman, apoi întrebă:

— Dar cu Frank Harris cum a fost? De ce l-ai împuşcat? Vorbeşte, Colman, dar să spui numai adevărul!

Colman începu să vorbească trăgînd cu sete din ţigară:

— ... Împreună cu Frank Harris v-am surprins atunci la bancă. Pe dumneata şi pe Mark Slade. În timpul schimbului de focuri Slade a fost rănit mortal, prăbuşindu-se în faţa casei de bani... Eu m-am luat după dumneata, te urmăream, am călcat însă pe pistolul pe care tocmai îl pierduseşi. Mi-am luxat puţin piciorul aşa că nu am mai putut continua urmărirea... Am ridicat pistolul de jos şi m-am întors la Frank Harris. Stătea aplecat şi răscolea în sacul cu bani. Să-l fi văzut cum îi luceau ochii... „Dacă ar fi ai noştri, am avea cu ce trăi pînă la adînci bătrîneţe..." Ascultă, Frank, i-am zis, o astfel de ocazie ţi se oferă o singură dată în viaţă! Pe scurt, i-am propus să ascundem banii şi să-i împărţim mai tîrziu, cînd lucrurile s-or mai linişti. El prinse sacul ca şi cum ar fi vrut să-l tragă din faţa mea.

Ajuns aici, Jerry Colman se opri puţin apoi zise:

— După aceea s-a petrecut ceva ce nici astăzi nu pot să înţeleg... Totul a fost ca într-un vis... L-am împuşcat pe Frank Harris, colegul meu, cu pistolul dumitale. După ce l-am împuşcat, am ascuns sacul cu bani în maşina noastră de patrulare şi am dat alarma la postul de poliţie. Le-am spus că Frank Harris a fost împuşcat de unul dintre hoţi, care a dispărut cu prada...

Tom Burke zîmbi satisfăcut.

— Vezi, Jerry Colman, din toată comedia asta eu n-am avut nevoie decît de mărturisirea dumitale! Mi-ai căzut în plasă Jerry Colman!

Făcu iarăşi o pauză, după care continuă:

— În cele două canistre nu se află nici o picătură de benzină, ci apă obişnuită din lacul de alături. Şi nici în cutie nu se află o maşină infernală, ci un deşteptător... În afară de astea, mai este şi un magnetofon, care a înregistrat mărturisirea dumitale...

Tom Burke mai făcu o pauză apoi a continuat:

— Şi acum, Colman, încă o surpriză: eu nu sînt Tom Burke, ci fratele lui, Sam Burke! Scuzaţi, dar aceasta era singura posibilitate de a dovedi nevinovăţia fratelui meu şi de a-l salva de la camera de gazare... Cameră în care vei poposi, cît de curînd, dumneata, stimate domnule Jerry Colman...!

KAREL CAPEK

BONUL

N SEARA aceea fierbinte de august insula Strelecky era plină de lume, așa că Minkăi și lui Pepa nu le rămase altceva mai bun de făcut decît să se așeze la o masă la care se mai afla un domn cu mustăți groase și triste.

— Permiteți? spuse Minka, și domnul acela dădu îndată din cap afirmativ. Primul lucru pe care-l făcu Minka fu să se așeze pe un scaun cu aer de voivodeasă și-apoi, gest de la sine înțeles, să-și scoată în grabă pudriera și să-și fardeze nasul pentru ca, pentru numele lui dumnezeu, să nu-i lucească cîtuși de puțin pe căldura aceea. Și cum își scoase pudriera, din poșetă îi căzu un bilețel mototolit. Domnul acela cu mustăți se aplecă și-l ridică.

Minka roși toată.

— Mulțumesc, spuse ea și se întoarse repede spre Pepa. Știi, e bonul de la magazinul de unde ți-ai cumpărat ciorapii...

— Exact, zise melancolic bărbatul cu mustață. Nici nu știi, domnișoară, la ce ți-ar putea fi de folos...

Pepa consideră de datoria lui de bărbat să intervină.

— La ce bun să păstrezi tot felul de hîrtii fără nici o valoare? zise el fără să se uite la domnul acela. Să aibă omu', numai așa, buzunarele pline?

— Nu contează, fu de părere insul cu mustață. Uneori o hîrtie dintr-asta valorează mai mult decît mai știu eu ce...

Chipul Minkăi căpătă dintr-odată o expresie foarte concentrată. (Individul ăsta de vizavi se tot amestecă în vorbă. Dumnezeule, de ce nu ne-om fi așezat în altă parte?) Pepa se hotărî s-o termine foarte repede cu el. „Ce să valoreze, dom'le?" zise el ridicînd din sprîncene. (Doamne, ce sprîncene are! exclamă Minka)

— Ca dovadă, mormăi cel de vizavi și adăugă în loc de prezentarea formală: Știți, eu sînt domnul Soucek de la poliție. Tocmai am avut un asemenea caz, spuse el agitîndu-și mîinile. Omu' nu știe niciodată ce are prin buzunare...

— Ce caz ați avut? nu se putu Pepa abține.

— Păi... cu femeia aceea pe care au găsit-o lîngă Roztyl, zise bărbatul cu mustață pregătindu-se să tacă.

În Minka se trezi un anume interes, mai ales pentru că era vorba despre o femeie.

— Cu care femeie? întrebă ea gutural.

— Păi, cu cea pe care au găsit-o acolo, zise nesigur domnul Soucek de la poliție și, puțin încurcat, își scoase o țigară din buzunar.

Pepa băgă grăbit mîna în buzunar, scoase bricheta și-i aprinse domnului Soucek țigara.

— Vă mulțumesc, spuse domnul Soucek vizibil emoționat și onorat. Știți

cum au găsit secerătorii femeia aceea moartă între Roztyl și Krc? întrebă el, lăsînd să i se citească pe față recunoștința.

— Nu știu nimic despre povestea asta, spuse Minka. Mai ții minte, Pepa, cînd am fost la Krc? Ei, și ce s-a întîmplat cu femeia aceea?

— Strangulată, spuse uscat domnul Soucek. Avea încă funia legată în jurul gîtului... Dar nu pot povesti aici, de față cu domnișoara. Cum totul s-a petrecut în luna iulie și după ce a zăcut acolo aproape două luni... Nici idee n-aveți cum arată omu' într-o stare ca asta... Nici mama lui care l-a făcut nu l-ar putea recunoaște... Și muștele alea... Domnul Soucek își mișcă melancolic capul dintr-o parte în cealaltă. Domnișoară, dacă dăm omului pielea jos, adio frumusețe! Și-apoi să-i mai stabilești și identitatea înseamnă moarte curată! Înțelegeți? Dacă mai are nas și ochi atunci se mai poate recunoaște, dar după ce zace întins la soare timp de două luni...

— Păi cred că moarta a avut vreun monogram, își dădu Pepa cu părerea.

— Aiurea, de unde monogram? bombăni domnul Soucek. Domnule, fetele astea libere n-au de obicei nici un monogram pentru că, zic ele, fără monogram se mărită mai ușor. Da de unde, fata asta nu avea nici un monogram...

— Și ce vîrstă avea? se interesă Minka.

— Cam douăzeci și cinci, după cum spunea doctorul. Știți, după dinți și alte d-astea, iar după îmbrăcăminte părea să fi fost muncitoare sau servitoare, dar mai degrabă servitoare pentru că avea pe ea un soi de cămașă țărănească. Și-apoi, dacă ar fi fost muncitoare ar fi fost căutată, căci ele stau deobicei într-un singur cartier, pe cîtă vreme servitoarele dacă-și schimbă o dată locul de muncă nimeni nu mai știe nimic despre ele și nici nu se străduiește cineva să știe. E un lucru ciudat cu servitoarele astea, nu vi se pare? Ne-am zis așadar că dacă n-a fost căutată vreme de două luni apoi neapărat trebuie să fi fost servitoare... Ei bine, lucrul cel mai important în toată povestea asta a fost un bon...

— Ce fel de bon? întrebă Pepa cu vădit interes, căci simțea în el o dorință eroică de a deveni detectiv, un ofițer capabil sau cam așa ceva.

— Asta-i, deci, zise domnul Soucek privind gînditor spre pămînt. Asupra ei nu s-a găsit absolut nimic, cel care i-a făcut de petrecanie i-a luat tot ce prezenta o valoare cît de mică. Numai în mîna stîngă mai ținea o curelușă ruptă de la poșetă, iar poșeta, fără curea, am găsit-o ceva mai departe, în secară. Ar fi luat el și poșeta, dar dacă i s-a rupt cureaua nu mai avea nici un preț, așa că a aruncat-o în lanul de secară. Mai întîi a luat însă totul din ea. Așa se face că în poșetă nu s-a mai găsit decît un bilet de tramvai de pe linia lui 7 și un bon de la un magazin, în valoare de 25 coroane. Atît si nimic mai mult.

— Bine, dar funia? zise Pepa. Nu ne-am putea orienta după ea?

— Era numai o bucată de funie pentru rufe, adică nimic, zise domnul Soucek dînd din cap. O bună bucată de vreme n-am avut decît biletul acela de tramvai și bonul. Se știe, am dat la ziar că s-a găsit o femeie moartă, în vîrstă de vreo douăzeci și cinci de ani, fustă maron și bluză vărgată și dacă cuiva îi lipsește slujnica de vreo aproximativ două luni, să anunțe poliția. Am primit peste o sută de reclamații, știți, servitoarele astea își schimbă locul cel mai adesea prin luna iulie. Nimeni nu știe de ce, dar așa este...

— Dar criminalul trebuie să fi lăsat ceva urme, își dădu Pepa cu părerea.

— Îl vedeți pe filfizonul ăla de colo, zise domnul Soucek cu interes. Ăsta fură lucruri de preț de prin biserici. Tare mult aș vrea să știu și eu ce caută ăsta pe-aici. Nu, onorabilul n-a lăsat nici o urmă. Ascultați-mă pe mine ce vă spun: dacă dați peste o fată omorîtă, atunci puteți fi siguri că drăguțul ei a făcut-o. Așa se întîmplă deobicei, zise el gînditor. Dar cu asta nu faci nimic, domnișoară! Altfel am fi știut și noi cine-i făptașul, dar mai întîi trebuia să știm cine anume era fata. În asta constă toată greutatea, nu?

— Și cum ați făcut? întrebă Pepa

ferm convins că el ar fi făcut altfel.

— Cum am făcut? repetă domnul Soucek dus pe gînduri. Păi trebuia să începem cu ceva... Mai întîi, aveam biletul acela de pe linia lui 7. Să zicem dară că fata aceea, dacă a fost servitoare, lucra undeva prin apropierea lui 7. Dar asta nu înseamnă că ea n-a putut trece din întîmplare pe acest drum. Dar de ceva trebuia să ne legăm ca să facem începutul, nu? Numai că tramvaiul 7 străbate toată Praga, din Břevnov prin Malá Strana, prin Nové Mésto spre Zizkov. N-am făcut deci nici o scofală, n-am aflat deci nimic. Mai era însă și bonul acela, care ne-ar fi putut spune ce a cumpărat fata cu puțin timp în urmă dintr-un magazin cu obiecte de porțelan. Ceva în valoare de 25 coroane. Ne-am dus așadar la magazin...

— Și și-au amintit de ea? întrebă Minka.

— De unde să-și amintească, domnișoară? Numai că domnul Mejzlik, doctorul nostru, care este și comisarul nostru, s-a dus să întrebe ce fel de obiecte se pot cumpăra de 25 coroane. „Diferite", i-a răspuns, „dar exact 25 de corane costă un ceainic englezesc pentru o singură persoană". „Vindeți-mi și mie unul" a zis doctorul nostru.

Mai tîrziu domnul comisar mă chemă la el și-mi spuse: „Fii atent, Soucek, am ceva pentru dumneata. Să zicem că fata aceea era o servitoare. Să zicem. O servitoare din acelea care sparg în fiecare clipă cîte ceva și cînd o face pentru a treia oară, stăpîna îi zice: «Gîscă ce ești, acum du-te și cumpără-l din banii tăi!» Așadar, fata se duce să cumpere un singur obiect, adică cel pe care l-a spart. Dar exact de 25 coroane n-a putut cumpăra decît un ceainic. „E-al naibii de scump", zic, la care el: „Păi tocmai asta-i, omule, asta și explică de ce fata a păstrat bonul care pentru ea reprezenta o grămadă de bani, și se gîndea că vreodată stăpîna o să i-i restituie. Bagă de seamă, ceainicul era pentru o singură persoană, asta înseamnă că servitoarea lucra fie la o persoană singură, fie la o stăpînă care avea în casă pe cineva căruia îi ducea micul dejun în ceainic. Și persoana asta singură era mai mult ca sigur o domnișoară pentru că un bărbat singur nu și-ar fi cumpărat un ceainic așa scump și frumos, nu-i așa? Bărbații de multe ori nici nu bagă de seamă din ce beau. Așadar e vorba de o domnișoară singură căreia îi plăcea al naibii de mult sa aibă ceva frumos al ei și de aceea și-a cumpărat un ceainic atît de scump".

— Asta cam așa-i! zise Minka. Știi, Pepa, am și eu o vază tot așa de frumoasă...

— Dar bonul cu care ați cumpărat-o nu-l mai aveți, nu-i așa? Și-mi zice mai departe domnul comisar: „Acum, Soucek, să ghicim mai departe. E-al dracului de neclar, dar de undeva trebuie să începem. Fii foarte atent, o persoană care aruncă 25 de coroane pe un ceainic nu poate locui în Zizkov (domnul Mejzlik se gîndea la linia lui 7, știți, biletul acela de tramvai). În Praga propriu zisă sînt puțini chiriași, iar în Malá Strana locuiesc numai din cei care beau cafele. Dac-ar fi să ne luăm după 7, atunci cel mai bine ar fi să ne limităm la spațiul dintre Hradcany și Dejvice. Aș putea spune chiar că o domnișoară care bea ceaiul dintr-un ceainic englezesc nu poate locui decît într-o casă cu grădină. Știi, Soucek, asta-i ceva așa modern, ceva de tip englezesc...". Știți, doctorul Mejzlik are uneori niște idei smintite... „Așa că știi ce, Soucek, ia frumușel ceainicul și întreabă prin cartierul unde locuiesc domnișoarele din lumea bună. Și dacă dai de unele care au avut un ceainic ca ăsta, întreabă-le dacă nu le-a plecat servitoarea acum două luni. Sînt puține șanse, dar trebuie încercat. Și acum, băiete, ia-ți cazul în primire".

Acum vedeți și dv., mie nu-mi plac astfel de ghicitori, un detectiv nu-i totuși nici ghicitor, nici dintr-aceia care umblă cu planete... Biletul acela de tramvai era ceva, l-am văzut și eu, la fel și ceainicul, restul era numai rodul imaginației... zise domnul Soucek folosind cuvinte alese. Am plecat deci la treaba mea, am mers din casă în casă întrebînd dacă nu au sau nu au avut un ceainic asemănător... Și, imaginați-vă,

în cea de a treizeci și șaptea casă în care am intrat îmi spune servitoarea că un ceainic exact ca acesta are domnișoara care locuiește la doamna ei. Doamna era văduva unui general și închiria două camere unor domnișoare. O anume doamnă Jakoubkova, profesoară de engleză, aveam un ceainic exact ca acesta. „Stimată doamnă, o întreb, nu cumva a plecat de la dumneavoastră o servitoare, cam acum două luni?" „A plecat", zice doamna, „îi spuneam Marka, dar cum o chema iaca nu știu..." „Și înainte de a pleca n-a spart un ceainic?" „A spart", zice doamna, „și a trebuit să-l cumpere din banii ei, dar pentru numele bunului dumnezeu, de unde știți?" „Stimată doamnă", îi zic, „noi pînă la urmă aflăm totul."

După aceea a mers repede. Am găsit mai întîi servitoarea care i-a fost prietenă și de la ea am aflat că fata se numea Marie Parizkova și era din Dejvice. Cel mai mult însă doream să aflăm cu care drăguț mergea Marka. Ne spuse că cu unul Franta. Ce fel de prieten era Franta ăsta nu știa, dar își aminti că odată îi strigase lui Franta: „Te pup, Ferda!" Și așa intră în poveste unul Fryka, omul nostru, specialist în chestii d-astea. Și Fryka numai ce spuse: „Franta ăsta alias Ferda nu poate fi decît Kroutil din Kosire... Domnule, și trebuie să mă duc la el, dar trebuie să fim doi".

Am plecat cu el, cu toate că nu era treaba mea. L-am găsit la drăguța lui, era să ne împuște.

Intră apoi în acțiune comisarul Maticka. Domnule, nimeni nu știe cum face omu' ăsta, dar după șaisprezece ore a scos tot din Franta ăla: că a jefuit-o de două sute de coroane exact cînd pleca de la slujbă, „i-am promis că o iau, știți toți fac așa..." sfîrși el trist. Minka se învioră.

— Pepa, dar știi că-i strașnic? zise ea, și cu ochii plini de lacrimi se întoarse cu un devotament fierbinte spre Pepa al ei lăsînd să-i cadă din mîna transpirată un bilețel pe care-l mototolise tot timpul pînă atunci. Pepa nu observă pentru că el se uita la stele, dar domnul Soucek de la poliție băgă de seamă și rîse trist și cu înțeles...

JAMES HOLDING

DACĂ TE ABAŢI DIN DRUMUL TĂU...

E TĂBLIŢA atîrnată deasupra intrării în magazin era scris „NEGOŢ CU VECHITURI"; textul era completat cu cele trei cuvinte aşternute pe sticla plină de praf a vitrinei: „PLĂTIM ÎN NUMERAR". Obiectele expuse sub aceste din urmă cuvinte erau într-o harababură perfectă, amestecate de-a valma unele cu adevărat vechi cu altele nou-nouţe, de la instrumente muzicale la televizoare şi bijuterii, pînă la tot felul de maşini de scris. Dacă această firmă ar fi avut drept emblemă trei cercuri, magazinul ar fi arătat cu adevărat ca o casă de împrumut pe amanet. Magazinul se găsea în partea de apus a oraşului.

Harry Greenwood îşi alese pentru prima sa vizită o zi de august, cu soţ. Cea mai potrivită oră i se păru a fi douăsprezece fără un sfert, cu un sfert de oră deci înaintea pauzei de prînz.

La prima vedere Harry Greenwood părea un om plin de contradicţii. Avea un corp scurt, cu oase subţiri, dar, cu toate acestea, ţinuta lui degaja o anume forţă. Capul aproape complet părăsit de păr, cu excepţia cîtorva smocuri cărunte rămase pe la tîmple şi în spate, era prea mare pentru a se fi putut armoniza cu alcătuirea plăpîndă care-l susţinea. Faţa lui era pur şi simplu arată de riduri, ca la oamenii cei bătrîni. Nimic pe chipul lui nu ţi-ar fi spus că nu avea mai mult de treizeci şi doi de ani. Ochelarii nu puteau ascunde nici ei faptul că în spatele lor se ascundeau doi ochi care nu numai că nu erau ai unui bătrîn, dar erau şi foarte pătrunzători.

Deschise uşa şi intră. Un bătrînel, probabil proprietarul magazinului, se ridică de la masa pe care se afla un sandvici şi o cană cu cafea, şi îi ieşi în întîmpinare. Avea trăsături nefinisate, ochi mici cu o expresie de plictiseală.

— Îmi pare rău că v-am deranjat de la masă, zise Harry.

— Nu face nimic, răspunse negustorul de vechituri. Cu ce vă pot fi de folos?

— Să mă uit mai întîi, zise Greenwood.

— Vă interesează ceva anume?

— S-ar putea spune că un televizor în culori...

— Am şi d-astea cîteva... acolo, îi luă vorba negustorul prinzîndu-l de umăr şi conducîndu-l spre locul cu pricina. „Zenit"-ul acela cu diagonala de patruzeci şi opt e foarte bun, zise el arătînd spre un aparat care să tot fi fost cu vreo cinci ani mai vechi decît teveul lui Greenwood.

— Ştiţi, eu nu vreau să cumpăr, interveni Greenwood. Eu vreau să vînd...

— Şi de ce n-aţi spus aşa de la început? întrebă negustorul cu glas iritat.

Greenwood arătă cu capul spre in-

scripţia de pe geamul vitrinei: „PLĂTIM ÎN NUMERAR".

— Chiar? Plătiţi în numerar?

— Bine-nţeles, zise negustorul scărpinîndu-se după ureche. Ce aveţi de vînzare?

— Un „Sony" cu diagonala de treizeci şi trei. Cel mai nou tip.

— E-un aparat bun, de ce-l vindeţi?

— Am nevoie de bani, dacă chiar vreţi să ştiţi...

— Păi domnule, mă interesează, zîmbi negustorul. Este al dv.?

Greenwood rămase puţin pe gînduri.

— Bine-nţeles, dar de ce întrebaţi?

— Pentru că nu-i întotdeauna aşa. Îl aveţi cu dv.?

Greenwood dădu din cap în semn că nu.

— Vi-l aduc deseară, dacă mai aveţi deschis...

— De ce nu-l aduceţi acum?

— Vreau să ştiu mai întîi cît îmi daţi pe el.

Negustorul zîmbi şi zîmbetul lui lăsă să i se vadă cîţiva dinţi de aur.

— Sau vă este peste mînă să umblaţi ziua-n amiaza mare pe stradă cu un televizor de furat în mînă?

— Asta cam aşa este, zise Greenwood şi îşi aprinse o ţigară. La drept vorbind, teveul nu este al meu!

— Asta e o surpriză, de ce să zic nu... Dar cum de v-a trecut prin cap că aş putea cumpăra obiecte de furat?

— Păi... atunci cînd omul ştie unde să întrebe, află că sînteţi cel mai bun din împrejurimi...

— E-adevărat, dar pentru lucruri frumoase de la oameni serioşi... Dacă nu mă înşel, noi doi nu ne-am mai văzut pînă acum...

— Aşa este, nu ne-am mai văzut... Sînt nou prin partea locului, am venit din Chicago... E mai mult de-o lună de atunci... Azi este pentru prima dată cînd încerc să vînd ceva...

— Şi chiar aveţi un televizor pentru mine?

— Da, chiar am. Şi nu numai unu. Şi nu numai televizoare, mai am şi alte mărfuri, zise Harry privindu-l pe negustor fix în ochi. Dar mai întîi vreau să ştiu cît îmi daţi pe el, pe cel mai nou tip de „Sony"...

— Cincizeci de „bătrîne", răspunse negustorul.

— Cincizeci de „bătrîne" aţi spus... Păi un blestemat de aparat dintr-ăsta costă cinci sute cincizeci în magazin...

— Ştiu, dar eu vă ofer pe el zece procente. Aici nu sîntem la Chicago, tinere. Înainte de a face o ofertă, trebuie să ştim anumite lucruri, zise negustorul cu dezinvoltura omului care spusese, desigur, de multe ori aceste cuvinte.

— Care lucruri? întrebă Harry .

— De pildă, că îmi oferiţi un obiect care nu este nou. Şi nici asigurat. Eu la fiecare obiect trebuie să cîştig cîteva „bătrîne", nu?

— Dv. chiar credeţi că eu nu ştiu cum merg treburile? îi răspunse Greenwood. Vreau să vă spun doar că pentru un ofertant cum sînt eu, de pildă, cele zece procente sînt afurisit de puţine. Ascultă, omule, eu ţi-aş putea asigura un flux continuu de mărfuri clasa-ntîia, zise el aruncînd o privire peste harababura din magazin. Vă pot aduce de două, de trei ori mai mult decît puteţi vinde aici...

— Flux continuu zici? Cum trebuie înţeleasă treaba asta?

— Foarte simplu, pot furniza marfă de prima clasă, asta vreau să spun. Dacă îmi daţi douăzeci la sută. Nu trebuie s-o faceţi şi pentru ceilalţi muşterii, numai pentru mine... Asta pentru că eu vă ofer produse a-ntîia şi în cantitate mare...

— De exemplu? întrebă negustorul.

— Ce-aţi zice de cincizeci de maşini de scris electrice de cea mai bună calitate?

— Cincizeci? Toate deodată?

— Cincizeci. Şi toate.

— Şi altceva?

— Douăzeci şi cinci de televizoare. La fel cu cel pe care îl veţi vedea astă seară. Dacă veţi dori...

— Dar ce naiba faceţi dv.? Spargeţi depozite?

— Nici vorbă, rîse Greenwood, dar în rîsul lui nu se putea desluşi prea mult umor. Cursuri de dactilografie! Daţi-mi răgaz cîteva săptămîni pentru a face rost de oameni şi am să vă aduc şi tu-

risme, dacă veţi avea unde le plasa...

— Faceţi parte din vreo organizaţie?

— Ferească sfîntu!

— Dar vorbiţi de parcă...

— Din cauza lor am plecat din Chicago. Ştiam bine că urmăreau să mă prindă în mrejele lor, de aceea am plecat. De asta-mi ardea mie? Eu sînt independent... De aia am plecat... Tăcu puţin apoi continuă: Douăzeci la sută, bine?

— O să mă mai gîndesc, răspunse negustorul. Aduceţi deseară televizorul şi-am să vă spun după aceea. Maşina aia cu număr de Illinois e a dv.? întrebă el după ce-i deschise uşa.

— Da. La cît?

— La miezul nopţii. Veniţi prin intrarea din spate.

— Bun, s-a făcut...

Greenwood se urcă în maşină şi plecă. Negustorul se aşeză din nou la masă şi termină de mîncat.

DE FELUL LUI Greenwood era punctual. Cu cîteva minute înainte de miezul nopţii parcă în dreptul intrării din spatele magazinului. Luminile erau stinse, beznă peste tot de-ţi băgai degetele-n ochi. Bătu încet la uşă şi aşteptă să i se deschidă. Nu vedea nimic.

— Sînteţi aici? întrebă în şoaptă.

— Aduceţi-l înăuntru, veni răspunsul. Să aprind lumina...

Greenwood luă televizorul din maşină şi-l duse înăuntru. Negustorul închise uşa în urma lui, încuie, apoi aprinse un bec slab.

— Puneţi-l aici să-l văd... Va trebui să dau jos eticheta hotelului, altfel arată bine...

— Dar nu-l încercaţi? întrebă Greenwood.

— Nu, am încredere. Acum haideţi să vă plătesc partea care vi se cuvine, zise negustorul Lane zîmbind şi arătîndu-şi

din nou dinţii de aur.

— Aici în spate este mai mult loc decît mi-am închipuit, remarcă Greenwood după ce examină tot spaţiul plin cu fel de fel de lucruri. Probabil că aţi putea plasa şi niscaiva maşini.

— Cam riscant.

Intrară într-o amărîtă de cămăruţă ceva mai mare decît un WC, dar loc discret pentru operaţiuni de vînzare-cumpărare. Negustorul închise uşa şi răsuci întrerupătorul. În încăpere nu se aflau decît ei doi, două scaune, o masă, şi un seif într-unul din colţuri.

— Luaţi loc, zise negustorul, apoi se întoarse spre seif şi începu să formeze cifrul.

Greenwood luă loc împingîndu-se în spătarul scaunului. În momentul cînd se întoarse, negustorul ţinea în mîna stîngă o legătură de bani iar în dreapta un pistol cu ţeava retezată.

Harry Greenwood încremeni.

— Asta apropos de ce? întrebă el.

— Apropos de apărare, eu n-am încredere în nimeni şi nici în oricine aşa cum aveţi dv. Se aşeză apoi în faţa lui Greenwood, puse pistolul pe masă şi numără cinci hîrtii a cîte zece dolari fiecare.

— Poftim banii!

— Cincizeci... Aşadar, nu ne-am înţeles...

— Nu ne-am înţeles.

Greenwood luă banii, îi numără apoi îi băgă în buzunar.

— Aşadar, aşa stau lucrurile... Va trebui să-mi găsesc un alt client... Unul mai convenabil... Mai capabil...

— Sînt capabil, remarcă negustorul, mult mai capabil decît vă imaginaţi. Problema e că am prea puţin timp...

— Prea puţin timp pentru ce? Doar nu sînteţi aşa de bătrîn...

— Vreau să închid magazinul...

— Să-l închideţi?

— Da, să-l închid...

— Dv. sînteţi nebun? V-aş putea ajuta să deveniţi bogat...

— S-ar putea să fie aşa, zise negustorul privindu-l în ochi pe Greenwood. Dar poate că mă ajutaţi şi dacă îl închid...

— Trebuie să fiţi mai explicit, zise Greenwood.

Negustorul luă pistolul, îi sprijini mînerul de masă şi îl îndreptă asupra lui Harry Greenwood.

— Magazinul ăsta de vechituri aparţine poliţiei, zise.

De surprindere, gura lui Greenwood se deschise singură. Se părea că nu-i mai ajungea aerul...

— Aşadar, acest magazin este condus de poliţie...

— Întocmai. Eu sînt detectivul Lane din poliţia orăşenească. Secţia „Furturi şi spargeri", dacă doriţi completări. Îi arătă legitimaţia. La 31 august, adică de astăzi în cinci zile, declanşăm o vastă acţiune de prindere a tuturor hoţilor şi bandiţilor care au vîndut aici lucruri de furat. În frunte cu dumneata!

În spatele ochelarilor ochii lui Greenwood se îngustară.

— Lucrurile or să se petreacă astfel, continuă Lane. Dovezile despre unii din muşteriii mei o să le predau tribunalului. Acesta va emite imediat mandate de arestare. La 31 august, adică peste cinci zile, toate secţiile de poliţie vor acţiona deodată. După aceea o să înapoiem păgubaşilor toate obiectele pe care le-aţi văzut în depozit...

— Despre care dovezi vorbiţi? întrebă Greenwood.

— Am să vă arăt ceva, zise Lane şi, ţinîndu-l mai departe pe Greenwood în dreptul ţevii pistolului, se îndreptă spre seif de unde scoase un aparat de fotografiat şi un magnetofon miniatural. Colaboratorul meu Jack Robeson stă în această încăpere, la acest birou şi-i fotografiază pe hoţi cu acest aparat. În acest timp eu înregistrez pe bandă toate datele. Aţi băgat de seamă că la prînz, în timp ce vorbeam cu dv., m-am scărpinat după ureche?

Greenwood dădu din cap afirmativ.

— A fost semnalul pentru Robeson să înceapă să fotografieze.

— Bine, dar nu înţeleg cum poate fotografia...

Lane îi arătă în perete o bucată mare de sticlă.

— Din magazin arată ca o oglindă, de aici însă este o sticlă transparentă...

— Așadar dv. aveți fotografia mea și banda cu discuția... Asta-i tot ce-mi puteți spune?
— Da, Greenwood, la 31 august s-a zis cu dumneata!
Greenwood își șterse sudoarea de pe frunte.
— Dar nici măcar nu știți cum mă numesc...
— Fiți fără grijă, calculatorul poliției l-a identificat de mult pe proprietarul mașinii cu număr de Illinois. În numai cîteva minute. O să aveți un concediu cam lung...
— Nu vă înțeleg prea bine, zise Greenwood. Eu cred că nu sînt cu nimica mai prost ca alții, cred în schimb că o astfel de operațiune costă o groază de bani. Și mai știu că poliția din acest oraș are un buget al naibii de modest...
— Se-nțelege că costă mulți bani, zise Lane calm, dar am fost ajutați pe parcursul a șapte luni de optzeci și șapte de hoți. Cu dv. optzeci și șapte. Avem și noi binefăcătorii noștri...
— Pe cineeeee?
— Dv. ați crezut probabil că sîntem ajutați de firmele locale... „Rotary", „Kiwams", „Lions"... există cîteva, ce-i drept. Ele contribuie cu anumite sume pentru că magazinul nostru de obiecte vechi reprezintă o contribuție însemnată la apărarea legalității și ordinei în societate. Nu-i drăguț din partea lor?
— Colosal de drăguț, dar de ce-mi spuneți mie toate astea?
— Pentru ca să știți că vă așteaptă un concediu lung...
Greenwood își linse buzele.
— Haideți, dați-i drumul...
— Bine, atunci ascultați. Mai am un an pînă la pensie. Peste un an voi fi liber, mai bine zis pus pe liber pentru a mă întreține dintr-o pensioară din care nici măcar o dată nu te poți îmbăta ca lumea. N-am nici un ban pus deoparte, am cheltuit de fiecare dată și ultimul cent pe care l-am cîștigat. Pe de altă parte, judecînd după spusele dumitale, socotesc că la Chicago aveți un cont rotunjor în bancă. N-am dreptate? Așa că... Lane tăcu apoi continuă cu o octavă mai jos: tot ce vreau este o parte din acest cont, un fel de pensie suplimentară...
Greenwood nu putu deschide gura cîteva clipe bunicele. În spatele lentilelor ochelarilor, ochii săi scînteiară.
— Asta drept ce? întrebă el.
— Drept aceea că n-o să mergeți la tribunal, drept ce altceva? Am să distrug negativul și am să șterg banda cu ultima înregistrare. În felul acesta n-o să mai existe nici o dovadă împotriva dv. Veți fi liber și veți putea vinde altor fericiți mărfuri în cantități mari, în flux continuu, după cum v-ați exprimat.
Greenwood încuviință dînd din cap.
— Da... Sînt zguduit puțin... trebuie să mă-nțelegeți pentru că este pentru prima dată cînd am de-a face cu un șantaj din partea poliției. Cunosc destui polițiști care iau perț, dar n-am întîlnit pînă acuma nici unul care să o fi făcut atît de deschis...
Detectivul Lane roși, vîrfurile degetelor mîinii în care ținea pistolul i se albiră ca de var.
— Și cît mă costă ca să nu ajung la tribunal?
— Zece mii de dolari.
Greenwood se sprijini de spătarul scaunului.
— Și de unde știu eu că nu mă... duceți?
— Nu știu, rîse Lane și dinții lui de aur îi străluciră din nou în gură. Trebuie să mă crezi... Ei ce zici, facem tîrgul?
Greenwood bătu nervos cu pumnul în masă.
— Nu!
Lane îl privi nevenindu-i să-și creadă propriilor urechi.
— Nu, ai spus? Ce dracu, Greenwood, ți-ai pierdut mințile? Doar știi ce te așteaptă dacă îmi refuzi oferta...
— Eu cred că eu sînt cel care trebuie să fie salvat în vreun fel...
— Perfect, dar atunci de ce spuneți nu?!
— Pentru că n-o să vă meargă!
— N-o să-mi meargă? Să vedem... Eu sînt polițist, dumneata ești hoț! Un hoț care a încercat să fure din acest magazin și care a scos pistolul atunci cînd a

fost surprins.

— Eu nu am nici o armă și dv. știți bine acest lucru.

— Eu însă am două arme și n-o să se poată demonstra proveniența nici uneia dintre ele. Și continuați să credeți că n-o să-mi meargă?

— N-o să vă meargă și am să vă spun și de ce. În calculele dv. ați comis o greșeală, una mare cît roata carului.

— Care greșeală?

— Faptul că eu nu sînt hoț!

— Și dacă nu sînteți hoț, zise Lane, atunci ce sînteți? Sînt teribil de curios să aflu...

— Sînt agent special atașat direct pe lîngă primarul orașului cu misiunea de a demasca corupția care domnește în rîndul poliției. Și după cum se prezintă lucrurile, se pare că am găsit ceva, zise el aruncînd legitimația pe masă.

Polițistul o privi și se îngălbeni.

— Ei, și-acum? zise Lane după ce-și mai reveni. Acum va trebui să te omor, omule... Discuția de pe bandă dovedește că v-am luat drept hoț de rînd... Dacă veți fi găsit rece, ar putea cineva dovedi că ați fost altceva?

— Da, agentul Campbell, răspunse Greenwood. El a înregistrat tot ce am discutat împreună.

Umerii lui Lane căzură dintr-odată.

— Care va să zică, dv. aveți un aparat, de ascultare...

Greenwood încuviință.

— Unde este?

— Sub masă...

Cu mîna liberă Lane căută dedesubtul mesei, convins că nu va găsi nimic, dar cînd dădu peste un obiect mic tresări de parcă s-ar fi ars. Îi aruncă lui Greenwood o privire ucigașă. Ridică pistolul asupra lui.

— Învinuit de crimă, zise Harry, ăsta ar fi ultimul lucru de care ați mai avea nevoie. Ce-ar fi să dați la o parte arma aia, scutindu-ne pe amîndoi de o groază de neplăceri?!

Lane privi în gol vreme de cîteva lungi clipe, apoi degetele lui se deslipiră încet de pe patul pistolului pe care îl așeză pe masă.

Greenwood avu sentimentul că va dura mult, foarte mult pînă cînd cineva va avea prilejul să-i mai vadă lui Lane dinții de aur sclipindu-i în gură...

JORGE LUIS BORGES

EMMA ZUNZ

NTORCÎNDU-SE acasă de la țesătoria „Tarbach și Loewenthal", Emma Zunz găsi în hol o scrisoare expediată tocmai din Brazilia. Era datată 14 ianuarie 1922. În scrisoare i se aducea la cunoștință moartea tatălui ei. O neliniști scrisul necunoscut al celor nouă, poate zece rînduri mîzgălite cu pretenția de a umple o foaie întreagă. Rîndurile o anunțau pe Emma că domnul Manuel Mayer încetase din viață în cea de a treia zi a lunii în curs deoarece înghițise o doză prea mare de veronal. Murise în spitalul „Bage". Vestea purta semnătura unui oarecare Fein sau Fain din Rio de Janeiro, vecin de-al tatălui.

După ce citi, Emmei îi căzu hîrtia din mînă. Simți mai întîi că i se făcu un gol în stomac, apoi că i se înmoaie genunchii. Avu o senzație de inexistență, de frig, de spaimă. Ridică scrisoarea și intră în cameră. O puse într-un sertar, de parcă ar fi cunoscut tot ce avea să se întîmple în continuare sau poate chiar începuse să întrevadă tot ce se va întîmpla de acum încolo.

În întunericul care se lăsa tot mai des, Emma deplînse pînă la sfîrșitul zilei sinuciderea lui Manuel Mayer, cel care în zilele fericite de demult fusese Manuel Zunz. Își aminti vacanțele petrecute la ferma de lîngă Gualegnay, încercă să-și amintească de mama sa, de căsuța lor din Lanus cu ferestrele galbene, pe care le-o scoseseră la licitație... Își mai aminti de proces, de scrisorile anonime primite după afacerea cu delapidarea. Îi veni în minte, și asta n-o va uita cît va trăi ea pe lume, că tatăl ei îi spusese în ultima sa seară că hoțul era Loewenthal, Aaron Loewenthal, fostul administrator al fabricii, acum unul dintre proprietarii ei. Emma păstra acest secret de șase ani, din 1916 adică. Nu-l spusese nimănui, nici măcar Elsei Urstein, una dintre prietenele ei cele mai bune. Își închipuia că secretul acesta era o legătură tainică numai între ea și cel absent acum. Loewental nu cunoștea faptul că Emma știa adevărul și acest lucru îi dădea Emmei un sentiment de dominare asupra lui aproape imperceptibil.

N-a închis ochii deloc în noaptea aceea iar dimineața, cînd primele raze de soare conturară dreptunghiul ferestrei, planul ei era pus la punct pînă în cele mai mici detalii. În ziua aceea, care i se păru nesfîrșită, Emma încercă să se poarte cît mai natural cu putință. Prin fabrică circulau zvonuri privitoare la pregătirea unei greve. Ca întotdeauna, Emma se declară cu toată convingerea în favoarea ei. La ora șase după ce termină lucrul, ea plecă împreună cu Elsa Urstein la un club de femei, prevăzut cu săli de gimnastică și bazin de înot. Se înscriseră și ele silabi-

sindu-și numele și prenumele, rîzînd de glumele de prost gust auzite în timpul vizitei medicale. După aceea a ales, împreună cu Elsa și cu Kronfuss, cea mică, filmul la care urmau să se ducă duminică după masă.

Vorbiră apoi despre băieți, capitol la care nimeni nu se aștepta ca Emma să deschidă gura. Avea să împlinească nouăsprezece ani în aprilie, dar, cu toate acestea, bărbații îi inspirau o teamă aproape patologică.

Cînd se întoarse acasă își pregăti o supă și un rasol de zarzavaturi. Mîncă și se culcă impunîndu-și să doarmă adînc. În felul acesta, obișnuită dar obositoare, trecu și ziua de vineri cincisprezece ianuarie. Ajunul.

Nerăbdarea o trezi sîmbătă dis-de-dimineață. Nerăbdare? mai degrabă neliniștea că se afla, în sfîrșit, în chiar ziua aleasă. În „La Prensa" citi că vasul suedez „Nordstjarman" din Molmö avea să plece în curînd de la dana numărul trei. Telefonă lui Loewentjal și-i spuse că vrea să-i comunice ceva în legătură cu greva, ceva fără să știe ceilalți. Îi promise apoi că o să treacă pe la biroul lui după ce se va însera. Vocea îi vibra la telefon, tremurul acela care prinde atît de bine pe o turnătoare...

Emma termină lucrul la douăsprezece. Împreună cu Elsa și Kronfuss, cea mică, stabiliră planul plimbării de duminică. După masa de prînz se întinse puțin și repetă cu ochii închiși întreg planul pe care-l pusese la punct. Se gîndi că finalul va fi mai oribil decît începutul, dar el îi va oferi, mai mult ca sigur, gustul victoriei și al dreptății. Se sculă brusc, alarmată și fugi spre sertar. Îl deschise. Scrisoarea se afla acolo unde o lăsase ieri seară, sub fotografia lui Milton adică. Nu dăduse nimeni peste ea. O reciti apoi o rupse, în bucățele.

Ar fi greu de povestit și poate n-ar fi nici prea corect din partea noastră să povestim ca pe ceva real tot ce s-a petrecut în după amiaza aceea, pentru că unul dintre atributele infernalului este tocmai irealul. Poate cineva să facă verosimilă o acțiune în care nu a crezut nici măcar cel care a plăsmuit-o și a executat-o? Poate cineva să facă ordine într-un haos pe care memoria Emmei Zunz îl repudiază și îl confundă?

Emma Zunz locuia pe strada Liniers, din cartierul Almagro. În după amiaza aceea ea se duse în port. S-a văzut poate multiplicată în oglinzile de pe Paseo de Julio, înveșmîntată în lumini sau dezbrăcată de flămînzi, dar mai de crezut pare a fi că a umblat în neștire și nebăgată în seamă de nimeni din orașul acela indiferent.

Intră în două-trei baruri pînă cînd, în cele din urmă, îi găsi pe marinarii de pe vaporul suedez. Dădu peste unul foarte tînăr, dar se temu să nu cumva să-i inspire vreun sentiment, de aceea îl alese pe unul cu un cap mai mic decît ea și vulgar. În felul acesta scîrba îi va fi desăvîrșită! Omul o conduse la o ușă și de aici într-un vestibul unde se afla un perete despărțitor cu geamuri asemănătoare celor ale casei lor din Lanus. Mai departe o conduse pe un coridor de unde trecură printr-o altă ușă...

Nu-i greu de imaginat ce s-a petrecut după ușa aceea, dar ar fi interesant de știut dacă în dezordinea de senzații atroce și fără nici o noimă, Emma se va fi gîndit măcar o dată la mortul care îi motiva sacrificiul. Eu cred că măcar o dată, o singură dată s-a gîndit și tocmai în momentul acela a fost periclitat scopul. S-a gîndit (și nu putea să n-o fi făcut) că, în fond, ceva asemănător îi făcuse și tatăl ei mamei sale. Marinarul suedez sau finlandez (în orice caz, nu vorbea spaniola) n-a fost pentru Emma decît o unealtă, tot așa cum tot o unealtă a fost și Emma pentru el. Ea i-a oferit plăcerea de care acesta avea nevoie, pe care o căuta, el i s-a oferit Emmei pentru ca ea să-și poată face dreptate...

EMMA se sculă și începu să se îmbrace încet-încet. În cameră întunericul devenea tot mai dens, culorile vii se estompau. Părăsi camera fără să fie văzută de cineva. La colțul străzii se urcă într-un autobuz și, conform planului său dinainte stabilit, se așeză pe un loc din față, ca să nu i se poată distinge chipul. Mașina o purta prin cartiere pe care ea le uita de cum le vedea. Coborî

în dreptul unei străzi din Warnes. Lucru ciudat, oboseala i se prefăcea în forță care o obliga să se concentreze numai asupra detaliilor aventurii al cărei sfîrșit și-l ascundea și sieși.

Pentru toată lumea Aaron Loewenthal părea un om serios, pentru intimii lui, drept un zgîrcit. Locuia singur în fabrică, la etaj. Fabrica se găsea într-un cartier sărăcăcios, de aceea el se temea tot timpul de hoți. În curtea fabricii ținea un cîine mare, iar într-unul din sertarele biroului său — lucru știut de toată lumea — păstra un pistol. La moartea neașteptată a soției sale, întîmplată în urmă cu un an, a plîns în văzul tuturor. Banii erau adevărata lui pasiune. Cu o rușine pe care și-o mărturisea doar sieși, se simțea mai apt pentru a dichisi banii decît pentru a-i cîștiga. Era teribil de mistic și își închipuia că încheiase un pact cu dumnezeu, pact conform căruia era scutit, în schimbul rugăciunilor, de a fi drept. Bine clădit, chel, cu barbă blondă, purtînd ochelari fumurii, el stătea acum în picioare lîngă fereastră, așteptînd-o pe Zunz cu raportul confidențial.

O văzu împingînd poarta pe care el o lăsase descuiată și traversînd apoi curtea interioară. O mai văzu cum, în momentul cînd cîinele începu să latre, Emma făcu un mic ocol. Buzele Emmei se mișcau de parcă s-ar fi rugat în șoaptă. În realitate buzele ei repetau sentința pe care Loewenthal o va auzi înainte de a muri.

Lucrurile însă nu se petrecură așa cum le prevăzuse Emma. În urmă cu o zi ea se vedea îndreptînd pistolul spre mizerabilul de Loewenthal, forțîndu-l să-și recunoască vina și expunîndu-i o teorie îndrăzneață potrivit căreia justiției divine îi este dat să triumfe asupra justiției oamenilor. Un singur glonte apoi și soarta lui Loewenthal va fi însemnată cu roșu.

Găsindu-se acum în fața lui Loewenthal, Emma simți ceva mai mult decît graba de a-și răzbuna tatăl. Era graba de a pedepsi ultrajul pe care ea însăși îl suferise pentru a se putea răzbuna. Nu avea însă timp de pierdut cu scene ca la teatru.

Se așeză cerîndu-i, timidă, scuze lui Loewenthal. Ca o adevărată turnătoare, Emma invocă obligația de loialitate față de conducere, rosti cîteva nume lăsîndu-le pe altele să se subînțeleagă. Se opri biruită parcă de teamă. Reuși să-l trimită pe Loewenthal după un pahar cu apă. Pînă ce acesta reveni în sufragerie, Emma izbutise să scoată din sertarul biroului pistolul lui. Apăsă de două ori pe trăgaci. Mătăhălos, trupul lui Loewenthal se prăbuși la pămînt de parcă fumul și cele două pocnituri l-ar fi retezat în două. Paharul se făcu țăndări. El o privea cu mirare și ură, înjurînd-o. Dar pentru că înjurăturile continuau, Emma se văzu nevoită să mai sloboadă un glonte. În curte, cîinele începu să latre. Un șuvoi de sînge îi năvăli lui Loewenthal printre buze, murdărindu-i barba și mîinile. Emma rosti apoi sentința pe care o pregătise îndelungă vreme: „Mi-am răzbunat tatăl, și nimeni nu mă va putea pedepsi...!"

Nu apucă însă să termine fraza, domnul Loewenthal trecuse deja în lumea celor drepți fără ca Emma să fi aflat dacă a înțeles-o sau nu...

Lătratul cîinelui îi aminti că nu era vreme pentru odihnă. Răvăși divanul, îl descheie pe mort la nasturii de la haină, îi luă ochelarii fumurii și îi așeză pe dulap. Luă apoi telefonul și rosti cîteva cuvinte pe care avea să le mai repete de multe ori încă. „Loewenthal m-a chemat la el pentru unele date în legătură cu greva. A abuzat de mine, iar eu l-am împușcat...!"

Povestea era incredibilă pentru că literalmente era reală. Pasul Emmei era cît se poate de calm, de liniștit. Era adevărată și pudoarea, cum adevărate erau și ura și ultrajul pe care-l suferise. False erau numai circumstanțele, ora și unul, poate două nume.

FLINT ERICSEN

VEDI VENEZIA, REGINA DEL MARE, E POI MUORI!

ERNHARD PICHLER nu era colecţionar de timbre. Pe el, ca poştaş, timbrele îl îndemnau însă la visare în timp ce alerga cu tolba plină, iute ca o apă, pe străzile Münchenului.

Într-o bună zi a găsit în poşta „lui" o scrisoare din India, prilej cu care s-a văzut plecat pe bicicletă şi pe aripile fanteziei într-acolo. Casele de pe malul Isarului se prefăcură îndată în castele minunate, în adevărate palate, iar rîuleţul Isar s-a transformat pe nevăzute în Gange. Se înţelege că el devenise maharadjah!

Într-o altă zi îi pică în mînă o scrisoare pentru baroneasa Kerkhoven. Era din America. Vestul Sălbatec! Hollywood! Ţărmurile însorite ale Floridei!

Primi apoi un plic mare din Italia. Era adresat lui Erasmus Quinkertz, insul acela singuratic şi ciudat. Era stampilat la Veneţia. Splendide timbre. Printre ele unul de 300 lire, de cinci pe cinci, cu marginile aurite. Reprezenta o gondolă neagră trecînd pe sub Ponte Rialto.

După cîte ştia el, Ponte Rialto era şi subiectul unui tablou în ulei din apartamentul lui Quinkertz, tipul acela greu de cap, ajuns la cincizeci şi cinci de ani. Acesta îşi ducea existenţa, aidoma milionarului american Howard Hughes, păzit de un sistem de alarmă din cale-afară de rafinat. Avea o frică teribilă de oameni, de bacili, de viruşi. Ura radioul, teveul şi telefonul la care se uita ca la nişte intruşi. O singură dată pe săptămînă, cînd clinica profesorului Albert Hansenstein îi trimitea alimentele congelate, o singură dată deci suporta prezenţa în apropierea sa a unui om. Acesta era doamna Lydia Proschek.

Acum doamna Proscnek aştepta impacientată la uşa vilei lui, strigîndu-l pe poştaşul care tocmai trecea pe acolo.

— Fiţi bun şi ajutaţi-mă! Mai mult ca sigur că domnului Quinkertz i s-a întîmplat ceva! Trebuie să anunţ poliţia! Nu răspunde, ce-o fi cu el...?!

În scurtă vreme la uşa de la intrare principală începură să meşterească doi indivizi supravegheaţi de comisarul criminalist Höller. După o jumătate de ceas, uşa grea din stejar masiv se deschise.

Intrară. În afara patului şi a unui birou cu un singur scaun toate lucrurile din casă erau acoperite cu folii din plastic. Fereastra era întunecată, acoperită de o draperie grea. Peste tot în casă se găseau vase cu substanţe dezinfectante. Pe birou ticăia ritmic semnalul de alarmă, semn că nu intrase ni-

meni în încăpere să fure ceva...

Erasmus nu mai auzea însă ticăitul. Zăcea întins pe podea sub imensul tablou înfăţişînd Ponte Rialto. În halatul lui alb, cu sandale spartane în picioare, cu mănuşi din stofă fină, arăta ca un pacient bolnav pentru care cei veniţi să-i acorde primul ajutor ajunseseră prea tîrziu...

MAI EXISTA şi un al doilea Quinkertz. Este vorba despre Hugo Quinkertz, nepotul răposatului. Pe unul din pereţii casei lui din Rosenheim se putea citi:

„QUINKERTZ — ÎNTREPRINDERE CHIMICĂ"

— Cam pompoasă denumire, mormăi comisarul Höller îndată ce ajunse pe coridor. După informaţiile mele e vorba despre un atelieraş curios. El este singurul lucrător acolo, el produce şi el vinde fel de fel de emulsii, tincturi şi soluţii...

Nepotul, să tot fi avut la treizeci şi cinci de ani, îşi primi vizitatorii cu faţa îmbujorată, cu ochii măriţi, cuprinşi de febră. Stătea întins în pat.

— Aţi venit pentru că unchiul meu..., făcu el invitîndu-i pe noii veniţi să ia loc.

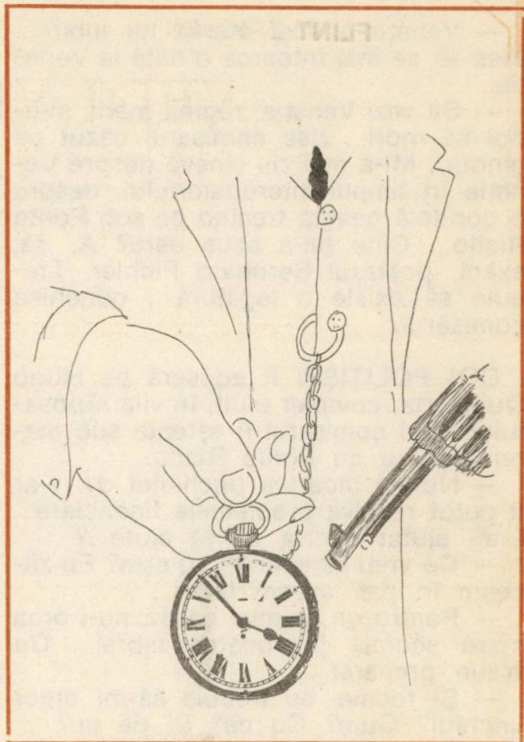
— Care va să zică ştiţi...

— M-a sunat doamna Proschek. Dar de ce se bagă poliţia în treaba asta?! Doamna Proschek zicea ceva de inimă...

— Asta a fost prima versiune, răspunse comisarul Höller, au apărut însă nişte semne ciudate. Înainte de a muri, unchiul dv. a alergat prin încăpere ca o fiară turbată, s-a urcat pe masa cu veioză pentru a deschide geamul... Paralizia aparatului respirator, aşa zice autopsia, făcută în prezenţa procurorului. Cînd l-aţi văzut ultima dată pe unchiul dv.?

— Să tot fie cinci ani, de atunci nu am mai avut nici un fel de relaţii.

Doctorul Walther din Rosenheim declară că nepotul defunctului Quinkertz avea febră mare, care uneori atingea 39 de grade, începînd cu 21 aprilie. De la dr. Rhabanus din Rosenheim comisarul află că răposatul lăsase toată averea lui Institutului pentru cercetări bacteriologice, cu excepţia sumei de 150.000 mărci pe care urma să o primească Hugo Quinkertz, nepotul lui.

— Aşadar, nepotul Hugo ar fi avut motive să o facă, zise comisarul Höller.

— Dar şi un alibi serios, ştiţi... febra, interveni inspectorul Wehner privind spre uşa pe care tocmai intra doctorul Steffano de la poliţie.

— Autopsia confirmă paralizia aparatului respirator în urma efectului rapid al acidului cianhidric.

O nouă inspectare a vilei nu-i conduse la nici un rezultat. Nimic nu trăda prezenţa acidului cianhidric.

— Dacă l-ar fi ucis cineva, zise comisarul, atunci ar fi trebuit să-i fi dat o porţie de otravă prin zid, pe vreo fereastră, pe undeva... Domnul Quinkertz avea cumva duşmani?

— Nu, răspunse doamna Proschek. Era un om bun, un visător...

Şi zicînd acestea, doamna Proschek arătă spre tabloul cel mare cu Ponte Rialto.

— Veneția a fost marea lui iubire... Visa să se mai întoarcă o dată la Veneția...

— Să vezi Veneția, regina mării, și-apoi să mori... zise comisarul căzut pe gînduri. Mi-a mai zis cineva despre Veneția în timpul interogatoriului, despre o gondolă neagră trecînd pe sub Ponte Rialto... Cine mi-a spus oare? A, da, exact, poștașul Bernhard Pichler. Trebuie să existe o legătură..., conchise comisarul.

DOI POLIȚIȘTI îl aduseră pe Hugo Quinkertz, complet uluit, în vila răposatului. Aici comisarul îl aștepta sub marele tablou cu Ponte Rialto.

— Numai moartea unchiului dv. v-ar fi putut rezolva problemele financiare... L-ați ajutat cumva să vă ajute...?

— Ce vreți să spuneți cu asta? Eu zăceam în pat, aveam febră...

— Pentru un chimist ca dv. nu-i prea mare scofală provocarea febrei... Cu vreun preparat...

— Și tocmai eu trebuia să-mi omor unchiul? Cum? Cu ce? Și de ce?

— Cu acid cianhidric, răspunse comisarul și scoase din servietă o pungă transparentă din plastic în care se afla un prospect turistic al Veneției. Cunoașteți toate ciudățeniile unchiului dv., știți că nu visa decît Veneția. În acest prospect pe care l-am găsit pe noptieră și căruia, la început, nu i-am dat nici o importanță, ați pus otravă și i l-ați trimis apoi direct din Veneția. Cu timbrul acela frumos pe care l-a remarcat și poștașul. Știați că unchiul dv. va deschide plicul, erați sigur de asta, deși știați că restul corespondenței o arunca la coș. Asta, pentru că venea de la Veneția...

— Bine, dar toate astea sînt simple presupuneri! strigă Hugo Quinkertz.

— Să zicem, dar atunci cum vă explicați că am găsit în coșul dv. de hîrtii biletul de parcare cu indicativul Veneția. Cu amprentele dv. pe el!? Și cu data de 20 aprilie? Adică exact data la care plicul cu prospectul acesta otrăvit a fost ștampilat și expediat din Veneția? Era suficient ca unchiul dv. să primească plicul, să răsfoiască prospectul și să-și ude de cîteva ori degetul în gură. Se înțelege că dv. erați plecat demult din Veneția... Erați chiar băgat în pat... la căldurică... cu febră mare...

Ce pot să vă mai spun, domnule Hugo? Că ați lucrat bine. Dar știți care a fost greșeala dv? În astfel de cazuri trebuie lucrat perfect!

EDWARD LUCY

OMULE, DUMNEATA TREBUIE SĂ FII COMPLET NEBUN!

RAM MIRAT și mă întrebam cum am putut, cum a fost posibil ca un om ca mine, proprietar al unei agenții, cu un venit rezonabil, să spună: „Velma, trebuie să-l lichidăm pe Arthur!". Știam ce aveam de făcut, totul era calculat pînă în cele mai mici amănunte și, cu toate astea, mi se părea că trăiesc un vis, ceva ireal...

Velma se ridică, făcu cîțiva pași. Avea ochii întrebători, parcă aștepta să-i fac un semn, ceva din care să înțeleagă că am glumit.

— Nu te înțeleg, Frank. Nu înțeleg pentru ce trebuie să te superi. La urma urmelor, Arthur nu vrea decît să merg cu el într-o plimbare cu vaporul pînă la Nassau. E drept că o săptămînă despărțiți e cam mult, nu-mi place nici mie, Frank, nu-mi convine... Nu vreau însă să te aud vorbind în felul acesta, nici măcar în glumă...

— Dar nu glumesc de fel, draga mea. Sînt sătul pînă peste cap de dragoste pe furiș, de hoteluri, de întîlniri în secret! Vreau să fii a mea, numai a mea pentru totdeauna! Nu mi-ai spus tu că încăpățînatul ăsta de Arthur nu va divorța pentru nimic în lume?

— Bine, dar nu putem găsi o altă soluție?

— De unde să găsim altă soluție? Mă gîndesc la povestea asta de cinci luni și nu mi-a venit altă idee. Trebuie să hotărîm acum ce facem, Velma!

— Dragul meu Frank, nu mai plec dacă tu nu vrei să plec...

— Dimpotrivă, trebuie să pleci! Vreau să te duci, e singura soluție!

— Dragule, te cred, dar nu pot pricepe în ce fel ne poate ajuta o plimbare ca asta să scăpăm de el fără să fim descoperiți.

— Mai ții minte cum ne-am cunoscut?

— Vai, dragule, cum aș putea uita?! Te-am luat drept Arthur, m-am apropiat de tine, pe la spate, iar cînd te-ai întors am început să mă bîlbîi, să îndrug fel de fel de cuvinte, ca o proastă...

— Exact. Am aceeași înălțime și cam aceeași vîrstă cu soțul tău. Acum ascultă ce vreau să-ți spun... Vapoarele aflate în croazieră opresc la noi, de regulă, sîmbăta dimineața. Pasagerii coboară de pe vas în timp ce acesta se aprovizionează, după care urcă din nou și pleacă mai departe, pentru o nouă săptămînă de voiaj. Vaporul cu care trebuie să plecați, tu și cu Arthur, se desprinde de țărm aproape pe întune-

ric. Trebuie să faci tot posibilul să nu vă urcaţi pe vapor înainte de ora cinci. Veţi merge direct la cabină în aşa fel însă încît însoţitorul să vadă cît mai puţin, dacă se poate deloc, faţa lui Arthur. Pe soţii Harper, mai bine zis. În jurul orei cinci am să urc şi eu pe vas, ca un călător oarecare. Însoţitorii vor avea ceva mai bun de făcut decît să se preocupe de persoana mea, iar la şapte, cînd afară va fi întuneric beznă, vom pluti pe apele Atlanticului...

— Bine, dar nu văd legătura...

— Ai puţină răbdare, îţi explic îndată. Tu nu ai de făcut decît atît: să-l convingi pe Arthur să ieşiţi pe punte pentru a admira ţărmul care se îndepărtează, luminile... După aceea voi veni eu, îl voi lovi cu ceva tare în cap şi-l voi arunca peste bord. Ne vom afla atunci la douăsprezece mile de ţărm, distanţă suficient de mare pentru ca nimeni să nu-l mai descopere niciodată. După aceea nu ne rămîne altceva de făcut decît să ne întoarcem în cabină. Se-nţelege că la dineu vom fi... doamna şi domnul Harper! Ei, ce zici? Nu-i aşa că e foarte simplu?

Velma mă privea năucită.

— Şi bagajele tale?

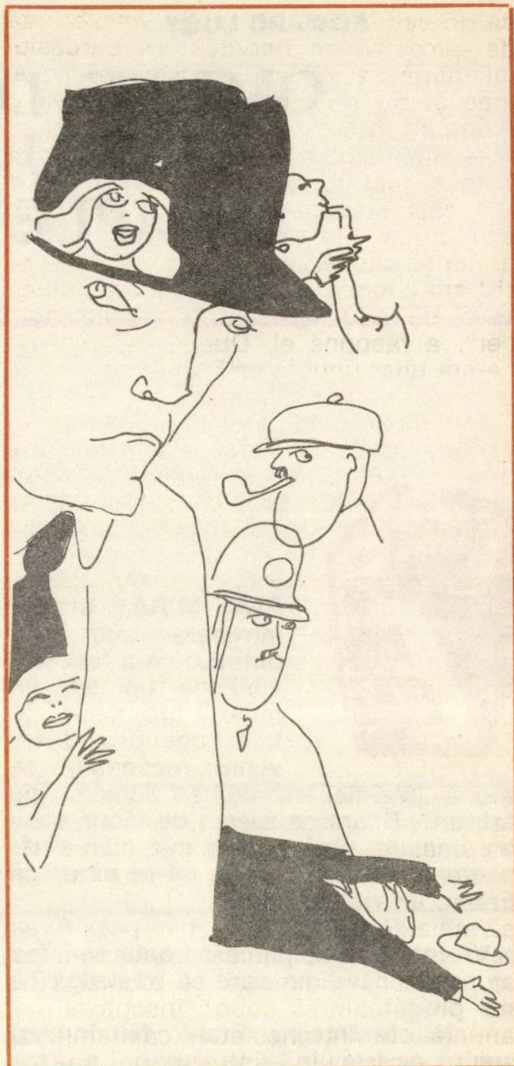
— Voi purta hainele lui Arthur, doar avem aceeaşi înălţime. Vom petrece o săptămînă pe ocean, iar în momentul cînd vasul va ancora la New Yok, doamna şi domnul Harper vor saluta din nou uscatul. Controlul o să fie o simplă formalitate, n-o să ne ceară nici un paşaport...

— Şi după aceea ce facem, Frank?

— După aceea nimic deosebit. O să te muţi la mine şi o să trăim fericiţi în chip de dna, şi dl. Harper. Dacă vei avea poftă să lucrezi, vei lucra... Dacă nu, nu. Important va fi faptul că nu trebuie să ne mai ascundem ca nişte răufăcători. Soţul tău nu are familie, pare-mi-se că nici rude prea apropiate. N-o să aibă cine se interesa de el...

— Eşti sigur, Frank, că nu riscăm nimic?

— Doar în cazul cînd apa i-ar scoate cadavrul la ţărm. Acesta ar putea fi singurul risc, dar şansele sînt minime. Ba nu, ar mai fi unul: în momentul cînd îl

vom arunca în apă. Dar e mai mult ca sigur că la ora aceea nu se va afla nimeni pe punte, ceilalţi pasageri vor fi ocupaţi cu alte treburi...

ÎNCEPU să plouă, o ploie măruntă, în momentul cînd vasul ieşi în larg, părăsind portul. Puntea era pustie. Arthur era îmbrăcat într-un pardesiu de culoare maron...

L-am lovit în cap, l-am dezbrăcat de pardesiu după care i-am luat portofelul. L-am aruncat apoi peste bord, căzînd

ca un sac în apa oceanului, învolburată de elice. M-am îmbrăcat în pardesiul lui, după ce l-am aruncat în apă pe al meu şi nu mi-a mai rămas decît să o strîng în braţe pe Velma.

— Am făcut-o, Velma, am făcut-o! Asta a fost totul.

A fost singura mea ieşire nervoasă, alta n-am mai avut. Aceasta a fost prima şi ultima. Ne-am întors în cabină şi l-am chemat pe însoţitor să ne aducă ceva de băut. „Îndată, domnule Harper", a răspuns el. După plecarea lui, ne-am uitat unul la celălalt şi am pufnit, e drept, cam tare, rîs.

Am început să aranjez lucrurile lui Arthur, care acum erau ale mele. I-am deschis geamantanele fără nici o strîngere de inimă. Velma îşi desfăcu şi ea geamantanele şi începu să-şi aranjeze toaletele. În valiză am dat peste un pacheţel pe care i l-am aruncat Velmei. Ea zice că-i un cadou despre care Arthur tocmai îi vorbise. Am căutat apoi în portofel şi am dat peste cei 500 de dolari pe care îi avea Arthur. Se gîndise să trăiască pe picior mare în plimbarea asta!

Oricît ar părea de necrezut, nici eu nici Velma nu am avut în zilele următoare nici o remuşcare. Doar Velma s-a încurcat puţin, la început, pînă s-a obişnuit să mă strige Arthur şi nu Frank. Ca să fie mai simplu, i-am spus să-mi zică „dragule".

Vremea era splendidă. La Nassau am ajuns marţi dimineaţă şi tocmai cînd mă pregăteam să cobor, însoţitorul mă anunţă că sînt chemat la căpitanul vasului. Acesta mă întrebă pe un ton foarte politicos:

— Astăzi ne părăsiţi?

— Cum, nu stăm pe vas în timpul cît rămînem în port? am întrebat.

— Se înţelege că da, însă bilete aţi luat numai pentru dus. La Agenţie aţi anunţat că vreţi să vizitaţi insulele şi că la întoarcere o să luaţi avionul...

— Da, da, am întors-o eu repede, dar credeam că secretara mea v-a anunţat că mi-am schimbat planurile. Nu-i capabilă de nimic fata asta! despre ce vorbeam? A, da, că am renunţat la insule. Se poate să rămînem mai departe în cabină şi să ne întoarcem tot cu vaporul?

— O, desigur, ne-am simţi onoraţi să vă avem printre noi, însă va trebui să achitaţi încă 330 dolari...

Cînd am revenit în cabină nervii îmi erau întinşi la maximum.

— De ce n-ai spus că trebuia să coborîm aici, Velma, pentru numele lui dumnezeu!

— Cum adică să coborîm? Eu de unde să ştiu? Arthur nu-mi ceruse decît să-mi iau o săptămînă din concediu... Nu mai înţeleg nimic!

Părea sincer uimită aşa că am crezut-o.

— Nu-i nimic, Velma, să uităm de toate astea, am încercat eu să o linişesc.

CU PUŢIN înainte de a ajunge, am completat formularele pentru vamă. Nici eu nici Velma nu aveam ceva peste greutatea admisă şi tocmai din această cauză nu-i puteam înţelege starea de nervozitate în care se afla.

— Dragule, să fie adevărat oare că mîine dimineaţă nu mai avem altceva de făcut decît să punem piciorul pe uscat?

— Cam atît. Astă seară aşezăm bagajele în faţa uşii pentru a fi luate şi duse pe punte, iar sîmbătă dimineaţa vom trece prin faţa ghişeului pentru emigranţi unde vom fi întrebaţi dacă sîntem cetăţeni americani. Pentru a le dovedi identitatea, le vom arăta, în caz de nevoie, actele lui Arthur. Vameşii ne vor aştepta pe mal şi, după ce vor fi constatat ce-am cumpărat, ne vor lăsa să plecăm.

— Pare a fi foarte simplu, iubitule. Şi parfumul pe care l-am primit de la Arthur.. va trebui să-l declar? Nici n-am deschis pacheţelul...

— Nu-i nevoie, dar, chiar dacă vameşii vor insista să-l vadă şi nu vor crede că l-am cumpărat de aici, nici aşa nu depăşim greutatea admisă. Nu sîntem contrabandişti, ce dumnezeu...

Vasul intră în portul New York sîmbătă dimineaţa. Formalităţile pentru poliţie le-am completat repede, însă Velma era într-o stare de încordare teribilă. Carnetele pentru debarcare fură

completate şi ştampilate. În timp ce coboram scara Velma mă întrebă:

— Vameşii n-or să ne cotrobăiască? Or să ne dezbrace pînă la piele? Or să ne buzunărească?

— Lasă prostiile, Velma! Să le arăţi numai ce ai declarat şi ce ai în sacoşă. S-ar putea să-şi bage nasul şi în celelalte bagaje, dar după asta basta...

Îmi întinse pacheţelul primit de la Arthur. Nu era desfăcut.

— Frank, tu ştii că-n pacheţel nu-i parfum?

— Pentru dumnezeu, Velma, fii atentă cum îmi spui. Dar ce-i?

— Priveşte, dragule!

Am rămas încremenit: în pacheţel erau bani, mulţi bani în bancnote de 20 dolari!

Cei care veneau în spatele nostru ne împingeau. Am băgat pacheţelul în buzunar şi am luat-o pe Velma de braţ.

— De unde sînt banii, ce-i cu ei?

— Nu ştiu, iubitule, eu n-am făcut decît să rup un colţ al pacheţelului să văd ce este înăuntru... Eram curioasă! Se uita la mine ca un copil lipsit de apărare.

— Îţi jur, iubitule, că n-am ştiut nimic de aceşti bani! Problema-i ce facem acum?!

— Fii cît mai naturală cu putinţă, relaxează-te şi nu te mai gîndi la asta! Banii sînt la mine în buzunar. În vamă am să desfac pacheţelul şi împart banii în toate buzunarele. N-au nici un motiv să ne caute şi prin buzunare, nu?!

Cînd tocmai am pus piciorul pe ultima treaptă, îmi ţinură calea doi tipi înalţi şi solizi. Mi-am dat seama că erau poliţişti mai înainte ca ei să-mi fi vîrît sub nas legitimaţiile.

— Domnul Arthur Harper?

— Precum spuneţi, dar ce s-a întîmplat, ce înseamnă asta?! am întrebat şi în timp ce rosteam aceste cuvinte îmi deveniră toate foarte limpezi.

Aiurit de întrebarea mea, poliţistul a clătinat din cap:

— Domnule, dumneata trebuie să fii complet nebun! Auzi, să ai tupeul să te întorci la New York după ce ai furat patronului dumitale 30.000 de dolari, uite, asta-i o chestie nemaipomenită!!

completetate şi ştampilate. În timp ce coboram scara Velma mă întrebă:

— Vameşii n-or să ne cotrobăiască? Or să ne dezbrace pînă la piele? Or să ne buzunărească?

— Lasă prostiile, Velma! Să le arăţi numai ce ai declarat şi ce ai în sacoşă. S-ar putea să-şi bage nasul şi în celelalte bagaje, dar după asta basta...

Îmi întinse pacheţelul primit de la Arthur. Nu era desfăcut.

— Frank, tu ştii că-n pacheţel nu-i parfum?

— Pentru dumnezeu, Velma, fii atentă cum îmi spui. Dar ce-i?

— Priveşte, dragule!

Am rămas încremenit: în pacheţel erau bani, mulţi bani în bancnote de 20 dolari!

Cei care veneau în spatele nostru ne împingeau. Am băgat pacheţelul în buzunar şi am luat-o pe Velma de braţ.

— De unde sînt banii, ce-i cu ei?

— Nu ştiu, iubitule, eu n-am făcut decît să rup un colţ al pacheţelului să văd ce este înăuntru... Eram curioasă!

Se uita la mine ca un copil lipsit de apărare.

— Îţi jur, iubitule, că n-am ştiut nimic de aceşti bani! Problema-i ce facem acum?!

— Fii cît mai naturală cu putinţă, relaxează-te şi nu te mai gîndi la asta! Banii sînt la mine în buzunar. În vamă am să desfac pacheţelul şi împart banii în toate buzunarele. N-au nici un motiv să ne caute şi prin buzunare, nu?!

Cînd tocmai am pus piciorul pe ultima treaptă, îmi ţinură calea doi tipi înalţi şi solizi. Mi-am dat seama că erau piliţişti mai înainte ca ei să-mi fi vîrît sub nas legitimaţiile.

— Domnul Arthur Harper?

— Precum spuneţi, dar ce s-a întîmplat, ce înseamnă asta?! am întrebat şi în timp ce rosteam aceste cuvinte îmi deveniră toate foarte limpezi.

Aiurit de întrebarea mea, poliţistul a clătinat din cap:

— Domnule, dumneata trebuie să fii complet nebun! Auzi, să ai tupeul să te întorci la New York după ce ai furat patronului dumitale 30.000 de dolari, uite, asta-i o chestie nemaipomenită!!

ROY VIKERS

DIN GELOZIE, DOMNULE SPENGRAVE?

1.

AI MULT ca sigur că numele lui Lucien Spengrave amintește tuturora de una din crimele acelea faimoase de care lumea află din cînd în cînd. Cu atît mai mult cu cît Lucien era o personalitate notabilă în orașul în care trăia. La fel i-a fost și crima, mai ales pentru Scotland Yard, care a reușit numai cu mare greutate să-i dea de capăt și numai mergînd pe căi suficient de întortocheate.

Ați auzit, desigur, că Lucien Spengrave era un comic de mare succes. Într-adevăr, el avea un succes neobișnuit, în ciuda faptului că juca doar un singur rol, cel al unui clovn de circ, un rol pe care însă nu-l juca niciodată în arena unui circ. În ultimii zece ani el a dat viață comicului personaj numai pe scena teatrului său particular, situat în partea de apus a Londrei.

Replicile lui erau vechi de cînd lumea, lucru deseori luat în răspăr de faimoșii teoreticieni și critici de teatru și circ. Imaginați-vă, de exemplu, scena aceea teribil de simplă, în care clovnul ajută slugilor să ridice un covor. Se împiedică în el, cade și este înfășurat apoi în covorul cu pricina... Nu încape vorbă că, la o astfel de scenă copiii ar fi făcut mare haz într-un circ adevărat, dar Spengrave executa acest număr în fața celui mai rafinat public din lume, care, cu toate acestea, îl răsplătea de fiecare dată cu ropote de aplauze și șiroaie de lacrimi pe obraji. Nu-i însă mai puțin adevărat că acest succes era datorat și covorului care, așa cum atestă documentele, figurase și în cîteva reprezentații de teatru din secolul al XI-lea.

Faima crimei, în contrast cu datele ei concrete, era legată de personalitatea celui în cauză. Cînd June, soția lui Lucien, dispăru în condiții cît se poate de misterioase, pentru a o găsi apoi fără viață, conducătorul anchetei își dădu seama cu ușurință cine avea la îndemînă toate datele problemei. Gîndul lui zbură de îndată la Lucien Spengrave care, cu genialitatea-i recunoscută, executa felurite hocus-pocus-uri cu diferite obiecte ascunse vederii marelui public.

June dispăru în timpul unui coctail organizat la West Wheatbourne, în grădina vilei sale de la marginea rîului, sub cerul liber și nesfîrșit. Era în ultima zi de joi a lunii august a anului 1936. Spengrave nu juca niciodată în luna august, în schimb se ducea de cinci ori pe săptămînă să facă exerciții în sala de antrenament: stăpînirea perfectă a tuturor mușchilor era pentru meseria lui la fel de necesară și importantă ca

pentru un cel mai perfect instrumentist.

La coctail luaseră parte cam douăzeci de musafiri, toţi prieteni de-ai lui June. Ea se plînse de comportarea rezervată a soţului său faţă de prieteni, dar aceasta era în mod frecvent firea şi comportarea lui Spengrave. Un om morocănos, prea puţin sociabil, într-un cuvînt. În aceste condiţii el făcu cunoscut celor prezenţi că ar putea interpreta o versiune prescurtată a rolului din clovnul şi covorul. Oaspeţii se simţiră din cale-afară de onoraţi. Şase dintre ei aduseră faimosul covor din sala de antrenament, ale cărei uşi se deschideau spre grădină. Alţii aduseră în grabă o tavă cu un pahar aşezat cu gura în jos şi măşti pentru un cîine cu două capete. Pentru cei care făceau aceste mici servicii era o adevărată onoare să-l fi putut ajuta pe Lucien Spengrave să ridice şi să aranjeze faimosul covor...

Explică amănunţit numărul cu covorul, după care urmă scena cu cîinele cu două capete.

Grădina cobora spre rîu prin trei terase cu iarbă. June îi invită pe oaspeţi în partea cealaltă, departe de covor. Le explică timp de vreo şase minute istoricul covorului şi al numărului cu acest covor, de la apariţia lui pînă pe vremea lui Henric al VIII-lea, şi numai după aceea trecu la scena cu tava şi paharul.

— Pentru acest număr am nevoie de un spaţiu cît mai mare. Cred că acolo jos, în luncă, ar fi cel mai bine...

— Domnule Spengrave, doriţi să strîngem covorul şi să-l ducem în sala de antrenament?

Cel care pusese întrebarea era Fred Periss, un tînăr foarte chipeş. Spengrave se întoarse, ca şi cînd propunerea l-ar fi surprins, apoi răspunse:

— Da, şi vă mulţumesc.

Reîntors împreună cu aceştia din sala de antrenament, Spengrave se adresă celor de faţă:

— Un clovn este întotdeauna mîndru să primească o sarcină de mare importanţă. Să ducă un pahar cu apă unei doamne bătrîne, de exemplu. Pentru a juca cît mai veridic această scenă am nevoie de colaborarea lui June... Dacă este pregătită... June, vino, June dragă...

Felul în care acest mare artist a fost obligat să o aştepte pe June era jignitor, chiar dacă se are în vedere că June era soţia lui. Poate tocmai de aceea.

— June! June! Unde eşti, vino...!

Spengrave începu să strige exact în momentul cînd acele ceasornicelor arătau şase şi cincizeci de minute. Nu mai tîrziu de şase şi jumătate o văzuseră cu toţii: era excentrică, elegant îmbrăcată şi cam plină de griji în calitatea ei de gazdă...

Dispariţia lui June strică tot spectacolul. Musafirii începură să-şi ia adio şi plecară unul după altul. Cei care îl ajutaseră la început duseră în sala de antrenament şi tava cu paharul şi, la urmă, şi masca pentru cîinele cu două capete. La şapte şi un sfert plecă şi ultimul dintre musafiri.

Spengrave cină de unul singur, fără nici o poftă. La opt şi jumătate el formă numărul de telefon al poliţiei din Reading, de unde sosiră îndată un inspector însoţit de un sergent. După primele investigaţii traseră concluzia că domnul Spengrave nu făcea pregătiri pentru a părăsi localitatea. Posibilitatea ca June să fi fost aruncată în apă fără ca cineva să observe nu era exclusă, gîndiră cei doi, dar ei renunţară ulterior să o mai ia în considerare.

După aproximativ o oră sosi la locul acţiunii însuşi şeful poliţiei în persoană. Era vorba de faimosul Spengrave, nu?

— Domnule Spengrave, am o întrebare pe care trebuie să v-o pun în propriul dv. interes...

— Nu cumva vreţi să spuneţi că soţia mea a fugit cu vreun amant?! îl întîmpină Spengrave. Nu, asta nu! Dacă ar fi fost vorba de un amant i-ar fi făcut o plăcere teribilă să mi-o spună chiar ea.

Spusele lui Lucien îl lămuriră întrucîtva pe şeful poliţiei în timp ce acesta privea cu interes fotografia unei femei de o frumuseţe neobişnuit de rece şi de misterioasă.

— Femeia din fotografie este doamna Spengrave? întrebă şeful poliţiei, iar cînd Spengrave încuviinţă, continuă: N-am avut onoarea să o cunosc, dar cred că am văzut-o undeva...

— S-ar putea s-o fi văzut cu ani în urmă în fotografiile Academiei de Arte

Plastice. Era manechin. În afară de asta, a mai jucat patru ani într-un spectacol de-al meu, încă înainte de a ne fi căsătorit...

— Asta-i, acolo am mai văzut-o, în „Doamna fără surîs". Sigur, acolo am văzut-o...

— Da, da. Era, de altfel, foarte ușor de recunoscut.

— Dacă nu reușim să descoperim nimic pînă mîine dimineață, va trebui să difuzăm prin radio o descriere amănunțită a persoanei pe care o căutăm, spuse la despărțire șeful poliției.

Vineri, pe la miezul nopții îl trezi țîrîitul telefonului. Era de la poliție. I se comunica: a fost primită de la Edinburg o comunicare conform căreia a fost reținută o femeie care își pierduse memoria și ale cărei semnalmente semănau izbitor cu semnalmentele doamnei Spengrave.

— Voi pleca acolo mîine dimineață, cu primul avion, spuse Spengrave. Toată săptămîna viitoare am de lucru pînă peste cap și nu-mi pot permite să-mi irosesc timpul...

După ce servi micul dejun, îi spuse femeii de serviciu:

— Astăzi pînă-n prînz or să vină cîțiva lucrători de la teatru să-mi pună lucrările la punct. În caz că nu vor veni pînă la unsprezece, telefonează la teatru și întreabă-i de ce n-au venit. Dacă vin, te rog să-i ajuți, stai prin preajmă și dă-le tot ce le trebuie.

Băieții veniră așa cum promiseseră, dar n-avură nevoie decît de aspiratorul de praf. Ei se apucară de lucru, dar, desfășurînd covorul, găsiră în el corpul neînsuflețit al doamnei June Spengrave!

2.

LUCIEN SPENGRAVE își începuse cariera ca desenator. La Școala de Arte unde își făcuse ucenicia în tehnica picturii el își limită întrucîtva dezvoltarea aptitudinilor, dar cînd începu să picteze pe cont propriu atrase asupră-i toate privirile. Cîștigul însă era infim...

Într-un fel era destul de popular. „Domnul Lucien Spengrave este un om curios, dar simpatic", spuneau oamenii. Ducea o viață tihnită. Bărbații care îl cunoșteau încercau sa se scuze pentru faptul că aveau despre el o părere bună... Spengrave vedea însă în asta o dovadă a faptului că aceștia nu se pricepeau să-l caracterizeze așa cum se cuvenea...

În privința aspectului său fizic, el nu avea nimic demn de reținut. Dacă la prima întîlnire l-ai fi cunoscut șezînd pe un scaun, el ți-ar fi făcut impresia unui bărbat înalt și puternic. În realitate, cînd s-ar fi ridicat adică, ar fi apărut drept ceea ce era: un bărbat de statură mijlocie. Dacă te-ai fi uitat la fața lui osoasă și suptă, cu trăsături puternice, ți-ar fi făcut impresia unui călugăr cufundat într-ale filosofiei. Avea o gură mare, buze subțiri, iar ochii lui mari, albaștri, aveau o expresie deosebit de plăcută.

Cînd domnul Kenfield ajunse ministru, îl invită și-i ceru să-i facă portretul. Prezentîndu-i lucrarea, ministrului nu-i plăcu. Îl refuză pe motiv că tabloul nu-l reprezenta! Caron James, cel care cucerise titlul de cavaler grație pieselor sale de teatru, îi plăti lui Spengrave 100 de guinee pentru portret.

— Îl cumpăr, Spengrave, pentru că este o măiastră operă de artă, dar și pentru că îl urăsc de moarte pe domnul Kenfield. Pe toți dracii, portretul ăsta ar trebui să aibă o urmă de bici pe față! Faceți-i urma asta pe obraz, pentru mine, om sărman și neputincios ce mă aflu, și am să-l urăsc mai puțin de acum încolo! Înțelegeți ce vreau să spun?

— Nu, răspunse Spengrave, ceea ce înțeleg eu este faptul că pentru mine cecul dv. este un dar ceresc!

— Serios? Dacă vă aflați într-o jenă financiară atît de pronunțată, de ce nu vă apucați de caricatură? V-aș putea da o scrisoare de recomandare, dacă doriți...

În felul acesta Spengrave aranjă o întîlnire cu redactorul șef al organului de presă al opoziției. La întîlnire se duse cu caricatura primului ministru sub braț. Redactorul-șef privi caricatura, rîse copios, dar rîsul îi înghețǎ dintr-o dată pe buze.

— Regret, n-o pot publica! Dacă aţi vrea să-mi daţi mie caricatura v-aş oferi 10 lire sterline...

— Luaţi-o, răspunse Spengrave. Îmi este suficient să aud din gura dv. că vă place, chiar dacă n-o puteţi publica...

— Este foarte expresivă... reflectă crudul adevăr. Ba, drept să spun, îmi trezeşte chiar o oarecare compasiune!

— Mulţumesc, caricatura vă aparţine. O să vă trimit chitanţa. La revedere! spuse Spengrave şi plecă.

Se întoarse la birou zicîndu-şi că ar fi putut cîştiga cele 10 lire şi fără să se fi simţit jignit. Situaţia lui financiară se înrăutăţea însă tot mai mult, iar după aproximativ trei luni începuse să cam dea ocol caselor de împrumut. Într-una din zile îşi văzu chipul într-o oglindă:

— Ai crezut că ai creat ceva actual şi dumnezeu ştie cît de inteligent. În realitate n-ai fost decît un neomenos, îşi zise, un clovn de rînd...

Întinse mîna după pensulă şi începu să-şi facă autoportretul. Era frămîntat de gînduri şi lucra de parcă s-ar fi aflat în transă. Executarea figurii clovnului îi luă cam patru ore de muncă încordată. Se dădu apoi un pas înapoi pentru a-şi aprecia opera.

— Este lucrul cel mai bun pe care l-am realizat pînă acum! zise, şi în timp ce pe buze îi miji un zîmbet ascuns, pe faţă începură să-i curgă lacrimi. Dar reflectă un adevăr de nesuportat. E groaznic! conchise el.

Începu să se plimbe prin birou cu paşi nesiguri, de beţiv.

— Caron James îmi spusese cam tot aşa ceva. Asta înseamnă că port în mine, fără să-mi dau seama, o înclinaţie spre cruzime, spre neomenesc. Unii ştiu acest lucru, sînt persoane culte şi nu mă vor accepta niciodată ca pe unul de-al lor. Eu însă vreau să fiu ca toţi ceilalţi, vreau să mănînc şi să beau fără nici o grijă, vreau să fiu curat şi să mă îmbrac acceptabil. Vreau să am o soţie care să mă iubească fără rezerve şi care să vrea să avem şi copii. VREAU SĂ FIU CA TOŢI CEILALŢI!

Această stare sufletească deprimantă îi umplu ochii de lacrimi, dar inteligenţa lui îl îndemna: dacă vrei să obţii ceva, trebuie să te lupţi!

Se întoarse spre tablou.

— Dacă îmi torn pe cap cît mai multă cruzime şi lipsă de omenie, ceilalţi îşi vor revărsa toată simpatia lor asupra mea...

3.

VREME de cinci ani, Spengrave a colindat toate capitalele, care i-au putut asigura un public numeros în săli ticsite, la preţuri pipărate. Juca tot timpul rolul clovnului pe care îl aşteaptă totdeauna infinite motive de teamă şi pericole. În sinea lui era convins că pentru omul modern, clovnul cu faţa vopsită în alb nu mai reprezenta o distracţie extraordinară. El juca rolul clovnului fără umor, care-i scotea din sărite pe spectatori. Urma apoi o întoarcere dramatică bruscă ce provoca salve de rîs din partea spectatorilor. Prin asta îşi ţinea publicul în mînă! Era capabil să exprime toate stările sufleteşti. Figura cenuşie, stupidă a clovnului, putea să exprime dintr-o dată, pe neaşteptate, o hipersensibilitate, fapt care dădea umilinţei lui o nuanţă cu totul nouă.

Cînd apăru muzica decadentă prin localurile de noapte, Spengrave închirie un teatru şi puse în scenă comedii muzicale şi numere care cereau o înaltă măiestrie.

Pe June o cunoscuse cu ocazia unei vizite la unul dintre puţinii săi prieteni. Era o blondă înaltă, cu trăsături regulate, bine proporţionată. Liniile corpului ei erau foarte expresive, exprimînd parcă anume imperativul de a fi imortalizată pe pînză. Pe scurt, arăta ca cel mai perfect manechin de profesie.

— Să-mi dai de veste cînd termini cu fata asta, se auzi vocea slabă a lui Spengrave.

— Am pictat-o deja... dacă ai cumva ceva de lucru pentru ea... June, vino să ţi-l prezint pe domnul Lucien Spengrave...

June, ca de altfel toate manechinele, era bine crescută şi prietenoasă. Nu-i lipsea însă o anume înclinaţie spre snobism. Cultura îi lipsea însă. Sarcinile şi le executa cu conştinciozitate, dar fără dăruire. Cu dăruire ar fi lucrat însă

pentru oricine ar fi făcut-o să se simtă ca o doamnă...

După aspectul ei fizic plăcut, ai fi zis că-i o tînără regină îmbrăcată în haine de servitoare. Spengrave însuși făcu pentru ea un costum dintr-un material dungat, care scotea în evidență trăsăturile ei regești, estompîndu-le pe cele comune.

Pe o scenă, ea apăru pentru prima dată împreună cu Spengrave. Acesta îi ceru să se comporte ca în salonul de pictură: să stea nemișcată, să nu scoată o vorbă, să lase impresia de drăgălășenie și de neafectare. Aceasta era la urma urmelor „Doamna fără surîs". Spectacolul din prima seară s-a terminat cu un fiasco. În momentul de maximă tensiune, pe care se baza întregul efect al numărului, June izbucni în rîs.

— Nu rîde, blestemato!

Rosti cu atîta ură aceste cuvinte că fata amuți pe loc. Mai încercă să mai atenueze ceva din eșec și scandal, dar în seara aceea întregul spectacol eșuă. Tîrziu, după spectacol, June se duse în cabina lui Spengrave. Izbucni în hohote de plîns.

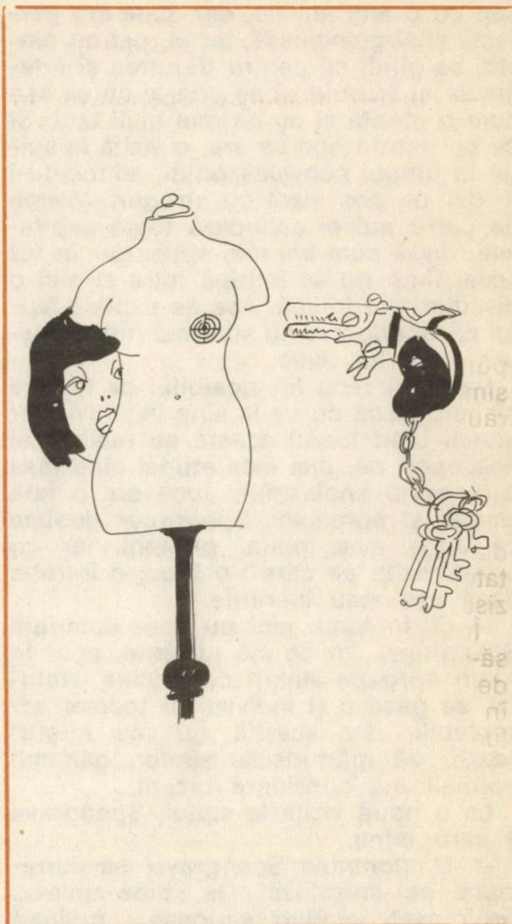
— Domnule Spengrave, nu fiți supărat pe mine, îmi pare foarte rău de cele întîmplate... Știu că sînteți foarte supărat pe mine... Mi s-a părut dintr-o dată ceva foarte caraghios...

— A fost vina mea că nu te-am instruit destul, că n-am făcut suficiente repetiții. Vino mîine dimineață la zece să mai repetăm.

June nu-i inspira destulă încredere nici după repetiția din ziua următoare. O invită în apartamentul lui situat deasupra teatrului, luară masa împreună și o întrebă dacă s-a mai liniștit.

— Mă ține prinsă și mă emoționează teribil momentul cînd vă împiedicați pentru a doua oară de covor... Este un moment din cale-afară de comic, domnule Spengrave...

— O, știu ce nu-ți place, știu chiar foarte bine. Dar ia loc pe canapea, fă-te comodă... Cum îți vine mai bine. Concentrează-te și încearcă să-ți impui un lucru: că n-ai să mai rîzi! Repetă pentru tine: covorul nu este caraghios, tava și paharul nu sînt caraghioase. Tot ce fac

nu e caraghios... N-am să mai rîd niciodată... N-am să mai rîd niciodată...

O lăsă pe June pe canapea și trecu în dormitor. Rămase puțin întins pe pat apoi reveni. O găsi tot acolo, șezînd.

— O, mai mult ca sigur că am ațipit puțin! se scuză June, apoi adăugă: Domnule Spengrave, acum mă pot stăpîni! N-am să mai rîd niciodată!

4.

„DOAMNA FĂRĂ SURÎS" deveni un număr de un succes cu totul neobișnuit. Spectacolul ținu afișul timp de patru ani și a fost scos din program numai pentru că June se îmbolnăvi de pneumonie. Ar fi putut foarte bine să o înlocuiască fără prea multă bătaie de

cap cu o altă femeie, dar June era perfectă și sîrguincioasă, iar el, patron cinstit, se gîndi că pentru dăruirea și fidelitatea ei trebuie să se poarte cu ea așa cum o merita și cu cît mai mult tact. Și ca un patron bun ce era, o vizită la spital în timpul convalescenței, aducîndu-i în dar un coș mare cu struguri. Vreme de patru ani ei colindară toate capitalele, după cum am mai spus, dar în tot acest timp nu se înfiripă între ei nici o discuție mai intimă. Așa se explică faptul că Spengrave nu știa mai nimic despre viața lui June.

Bărbatul făcu tot posibilul ca femeia să vorbească cu de la sine inițiativă, iar atunci cînd lucrul acesta se realiză, el descoperi că, mai ales atunci cînd lăsa la o parte snobismul, June era o fată simplă și agreabilă. Spengrave deduse că June avea puțini prieteni, iar cu prima vizită pe care i-o făcu, o întrebă dacă așa stau lucrurile.

— O, în fond, nici nu știu, domnule Spengrave... În ce mă privește, apar în roluri aproape alături de oricine. Natural, se găsesc și indivizi nu tocmai acceptabili, dar aceștia nu mă interesează. Vă mărturisesc sincer, oamenii normali mă consideră bizară...

La o nouă vizită la spital, Spengrave îi ceru mîna.

— O, domnule Spengrave! se cutremură ea surprinsă. Da, bine-nțeles... dacă aveți gînduri serioase... Adăugă apoi după un timp: Va trebui să ne obișnuim unul cu altul. Știi, eu te-am considerat întotdeauna altfel decît ceilalți bărbați...

Respirația i se opri ca și cînd s-ar fi înțepat cu ceva.

— Ai fost atît de drăguț cu mine, știi... scena cu covorul... cînd ți-am produs atîtea necazuri... Atunci te-am repartizat în grupa oamenilor deosebiți, te-am considerat mai presus de toți bărbații și femeile pe care îi cunoscusem pînă la acea dată. Este ceea ce cred și acum, de aceea mă aflu, timidă, lîngă tine...

— Draga mea, și o sărută cu patimă și cu recunoștință în același timp. June, și eu mă aflu lîngă tine, tot timid, din același motiv. O să ne ajutăm unul pe altul, nu-i așa?

Așa făcură timp de trei ani, cu rezultate diferite ce-i drept, dacă avem în vedere caracterele lor cu totul opuse. June deveni un model de străduință, o soție conștiincioasă și se străduia mult să-i fie cît mai pe plac și să-l mulțumească. Femeia observă că Lucien era tare fericit cînd o vedea frumoasă, de aceea începu să se îmbrace cu tot mai mult gust și să se intereseze din ce în ce mai insistent de garderobă. Cînd nu-i cerea să fie alături de el, June se considera liberă și își petrecea timpul după cum îi era voia. Într-un sens ea îl iubea...

Acum, cînd ducea o viață comodă, cum nicicînd nu visase, se treziră în ea trăsăturile de caracter pînă atunci estompate. Se bucura din plin de fericirea de a fi soția unui bărbat bogat și cunoscut, pe care îl căutau și-l vizitau personalități marcante, care nu urmăreau nici bani, nici reclamă. În felul acesta se născu un cerc de prieteni, care o considerau pe June drept o fată comunicativă și foarte simpatică. Dintre toți acești prieteni, numai Fred Periss, un tînăr înalt, brunet, ca un dragon de operetă, părea să o atragă.

În ceea ce-l privea pe Spengrave, acesta își dădu seama de parțiala răcire a relațiilor lor, răcire pe care și-o imputa cu ascunsă căință. În privința problemelor esențiale ale vieții lor ea nu-i ieșea niciodată din cuvînt. Exista însă între ei o barieră pe care nu reușiseră s-o depășească niciodată. Cînd June încetă să se mai sfiască de el, Spengrave deveni mai reținut și mai lucid, ceea ce-i înăbuși — natural — spontaneitatea. Se înrădăcină în el convingerea, grea ca un nor de plumb, că soția lui îl privește cu aceeași ochi cu care îi privește și pe ceilalți bărbați...

N-avea timp să meargă cu ea în vizite pe la prieteni, iar la petrecerile organizate de chiar June lua parte fără prea mult entuziasm. Era mulțumit de ea. Reușiră să strîngă cîteva prietenii, oameni cu care se înțelegeau destul de bine, cu toate că erau cam zgomotoși.

Într-o după amiază, în prima jumătate a lui august, Spengrave ațipi în bucătă-

rie. Îl trezi deodată un glas neobişnuit. Rămase nemişcat pe pat şi ascultă. Auzi din nou, mai clar de astă dată, cum din grădină răzbătea glasul lui June, parcă neobişnuit. Îl trecură fiori de gheaţă cînd îşi imagină cam care ar putea fi motivul veseliei ei. „De atunci, din seara aceea cînd mi-a stricat tot numărul, de atunci n-am mai auzit-o rîzînd cu atîta poftă" se gîndi el. Se grăbi să iasă în grădină, dar ajuns acolo nu observă nimic deosebit. A fost nevoie să dea la o parte crengile copacilor şi numai după aceea o observă pe June în braţele lui Fred Periss. Nu se împotrivea cîtuşi de puţin...

— Fred, de ce ai făcut asta? întrebă femeia rămînînd mai departe în braţele lui Fred.

— De ce să mă mai prefac, scumpo. De altfel, cred că nu ţi-a displăcut...

— Asta nu poate decît să înrăutăţească şi mai mult toată situaţia... Va trebui să-i spun lui Lucien... Pînă acum nu am avut nici cel mai mic motiv să-l supăr...

Spengrave se întoarse uşurel pe canapea şi începu să citească într-o carte. Peste cîteva minute veni şi June. Părul ei, răvăşit acum cîteva clipe, era acum pieptănat iar rochia, şifonată de Periss, aranjată.

— Lucien, acum o clipă, Fred Periss m-a sărutat. N-a fost un sărut ca de la prieten la prieten, ci unul de adevăratelea... Cred că numai eu sînt de vină...

— Acesta nu-i un motiv pentru care să-ţi pierzi minţile. Cel mai bun lucru ar fi să-l trimiţi pe Fred pînă la mine...

— Dar a plecat. Eşti supărat pe mine?

În clipa aceea Spengrave îşi zise că ar putea să o îmbrăţişeze şi să o sărute, dar nu va trezi în ea, cu siguranţă, acelaşi rîs sonor, plin de plăcere şi de bucurie...

— Nu pot să mă supăr pe tine, June. Acesta nu-i un motiv pentru care eu să mă supăr. Îl iubeşti?

June se gîndi ce răspuns să dea, se căzni să-şi clarifice gîndurile în modul cel mai cinstit, dar nu reuşi.

— O, nu mă înfierbîntă pe mine dragostea lui...

Voia să pară sinceră dar se vedea de la o poştă că nu era aşa. Spengrave se gîndi că acesta putea fi doar începutul...

— Iubito, să încercăm să nu ne mai gîndim la asta.

— Lucien, mă bucur că nu te-ai supărat. Sper să uităm totul...

Din nou se auzi rîsul ei zglobiu, fermecător, de altădată. Era îmbătată de fericire. Spengrave o luă în braţe.

— Rîzi pentru că eşti fericită? o întrebă.

— Am rîs pentru că mi s-a părut că eşti caraghios. Te-ai ridicat de pe canapea ca un manechin...

June zise că i-ar face mare plăcere să se plimbe cu barca, dar mai înainte de a se lăsa întunericul. El trase nu peste mult timp barca la mal, lîngă pontonul ştiut, iar cînd totul fu pregătit, o chemă. O urmări cum venea spre el, o fixă cu o dorinţă greu de mascat, dar ea începu iarăşi să rîdă...

— Cînd te văd cu mutra asta comică, îmi aduc aminte de ceva, dar nu ştiu de ce anume...

— Nu-ţi aminteşti cumva de un pudel care mănîncă pişcoturi? o ajută el să-şi amintească.

— Nu, nu! Asta nu! Dar tare aş vrea să-mi aduc aminte.

Atunci, în clipele acelea, se născu în el o dorinţă pe care ar fi fost bucuros să şi-o fi putut defini. June tocmai îi spuse că vrea să organizeze un cocteil.

— Cînd, draga mea?

— În ultima joi a acestei luni.

— Ar fi foarte drăguţ din partea ta dacă ţi-ai rezerva puţin timp şi pentru mine...

Spengrave ar fi dat totul, ar fi făcut orice pentru ea, dacă nu l-ar fi privit ca pe un simplu soţ, aşa cum înţelegeau şi celelalte soţii să-i privească pe soţii lor.

— Draga mea, am să rămîn cu voi toată seara şi o să fac tot ce depinde de mine pentru ca acest cocteil şi toate cocteilurile tale să se bucure de succes şi de un larg ecou. La aceste cocteiluri mă simt totdeauna plictisit pentru că eu nu mă pot distra discutînd despre sport şi alte d-alde astea. Nu crezi că ar fi de mai mare efect dacă le-aş juca rolul pe

care l-am prezentat anul trecut la Oxford?

June îl asigură că rolul i-ar bucura și entuziasma pe toți, deși își dădea seama că puterea de înțelegere a oaspeților ar fi depășită de complexitatea numărului. Pînă la urmă căzu de acord cu el. Femeia vorbi mult în seara aceea. Era neobișnuit de comunicativă, de plină de viață. Ea privește acum viața — se gîndi Lucien — cu ochii trandafirului cînd îl cuprinde soarele cald și binefăcător. Ideea aceasta îl frămîntă toată seara.

June îi spuse că aseară rîsese de halatul lui, un halat din mătase neagră, desigur nu nou, pe care îl văzuse de atîtea ori pînă atunci. Se așeză pe marginea patului spunîndu-i toate poveștile care-i veneau în minte, dar uitînd că nu ținuse seama de starea lui de tensiune.

— June, pînă la cocteil mai sînt destule zile, n-ai vrea să petrecem două săptămîni în străinătate? Am putea face un voiaj în Elveția, de exemplu...

— O, în ce mă privește nu prea sînt încîntată să călătoresc. Mă simt minunat cînd sînt acasă...

— Dar eu? Îi prinse mîna și i-o strînse tare. Asta-i casa noastră, și eu mă simt bine în ea... June, ar fi minunat dacă am avea și copii... Nu te-ai bucura?

June nu răspunse. Pe față i se citea încordarea. Lucien se temea să n-o jignească cu cuvinte care, într-un fel sau altul, n-ar fi făcut decît să-i reproșeze că nu-i făcuse încă un copil.

— June, draga mea, am vrut să spun că... Se apropie de ea atingîndu-i părul cu buzele. Printre buzele întredeschise desluși un zîmbet, zîmbetul elevilor care se feresc să fie văzuți de dascălul lor...

Spengrave se întoarse brusc în cealaltă parte, iar June izbucni într-un rîs zgomotos. El făcu cîțiva pași și o fixă cu privirea. Cu toate acestea ea continuă să rîdă. El rămase în picioare și așteptă pînă cînd soția se potoli. În tot acest timp Lucien Spengrave nici nu respiră.

— Poate că acuma ai să binevoiești să-mi spui ce vezi așa de caraghios la mine... Cred că ai reușit să-ți aduci aminte.

— E ceva care mă... Știi, tu în halat, stînd pe marginea patului și... Lucrurile de genul acesta... Erai grozav de caraghios... Și se puse din nou pe rîs.

Spengrave se îndreptă spre ușă.

— Lucien, nu-i corect să te simți jignit și să te superi pe mine. Ești un om comic, altfel n-ai fi tu, mai ales cînd vorbești serios. Nu trebuie să te gîndești că mă port cu tine ca și cînd ai fi la fel cu ceilalți.

— Da, am bănuit că acesta trebuie să fie motivul, murmură el și ieși.

June stătea cam slab cu logica. Pînă atunci ea nu-l privi niciodată pe Lucien ca pe un bufon, dar bărbatul care dorea să-i devină amant stîrni în ea o dorință irezistibilă de feminitate și o făcu să-l vadă cu alți ochi pe Spengrave. El o ajută să vadă că, de fapt, se căsătorise cu un clovn ca toți clovnii.

Lucien coborî în biroul său de lîngă sala de antrenament și își turnă un pahar de whisky. Puțin timp după aceea căută într-un sertar de unde scoase un tablou, un autoportret pe care și-l făcuse cu cîțiva ani în urmă în atelierul din Bloomsbury.

— Cel mai bun lucru pe care l-am realizat vreodată! murmură el, apoi adăugă:...și exprimă un adevăr de nesuportat. E cumplit!

Cruzimea lui nu era însă atît de insuportabilă pe cît de insuportabil era rîsul ei. Era ca o sabie de foc, care-l ținea la distanță și-i făcea inabordabile drepturile lui de soț. Era ca o oglindă în care ea îl vedea inevitabil „diferit de ceilalți". După ce privi tabloul suficient de mult, îi apărură pe figură, cît se putea de clare, deznădejdea și disperarea. „Atunci aveam cel puțin un cîștig din nefericirea mea. Voi reuși oare să-l mai am vreodată? Trebuie să lucrez! Bine că nu i-a fost agreabilă ideea mea cu voiajul. În loc să meditez, mai bine îmi văd de treabă!"

Înșfăcă foarte nervos un creion și un blocnotes, se tolăni pe canapea și începu să alcătuiască punctele de bază ale noului său număr: o variantă de răspuns la scena cu covorul. În ziua urmă-

toare plecă la Londra. Lucră un timp mai lung pentru că voia să prezinte, în prima săptămînă a lui septembrie, un nou spectacol. Avea și scrisoarea de la mama fetei care urma să o înlocuiască pe June. Femeia îi comunica cum că fiica ei se îmbolnăvise de pojar și că se va putea prezenta la repetiții numai peste cîteva săptămîni.

O săptămînă mai tîrziu, June trecu prin grădină pe lîngă ușa întredeschisă a sălii de antrenament și-l văzu pe Lucien cum stătea copleșit de durere. Era sprijinit de perete.

— Lucien, pot să te ajut cu ceva?

— Mabel s-a îmbolnăvit. Aș vrea să mă antrenez, am nevoie de antrenament mai mult decît are ea... Și nu pot din cauza ei.

— N-aș putea să te ajut eu? Ce ar trebui să fac?

— Draga mea, nu-i o treabă prea ademenitoare. E vorba de o fată pe care la urmă o înfășor în covor în locul clovnului.

— Grozav, numai că-mi murdăresc rochia...

— Covorul îți va zgîrîia umerii. Prinde-l! Și zicînd acestea îi aruncă halatul lui din mătase neagră. O ajută apoi să îl îmbrace.

— Nu-i simt nodurile, îl făcu ea atent, sînt mai grasă ca tine...

Acestea cuvinte care parcă vroiau să-i spună că nu era decît o zdreanță, îl iritară și mai mult.

— Cînd desfac covorul va trebui să fii deja în poziție șezînd și să te uiți la mine pînă cînd termin cu totul. Va trebui să te înfășor de două ori în covor, altfel s-ar putea să fii văzută. Ar trebui să faci singură treaba asta, eu s-ar putea să te lovesc. Pregătește-te să rămîi cît mai mult în mijlocul covorului. Te poți acoperi cu marginea și-mi poți face apoi semn cu mîna pentru o nouă eventuală înfășurare.

Repetă vreme de două ceasuri fără să crîcnească. În timpul antrenamentului se născu în ea gîndul că ar fi minunat dacă ar putea susține împreună numărul cu covorul. Spengrave nu se simți prea entuziasmat cînd June îi propuse acest lucru.

— Mai este o chestiune... toaleta ta de seară. Presupun că vei fi îmbrăcată ca de sărbătoare...

— Eu cred... aș putea să mă reped pînă în camera mea și să-mi iau hainele pe care le-am purtat în numărul nostru. Nimeni n-a mai îmbrăcat de atunci aceste haine. Desigur, ele se află încă în garderoba teatrului. Ai putea să mi le trimiți mîine, e vorba de cele din materialul în dungi. Nu le strică nici covorul.

— Va trebui să rămîi în covor timp de două-trei minute. Crezi că vei putea respira?

— Da, aș putea. Puțin mai înainte te-am strigat, dar n-ai auzit. Bine că nu s-a întîmplat nimic!

— O, va trebui să fiu mai atent cu Mable, să nu se asfixieze...

În dimineața următoare la teatru nu se afla nici o garderobieră. Spengrave căută în registru, luă personal cheile de la portar, scoase din dulap rochia din material dungat și o puse în geamantanul lui June.

— Are minte cît un copil, gîndi el în timp ce se îndrepta spre casă.

Cu mintea ei de copil îl aprecia ca fiind un om puternic, simpatic, bun, bogat și cu vază, dar instinctul ei de femeie îl aprecia la justa lui valoare: un simplu bufon!

5.

AȘADAR, lucrătorii de la teatru desfășurară covorul și din el se rostogoli cadavrul lui June Spengrave. Cînd își revenirä din primul șoc, ei închiseră atent ușa sălii de antrenament lăsînt pe unul dintre ei de pază. Cineva se duse să anunțe poliția.

Puțin timp după aceea șeful poliției trimise la Edinburgh o informație ticluită cu multă grijă. Cînd sosi Spengrave și se duse la morgă pentru identificarea cadavrului, șeful poliției reuși să afle toate datele importante ale problemei. Presupunea că June murise prin asfixiere, cu toate că expertiza medicală afirma, cam în pripă ce-i drept, că moartea fusese provocată de o insuficiență cardiacă.

Versiunea expusă de Spengrave despre cele petrecute în timpul cocteilului nu se deosebea în nici un detaliu important de cele ale musafirilor.

— Domnule Spengrave, cînd aţi cerut să strîngă covorul şi să-l ducă în sala de antrenament, s-au pus cu toţii pe treabă, chiar şi femeile. Considetaţi că nefericita doamnă Spengrave s-ar fi alăturat grupului şi că ar fi căzut şi s-ar fi înfăşurat în covor fără ca cineva să observe, cum se întîmplă deobicei la circ?

— Mă întrebaţi dacă consider posibil acest lucru... Teoretic, da, practic însă pare a fi imposibil. În momentul cînd se strîngea covorul erau de faţă cel puţin şase bărbaţi, aşa că dacă, din întîmplare, June ar fi căzut, măcar trei dintre ei ar fi observat. Se aflau doar la o distanţă de numai cîţiva centimetri de ea. Categoric ar fi văzut-o...

— Aşadar cînd începură să strîngă covorul, ea se afla acolo.

— Categoric, încuviinţă Spengrave.

— Doctorul afirmă că pe corpul victimei nu există nici o urmă de violenţă. N-a fost deci drogată mai întîi şi nu mai după aceea pusă în covor... În nici un caz. Şi-apoi, că gazda s-ar fi îndepărtat de musafirii ei şi s-ar fi înfăşurat în covor... Ştiţi. ...Credeţi cumva că musafirii ar fi putut fi complici involuntari la o sinucidere?

Spengrave părea foarte indiferent, de parcă întreagă această chestiune nu l-ar fi privit cîtuşi de puţin...

— N-a fost fericită cu mine, v-am lăsat încă de ieri să înţelegeţi acest lucru. În cazul ei însă, aprecierea potrivit căreia s-ar fi sinucis nu trebuie luată în considerare. Nu suferea de stări depresive...

Spengrave nu este totuşi un şarlatan, gîndi şeful poliţiei, chiar dacă nu avea înfăţişarea unui om care suferă. Se comporta rezervat, nefiind animat nici de cea mai mică bunăvoinţă de a colabora pentru elucidarea problemei.

— Împotriva părerii, potrivit căreia soţia dv. s-ar fi înfăşurat singură în covor, continuă şeful poliţiei, pledează şi faptul că avea o experienţă dintr-un caz asemănător. Cunoştea greutatea covorului, ştia deci cît era de greu, trebuia deci să-şi dea seama că se expune la un pericol foarte mare...

Spengrave îşi mişcă degetele iritat.

— Asta, totuşi, nu elucidează întregul caz, zise el. Aţi spus că soţia mea cunoştea covorul. Aşa este, dar în timp ce dv. gîndiţi în felul acesta, eu aş adăuga un alt element: covorul a fost înfăşurat în sens invers, adică de la stînga la dreapta, cu spatele la rîu. Am observat acest lucru, dar n-am vrut să cer oaspeţilor să-l desfacă şi să-l înfăşoare apoi din nou. Înţelegeţi la ce mă gîndesc?

Tocmai asta aşteptau cei de la poliţie.

— Soţia dv. credea că o vor înfăşura de la celălalt capăt şi ca urmare ar fi rămas neacoperită. Nu exista nici un motiv care să vă fi făcut s-o căutaţi acolo? întrebă şeful poliţiei în timp ce Spengrave se străduia să inventeze ceva cît mai plauzibil.

— Tot ce făcea era numai pentru ca musafirii să se simtă cît mai bine... Să ridiculizeze apariţia mea... Ştiţi, June avea o minte de copil...

Informaţiile obţinute de la Spengrave nu se deosebeau în esenţă de cele furnizate de ceilalţi interogaţi. Şeful poliţiei nu se străduia să-l urmărească pe Spengrave în timpul anchetei, actorii nu se trădează niciodată prin mişcări involuntare ale feţei, mîinilor sau ale corpului. În cele din urmă, completul de judecată ajunse la concluzia morţii prin accident.

Şi astfel, publicul rămase departe de misterele acestui caz.

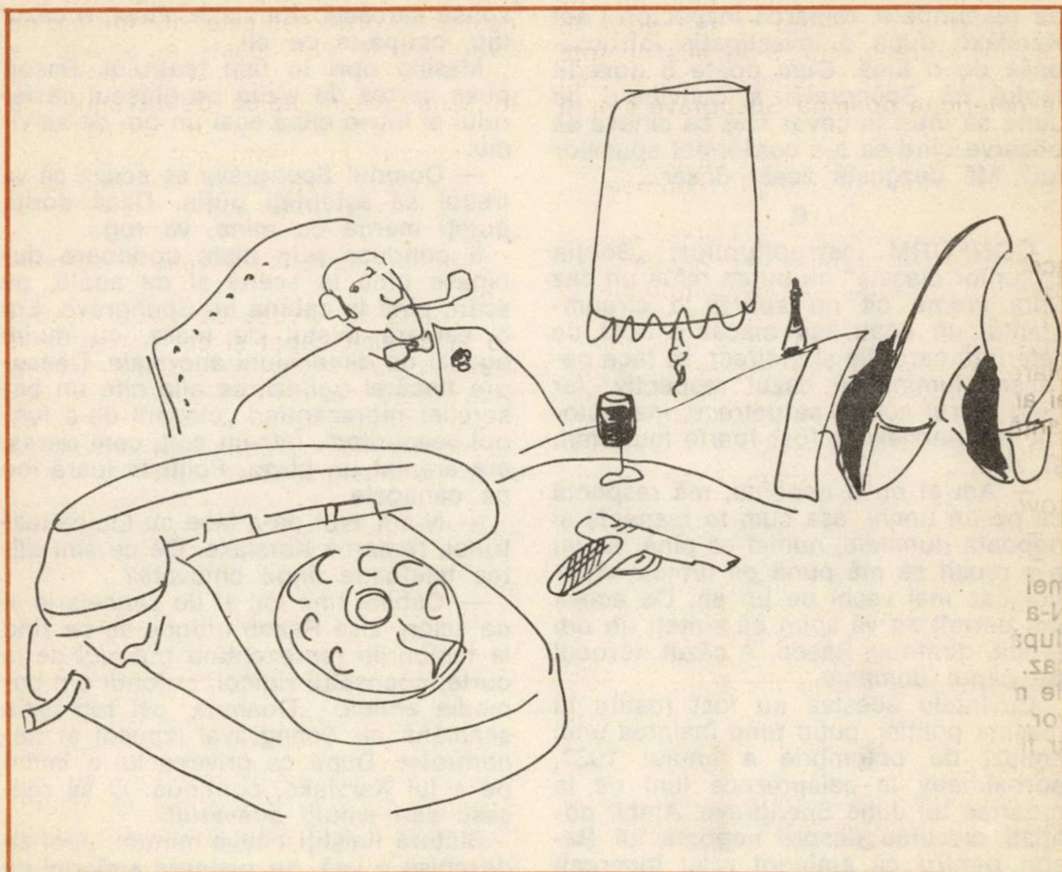
Inspectorul Karslake avea însă multe îndoieli...

— Dacă-i vorba de o crimă, în ce constă mobilul ei? se întrebă el. Moartea a fost pricinuită de oaspeţi, dar Spengrave i-a stimulat.

— Dacă aţi obliga, domnule Karslake, un om beat să se aşeze pe linia ferată şi apoi aţi privi cum îl calcă trenul, aş putea să vă arestez şi n-ar trebui să argumentez că mecanicul de locomotivă este cel vinovat...

— Numai că doamna Spengrave nu era beată, obiectă Karslake, iar Spengrave...

— Bine, bine, zise şeful poliţiei în timp ce desfăşura planul grădinii pe care erau însemnate şi măsurate în centimetri toate distanţele necesare.

Femeia a căzut victimă la ora 6,35, adică atunci cînd Spengrave termina numărul său cu covorul. Între 6,40 și 6,47 toți musafirii erau... erau aici. Toți priveau fix la Spengrave care le explica numărul cîinelui cu două capete. Înfipse creionul în partea dreaptă, sus. Numai Spengrave putea să vadă covorul... nu-i stătea nimic în cale. Și-a văzut soția, mai mult ca sigur că a văzut-o, cum se apropia de covor...

— Fără îndoială că asta spune ceva, interveni Karslake.

— Spengrave spuse musafirilor că în cealaltă pajiște n-ar avea suficient loc pentru numărul cu tava și paharul. Unul dintre băieți, un anume Pariss, l-a întrebat dacă pot strînge covorul pentru a-l duce în sala de antrenament. Spengrave a răspuns: Da, și vă mulțumesc... Asta este. Avînd în vedere că Spengrave este sigur de fapta lui, nu are importanță dacă află că ne interesăm de el. Este ferm convins că atît timp cît îl vom suspecta, nu vom obține nici un fel de dovezi de la el.

— Și eu sînt convins, dar să încercăm, mormăi Karslake.

Karslake începu să cerceteze cu pasiune această situație. Îl înfășură pe unul din oamenii săi în covorul lui Spengrave și constată că la cea de a patra rostogolire, țesătura și greutatea covorului zădărnicesc orice pătrundere a aerului.

— Șeful poliției a încercat să scape

de răspundere, remarcă inspectorul şef Karslake după o investigaţie infructuoasă de o lună. Cum poate fi dovedit faptul că Spengrave a convins-o pe June să intre în covor fără ca cineva să observe cînd ea s-a conformat spuselor lui? Mă dezgustă acest dosar...

6.

CONFORM instrucţiunilor, „Secţia cazurilor clasate" nu putea relua un caz atîta vreme cît nu apărea o circumstanţă, un ecou sau măcar o notă de referinţă care, fie şi indirect, să facă oarecare lumină în cazul respectiv. Iar cînd lucrul acesta se petrecu, inspectorul şef Karslake a fost foarte mulţumit, şi zise:

— Am şi eu o nepoată, mă respectă ca pe un unchi, aşa cum te respectă şi nepoata dumitale, numai că pînă acum n-a reuşit să mă pună pe urmele vreunui caz mai vechi de un an. De aceea îmi permit să vă spun că sînteţi un om fericit, domnule Rason. A căzut norocul pe capul dumitale...

Cuvintele acestea au fost rostite în maşina poliţiei, puţin timp înaintea unei amiezi de octombrie a anului 1937, aproximativ la paisprezece luni de la moartea lui June Spengrave. Ambii poliţişti discutau despre nepoata lui Rason pentru că amîndoi erau încercaţi de inexplicabile stări sufleteşti. Tocmai se duceau la teatru, la Spengrave, pentru a-i pune cîteva întrebări la care acesta fără îndoială nu va şti să răspundă...

— Nu mi-a dat nici un element, din contră, m-a neglijat, repetă Rason, în afară de asta... „I-am spus că nu are nevoie de o rochie nouă, că are una foarte elegantă, dar ea mi-a spus că dacă nu merge să se distreze undeva, în aer liber, toţi o să-i rîdă în spate şi or să spună că a îmbătrînit..." Şi aşa mi-am amintit că într-un anume material am citit cuvintele „material dungat" şi „distracţie în aer liber". Mai mult de două luni, m-am ocupat de acest caz cu „materialul dungat" şi dv., domnule comandant, numiţi asta fericire?

— Nu uita să mă strigi tot „domnule comandant" şi cînd ajungem acasă, spuse sarcastic Karslake. Fiule, e cazul tău, ocupă-te de el!

Maşina opri în faţa teatrului. Rason puse cartea de vizită pe ghişeul casierului şi într-o clipă sosi un om de serviciu.

— Domnul Spengrave se scuză că va trebui să aşteptaţi puţin. Dacă doriţi, puteţi merge cu mine, vă rog...

Îi conduse prin nişte coridoare dubioase pînă la scenă şi de acolo, pe scări, pînă la cabina lui Spengrave. Era o cameră destul de mare, cu multe oglinzi de dimensiuni anormale. Deasupra fiecărei oglinzi, se afla cîte un basorelief reprezentînd „clovnul de-a lungul veacurilor". Într-un colţ, cam retras, era aranjat un birou. Poliţiştii luară loc pe canapele.

— N-am avut de-a face cu lumea teatrului, remarcă Karslake. De ce sînt atîtea telefoane lîngă chiuvetă?

— Cabina ţine loc şi de cancelarie şi de salon, zise Rason uitîndu-se pe rînd la tablourile reprezentînd bufonul de la curte, cocoşatul ridicol, bufonul din comedia antică. ...Doamne, păi toţi ăştia seamănă cu Spengrave! izbucni el necontrolat. După ce privirea lui o întîlni pe a lui Karslake, continuă: O să reuşesc să-i smulg adevărul!

Stătură liniştiţi cîteva minute, apoi se deschise o uşă. Se ruşinară amîndoi ca doi şcolari.

— Scuzaţi, domnilor, că v-am făcut să aşteptaţi.

Spengrave era fardat strident. Cei doi priviră foarte atenţi la faţa idioată a clovnului. De aproape era comică şi ridicolă, avea o perucă fără un fir de păr şi purta ţilindru.

— Cred că noi... sper că ne permiteţi să vă aşteptăm pînă vă demachiaţi, domnule Spengrave, zise încet Rason.

— Nu-i nevoie, nu vă fie teamă, n-am să fac pe paiaţa, n-am să mă împiedic de covor. Glasul care venea de sub mască părea iritat, dar categoric. Tocmai am terminat de fotografiat noul meu rol... Dar, vă rog, cu ce vă pot fi de folos?

— Am venit într-o chestiune foarte importantă, domnule Spengrave. Trebuie să vă punem cîteva întrebări referi-

toare la moartea soţiei dv. Dacă refuzaţi să răspundeţi sau veţi da răspunsuri nesatisfăcătoare, va trebui să vă cerem să ne urmaţi.

Spengrave răsuci scaunul rotativ din faţa măsuţei pentru demachiat astfel încît oglinzile îi proiectară silueta pe pereţi, iar Rason putu să observe, în multitudinea fără sfîrşit a chipurilor clovnului, modul de a gîndi al acestuia.

— Întrebaţi-mă! domnule inspector.

— Aţi putea să descrieţi rochia pe care o purta soţia dv. în seara fatală?

— Nu, nu mă ocup de garderoba femeii şi nici nu mi s-a întipărit în minte...

— Pentru un om ca dv., care s-a ocupat odinioară şi de pictură... Rason deschise un plic şi scoase din el un desen pe care era schiţată o rochie din material verde. Asta era rochia?

— Da, se poate, mi se pare că da, răspunse Spengrave de sub mască, fără nici cea mai mică tresărire.

— Aşa este, asta-i rochia! Cinci doamne care au fost atunci la cocteil au confirmat acest lucru. Judecătorul mi-a permis să investighez accesoriile aflate în dulap şi **această rochie a fost găsită în dulapul dv.** Şi mai este încă ceva: toţi musafirii, bărbaţi şi femei, au declarat că n-au putut s-o vadă pe June după ce aceasta murise.

— Asta nu mai e treaba mea, toată afacerea ajunsese pe mîna poliţiei, răspunse Spengrave cu glas de diacon. În fond, nici nu era nevoie, cadavrul l-am identificat personal...

— Da, fireşte, după sosirea de la Edinburgh. Aceasta este rochia pe care aţi văzut-o pe corpul neînsufleţit al soţiei dv.?

— Nu-mi amintesc.

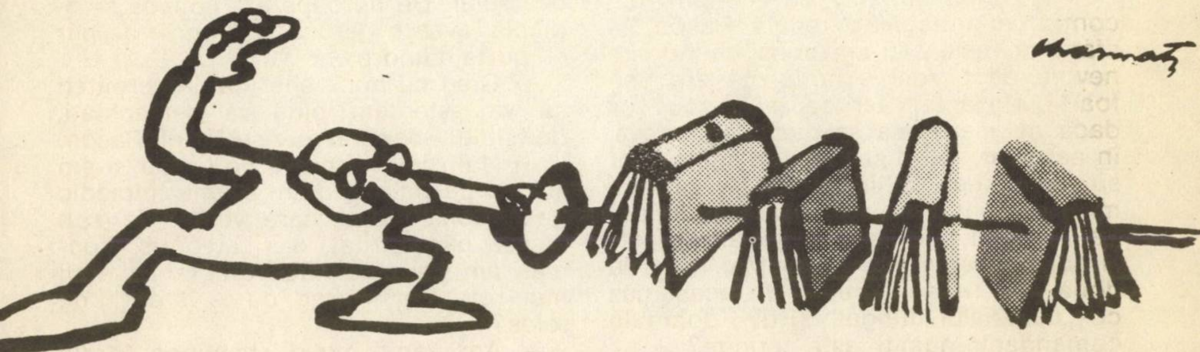
— Nu vă amintiţi... repetă Rason. Asta înseamnă: fie că aţi văzut-o, fie că n-aţi văzut-o, făcu Rason, iar cînd Spengrave încuviinţă, Rason îi arătă fotografiile făcute în sala de antrenament. Aceasta este rochia pe care aţi văzut-o la morgă. Culoarea nu se poate desluşi, dar croiala este cît se poate de clară. Vă spun însă că şi culoarea corespunde...

Rason îi puse în faţă o altă schiţă, destul de uzată şi îngălbenită, pe care era schiţa unei rochii de material dungat, de culoare roşie.

— Cunoaşteţi această rochie?

— Nu, răspunse Spengrave încruntat, v-am spus doar că nu am memorie pentru rochiile doamnelor...

— Dar de lucrurile dv. cred că vă aduceţi aminte. Această rochie aţi schiţat-o chiar dv. Asta-i rochia pe care o purta soţia dv. în seara cînd aţi apărut

împreună în numărul „Doamna fără surîs".

— Pe toţi dracii, da ştiţi că aveţi dreptate! strigă Spengrave surprins.

— La 18 august anul trecut, continuă Rason, aţi semnat portarului de primirea cheilor de la garderoba sa, cum o numiţi dv., magazia de costume. Aţi intrat înăuntru cu un geamantan. În ziua de 23 august, garderobiera v-a trimis un bilet prin care vă anunţa că rochia lipseşte. Dv. i-aţi răspuns O.K! şi aţi semnat cu iniţialele numelui dv. Domnule Spengrave, în fond pentru ce avea soţia dv. nevoie de această rochie?

— Acum îmi amintesc... Dar n-aş putea spune de ce avea tocmai această rochie!

— Am să vă expun un punct de vedere şi dv. îmi veţi spune dacă e just sau nu. Aţi iniţiat un număr în care o fată trebuia să fie înfăşurată în covor. Aţi cerut soţiei să exerseze ca să puteţi prezenta acest număr în faţa musafirilor, la masa de seară, în aer liber. Apoi aţi aranjat lucrurile în aşa fel încît ea să intre în covor, care avea dungile asemănătoare celor ale rochiei, fără ca cineva să observe. După aceea aţi creat atmosferă cerînd ca cineva să strîngă covorul. Cînd domnul Periss s-a oferit, i-aţi spus: „da, mulţumesc mult" În felul acesta aţi premeditat moartea soţiei dv. Cu alte cuvinte aţi omorît-o!

— Mi-aţi cerut să vă spun dacă v-aţi înşelat, murmură Spengrave cu sarcasm. Răspunsul este afirmativ: da, v-aţi înşelat!

— Poate unele detalii sînt inexacte, răspunse Rason. Vreţi cumva să negaţi că aţi inventat un număr în care o fată trebuia să se...

— Neg categoric... a fost pur şi simplu un număr idiot!

— În şifonierul dv. n-am găsit nimic, era gol, dar sub perna canapelei pe care aţi avut-o cîndva în birou, am dat peste un album în care exista un manuscris de-al dv. Priviţi fotocopia lui! Nu înţeleg toate indicaţiile de regie, dar este un punct în care se spune: Clovnul se împiedică de covorul strîns (rîsete) Pleacă (rîsete). Se întoarce. Desfăşoară covorul. Fata se aşează în poziţie şezînd...

— Mda... Spengrave se ridică şi cu toate că se afla în faţa unui sfîrşit inevitabil, masca lui nu era cîtuşi de puţin una tragică. Mai degrabă era una comică. Aş avea nevoie cam de 20 de minute să mă îmbrac. N-aţi vrea să aşteptaţi puţin în foaier, domnilor... Vă rog.

— Regret, domnule Spengrave, dar trebuie să rămînem aici cu dv., răspunse Rason privindu-l,bănuitor.

Spengrave reuşi însă să ajungă la pistolul pe care îl avea ascuns în sertar, pentru orice eventualitate, şi...

CORNELL WOOLRICH

FUGARII

1.

M SIMŢIT miros de gaz de cum am început să urc pe scară, dar, cu toate astea nu m-am gîndit la nimic deosebit. Ajungînd pe palierul nostru mirosul deveni şi mai puternic. Cineva n-o fi avînd instalaţia în perfectă ordine, mi-am zis. Să sperăm însă că cei de la gaze vor veni mai înainte ca întreaga clădire să sară în aer.

Cheia de la cameră o aveam în poşetă, dar avînd ocupate amîndouă mîinile n-am putut-o găsi chiar atît de repede. Rafe ar trebui să fie acasă, era trecut de şapte.

Am ridicat mîna pentru a ajunge la butonul soneriei, dar, în aceeaşi clipă, un miros puternic de gaz m-a izbit în nas, ca şi cînd ar fi ieşit pe sub uşa noastră. Am adulmecat cu multă grijă. Da, de la noi venea!

Inima bătea să-mi sară din piept.

— Rafe! am strigat.

Plasele îmi căzură din mîini pe podeaua holului. Am băgat cu amîndouă mîinile cheia în broască şi am răsucit-o. Tremuram toată cînd am dat uşa în lături. Mirosul dulceag de gaz era atît de puternic în primele clipe încît e de mirare că n-am ameţit. L-am zărit îndată şi pe Rafe — era întins pe podea în bucătărie! Faţa îi era întoarsă în cealaltă parte, ochii îi avea încă deschişi. Îşi luase din dormitor două perne pe care şi le pusese sub cap pentru a sta mai comod. Geamul bucătăriei era astupat cu ziare. Haina şi cravata îi erau aruncate pe scaun.

Am alergat spre el apoi, mai departe, spre geam. Nu-mi amintesc cînd am sărit peste Rafe.

Am spart un ochi al geamului cu spătarul scaunului, apoi am deschis larg întreaga fereastră pentru ca aerul curat să pătrundă înăuntru. După aceea m-am aruncat asupra robinetului şi am închis gazul. Începuse să mă doară capul.

Aerul din bucătărie nu era încă saturat cu gaz, de bună seamă că Rafe nu zăcea de prea multă vreme acolo. Am îngenunchiat lîngă el. Faţa nu îi era vînătă, Rafe era doar ameţit. Întoarse ochii spre mine.

— Bine-nţeles că tocmai azi trebuia să te întorci mai devreme, mormăi el. Aşa-s eu, ghinionist!

Se sprijini în cot după care îşi pipăi gîtul cu un aer absent. Îşi trecu apoi dosul palmei peste gură după care îşi frecă ceafa. Feţele noastre se aflau foarte aproape una de alta. Ne-am privit în ochi. Ai mei erau plini de lacrimi. I-am ars o pereche de palme. Capul i se clătină, iar el rîse nefericit.

— Nebun de legat ce eşti! i-am strigat. Ai vrut să mă laşi singură! Laşule! şi blegule!

Apoi ne-am căzut în brațe. Trebuie că arătam tare caraghioși așa cum stăteam pe podea, îmbrățișați.

El se ridică, se prinse apoi de chiuvetă și mă privi. Eu am rămas mai departe jos strîngîndu-mi genunchii cu brațele.

— Nici de data asta n-am reușit! zise el.

Asta era toată explicația pe care mi-o dădea pentru tot ce făcuse! Am lăsat-o baltă. Bine că picasem la țanc.

Am zîmbit apoi fără nici o grijă ca și cînd aș fi vrut să-i spun: Ei, și-apoi!

Își băgă mîna în buzunar — în cel stîng, care nu era rupt — și scoase o țigară pe jumătate fumată. Înainte de a scăpăra chibritul trase de cîteva ori iute aer pe nas pentru a se convinge dacă se mai simte mirosul de gaz.

— Ce zici, îmi pot permite riscul?

Făcuse o glumă bună și nici nu știu de ce am rămas amîndoi, în continuare, atît de gravi. Gazul, bine-nțeles, se risipise.

— Unde-i inelul tău de logodnă? mă întrebă el ținînd mîinile încrucișate pe piept.

— Afară, pe coridor, sînt două plase pline cu mîncare.

Am arătat cu ochii unde anume. Asta a fost totul.

— Mai bine mă duc să le aduc, decît să le fure cineva, zise și ieși pe ușă.

2.

RAFE își puse cravata și își îmbrăcă haina. Își băgă apoi mîinile în buzunare și începu să se plimbe de colo-colo prin încăpere. Camera era destul de mică. Rafe o măsura în felul acesta în fiecare seară. Acum însă, după ce a mărșăluit cam două mile bunicele, a pus mîna pe pălărie și a dat să plece.

Am ajuns la ușă înaintea lui.

— Sper că n-ai de gînd să faci altă trăznaie, i-am spus arătînd cu capul spre bucătărie.

— Nu-ncepe iar, mi-o întoarse răgușit și parcă rușinat.

— Și, mă rog, încotro ai de gînd s-o întinzi la ora asta?

Nu avea nici măcar un singur cent asupra lui pentru a putea trage și el undeva. Știam sigur acest lucru. El nu îndrăznea să mi se uite în ochi.

— Mi-am adus aminte de cineva care ne-ar putea împrumuta cu ceva...

— De cine? I-am întrebat repede. Mai arată-mi tu unu de la care n-ai împrumutat! Căruia să nu-i fim datori! Care nu ți-a întors spatele! Care nu te-a refuzat!

— Tu nu-l știi..., răspunse încurcat. E... îl știu mai demult...

A încercat să-mi desprindă mîna de pe ușă, dar eu o țineam foarte strîns.

— Îți știu toți cunoscuții... Nu există om care să-ți poată împrumuta bani și pe care eu să nu-l cunosc. Poate Freund, fostul tău șef!? Omul care poartă răspunderea pentru toată mizeria noastră? Omul care te-a azvîrlit de parcă ai fi fost un...

Numai că Rafe nu se gîndea la domnul Freund. Mi-am dat seama de acest lucru văzîndu-i expresia feței. În plus, mai știam că Freund ar fi fost ultimul om la care s-ar fi dus.

— Rafe, nu-mi place ce faci. Te rog mult, Rafe, nu întreprinde nimic de care să-ți pară rău mai tîrziu. Te rog, fii atent...

Rafe zîmbi cam ciudat.

— Te rog, Rafe, pentru dumnezeu, să nu faci ceva de care să-ți pară rău după aceea, am repetat. Aș fi nenorocită dacă ar trebui să...

Rafe însă nu mai asculta. Deschise ușa și ieși.

— Să nu m-aștepți! a mai apucat să strige.

— Rafe! am strigat în urma lui. Am fugit în cameră și am luat pălăria și fîșul, dar pînă am ajuns în stradă, el dispăruse. N-am reușit să-i mai prind urma.

L-am auzit abia spre dimineață deschizînd ușa. Era cinci fără douăzeci. Țineam ochii închiși, prefăcîndu-mă că dorm. L-am auzit că ducîndu-se în bucătărie a început să-și spele mîinile. Rămase mult acolo, spălîndu-se întruna pe mîini. La un moment dat mi-am zis chiar că n-o să se mai oprească niciodată din spălat! În cele din urmă a venit și s-a băgat în pat. A adormit de cum a

pus capul pe pernă.

3.

ÎNDATĂ ce s-a luminat de ziuă, m-am dat încet jos din pat și m-am dus la scaunul pe care își așezase el haina. Am băgat mîna în buzunarul din stînga, cel care nu era rupt, și am dat peste cinci sute de dolari. Erau zece hîrtii a cincizeci de dolari. I-am numărat pe îndelete. Pe hîrtia de deasupra era o mică pată roșie.

Cinci sute de dolari — exact suma care ne era necesară pentru a ne pune pe picioare. Am socotit de atîtea ori acest lucru, că știam cele mai mici detalii. Cu cinci sute de dolari ne-am fi putut plăti datoriile , chiria, conturile de la negustori și încă alte împrumuturi mici. Cu cinci sute de dolari am fi putut-o lua din nou de la început. Și două sute ne-ar fi fost un dar picat din cer. Ne-ar fi fost de un real folos și cincizeci de dolari. Și iată-mă dintr-o dată ținînd în mînă o sumă atît de mare... Freund mai mult ca sigur că nu i-ar fi împrumutat atîta. Și, în general, nimeni nu i-ar fi putut împrumuta atîta amar de bani.

Am pus banii la loc în buzunar și m-am întors în pat.

Ne-am sculat pe la amiază, fără să ne vorbim. Laptele nu ni-l mai aduceau demult, doar ziarele le mai primeam. Un ziar costa cîțiva cenți și, lucrul cel mai important, conțineau o rubrică de anunțuri. Ziarele erau de fiecare dată împăturite și vîrîte pe sub ușă. Le-am luat și așa împăturite le-am pus pe masă. Noi stăteam unul în fața celuilalt, trăgînd cu ochiul la ele, fiecare însă numai în clipa cînd credea că celălalt nu-l observă. Ne prefăceam că nu ne interesează...

— Mai vrei cafea? l-am întrebat.

Încuviință din cap. În sfîrșit, m-am întins după ziare, dar foarte încet și tocmai această încetineală m-a trădat. Iată-mă, deci, ținînd ziarul într-o mînă. Rafe se ridică și ieși din încăpere.

Mi s-a părut că ziarul acela cîntărea o tonă. La un moment dat n-am mai fost în stare să țin în mînă cana cu cafea, tremura așa tare încît cana zdrăngănea de farfurioară. Da, acolo era, pe prima pagină, cu litere mari și negre. Nu vedeam nimic în afara știrii aceleia, tot restul paginii pălise.

„...Anton Freund, comerciant, a fost găsit azi dimineață mort la parterul locuinței sale. Vecinul lui, care cunoștea bine spiritul de economie al lui Freund, a observat că la el lumina ardea încă în puterea zilei. Cînd s-a dus să vadă despre ce anume este vorba...

De bună seamă că este vorba despre o crimă în scopul jefuirii. Domnul Freund păstra în permanență în casă o sumă importantă de bani. Ciudat este însă faptul că asasinul s-a mulțumit doar cu cinci sute de dolari, cînd în casă se găseau mult mai mulți bani. Venită la locul crimei, poliția a ajuns la concluzia că mortul cunoscuse pe asasin pentru că îi dăduse voie să intre în casă în puterea nopții.

Freund a fost omorît cu un vătrai greu, de fier, de la soba din cameră. Se pare că între răufăcător și victimă n-a avut loc nici un fel de luptă.

Poliția este de părere că asasinul ar putea fi unul dintre foștii angajați ai celui ucis, întrucît în urmă cu cîțiva ani el își închisese pe nepusă-masă magazinul, dînd afară toți angajații. Poliția a deschis cercetări pentru prinderea asasinului și se speră că va avea dovezi concludente în următoarele douăzeci și patru de ore".

După ce am citit această știre, m-am sprijinit cu cotul de masă și am privit fix în față. Din încăperea alăturată nu se auzea nici un zgomot. Am împachetat la loc ziarul și l-am așezat pe masă în așa fel încît știrea respectivă să nu se vadă.

Trecînd în cealaltă cameră l-am văzut pe Rafe uitîndu-se pe fereastră. Am așteptat la ușă dar, întrucît el nu s-a întors spre mine, am făcut eu cîțiva pași spre el.

— N-ar fi mai bine să dispărem? l-am întrebat calmă, cît am putut eu de calmă.

Am privit mult unul în ochii celuilalt. Știam amîndoi acum despre ce era vorba.

— Şi, după părerea ta, unde-aş putea eu să mă duc?

— Am spus NOI, că NOI ar trebui să dispărem, l-am corectat cu glas tăios.

— Nu, nu, mormăi el întinzînd mîna spre mine.

Se auzi soneria. Mi s-a părut că suna îngrozitor de mult, de lung şi de tare. Am îngheţat pur şi simplu. Mi-a fulgerat prin minte: cercetările pentru descoperirea asasinului au fost declanşate! Dar chiar atît de repede? Nu, nu-i posibil, totuşi... Daţi-ne o şansă, pentru bunul dumnezeu!

Soneria sună pentru a doua oară.

— Mă duc să deschid, am zis în şoaptă. Dacă nu deschidem, au să spargă uşa cu forţa.

Rafe veni spre mine. Ne-am apropiat amîndoi cu grijă de uşă. Din fericire, la uşă aveam vizor. L-am împins pe Rafe şi fără cel mai mic zgomot am dat la o parte capacul vizorului. Era portarul.

— E Mason, i-am şoptit lui Rafe la ureche. A venit după chirie.

Fără să se gîndească, Rafe băgă mîna în buzunarul din stînga al hainei.

— NU! şi l-am prins disperată de mînecă. Nu din banii ăştia! Aseară nu aveam nici un cent, ce dumnezeu, nu înţelegi?!

L-am dat la o parte, iar el a plecat imediat din faţa uşii pentru a nu fi văzut. Am deschis apoi, încet, uşa.

— Tot nu puteţi să-mi daţi nimic, doamnă Burns? începu din coridor, cu glas desnădăjduit, portarul.

Mi-am dat seama că sînt capabilă să zîmbesc.

— Soţul meu nu este acasă, am spus. Pînă la sfîrşitul săptămînii viitoare o să plătim ceva,...

— Bine, dar asta aţi mai spus-o de multe ori pînă acum. Dv. ştiţi bine că nu mă pot duce la proprietar cu astfel de scuze. El pur şi simplu nu mai vrea să aştepte...

Mason nu era om rău, era doar teribil de încurcat din pricina noastră.

De după uşă Rafe încerca să-mi vîre în mînă o bancnotă mototolită. I-am respins mîna înspăimîntată.

— Păi... atunci... poate astă seară. Să vedem şi noi ce putem face... Însă nu vă pot promite nimic, nu vă supăraţi, vă rog, am pus eu capăt chinului, închizînd uşa.

Eram complet epuizată. M-am sprijinit de perete şi am rămas o clipă nemişcată. Rafe deschise gura, voia să spună ceva. I-am dus imediat degetul în dreptul buzelor apoi ne-am îndepărtat încet de uşă.

În dormitor i-am dat o cămaşă nouă. Ea îmi aminti de vremurile cînd mă străduiam ca el să arate cît mai bine atunci cînd se ducea să caute slujbă.

— Trebuie să-ţi dau alte haine, am spus. În hainele astea nu trebuie să te mai vadă nimeni. **Acolo** te-a văzut cineva?

— Nu ştiu, răspunse...

Am dat repede din cap pentru că voiam să-l opresc să spună mai multe.

— Dă-mi repede o hîrtie de cincizeci, am stăruit. Tu rămîi acasă. Promite-mi că n-ai să pui piciorul afară din casă şi că n-ai să deschizi nimănui.

— Ce... ce vrea să însemne asta? se auzi glasul lui. Şi, de fapt, tu unde vrei să te duci?

Nu i-am răspuns, am ieşit repede în coridor şi am încuiat uşa în urma mea. Am coborît în fugă scările grăbindu-mă să ajung cît mai repede în stradă. Ajunsă aici mi-am încetinit paşii, mergeam acuma aşa cum merg eu deobicei pe stradă, poate ceva mai repede pentru a ajunge mai repede acasă.

La capătul celălalt al străzii se găsea un magazin cu confecţii pentru bărbaţi. Ştiam că risc mult, dar era mult mai riscant să-l las pe Rafe să alerge pe străzi în hainele lui vechi. Cercetările pentru prinderea asasinului se porniseră, nu?

Vînzătorul n-a fost în stare să priceapă cum poate cineva să cumpere haine fără să le probeze. Mormăi ceva zicînd că eventuale modificări ulterioare nu vor fi posibile...

— Plătesc imediat în numerar, am spus repede pentru a-l linişti. Fratele meu se duce astă seară la o petrecere şi am uitat să-i luăm nişte haine. N-a ştiut pînă în ultima clipă dacă se duce sau nu. N-a putut veni el pentru că are de făcut o treabă importantă...

M-am prefăcut că încerc calitatea

materialului în timp ce el mormăi ceva despre o marfă excelentă. Am ales şi o pălărie cu boruri largi, care se potrivea cu hainele şi pe care Rafe să o poată trage pe frunte.

Vînzătorul a împachetat lucrurile cumpărate. O făcu încet şi cu multă conştiinciozitate. Şnurul de mătase foşni, fapt care — dumnezeu ştie de ce — mă enervă. Am oftat adînc, apoi am scos din poşetă bancnota de cincizeci de dolari pe care mi-o dăduse Rafe. Era tocmai cea cu pata de sînge. Am întors-o repede pentru ca pata să nu poată fi văzută. Drace, tocmai pe asta trebuia să mi-o dea?!

Vînzătorul o examină cu atenţie, astăzi se cercetează peste tot orice bancnotă mai mare de cincizeci. Expresia feţei lui rămase neschimbată în timp ce se îndreptă spre casa de bani. Tremuram toată de nerăbdare, cred că am îmbătrînit cu cîte un an pentru fiecare minut, în tot timpul cît l-am aşteptat să se întoarcă.

Omul simte cînd cineva îl priveşte, simte cum îl privesc nişte ochi străini. Exact acelaşi sentiment l-am avut şi eu la un moment dat. Eram însă singură în magazin, vînzătorul găsindu-se lîngă domnişoara de la casă.

Am întors brusc capul. În stradă stătea un individ care privea în magazin. La mine, da, fix la mine se uita!

Mă trecu un fior de gheaţă pe şira spinării.

La prima vedere individul acela nu era deloc suspect. Şi, la urma urmelor, e-un lucru absolut normal ca un bărbat să se uite în vitrina unui magazin cu confecţii pentru bărbaţi. Numai că individul cu pricina se uita la mine!

Îi vedeam foarte clar fruntea aspră. E detectiv, mi-am zis în gînd şi a trebuit să mă sprijin bine de marginea tejghelei pentru a nu cădea. M-am întors, dar eram convinsă că individul de afară stă şi aşteaptă în continuare. Într-adevăr, stătea şi nu se mişca din loc. Mă aştepta să ies din magazin.

Vînzătorul veni cu restul şi-mi mulţumi cu mult respect. Încet, foarte încet am pus restul în poşetă lungind scena cît am putut de mult, cu toate că ştiam precis că tipul nu avea de gînd să plece. Vînzătorul aştepta politicos să mă conducă pînă la uşă.

— Aveţi... aveţi, vă rog... o toaletă pentru doamne? l-am întrebat pe nepusă-masă.

Poate că are una, m-am gîndit. Şi poate că are şi o fereastră...

— Îmi pare rău, dar ştiţi... La noi vin aşa de puţine cliente... zise vînzătorul ridicînd încurcat din umeri.

L-am întrebat apoi ceva foarte prostesc:

— N-aveţi, vă rog... o altă ieşire...? Ca şi cînd asta m-ar fi putut ajuta cu ceva. Cum să dispar, eram doar tot atît de vizibilă precum un peştişor de aur într-un acvariu...

Vînzătorul se uită la mine, pentru prima dată, cu oarecare bănuială.

— Nu, dar de ce întrebaţi? ceva nu-i în regulă?

Se uită, prin sticla vitrinei, spre stradă, dar nu văzu nimic demn de atenţie, în clipa aceea individul tocmai se uita la lucrurile expuse în vitrină.

— Nu, nu... Totul e-n cea mai perfectă ordine, l-am asigurat. Am întrebat şi eu aşa... într-o doară...

Mi-am dat seama că era zadarnic să stau înăuntru şi să tot aştept. Dacă poliţia se află pe urmele noastre apoi individul acela, mai devreme sau mai tîrziu, va intra în magazin şi mă va aresta. Dar dacă aşteaptă acolo din alt motiv...? Dar ce motiv ar fi putut să aibă? Şi-apoi nu pot lipsi prea mult de acasă, trebuie să mă întorc la Rafe, fiecare minut este foarte preţios pentru noi. Dar poate că poliţia a şi trecut pe la noi...

Am luat, aşadar, pachetul voluminos cu hainele şi plasa cu pălăria şi m-am îndreptat încet către ieşire. Cînd am trecut pe lîngă el, individul nici nu s-a mişcat, s-a mulţumit să întoarcă doar faţa pentru a mă avea în faţa ochilor pentru cîteva clipe.

Mi-am zis: ăştia nu-şi lasă deloc victimele să se mişte în libertate. N-aveam curajul să fac colţul străzii, din această cauză am luat-o exact în direcţia opusă. Şi cu toate că nu auzeam nici un zgomot în spatele meu, ştiam precis că individul acela era pe urmele mele...

Trebuie să scap cumva de el, mi-am zis îngrozită. În nici un caz nu trebuie să mă întorc la Rafe cu el în circă! Se părea că urmăritorul meu se mulțumea doar cu faptul că-mi prinsese urma. N-avea nici un sens să încerc să merg mai repede, nici să fug, dealtfel pe tocuri nici nu puteam. Ce-ar fi să opresc un taxi? M-am uitat în preajmă, dar n-am văzut nici unul.

Am auzit deodată chiar în spatele meu un glas răgușit:

— Ei, păpușico, n-ai vrea să iei loc în mașina mea?

Am reacționat instinctiv.

— Cum vă permiteți? am strigat. Chem poliția!!

4.

ȘI ZICÎND acestea, am luat-o la fugă pe o stradă lăturalnică, iar tipul nu m-a mai urmărit. Am înconjurat un grup de blocuri apoi, în cele din urmă, m-am îndreptat spre strada pe care locuiam. Am pierdut cincisprezece, poate douăzeci de minute din prețiosul meu timp. Și unde mai pui că individul acela putea să mă și aresteze...

— Ia și îmbracă-te! am strigat îndată ce am încuiat ușa în urma mea. Am luat pantalonii vechi ai lui Rafe, pălăria și haina și le-am învelit în hîrtie de ziar, după care le-am dus la lada cu gunoi. Cînd m-am întors l-am găsit pe Rafe gata îmbrăcat. L-am examinat cu un ochi critic, apoi i-am pus pălăria trăgîndu-i-o pe frunte.

— N-o pune așa jos, mă făcu el atentă. O să fie bătător la ochi...

Pe noptiera mea se găsea o fotografie a lui Rafe încadrată într-o ramă argintie, îngustă. Am scos-o, am rupt-o bucățele și am pus-o în poșetă.

— Degeaba, Mason și vecini doar știu cum arăt, zise Rafe uscat.

— Dar nu trebuie să fim noi cei care să le facilităm cercetările, i-am întors-o. Ne-am îndreptat amîndoi spre ușă. Ajunși acolo ne-am oprit amîndoi ca la un ordin. Și-acum, încotro?! l-am întrebat încet.

— Ce naiba întrebi, nu-i tot una încotro? zise Rafe cu glas trist, privindu-mă într-un mod aparte. Nu-i vorba de-un joc de copii... Nu știu dacă am dreptul să-ți pun această întrebare: tu chiar vrei să mergi cu mine? N-ai face mai bine să nu-ți murdărești și tu mîinile? Aș putea încerca și de unul singur...

— Atunci pentru ce te-ai căsătorit cu mine? l-am întrebat foarte calmă.

M-a sărutat cu multă gingășie. Am rămas îmbrățișați mai mult timp gîndindu-ne fiecare la promisiunea făcută la căsătorie. „Atîta vreme cît moartea nu ne va despărți..."

Asta era tot ce aveam deocamdată...

Coridorul era pustiu. Am încuiat ușa părăsind pentru totdeauna locuința noastră. M-am dat foarte aproape de Rafe în momentul cînd am coborît scările apoi am ieșit în stradă. Poșeta mi-o țineam sub braț. Rafe ținea portofelul în buzunarul din spate al pantalonilor lui cei noi. Arătam ca o tînără pereche ieșită la plimbare fără nici o grijă. Dacă cineva și-ar fi pus însă în cap să ni se uite în ochi, ei ne-ar fi trădat. Priveam cu teamă în toate părțile...

— Dă-ți puțin curaj, nu te mai uita atît de nervoasă, atît de cu teamă. Altfel ne trădăm, mă sfătui Rafe vorbind în colțul gurii. Îmi ținea mîna strînsă într-a lui ca și cînd ar fi vrut să mă oprească dacă aș fi încercat cumva să fug...

Un băiat pe patine cu rotile ne fixă puțin apoi ne lăsă în pace: și-a pierdut echilibrul și a făcut cunoștință cu pămîntul. Pe trotuarul celălalt o femeie ducea două sacoșe, exact ca mine aseară. Astăzi nu mi se mai pare ceva atît de groaznic să nu ai bani... Doar cînd omul trăiește în pace cu propria-i conștiință și cu lumea...

M-a cuprins dintr-o dată o spaimă de moarte.

— Dumnezeule!, acolo în față, pe scara care duce în pivniță stă domnul Mason... Și tu ai hainele astea noi pe tine...

Cea mai bucuroasă aș fi fost să ne fi întors, Rafe însă mă strînse tare de mînă și mă trase înainte.

— Prea tîrziu, ne-a observat de-acuma. De abia dacă ne-am întoarce i-ar

bate la ochi...

— Mergi încet pînă la colţul cel mai apropiat al străzii şi nu te opri... vin şi eu după tine, i-am şoptit. Am zece dolari în poşetă, i-aş putea da. O să fie mulţumit şi cu ei deocamdată. Mă înţeleg eu cu el cumva, doar m-am înţeles cu el un an şi ceva...

Rafe a continuat să meargă în timp ce eu m-am oprit cu Mason.

— Poftiţi, vedeţi, doar v-am spus că pentru dv. fac rost de ceva bani, i-am zis veselă. El se uită după Rafe văzîndu-i hainele noi. Cei zece dolari n-au avut darul să-l facă să tacă.

— Dar spuneaţi că soţul nu-i acasă...

— Păi... atunci nici nu era acasă, s-a întors abia acum un sfert de ceas cu o veste splendidă. Spuneţi şi dv., nu-i colosal? A găsit în sfîrşit un loc de muncă şi pentru că arăta destul de jerpelit i-au dat o arvună din care să-şi cumpere haine noi. De luni începe să lucreze. Să nu uitaţi că v-am dat zece dolari... Chitanţa puteţi să mi-o puneţi la cutie...

Doamne, mi-am zis în gînd în timp ce mă grăbeam să-l ajung din urmă pe Rafe, asta nu se poate sfîrşi cu bine! Am intrat pînă-n gît în jocul ăsta! Şi unde mai pui că Mason goleşte noaptea tîrziu lada pentru gunoi... dacă poliţia o să vină mai repede, mai mult ca sigur că o să se uite şi în lada pentru gunoi...

L-am ajuns pe Rafe în clipa cînd trecea prin faţa celei de a doua vitrine a magazinului cu confecţii pentru bărbaţi. Intrarea în magazin se vedea foarte bine de acolo. L-am prins de mînă şi l-am tras înapoi. Rafe a slăbit puţin pasul şi îşi întoarse privirea fără însă să întoarcă şi capul.

— Ce este? întrebă.

— Nu te uita acolo! Vino, trebuie să ajungem pe celălalt trotuar, înainte de a ajunge la colţul străzii. Aici este magazinul de la care ţi-am cumpărat hainele, iar în uşă stă un poliţist care discută cu vînzătorul care m-a servit...

— Băiatul ăla cunoaşte hainele şi de la o sută de metri, mormăi Rafe. Nu putem merge însă nici înapoi, Mason stă mai departe acolo, în faţa casei. Ne-ar reţine dacă şi-ar da seama că sîntem

urmăriţi...

Am traversat strada îndreptîndu-ne spre colţul ei. Am ajuns din nou în faţa magazinului numai că de data asta pe cealaltă parte. Două străzi mai departe se găseau nişte scări luminate în albastru, care duceau la linia subterană. Un fel de refugiu pentru noi. Sau, măcar un acoperiş de-asupra capului. O gaură de sub pămînt în care ne puteam ascunde. Numai că, parcă, distanţa pînă la scări era tot mai mare. Niciodată pînă atunci nu mi s-a părut a fi atît de departe.

— Priveşte numai în faţă, îmi şopti Rafe. Nu te mai uita în jurul tău. Acesta-i principiul fundamental al tuturor fugarilor!

Mi-am deschis cu o mînă poşeta fără

însă să încetinesc pasul şi am ţinut-o aşa deschisă la înălţimea ochilor. În oglinjoara din peretele ei vedeam strada din spatele nostru ca printr-un periscop. Vînzătorul şi poliţistul se uitau mai departe după noi. L-am văzut pe vînzător ridicînd mîna şi arătînd spre noi.

— Ne-a recunoscut! am gemut. S-a sfîrşit cu noi!

Am simţit muşchii braţului lui Rafe încordîndu-se.

— Haide, vino repede!

M-am prins de el ca o beţivancă, încercînd să-l opresc.

— Mai încet, mai încet! Vine după noi, e înarmat! Străzile începură să-mi joace în faţa ochilor. M-am sprijinit de Rafe şi am reuşit să-i murmur: Să nu încerci să te aperi, Rafe! Te rog să nu opui rezistenţă! E înarmat!

Nu m-am uitat prin jur nici măcar în ultima clipă. Poliţistul ne-a ieşit înainte aţinîndu-ne calea. Pistolul lui zăcea mai departe în tocul de piele de la şold.

— Ce dracu'! Sînteţi surzi amîndoi sau ce?! Ce, n-aţi auzit că v-am strigat?!

— Oh, iertaţi-ne, dv. pe noi ne-aţi strigat? Am întrebat făcînd o mutră tare mirată.

— Dar pe cine? Aş vrea să stau puţin de vorbă cu dv. tînără doamnă.

Să stea de vorbă cu mine... M-am simţit dintr-o dată uşurată, chiar dacă nu ştiam ce voia de la mine, Am abordat deodată un zîmbet politicos.

— Vă rog, ce-aţi dori?

— Nu cumva v-a făcut greutăţi un individ?

— Ba da, sigur că mi-a făcut, am recunoscut eu pe dată. N-am vrut însă să-i vorbesc soţului meu despre el, dar e-adevărat. Un ins mi-a adresat cîteva cuvinte care m-au deranjat...

— Vînzătorul l-a observat prin geamul vitrinei... L-a văzut cînd v-a urmărit. Acum cîteva minute au venit la mine două doamne şi, i-au spus că le-a deranjat şi pe ele. Mi l-aţi putea descrie puţin?

Cu toată bunăvoinţa, n-am fost în stare să mi-l reamintesc. De ceva însă tot mi-am amintit.

— Avea pălărie, o borsalină. Şi fuma ţigară de foi. M-am speriat atît de tare încît am rupt-o la fugă...

Rafe a înţeles repede ce aşteptam de la el.

— De ce nu mi-ai spus nimic de chestia asta? Ce-aş mai fi vrut să-mi intre pe mînă!

— Şi mie! zise poliţistul înfuriat, agitînd, plin de importanţă, bastonul

În clipa aceea mi-am dat seama de greşeala făcută şi m-a cuprins din nou teama. Vînzătorului îi spusesem că hainele sînt pentru fratele meu, iar poliţistului că Rafe e soţul meu...

Poliţistul nu reacţionă nici cum, poate că vînzătorul nici nu-i spusese nimic. Pe de altă parte, trebuie avut în vedere că cei doi ar putea vorbi şi mai tîrziu, iar nepotrivirea ar ieşi la iveală. Poliţistul ar putea face legătura, şi, de cum aude cine este căutat, va putea descrie cu exactitate cum este îmbrăcat asasinul fugar Rafe. Am fi putut păstra hainele noi, cele vechi ar fi fost foarte bune.

Poliţistul era un tip greu de cap şi obsedant, voia să stea tot timpul de vorbă cu noi şi să ne explice ce are el de gînd să-i facă tipului dacă i-ar cădea în labă şi în legătură cu asta ne-a povestit el un caz asemănător, pe care l-a trăit în cei douăzeci de ani de practică în poliţie. Cum nu doream să-l reţin mai mult, am înaintat pas cu pas pînă cînd, în cele din urmă, poliţistul ne-a spus:

— Buuun, tînără doamnă, şi, dacă din întîmplare, îl vedeţi pe băiatul ăla, faceţi-mă atent. Mă aflu aproape tot timpul pe undeva prin preajmă.

S-a întors şi a plecat în direcţia opusă, cea în care încă se afla vînzătorul.

În timp ce ne îndreptam spre linia subterană i-am şoptit lui Rafe:

— Am făcut o greşeală, Rafe. Am spus vînzătorului că hainele sînt pentru fratele meu. Şi acum te-a văzut pe tine cu ele. Lăsăm în urma noastră urme atît de evidente, de parcă ne-am întipări urmele într-o zăpadă adîncă-adîncă...

Inscripţia cu textul Iterborough Rapid Transit: direcţia Penn Station, Times

Square the Bank § Van Cortllandt nu mi-a fost niciodată atît de dragă ca atunci cînd mi-a apărut în fața ochilor, de-asupra scării. Am coborît pe scări împreună cu Rafe și cînd am ajuns atît de jos încît ni se mai vedeau doar capetele, ne-am întors, în sfîrșit, să vedem unde-i polițistul.

Din nou o veste proastă. Acum, lîngă polițist și vînzător, care se distrau copios, apăru și o mașină verde.

— E mașina de patrulare a poliției, Rafe!

Curentul de aer cald și zgomotul puternic ne dădeau de veste că am sosit cu întîrziere și că va trebui să așteptăm cinci sau zece minute bune pînă la următorul tren.

— Îl caută pe băiatul ăla care te-a necăjit pe tine, zise Rafe. Nu trebuie să-ți mai faci griji...

— Nu, Rafe, pe noi ne caută! am refuzat supărată să-l cred. Acum primesc informații și ordine prin emițătoare!

Stăteam pe ultima treaptă lîngă o nișă mică, în așa fel încît vînzătorul de bilete nu ne putea vedea din cabina lui cu gratii.

— Fugi pe peron, zise Rafe precipitat. Fugi drept în față și oprește-te lîngă un stîlp de susținere! Nu, așteaptă! Cel mai bine e să te duci la WC-ul pentru femei și să rămîi acolo pînă vine trenul următor. Eu vreau să văd ce fac cei de afară!

— Nu! Nu trebuie să li te arăți! Nu vreau să rămîn singură!

— Bine, bine! Mă întorc repede. Mă dădu la o parte de lîngă el. Du-te! De ce nu pleci? Și așa e mai bine să nu fim văzuți împreună pe peron.

Nu avea mărunțiș la el în afară de cei 450 dolari îm bancnote de cîte cincizeci de dolari.

Am vrut să-i spun acest lucru și să-i dau ceva mărunțiș. Și mai voiam să-l rog, să fie cu ochii în patru, dar el fugise deja de lîngă mine în sus pe scară. Din fericire, aparatul de taxat era astfel conceput că se puteau introduce dintr-odată două monede, din care cea de a doua cădea numai cînd brațul lui se rotește pentru a doua oară.

Am introdus două monede în orificiu, una pentru Rafe, pentru cînd o veni. Eu trecusem prin dreptul aparatului și-l observasem pe vînzătorul de bilete care ședea în cabina lui luminată puternic și scria ceva pe o foaie de hîrtie. Nu se uita la mine. La urma urmelor, el nu auzea cît era ziulica de mare decît clănțănitul sacadat al aparatului.

Am trecut mai departe, am intrat la toaleta pentru femei și am rămas în ușă. Trenul pe care-l pierdusem (și vinovat de treaba asta era numai prostul ăla de polițist) îi luase pe toți cei care-l așteptaseră, așa că pe peron a rămas acum numai un bărbat care repara ceva la automatul pentru guma de mestecat. Am auzit zgomotul care devenea din ce în ce mai tare, de aceea am deschis cu grijă ușa. Era trenul care venea din direcția opusă și care opri lîngă peronul de vizavi. Rafe nu se vedea nicăieri. M-am închis din nou în toaletă sprijinindu-mă, total epuizată, de ușa grea de metal.

După vreo două minute am auzit din nou țăcănitul aparatului. Am deschis ușa și am privit afară. Nu era Rafe, ci un alt bărbat. L-am văzut uitîndu-se mirat la aparat în momentul cînd s-a auzit zgomotul produs de căderea monedei destinate lui Rafe. Am fugit repede în ascunzișul meu.

5.

UNDE-O fi de atîta vreme? Trebuia să se fi întors demult!

Dar dacă l-au prins cumva acolo sus, unde s-a dus să privească? Nu, nu poate fi așa, atunci ar fi venit aici, să mă ridice și pe mine! Rafe însă n-ar fi trebuit să se ducă acolo sus, să se uite atîta vreme cît era căutat de poliție!

Am auzit din nou zgomotul îndepărtat al trenului care se apropia, iar cînd am ieșit de la toaletă am zărit deja lumina primului vagon. Trenul se apropia cu zgomotul făcut parcă de un animal antediluvian. Frînele uruiră și iată-l acum oprit la peron cu ușile deschise.

Stăteam în mijlocul peronului lung cuprinsă de panică. Trebuia să plecăm cu trenul acesta! A rămîne încă zece minute în pustiul ăsta subpămîntean ar

fi tot una cu a ne da de bună voie pe mîna poliției. Deodată l-am zărit pe Rafe alergînd pe scări în jos. Am înțeles într-o fracțiune de secundă: cei urmăriți eram noi! Echipajul mașinii poliției pe noi ne căuta!

Am sărit în cel mai apropiat vagon, pentru a ține deschisă ușa, care deja începuse să se închidă încet...

Apoi au început toate să meargă prost, de parcă dumnezeu și-ar fi pierdut răbdarea cu noi. În nouă cazuri din zece ușile se închid automat cu aer comprimat astfel că ele pot fi ținute deschise după plac. În clipa în care am sărit în vagon, conductorul a închis ușa în urma mea. Totul s-a petrecut atît de repede, că pînă să împiedic pe conductor să pornească, pînă să apuc să strig la el, trenul s-a și pus în mișcare.

— Deschideți! Așteptați, pentru dumnezeu! Deschideți! am început să strig bătînd cu pumnii în geamul murdar.

Afară, pe peron, se petrecu ceva și mai rău. L-am văzut pe Rafe frînt parcă deasupra manetei aparatului, atît de tare s-a izbit de el în fugă. Nu avea nici un ban mărunt asupra lui. S-a îndreptat repede de mijloc, dar imediat după aceea s-a aplecat din nou și a trecut pe sub maneta aparatului, începînd să alerge după trenul care se îndepărta. Vînzătorul de bilete ieși repede din cabină și-l urmări pe Rafe strigînd în gura mare, în timp ce eu băteam mai departe cu pumnii în geam, strigînd: Lăsați-mă să cobor! Soțul meu a rămas jos!

Rafe alerga din toate puterile lui, ajunse pînă foarte aproape de ușa vagonului în care mă aflam eu și-mi strigă:

— Stația Pen! Își făcu mîinile pîlnie la gură pentru a acoperi zgomotul trenului. Așteaptă-mă acolo, la stația Pen!

Rafe se întoarse spre urmăritorul lui încercînd să se descotorosească de el.

Am făcut mîinile ca pentru rugăciune implorîndu-l pe Rafe: Nu te pune cu el, Rafe, băiatule! Te rog! asta voiam să spun cu semnul acela. Fii înțelept, Rafe, nu te pune cu el...!

Peronul se îngustă dintr-o dată. Soțul meu, vînzătorul de bilete și lumina rămaseră mult îndărăt pînă cînd, în cele din urmă, au fost înghițiți de întuneric. M-am întors și m-am dus lîngă cea mai apropiată bancă. Am căzut pe ea abia ținîndu-mi răsuflarea. Ochii îmi era plini de lacrimi.

Pe măsură ce treceam prin stații, vagonul se umplea de lume. Țineam capul aplecat nu numai pentru a nu fi văzută de cineva că eram plînsă, dar și pentru că o femeie aspectoasă nu poate scăpa neobservată în trenul subteran: există un obicei potrivit căruia toți bărbații, neavînd unde să se uite, să o privească pe ea. Din fericire, vecinul meu a coborît lăsîndu-și pe scaun ziarele. Am pus repede mîna pe ele, le-am desfăcut și m-am cufundat în „lectura" lor. La început nici n-am băgat de seamă ce citeam, dar am fost încătușată pur și simplu după cîteva secunde de următorul text:

„...lăptarul, care trece zilnic pe strada pe care locuia domnul Freund, a observat în apropierea casei acestuia, cam în timpul cînd a fost comisă crima, un individ îmbrăcat sărăcăcios. Individul respectiv s-a ascuns după colțul străzii apoi a revenit din sens opus de astă dată, ca și cînd ar fi înconjurat casa. Era îmbrăcat în haine de culoare maron, era cam de înălțime potrivită, slab..."

Trebuie că sînt o ediție apărută mai tîrziu decît ziarele noastre. Mă străbătu un fior de gheață pe șira spinării citind descrierea făcută presupusului asasin.

6.

— PENNSYLVANIA! anunță conductorul trenului.

Am coborît din vagon apoi am străbătut un coridor lung și niște scări care duceau spre sala cea mare de așteptare. Am intrat într-o sală mare, centrul întregii gări. Mă simțeam nenorocită, părăsită, dezorientată. Luptam împotriva acestor sentimente, nu doream nici în ruptul capului să mă dau bătută.

Ne-am putea întîlni la Biroul de informații, Rafe n-a spus un loc anume — a avut și prea puțin timp pentru așa ceva — dar de bună seamă că și el s-a gîndit la Biroul de informații. Nu era acesta

locul obişnuit pentru întîlniri?!
Am intrat, m-am aşezat pe o bancă dintr-o parte a sălii de aşteptare şi am luat în mînă un prospect. Mi-am ascuns faţa în el. Din locul în care mă aflam vedeam, peste marginea prospectului, ceasul mare al gării. Era trei şi douăzeci şi cinci.
Rafe ar fi trebuit să ajungă cu un sfert de oră în urma mea, dacă a reuşit să prindă trenul următor, bineînţeles! Trebuia însă să am în vedere că el ar fi avut ceva de rezolvat cu vînzătorul de bilete... Iar Rafe nu avea nici o lăţcaie mărunţiş. Trebuia să schimbe o hîrtie de cincizeci! Mi-am amintit deodată de ceva care pînă atunci nu avusese nici o importanţă pentru mine: pe fiecare gemuleţ al reţelei subterane era scris că vînzătorul de bilete nu este obligat să schimbe bani mai mari de doi dolari! Cine ucide trebuie să aibă totdeauna la el ceva mărunţiş, mi-am zis, şi era cît p-aci să încep să rîd isteric de ideea ce-mi trecuse prin cap.
Nu cred că în după amiaza aceea ar fi fost mai frig în staţia Penn, dar mîinile mele, stomacul şi inima îmi erau ca nişte bucăţi de gheaţă. Mersul trenurilor, prospectele şi broşurile propagandistice pe care le-am parcurs pe rînd îmi tremurau în mînă, eu trebuind să strîng bine mîna pentru ca acest tremur să nu fie prea evident.
Patru fără douăzeci şi patru de minute, fără douăzeci şi trei, fără douăzeci şi două!...
În cele din urmă se apropie de mine un lucrător căruia, probabil, i-am părut suspectă.
— Aş putea să vă ajut cu ceva, tînără doamnă?
— Am întîlnire cu soţul meu, aici... Trebuia să fi venit cam de multişor.
— Nu cumva aveţi în plan un drum în concediu?
— Nu, nu... Noi... noi încă nu ne-am vorbit. Trebuie să ne informăm mai întîi...
Patru fără zece.
Doamne, măcar de n-ar avea greutăţi, m-am rugat în gînd. Măcar de-ar veni teafăr!
Funcţionarul de la oficiul de propagandă vorbea mai departe:
— Ce-aţi spus, vă rog? l-am întrerupt brusc.
— Atlanta. De acolo puteţi merge apoi mai departe
— Oh, am oftat. Cît de departe sînt toate...
Peste cîteva clipe m-a lăsat, dîndu-şi seama că nu-l mai ascultam. M-am întors spre el şi l-am întrebat:
— N-aţi putea să-mi mai vorbiţi? Mai spuneţi-mi ceva vă rog...
Insul mă privi uluit.
— Mă gîndesc... ştiţi... unde m-aş putea duce cu soţul meu am zis, dar în realitate îmi venea să strig din toţi rărunchii: „Rafe, nu mă lăsa singură! Singură n-am să rezist!", ca şi cînd aş fi vrut ca prin strigătul meu să-l ajut să fugă mai repede. Mi-am astupat gura cu dosul palmei.
Patru.
Ne despărţisem, în urmă cu trei sferturi de ceas.
M-am privit în oglinda pe care o aveam în poşetă şi mi-am dat seama că devenisem foarte palidă. Lividă.
— Ah, trimite-mi-l, doamne, aici! Ai milă, doamne, şi trimite-mi-l! Adu-mi-l aici!
— Ce-aţi spus, vă rog? mă întrebă insul de la birou complet buimăcit.
— Am zis că de atîta aşteptare încep să mă lase nervii, am minţit. Dumnezeule, nici nu-mi dau seama că vorbesc de una singură!
Patru şi cinci.
— Sînteţi foarte palidă, zise funcţionarul prefăcîndu-se foarte grijuliu. Nu vă simţiţi bvine? De ce nu intraţi în sala de aşteptare, acolo aţi putea cel puţin sta jos.
Mă ţineam cu o mînă de marginea tejghelei biroului lui.
— Vă mulţumesc! acum mi-e mai bine. Aştept mai bine aici, altfel s-ar putea să treacă fără să-l văd...
— Poate-i reţinut undeva... Ştiţi cum se întîmplă, mă linişti el.
— Da... Sigur e reţinut undeva! am şoptit mai mult pentru mine.
În cele din urmă l-am zărit. Cobora pe scările lungi dinspre Seventh Avenue. Păşea încet, ca şi cînd ar fi avut

timp berechet la dispoziţie. Nu se uita în jur după mine, nu mă căuta. Arăta ca şi cînd n-ar fi vrut să mă găsească...

7.

STĂTEAM în faţa lui, dar părea că nici nu mă vedea. Ţinea capul întors în cealaltă parte ca şi cînd ar fi vrut cu orice preţ să mă evite, să evite să se uite spre biroul de informaţii lîngă care mă găseam.

Picioarele mai să mi se pună singure în mişcare, aproape că am ridicat mîna pentru a-i face semn. Ceva m-a reţinut. Un glas interior mă avertiza: „Atenţie! Fii cu băgare de seamă! Rămîi unde eşti, nu te mişca din loc! El te-ar putea vedea foarte bine, dacă ar vrea să te vadă!"

M-am dat un pas înapoi, am luat un prospect oarecare şi mi-am acoperit cu el partea de jos a feţei.

— Tot n-a venit? m-a întrebat funcţionarul.

— Tot...

Coborînd de pe ultima treaptă, Rafe o coti puţin luînd-o în partea opusă locului unde mă aflam eu. În momentul acela a făcut — sau mi sa părut mie că a făcut, — nu ştiu precis — un semn scurt. Un semn scurt şi foarte rapid, care ar fi vrut să însemne: „Nu veni spre mine!" Că braţul lui s-a mişcat, se putea vedea numai din faţă, din locul în care mă găseam eu. Cel care se afla în spatele lui nu avea cum să-l observe.

N-am observat nimic special la el. Aproape de el nu se afla nimeni, nici în spate. După cît se părea, cei cîţiva oameni aflaţi prin preajmă aveau fiecare preocupările lor. Nici unul nu se uita la el. Rafe o luă spre dreapta ignorîndu-mă total, apoi se îndreptă spre chioşcul de bilete.

M-am întors încet pentru a-l putea urmări mai bine. Cumpără ceva de la al treilea ghişeu de pe dreapta. Era întors cu spatele spre mine, dar i-am văzut braţul mişcîndu-se cînd a pus ceva pe rama ferestrei. Banii, mai mult ca sigur!

Era destul de greu să-l urmăresc fără a trezi bănuieli. A trebuit să mă uit în prospect şi numai din cînd în cînd să-mi ridic repede privirea pentru a-l privi scurt peste marginea foii.

Şi-a cumpărat un bilet apoi a băgat ceva în buzunar. Biletele se vindeau în nişte coperţi pătrate. Scosese biletul şi ţinea în mînă numai coperta. O mototoli şi se uită după un coş pentru hîrtii. De bună seamă că voia să respecte cu stricteţe regulile de păstrare a curăţeniei, reguli pe care nu le respecta nici unul dintre locuitorii New Yorkului.

Pe peretele din dreapta lui se găsea un automat pentru limonadă şi, chiar sub el, un coş pentru paharele folosite şi pentru resturi. Merse pînă acolo şi aruncă în coş coperta mototolită. Abia atunci se uită la mine. O privire scurtă, dar directă şi pătrunzătoare. După aceea s-a întors repede şi a dispărut la WC-ul pentru bărbaţi.

De ce s-o fi uitat la mine cînd a aruncat coperta? Măturătorul în uniformă mă sperie, obligîndu-mă să acţionez repede. Acesta se îndrepta cu tulumba spre coş cu intenţia de a-l goli.

Am ajuns lîngă coş înaintea măturătorului fără a fi nevoie să fug. Am aruncat un cent în aparat şi am apăsat pe manetă în jos.

— O clipă, i-am spus măturătorului. Aşteptaţi puţin să beau...

Păru uimit, dar a aşteptat.

Am băut repede limonada, am mototolit paharul şi am ridicat capacul coşului. Coperta mototolită se găsea chiar deasupra. Am aruncat paharul în coş şi am înşfăcat coperta apoi mi-am văzut de ale mele.

M-am oprit numai după ce am străbătut întreaga sală. Am netezit coperta şi am examinat-o discret. În ea se găsea o bancnotă de cincizeci de dolari, iar deasupra copertei scria cu creionul: „Două pentru Miami. Lasă-mi biletul lîngă aparatul de la intrare!"

8.

AM ÎNŢELES că cineva îi prinsese urma din care cauză nu-şi putea cumpăra singur biletul. Cel pe care îl cumpărase de la ghişeul al treilea avea probabil darul de a-l pune pe urmăritor pe o pistă falsă. Mai mult ca sigur că acesta s-a şi informat despre direcţia în

care urma să meargă Rafe! M-am uitat repede înspre ghişeul al treilea. Bine-nţeles că avea dreptul să-şi cumpere bilet, la urma urmelor pentru asta sînt ghişeele, pentru ca oamenii să poată cumpăra bilete...

Trebuia să fac ceea ce-mi spusese Rafe. S-ar putea ca el să vrea să fiu în afară de orice pericol mai înainte ca el să se dea de bună voie pe mîna poliţiei. De asta mă temeam mai tare decît că ar putea fi arestat. Acum însă mă aflam într-o situaţie în care nu-mi puteam permite mişcări inutile.

Am pus pe ghişeu o hîrtie de cincizeci de dolari.

— Două pînă la Miami, vă rog. Care este trenul care pleacă cel mai curînd?

— Peste zece minute. Linia a cincea.

Unul din bilete l-am pus într-un plic pe care l-am lipit. Ajunsă lîngă aparat, am arătat biletul meu apoi i-am întins plicul controlorului.

— Vă rog frumos, aţi vrea să fiţi amabil să daţi acest plic soţului meu? Trebuie să pice dintr-o clipă într-alta, dar mă tem că dacă-l mai aştept nu mai găsesc locuri...

— Bine, dar cum să-l cunosc? Doar nu ne..

— O să vă întrebe el de plic. Vă rog mult...

Puţin iritat, luă plicul şi-l băgă în buzunarul de la piept al uniformei.

Am început să cobor încet pe scări, spre peron. Trenul puternic luminat, gata de plecare, era arhiplin. Aveam sentimentul că pornesc pe un drum fără întoarcere. Ziua de ieri şi toate zilele trăite mi se păreau atît de departe, de parcă ar fi aparţinut altcuiva, nu mie...

Am mers de-a lungul trenului pînă am găsit cîteva vagoane pe care scria „Miami". Primele două erau ticsite de lume. Am urcat în ultimul de Miami. M-am aşezat în partea lui cea mai din spate de unde se vedea bine tot peronul. Vagonul acesta era aproape gol, ceea ce-mi dădea impresia că eram cu totul ruptă de oameni.

N-am putut sta mult pe scaun. Geamurile erau murdare, nu se vedea prea bine prin ele şi, în plus, erau foarte bine fixate. M-am ridicat şi am ieşit după ce mi-am aranjat fîşul pe scaun pentru a ţine rezervate două locuri. Priveam acum prin uşa deschisă a vagonului, cu ochii aţintiţi asupra peronului de unde, dintr-o clipă într-alta trebuia să apară Rafe.

Însoţitorii de vagoane nu se mai vedeau pe peron, se duseseră fiecare la vagoanele lor. Cîţiva călători se mai agitau pe peron. La un moment dat am zărit un bărbat oferindu-i flori unei femei tinere. Îi invidiam pentru liniştea lor sufletească. Cum va fi de-acum încolo viaţa noastră departe de New York? Cum o vom duce? Şi cît de mult ne vom aminti că Rafe a omorît un om? Îmi treceau prin cap cele mai imposibile lucruri.

— Poftiţi în vagoane, vă rugăm! strigă cineva din faţă, iar conductorul preluă acest îndemn transmiţîndu-l celorlalţi.

Însoţitorul vagonului nostru veni spre uşa în care mă aflam eu şi zise:

— Poftiţi în vagon, tînără doamnă. Trebuie să încui uşa.

Am încercat să-l ţin, să n-o poată încuia.

— Nu, aşteptaţi puţin... Aşteptaţi puţin, vă rog.

Cineva alerga în urma trenului. A căzut. S-a ridicat şi aleargă, aleargă... Am întins mîinile ca şi cînd aş fi vrut să-l trag spre mine. Alerga din toate puterile lui, cu ultimele lui puteri. Ne-a ajuns. Conductorul şi cu mine l-am prins şi l-am tras în vagon. În urma lui uşa se trînteşte puternic...

Trenul se puse în mişcare. La început încet, apoi stîlpii şi băncile peronului rămîn tot mai mult şi mai repede în urmă.

Deasupra ochiului stîng Rafe avea o rană iar o parte a hainei lui era plină de praf. Pălăria n-o mai avea, cravata îi stătea într-o parte.

Însoţitorul îl privi fără să priceapă ceva.

— M-am grăbit aşa de tare, încît am căzut... Noroc, mare noroc că n-a fost mai rău... zise Rafe.

Numai că lovitura era pe o parte a corpului iar praful de pe haină exact pe

cealaltă parte! Conductorul se întoarse și își văzu de treburi. L-am scuturat pe Rafe de praf, și i-am șters cu batista sîngele din jurul gurii. I-am aranjat cravata, apoi i-am netezit părul cu amîndouă mîinile. Nu l-am întrebat ce s-a întîmplat acolo sus pe scări, îmi era teamă de răspunsul pe care l-aș fi putut primi...

— Ține capul mai jos, Rafe, pentru ca oamenii să nu-ți vadă rana.

Am intrat pe coridorul bine luminat ținîndu-ne strîns unul de altul și legănîndu-ne în ritmul trenului. Locurile noastre erau libere. Ne țineam amîndoi în așa fel capetele, încît să nu ni se vadă decît jumătate din față.

— Deocamdată sîntem în siguranță, zise Rafe, după ce se mai liniști și după ce putu să respire iarăși normal. Cel puțin pînă mîine seară, cred...

Să respiri, să trăiești liber, să fim împreună douăzeci și patru de ore... Timp furat... Timp împrumutat... Timp care nu mai este al nostru! Așa va fi mereu de-acum încolo... Va trebui să ne obișnuim cu asta...

Rafe mă văzu aplecîndu-mă brusc, acoperindu-mi fața cu amîndouă mîinile și ridicîndu-mă după cîteva clipe.

— Nimic din astea să nu mai faci! Trebuie să învățăm din cele petrecute. Pur și simplu nu trebuie să mai facem așa ceva...

Nu știam cu ce trebuie să începem. Poate o să învăț pe parcurs, dacă voi avea destul timp. Acesta era lucrul cel mai groaznic: trebuia să învățăm amîndoi.

Ușa compartimentului se deschise brusc și intră un individ, tocmai individul care mergea spre ghișeu în timp ce Rafe pleca de acolo! Am încetat amîndoi să respirăm. Veni la început drept spre noi și apoi se așeză — ca și cînd ar fi căzut frînt — pe locul liber din fața noastră. Se așeză aproape cu spatele la noi.

Afară, prin fața geamurilor, alerga peretele negru și nesfîrșit al unui tunel. Eram pe drum... Pe drum... pe-un drum pe care nu l-am dorit niciodată. La un drum de întoarcere nici nu îndrăzneam să mă gîndesc. Urmăritorii noștri n-or să ne dea nici o clipă de răgaz... Și cu cît vom fugi mai departe, cu atît mai mult ne vom autodistruge...

A trebuit să-mi concentrez toată voința pentru a mă abține să strig: „Dumnezeule mare, încotro ne ducem? Și unde-o să se sfîrșească drumul acesta?"

STEPHEN WASYLYK

INSUL DE LA COLŢUL STRĂZII

1.

ICI NU am intrat ca lumea la circă şi Mandola îmi făcu semn să mă duc la chichineaţa lui de sticlă.

— Ştii că l-au ucis pe Loner Gunde? mă întrebă el şezînd la biroul lui asediat de cotidiana-i dezordine.

— Drept să-ţi spun nu mă prea surprinde, am răspuns. O merita mai demult.

Îmi întinse dosarul.

— Nu vreau să te influenţez, dar trebuie să fii convins că a ucide un om înseamnă a fi împotriva legii. Chiar dacă este vorba de un tîlhar ca Gunde. Cheamă-l şi pe Alzado şi vedeţi dosarul. Şi zicînd acestea se aplecă asupra hîrtiilor de pe birou, semn că eram liber.

L-am sunat pe Alzado, un poliţist de rînd, bine îmbrăcat, care susţinea că prin arborele lui genealogic este înrudit cu „Granzii Spaniei". Şi chiar arăta ca aceştia...

— Care-i chestia? mă întrebă.

— Loner Gunde. Sună-l pe doctor şi întreabă-l dacă ne poate spune ceva.

Alzado deschise dosarul şi citi raportul. Gunde fusese împuşcat cam la o oră după miezul nopţii în colţul străzii a IX-a cu strada Fabricii, nu departe de automobilul său. Un anonim telefonase la poliţie spunînd că a auzit o împuşcătură. Un echipaj al poliţiei sosit la faţa locului a declarat că a găsit corpul neînsufleţit al lui Gunde pe o stradă pustie, sub un fascicol de lumină. După ce se strînseră şi alte maşini se adunară şi mulţi oameni curioşi, din cei obişnuiţi. Nimeni însă nu ştia cu adevărat cît de obişnuiţi erau ei.

Am ridicat receptorul şi am format un număr.

— Ce este? bombăni la celălalt capăt al firului un glas somnoros şi iritat.

— Sandy, aici e Cole, am spus. Tu ai fost primul la locul crimei, nu poţi să-mi spui ceva care nu figurează în raport?

— Lasă-mă-n pace, răspunse Sandy. Puşlamaua asta mi-a mîncat o oră bună de somn. Cu ce dracu am greşit de a trebuit să fiu eu primul şi să fie ucis tocmai în sectorul meu?

— Bine, Sandy, dar nu mi-ai răspuns la întrebare.

— Da, ai dreptate, aşa este, zise Sandy printre căscături. În ultimele paisprezece zile l-am văzut seară de seară stînd în colţul respectiv. De ce? Uite la întrebarea asta n-am ce să răspund...

— Nu l-ai întrebat niciodată ce caută acolo?

— Ai înnebunit? Tu crezi că eu sau colegul meu ar fi trebuit să mergem şi să-l întrebăm? Cînd ştii foarte bine că

avea doi metri, cîntărea un quintal și-un sfert, deținea centura neagră la karate și cînd distracția lui cea mai mare era să-și bată joc de polițiști? Sînt gata să bag mîna-n foc că vindea droguri, dar de văzut nu l-am văzut niciodată făcînd-o. Nu m-am apropiat niciodată de el cînd mă aflam în misiune. Am cerut băieților de la „Narcotice" să-l urmărească, dar după cîte știu n-au făcut-o niciodată...

— Cum arată împrejurimile acelea?

— Acolo trăiesc două grupuri de oameni: tineri la începutul carierei, și bătrîni, care folosesc condițiile oferite de apropierea de centrul orașului. Casele sînt joase, cel mult trei etaje, dar se locuiește bine în ele; este un cartier liniștit, nu-i de inși de teapa lui Gunde.

— Poate tocmai de aceea se postase acolo, i-am replicat. Și-acum gata, dă fuga de te culcă.

M-am întors la Mandola.

— Sandy Hill spune că a scris în raport că Gunde vindea droguri, mai mult ca sigur. Știu că ar fi trebuit să formăm o singură echipă împreună cu cei de la „Narcotice", dar Augustus nu mă prea are la inimă. Dacă l-aș ruga eu mi-ar spune că va trimite pe cineva acolo să vadă ce și cum și că o să-mi comunice rezultatul peste cîteva zile. Ție ți-ar rezolva problema imediat...

Mandola luă receptorul și respiră adînc.

— Cred că am să te trimit cît de curînd la cursul de relații interumane, zise.

— Cred că-i inutil, cu Augustus tot n-aș scoate-o la capăt.

Am luat loc și am început să-l observ pe șefu cum asculta glasul comandantului secției „Narcotice", după care ridică disperat ochii spre tavan. În cele din urmă spuse: Sigur, avem cu toții aceleași probleme... Puse apoi receptorul în furcă și mă privi cu ochi de sticlă: Auzi, zice că sînt nebun dacă m-am amestecat în treaba asta. Că el are puțini oameni, că lucrează douăzeci și patru de ore din douăzeci și patru și că nimeni nu-i apreciază munca! În sfîrșit, că eu nu am grijile mele?

— Dacă înțeleg eu bine, el nu se amestecă...

Alzado stătea lîngă birou.

— La doctor mă duc după masă, zise.

— Bine, am spus. Acum să mergem să discutăm cu oamenii care au văzut cîte ceva...

2.

INTERSECȚIA străzii a IX-a cu strada Fabricii se afla la zece minute de circa de poliție.

— De ce facem treaba asta? mă întrebă Alzado pe drum. Chiar este cineva curios să afle cine l-a ucis pe Gunde? Păi pușlamaua asta are trei crime la activ, crime pe care însă nu le putem dovedi. Și cine știe cîte or mai fi fără ca noi habar să avem de ele. Făcea comerț cu droguri, speculanții îl foloseau în chip de colector pentru că se pricepea să scalpeze oamenii... De cîte ori a trebuit să-l aducem la Secție a fost nevoie să trimitem cîte șase oameni dintre care cel puțin doi ajungeau la spital... A fost un smintit și nu pricep de ce trebuie acuma să ne preocupăm atîta de el. Să trecem și noi pe acolo apoi să ne oprim undeva la o cafeluță, după care să scriem în raport ceva care să pară cît de cît verosimil. Și să uităm de cazul ăsta... Nici Mandola nu va avea nimic împotrivă.

— Se vede că nu-l cunoști deloc, i-am răspuns.

Am ieșit de pe autostrada care, printr-o buclă mare, tăia cartierul cu pricina, și am intrat pe strada a IX-a. Strada Fabricii se găsea la numai două blocuri depărtare și era foarte îngustă. A trebuit să rulez cam o sută de metri pentru a găsi un loc pentru parcare. După aceea ne-am întors pe jos pînă la intersecție.

Intrarea, acum încuiată, a magazinului de băuturi era plină cu scînduri. Chiar la intersecție se afla clădirea masivă a Bibliotecii orășenești realizată în stil neogrecesc. Porțiunea de vizavi a străzii a IX-a era formată dintr-un șir de case cu etaj. Portalurile lor înalte de culoare ocru-cenușie parcă erau făcute din turtă dulce. Strada Fabricii începea cu o farmacie mică. Și vitrina farmaciei era plină cu scînduri, de bună seamă

că proprietarul ei se mutase undeva unde nu era obligat să se uite cît era ziulica de mare pe țeava pistolului... Altfel, strada era curată, casele frumos și curat întreținute, iar automobilele lustruite frumos orînduite lîngă trotuar. Sandy avusese dreptate: acesta nu era locul potrivit pentru Gunde.

— Aici l-au împușcat, am zis. Să examinăm casa din care se vede cel mai bine locul acesta...

Ne-am luat fiecare cîte o stradă și am început să punem în funcțiune soneriile de la casele oamenilor. Am intrat în prima casă, am parcurs cu privirea numele înscrise pe cutiile poștale și am auzit clopoțelul. Deschizînd ușa, prin ea s-a revărsat mai întîi o burtă mare și numai după aceea un cap chel și niște picioare numai în șosete.

Am arătat insigna.

— Cine locuiește în camerele dinspre stradă?

— Camerele dinspre stradă... făcu portarul. Deasupra mea stă domnișoara Flachter iar apartamentul de la etajul doi este liber...

— Mai locuiește cineva în restul casei?

— Doi soți în vîrstă.

— Dv. ați putea ști dacă vreunul din ei iese noaptea din clădire?

— Oamenii de vîrsta lor se duc la culcare odată cu găinile... Înainte de nouă...

Am privit pe fereastră spre colțul străzii și mi-am zis că trebuie să încerc.

— De ce nu v-ați dat numele atunci cînd ați telefonat la poliție?

— Pentru că... Se opri din spus și făcu un pas. Pentru că eu n-am sunat pe nimeni...

— Ați sunat. Colțul străzii se vede cel mai bine din camera dv. iar persoana care a telefonat a fost un bărbat.

Ridică brațele ca și cînd ar fi vrut să se apere.

— Fie, eu v-am sunat, dar nu vreau să fiu amestecat cu nimic în povestea asta. Înțelegeți?. Am auzit împușcătura apoi m-am uitat pe fereastră și l-am văzut întins pe jos. Mi-am zis că n-are cum să doarmă acolo...

— Ați mai văzut și pe altcineva?

— Atunci, nu. Cînd am sunat la poliție m-am îndepărtat puțin de fereastră și am văzut un tinerel care lua ceva dintr-un automobil după care a sărit peste cadavrul întins pe jos. Poliția a venit din cealaltă parte, altfel ar fi trebuit s-o văd...

— Cum arăta tinerelul?

— Ca toți tinereii... Avea părul lung, blugi, un tricou pictat și, în plus, alerga foarte repede.

— Și toate astea le păstrați numai pentru dv.?

Ridică din umeri.

— Păi... ce-mi pasă mie că cineva a împușcat un vagabond? Vă spun că nu vreau să fiu amestecat cu ceva. După cîte văd, nu mă lăsați deloc în pace. Data viitoare nu mai văd nimic, orice s-ar întîmpla.

— În acest caz nu vom mai avea nici noi nimic de lucru. Am să mă întorc repede.

Am urcat la primul etaj și am bătut la ușă. Domnișoara Flechter avea cam douăzeci și cinci de ani, purta fustă scurtă și ciorapi negri. Cînd zîmbea devenea dintr-o dată foarte frumoasă.

— Nu eu l-am împușcat! strigă ea.

— Sper, am răspuns. Eu am venit pentru a vă întreba dacă nu cumva ați văzut ceva...

— Să văd eu ceva? zise ea ridicînd mirată din sprîncene și dînd apoi din cap. La unu din noapte am lucruri mult mai bune de făcut decît să mă uit pe fereastră...

— Ceea ce este foarte nobil din partea dv...

— Îmi place tare mult să mă sacrific. Dar nu doriți o cafea?

— Nimic altceva nu mi-aș dori mai mult, am zis. Trebuie însă să zbor...

Am început să cobor în fugă pe scări.

— Sergent! m-am auzit strigat de ea.

M-am oprit și m-am întors.

Ea mă privi fix, cu ochi gravi.

— Am dormit... singură...

3.

IEȘIND, în fața casei m-am trezit așteptat pe cealaltă parte a străzii de două femei, amîndouă cu cîte un copil în brațe. Una din ele, o blondă scundă care arăta mult prea tînără pentru a pu-

tea fi mamă, zise:

— V-am văzut din casă, sînteţi detectiv, nu-i aşa?

— Da, am răspuns. Mă numesc Cole şi aş vrea să ştiu dacă aţi văzut ce s-a întîmplat azi noapte.

— Prea mult nu vă putem ajuta. Eu locuiesc la parter iar Verna, adică ea, la primul etaj deasupra mea. Cînd s-a auzit împuşcătura tocmai jucam cărţi cu bărbaţii noştri. Ne-am uitat repede pe fereastră şi am văzut un om întins pe trotuar. Atît şi nimic mai mult.

— N-aţi văzut un băiat în blugi?

— Nu.

— Cine mai era cu dv.?

— Numai domnul Seward. Acum nu-i acasă, l-am văzut plecînd la bibliotecă. În fiecare dimineaţă se duce acolo şi împrumută cărţi. Poate n-ar fi rău să vorbiţi şi cu el, la el lumina stă aprinsă pînă noaptea tîrziu... Poate că el a văzut ceva...

— Ascultă, sergent, se auzi glasul Vernei. Omul acela care a fost împuşcat vindea droguri iar poliţia se prefăcea că nu vede ce se petrece. Pînă a nu veni el aici a fost linişte...

— L-aţi văzut dv. vînzînd droguri?

— Atunci ce altceva făcea aici? Din cînd în cînd venea cîte o maşină, oprea, el dădea ceva înăuntru, lua ceva de acolo, apoi maşina dispărea repede.

— Bine, dar n-aţi spus niciodată la poliţie toate astea.

— De ce să fi spus la poliţie? Maşinile din patrulare ale poliţiei stăteau în permanenţă aici, ei ar fi putut să vadă exact ceea ce vedeam şi noi...

— Tocmai că nu puteau. Nici un om care vrea să cumpere sau să vîndă droguri nu se opreşte dacă vede pe aproape o maşină a poliţiei. Poliţia n-a văzut decît un om stînd în colţul străzii, ea însă nu-l putea aresta nici dacă îi părea suspect. Şi asta pentru unul şi singurul motiv că nici o lege nu opreşte pe cineva să stea în colţul unei străzi.

— Ascultaţi-mă, zise Verna. Dacă am fi anunţat poliţia, asta ar fi însemnat să compărem în faţa unui tribunal. Aşa-i sau nu?

— Aşa-i, dar eu zic că dacă vreţi să aveţi linişte merită. Nu credeţi?

Le-am lăsat pe cele două în locul în care le găsisem şi m-am îndreptat spre altă casă. La intrare m-am oprit o clipă şi am privit. Era ultima casă din care se putea vedea colţul străzii fără ca omul să fie obligat să se aplece peste pervazul ferestrei.

Am sunat şi mi-a deschis un tînăr în blugi, cu părul lung. Mi s-a părut a fi ţigan. Spuse că el îl văzuse de cîteva ori pe Gunde, chiar şi ieri seară, întrebîndu-se şi el ce-o tot face el acolo. În cele din urmă şi-a zis că de fapt treaba asta nu-l priveşte pe el.

Am parcurs întregul bloc şi m-am trezit deodată în faţa unui grup de copii. Am aflat puţine lucruri, majoritatea oamenilor erau la lucru iar cei care se găseau acasă nu văzuseră nimic, nu ştiau nimic, chiar dacă erau convinşi că Gunde făcea comerţ cu droguri. Veştile de acest gen se răspîndesc destul de repede...

Cînd am ieşit în stradă am văzut un bătrîn cu cîteva cărţi sub braţ, lîngă casa unde cu puţin înainte am discutat cu blonda mignonă şi cu Verna. E Seward! mi-am zis. M-am luat după el şi i-am bătut la uşă.

Seward era un bărbat slab şi cu părul cărunt, pe care hainele atîrnau pur şi simplu. Avea o faţă uscată şi plină de riduri, cu pomeţii obrajilor proeminenţi. I-am spus cine sînt şi ce caut.

— Sergent, zise el ridicînd din umeri. De optzeci de ani mă uit la nebunii care se ucid cu armatele lor sau care se omoară noaptea pe străzi. Nonsensuri dintr-astea au încetat demult să mă mai intereseze. Nu mă uit la televizor, nu ascult radio, nu citesc ziarele. Nici măcar nu scot capul pe fereastră. Apoi, dîndu-şi seama că ne aflam în uşă, a zîmbit şi a adăugat: Vă rog, intraţi...

Locuinţa lui era modestă, dar mobilierul era solid şi bun. Peste tot se găseau cărţi: în vitrină, pe poliţe, pe măsuţa din colţ. Pînă şi pe podea era plin de cărţi. Lîngă fereastră se găsea un fotoliu mare din piele iar în spatele lui un lampadar înalt, cu picior cromat.

Seward rîse din nou şi spuse:

— Acum ştiţi de ce locuiesc în apropierea bibliotecii.

— Se pare însă că nu întotdeauna înapoiaţi cărţile pe care le împrumutaţi...

— Cei de la bibliotecă mă cunosc, zise rîzînd şi ridicînd din sprînceana dreaptă. Ei ştiu că pe ici- pe colo eu mai pierd cîte o carte. Se-nţelege însă că o plătesc...

M-am îndreptat spre fotoliu şi am privit pe fereastră. Tot colţul străzii se desfăşura acum în faţa mea.

— Ieri noaptea aţi fost acasă?

— Am fost, încuviinţă el, dar am stat cu storurile trase. Am auzit ceva care semăna a împuşcătură, apoi sirenele de pe maşinile poliţiei. Mi-am dat seama că se întîmplă ceva, dar nu m-a interesat.

— Dv. ştiaţi de insul care stătea în colţul străzii?

— Mi-au spus ceva cele două tinere care locuiesc la mine... Că îl suspectează de comerţ cu droguri... Le-am propus să sune la poliţie.

— Păcat că nu v-aţi uitat pe fereastră, s-ar fi putut să vedeţi ceva care mi-ar fi fost de folos...

Mi-am aruncat privirea pe cîteva fotografii înrămate de pe peretele de deasupra biroului. Îl înfăţişau pe Seward dînd mîna cu personalităţi ale vieţii politice şi militare de odinioară. Într-una din fotografii, Seward fusese surprins pe cînd era tînăr şi ţinea de mînă o fetiţă de şase ani. Într-o altă fotografie, îngălbenită de vreme, Seward fusese „prins" într-o cabină...

— Aţi avut o viaţă plină, am zis.

— Cred că aşa este, încuviinţă Seward.

4.

M-AM despărţit de el şi am ieşit în stradă. În faţa casei am întîlnit-o pe domnişoara Flechter. Văzîndu-mă, mi-a zîmbit.

— Mergeţi la serviciu? am întrebat-o.

— Da, răspunse. Sînt chelneriţă la un restaurant de pe a „XIX-a".

Ştiam restaurantul cu pricina, acesta făcuse parte dintre localurile bune, clienţii avînd o privelişte frumoasă asupra rîului. N-am reuşit să-mi imaginez clientul care să reziste zîmbetului domnişoarei Flechter.

— Trag din cînd în cînd şi eu pe acolo, am zis.

— Îmi face mare plăcere să vă văd...

Alzado ieşi pe uşa ultimei case de pe a „XIX-a". Pe trotuarul de vizavi mergea un tînăr pletos, îmbrăcat în blugi şi tricou colorat. Observîndu-mă s-a oprit, s-a uitat spre Alzado apoi a rupt-o la fugă.

— După el! am strigat.

Tînărul zbura pe stradă ca o săgeată şi dispăru prin intrarea care dădea în poarta din spatele unui magazin.

„Te-am prins" mi-am zis în gînd. Curtea din spatele magazinului era înconjurată de un gard de lemn înalt de doi metri şi jumătate. Nu aveam deci cum să-l scap...

Tînărul sări pe o ladă de gunoi din tablă apoi s-a încordat tot şi cu o săritură lină s-a avîntat peste gard.

Am încercat să fac acelaşi lucru şi am sărit pe lada de gunoi. Din nefericire ea continua să se legene aşa că atunci cînd m-am încordat pentru a mă desprinde de ea, aceasta s-a dezechilibrat şi s-a răsturnat. În felul acesta, în loc să zbor pe o curbă lină peste gard, am zburat cu capul drept în gard şi de acolo mai departe pe pămînt. Capul începuse să-mi vîjîie, la umărul drept am auzit o troznitură iar lada mi-a căzut peste picior. Din urmă mă ajunse Alzado.

— Eşti rănit, Cole?

Am arătat cu mîna dreaptă, cea sănătoasă, peste gard.

— S-a dus, zise Alzado. A întins-o...

— Locuieşte în ultima casă de pe strada Fabricii, am zis gemînd.

Mi-am scuturat capul şi m-am ridicat, nesigur, în picioare. În faţa mea se aflau şase Alzado care se mişcau dintr-o parte în cealaltă. M-am sprijinit de gard şi am închis ochii.

— Punem noi mîna pe el, nu te teme, zise Alzado. Acum stai culcat şi nu te mişca, eu mă duc să chem Salvarea.

Cînd am deschis ochii din nou, în faţa mea se legănau şase domnişoare Flechter, toate cu o expresie de groază pe figură. După aceea mi-am pierdut

cunoştinţa.

Mi-am revenit la spital. Capul îmi vîjîia mai departe, umărul parcă-mi era cuprins de flăcări iar în gît simţeam un gol ciudat. Vedeam în schimb lucrurile unul cîte unul... Pînă şi fisura din perete era tot numai una...

5.

TREZINDU-MĂ, l-am văzut pe Mandola şezînd pe scaun lîngă patul meu.

— Ai comoţie cerebrală, începu el, iar umărul îţi este puternic contuzionat.

Am arătat spre gîtul lui.

— N-ai nimic, zise Mandola. O paralizie de moment; cu timpul o să-ţi treacă.

Am făcut semn că vreau să scriu ceva.

— Acum trebuie să dormi. Or să te lase aici peste noapte, iar dimineaţă or să-ţi examineze corpul în amănunţime, zise. După părerea mea ar fi trebuit s-o facă mai repede...

M-am încruntat.

— Pentru tînărul acela care a fugit am lansat un mandat de arestare. Alzado a aflat că se numeşte Kron şi locuieşte la ultima scară a ultimei case de pe Strada Fabricii. În locuinţa sa au fost găsite cîteva pacheţele cu heroină şi un pumn de gloanţe pentru un pistol de calibru 45. Arma n-au găsit-o, aşa că ai avut noroc că nu l-ai prins. Mîine o să-ţi recapeţi glasul şi o să ne spui tot ce ştii.

Se duse pînă la uşă apoi se întoarse.

— Şi încă ceva, Cole! Nu ştiu de ce naiba trebuie să-ţi alegi totdeauna cele mai caraghioase moduri de a te răni. Ştiu precis cum vor pufni toţi în rîs cînd vor citi raportul meu: „În timpul urmăririi unui suspect, sergentul Cole a sărit cu capul într-un gard de lemn, fapt care l-a făcut să-şi piardă cunoştinţa..."

Am arătat spre uşă, iar buzele mele au murmurat o înjurătură. De bună seamă că el şi-a dat seama ce am spus pentru că a dispărut imediat.

Cam după o oră şi-a făcut apariţia şi sora.

— A fost aici o domnişoară Flechter, începu ea. A întrebat cum vă simţiţi. I-am spus că bine, dar că deocamdată nu puteţi vorbi. S-a oferit că dacă v-ar ajuta cu ceva, ea este gata să vă facă respiraţie artificială gură la gură. I-am spus că, după părerea mea, pentru vîrsta dv. ar fi mai nimerită masca cu oxigen...

Ochii ei străluciră într-o expresie şireată. Rîse, apoi ieşi din cameră. Neputincios, am ameninţat-o cu mîna sănătoasă.

Spre seară a venit Alzado să mă viziteze. Acum puteam vorbi în şoaptă.

— Dă fuga pînă la casa în care locuieşte domnişoara Flechter, i-am spus, şi întreabă-l pe portar dacă l-ar putea identifica pe Kron.

— L-am sunat pe doctor, zise Alzado. Gunde a fost împuşcat cu un pistol de 45. Glontele a pătruns în piept, de sus în jos. Dar cum Gunde era un tip înalt asta înseamnă fie că el a fost trîntit mai întîi la pămînt şi numai după aceea împuşcat, fie că asasinul a tras de undeva de sus. Cred că acest Kron l-a urmărit mai multă vreme pe Gunde. Cînd a fost sigur că acesta avea droguri asupra sa, l-a împuşcat de la geamul locuinţei sale. După aceea a dat fuga jos şi i-a luat drogurile. În maşina lui Gunde se găsea o cantitate de droguri care să-i ajungă cîteva săptămîni.

Am dat din cap aprobator.

— De fapt, acesta ar putea fi chiar adevărul...

6.

DIMINEAŢA mi-au pus mîna în ghips şi mi-au dat drumul din spital. Alzado, care mă însoţea, îmi spuse:

— Te duc acasă?

— Ce să fac acasă? Să stau în fund toată ziua?

— Mandola n-o să-ţi dea voie să lucrezi...

— Dar nici nu mă poate obliga ca măcar cîteva ore să nu mă perpelesc...

— De ce nu pleci undeva?

— Cum naiba să plec dacă trebuie să merg în fiecare zi la control?

M-am oprit la circa de poliţie. Pe biroul meu se afla un dosar pe a cărui copertă era lipită o fotografie mare. Fotografia puţin deteriorată îl înfăţişa pe

Gunde cu mîinile încătușate la spate. Eu îl țineam de subsuoară. Îmi amintesc titlul articolului care fusese ilustrat cu această fotografie: „Un detectiv a prins o brută!"

În urmă cu patru ani Gunde fusese tradus în fața tribunalului: intrase pe roșu la o intersecție, demolînd pur și simplu o mașină, al cărui șofer și-a pierdut viața. Atunci m-am aflat și eu, din întîmplare, în sala tribunalului. Aveam de vorbit ceva cu Jonas, unul dintre asistenții procurorului. Era chiar momentul în care Gunde spuse că hotărîrea judecătorească nu-l amuză deloc și, ca urmare, a început să-și croiască drum spre afară, lovind sălbatec în jurul său. Poliția din sală a încercat zadarnic să-l doboare. Eu am fost mai practic: am rupt piciorul unui scaun și l-am aruncat după Gunde. L-am lovit în cap amețindu-l însă suficient pentru a-i putea pune cătușele.

— A fost pe aici Edwards de la „Bulletin". A zis că o să-ți placă poza pe care o să ți-o publice, zise Alzado.

Am luat fotografia și m-am dus cu ea în biroul lui Mandola. Fotografia din ziar era puternic retușată, pe original însă se puteau distinge și fețele multora dintre oamenii prezenți atunci în sala tribunalului. Pe unul dintre aceștia îl cunoșteam.

— Ce cauți aici? se zborși Mandola la mine. Cu mîna în ghips și cu bandajul ăla la cap ne faci o reclamă afurisit de proastă! Dispari!

I-am arătat fotografia.

— Domnul acela bătrîn din spatele asistentului procurorului se numește Seward. Locuiește acolo unde a fost omorît Gunde. Ce căuta el în sala de judecată?

Mandola luă fotografia și o privi atent.

— Știi cum sînt bătrînii, zise. N-au ce face și-atunci se duc la tribunal. Au un așa zis „Club al celor care vizitează tribunalele"...

— Seward nu face parte dintre aceștia. El afirmă că citește toată ziua. Cred că ar trebui să mă duc pînă la Jonas.

— Ascultă, zise Mandola. Știu că te doare capul; și umărul. Du-te mai bine

acasă. Bun, omul acela a fost la tribunal. Ei și? Ce-i cu asta? Ce legătură are asta cu Gunde? Gunde a fost împușcat cu un glonte de 45; or, glonte de acest calibru am găsit la Kron. Cînd a văzut doi polițiști care se foiau în jurul lui, Kron și-a luat picioarele la spinare și dus a fost. Ce vrei mai mult?

Am pus fotografia în mapă.

— O să-ți demonstrez...

Pe asistentul Jonas l-am întîlnit în fața clădirii tribunalului. I-am arătat fotografia.

— Îl cunoști pe individul care stă în spatele tău?

— Bine-nțeles că-l cunosc. Îl cheamă Gunde, iar tînăra pe care a ucis-o Gunbde a fost nepoata lui. A fost turbat pur și simplu atunci cînd judecătorul a pronunțat sentința de optsprezece luni pri-

vaţiuni de libertate. Asta însemna că, în cazul unei comportări bune, Gunde urma să fie din nou în libertate după numai optsprezece luni de detenţiune...

— Seward locuieşte la mică distanţă de locul în care a fost împuşcat Gunde.

Jonas mă privi ciudat cîteva clipe apoi dădu din cap.

— Fugi de-aici, Cole! Tu-l ştii pe Seward? Şi-a petrecut patruzeci de ani prin universităţi. Nu-i el tipul care să omoare pe cineva! Probabil că lovitura pe care ai primit-o aseară în cap te-a făcut să-ţi pierzi şi bruma de raţiune pe care o mai aveai...

Am cerut permisiunea să-l sun pe Alzado.

— Află-mi totul despre Seward! i-am poruncit.

— De ce?

Mă durea cumplit capul iar la umăr mă înţepa ceva.

— Fă ce ţi-am spus! Unde este glontele cu care a fost împuşcat Gunde?

— E la laborator. Îndată ce vom găsi arma lui Kron vom putea efectua şi expertiza.

— Fă-mi legătura cu laboratorul...

7.

PARKINS de la laborator puse glontele pe masă. Vîrful acestuia era tocit puţin, turtit mai bine zis.

— Sigur provine dintr-un 45? am întrebat.

— Da, răspunse Parkins. E tipul standard cu vîrful rotunjit, adăugă el vîrîndu-mi sub nas o cutie cu astfel de gloanţe. Au fost găsite în locuinţa lui Kron. Compară-le singur şi convinge-te...

În cutie se găseau cîteva gloanţe pentru o puşcă cu repetiţie de calibru 45. Pe unul dintre ele l-am examinat în amănunţime, este identic cu cel cu care a fost omorît Gunde.

Mi l-am imaginat pe Kron chircit lîngă fereastră cu puşca aţintită asupra lui Gunde. Strada era largă de zece metri, la care se adăugau şi cei cinci metri ai lărgimii trotuarului, plus diferenţa de înălţime a trotuarului faţă de stradă. Adică în total mai mult de cincisprezece metri. O adevărată problemă pentru o puşcă de 45, confecţionată pentru lichidarea fiinţelor vii aflate în imediata apropiere, nicidecum pentru precizie.

I-am înapoiat lui Parkins cutia.

— Toţi afirmă că acest glonte a fost pe ţeava unei arme de 45 cu tragere rapidă. Şi asta numai pentru că aceste gloanţe au fost găsite în locuinţa lui Kron. V-aş întreba însă altceva: ce-aţi zice dacă v-aş spune că glontele nu a plecat din ţeava unei puşti de calibru 45?

— Vom şti acest lucru numai în momentul cînd vom pune mîna pe arma lui Kron. Dacă însă îţi face bine acest lucru, eu pot face cîteva testări preliminare...

Căută în dulap şi scoase cîteva urme produse de diferite arme de calibru 45. Le compară cu glontele care provocase moartea lui Gunde. După o clipă ridică din sprîncene şi începu să fluiere.

— Acest glonte n-a putut pleca de pe ţeava unei puşti cu tragere rapidă! Tu cum ai ajuns la concluzia asta, Cole?

— Atunci cu ce a fost tras?

— O clipă, zise Parkins. Să caut puţin prin bibliografie.

Am închis ochii. Capul îmi vîjîia iar umărul mă durea cumplit. M-am gîndit o clipă la mine şi m-am întrebat de ce n-oi fi stînd acasă în loc să mă aflu aici. Alzado spusese doar că n-are nici o importanţă cine l-a ucis pe Gunde...

Glasul lui Parkins m-a obligat să deschid ochii.

— Aş îndrăzni să afirm că glontele a fost tras cu un revolver „WEBLEY", zise Parkins.

Sună telefonul.

Parkins ridică receptorul pe care mi-l dădu zicîndu-mi:

— E Alzado.

— Ascultă ce am găsit despre Seward, răsunară în aparat cuvintele lui. Tatăl lui a lucrat la Ministerul Afacerilor Externe. Seward s-a născut în Statele Unite, la Washington, dar a crescut în Anglia. În anul 1918 a obţinut gradul de locotenent în aviaţia regală britanică. În timpul războiului a rămas în Anglia şi a studiat la Cambridge. La jumătatea ani-

lor '20 a revenit în Statele Unite unde a lucrat tot timpul la Universitate, cu excepţia a trei ani în timpul celui de al doilea război mondial cînd s-a întors din nou la Londra, la comandamentul unei unităţi de aviaţie. Are un fiu care s-a mutat în California în urmă cu doi ani. Şi mai are doi nepoţi şi doi strănepoţi. Mai vrei să ştii ceva?

— Deocamdată îmi ajunge.

— Am pus mîna pe Kron şi, bine-nţeles, afirmă că nu el l-a împuşcat pe Gunde. Zice că el s-a uitat pe fereastră cînd a auzit împuşcătura, dar nu l-a văzut decît pe Gunde întins la pămînt. Şi-a zis că în cîteva minute îşi va face apariţia şi maşina poliţiei. A dat fuga pînă jos, a luat drogurile din maşină apoi a dispărut. Mi-a zis că n-a avut în viaţa lui de-a face cu gloanţe, poate că cele găsite la locuinţa lui au aparţinut persoanei care a locuit acolo mai înainte. Ce părere ai de treaba asta?

— Am auzit eu enormităţi şi mai mari, am spus şi am pus receptorul în furcă.

8.

M-AM urcat în maşina mea şi am plecat spre locul crimei. Am parcat în spatele unui taxi. Am coborît, am intrat în clădire, am urcat la etaj şi am sunat. Mi-a deschis Seward, dînd grav din cap.

— Am auzit de accidentul dumitale, sergent. Sper să nu fie ceva grav...

Mi-am aruncat privirea roată prin cameră. Era aranjată cu grijă, cărţile se aflau frumos orînduite pe rafturi. Lîngă masă, un geamantănaş. M-am apropiat de fereastră şi am apreciat distanţa pînă la colţ.

— A fost o lovitură extrem de precisă, domnule Seward, am spus. Mi-au trecut prin mînă fel de fel de arme, dar trebuie să recunosc că nu ştiu dacă m-aş încumeta să trag de aici, noaptea, cu pistolul. Tare mult aş vrea să ştiu ce v-a făcut să fiţi sigur că veţi reuşi...

— Mă tem că nu vă înţeleg, sergent.

— „Webley“ este, sau a fost, un pistol militar englezesc, domnule Seward, iar Gunde a fost ucis cu un astfel de pistol. Dv. aţi fost în anul 1918 în aviaţia britanică cu gradul de locotenent. Bănuiesc că pistoalele „Webley“ făceau parte din dotarea ofiţerilor britanici. Mai mult ca sigur că dv. l-aţi luat ca amintire. Sînt sigur că n-aţi avut de gînd să-l folosiţi niciodată, dacă nu l-aţi fi văzut pe Gunde în colţul străzii. El este cel care v-a omorît nepoata fără să păţească ceva pentru aceasta, am zis întorcîndu-mă spre el. Ce părere aveţi dv. despre doi nebuni care se omoară reciproc?

Seward traversă încet încăperea şi se aşeză pe un scaun.

— Trebuia s-o fac, zise. Trebuia s-o fac şi sînt gata să plătesc pentru asta.

— În ce mod?

— Legile sînt cele care stabilesc pedepsele, zise.

Se sprijini în spătarul scaunului şi mă privi. Deodată îmi apăru ca foarte bătrîn şi foarte obosit, cu ochi stinşi, aşa cum îi au oamenii care trăiesc într-o suferinţă continuă.

— Dv. n-o să ajungeţi la tribunal, domnule Seward, am spus. Cît timp v-a mai rămas?

Seward zîmbi aproape imperceptibil.

— Sînteţi foarte perspicace, sergent...

— Cît v-au mai dat?

Ridică din umeri.

— O lună, poate şase săptămîni. Poate două luni, doctorii nu pot spune precis...

— De călătorit mai puteţi călători?

— Vreau să mă duc la băiat, în California. Să-mi petrec acolo ultimele zile de viaţă, alături de cei dragi ai mei...

— Şi acum, în loc să vă duceţi acolo, vine fiul dv. aici... Totuşi, de ce aţi făcut-o? Un ins de teapa lui Gunde ar fi fost, mai devreme sau mai tîrziu, ucis de altcineva. V-aţi alăturat şi dv. acestei categorii de nebuni, domnule Seward?

Stătea pe scaun şi mă privea. Era un bătrîn slab, dărîmat...

— Unde-i pistolul?

— Acolo, în sertar, zise şi arătă spre masă.

Am luat pistolul şi i-am examinat camera. Un glonţ era lipsă. L-am privit o clipă apoi am zis:

— Dacă aş fi venit cu cinci minute mai tîrziu aţi fi fost plecat. Să zicem că am venit prea tîrziu...

Seward se ridică de pe scaun. Ochii lui aveau o expresie ciudată.

— Nu vreau să fiu subiectul milei nimănui...

— Nu veţi fi, domnule Seward. Dv. sînteţi nebun, chiar nebun. Dacă o să ajungeţi în California, să fondaţi acolo „Clubul nebunilor lumii". Să nu vă faceţi griji din pricina membrilor fondatori. Vor fi colosal de mulţi. Treceţi-mă şi pe mine printre ei. Acuma daţi fuga, să nu vă plece avionul...

L-am urmărit pînă s-a urcat într-un taxi.

Peste o oră l-am sunat pe Mandola cerîndu-i să vină la locuinţa lui Seward. M-am aşezat în fotoliu şi i-am povestit cum şi de ce l-a omorît Seward pe Gunde.

— Păcat că nu l-am prins, zise Mandola.

— Cînd am coborît din maşina mea, taxiul lui tocmai se făcea nevăzut...

Mandola luă de pe o măsuţă sticluţa goală a unui medicament pe care o răsuci gînditor în mînă.

— Ce crezi, cît o să ne trebuiască pînă să-l prindem?

Am ridicat din umeri.

— Nu ştiu; formalităţile durează destul de mult. Şi, la urma urmelor, asta nu-i o treabă chiar atît de urgentă...

Mandola întinse o mînă către mine. Sticluţa cu modul de folosire a medicamentului înscris pe ea i se rostogoli în palmă.

— Cît mai are de trăit?

— Cam şase săptămîni.

— Înţeleg, zise Mandola dînd din cap. Lasă pe mine toată povestea asta. După ce vii din nou la slujbă pun cazul pe rol. Să nu uiţi însă că sîntem plătiţi pentru a face ca dreptatea să triumfe.

— Acesta este unul din marile adevăruri, am zis. Şi o credeam al naibii de tare...

Mandola zîmbi.

— Dă-mi pistolul şi dispari! Şi nu vreau să te mai văd în faţa ochilor pînă nu-ţi dă voie doctorul.

Cînd tocmai deschideam uşa maşinii, a apărut pe trotuar şi domnişoara Flechter.

— Credeam că staţi cuminte în pat, zise. Îmi pare bine că nu-i chiar grav. Dacă nu aveţi treabă la birou, vă invit la o ceaşcă de cafea...

— Păi... la birou n-o să am treabă încă cel puţin o lună de acum încolo...

HENRY SLESAR

EU NU MĂ PRICEP LA PARAGRAFE...

1.

ERNON Wedge nu voia pur și simplu să-l primească pe bătrîn. Olga, secretara lui, se purta foarte rece cu bătrînul Blesker, pe el însă treaba asta nu-l deranja. Continua să stea liniștit în salonul de așteptare. Stătea înțepenit, cu degetele lui anchilozate strînse, chircite, iar chipul lui palid iradia multă, multă îndărătnicie. În cele din urmă Vernon Wedge se văzu nevoit să capituleze.

— Veniți, intrați, domnule Blesker, zise el cu voce obosită arătînd spre fotoliul de piele din biroul său. Știu ce vă aduce la mine. Telefonul meu a sunat toată ziua: patru redacții, un educator și un institut de binefacere. Se pare că aveți la dispoziție o întreagă organizație de sprijinitori, nu-i așa?

Bătrînul părea foarte încurcat.

— Vă rog frumos, zise el, vin în legătură cu băiatul meu...

— Da, da... Citesc ziarele... Și sînt de părere că dv. credeți că băiatul dv. este nevinovat, nu?

— Este nevinovat!

— Natural, sînteți tatăl lui. Ați mai stat de vorbă cu el de cînd s-a întîmplat?

— Am fost la închisoare azi dimineață. Nu se poate vorbi cu el, este foarte slăbit.

— Domnule Blesker, dar se află la închisoare numai de cîteva zile... Nu cred să-l țină flămînd. Ascultați-mă, fiul dv. este acuzat că l-a tăiat pe un tînăr, în plină stradă. Știți cîți oameni au fost martori la această scenă? Și știți cît material probant are procuratura?

— Eu știu doar că băiatul meu este nevinovat, răspunse bătrînul. Sînt absolut sigur de acest lucru. Benjy e băiat cuminte și la locul lui.

— Bine-nțeles, zise Vernon încrețindu-și fruntea. Toți sînt băieți buni pînă ajung într-un anturaj prost și se împrietenesc cu lichelele care bat străzile cît e ziulica și noaptea de mare. După aceea toți acești copii cuminți se schimbă. Domnule Blesker, băiatului dv. o să-i dea un apărător, nu aveți nevoie de mine.

— Am bani, șopti bătrînul. Am pus mînă de la mînă, toată familia. Și dacă o să mai fie nevoie, îmi vînd și camionul. O să plătesc cît spuneți, domnule Wedge.

— Dar nu de bani este vorba.

— Atunci despre ce? Dacă e vinovat sau nu? Dv., domnule Wedge, v-ați format deja o părere, ați citit ziarele și v-ați făcut deja părerea influențat de ele...

Vernon nu infirmă spusele bătrînului, el era foarte aproape de adevăr. Își făcuse într-adevăr o părere despre acest caz pe baza celor publicate în ziare. El ajunsese la concluzia că acest caz nu putea intra nici cum în discuție. Cate-

goric nu! El nu vroia să-și piardă bunul renume și averea pe care și le agonisise. Era destul că pierduse ultimul proces. Fiecare apărător are dreptul să piardă din cînd în cînd, dar dacă pierde două procese la rînd e prea mult. Nu?

— Domnule Blesker, zise el. Mi-ați spus sincer pentru ce ați venit la mine? De ce m-ați ales tocmai pe mine?

— Pentru că am auzit despre dv. că sînteți colosal.

— Dv. știți cum s-a terminat ultimul meu proces?

Bătrînul rămase ferm pe poziție.

— Eu știu numai că sînteți un apărător colosal, domnule Wedge.

— Ați spus tuturor ziariștilor din oraș că o să-mi încredințați mie procesul. Vă dați seama în ce situație m-ați pus? Și pe dv. de altfel. Imaginați-vă acum puțin că am să refuz cazul... Nu credeți că asta ar însemna că băiatul dv. este vinovat? Și că în consecință consider acest caz fără nici cea mai mică speranță?

— Nu m-am gîndit că fac ceva rău, spuse bătrînul cu glas tremurat. Am vrut să fac tot ce se poate pentru ca Benjy să fie eliberat. Îi venea aproape să plîngă. Vă rog foarte mult, domnule Wedge, nu mă refuzați.

Vernon știa că n-are nici un rost să mai continuie discuția cu bătrînul.

— Eu nu afirm, domnule Blesker, că fiul dv. este vinovat, zise el cu glas mai cald decît înainte. Ceea ce pot să vă spun este că acest caz este excepțional de greu.

Bătrînul nu se clinti din fotoliu.

— Bine, bine, zise Vernon. O să mă mai gîndesc.

2.

ÎN PROCESUL verbal de la poliție era scris că Benjy Blesker are șaptesprezece ani. Arăta însă mai tînăr. Teama care ii se citea în ochi îi schimba întreaga figură într-o grimasă. Vernon nu dăduse nici o importanță acestui fapt, văzuse el destui criminali cu mutrișoare nevinovate de copil...

Celula în care era deținut băiatul era luminoasă și curată, iar pe băiat nu se vedea nici o urmă de violență. Ședea pe marginea scîndurii mișcîndu-și neliniștit mîinile. Vernon nici nu apucă să se așeze bine că băiatul îi și ceru o țigară.

Vernon ezită o clipă, apoi ridică din umeri și-i întinse pachetul.

— La urma urmelor, de ce nu? zise. Dacă ești atît de... bătrîn încît ai ajuns aici, de ce n-ai și fuma...

Benjy își aprinse țigara. Pe chipul lui apărură deodată trăsăturile aspre ale unui bărbat.

— Dv. sînteți avocatul pe care l-a angajat tatăl meu?

— Da. Numele meu este Vernon Wedge.

— Cînd îmi dau drumul de aici?

— Categoric, nu înainte de proces. Am vrut să plătim cauțiune, dar nu ni s-a permis.

— Și procesul cînd o să aibă loc?

— Nu te grăbi, mormăi Vernon. Să nu-ți închipui că-i un proces ușor.

Benjy se așeză mai comod pe scîndură.

— Nu eu l-am tăiat pe băiatul acela, zise el calm. Și nu am nimic comun cu toată întîmplarea asta.

Vernon nu răspunse. Scoase din geantă o foaie de hîrtie pe care își făcu cîteva însemnări.

— Ai recunoscut că-l cunoști pe Kenny Tarcher?

— Bine-nțeles, din moment ce-l cunosc. Eram amîndoi în aceeași clasă.

— Am auzit, continuă Vernon, că Kenny făcea parte dintr-o bandă care-și zicea „Esa". Ai fost și tu membru al acestei bande?

— Al unei adunături ca aia? zise Benjy, plin de mîndrie. Eu eram de la „Baroni"... Iar „baronii" nu-și pun mintea cu alde d-ăștia...

— Nu asta-i important pentru moment, îl întrerupse Vernon. Despre asta o să vorbim mai tîrziu. Care va să zică, tu ai fost la „baroni" iar Kenny la „Esa". Și ați devenit dușmani. Luna trecută v-ați întîlnit și se spune că Kenny Tarcher ăsta v-a cam ciomăgit. Să nu încerci să negi.

Buzele lui Benjy începură aă tremure.

— Ascultați, domnule Wedge, grupul nostru nu era dintr-alea. Dv. îl știți pe domnule Knapp...

— Educatorul acela... Tocmai am fost la el.

— El vă poate spune ce-i cu „baronii". Domnule Wedge noi nu sîntem nici pierde-vară, nici golani...

— Atunci de ce purtai cuțit? întrebă Vernon înăbușindu-și rîsul.

— Era un briceag obișnuit, din acelea de care au cercetașii. Bricege din astea se vînd peste tot. Îmi trebuia pentru tăiat lemne și pentru altele.

— Pentru tăiat? întrebă Vernon neputîndu-și stăpîni un rîs ironic. Drept pentru care ochii lui Benjy sclipiră de ură.

— La dracu! Dv. de partea cui sînteți? Nu eu l-am ucis pe Kenny, altcineva a făcut-o! Jur că nu eu l-am ucis!

— Stai liniștit, băiete. Nici eu nu te învinuiesc că l-ai omorît. Tribunalul va decide ce și cum, acum te rog să mă asculți cu atenție. Am să-ți povestesc întregul caz așa cum l-am auzit eu de la poliție. Tu îmi vei spune ce anume nu concordă cu realitatea. Trebuie însă să-mi spui totul și absolut adevărat.

Benjy înghiți, apoi încuviință.

— S-a întîmplat la 21 iunie, zece minute după miezul nopții, începu Vernon să povestească privindu-l fix în față pe băiat. Tu, împreună cu alți doi băieți, coborați pe strada Thurmond după ce ați ieșit de la cinema. Kenny Tarcher ieșise dintr-o casă situată la intersecția străzii Thurmond cu Avenue C. Trebuia să vă întîlniți. V-ați certat. Tu și cei doi prieteni ați fugit repede de acolo. Kenny a căzut și a încercat apoi să se tîrască spre casă. Pe scări, în fața casei, stăteau doi oameni. Ei l-au văzut pe Kenny stingîndu-se din viață. Rămase nemișcat la picioarele lor. Avea o rană adîncă, împunsă în stomac.

Benjy arăta ca și cînd nu s-ar fi simțit bine.

— Zece minute mai tîrziu, poliția te-a arestat la localul tatălui tău de pe Chester Street. Aveai încă briceagul în buzunar, zise Vernon după care tăcu.

— Nu eu l-am tăiat, zise băiatul cu îndărătnicie. Toate celelalte date sînt exacte, dar nu știu cine l-a tăiat!

— Care sînt cei doi băieți cu care erai?

— Nu i-am văzut niciodată pînă atunci, ne-am întîlnit la cinema.

— Te rog frumos, nu-mi umbla mie cu chestii d-astea...

— Atunci ce dracu vreți să știți de la mine? strigă Benjy disperat. V-am spus doar că nu-i cunosc pe cei doi! Trebuie că unul dintre ei a făcut-o! Eu nu! Cînd l-am văzut pe Kenny rănit eu am fugit de acolo. Asta-i tot!

— Aveai cuțit...

— Aveam, dar nu l-am folosit.

— Cuțitul este dovada numărul unu, îi explică apărătorul. Știi și tu treaba asta, nu? Martorul te-a văzut ținînd cuțitul în mînă.

— Lăsați-mă-n pace, dv. n-ați venit să mă ajutați!

— Ba da, Benjy, zise Vernon ridicîndu-se. Dar nu există decît o cale pentru a te ajuta: trebuie să-ți recunoști vina.

— Cuuuuum?

— Aș vrea să-ți recunoști vina. Crede-mă, este singura soluție înțeleaptă. Dacă îi vei lăsa pe membrii juriului să hotărască, atunci îți garantez eu că nu vei părăsi zidurile acestei închisori pînă la sfîrșitul zilelor tale. Dacă însă îți recunoști sigur vina, capeți în cel mai rău caz douăzeci de ani. Nu-i chiar atît de groaznic pe cît pare. După cinci ani — dacă o să te porți bine în închisoare — poți fi eliberat cu termen de probă.

— Nu, asta n-am s-o fac! strigă Benjy. Sînt nevinovat! Și n-am să recunosc ceea ce n-am făcut!

— Dar de ce nu vrei să pricepi că este singura soluție rezonabilă?

— Pentru că n-am fost eu! Nu eu am făcut-o!

Vernon respiră adînc. Se prefăcu nefericit din cale-afară și-i puse băiatului mîna pe umăr.

— Ascultă-mă, totuși, zise cu glas gingaș. Eu vreau să te ajut, fiule...

Benjy rămase nemișcat o clipă. Dădu apoi la o parte mîna de pe umărul lui și zise:

— Eu nu sînt fiul dv.! Eu am tată!

Cum îi tatăl așa-i și fiul, gîndi Vernon cu amărăciune privind expresia de încăpățînare de pe chipul băiatului Blesker și ochii lui aspri. Cu toate acestea, Vernon era convins că, în esență, Blesker era prietenos și accesibil. Dacă împrejurările ar permite, în mod cert ar

apărea și zîmbete pe chipul lui. Poate știe să spună, și spune chiar, bancuri...

— Trebuie să-l faceți pe băiat să-i vină mintea la cap, îi explică Vernon. El nu știe ce-i bine pentru el. Dacă va recunoaște că el l-a omorît, judecătorul va fi îngăduitor cu el.

— Bine, dar recunoscînd, băiatul va ajunge după gratii. Pentru ceva ce n-a făcut... Am dreptate sau n-am?

— Dv., domnule Blesker, sînteți tatăl lui și din această cauză nu puteți trece cu vederea peste fapte, peste dovezi...

— Dovezile sînt false! răspunse Blesker lovindu-se cu pumnul peste genunchi. Se uită apoi la apărător, dar ochii lui aveau acum altă expresie. Fiți amabil, domnule Vernon, și spuneți-mi...

— Ce?

— Dv. nu vă place să pierdeți procese, nu-i așa? Cel puțin așa se spune despre dv.

— Și ce-i rău în asta?

— Dacă fiul meu se recunoaște vinovat, dv. nu aveți nimic de pierdut. Vă veți păstra mai departe faima de apărător excelent, nu-i așa?

— Credeți că acesta ar fi singurul motiv pentru care vreau că băiatul dv. să-și recunoască vina?

Blescker ridică din umeri.

— Eu numai v-am întrebat, domnule Wedge. Eu nu mă pricep la paragrafe...

Vernon rămase neclintit locului și-l observă tăcut pe bătrîn. Citea în ochii lui deziluzia, reproșul și disperarea.

— Bine, bine... zise Wedge în cele din urmă. O să-i apăr nevinovăția și o să fac tot ce stă în puterile mele să-i lămuresc pe toți membrii juriului...

3.

ÎN PRIMA zi a procesului cînd Vernon intră în sala tribunalului avu sentimentul că-l apasă pe suflet o grea povară. Spre surprinderea lui însă totul a decurs fără dificultăți. Procesul era prezidat de judecătorul Angus Dwight, despre care Vernon știa că are un acut sentiment al dreptății și că în adîncul sufletului lui este un sentimental. Wickers, procurorul, era un Adonis blond, cu apariții teatrale și foarte ager la minte. Un ins pe placul femeilor, cum se spune. Din fericire, din juriu făceau parte aproape numai bărbați. Doar două femei cam trecute se aflau printre ei, așa că cochetăria feminină le părăsise cam demultișor. După alocuțiunea lui introductivă, fantezistă și întrucîtva ironică, Wickers și-a meritat dojana judecătorului Angus Dwight, care îi aminti de gravitatea situației și de gravitatea acestui proces. Speranțele lui Vernon se mai diminuară.

Numai că astfel de lucruri se auziră numai în prima zi. În după amiaza zilei următoare, Wickers îl chemă ca martor pe un individ cu numele Sol Danker.

— Domnule Danker, începu el liniștit, dv. ați văzut cum Kenny Tarcher a fost ucis, nu-i așa?

— Da, răspunse Danker. Respira cu intermitențe. Pe nasul lui roșu purta ochelari cu sticlă groasă. Stăteam pe scăricica de lîngă casă cînd i-am văzut pe băieți alergînd spre noi. La un moment dat au început să se îmbrîncească și să se înghiontească. Pînă să-mi dau eu seama de ce se întîmplă, l-am și văzut pe băiatul acela răsucindu-se și prăbușindu-se la pămînt. Era plin de sînge. A murit la picioarele mele. Și soția mea l-a văzut.

— Asta-i tot ce ne puteți spune?

— Nu, domnule. L-am mai văzut pe acest băiat ținînd în mînă un cuțit... În momentul cînd a rupt-o la fugă...

A urmat apoi la rînd Vernon.

— Domnule Danker, este adevărat că dv. vedeți cam prost?

— Păi... da... Am șaizeci și doi de ani, dragul meu. Aveți răbdare, o să vedeți și dv. cum o să fie cînd veți ajunge la anii ăștia...

Aceste cuvinte treziră rîsul înfundat al sălii, dar și admonestarea exactă a judecătorului.

— Era aproape miezul nopții, domnule Danker, iar strada aceea nu-i prea bine luminată. Și cu toate astea, dv. ați văzut cuțitul, zise Vernon arătînd spre masa pe care se afla corpul delict numărul unu. Ați văzut acest cuțit în mîna lui Benjy Blesker?

— Păi... am văzut strălucind ceva, dar sincer vorbind nici asta n-aș fi obser-

vat-o dacă soţia mea nu mi-ar fi spus: „Uite, uite-l pe băiatul ăla! Are un cuţit în mînă!"

Asistenţa şoşoti satisfăcută. Vernon îşi încreţi fruntea. Mărturia lui Danker putea fi apreciată mai degrabă ca o dovadă despre ce anume auzise, decît despre ce văzuse. În mod normal, un astfel de răspuns ar fi trebuit să primească un protest. Vernon trecu însă peste asta pentru că răspunsul însuşi provocase şi aşa suficiente greutăţi acuzării...

După aceea a depus, ca martor, doamna Danker. Ea spuse în mod expres că are vederea bună şi că a văzut cuţitul sclipind. A urmat apoi Marty Knapp, un educator pasionat, care lucra chiar în periferia în care locuia Bleskerii.

— Nu, Benjy nu-i băiat rău, zise el gînditor. Este însă arţăgos şi se aprinde uşor. Kenny Tarcher nu mi s-a plîns niciodată că Benjy l-ar fi bătut... Dar...

— Asta înseamnă că — după părerea dv. — împunsătura aceea de cuţit ar fi putut fi un act de răzbunare, zise Wickers cu aer triumfător. N-a fost deci o ceartă întîmplătoare, ci una planificată, gîndită cu sînge rece.

Vernon sări de la locul lui şi protestă zgomotos. Judecătorul Angus Dwight îi luă îndată apărarea, cu toate că fraza neterminată produsese o proastă impresie asupra tuturor membrilor juriului. Aşezîndu-se, Vernon se simţi singur şi pierdut. Privindu-l pe Benjy îşi dădu seama că şi el simţea cam acelaşi lucru.

În ajunul celei de a patra zile a procesului, Vernon îl vizită pe băiat în celulă.

— Ei, ce zici, Benjy? îl întrebă el calm. Vezi şi tu acuma cum decurg lucrurile. Mă străduiesc să folosesc toate trucurile permise, dar ele nu prea ajută la nimic...

— Daţi-vă şi mai mult străduinţa, zise Benjy.

— Dacă aş şti cum se fac minunile aş face una pe loc. În statul nostru nu s-a prea întîmplat să-l spînzuse pe un tînăr, dar asta nu înseamnă că acest lucru nu s-ar putea întîmpla...

— Spînzurat? strigă tînărul ca un nebun. Aţi înnebunit?

— Chiar dacă te condamnă pe viaţă, ştii ce înseamnă asta? Dacă o să ai noroc, vei fi eliberat pentru bună purtare după douăzeci de ani. Vei avea atunci treizeci şi şapte, un bărbat între două vîrste...

Lui Benjy îi curgeau lacrimi pe obraji. Apărătorul lui folosi repede această slăbiciune.

— Recunoaşte-ţi vina, zise el grav. Recunoaşte-ţi vina Benjy. Încă nu-i prea tîrziu...

Tînărul dădu din cap apăsat.

— NU! strigă el. Nu eu l-am omorît!

4.

ZIUA a patra a procesului a fost cea mai rea. Vernon îi făcu, fără regrete, mat pe toţi martorii acuzării. Pe Danker îl catalogă drept miop şi beţiv mincinos. Pe doamna Danker o obligă a recunoaşte că-i urăşte pe toţi copiii vecinilor, pe Benjy cel mai mult. Pe Knapp îl determină să depună mărturie pentru buna comportare a lui Benjy, despre sinceritatea şi cinstea lui. În tot acest timp, membrii juriului stăteau răbdători la locurile lor, plictisiţi şi enervaţi şi, desigur, nu prea emoţionaţi de mărturiile despre firea băiatului.

În cele din urmă, Wickers o aduse ca martor pe mama băiatului ucis. O lăsă să plîngă şi să suspine vreo zece minute, pînă se sătură şi judecătorul Dwight de atîta plîns şi suspin. Plînsul mamei făcu impresie. Vernon, care avea o îndelungată experienţă în legătură cu mentalitatea juraţilor, ştia că plînsul femeii era privit pozitiv de aceştia.

Procesul era aproape terminat. Wickers îi vîrî lui Benjy cuţitul sub nas, obligîndu-l să repete că este al lui, că-l purta tot timpul asupra sa, că-l avea în buzunar, ba chiar în mînă în clipa în care Kenny Tarcher fusese înjunghiat. Acesta a fost finalul lui Wickers. După aceea se aşeză. Pentru el cazul era foarte limpede.

Sentinţa urma să fie pronunţată chiar

în aceeaşi zi, dar, cum era sfîrşit de săptămînă, trebuiră să aştepte pînă luni. Vernon Wedge s-a gîndit o întreagă săptămînă la cazul Blesker.

„Da, a fost vina bătrînului Blesker, îşi zise el în gînd, plin de amărăciune. El este cauza tuturor greutăţilor. Încrederea lui oarbă în Benjy era de neînvins. Credinţa unui fanatic. Chiar dacă ar fi vinovat, băiatul tot n-ar spune adevărul... Şi asta pentru a nu-i pricinui tatălui său durere şi deziluzii..."

— De tot hazul în povestea asta este — îi zise Vernon Olgăi, secretara lui, — că dacă aş fi fost jurat, n-aş fi ştiut cum să votez: vinovat sau nevinovat!

— Nu arătaţi prea bine, zise Olga cu grijă de mamă bună. Sînteţi tare palid. Cînd terminaţi cu procesul ăsta neapărat să vă arătaţi la un doctor.

Atunci i-a trecut prin cap o idee. Şi-a privit o clipă gînditor secretara, apoi s-a ridicat de pe scaun.

— Dar ştiţi că aveţi dreptate? Ar trebui să mă duc la doctor. Vă aduceţi aminte de doctorul Hagerty?

— Nu.

— Ba da, gîndiţi-vă bine. Cazul Hofstrow. Să tot fie cinci ani de atunci...

— Dar eu nu la un doctor ca el m-am gîndit, ar trebui să vă duceţi la un bun practician...

— Acum trebuie să plec, zise Vernon repede. Dacă aveţi nevoie de mine, sunaţi-mă la spitalul „Dugan". Mă găsiţi acolo. Sunaţi-mă însă numai dacă este vorba de ceva deosebit.

Pe doctorul Hagerty îl găsi în laboratorul spitalului. Olga avusese desigur dreptate, Hagerty nu era un practician, era mai degrabă un bun specialist în biochimie. El ştia însă tot ce anume îi trebuia lui Vernon.

Hagerty era un tip cu părul alb şi adus de spate, de bună seamă ca urmare a statului permanent aplecat asupra microscopului. Despre procesul Blesker nu aflase nimic. Vernon îi povesti pe scurt, apoi începu să vorbească despre sînge.

— Cum adică, nu s-au găsit urme de sînge pe arma crimei? întrebă repede doctorul.

— Ba da, se văzu Vernon nevoit să recunoască. Rezultatul analizei a fost însă negativ. În realitate n-au fost găsite urme de sînge pe cuţit. Acesta era perfect curat. Procurorul afirmă că ele au fost şterse. Am auzit că există teste mult mai sensibile...

— Da, răspunse Hagerty. Poliţia locală merge însă tot pe vechiul sistem de testare. Există însă şi altul. După părerea mea acesta din urmă este mult mai bun şi mai sigur. Păcat că se foloseşte atît de rar. Depinde de calitatea metalului din care este făcută lama cuţitului. Dar şi în cazul în care metalul ar fi atît de poros încît să ascundă în pori părticelele microscopice de sînge, ar fi imposibil de precizat al cui sînge este... Iar dacă băiatul acela s-a tăiat vreodată la mînă...

— Atunci ce-i de făcut? îl întrerupse Vernon.

— Aduceţi-mi cuţitul.

— Exclus! În această clipă el se află la tribunal în chip de corpul delict numărul unu.

— Atunci, faceţi ceva şi aduceţi-mi o jumătate de duzină de cuţite identice.

Avocatul alergă toată sîmbăta după masă prin oraş căutînd cuţite din cel de care avusese Benjy Blesker. Şi-l amintea foarte bine, ba îşi amintea pînă şi literele care erau săpate pe tăiş: „B.I.Co USA".

În cele din urmă, după lungi căutări găsi astfel de cuţit la un magazin situat doar peste cîteva străzi mai departe de locul unde fusese omorît Kenny Tarcher. Mai avea încă cinci bucăţi. Vernon le cumpără pe toate.

Trebui să-l aştepte două ore pe Hagerty. Cînd în cele din urmă doctorul cu părul alb îşi făcu apariţia în laborator el nici măcar nu se aşeză pe scaun.

— Am gata soluţia, zise el scurt. Sînteţi sigur că aceste cuţite sînt absolut identice cu cel al acuzatului?

— Absolut.

Hagerty îşi trecu degetul peste tăişul unuia din cuţite. Luă apoi dintr-o vitrină un recipient plin cu sînge şi învîrti cuţitul în el. Îl şterse apoi cu o cîrpă moale, îl lustrui si făcu cu creionul un semn pe mîner.

— E-n regulă? întrebă el, arătîndu-i

lui Vernon cuţitul.

— Curat, ca lacrima.

Hagerty puse cele cinci cuţite lîngă un vas plin cu o soluţie. După ce Vernon îl ajută să deschidă ultimul cuţit, totul fu gata pentru experienţă.

— Amestecaţi-le cu migală şi cu nădejde, zise Hagerty. Este o treabă exact ca de vrăjitor. Dv. amestecaţi-le bine iar eu găsesc cuţitul cu pricina.

Vernon amestecă cuţitele. După aceea Hagerty le scufundă unul după altul în soluţia tulbure. Ajungînd la cel de al treilea soluţia se tulbură colorîndu-se în roşu. Era tocmai cuţitul cu semnul pe mîner.

— Merge! strigă Vernon aproape fără să respire. Cu adevărat merge!

— Metalul este foarte poros şi chiar dacă sîngele ar fi ajuns cu ani în urmă pe lamă, acest test este capabil să-l pună în evidenţă.

— Vă mulţumesc, zise Vernon. Mi-aţi salvat viaţa, doctore!

— Viaţa dv.? întrebă Hagerty cu glas uscat.

5.

INTRÎND în celulă, Vernon îl găsi pe băiat cufundat în lectura unui ziar ieftin.

— Ascultă-mă foarte bine, începu Vernon cu glas aspru. Mi-a venit o idee care ţi-ar putea salva viaţa. Pînă atunci însă vreau să ştiu adevărul.

— Dar v-am spus totul...

— Există un test — îi explică apărătorul — un test cu ajutorul căruia se poate afla dacă pe cuţitul tău a fost vreodată sînge sau nu.

— Ei şi?

— Luni voi cere ca acest test să fie făcut în faţa juriului. Dacă rezultatul va fi negativ, vor vedea cu ochii lor că nu tu l-ai ucis pe Kenny Tarcher.

— Eu nu mă pricep la lucruri d-astea.

— Nici nu ţi-am cerut să te pricepi, îl întrerupse Vernon. Dacă însă l-ai tăiat cu cuţitul pe băiatul acela, atunci soluţia din vas se va colora în roşu iar tu va trebui să te desparţi de libertate pentru o perioadă afurisit de lungă. Soluţia se va colora în roşu şi dacă cumva din în-

tîmplare te-ai tăiat cu acest cuțit mai demult la deget. De aceea aș vrea foarte mult să-mi spui dacă cuțitul tău a fost atins vreodată de sînge.

— Dar v-am spus că nu eu l-am înjunghiat!

— Prostule! Ce naiba, n-ai înțeles ce te-am întrebat?

— Nu! Cuțitul a fost nou. Nimeni nu s-a tăiat cu el și nimeni n-a înjunghiat pe cineva cu el.

— Ești sigur? Absolut sigur?

— Absolut.

— E-un test științific acesta, băiete. Să nu-ți imaginezi cumva că poți ascunde ceva unei asemenea probe științifice!

— V-am spus doar că pe lama lui n-a fost niciodată sînge.

Vernon Wedge trase adînc aer în piept și se ridică.

— E-n ordine, Benjy. O să văd dacă este adevărat. Și să nu te ajute dumnezeu în cazul în care m-ai mințit!

6.

LUNI, Wickers își luă din nou poza dinainte studiată pentru a pronunța cuvîntul de închidere a dezbaterilor. Fața lui era inexpresivă, deși din întreaga lui înfățișare și comportare se degaja multă siguranță și mulțumire. Vernon observă fețele absente ale juraților, care așteptau nerăbdători ultimul act al tragediei. Totul fusese hotărît de-acuma, însă dacă unul dintre ei mai avea vreun dubiu atunci discursul de închidere rostit de procuror trebuie să-l clarifice.Numai că Vernon nu avea de gînd să-l lase să meargă atît de departe.

Se ridică și se întoarse spre judecătorul Wright.

— Onorată instanță, la sfîrșitul săptămînii m-am gîndit din nou la toate problemele legate de acest caz și am ajuns la concluzia, care — după părerea mea — ar putea avea o importanță hotărîtoare pentru acest caz. Mi-aș îngădui, de aceea, să rog onorata instanță să-mi permită să aduc și alte materiale probante.

— Protestez! se auzi glasul răspicat al lui Wickers. Apărarea a avut suficient timp pentru a strînge și prezenta tot materialul... Eu consider propunerea domnului avocat al apărării ca pe o tactică menită să-l ajute să tragă de timp!

Vernon făcu o față disperată, distrusă, de natură să impresioneze.

Judecătorul Wright se apleca în fața lui.

— Despre ce materiale este vorba, domnule Wedge?

— De un experiment chimic, domnule judecător, răspunse Vernon. După părerea mea, această încercare va arăta cu claritate dacă băiatul este sau nu vinovat. Dacă onorata instanță...

— Bine, domnule Vernon, continuați.

Vernon deschise cu mișcări repezi broasca unei valijoare mici și negre, aflată chiar în fața lui. Scoase de acolo un vas și îi ridică capacul. După aceea duse vasul cu lichidul pe masă, unde se mai afla și corpul delict numărul unu: cuțitul lui Benjy.

— Ce este aceasta? întrebă judecătorul Wright.

— Aceasta este, domnule judecător, soluția chimică ce pune în evidență prezența sîngelui pe lama cuțitului.

În sală se auzi un zumzet general. Procurorul se sfătuia cu oamenii lui.

Vernon se întoarse către membrii juriului.

— Doamnelor și domnilor, corpul delict numărul unu în acest proces este cuțitul cu care presupunem că a fost ucis Kenny Tarcher. Este cuțitul care a fost găsit asupra lui Benjy Blesker în noaptea aceea. Pe tot timpul desfășurării procesului, n-am auzit nici o depoziție care să se fi ocupat de factorul cel mai important: sîngele celui ucis!

Luă de pe masă cuțitul și-l desfăcu.

— Să ne uităm bine la acest cuțit, zise și-l ridică. Din clipa în care clientul meu a fost arestat acest cuțit s-a aflat la dispoziția tribunalului. Ei bine, această lamă strălucitoare de metal ne poate spune dacă tînărul este vinovat sau nu. Căci — și asta o știe oricare biochimist — există un test cu ajutorul căruia se poate afla dacă pe lama cuțitului, foarte poroasă, s-a aflat vreodată sînge sau nu.

Ridică cuțitul deasupra vasului.

— Doamnelor şi domnilor, acum vom şti în sfîrşit dacă am apărat un băiat învinuit pe nedrept de crimă sau pe un asasin. Voi cufunda cuţitul în această soluţie. Dacă ea se va colora în roşu, îl veţi putea condamna pe clientul meu pentru vina lui. Dacă însă culoarea soluţiei va rămîne aşa cum este acum, atunci va trebui să faceţi dreptate şi să-i redaţi libertatea.

Apropie încetişor lama cuţitului de soluţie.

— Domnule judecător!

Wickers sări de la locul lui iar Vernon îşi opri mişcarea.

— Domnule judecător, protestez!

— Dar... domnule Wickers...

Ochii lui Wickers sclipiră de ură.

— Domnul avocat al apărării nu respectă... Laboratorul poliţiei a făcut deja testul şi nu a pus nimic în evidenţă. Presupun că lama a fost bine ştearsă...

— Domnule procuror, îl întrerupse Vernon pe Wickers, testul acesta este mult mai sensibil decît cel folosit în mod curent.

— Această încercare este lipsită de importanţă şi inacceptabilă, zise Wickers cu glas aproape pierit. După aceea se întoarse către membrii juriului. Nici măcar o singură dată în cursul procesului procurorul nu afirmase că pe cuţitul lui Benjy Blesker ar fi fost găsite urme de sînge. Fiecare test care ar dovedi din nou acest lucru este cu totul şi cu totul inutil...

O clipă în sală domni o linişte încordată. Vernon se uită la judecător şi aşteptă.

— Mă tem, domnule Wedge, că nu aveţi premisele necesare pentru a vă putea erija în cunoscător. De asemenea, după cum tocmai a explicat domnul Wickers, fiecare test care ar întări faptele cunoscute este cu totul inutil şi nu ar putea fi recunoscut ca material probant suplimentar. Din acest motiv, protestul domnului procuror trebuie să fie admis.

— Dar, domnule judecător!...

— Protestul se admite, zise judecătorul Wright foarte grav.

7.

CUVÎNTUL avocatului apărării a fost cel mai scurt discurs pe care Vernon l-a rostit vreodată.

— Eu cred că Benjamin Blesker este nevinovat, începu el obosit. Cred acest lucru pe baza testului care nu mi-a fost permis să vi-l prezint. Acest băiat ştia că rezultatul acestui test va aduce cu sine hotărîrea privitoare la viaţa sau la moartea lui. Din această cauză el a fost cel care mi-a cerut să-l fac. Un om care se ştie cu musca pe căciulă nu l-ar fi permis pentru nimic în lume. Cel care este nevinovat insistă ca el să fie făcut...

— Membrii juriului discutară între ei cam un ceas. Revenind în sala de judecată, ei l-au declarat nevinovat pe Benjy Blesker, eliberîndu-l.

8.

LUI Vernon i s-a permis să vorbească cu clientul său într-o încăpere alăturată. Nu era vorba de sărbătorirea victoriei. Băiatul era speriat, iar expresia de fericire de pe chipul bătrînului Blesker îl făcea şi mai trist şi mai obosit. În clipa cînd apărătorul intră în sală bătrînul Blesker se ridică respectuos şi-i întinse mîna.

— Dumnezeu să vă binecuvînteze, zise el în şoaptă; Dumnezeu să vă binecuvînteze pentru tot ce aţi făcut...

— N-am venit aici pentru a primi felicitări, îl respinse Vernon foarte rece. Vreau să discut cu dv. dintr-un cu totul alt motiv.

Omul de serviciu al tribunalului intră şi puse pe masă vasul cu soluţia tulbure. După ce acesta pleacă, Vernon scoase cuţitul din buzunar şi-l puse lîngă vas. Bătrînul îl luă şi-l examină de parcă atunci l-ar fi văzut pentru prima dată.

— Wickers a avut dreptate, zise Vernon cu glas obosit. Tot ce am făcut eu în sală n-a fost decît bîlci. Eu nu voiam în ruptul capului să fac testul! Am mizat însă pe faptul că procurorul va protesta.

— N-aţi vrut să-l faceţi? întrebă bătrînul Blesker, complet năucit.

— Puteam să chem un specialist, pe cineva cum este doctorul Hagerty. N-am vrut însă să-mi asum nici un risc. Dacă soluţia s-ar fi colorat în roşu...? Se uită la vas. Nu, categoric, riscul era prea mare! Dacă Wickers n-ar fi protestat, nu mi-ar fi rămas altceva de făcut decît să-mi asum riscul. Am mizat însă pe faptul că Wickers va protesta şi că tocmai acest protest al său va fi de natură să influenţeze hotărîrea membrilor juriului. Din fericire s-a întîmplat exact cum prevăzusem...

Blesker oftă profund.

— Acum trebuie să facem încă ceva, remarcă Vernon. Ceva pentru propria noastră liniştire.

— La ce vă gîndiţi?

Vernon se uită la Benjy; acesta însă îi evită privirea.

— Şi totuşi, eu nu ştiu care este adevărul, constată Vernon. Nu-l ştiu nici eu şi nu-l ştiţi nici dv. domnule Blesker. Singurul care îl ştie este, bine-nţeles, Benjy...

— Dar nu cumva vorbiţi serios! N-aţi spus chiar dv. că...

— Ce am spus eu în sală nu mai are acum nici o importanţă. Există acum o singură cale de a demonstra adevărul, domnule Blesker.

Întinse mîna.

— Daţi-mi cuţitul, domnule Blesker. O să facem testul pe care procurorul nu mi l-a permis...

— Dar de ce, doar...? făcu btrînul.

— Pentru că vreau să ştiu adevărul! Chiar dacă dv. nu doriţi să ştiţi acest lucru, eu am să-l aflu. Daţi-mi cuţitul!

Blesker continua să ţină cuţitul în mînă. Atinse gînditor lama lui rece.

— Mă rog..., zise.

Apoi puse încet lama cuţitului în palmă şi apăsă. Metalul intră adînc în carne. Sîngele începu să ţîşnească din palma lui bătrînă. Ca dintr-un izvor de purpură. Blesker se uita trist şi în acelaşi timp indiferent la mîna lui. După aceea îi întinse avocatului apărării cuţitul însîngerat.

— Poftiţi, domnule avocat, acum puteţi face testul!

EDWARD D. HOCH

INCREDIBIL DAR ADEVĂRAT...

1

-AM PROMIS că o să vă povestesc ceva de pe vremea cînd am fost ales să fac parte din juriul care își desfășura activitatea în vechea clădire a tribunalului, zise doctorul Sam Hawthorne...

Era în septembrie 1928. Toamna anului aceluia era foarte călduroasă. Tocmai începea o zi frumoasă atunci cînd am traversat strada principală îndreptîndu-mă spre clădirea tribunalului, o clădire construită la sfîrșitul secolului de cîțiva consilieri comunali care prevedeau o dezvoltare rapidă a orașului Northmont, dezvoltare care însă nu s-a produs. Această construcție vastă, cu două etaje, forma un bloc monolit în apropierea pieții. Acoperișul ei ascuțit era păzit la cele patru colțuri ale sale de tot atîtea garguiuri.

Pe culoarul de la etajul al doilea, se strînseseră deja cele douăzeci și cinci de persoane din care urma să se aleagă jurații pentru procesul pe care îl conducea judecătorul Bailey. Erau în majoritate bărbați, pe atunci în orașul Northmont figurau foarte puține femei pe listele cu jurați. Tim Chauser, funcționar la tribunal, un bătrînel adus de spate și care șchiopăta ca urmare a rănilor primite în Ardeni, ne pofti înăuntru. Era atît de pocit, că lumea îi spunea „al cincilea gargui".

Urma să se judece crima căreia îi căzuse victimă un fermier din Cudbury, orașul vecin. Fermierul, cel mai mare deținător de pămînturi din ținut, fusese omorît în grajd cu două gloanțe trase cu o pușcă de vînătoare. De comiterea crimei fusese învinuit un tînăr zilier pe care fermierul îl angajase nu cu mult timp în urmă pentru a-l ajuta la treburile cîmpului. Se numea Aron Flavor și avea douăzeci și trei de ani.

Pe Walt Jostrow, răposatul fermier, îl cunoșteam numai din auzite, așa că nimeni nu ridicase vreo obiecțiune în legătură cu alegerea mea în juriu. În afară de mine, din juriu mai făceau parte nouă bărbați și două femei. Judecătorul deschise ședința spunîndu-ne chiar de la început că întregul proces va dura cam o săptămînă. În timp ce vorbea, bău puțină apă dintr-un pahar aflat chiar lîngă cotul mîinii lui. Cana cu apă și alte două pahare erau pregătite pe o tavă așezată între fotoliul judecătorului și banca acuzaților.

În condiții obișnuite nu mi-aș fi putut permite să nu-mi consult pacienții vreme de o săptămînă, dar în vara aceea tocmai își deschisese cabinet la Northmont, și un alt doctor, un oarecare Bob Yale, fost asistent la spitalul din Boston. Venise la Northmont, atras de planurile privind construirea unui mic spital. Era cam de aceeași vîrstă cu mine așa că ne-am împrietenit repede. Ne-am înțeles ca în lipsa mea să con-

sulte el și pacienții mei.

Vineri, în cea de a patra zi a procesului, a urmat la cuvînt avocatul Simmons, apărătorul lui Flavor. Acesta avea faima unui foarte bun avocat, de data aceea însă mi s-a părut cam nesigur pe el. După ce Simmons își termină pledoaria, judecătorul îl chemă la bară pe acuzat. Aceasta era un tînăr hotărît, cu părul galben ca nisipul. Fața și mîinile îi erau bronzate întrucît el lucra toată ziua la cîmp în bătaia soarelui. Pînă atunci Flavor stătuse lîngă avocatul lui, cu care discuta cîte ceva din cînd în cînd.

— Ei bine, zise Simmons dînd nervos din mînă, povestiți-ne, domnule Flavor, ce s-a întîmplat în după amiaza zilei de 23 iulie.

— Păi... Să vedeți, am lucrat la cîmp dis-de-dimineață, începu Flavor frecîndu-și mîinile și trecîndu-și-le apoi peste frunte, ca și cînd și-ar fi adus cu greu aminte. La strînsul fînului. Eram numai eu cu Walt — domnul Jostrow adică —, pentru că în ziua aceea celălalt lucrător era bolnav.

— În perioada respectivă locuiați în casa Jostrowilor.

— Da, venisem la ei încă din vremea muncilor de primăvară.

— A existat ceva, în perioada aceea, între dv. și doamna Jostrow?

— Nu, domnule! Uneori ne mai amuzam și noi așa cum se poate amuza un zilier cu soția stăpînului. Asta a fost totul. Uneori o mai ajutam să deretice prin casă...

— Doamna Jostrow, văduva, are ceva mai mult de douăzeci de ani. Ca vîrstă este deci mai apropiată de dv. decît de soț. În plus, este foarte frumoasă. Ne-a ajuns la ureche — și tot orașul vorbește despre asta — că între dv. a existat ceva mai mult. Există un dram de adevăr în toate astea?

— Nu, domnule. Nu există!

Răspunsul lui Flavor veni repede, tare și răspicat, chiar dacă în timpul cît îl rostise l-am văzut pe acesta plimbîndu-și nervos mîna pe spătarul băncii. Am mai băgat de seamă că doamna Jostrow făcuse aceeași mișcare pe spătarul scaunului în timpul depoziției sale. De regulă soții își împrumută obiceiurile unul de la celălalt, acum însă mă întrebam dacă nu cumva același lucru îl fac și îndrăgostiții...

— Continuați, vă rog să ne relatați ce ați făcut în după amiaza respectivă.

— Eram în șopron atunci cînd domnul Jostrow s-a întors de la cîmp, spunîndu-mi că pe ogorul dinspre nord s-a strîns un stol imens de ciori. Mi-a poruncit să pregătesc pușca de vînătoare.

— Și ați pregătit-o?

— Da.

— În timpul acela doamna Jostrow era acasă?

— Da.

— Ați vorbit cu dînsa?

— Nu, după cîte îmi amintesc nu am vorbit, răspunse el, ștergîndu-și de pantaloni mîinile transpirate.

— Cînd ați luat-o din casă, pușca era încărcată?

— Nu, pe drum înspre șopron am băgat pe țeavă două gloanțe.

— De ce?

— Ca să-l ajut pe domnul Jostrow. Voiam să aibă pușca gata încărcată cînd va ajunge la cîmpul cu ciori.

— Și ce s-a întîmplat cînd ați intrat în șopron?

— El stătea lîngă poartă. Intrînd, eu am fost orbit pur și simplu de lumina soarelui și am apăsat, fără să vreau, pe trăgaci, slobozind două gloanțe exact în pieptul lui. Jur însă că n-am vrut să-l împușc.

— După aceea ce-ați făcut?

— Am dat fuga în casă și am strigat-o pe doamna Jostrow. Domnul Sam era doar plin de sînge, nu? Arăta groaznic. Pînă să venim noi, murise...

Judecătorul Bailey urmărea cu atenție depoziția lui Flavor. La un moment dat s-a aplecat spre înainte arătînd cu degetul spre cana goală, pe care bătrînul Tim Chauser uitase să o umple în pauză. Acesta veni repede spre masă, luă cana și se duse cu ea la chiuveta aflată în partea opusă băncii pe care se aflau membrii juriului. L-am văzut apoi cu toții întorcîndu-se șontîc-șontîc și punînd cana între cele trei pahare de pe tavă.

— Scuzați-mă că vă întrerup, zise ju-

decătorul, dar ştiţi, după atîtea ceasuri gîtul se mai usucă...

În clipa aceea l-am văzut pe doctorul Bob Yale în rîndul asistenţei. O clipă am crezut că venise cu vreo problemă urgentă pentru mine. El însă şedea în ultimul rînd, fiind şi el interesat de proces exact ca ceilalţi. Mi-am concentrat din nou atenţia asupra judecătorului. Acesta luă paharul cel mai apropiat de el şi se uită la buza lui peste rama ochelarilor.

— ...după aceea doamna Jostrow l-a chemat pe şerif, zise Flavor.

Judecătorul Bailey îşi trecu vîrful degetului pe buza paharului. Pe semne că găsise ceva pe el pentru că îl puse la loc pe tavă şi luă unul din celelalte două pahare rămase. Luă cana şi turnă.

— Împuşcătura aceea a fost pură întîmplare?

— Jur! zise Flavor şi chipul lui era atît de încordat de parcă ar fi retrăit scena aceea...

Judecătorul duse paharul la gură şi bău. Aproape instantaneu el se zgudui puternic. Puse paharul la loc. După aceea — am văzut-o cu ochii mei — Bailey se prinse cu mîinile de cap şi începu să tuşească. Eu eram tînăr pe atunci, am sărit cît ai zice peşte peste balustradă şi m-am grăbit spre el. Eram doctor, nu? Iar judecătorul avea nevoie de jutorul meu! L-am prins în timp ce se prăbuşea şi din respiraţia lui am simţit miros de migdale amare.

— A fost otrăvit! Judecătorul a fost otrăvit! Daţi-mi o mînă de ajutor!!

2.

Judecătorul Bailey încercă să spună ceva... M-am aplecat asupra lui şi l-am auzit zicînd cît a putut mai clar „garguiul"...

Apoi mi-am dat seama că ţineam în braţe un corp neînsufleţit.

În sală urmară cîteva minute de panică, apoi în scurt timp ordinea a fost restabilită. Între timp se apropie de mine Bob Yale.

— Ce zici, Sam? Infarct?

— Otravă, am zis dînd din cap. Cianură.

— Pentru dumnezeu! În apă?

— Păi unde altundeva?

— Bine, dar am văzut cu toţii cînd Tim a umplut cana de la chiuvetă. Cum naiba a putut să fie otravit?

Şeriful Lane îşi croi drum către noi.

— Doctore, v-aţi strîns toţi deasupra mortului, ca nişte muşte...

— Mai bine luaţi acuzatul de aici şi potoliţi sala, domnule şerif. Ne aflăm în faţa unei crime mult mai enigmatice decît cea pe care tocmai o dezbăteam.

— Crimă aţi spus? Cine avea interes să-l ucidă pe judecătorul Bailey?

— Păi tocmai asta trebuie s-o cercetăm.

Şedinţa fu ridicată, membrii juriului se împrăştiară. Flavor a fost dus în celulă.

Sarah Jostrow, văduva, fusese vădit zdruncinată de acest nou act de violenţă. Plîngea cînd au scos-o din sală.

— Cred, doctore, îmi spuse şeriful după ce am rămas singuri în sală, că pentru rezolvarea acestui caz e nevoie de ajutorul dumitale.

Priveam la un scaun gol.

— Poate că s-a otrăvit singur... Poate că a avut cianura în mînă şi n-a făcut altceva decît să-i dea drumul în apă...

— Asta crezi dumneata, doctore?

— Nu, eu nu cred asta, am recunoscut. După cîte ştiu, el nu avea nici un motiv să se sinucidă. Dar chiar dacă ar fi avut, ar fi făcut-o în particular. Aici e vorba de o crimă!

— Crimă, crimă, dar cum s-a putut ea săvîrşi?

— Mai mult ca sigur că e vorba de cianură de potasiu pusă în apă. Miroase a migdale amare... Încă se mai simte mirosul în paharul folosit de judecător.

— Credeţi că otrava a fost pusă în cană?

— Nu ştiu, dar mai bine lăsaţi să cercetăm.

— Cum ar fi putut cineva să otrăvească apa din cană sau din pahar?

Doar l-am văzut cu toţii pe Chauser mergînd după apă şi apoi tot cu toţii l-am văzut pe judecător bînd...

— Judecătorul a crezut că Chauser a făcut-o. În timp ce-şi dădea ultima suflare, a rostit cuvîntul gargui.

— Credeţi că se gîndea la Tim Chauser?

— Dar la cine?

— Să mergem să discutăm cu el.

3.

L-AM găsit într-o încăpere mică, rezervată lucrătorilor cu grade inferioare ai tribunalului. Stătea aplecat asupra sertarului biroului şi îşi aranja creioanele şi hîrtiile de birou. Pe birou ţinea o fotografie a lui din timpul războiului, în uniformă de sergent. Se uită la noi şi spuse:

— Nu trebuie să-mi spuneţi nimic. Ştiu că voi fi dat afară...

— Ce vă face să credeţi asta?

— Judecătorul Bailey era singurul prieten pe care-l aveam aici. Maitland nu mă iubeşte din cauza înfăţişării mele. Bailey a fost un gentlemen adevărat, singurul care m-a lăsat în pace în timp ce ceilalţi mă înjurau şi mă batjocoreau.

— Vă spuneau cumva „gargui"? l-am întrebat. Oamenii, vreau să spun...

— Da. Sigur că este mai bine să ai un chip frumos, dar nu pricep în ruptul capului de ce pentru o muncă cum este asta pe care o fac eu trebuie să ai un chip frumos...

— Cum a ajuns otrava în apă, Tim?

— Chestia asta nu-i chip să mi-o explic!

— Dumneata ai pus-o?

— Pentru dumnezeu, dar numai ce v-am spus că judecătorul îmi era singurul prieten...

— Dar poate v-aţi imaginat că el nu vă mai este prieten... Şi v-aţi zis că în acest caz n-ar fi rău dacă l-aţi otrăvi...

— Nu, nu! veni răspunsul. Plecaţi afară şi lăsaţi-mă în pace! Apoi se îndreptă spre cuier. Vedeţi, plec singur, nu-i nevoie să mă daţi voi afară.

I-am pus încet mîna pe umăr.

— Noi vrem să rămîi, Tim. Cel puţin pînă vom face puţină lumină în acest caz. Ceva trebuie însă să-mi spui: în timp ce umpleaţi cana cu apă, aţi simţit cumva miros de migdale amare?

— Eu nu ştiu cum miros migdalele amare, răspunse. Nici măcar migdalele obişnuite nu ştiu cum miros...

— Ultimul cuvînt al judecătorului înainte de a închide ochii pentru totdeauna a fost „gargui". Ar fi putut cumva să se gîndească la dumneata?

— Nu, nu... El nu mi-a spus niciodată aşa. Pentru judecătorul Bailey eu am fost totdeauna Tim. Tim şi nimic mai mult.

Am ieşit în hol. Aici am văzut-o pe doamna Landsmith membră a juriului, discutînd cu Simmons, avocatul apărării.

— Pentru clientul meu, asta-i o treabă groaznică, remarcă Simmons. Va trebui să stea pînă se vor hotărî să-ţi ia un nou interogatoriu. Aş vrea însă să încerc să-i obţin o eliberare pe cauţiune.

— Să nu vă faceţi prea multe speranţe, zise şeriful. Flavor e holtei, n-are rude pe aici şi nici nu-i născut prin părţile locului. E-un vagabond şi cum îi dai drumul din închisoare, cum nu-l mai vezi.

Simmons îşi puse mapa subsuoară.

— Sper ca tribunalul să fie de altă părere, şerifule.

— Să vă spun acum ce cred şi eu, zise doamna Landsmith. Doamna Jostrow l-a ucis, iar Flavor ăsta ia totul asupra lui. Tot timpul cît i s-a luat interogatoriul ea a molfăit nişte gumă de mestecat. Eu nu cred în femeile care molfăie gumă de mestecat în public!

— S-ar putea să aveţi dreptate spunînd că Flavor ia totul asupra lui, am recunoscut.

— Dar judecătorul cum credeţi că a fost otrăvit? Credeţi cumva că-i otrăvit întreg sistemul de conducte? De cînd s-a întîmplat povestea asta mă tem să mai beau apă de la chiuvetă.

— Conducta e-n ordine. Primul lucru pe care l-am făcut după ce judecătorul Bailey mi-a murit în braţe a fost să verific chiuveta din sală. Apa era curată şi pură şi n-am avut nici un fel de pro-

blemă cu manevrarea robinetului.

— Slavă domnului, zise doamna Landsmith, și se duse să guste apa.

Cel de al doilea judecător — cel care dizolvase juriul — se numea Bruce Maitland. Era un bărbat plăcut, hotărît și avea legături cu multe personalități politice din regiune. Am hotărît să-i fac o vizită la birou.

4.

— Bună ziua, doctore Hawthorne, mă salută el. Dv. ați făcut parte din juriul care a fost dizolvat?

— Da, a fost singura mea șansă de a ajunge jurat în acest oraș, am răspuns zîmbind. De-acuma n-o să mai am această cinste...

— Păi,,, nu se știe niciodată. Northmont e-un oraș în plină dezvoltare... O să avem nevoie de tot mai mulți doctori și de tot mai mulți jurați. Dar care-i problema?

— Problema este cea pe care o bănuiți și dv. E vorba despre judecătorul Bailey.

Maitland dădu trist din cap.

— Săracu de el... Cine să fi avut interes să-l omoare?

— Tocmai asta voiam să vă întreb eu pe dv...

— Nu avea nici un dușman... Poate să fi fost vreunul dintre cei pe care-i condamnase. Din ăștia avem cu toții... se-ntîmplă în munca noastră...

— Am vorbit cu bătrînul Tim Chauser. Crede că îl veți da afară acuma cînd Bailey nu mai este în viață.

— Hm, n-aș putea spune că-l iubesc prea mult pe Chauser. E tare pocit.

— A fost rănit în luptele pentru țară...

— Asta-i și motivul pentru care îl ținem de atîta vreme, zise el luîndu-și o țigară de foi dintr-o cutie de pe birou și o aprinse. Sper că șeriful o să cerceteze dacă Chauser n-are ceva comun cu moartea lui Bailey.

— Tim zice că nu.

— Bine, dar el a umplut cana, nu? Singur el a putut otrăvi apa!

— Vedeți dv., apa din cană nu era otrăvită.

— Atunci? făcu Maitland vădit surprins.

— Murind, Bailey a rostit un singur cuvînt: „gargui". Nu cumva știți ce ar putea însemna acest cuvînt?

— Dacă nu s-a gîndit la Tim Chauser, atunci nu am idee la ce s-ar fi putut gîndi.

— Bailey nu i-a spus niciodată așa, de ce i-ar fi spus tocmai în ultima clipă a vieții lui?

— Poate că n-ați înțeles bine... Poate a vrut să spună altceva.

— Nu, a spus „gargui". Ar fi cumva exclus să se fi gîndit la garguiul de la acoperișul clădirii?

— Nu știu. Există cîte un gargui în fiecare colț al casei. Ne-am fotografiat într-unul din ele, eu și Bailey, anul trecut cînd le-am curățat.

— Mi-aduc și eu aminte.

Judecătorul Maitland se ridică, semn că discuția noastră luase sfîrșit.

— Puteți să mă vizitați oricînd, doctore Hawthorne. Pentru drum ar fi nimerit să vă luați o pipă.

— Nu fumez pipă, am zis la despărțire. O să-l puneți pe liber pe Tim Chauser? l-am întrebat din ușă.

— Evident, oftă el.

Am ieșit și m-am oprit cîteva minute pentru a privi la garguiul de la acoperișul clădirii. El reprezintă un grup de patru demoni pociți, cu spatele alungit și cu gurile deschise pentru ca apa să se poată scurge. În timpul curățeniei de anul trecut gurile fuseseră astupate, toată apa căzînd din această cauză pe trotuar în valuri. Acum însă toată apa era captată și dusă în pămînt prin burlane. În felul acesta fabuloasele creaturi reprezentau acum doar niște amintiri despre trecut.

Tocmai voiam să plec cînd l-am văzut pe șeriful Lane privindu-mă de pe cealaltă parte a străzii.

— Afurisită treabă, doctore. Tocmai mi-au telefonat de la poliție. Mi-au spus că or să vină și or să preia ei cercetările dacă eu nu reușesc...

— Calm, șerifule, calm. Știți și dv. care-i treaba. Uciderea unui judecător în sala tribunalului, în plină ședință de elucidare a împrejurărilor care au dus la comiterea unei crime, nu-i o bagatelă de fiecare zi. Vestea o să se răspîn-

dească, mie-n sută. Mîine dimineață, toate ziarele din Boston, ba și cele din New York or să fie pline de acest caz.

— Bine, dar acesta este orașul meu, eu sînt răspunzător pentru cercetări...

— Enigma aceasta ar trebui elucidată în următoarele cîteva ceasuri.

Mă privi mirat.

— Credeți c-o să reușim, doctore? Poate știți dv. cum a fost otrăvit judecătorul?

— Nu, încă nu. Eu cred că enigma este legată de garguiul acela. Judecătorul Bailey a încercat să-mi spună ceva pînă a nu muri. N-am putea să vedem garguiul?

— Ar trebui să vă urcați pe acoperiș. Vă amintiți de anul trecut? Muncitorii au vrut mai degrabă să-l astupe decît să-l repare.

— Mi-amintesc. Dar înclinația acoperișului nu este prea abruptă. Un om tînăr și agil poate ajunge pînă acolo fără nici o dificultate.

— Credeți că dv., doctore...

— Cred că cel mai bine ar putea-o face Bob Yale. Eu l-aș putea ajuta să se urce pe frînghie...

L-am sunat pe Bob iar acesta a venit de îndată. După ce examină acoperișul bătrînei clădiri a tribunalului, zise:

— Acolo vrei să te cațeri, Sam?

— Desigur. Acum cîțiva ani n-ai fi stat pe gînduri. Închipuiește că încă ești flăcău... Te legi cu o centură de protecție...

— Și ce presupui tu că vei găsi în gargui?

— Nu știu, dar trebuie să-l cercetăm. Este singura cale.

Își ridică privirea spre acoperiș.

— Înseamnă că trebuie să le controlăm pe toate patru.

— Cu puțin noroc, nu.

Își dezbrăcă haina și-și suflecă mînecile.

— Bine, Sam. Cu care începem?

Am rămas puțin pe gînduri, apoi i-am răspuns:

— Bailey a fotografiat de jos unul din cele patru garguiuri. Dacă o să vedem ce se află în spatele fotografiei, am putea afla care este cel cu pricina. Și cu acela vom începe.

Examinînd fotografia, am ajuns la concluzia că garguiul în cauză poate fi cel din partea stîngă a colțului din față. După ce am ajuns pe acoperiș ne-am îndreptat spre el. Cureaua cu care era legat Bob în jurul mijlocului am înfășurat-o, pentru mai multă siguranță, în jurul coșului casei, în așa fel, încît numai de căzut nu putea fi vorba.

— M-am cățărat pe copaci mult mai înalți decît casa asta, îmi strigă el în timp ce se cobora încet pe acoperiș.

— Fii atent cînd ajungi la margine. N-aș vrea să...

Încălecă pe gargui și începu să-i mîngîie chipul de piatră.

— Ce trebui să caut?

— Sînt astupate cu ceva?

— Da, cu ciment.

— Oh!

— Nu pot pătrunde prin el, Sam. Trebuie dat jos și intrat cu tîrnăcopul.

Am rămas lîngă hornul casei ținînd bine celălalt capăt al frînghiei. Jos în stradă se strînseseră deja oameni care arătau spre noi. Eram într-o situație cumva caraghioasă...

— Uită-te în deschizătură, i-am strigat lui Sam. N-a rămas necimentată nici o gaură, dar vezi, poate dai totuși de o gaură neastupată.

S-a aplecat cît a putut el de mult pe spatele garguiului în timp ce eu mă rugam la dumnezeu să-l țină...

— Am prins ceva' strigă.

Am observat cum mîna în care ținea un pachețel se mișca în gura creaturii și am respirat ușurat. Deci ideea mea n-a fost chiar atît de trăznită...

Bob se cățără pe acoperiș venind spre mine. Ținea în mînă pachețelul învelit într-o hîrtie uleioasă legată cu o sfoară.

5.

— ÎNCĂRCĂTURA cu ceas a garguiului, am recunoscut în timp ce cîntăream pachetul în mînă. Cineva a avut grijă să nu se dea peste el pînă la o nouă curățenie. Ceea ce nu s-ar fi petrecut prea curînd.

— Dar ce e-n pachet? întrebă Bob.

— Să coborîm numai de pe acoperiș

şi vom afla.

Şeriful Lane privi peste umăr în timp ce desfăceam pachetul. Conţinea acte şi documente juridice care demonstrau că judecătorul Bailey şi judecătorul Maitland fuseseră proprietarii unui magazin din Boston care desfăcea băuturi spirtoase.

— Drace! strigă şeriful. Cine ar fi crezut una ca asta despre ei...

— Bine, dar care-i mobilul crimei? zise Bob Yale.

— Poate că Bailey s-a simţit vinovat şi a lăsat pentru viitor această dovadă. Să mergem să-i facem o vizită judecătorului Maitland.

— Mai ai nevoie de mine? întrebă Bob Yale.

— Nu, ai fost colosal acolo pe acoperiş.

— Mă gîndesc numai de unde ar fi făcut rost de un doctor dacă am fi căzut amîndoi de acolo, Sam!...

Judecătorul Maitland ascultă cu vădită neplăcere cînd i-am povestit despre cele găsite în gura unuia dintre demoni.

— Bailey avea sentimentul că face un lucru rău, zise el în cele din urmă. Eu cred dimpotrivă, că un judecător îşi poate investi banii în ce crede el de cuviinţă, la fel ca oricare alt muritor. Iar a avea o parte dintr-un restaurant din Boston nu vine în contradicţie cu responsabilitatea ce o am ca deţinător al unui scaun de judecător.

— Numai că nu-i vorba de un restaurant oarecare, judecător Maitland, ci de comerţ ilicit cu băuturi alcoolice, fapt care contravine legii...

— Dacă va fi ales Al. Smith, lucrurile or să se schimbe.

— N-am venit să fac politică, eu vreau să-l ajut pe şerif să elucideze circumstanţele în care s-a comis crima.

— Dv. vă imaginaţi că eu l-am ucis pe Bailey pentru a ascunde existenţa întreprinderii noastre? strigă el enervat. În primul rînd eu nu am făcut aşa ceva. În al doilea, aş vrea să ştiu cum l-aş fi putut otrăvi cu apa din care a băut Bailey dacă în timpul acela eu nu mă aflam în sală ci în biroul meu?!

Trebuie să recunosc că avea dreptate. E-adevărat că Bailey murise cu cuvîntul gargui pe buze, dar asta nu înseamnă că ultimul cuvînt rostit de el are vre-o legătură cu asasinarea sa. Poate că el a vrut doar să atragă atenţia asupra tainei pe care o ascundea...

— Bine, am spus în timp ce mă îndreptam spre uşă. O să vorbim mai tîrziu despre asta...

— Hawthorne!

— Ce este?

— Ce faceţi cu hîrtiile găsite?

M-am întors şi m-am uitat la el. Avea înfăţişarea un om îngrozit.

— O să văd, am spus. Încă nu am hotărît nimic.

În faţa clădirii tribunalului oamenii se strînseră grupuri-grupuri. Ne văzuseră pe acoperiş, pe mine şi pe doctorul Yale şi se minunară de una ca asta.

Întorcîndu-mă, l-am găsit în biroul meu pe şerif.

— Veniţi repede, domnule doctor! strigă la mine sora April. Şeriful Lane tocmai a găsit ceva!

Ceea ce mi-a arătat şeriful mi-a tăiat respiraţia.

— Mirosiţi şi dv. doctore, zise, şi-am băgat sub nas o fiolă cu un lichid incolor.

— Cianură de potasiu, am spus. Unde aţi găsit-o?

— În coşul de gunoi din faţa clădirii tribunalului. L-am văzut pe avocatul Simmons aruncînd ceva la coş şi fără să ştiu de ce, mi-a venit ideea să mă uit acolo. Fiola era chiar deasupra.

— Foarte interesant.

— Credeţi că Simmons a făcut-o? întrebă sora April.

— O să-l interogăm, am spus. Mai înainte de asta însă am o altă idee: să mergem în seara asta în sala tribunalului şi să reconstituim acţiunea.

— Ce spuneţi?

— Ai auzit bine ce am spus, şerife. Vrem să fie cît mai mulţi avocaţi. Dar şi acuzatul şi membrii juriului. Şi cît mai mulţi spectatori vom putea mobiliza. Totul va fi ca azi după masă, în frunte cu Tim Chauser şi cana cu apă.

— Şi credeţi că în felul acesta vom descoperi cum a fost otrăvit judecătorul Bailey?

— Poate, dacă vom avea noroc...

— Bine, dar dacă-i voi strînge pe toţi aceşti oameni, va lipsi tocmai elementul principal.

— Judecătorul Bailey.

— Exact.

— Poate reuşesc să-l conving pe judecătorul Maitland să joace el acest rol.

— Pe Maitland?

Am dat din cap.

— Să fiţi toţi acolo la ora opt, şerife!

6.

FIX la opt am ajuns la banca rezervată juriului şi m-am aşezat lîngă doamna Landsmith. Eram prezenţi cu toţii: juraţii, Tim Chauser, procurorul, acuzatul şi apărătorul lui. În prima bancă, se aflau văduva răposatului şi cîţiva spectatori. Venise pînă şi Bob Yale. El se aşeză mai în spate, aşa cum stătuse şi în timpul procesului. Numai scaunul judecătorului rămase gol. Tim Chauser sări însă repede de la locul lui anunţînd venirea judecătorului Maitland.

Ne-am ridicat cu toţii în picioare. Maitland ocupă fotoliul rezervat judecătorului şi aruncă o privire asupra noastră.

— Mi-am dat acordul pentru organizarea acestei şedinţe numai pentru că mi s-a spus că ea ar putea contribui la elucidarea împrejurărilor cumplitei crime petrecute azi aici. Sala rămîne mai departe o sală de judecată şi n-o să admit nici o manevră care ar putea influenţa desfăşurarea ulterioară a procesului lui Flavor. Puteţi lua cuvîntul, doctore Hawthorne, zise el întorcîndu-se spre banca juraţilor.

M-am ridicat şi am început prin a arăta fiola cu otravă pe care — după cum ştia şeriful — o aruncase la coş avocatul Simmons.

— Aceasta este, doamnelor şi domnilor, arma cu care judecătorul Bailey a fost omorît acum cîteva ore în această sală. Cianură de potasiu.

Tim Chauser se mişca nervos lîngă masa lui şi privea la cana goală.

— Aţi vrea să fiţi amabil, domnule Simmons, şi să ne spuneţi cum a ajuns

fiola în mîna dv.?

— Nu, domnule. N-am ce vă spune.

— Vă mulţumesc, domnule Simmons, am zis şi m-am întors către judecătorul Maitland. Acum, cu permisiunea dv., voi arăta cu precizie cum poate fi otrăvit un judecător într-o sală de judecată arhiplină.

— Sper să nu devin eu însumi victimă, zise Maitland.

— N-aveţi de ce vă teme, am spus. Acuzatul să se aşeze exact pe locul pe care stătea azi după masă.

După ce Flavor a ajuns la loc iar Simmons s-a așezat în fața lui, am continuat:

— Tim, ia cana și umple-o cu apă, exact cum ai făcut după masă.

Tim Chauser se ridică ezitînd și se apropie de fotoliul judecătorului. Întinse încet mîna după cana goală aflată, împreună cu trei pahare, ca și cînd i-ar fi fost teamă. În cele din urmă o luă și se îndreptă cu ea spre chiuvetă. La fel ca în urmă cu cîteva ore, privirile tuturor erau îndreptate asupra lui. Umplu cu grijă cana, se întoarse cu ea pînă lîngă fotoliu și o așeză pe tavă.

— Mulțumesc, Tim, am spus. Dumneavoastră toți, doamnelor și domnilor, ați văzut ce s-a petrecut. A existat cumva vreo posibilitate ca apa din cană să fie otrăvită fără ca cineva să observe?

— Nu, răspunse șeriful aflat în primul rînd. În afară de asta am primit informația că în cană n-a fost nici urmă de otravă, în timp ce într-unul din pahare, da.

— Am presupus. Dar cum și cine a putut otrăvi apa din pahar? S-o fi făcut cumva chiar judecătorul Bailey? Presupun — și toate împrejurările, toate circumstanțele susțin afirmația mea — că n-a fost vorba de o sinucidere. Nimeni însă n-a putut pune otrava în pahar după ce apa a fost turnată. Singura posibilitate ar fi — am făcut o pauză lăsîndu-i o clipă să se gîndească la spusele mele pînă cînd eu am tăiat fiola și am trecut cu ea peste tava cu paharele — singura posibilitate ar fi deci ca otrava să fi fost deja în pahar.

Judecătorul Maitland privi cu ochi măriți cum turnam otrava în paharul de lîngă cotul lui. Soluția nu reuși să acopere fundul paharului.

— Otrava nu era colorată în vreun fel și chiar dacă Bailey a observat ceva suspect, el și-a zis mai mult ca sigur că erau cîteva picături de apă. Cînd și-a dat seama de miros a fost prea tîrziu.

— În acest caz paharul a putut fi otrăvit în cursul dimineții de absolut oricine, zise Maitland iritat desigur că bănuiala se îndrepta cumva împotriva lui.

— Absolut de către oricine, am fost eu de acord. De aceea este foarte important să stabilim de unde a luat Simmons fiola cu otravă, sau în care fusese otrava.

Avocatul privi nesigur peste asistență. Eu am ridicat cana și am umplut un pahar pe jumătate, așa cum făcuse și judecătorul Bailey. După aceea am trecut pe lîngă avocat îndreptîndu-mă spre balustradă, arătînd spre o femeie din primul rînd.

— Otrava asta a fost la dv., doamnă Jastrow, nu-i așa?

— Eu..., încercă ea să vorbească fără însă să și reușească. Apoi s-a ridicat ca și cînd ar fi vrut să fugă. Șeriful Lane fu însă dintr-o săritură lîngă ea.

— Aveți dreptate. După moartea lui Walt am vrut să mă omor și eu. Domnul Simmons a găsit însă otrava și mi-a luat-o. Vă jur însă că nu am nici o legătură cu moartea judecătorului Bailey!

— Știu asta, am spus. Mă gîndesc numai cum a putut ajunge otrava în paharul judecătorului. Acesta a pus mîna pe un pahar, dar observînd ceva pe marginea lui l-a pus la loc pe tavă. Paharul pe care el l-a folosit pînă la urmă — și în care otrava trebuie că se afla deja pusă — era unul din cele două care mai rămăseseră pe tavă. Cel mai aproape de banca rezervată acuzatului.

Aron Flavor se întoarse brusc spre mine.

— Vreți să spuneți că otrava îmi era destinată mie?

— Exact, domnule Flavor! Vă era destinată, precum spuneți. În clipa cînd privirile noastre ale tuturor erau ațintite asupra lui Tim Chauser, care umplea cana, dv. ați ridicat mîna deasupra paharului și ați golit conținutul fiolei. Otrava ați pus-o pentru dv. Dar, cu toate astea ați tăcut atunci cînd Bailey a turnat apă în pahar. De ce, Flavor? Presupun că în fracțiunea aceea de secundă v-a trecut prin cap că moartea judecătorului și prelungirea procesului ar conduce cumva la eliberarea dv. Așadar, Bailey a băut otrava care vă era adresată dv... Iar dv. ați tăcut...

— Bine, dar asta este o nebunie! protestă acuzatul. De unde am putut lua

eu fiola cu otravă?

— V-a făcut doamna Sarah rosti de ea. Una pentru dv., una pentru dînsa. V-aţi înţeles să vă sinucideţi amîndoi în cazul că dv. aţi fi dovedit şi condamnat.

— Şi cum credeţi că i-a fost transmisă fiola? întrebă şeriful. Doamna Sarah n-a fost cîtuşi de puţin în preajma acuzatului.

— Unul dintre membrii juriului a văzut-o meştecînd gumă, iar eu am văzut cum Aron Flavor şi-a trecut mîna pe partea din spate a spătarului băncii, exact aşa cum făcuse Sarah cu puţin timp înainte. Ea lipise fiola cu gumă de mestecat de spătarul băncii. Flavor n-a făcut altceva decît s-o deslipească. În timp ce noi toţi ne uitam la Tim Chauser cum umplea cana, Flavor a golit otrava în paharul aflat cel mai aproape de el. Nu-i de mirare că doamna Jostrow a fost atît de buimăcită de moartea judecătorului. Ea ştia cum s-a produs moartea acestuia!

— O dovadă a tentativei de sinucidere, zise judecătorul Maitland apăsat. Acest lucru va fi foarte important de ştiut pentru evoluţia viitoare a cazului...

— N-o să mai fie nici o evoluţie viitoare, strigă Flavor ridicînd paharul plin şi dînd peste cap conţinutul mai înainte ca cineva să-l fi putut opri. Toţi cei din sală încremeniseră.

Am dat din cap luîndu-i frumuşel paharul din mînă.

— N-o să scapi atît de ieftin, Flavor. Şi asta pentru simplul motiv că fiola pe care am turnat-o în pahar pentru demonstraţie a fost plină cu... apă chioară!

7.

— Ei, sfîrşi doctorul Sam Hawthorne, şi astfel a avut loc o nouă înfăţişare. De data asta nu mai eram în juriu. Aron Flavor a primit douăzeci de ani pentru uciderea lui Walt Jostrow. În schimb n-a mai fost condamnat pentru faptul de a-l fi lăsat pe judecătorul Bailey să bea otrava pe care şi-o pregătise...

ROALD DAHL

SOCIETATEA „RĂZBUNAREA“

înd m-am trezit, afară ningea. Îmbrăcat în halatul lui verde, George se aplecă peste ochiul de aragaz pregătind cafeaua.

— Ninge, am zis.

— Da, răspunse George. E iarnă de-adevăratelea...

M-am sculat din pat și m-am dus la ușă pentru a lua ziarele de dimineață, dar m-am întors repede și m-am băgat din nou în scutece ținîndu-mi cîteva clipe mîinile între picioare pentru a mi le încălzi.

— Ioc poștă?

— Ioc.

— Nu ți se pare că bătrînul ne-a cam lăsat baltă?

— Probabil și-o fi zis că ne-ajung patru sute de dolari pe lună, am răspuns.

— El n-a fost niciodată la New York, habar n-are ce înseamnă traiul aici.

— Dar nu scrie nicăieri că trebuie să toci totul într-o singură săptămînă.

— Să tocăm, vrei să spui! zise George proțăpindu-și piciorul în pămînt și privindu-mă fix.

— Da, da, să tocăm adică... am mormăit.

Cafeaua era de-acum gata și George așeză ceștile pe măsuța dintre paturi.

— Omul nu poate trăi fără bani, constată George.

Își dezbrăcă halatul și se vîrî și el în pat. Am răsfoit ziarele, apoi am început să le citim, mai întîi pagina rezervată curselor de cai și fotbalului, apoi am trecut la rubrica lui Lionel Pantaloon. Îl citeam pe Pantaloon în fiecare dimineață, ca dea altfel încă alți douăzeci sau treizeci de milioane de oameni din această țară. Ca să zic așa, Pantaloon făcea parte din ritualul meu de fiecare dimineață, la fel ca bărbierul sau cele trei căni cu cafea.

— Da' știi că are nerv?!

— Cine?

— Lionel Pantaloon ăsta, cum cine?

— Ce scrie?

— Ca de obicei. Ascultă: „Bancherul William S. Womberg s-a lăsat văzut trei seri la rînd la „Penguin Club“ în compania frumoasei actrițe, domnișoara Theresa Williams... Doamna Womberg stă acasă în dureri de cap, adică exact starea pe care ar avea-o fiecare femeie al cărei soț iubit s-ar afișa cu domnișoara Williams...“

— Bună, zise George, dar știi ce aș face eu dacă aș fi William S. Womberg? I-aș cîrpi lui Pantaloon ăsta una drept între ochi.

— Numai că domnul Womberg este un bătrînel citit și bine educat. El ar putea cam greu să...

Apoi de unde, de neunde, mi-a venit ideea. Tocmai în momentul cînd vorbeam cu George. Am simţit cum mi se cuibărea în creier. Am tăcut chitic, nevrînd s-o sperii, iar după alte cîteva clipe totul mi s-a părut foarte limpede: pusesem la punct un plan genial!

M-am întors şi l-am surprins pe George cum se zgîia la mine, cu o expresie ciudată pe figură.

— S-a întîmplat ceva? Ce este?

— Mi-a venit o idee, George. Ascultă-mă cu atenţie, pentru că am o idee care pur şi simplu ne va scoate din sărăcie. Sîntem pe geantă, zău aşa...

— Sîntem.

— Tu nu crezi că în dimineaţa asta William S. Womberg e făcut foc pe Lionel Pantaloon?

— Făcut foc?! a strigat George. Clocoteşte, omule, clocoteşte mai dihai ca iadul.

— Perfect, şi nu crezi că i-ar fi drag să-l vadă pe Lionel Pantaloon ăsta primind una straşnică în nas?!

— Ba cred că da...

— Şi nu crezi că domnul Womberg ar fi dispus să plătească pe cineva, care, printr-o acţiune discretă şi sigură, ar face-o?

George mă fixă cu privirea şi puse cu grijă ceaşca pe măsuţă. Pe faţă i se revărsă un zîmbet.

— M-am prins... am înţeles...

— Şi asta-i numai o părticică din planul meu. Dacă o să citeşti rubrica lui Pantaloon, ai să vezi că domnul Womberg nu este singurul de care se leagă. Uite, am continuat ridicînd ziarul, ascultă: „Doamna Ella Gimpl... are în bancă un milion..."

— Şi ce zice Pantaloon despre asta?

— Că-i cîştigă de pe urma prietenilor, la ruletă...

George se aşeză pe marginea patului aşteptînd să vadă ce urmează.

— Atît cu Lionel Pantaloon, am conchis peste cîteva clipe. Dar nu uita că mai sînt şi alţi tipi cu rubrică: Harry Weyman, Claud Taylor, Jacobs Surinski şi încă un întreg cîrnat...

— Păi... asta cam aşa este...

— Şi-ţi spun eu că nimic nu-l oftică mai tare pe-un bogătaş decît atunci cînd cineva îi rîde în nas şi-l face de două parale în mod public...

Eram eu însumi tulburat. M-am sprijinit cu o mînă de masă iar cu cealaltă mi-am făcut vînt.

— Cît ai bate din palme fondăm o organizaţie care o să se numească... Cum naiba să se numească? Lasă-mă să mă gîndesc puţin... O să se numească... „Răzbunarea". Ce zici?

— Cam ciudat nume...

— Ciudat, dar bun. Îmi place: „Răzbunarea", sună frumos. Dăm să ne imprime cărţi de vizită pe care apoi o să le trimitem clienţilor noştri. Le aducem aminte că au fost insultaţi, ultragiaţi şi făcuţi cu ouă şi cu oţet în mod public şi le propunem un anume soi de răzbunare. Vom cumpăra toate ziarele, vom urmări toate rubricile şi vom face zilnic zece sau mai multe scrisori prosperilor noştri clienţi...

— Excelent! Colosal!

— Vom fi bogaţi! Vom fi foarte bogaţi! Şi încă foarte repede!

— Trebuie să trecem imediat la treabă.

Am sărit din pat, mi-am luat un carneţel şi un creion după care m-am băgat repede la loc. Trebuia să vedem mai întîi ce trecem pe cărţile de vizită. Am scris în partea de sus a foii de hîrtie „Societatea Răzbunare", apoi am purces la formularea foarte rafinată a scrisorii explicative, referitoare la ce este şi ce vrea organizaţia. Am terminat cu fraza: „Întrucît «Societatea Răzbunarea» îşi asumă, în numele dv., răzbunarea ziariştilor cu rubrică, vă oferim, la alegere, metoda de răzbunare pe care o veţi găsi cea mai potrivită (împreună cu sumele respective)"

— Ce vrei să spui cu „metoda de răzbunare pe care o veţi găsi cea mai potrivită"?

— Trebuie să-i laşi să aleagă,noi trebuie să facem o listă cu cele mai felurite pedepse. În primul rînd e vorba de un pumn în nas. Unu şi bun. Pentru cît dăm noi un pumn d-ăsta?

— Păi... să-l tot dăm pentru cinci sute...

— Apoi? am întrebat după ce am trecut suma.

— Apoi un pumn în ochiul cu monoclu, propuse George.

Am scris: 2/ pumn în ochiul cu monoclu, suma 500 dolari.

— Nuuu! protestă George. Nu-s de acord cu suma. A aplica un pumn a-ntîia în ochiul cu monoclu cere categoric mai multă dibăcie, mai mult timp decît pentru un amărît de pumn în nas. Asta-i de-acuma treabă de specialist. Treci acolo șase sute.

— Buuun, de acord. Șase sute. Și mai departe?

— Mai departe, și unul și celălalt, se-nțelege.

George era în elementul lui.

— Și unul și celălalt dintr-o dată?

— E clar, nu? Deci, 3/ pumn în nas — pumn în ochiu cu monoclu. O mie o sută.

— Pentru pumn în nas — pumn în ochiul cu monoclu ar trebui să facem o reducere. Propun o mie...

— Bine, dar e-al naibii de ieftin. O să abuzeze toți de forma asta de pedepsire.

— Bine, mai departe...

Am tăcut amîndoi căzînd pe gînduri. Pe fruntea îngustă a lui George se iviră trei cute. Se scărpină în cap în timp ce eu mă gîndeam la toate lucrurile posibile și imposibile. În sfîrșit, am găsit! George urmărea scrisul meu pe foaia de hîrtie, silabisind: 4/ punerea unui șarpe cu clopoței (fără otravă) pe podeaua mașinii, lîngă pedale.

— Isuse Christoase! zise George. Păi din asta se poate muri de frică!

— Nu-ți fie teamă...

— Bine, să zicem, dar de unde iei șarpele?

— Îl cumpăr. Sînt peste tot de vînzare. La asta cît trecem?

— O mie cinci sute, zise George.

— Ne mai trebuie un singur punct.

— Gata, am găsit... Dezbrăcarea la piele și ciorapi și eliberarea pe Fifth Avenue la o oră de vîrf, zise George și rîse triumfal.

— Asta nu se poate!

— Taci și scrie! Și treci două mii în dreptul ei. Nu ți-ar place dacă domnul Womberg ți-ar oferi două miare...?

— S-a făcut, am zis scriind. Ajunge, avem o listă întreagă.

— Bine, și unde o tipărim?

— George Karnofisky are o mică tipografie pe Third Avenue. Tipărește anunțuri festive și fel de fel de date despre bogătani. O s-o facă pentru noi...

— Și-atunci ce mai așteptăm?

Am sărit amîndoi din pat și ne-am luat țoalele pe noi.

— E douăsprezece, dacă ne grăbim puțin îl prindem pînă a nu se duce la masă...

Pe trotuare se așternuse o zăpadă alunecoasă, cu toate acestea am zburat pur și simplu pînă la Karnofisky. Acesta tocmai își îmbrăca haina.

— Claud! strigă el de cum mă văzu. Salut, băiete! Ce mai faci? mă întrebă strîngîndu-mi mîna.

I-am răspuns la salut, apoi i-am spus că vreau să discutăm o afacere urgentă. Își dezbrăcă haina și ne pofti în biroul lui.

Ajungînd la sfîrșitul primului sfert al explicației mele, el a început să zîmbească. Am scurtat-o și i-am întins lista noastră. El o luă, începu să citească și pe măsură ce parcurgea textul trupul lui se zguduia din ce în ce mai tare de rîs. Terminîndu-l de citit, se bătu cu amîndouă mîinile pe pulpe și rîdea ca un nebun. Noi, nevăzînd nimic caraghios în treaba asta, îl priveam mirați. În cele din urmă s-a mai liniștit, și-a scos batista din buzunar și s-a șters îndelung la ochi.

— În viața mea n-am rîs cu atîta poftă. E-o glumă perfectă, pe cinstea mea. Iar acum vă invit să luăm masa împreună...

— Ascultă, i-am spus, nu-i vorba de nici o glumă. Și nu-i nimic de rîs. Ești pur și simplu martorul nașterii unei noi organizații...

— Fie, dar haideți să mergem... Și începu iarăși să rîdă. Haideți să mergem la masă...

— Cînd poți s-o tipărești? I-am întrebat cu glas ferm și foarte comercial.

El se opri și strîmbă din nas.

— Voi... voi... asta... vorbiți serios?

— Sigur. Ești aproape de nașterea unei...

— Bine, bine... Eu cred că voi ați înnebunit și că o să dați de bucluc...

Băieţilor de la gazete le place să se ia de alţii, dar nu le place pentru nimic în lume ca altcineva să se lege de ei.

— Cînd poţi s-o tipăreşti fără ca muncitorii tăi să cunoască textul?

— O să le tipăresc eu însumi, e tot ce pot face pentru voi. Cîte vreţi? întrebă şi se puse iarăşi pe rîs.

— Pentru început o mie... Şi plicuri...

— Bine, treceţi pe la două.

I-am mulţumit şi am plecat, auzindu-l cum rîdea de se scutura tot...

Ne-am înfiinţat la el fix la două. George Karnofisky era în birou. Pe o măsuţă se vedeau un teanc de cărţi de vizită gata tipărite. Erau de format mare, de două ori mai mari decît anunţurile festive sau invitaţiile la cocteiluri.

— Poftiţi-le, zise el, abia înghiţindu-şi rîsul. Sînteţi mulţumiţi?

— Excelente! Ai pus şi plicurile?

— Totul e-aici. De plătit o să-mi plătiţi cînd o să înceapă să vă curgă banii! Şi zicînd aceste cuvinte se aruncă în fotoliu şi rîse ca un nebun.

Am fugit repede acasă. Pe drum am consultat o carte de telefon şi am găsit, fără prea mare greutate, adresa lui William S. Womberg. George o trecu pe unul din plicuri. Doamna Ella H. Gimpl era şi ea trecută în carte aşa că i-am făcut şi ei un plic.

— Pentru astăzi ajung Womberg şi Gimpl. Să nu începem prea tare. Mîine în schimb o să trimitem zece...

— Trebuie să prindem următoarea poştă, zise George.

— Cel mai bine ar fi să le înmînăm personal. Cu cît vor primi oferta mai repede, cu atît mai bine. Mîine s-ar putea să fie prea tîrziu, nu vor fi nici pe jumătate atît de întărîtaţi ca astăzi. Noaptea îi calmează pe oameni. În timp ce tu te duci să-i înmînezi scrisoarea lui Womberg, eu o să încerc să aflu ce obiceiuri are Lionel Pantaloon.

M-am întors acasă pe la noua. George şedea pe pat, fuma şi bea bere.

— Le-am dat, am zis. Le-am băgat în cutia de poştă a lui Womberg şi a doamnei Gimpl, am sunat şi am plecat. Womberg are o casă mare, albă... Tu ce-ai făcut?

— L-am întîlnit pe un cunoscut care lucrează la redacţia sportivă a lui „Daily Mirror". Mi-a spus totul despre Pantaloon.

— Anume ce?

— Anume că Pantaloon lucrează noaptea. Începe seara şi totdeauna — şi asta este foarte important pentru noi — termină la „Penguin Club". Vine acolo pe la miezul nopţii şi rămîne acolo pînă pe la două şi jumătate. Toate bîrfele i le aduce un individ...

— Este exact ce ne trebuie, zise George foarte fericit. E-aproape simplu...

Într-unul din sertare se găsea o sticlă cu whisky pe care George, se-nţelege — n-a ocolit-o. Două ceasuri bune le-am petrecut apoi bînd şi punînd la cale planuri a-ntîia pentru dezvoltarea organizaţiei noastre... Biroul ni l-am fixat la Rockeffeller Centre. Am hotărît să instigăm cel puţin douăzeci de oameni pe zi. Eram deja teribil de bogaţi! George încercă să imite o discuţie cu Lionel Pantaloon...

— Tu eşti, Pantaloon?

— Da, domnule!...

— Bagă de seamă, băiete, mi se pare că rubrica ta de astăzi e cam slăbuţă...

— Îmi pare rău, domnule, am să caut s-o fac mai bună...

— Tocmai aveam de gînd să te schimbăm.

— Vă rog frumos mai daţi-mi o şansă...

— Fie, Pantaloon, fie, dar e pentru ultima dată. În mod cu totul excepţional băieţii îţi vor pune în maşină un şarpe cu clopoţei, răzbunarea domnului Hiram C. King, fabricant de săpunuri. Domnul King va urmări totul de pe cealaltă parte a drumului... Aşa că nu uita să-ţi joci cît mai bine rolul...

— Da, domnule... Sigur, domnule... Nu uit, domnule...

În sfîrşit, ne-am băgat în pat şi am stins lumina, dar n-am putut aţipi: în urechi îmi stăruia disputa de la telefon a lui George cu Pantaloon.

Dimineaţă am fost trezit de ceasul din turn. Bătea de nouă. George s-a dat jos din pat şi s-a dus la uşă după ziare. S-a întors aducînd şi o scrisoare.

— Deschide-o! i-am strigat nerăbdă-

tor.

El despături cu grije hîrtia, apoi citi cu glas tare, adînc și grav: **„Metodele dv. sînt cam neortodoxe. În legătură cu ceea ce vreți să-i faceți musiului aveți acordul meu. Dați-i drumul! Începeți cu punctul 1. și dacă veți avea succes continuați pînă la 5. Trimite-mi numărul contului dv. William S. Womberg".**

Am început să chiuim și să sărim în sus de bucurie mulțumindu-i tare lui Womberg. George făcea tumbe prin pat și cred că același lucru îl făceam și eu.

— Cînd începem? Astă seară?

Mi-a trebuit o clipă de răgaz pentru a putea răspunde. Mi-am luat halatul, mi-am aprins o țigară și am început să mă plimb prin cameră de colo-colo.

— Nici o grabă, am zis. O să-i îndeplinim mai tîrziu dorința lui Womberg. Mai întîi trebuie să trimitem scrisorile pentru astăzi.

M-am îmbrăcat repede și am trecut strada pînă la chioșcul de peste drum de unde am cumpărat cîte un exemplar din fiecare ziar pe care-l aveau. Am revenit apoi repede în casă. Următoarele două ceasuri le-am petrecut cu citirea rubricilor în care am dat peste unsprezece cazuri. Lucrurile mergeau, deci, bine. După masă am distribuit alte scrisori, iar pe la șase ne-am întors acasă frînți de oboseală, dar cu sentimentul datoriei împlinite, al lucrului temeinic făcut. Ne-am încropit cîte o cafeluță, iar cina am servit-o la pat. După aceea am mai citit de cîteva ori scrisoarea lui Womberg.

— Practic el ne face o ofertă de șase mii de dolari, adică a ales toate punctele de la 1. la 5., zise George. Nu-i prost începutul... Șase mii pe zi, asta face... un moment... da, asta face două milioane de dolari pe an, fără a pune și duminicile la socoteală. Un milion de căciulă! Sîntem al naibii de bogați!

— După un timp, o să ne mutăm pe St. Regis...

— Iar și mai încolo ne cumpărăm o casă...

— Una ca a lui Womberg...

— Aha... Exact ca a lui. Pînă atunci trebuie să ne punem însă pe treabă. Mîine îl luăm în primire pe Pantaloon. Îl așteptăm pînă vine la „Penguin Club", la 2,30, și conform planului, îi altoim un pumn în nas.

— O să fie pur și simplu emoționant, dar cum facem să dispărem?

— Pentru treaba asta închiriem o mașină. Avem bani pentru atîta lucru. Eu rîmîn la volan la zece metri departe de tine, cu motorul aprins. Portiera va fi deschisă așa că vei putea sări fără probleme. Apoi vîrrrrr... Și gata!

— Excelent! Îi administrez o directă de dreapta de...! zise el strîngînd tare pumnul drept și arătînd cum anume i-o administrează.

Dimineața următoare m-a trezit strigătul lui George, stînd lîngă patul meu.

— Privește, am mai primit patru scrisori!

— Deschide-le repede!

Iată textul primei scrisori:

„Stimată organizaţie, propunerea dv. este cea mai bună dintre toate propunerile pe care le-am primit în ultimii cinci ani. Aplicaţi-i domnului Jacobs Swinsky punctul 4. Sînt în stare să vă plătesc dublu dacă aţi uita şi aţi pune şi niscaiva otravă. Cu salutări, Gertruda Pokier-Vandervelt.

P.S. Vă sugerez să asiguraţi şarpele..."

A doua scrisoare glăsuia:

„Cecul pentru cinci sute de dolari este gata completat şi se află pe birou, în faţa mea. El v-a fi expediat în clipa în care voi avea dovada că i-aţi aplicat una în nas lui Lionel Pantaloon. Al dv. Wimbrov Gallgoly."

În fine, în cea de a treia se preciza:

„Starea actuală a gîndurilor mele mă obligă să vă răspund la scrisoare şi să vă cer să-l scoateţi pe canalia aia de Walter Kimedy dezbrăcat pe Fifth Avenue. Ofer un premiu special dacă acest lucru va fi realizat pe zăpadă şi la o temperatură sub zero grade. H. Gresham."

Ultima scrisoare era semnată de Claudia Valthrop-Hines şi propunea să-i abţiguim lui Pantaloon una în nas...

George puse scrisorile pe masă. Urmă o clipă de linişte. Ne-am privit o clipă reciproc, prea fericiţi pentru a ne putea spune ceva. În gînd am socotit fiecare suma totală pe care ne-o aduceau cele patru cecuri.

— Cinci mii de dolari, în total, am zis.

— Claud, nu crezi c-ar fi cazul să ne mutăm?

— Încă nu; n-avem timp acuma de mutat. Tu nu vezi că nu mai prididim cu trimisul scrisorilor? Mai întîi trebuie să ne îndeplinim obligaţiile. Avem treabă pînă peste cap...

— Dar să extindem activitatea organizaţiei?

— Mai încolo... Dar ia stai! Am găsit! Prindem trei muşte dintr-o lovitură! Satisfacem trei dorinţe dintr-o dată!

— Cum adică?

— Încă nu te-ai prins? Păi e simplu: îi ardem lui Pantaloon una în nas şi cu asta am satisfăcut trei dorinţe... A lui Womberg, a lui Gallgoly şi cu a Claudiei Hines. Fiecare va crede că pumnul a fost aplicat în numele lui...

— Asta-i o treabă colosală!

— Celelalte pedepse le vom ţine pînă se mai adună.

— Astă seară ne ocupăm de Pantaloon. Trebuie să închiriem o maşină şi să trimitem cîte o telegramă celor trei pentru a veni să vadă ce şi cum.

Ne-am îmbrăcat şi am ieşit repede din casă. La un garaj mic şi liniştit din apropiere ni s-a oferit un Chevrolet model 1934, contra a opt dolari pe seară. După aceea am trimis trei telegrame identice, rafinat concepute: **„Sperăm că la 2,30 ne vom întîlni în faţă la „Penguin Club". Cu salutări..."**

— Am uitat un lucru, am zis. Trebuie să te maschezi, Pantaloon sau patronul te-ar putea recunoaşte mai tîrziu. Trebuie să-ţi pui mustaţă falsă...

— Eu, dar tu?

— Eu n-am nevoie, voi fi în maşină, n-are cum să mă vadă...

Am intrat într-un magazin de jucării şi am cumpărat o mustaţă neagră de toată frumuseţea. Vînzătorul ne-a dat şi lipici şi ne-a arătat şi cum trebuie lipsită ea pe buza de sus...

— O să moară copiii de rîs, a zis vînzătorul.

— Chiar că o să moară, răspunse George.

De-acuma totul era pregătit, dar mai aveam timp berechet. De trei amărîţi de dolari ne-am cumpărat ceva de-ale gurii şi am intrat şi la un cinema. La unsprezece am luat maşina şi am plecat încet pe stradă. Aşteptam să se facă ora noastră.

— Ar trebui să-ţi pui mustaţa, să te obişnuieşti cu ea. Şi fii atent ca lovitura să pice exact pe vîrful nasului, e clauză de contract! Clienţii vor veni să vadă!

La două din noapte am trecut încet pe lîngă „Penguin Club" pentru a studia terenul.

— Parchez aici, la mică distanţă de intare, în întuneric. Îţi las portiera deschisă...

— Bine, dar cum arată? De unde ştiu eu care-i?

— Nu-ţi face griji, m-am gîndit eu şi

la treaba asta, i-am răspuns şi am scos din buzunar o bucată de hîrtie. Ia-o. O dai portarului şi-i spui să o ducă repede la Pantaloon. Vei fi speriat de moarte, dar vei avea succes. Pun pariu pe unu la o sută că Pantaloon o să vină...

Pe hîrtie era scris: **„Sînt funcţionar la un consulat. Veniţi repede, vă rog, pînă la uşă. Am ceva pentru dv. Repede, sînt în pericol. Nu pot veni eu la dv."**

— Eşti gata?

— Gata.

— Atunci îi dăm drumul! Şi arde-i una să ne ţină minte!

L-am urmărit pe George pînă a ajuns la intrare. Portarul stătea sub un baldachin roş-alb. L-am văzut ridicîndu-se şi privindu-l pe George într-un fel care nu mi-a plăcut. Era un tip înalt şi mîndru, îmbrăcat în uniformă roşie cu nasturi de aur, cu epoleţi şi vipuşcă lată la pantaloni. Rămase pe gînduri mişcînd din buze, se uită la mustaţa lui George, timp în care mi-am zis: „Doamne, am sfeclit-o! Şi-a dat seama că mustaţa e falsă, o să-l înhaţe şi cu asta basta!" Dar n-a fost aşa. L-am văzut însă pe George gesticulînd nervos. N-am auzit niciodată la el un asemenea accent şi nici atîta disperare în glas. În cele din urmă portarul se învoi.

— Daţi-mi hîrtia.

— Spuneţi-i că-i ceva foarte important. Mulţumesc...

Portarul dispăru înăuntru de unde reveni după o clipă. George se plimba de colo-colo urmărind foarte atent uşa. Trecură trei minute. George deveni şi mai nervos.

— Unde este? Vă rog daţi fuguţa şi vedeţi dacă vine sau nu...

— Dar ce-i cu dv? întrebă portarul uitîndu-se la mustaţa lui George.

— E ceva de viaţă şi de moarte, domnul Pantaloon mă poate ajuta... Trebuie să vină!

— Staţi blînd... Deschise uşa, băgă capul prin deschizătură şi auzi pe cineva strigîndu-i: „Spune-i că vine acum!"

După o clipă uşa se deschise şi în cadrul ei apăru Pantaloon în carne şi oase. Era un ins scund şi îndesat. Se opri şi se uită într-o parte apoi în cealaltă. Portarul îi mormăi ceva apoi arătă spre George.

— Ce doriţi? întrebă Pantaloon.

— Veniţi aici, să nu ne vadă cineva, zise George şi-l trase pe Pantaloon mai lîngă maşină.

— Ei, ce doriţi?

— Priviţi, strigă George dintr-o dată, arătînd cu mîna spre stradă. Pantaloon întoarse capul şi în momentul acela George îi aplică o directă de dreapta exact în vîrful nasului! Se-nţelege că pusese toată forţa în pumnul în cauză pentru că Pantaloon s-a desprins de la pămînt şi a plutit pur şi simplu pînă la zidul lui „Penguin Club". Totul s-a petrecut foarte rapid şi iată-l pe George luînd loc lîngă mine. Am plecat brusc, fără să luăm în seamă fluierele care se auzeau în spatele nostru.

— Am reuşit! respiră George adînc. Era emoţionat şi abia respira. I-am ars o directă de dreapta... Ai văzut? Ai văzut cum i-am ars-o?

Ningea din belşug. Mergeam repede şi, pentru mai multă siguranţă, schimbam des strada.

— Frumos executată, George. Faină treabă!

— Ai văzut cum l-am dezlipit de la pămînt?

— Womberg o să fie mulţumit...

— Şi Gallgoly, şi femeia aceea...

— Vine o maşină în spatele nostru, ţipă George. Sîntem urmăriţi! Sînt pe urmele noastre! Vin ca nebunii!

— Nu se poate, nu ne-au putut mirosi aşa repede. E-o coincidenţă, am zis trăgînd maşina mai pe dreapta.

— Vin după noi! Încearcă să ne descotorosim de ei!

— Cum naiba să te descotoroseşti de o maşină a poliţiei cu rabla asta model 1934? Eu opresc!

— Dă-i înainte că mergi bine!

— Eu opresc.

George protestă, dar mi-am dat seama că protestul lui era zadarnic. Am frînat lîngă trotuar. Maşina care ne urmărea a trecut pe lîngă noi şi a tras în faţa noastră.

— Repede, s-o ştergem! zise George deschizînd portiera, gata s-o-ntindă.

— Nu fii nebun, l-am calmat. Șezi blînd, nu fugi nicăieri.

— Cum e băieți? Unde vă grăbiți așa? întrebă cineva de afară.

— Nu ne grăbim, mergem și noi spre casă... am răspuns.

— Serios?

— Serios, sîntem pe drumul către casă...

Într-un colț al ferestrei apăru un cap și doi ochi neîncrezători se uitară la mine, apoi la George, apoi iar la mine.

— Afurisită treabă, zise George, încercăm și noi să ajungem acasă pînă nu se pune zăpadă prea groasă...

— Nu vă rețin mult... Vreau doar să vă plătesc pe loc, zise insul și-mi aruncă în poală un teanc de bancnote.

— Sînt Gallgoly, adăugă el. William H. Gallgoly. Stătea în zăpadă și se hlizea la noi. Am primit telegrama și v-am urmărit de vizavi. Plătesc dublu, a fost cea mai mare distracție pe care am gustat-o în toată viața mea. La revedere, băieți, și fiți atenți, vor veni sigur după voi. La revedere?

Și pînă să putem spune ceva a dispărut.

Iată-ne, în sfîrșit, la noi acasă, unde am început să ne strîngem lucrurile.

— Ai înnebunit? strigă George. Trebuie să mai așteptăm cîteva ceasuri pentru a primi banii și din partea lui Womberg și a muierii ăleia... Vom face două mii și cu suma asta putem pleca unde vrem.

Ziua următoare am petrecut-o așteptînd. Și citind ziarele dintre care unul avea pe prima pagină o coloană cu următorul titlu: **„Atacul brutal asupra unui cunoscut ziarist!"**

Spre seară am primit prin poștă două cecuri a cîte cinci sute fiecare.

Sîntem enormi de bogați și George e convins că dacă am investi cele două mii de dolari într-un cal, ar exista șanse de zece la unu să cîștigăm alte douăzeci de mii... În felul acesta ne vom asigura de o rentă pe viață...

— O să avem o casă la Palm Beach, zise George, o să ducem o viață lipsită de griji. Marile personalități vor da tîrcoale bazinului nostru... Apoi vom băga o sumă măricică într-alt cal și vom fi și mai bogați... Cînd o să ne plictisim la Palm Beach o să ne petrecem timpul liber la Monte Carlo și prin alte părți... Vom deveni niște inși marcanți ai elitei internaționale, stelele de cinema vor fi fericite să ni se afle prin preajmă, chelnerii vor face reverențe...

— Și n-ar fi exclus să ajungem și la rubrica lui Lionel Pantaloon... Numai că n-aș putea preciza cine o să ne răzbune...

DONALD MARTIN

CEI TREI DIN TREN

1.

ȘI CUMPĂRĂ bilet de tren de la New York la Pittsburgh. De la Pittsburg o luă spre Clevelena, apoi spre Chicago, și iată-l acum șezînd într-un tren care-l ducea spre Vest. Privea pe geam la sătulețele care dispăreau la fel de repede precum îi și apăreau în fața ochilor.

Plecase de la Pittsburgh de atîta vreme dar, cu toate acestea, încă nu observase cuplul celor doi bătrîni. Numai mult după aceea el și-a dat seama că merseră de fiecare dată împreună cu el iar acum ședeau chiar în același vagon, cu numai cîteva scaune mai departe de el. Nu atrăgeau nici cum atenția, nici unul nici celălalt. Bărbatul să tot fi avut la șaizeci de ani și era îmbrăcat corect. Nu era prea înalt și purta mustață, care-i dădea chipului lui o expresie gravă. Soția lui, — Frank își zise că ei sînt soți — soția lui deci, era cam de aceeași vîrstă cu el. Era mică, cu părul albit și cu un zîmbet ușor pe chipul ei liniștit, de mămică bună și cumsecade.

Frank îi observă prima dată la vagonul restaurant și ajunse la concluzia că sînt turiști. Ajunse la această concluzie după felul cum se uitau pe geam, după felul plin de interes. copilăresc aș zice, cu care examinau ținutul, arătîndu-și unul altuia cîte ceva demn de toată atenția.

Astăzi însă Frank n-ar mai fi crezut același lucru pentru nimic în lume. La vederea uniformei conductorului trenului îl trecură fiori pe șira spinării. Fiecare chip i se părea al unui suspect. Nu, categoric nu trebuia să mai aibă încredere în absolut nimeni. Întîmplările de la New York îi erau prea vii în memorie: un funcționar al băncii zăcea la spital grav rănit, iar portarul lui — al lui Frank, adică — era pe prima pagină a tuturor ziarelor. Ce era însă lucrul cel mai important era faptul că geamantănașul cu cei douăzeci de mii de dolari se afla pe scaun, lîngă el.

West, complicele lui Frank, era mort, împușcat de unul dintre funcționarii băncii, care avusese curajul nebunesc de a ignora cele două pistoale îndreptate asupra lui, apăsînd în schimb el însuși pe cocoșul pistolului pe care-l ținea în mînă. Pierderea partenerului îl afectă mult pe Frank, dar apoi, în timpul fugii disperate de la locul cu pricina, își dădu seama că întregul conținut al valijoarei — douăzeci de mii de dolari — era acum numai al lui...

Părăsi orașul chiar în noaptea aceea, mai înainte ca poliția să reușească să pună mîna pe el. La Pittsburgh își cumpără ziarele de la New York în care își găsi fotografia. Chipul lui din ziare îi zîmbea sardonic.

S-a deghizat cît a putut el mai bine, vopsindu-și părul în negru și punîndu-și ochelari. Astea îi schimbaseră întrucîtva înfățișarea, dar de spaima continuă — care îl terorizează pe oricare urmărit — nu fu chip să scape.

După cîte știa el, poliția îl căuta încă în New York. În gările din Cleveland și Chicago nu observă pe nimeni care să-l fi privit cumva cercetător. Poate ar fi bine să se ascundă la Los Angeles... Poate ar fi trebuit să treacă granița, în Mexic, iar aici să stea și să aștepte pînă cînd lucrurile se vor liniști la New York.

Cei doi soți bătrîni nu-i ieșeau însă din minte. Dacă urmăreau să-i ia banii? Dacă l-au recunoscut, dar n-au anunțat poliția, înseamnă că vor să-l fure! Încordat la maximum, Frank își zise că n-are nici un sens să vadă în fiecare ins un suspect...

La miezul nopții, trenul opri în gara unui orășel. După alergătura aceea sălbatecă din noapte trenul se opri ca și cînd ar fi vrut să-și tragă sufletul. Frank moțăia ținînd valijoara un banii pe podea, între picioare. Zgomotul roților la oprire îl trezi brusc. Se uită repede la peronul îngust și întunecat al gării, la lumina slabă din sala de așteptare. Îl cuprinse deodată o teamă teribilă de cei doi bătrîni. Aici ar fi momentul să scap de ei, își zise în gînd. Sări ca ars de pe scaun, luă valijoara și un geamantan mic din plasa de deasupra capului lui și se îndreptă grăbit spre capătul vagonului.

Din întunericul de afară venea un aer rece. Conductorul vagonului, aflat acum pe peron, îl privi mirat pe Frank în timp ce cobora scara.

— Domnul coboară? întrebă conductorul.

— Da, sînt de aici, îi răspunse Frank. Aș vrea să-mi vizitez în fugă niște neamuri. Știți... vreau să le fac o surpriză...

Fața roșie a conductorului se lăți într-un zîmbet care-i făcea și mai expresive cutele din jurul ochilor.

— Rudele dv. or să se bucure... Mai mult ca sigur...

— Trec foarte rar pe aici, remarcă Frank.

— Nicăieri nu-i mai bine ca acasă, știți și dv. cum merge vorba asta, zise conductorul. Vă doresc ședere plăcută, mai adăugă el și-și duse arătătorul la chipiu.

— Mulțumesc, răspunse Frank. Își scoase apoi o țigară și ținu bine bricheta în palmă pentru ca vîntul să nu-i stingă flacăra.

Conductorul se prinse de bara scării, ridică degetul în semn de „gata", apoi urcă în vagon. Ușa se închise cu zgomot în urma lui. Frank rămase pe peron în vreme ce trenul se puse încet în mișcare. Prin ferestrele luminate ale vagoanelor se vedeau fețe de oameni nedormiți, indiferenți. Roțile începură să se învîrtească din ce în ce mai repede apoi trenul dispăru cu totul în întunericul nopții.

Frank rămase singur, străjuit de valijoară și geamantan. Privi în jur. Orășelul se găsea de cealaltă parte a șinelor. Casele mici se orînduiau de ambele părți ale șoselei. Sus, mult deasupra lor, sclipeau stelele...

2.

ORĂȘELUL îi făcu o impresie plăcută. O așezare în care oamenii se duc să se culce la ora nouă și în care nimeni nu-l sîcîie pe celălalt cu întrebări pline de curiozitate, gîndi Frank. Poate că nu alesese locul cel mai prost...

Își luă valijoara și geamantanul și intră în gară. Cînd deschise ușa și se uită înăuntru, mai să scape valizele din mînă. Reuși numai cu mare greutate să-și revină. Pe una din băncile sălii de așteptare stăteau cei doi bătrîni împreună cu geamantanele lor. Doamna îi zîmbi, bătrînelul înclină capul în semn de salut. Frank îi privi mut. Dacă într-adevăr îl urmăreau — și se părea că lucrurile chiar așa stăteau — atunci trebuie că ei au sărit din tren în ultima clipă. Ca și el, de altfel. Stăteau liniștiți între geamantanele lor și nu păreau cîtuși de puțin surprinși.

Frank ajunse la concluzia că toată povestea asta a fost de la bun început pură întîmplare și că trebuie să se împace cu situația. Dacă ar da semne de enervare ar deveni suspect. De aceea

se îndreptă cu pas sigur spre cei doi și li se adresă zîmbind:

— B'nă seara la amîndoi, dar felul în care rosti aceste cuvinte arăta cît de colo că nu era în apele lui.

Cei doi soți îi zîmbiră cald, ca și cînd ar fi apreciat salutul lui prietenesc.

— Numai, fiți buni, și spuneți-mi, vă rog, continuă Frank cu același zîmbet pe buze, cine pe cine urmărește? Eu pe dv., sau dv. pe mine?

O clipă, după ce văzu expresia de pe fețele celor doi bătrîni, își regretă cuvintele.

— Ne aflăm și noi pe drum, se scuză bătrînelul.

— Dar așa cum stau acum lucrurile, parcă am călători împreună, remarcă Frank cu aer prietenesc.

Frank se așeză și el pe bancă. Soții întoarseră capetele spre el și-l priviră fix. Aștepta acum ca cei doi să facă un gest după care el să-și poată da seama dacă îl recunosc, dacă știu cine este — dar așteptarea lui fu zadarnică. Nici unul din soți nu făcu nici cel mai neînsemnat gest cum că ar ști cine este...

— Locuiți în acest oraș? întrebă bătrînelul.

— Nu, răspunse Frank, dar dv.?

— Da de unde! Am plecat și noi în concediu. Pentru prima dată după mulți ani de zile. Și vrem să cunoaștem puțin regiunea. Din avion omul nu poate vedea mai nimic, și din această cauză călătorim cu trenul, încercînd să vedem cît mai multe.

Frank încuviință, suna destul de credibil. Venise acum rîndul lui și era necesar să prezinte ceva la fel de rezonabil drept explicație.

— Sînt de aceeași părere cu dv., zise. În plus, aș vrea să vă spun că sînt scriitor și lucrez pentru un ziar turistic. Spusele acestea îi sunau lui însuși neadevărate, bătrînii însă le crezură. Reacția celor doi arăta că Frank făcuse impresie bună asupra lor. La un moment dat i se păru de neînțeles cum de a sărit el din tren de frică...

— Sînteți scriitor? întrebă bătrînica, luînd pentru prima dată cuvîntul.

— Da, întări Frank, și începu să-și intre repede în rol. Scriu și eu cărți și articole pentru a-mi cîștiga existența.

— Interesantă ocupație, remarcă bătrînul.

— Ce-ați zice dacă ne-am petrece noaptea aici? Schimbă brusc Frank vorba. Se ridică luîndu-și automat valijoara cu dolari și se îndreptă spre ghișeul la care se vindeau bilete. Aici dădu peste un tînăr care stătea cu mîinile în poală. Acesta îl privi pe Frank pe sub cozorocul verde pe care-l ținea deasupra ochilor.

— Nu vă supărați, începu Frank, e vreun hotel prin apropiere?

— Bine-nțeles, răspunse scurt tînărul.

— Mi-ați putea spune unde?

— Bine-nțeles că pot.

După o clipă Frank se văzu obligat să pună o nouă întrebare.

— Bine, și unde este hotelul?

— Pe strada principală, zise tînărul foarte pe scurt.

— E departe de aici?

— Strada asta principală ține cît patru blocuri.

— Mulțumesc, zise Frank întorcîndu-se. Văzîndu-i pe cei doi bătrîni stînd pe bancă, își zise că aceștia l-ar putea ajuta. Un om aflat în preajma a doi bătrînei drăguți, liniștiți și îmbrăcați curat trezește mai degrabă respect din partea celor din jur, decît neîncredere. De aceea se întoarse spre cei doi, zicîndu-le:

— Cîteva blocuri mai departe se găsește un hotel. Poate n-ar fi rău să ne încercăm norocul. Aveți de gînd să rămîneți mai mult în oraș?

— Cîteva zile, răspunse bătrînul. Se spune că este un ținut foarte frumos. La început am avut de gînd să mergem în California, dar a trebuit să ne schimbăm planul inițial...

— Și mă rog de ce?

— Aproape de New York cineva a intrat în cupeul nostru și ne-a furat cîteva geamantane și bani. Din această cauză a trebuit să scurtăm traseul.

— Îmi pare rău, zise Frank.

Bătrînul domn ridică resemnat din umeri. Frank se simți obligat să zîmbească.

— La drept vorbind, eu nici nu știu

unde ne aflăm.

— La Jennerville, răspunse bătrînul. La început, după cum am mai spus, n-am vrut să ne oprim, dar în acest orășel se găsește un muzeu al indienilor și soția mea este foarte interesată de astfel de lucruri.

Bătrînica dădu cuminte din cap și rîse.

Ieșiră din sala de așteptare, traversară șinele și o luară pe jos pe strada principală.

— Aici omul se simte cu totul altfel decît în capitală, spuse Frank.

— Soția mea și cu mine dăm întîietate orășelelor, zise convingător bătrînul.

— Și-atunci de ce nu vă stabiliți undeva, în vreun orășel, la țară...

— Ținem un magazin la New York, acolo trăiesc și copiii noștri, răspunse bătrînul.

— Ce vindeți?

— Mărunțișuri.

Mic burghezi în carne și oase, gîndi Frank.

Toate casele erau cufundate în întuneric, numai pe veranda unei construcții cu un singur etaj ardea un bec. El dădea atîta lumină încît să se poată citi firma „MOTEL". Intrară într-un holișor împodobit cu obiecte vechi și cu cîteva ghivece cu flori. Recepționerul, îmbrăcat cu o vestă verde, îi aștepta.

— A telefonat Pete și a zis că veniți încoace...

— Pete? repetă Frank.

— Da, funcționarul de la gară.

— A da, rîse Frank. Știrile se răspîndesc aici foarte repede...

— Într-un orășel oamenii se observă unul pe altul mult mai mult decît într-un mare oraș, răspunse funcționarul hotelului. Iar Jennerville nu face excepție de la regulă...

— Știți, aș vrea o cameră pentru mine și una pentru prietenii mei...

3.

RECEPȚIONERUL deschise registrul și ceru apoi numele celor trei vizitatori. Frank folosi numele de Jack Stein. Bătrînul semnă Sidney Michael, cu soția. Din New York. După ce recepționerul le întinse cheile, urcară toți trei pe scară. Camerele lor erau învecinate. Ajungînd pe palierul lor se opriră.

— Ei, acum la revedere. Pe mîine, le zise Frank.

— Da, răspunse bătrînelul, noapte bună, domnule Stein.

Ajuns în cameră, Frank își luă ochelarii de pe nas și își lipi urechea de perete. Auzi cum Michaelii discutau între ei. Nu deslușea tot ce spuneau ci doar cuvinte răzlețe. „Un tînăr plăcut... cu adevărat prietenos..." Se mai liniști. Fumă o țigară, apoi se dezbrăcă și se băgă în pat. I se păru că toate erau în ordine.

Un singur lucru îl neliniștea: recepționerul spuse că într-un orășel oamenii se văd mai des unii pe alții decît în capitală. Trebuie să fiu deci cu atenție, își zise Frank. Se gîndi dacă vestea despre atacul la banca din New York ajunsese cumva și în paginile ziarelor din Vestul Mijlociu. La un astfel de risc trebuia să se aștepte în orice loc s-ar fi aflat.

Dimineața următoare luă micul dejun la hotel împreună cu soții Michael, apoi plecară toți trei spre muzeu. Trecînd apoi pe străduțele orășelului, începu să-i fie limpede că pentru un fugar ca el, un orășel ca acesta era lucrul cel mai puțin indicat. Aici fiecare străin trezește atenția autohtonilor, care îl privesc cu curiozitate. Lui Frank i se păru că toți îl priveau oarecum ciudat, iar el se întreba la ce i-o fi trebuind lui această așezare...

Muzeul era la o bună bucată de drum, într-o construcție de piatră aflată la umbra unui șir de plopi.

— Veniți cu noi înăuntru, domnule Stein? întrebă bătrînul.

— Desigur, răspunse Frank, cu toate că nu-i prea ardea lui de muzeu. Poate o să-mi prindă bine pentru vreunul din articolele mele.

Biletul costa douăzeci și cinci de cenți pe care îi plătiră unui portar bosumflat, care ședea pe o bancă în fața muzeului, părînd a fi el însuși o figură din cele aflate în muzeu. Lui Frank i se păru că omul acela îl privi cu multă

atenţie şi asta îl enervă.

Muzeul era format dintr-o singură încăpere mare, ticsită cu obiecte triste din secolul trecut. Pe pereţi atîrnau felurite suliţi, într-un colţ se găsea un bolovan imens în care erau tăiate chipuri primitive. În vitrinele de sticlă erau expuse diferite oale, unelte, podoabe din pene de pasăre şi alte obiecte.

Frank se simţi ca rătăcit printre toate acestea, cu o figură de om obosit, în timp ce soţii manifestau un interes cu totul deosebit pentru fiecare amănunt, examinîndu-l şi cercetîndu-l în linişte.

Rămaseră în muzeu cam o oră.

— Lucruri cu adevărat interesante, nu credeţi? îl întrebă bătrînica la ieşire.

— Fascinante, răspunse Frank gîndindu-se la un duş înviorător şi la o ţigară fumată stînd întins pe pat.

Întorcîndu-se în oraş băură cîte o cafea apoi se duseră la hotel. Se despărţiră pe coridor în dreptul camerelor lor, Frank fiind foarte bucuros că poate rămîne măcar cîteva clipe în afara acestei companii plictisitoare. Se duse spre dulap de unde luă preţiosul lui geamantănaş pe care îl puse pe pat şi-l deschise. De frică, pe de o parte, să nu-i fi furat cineva banii, şi pentru că voia să-şi desfete ochii, pe de altă parte. Banii erau toţi, legaţi frumos în pacheţele aşezate unul lîngă altul.

Tocmai se gîndea să facă un duş şi privea cu totul întîmplător pe fereastră. Îl văzu pe portarul muzeului discutînd ceva cu un poliţist, pe trotuarul de pe cealaltă parte. Amîndoi priveau către unul din geamurile de sus ale hotelului. Frank se trase repede din fereastră. După ce reveni pentru a vedea ce se mai întîmplă, Frank îi zări pe cei doi făcînd colţul şi îndreptîndu-se spre postul de poliţie aflat pe strada respectivă.

Îl cuprinse teama. Îşi aruncă privirea pe valijoara plină cu bani, apoi strînse din dinţi şi începu să se plimbe prin cameră. Prin cap îi treceau fel de fel de idei. Dacă paznicul l-a recunoscut? Nu cumva cei doi s-au dus după întărituri la poliţie? Frank simţi că panica pusese cu totul stăpînire pe el. Ce era de făcut? Maşină nu avea, iar primul tren pleacă abia seara tîrziu!...

Luă valijoara, se duse la uşă, o deschise şi aplecă capul pe coridor. Era pustiu. Părăsi camera şi începu să coboare pe scări. În timp ce străbătea holişorul străduindu-se să pară cît mai indiferent, îl auzi pe recepţioner:

— Cum, domnule Stein, plecaţi deja?

— O, nu, nu... răspunse Frank. Mă-ntorc îndată. Vă este cumva frică că am să fug?

— Da de unde..., zise zîmbind omul de la recepţie. După cîte ştiu mai aveţi un geamantan sus...

Frank începu să rîdă.

— Aveţi un simţ de observaţie deosebit, zise. Proprietarul trebuie că-i foarte mîndru de dv...

4.

IEŞI din hotel şi privi în amîndouă direcţiile să vadă ce se întîmplă pe strada principală. Nu văzu nimic deosebit, dar cît putea dura această situaţie? Totul nu era decît o problemă de timp.

Îşi aminti că mergînd de la gară spre hotel trecu peste o şină de cale ferată cu vagoane de marfă. De bună seamă că pe acolo treceau şi trenuri marfare. Mai mult de un kilometru şi jumătate, doi, nu putea fi pînă acolo. Demult nu mai mersese clandestin pe vagoanele de marfă, dar n-avea ce face. Acum va fi clandestinul care sare în mărfar cu o valijoară cu douăzeci de mii de dolari...

Trecu peste linia de cale ferată spre locul unde i se arăta singura posibilitate de a fugi din Jennerville. Nu avea idee cînd urma să treacă trenul, dar îi era totuna. Privi în spate. Strada era pustie. În scurt timp trecu peste un soi de cîmp şi ajunse la linia cu pricina. Păşind de-a lungul ei, îşi blestema chipul pe care îl puteau vedea în ziare milioane de oameni din toată ţara. Pînă şi cei dintr-un cuibuşor umil cum este Jennerville! Pe viitor va trebui să se mascheze mult mai bine, să-şi schimbe complet faţa pentru a putea fi cît mai liniştit.

Se aşeză între nişte bolovani mari şi aşteptă venirea trenului. Timpul trecea incredibil de greu. Frank fuma ţigară de

la ţigară. Deodată zări în depărtare fum şi auzi zgomotul unui tren care se apropia. Se uită mai atent într-acolo. Un marfar venind dinspre oraş tocmai ajunsese la curbă. Acum începu să-şi mărească viteza, de aceea Frank începu să fugă împotriva direcţiei lui de mers, pentru a apuca să sară pe scară mai înainte ca trenul să prindă viteză şi mai mare. Alerga prin iarba înaltă de-a lungul căii ferate şi a vagoanelor de marfă. Cu mîna liberă se prinse de bara de metal a unuia dintre vagoane. Nu reuşi însă să pună piciorul pe scară. Alerga acum de-a lungul trenului ţinînd într-o mînă valijoara, cu cealaltă ţinîndu-se de bară.

Mai avea încă putere, dar cînd se gîndea să dea mai bine drumul barei se uită în jos şi, spre disperarea lui, văzu că trenul trecea peste un pod, sub care se învolburau apele unui rîu destul de mare. Degetele lui mai strîngeau încă bara de fier. Deodată i se păru că degetele îi muriseră. Viteza din ce în ce mai mare a trenului aproape că-l făcea să nu mai atingă pămîntul cu picioarele. Nu mai putea să-şi desfacă degetele, dar nici nu se mai putea ţine cu o singură mînă. Îşi dădu seama că cealaltă mînă — ca şi cînd ar fi acţionat în afara voinţei lui — dăduse drumul valijoarei, care zbură repede spre cursul apei. Frank nu reuşi să-şi dea seama unde anume căzuse.

Cu mîna rămasă liberă se prinse de bară reuşind să-şi salte şi picioarele. Încet, reuşi apoi să se urce pînă pe acoperişul vagonului. Îşi simţea inima în gît şi nu mai putea respira. Se uita în spate la spuma apei rîului în care cei douăzeci de mii de dolari dispăruseră pentru totdeauna...

Cu cîteva ore înainte, cam atunci cînd Frank se aşezase între bolovanii aceia mari, în aşteptarea trenului, cei doi bătrînei ajunseseră la postul de poliţie. Împreună cu ei se găsea şi portarul muzeului. Mai erau şi cîţiva poliţişti, dintre care unul era sergent.

— Sînteţi sigur? îl întrebă sergentul pe portar.

— Sută-n sută, zise omul convingător. În afară de cei trei — după cum v-am mai spus — n-a mai fost nimeni acolo. A fost o întîmplare că am observat cînd au plecat... Au făcut-o fie cei doi de faţă, fie individul care se afla cu ei...

— Oh, doamne, doamne, se căina bătrîna doamnă. Nu, n-aş vrea ca în povestea asta să fie amestecat şi bunul nostru prieten, domnul Stein. Da, eu am făcut-o... Eu. N-am avut încotro... Îmi pare atît de rău... Dar eu... n-am putut face altfel...

Şi zicînd acestea deschise poşeta şi scoase obiectul care dispăruse din muzeu.

— Oh, mămico, mămico, oftă bătrînul dînd din cap. Şi doar mi-ai promis că în concediul de anul ăsta nu mai pui mîna pe nimic...

E.W. FERRARS

OMUL DE ZĂPADĂ

1.

OAMNĂ NETTLE, zise fetiţa, doamnă Nettle, nu-i aşa că acum e destul de frig ca să ningă?

Femeia în vîrstă, şezînd lîngă cămin, continua să croşeteze mai departe la ciorapul pe care-l avea tras pe mînă.

— Nu m-ar mira, fu ea de acord.

— Eu cred că poate să ningă, spuse fetiţa. Nu-i aşa, doamnă Nettle?

— Nu m-ar surprinde dacă ar ninge, zise femeia

— Cînd o să ningă am să-mi fac un om de zăpadă, zise fetiţa.

Femeia ajunse la capătul firului de culoare maron şi căuta acum un ghem nou pentru a putea lua din nou pe andrea.

— Păi... pentru asta e nevoie de multă zăpadă, zise femeia.

— Sper să ningă mult, mult de tot. Vreau să ningă o zi întreagă şi o noapte întreagă, şi un mîine întreg, şi un poimîine întreg...

— Afurisit, neplăcut lucru zăpada asta. Antipatică, rece şi umedă, zise doamna Nettle.

— Copiilor le place zăpada, doar ştiţi şi dv., zise fetiţa venind de la fereastră şi sprijinindu-se de scaunul pe care şedea femeia.

Aceasta trase aer prin colţul gurii şi îşi puse mîinile în poală.

— Ai dreptate, drăguţo, copiii iubesc zăpada. N-am uitat că o iubesc, dar n-am uitat nici că nu trebuie ca tu să aduci în casă noroiul fleşcăit de afară...

Respirînd adînc şi cu privirea aţintită asupra ochilor femeii, ca şi cînd ar fi încercat să citească în ei o altă promisiune, fetiţa zise:

— Aş vrea să înceapă să ningă acum...

— Ei, păi dacă nu ninge azi, atunci o să ningă altădată. Poţi fi sigură că tot o să ningă. La drept vorbind tu nu ai văzut niciodată cum arată zăpada, cît timp aţi fost în Egipt.

— N-am văzut...

— Şi ai de-acum şase anişori, eşti mărişoară.

— Şase ani nu-s aşa mulţi, zise fetiţa ca şi cînd s-ar fi supărat. Există multe lucruri pe care nu le-am văzut încă. De exemplu, n-am văzut niciodată Turnul Londrei.

— Sînt destule lucruri pe care nu le-am văzut nici eu şi pe care nici nu le voi vedea.

— Dar un elefant aţi văzut?

Discuţia din faţa căminului continuă în timp ce afară bolta după-amiezii se întunecase neobişnuit de repede. Arăta grea ca şi cînd s-ar fi prăbuşit sprijinindu-se pe vîrfurile copacilor, care se aplecau agitîndu-şi crengile. Prin cămin, vîntul scotea zgomote ciudate, tînguitoare.

Mama fetiței veni acasă cu puțin înainte de cinci. Alergă pe cărarea din grădină ținîndu-și cu o mînă haina de piele iar cu cealaltă pălăria. Era îmbujorată la față iar ochii îi erau aprinși. Vorbea tare și era veselă. Părea că bucuria, și dorința, și gîndul la ninsoare întrecuseră măsura și la ea. Cu toate astea, intrînd în încăpere zise:

— Ce rece și trist e aici. De ce n-ați tras draperia?

— N-a vrut, zise doamna Nettle după ce se ridică de pe scaun și începu să aranjeze lucrul de mînă. I-a fost frică să nu piardă prima zăpadă. Tot n-a-nceput să ningă, doamnă Ellis?

Fetița se uită cu oarecare teamă la femeia tînără și îmbujorată care trăgea peste fereastră draperia călduroasă de pluș.

— A început, mamă, nu-i așa că a început? Pe haina ta! E zăpadă, mami! E sau nu e zăpadă? întrebă fetița și glasul ei devenea cu fiecare cuvînt tot mai înalt.

— Da, dragoste, tocmai a început să ningă, zise mama uitîndu-se la steluțele mici care-i împodobeau paltonul. Dar asta nu înseamnă încă nimic. Să nu te miri însă dacă dimineață or să fie toate albe.

— Cît de multă zăpadă o să ningă, mamă?

— Multă.

— O să-mi ajungă pentru un om de zăpadă?

Doamna Nettle își strînse lucrul într-un săculeț din plastic.

— Dacă-mi permiteți, doamnă Ellis, zise ea, eu aș porni-o încet spre casă. Mi-ar fi plăcut mai mult să fiu acasă decît pe drumul ăsta alunecos. Am spălat vasele de la prînz iar lucrurile necesare pentru ceai le-am pus pe măsuță. Mai trebuie doar să fierbeți apa...

— Mulțumesc, doamnă Nettle! vă mulțumesc mult, zise doamna tînără în timp ce se bătea cu mîna peste palton încît picăturile de apă provenite din zăpada topită căzură pe podea. E foarte drăguț din partea dv. că ați rămas. Sper că Meg nu v-a supărat prea tare, zise ea.

— Nu, nu am supărat-o, se auzi glasul fetiței.

Femeile își zîmbiră, apoi doamna Ellis continuă:

— Vă sînt într-adevăr foarte recunoscătoare...

— Cît am să pot am să fac cîte ceva pentru dv., zise doamna Nettle. A fost frumos filmul?

— Filmul? făcu tînăra femeie, foarte distrată în timp ce o urmărea pe fetiță care se apropie de fereastră, trase la o parte draperia și își lipi fața de geam.

— Mami! strigă Meg. Nu mai ninge? Nu văd nimic, asta înseamnă că nu mai ninge?

— Bate un vînt puternic, răspunse mama. Se vede mai bine din cealaltă parte a casei, spuse ea, deschizînd poșeta pentru a plăti doamnei Nettle. Da, a fost un film bun, adăugă. Cu adevărat un film bun. Mi-a plăcut.

— Mami, de aici văd casa domnului Ferguson, zise Meg ștergînd abureala pe care respirația ei caldă o iscă pe sticla ferestrei. Acum a stins toate luminile. Crezi că se duce să se plimbe prin zăpadă? Sau crezi că vine să ne viziteze?

— Sînt sigură că nu, răspunse mama.

Ceva în glasul ei, un fel de duritate, o făcu pe doamna Nettle să o privească o clipă nedumerită. Își lăsă însă repede ochii în jos, ca și cînd n-ar fi vrut să vadă ceea ce ar fi putut vedea dacă s-ar fi uitat mai mult la ea. Luă banii apoi zise:

— O să vin mîine, dacă n-o să se întîmple ceva. Noapte bună, doamnă Ellis.

Cînd ajunse la ușă se întoarse și strigă spre Meg.

— Noapte bună, iubito.

Meg era însă prizoniera imaginilor de pe sticla geamului, nici gînd să-i răspundă. Își trase în schimb draperia peste cap pentru ca lumina din cameră să n-o deranjeze.

2.

ÎN DEPĂRTARE, în fundul curții comune unde, în primele ei săptămîni în Anglia, Meg culesese primele mure din viața ei, se vedea casa ginerelui doamnei Nettle. Lîngă ea, mai slab luminată,

o căsuţă în care locuia familia Brooks, care îi ajuta din cînd în cînd la grădină, iar ceva mai încolo o altă căsuţă în care trăia o familie de irlandezi. La dreapta însă, unde era casa domnului Ferguson şi unde în urmă cu cîteva minute lumina fusese încă aprinsă, era acum întuneric. Poate a ieşit puţin din casă să vadă cum ninge, se gîndi Meg.

Domnul Ferguson o interesa destul de mult pe Meg, dar nu-l iubea din cale-afară. Întotdeauna cînd venea la ei în casă se întîmpla ceva ciudat: în văzduh plutea un soi de încordare, care declanşa în ea o presimţire nelimpede, sentimentul că s-ar putea întîmpla ceva rău. Un sentiment de nesiguranţă, la urma urmelor. Cu toate astea, domnul Ferguson era un om prietenos şi vesel. Adesea îi aducea daruri şi-i explica cum se fac oamenii de zăpadă. Îi promisese chiar că o să facă unul împreună...

Meg nu era sigură că afară mai ningea, vedea însă că prin văzduh zbura ceva strălucitor, pe pămînt însă nu se observa nimic neobişnuit, nimic alb şi strălucitor. Din discuţiile cu doamna Nettle îi veneau acum în minte termenii tehnici, ca să zic aşa.

— Mami, eu nu cred că zăpada asta se pune. Nu cred, mami!

Meg se opri dintr-o dată pentru că auzi respiraţia grea a mamei. Coborî de pe fereastră ţinîndu-se de draperie.

— Ţie nu-ţi place zăpada? Doamna Nettle... dar se opri din nou pentru că mama ei n-o asculta.

Fetiţa o privi nesigură. Se întîmplase din nou ceea ce în ultimele zile mai avu loc de cîteva ori. Mama îşi scoase haina şi pălăria şi se aşeză lîngă foc. Îşi duse mîinile la tîmple, dar din trupul ei parcă ar fi dispărut orice urmă de vlagă, iar ochii, fixaţi asupra focului şi undeva mai departe de el, erau fără expresie, stinşi.

Meg nu se putea împăca cu această schimbare bruscă. Memoria ei era încă destul de scurtă, dar cu toate astea, i se părea că în oraşul numit Alexandria (despre care uitase mai mult decît îşi putea ea închipui) mamei ei nu i se întîmplaseră treceri atît de neînţeles şi de neexplicat, de la veselie la moleşeală groaznică. Poate pentru că acolo trăise împreună cu mama ei grijulie şi plină de atenţie, în mijlocul liniştii şi veseliei.

Meg se plimba de colo-colo prin cameră încercînd să capteze atenţia mamei ei. Aceasta însă nici nu o observa. Deodată Meg întrebă cu glas ascuţit:

— Dar tăticu de ce n-a venit acasă, mamă?

— Încă nu i-a venit trenul, răspunse mama.

— Dar e tîrziu...

— Nu, nu-i tîrziu, dar din cauza zăpezii s-a întunecat mai devreme. Să bem cîte un ceai, continuă ea întunecîndu-se la chip. De îndată însă ce întîlni privirea întrebătoare a fetiţei, zîmbi. Ai petrecut o după-masă frumoasă cu doamna Nettle?

— Da, doamna Nettle este foarte de treabă, răspunse Meg înflăcărată.

— Ce-aţi făcut toată după-masa?

— Am povestit.

— Tot timpul?

— Nu, nu tot timpul, am mai jucat şi cărţi. Apoi am şi desenat. Mămico, nu vrei să jucăm cărţi?

— Mă duc să fac ceaiul, zise mama. De ce nu vrei tu să te duci sus pe scară să vezi dacă nu vine cumva trenul tatii?

— Dar după ceai joci cărţi cu mine?

— Un joc, dacă vrei, apoi te bagi în pat.

— Bine, mami, dar sper să fie o partidă lungă, foarte lungă, zise Meg, apoi zîmbi şi dădu pe scară să vadă trenul...

3.

DIN geam se vedea pînă la calea ferată, cam la patru mile depărtare. Majoritatea ferestrelor casei dădeau în cealaltă parte, spre curtea comună, fapt considerat de părinţii lui Meg ca ceva pozitiv. Chiar dacă erau convinşi, mai ales în zilele ploioase, de utilitatea unei ferestre de la care să se poată vedea toate trenurile.

Trenul cel mai important al întregii zile era, se-nţelege, cel cu care venea tata de la lucru, din oraşul vecin. Meg aştepta întotdeauna cu multă nerăbdare — cel puţin aşa făcuse în primele săptămîni — ca trenul să intre în gară. În

ultima perioadă însă, din anumite motive, ea uita adesea să mai urmărească venirea trenului. Şi felul tatălui de a veni acasă se schimbase, iar Meg nu mai simţea acea nerăbdare şi acea bucurie plină de încordare de mai înainte. Acum cînd venea acasă, de cele mai multe ori tata se aşeza pe cîte ceva şi o privea pe mama fără să spună nimic. Cînd Meg încerca să-l provoace să stea de vorbă cu ea, el îi răspundea absent şi nervos. O dată sau de două ori a fost atît de nesuferit, încît ea a început să ţipe. Apoi s-a întîmplat ceva ciudat, ceva groaznic. Pînă atunci tata nu strigase niciodată la ea, dar acum tata — de altfel un om liniştit şi delicat — a început ca din senin s-o învinovăţească pe mama cu cuvinte urîte şi amare, ca şi cînd ea ar fi fost cea care bătuse cu piciorul, strigase şi se purtase necuviincios pînă atunci.

În cele din urmă mama îi răspunse:

— Dar acum am terminat, de cîte ori vrei să-ţi repet? De ce nu vrei să mă crezi?

— Pentru că te ştiu cum eşti! urlă tata.

— Bine, atunci să plecăm de aici... Departe... Cît mai departe vrei tu să plecăm.

— Şi la ce ar fi bună plecarea? întrebă tata. N-ar fi tot aia oriunde ne-am afla, din moment ce...

— Uneori cred că ai înnebunit de-a binelea, zise mama.

Nimic din toate astea nu aveau vreun sens pentru Meg, dar scena aceea a fost cea mai groaznică din toate cîte i se întîmplaseră. Frica nedeslușită pe care o simţea în furia ei neputincioasă se proiecta acum asupra trenului cu geamuri frumoase şi luminoase care intra în gară la 17,35 în fiecare zi.

În seara aceea, însă, Meg nu se putea gîndi la nimic altceva decît la zăpadă. Se duse totuşi sus să vadă venirea trenului. Din cauza zăpezii totul era schimbat. Văzu ceva nou de cum ajunse sus: zăpada se lipise de geam aşa că afară se putea vedea numai cu mare greutate. Vîntul dinspre nord arunca în geam fulgi mari şi albi. La cornişele ferestrei atîrnau acum draperii foarte frumoase. La fiecare colţ al ferestrei se formase o crustă albă şi se părea că prin sticlă treceau frînturi mici şi fine de zăpadă, care cădeau în cristale mici pe pervazul interior.

Meg observă deodată prin perdeaua albă şi groasă fulgerul luminilor care ei îi spuneau că trenul tatii intra în gară. Rămase însă încordată şi nemişcată din pricina zăpezii care o fascinase pur şi simplu. Deodată o rupse la fugă în jos pe scară.

— Mamă, ninge prin fereastra noastră! strigă. Mamă...

În timpul în care ea cobora scările se deschise uşa de la intrare. Din grădină năvăli în hol un val de frig, de aer rece iar Meg văzu o arătare ciudată, ceva ce nu mai văzuse pînă atunci, ceva cu pălărie albă, cu palton alb, cu ghete umflate şi albe. Pînă şi pomeţii obrajilor şi mustaţa cafenie erau tot albe. În semiîntuneric făptura aceea părea neverosimil de înaltă. Pe Meg o trecură fiori pe şira spinării. A durat cam multişor pînă ca ea să-şi recunoască tatăl. După aceea nu s-a mai putut abţine şi a strigat:

— Am crezut că-i omul de zăpadă! Arăţi ca un om de zăpadă!

Şi zicînd acestea s-a întors şi a dat fuga la bucătărie.

— Mamă, vino să vezi! A venit tata şi seamănă cu omul de zăpadă!

Mama tocmai prăjea nişte pîine pe grătar. Îşi acoperi faţa cu mîinile apoi zise încet:

— Pentru dumnezeu, nu mai face atîta tărăboi! Simt că înnebunesc!

Meg era însă prea exaltată pentru a remarca glasul nenatural al mamei. Fugi repede în hol.

Tatăl ei stătea încă în uşa întredeschisă, era însă întors cu spatele spre casă şi îşi scutura zăpada de pe palton. Bătu cu picioarele pe scara de cărămidă aşa că zăpada care-i mascase ghetele căzu de pe ele. Se întoarse din nou, intră, închise uşa şi începu să-şi dezbrace paltonul. Aşadar, nu era o stafie albă şi stranie, fără chip, ci o figură cunoscută, care venea acasă întotdeauna la aceeaşi oră.

Meg alergă în camera ei, gîndindu-se

că tăticul se va urca ca deobicei la ea pentru a se încălzi la focul din cămin. În comparaţie cu scările reci, unde trăgea curentul, în cameră era plăcut cu toate că focul, pe care mama pusese cîteva lumne noi, încă nu se încinsese îndeajuns. Îşi încălzi mîinile la foc şi îşi scutură picioarele pe covorul din faţa căminului, exact cum făcuse tatăl ei la intrare, apoi strigă:

— Tăticule, ştii că ninge prin geamul nostru de sus? Şi doar geamul este bine închis... M-am uitat bine... Poate zăpada să ningă prin fereastră?

Nu primi nici un răspuns. Mai mult, constată nu numai că tatăl ei nu se dusese în camera ei, dar că el rămăsese mai departe în hol. Cu toate acestea dinspre hol nu se auzea nici un zgomot, tot aşa după cum nu se auzea nimic nici din bucătărie unde mama pregătea cina. Liniştea din casă era absolută de parcă în afară de Meg nu s-ar mai fi aflat nimeni acolo.

O cuprinse panica la gîndul că amîndoi părinţii au plecat, lăsînd-o singură în casa pustie, cu toată furtuna teribilă de afară. O rupse la fugă spre uşă.

Părinţii ei erau acolo amîndoi, se uitau unul la celălalt peste hol. Ochii femeii păreau imenşi şi disperaţi pe chipul ei fără culoare. Ai bărbatului, cuprinşi de febră. Şi cu toată expresia diferită a chipurilor lor, ele aveau ceva comun iar în scurtă vreme se asemănară cu totul. Începură să tremure amîndoi.

Femeia fu prima care frînse liniştea.

— Nu! strigă ea ascuţit, încît şi fetiţa şi-a putut da seama că strigătul ei era un răspuns la ceva ce nu fusese exprimat. Duse apoi mîna înainte ca şi cînd ar fi vrut să ţină pe cineva la distanţă. Nu! repetă ea.

Bărbatul ridică mîna. O ridică fără să-şi dea seama ce face şi se uita la ea de parcă atunci ar fi văzut-o pentru prima dată.

„Trebuie să fie foarte frig dacă tremură amîndoi", gîndi Meg.

— Nu mi-am dat seama ce fac. Jur că nu. N-am vrut, n-am plănuit nimic. Ştiam însă că nu mai rezist, că nu mai suport. De aceea am venit acasă mai devreme... V-am văzut împreună... Dar ce s-a întîmplat după aceea...

Tăcu dintr-o dată atunci cînd femeia întoarse brusc capul uitîndu-se la fetiţa care apăruse în uşă.

Întoarse şi el capul, ceva mai încet decît femeia. Se uitară amîndoi la Meg. Se aşternu din nou liniştea, o linişte în care începuse şi ea să tremure cu toate că rămase ca pironită, parcă fermecată.

— Du-te înapoi în cameră, repede şi închide uşa! zise mama cu glas slab şi întrerupt. Ai să răceşti stînd aici...

Meg se întoarse încet şi se duse în cameră. Fu bucuroasă să plece, dar camera nu i se mai păru la fel de caldă ca mai înainte, atît de sigură şi de plăcută. Închise încet uşa şi răsuci cu amîndouă mîinile cheia masivă. Îi dădu drumul cu mare grijă temîndu-se ca nu cumva printr-o neatenţie a ei să ridice şi mai mult starea de tensiune pe care ea n-o putea înţelege. O mai auzi pe mama ei zicînd cu glas ciudat:

— Şi-acum ce-o să faci? Ce-o să facem? Ce putem face?

Meg se duse lîngă cămin şi se aşeză în faţa lui. Grămada de lemne tăiate la aceeaşi dimensiune se ridica precum un baraj între ea şi inima încinsă a focului. Din cămin însă nu se ridicau flăcări, ci doar fum maroniu şi înţepător. Simţi o mare deziluzie.

Ştia foarte bine că nu avea voie să atingă nimic dar nu-şi dădu seama de acest lucru din prima clipă. Pe măsură însă ce minutele treceau fără ca cineva să vină şi să aibă grijă de foc, să facă ceaiul, liniştea şi răceala camerei începură s-o apese. Simţea o dorinţă irezistibilă de a face ceva drastic, ceva care să-i înfrîngă starea de tensiune în care se afla. Luă vătraiul, se uită repede, peste umăr, la uşă, apoi începu să scormonească cu el în foc.

La început nu se întîmplă nimic, dar după ce repetă mişcarea de două, de trei ori, de sub grămada de lemne se ivi o flăcăruie. Se aşeză şi privi cum focul mistuia butucii. Se ivi apoi încă o flacără şi încă una, acestea se uniră şi începură să joace într-una singură. În cele din urmă ele se uneau cu explozie înfundată ridicîndu-se ca o limbă lată, de aur.

Căldura îi dogorea fața. Meg își întoarse fața de la foc, puse mîna pe vătrai și-l duse la locul lui și-l așeză în așa fel încît nimeni să nu-și dea seama că se jucase cu el. Era captivată de noua viață a focului pe care ea o iscase în cămin și o privea cu ochi mirați. Aproape că nu observă cînd se deschise ușa pe care intrară părinții ei. Mama trăgea căruciorul cu ceai, tata fuma. Se așezară lîngă cămin pe locurile lor obișnuite. Mama începu să mestece în ceai. O clipă lui Meg i se păru că totul revenise la normal, în afară de faptul că părinții nu-și vorbeau... Observă însă că atunci cînd mama îi întinse tatălui ceaiul, mîinile lui tremurau atît de tare încît vărsă în farfurioară jumătate din ceaiul din ceașcă.

— Ți-este așa de frig, tati? îl întrebă Meg. Zăpada este totdeauna rece, nu-i așa?

— Da, îi răspunse. Așa este! Mi-e frig, zise atît de încet încît Meg aproape nu-l auzi.

— Poate că ai răcit, zise fetița. Doamna Nettle cînd răcește își pierde glasul. Crezi că ai să-ți pierzi glasul și tu?

— S-ar putea, zise.

— Dacă o să fie așa înseamnă că n-ai să mă ajuți mîine să fac omul de zăpadă...

— Mîine tata trebuie să se ducă la lucru ca în fiecare zi, spuse mama. Am să te ajut eu să faci omul de zăpadă.

Fetița rămase puțin surprinsă aflînd că lucrul și toate celelalte merg în continuare chiar dacă pămîntul este acoperit cu zăpadă...

— Domnul Ferguson a zis că mă ajută el să fac omul de zăpadă, spuse fetița.

Tatăl puse repede pe masă farfurioara cu pîine prăjită pe care întinsese unt și își prinse capul în mîini.

— Jim! îl făcu atent soția, apoi continuă: Dar tu știi că domnul Ferguson o să te ajute... Mergem mîine dimineață la el și-l rugăm...

Bărbatul gemu, cumva, ciudat. Asta o neliniști pe Meg, dar își zise că cel mai bun lucru pe care l-ar putea face ar fi să se prefacă că n-a observat nimic.

— Jim! zise din nou soția. Meg a văzut cînd a stins lumina, asta-i. Asta-i tot, înțelegi?

— Nu mai pot, zise tata. Nu mai rezist! Asta n-o să se sfîrșească cu bine, Marion. Mă duc... Mă duc să le spun... O să fie mai bine pentru amîndoi... Apoi amuți.

Femeia se apleacă spre fetiță.

— Ce faci cu gemul? De ce nu-l mănînci în loc să-l întinzi pe toată farfuria?

— Mă uit prin el la modelul farfuriei, răspunse Meg. Seamănă cu un trandafir.

— Bine, dar copiii cuminți nu fac așa ceva...

— Marion, pentru dumnezeu... zise bărbatul. Crezi că există vreo speranță?

Femeia se îndreptă de mijloc și se uită la el. Una dintre acele priviri care, din cîte observase fetița, se stabilesc adesea între oamenii mari. El întinse mîna după mîna femeii, o prinse, își lipi fața de ele și începu să le acopere cu sărutări.

— Nu știu, nu înțeleg de ce faci toate astea pentru mine... tocmai tu... zise el. Astă seară, în timp ce veneam spre casă am crezut că...

Femeia oftă și în glasul ei se desluși gingășie și epuizare.

— Nici eu nu înțeleg... dar... Vorbim mai tîrziu despre asta. Singurul lucru pe care trebuie să-l ții minte acum este că ai venit cu trenul obișnuit. Și că ai venit direct acasă.

— Da, zise el. Cu trenul obișnuit..

— Și după aceea am jucat cărți cu toții — ca deobicei.

— Cărți?! strigă Meg. Toți? Și tati?

Mama încuviință.

— Dar ții minte, numai un joc, apoi șup în pat! Și nici o vorbuliță după aceea. Promiți?

Fetița dădu din cap entuziasmată. A-l convinge pe tata să joace cărți în loc să se ascundă în paginile ziarelor, cum făcea de fiecare dată, era un succes enorm, pe care ca să-l merite, Meg trebuia să se bage în pat repede ca un șoricel. Cu toate astea, Meg se întrebă cum de crede mama că tata venise acasă cu trenul obișnuit cînd, de fapt, el apăru în ușă în momentul cînd prin fereastra de sus tocmai se vedeau luminile trenului care intra în gară. Din pricina acestei întrebări Meg era cam buimăcită.

4.

JUCARĂ o singură partidă care, spre bucuria lui Meg, dură foarte mult. După aceea Meg se duse repede sus. În timpul partidei amîndoi părinții tăcură. Nici unul dintre ei nu reacționă atunci cînd Meg răvășise cărțile, mulțumindu-se să schimbe între ei priviri pline de neînțeles pentru ea. În felul cum se priveau unul pe altul era ceva care umplea seara de o atmosferă nereală, neadevărată.

Cînd se trezi dimineață, Meg clipi surprinsă de strălucirea luminii din dormitor. Era puternică la fel ca într-o dimineață de vară cu toate că reflexele ei de pe tavanul de deasupra patului aveau o nuanță de albastru.

Sări din pat și fugi spre ușă. Văzu un covor alb în grădină, în curte și pe crengile grele de sub bolta albastră și liniștită. Mai văzu și că crenguțele de cimișir din grădină erau aplecate sub greutatea depunerii a ceva alb, și că drumulețul care ducea spre poartă dispăruse cu totul.

Se uită mai atentă și-l văzu pe tatăl ei ieșind din casă. Avea galoși în picioare, pe umeri un palton greu și o lopată în mînă. Începu să dea la o parte zăpada din drum. Așa se face că în cele din urmă el n-a mai plecat la lucru. Arunca furios lopată după lopată ca și cînd s-ar fi grăbit teribil. Cu toate astea se oprea din cînd în cînd, se îndrepta de mijloc și se uita spre casa domnului Ferguson.

După cît își dădea Meg seama, domnul Ferguson avea musafiri. Cu toate că era încă prea devreme pentru făcut vizite, trebuie că la domnul Ferguson veniseră mulți oameni pentru că în fața casei lui erau parcate cîteva mașini.

Meg luă micul dejun doar cu mama ei, tatăl continuînd să curețe la zăpadă.

Mama arăta foarte obosită, ca și cînd peste noapte ar fi slăbit la față, ca și cînd pielea ei curată s-ar fi închis la culoare...

— Tăticu nu vine să mănînce? întrebă Meg, cînd ajunseră la fulgii de ovăz.

— Tata a mîncat deja.

— Dar la lucru nu se duce?

— Încă nu, nu se simte bine.

— Atunci, de ce nu se întinde puțin?

— Pentru că nu-i chiar atît de bolnav.

5.

ZGOMOTUL aspiratorului cu care doamna Nettle lucra într-una din camere se stinse brusc. Pe scări se auziră pași grei și după puțin timp doamna Nettle băgă capul pe ușă.

— Se pare că unii dintre ei vin încoace, doamnă Ellis, zise ea. I-am văzut pe fereastră.

Tînăra femeie o privi absentă fără să spună ceva.

— Cred că o să vă întrebe dacă aţi văzut sau auzit ceva, zise doamna Nettle. Ca pe noi. Nu-i rău deloc inspectorul acela, a fost foarte politicos. N-o să vă facă greutăţi, n-o să vă necăjească prea mult.

Meg se întoarse în scaun ca să poată vedea pe fereastră cine anume venea. Un copăcel de rododendron îi acoperea însă vederea.

Mama se ridică şi se sprijini cu amîndouă mîinile de masă de parcă picioarele i-ar fi slăbit într-o clipă nefiind în stare să o mai susţină. Ieşi apoi încet din cameră. Fetiţa puse linguriţa pe farfurioară pregătindu-se să sară de pe scaun şi să fugă după ea. Doamna Nettle îi zise foarte aspru:

— Tu să-ţi vezi de mîncarea ta! Nu trebuie să-ţi bagi nasul unde nu-ţi fierbe oala!

— Dar, doamnă Nettle, vrea şi eu să văd cine vine, se smiorcăi Meg.

— Nimeni pe care să-l cunoşti tu, zise doamna Nettle ieşind şi închizînd uşa în urma ei.

Prin uşa de vizavi, Meg îi văzu pe tatăl şi pe mama ei stînd unul lîngă altul. Erau în grădină, pe cărăruie, mama avînd mîna între mîinile tatălui. Dinspre poartă veneau doi bărbaţi. Meg ciuli urechile şi-l auzi pe tata zicînd că ăsta-i un lucru groaznic, şi pe mama adăugînd că aflase de la poştaş, de aceea şi-a zis că soţul trebuie să rămînă acasă pentru cazul că ar putea fi de vreun folos. Se întoarseră apoi cu toţii spre casă. Meg închise repede uşa sufrageriei, fugi înapoi la locul ei la masă şi începu să mănînce fulgii de ovăz răciţi.

După cîteva minute veni şi doamna Nettle şi-i aduse un ou fiert. Spre surprinderea fetiţei, doamna Nettle se aşeză lîngă ea urmărind-o cu o privire ciudată şi îngrijorată, ca şi cînd Meg devenise acum problema capitală pe care ea trebuia să o rezolve.

— Mămica nu termină de mîncat? o întrebă Meg.

— Ba da, după ce pleacă domnii aceia, răspunse doamna Nettle.

— Dar de ce au venit?

— Nu ţi-am spus să-ţi vezi de treburile tale?

— Dar tata a zis că s-a întîmplat ceva groaznic. Ce s-a întîmplat, doamnă Nettle?

Bătrîna doamnă Nettle oftă apoi răspunse:

— Păi... cred că ştii şi tu... S-a întîmplat un accident.

— Un accident de circulaţie?

— Nu, altfel de accident.

— În zăpadă? Domnul Ferguson a căzut în zăpadă şi s-a rănit?

Şi pînă să apuce doamna Nettle să răspundă, Meg continuă:

— Ştiţi că zăpada poate cădea şi în spatele ferestrei chiar dacă este închisă? Am văzut asta cu ochii mei. Dv. nu? Stăteam pe scară în faţa ferestrei şi zăpada mi-a venit exact în faţă. Am căscat gura mare şi zăpada mi-a zburat în gură şi avea gust de îngheţată, dar nu chiar de îngheţată. Şi în tot acest timp fereastra a fost închisă.

— Ah, fereastra asta! făcu doamna Nettle. Nu se închide bine, suflă pe acolo cînd bate vîntul din acea parte a casei. Zăpada nu trece prin geam...

— Dacă am văzut eu...doamnă Nettle...

— Sînt o mulţime de lucruri pe care oamenii cred că le-au văzut şi apoi îşi dau seama că nu le-au văzut. Dacă oamenii ar vorbi mai puţin despre ceea ce au văzut, chiar atunci cînd au văzut, ar fi mult mai puţine păcate pe lume...

6.

PÎNĂ să apuce Meg să desluşească sensul spuselor doamnei Nettle, uşa se deschise şi în încăpere intrară tata, mama şi doi bărbaţi necunoscuţi.

Doamna Nettle se ridică, dar în loc să părăsească încăperea, aşa cum se aştepta Meg, veni lîngă scaunul ei şi îi puse mîinile pe umeri. Asta trebuia să însemne că fetiţa avea nevoie de siguranţă şi că nu avea încredere în nimeni altcineva.

— Iubito, zise mama către Meg, domnul acesta vrea să te întrebe ceva. Domnul crede că tu i-ai putea spune ceva ce dînsul are neapărată nevoie să știe.

— Cum adică poate să-i spună ceva? strigă doamna Nettle furioasă. Ea nici nu înțelege...

— Vă rog, zise tatăl fetiței și ridică mîna pentru a-i face semn să tacă.

— Eu sînt sigur că poate răspunde la întrebarea noastră, zise unul dintre cei doi străini și se apropie de Meg zîmbindu-i. Respirația lui mirosea puternic a tutun. Era un tip masiv, cu fața roșie.

— Este o întrebare foarte simplă, zise. Nu trebuie să-ți fie frică. Tu nu te temi să răspunzi la întrebare, nu-i așa? Meg se uită la mama, apoi la tata, apoi din nou la insul acela masiv.

— Nu, zise ea nesigură.

— E-adevărat că tu ai fost ieri după amiază în încăperea de alături și te-ai uitat pe fereastră?

— Da.

— Și ce-ai văzut?

Pînă să răspundă, Meg trecu în revistă toate fețele din încăpere.

— Zăpadă, zise.

— Care va să zică, zăpadă, zise insul. Îți place zăpada?

— Nu știu...

— Dar e ciudat ce spui, e ciudat că o fetiță mare ca tine nu știe ce-i place. Multe dintre fetițele pe care le cunosc știu foarte bine ce anume le place...

— Dar eu n-am văzut niciodată zăpadă pînă ieri, explică Meg.

— Așaaaa... Presupun că asta te-a tulburat mult. Și te-ai dus la geam să vezi cum ninge?

— Da.

— Și ce-ai mai văzut?

Feței lui zîmbitoare, Meg îi răspundea cu o privire foarte vigilentă. Ea a înțeles foarte repede că de fapt aceasta era prima întrebare, cea care-l interesa cu adevărat, și că întrebările referitoare nu însemnau absolut nimic. Asta o descumpăni încît nu-și mai putu aduce aminte ce anume mai văzuse.

— Nimic altceva n-am mai văzut, răspunse în cele din urmă.

— Cum? Chiar nimic?

— Haide, Meg, spune-i domnului inspector ce mi-ai spus mie, o îndemnă mama. Nu-ți mai aduci aminte ce mi-ai spus c-ai văzut?

Meg, respirînd greu, își încreți fruntea și se roti în scaun.

— Am văzut lumină în casa domnului Ferguson, zise.

— Lumină? Bine, lumină, și după aceea?

— Am văzut cum s-a stins și i-am spus mamei că domnul Ferguson a plecat să se plimbe pe zăpadă.

— Buuun, excelent, continuă insul cel masiv. Poate ne poți ajuta mai mult amintindu-ți cam cînd s-a întîmplat asta.

În locul ei răspunse mama.

— Nu se prea pricepe la ceas, domnule inspector, doamna Nettle ne-ar putea însă spune.

— Dv. erați aici? se întoarse el spre bătrîna doamnă.

— Da, zise. Eram.

— Și ne puteți spune cînd a văzut fetița lumina stingîndu-se?

— Asta a fost... Cînd a fost? se întrebă ea.

— Se pare că a fost, spuse insul.

— Păi... a fost așa... în jur de cinci. Pentru că a fost puțin înainte de a pleca spre casă, zise. Iar eu acasă plec pe la cinci și un sfert.

— Mulțumesc, zise. Vă mulțumesc mult. Îmi pare rău că v-am deranjat, dar sînt sigur că înțelegeți că lucrurile astea trebuie să le întrebăm. Și trebuie să ne convingem dacă dv., domnule Ellis, ați venit acasă înainte de ora șase, așa cum spuneți. Înțelegeți că acesta este procedeul obișnuit...

Tata încuviință dînd din cap.

Insul acela enorm se uita la fetiță.

— Cred că l-ai văzut pe tăticul tău cînd a venit acasă, nu-i așa, domnișoară? Chiar dacă nu știi cînd anume și chiar dacă nu te pricepi la ceas...

— Da, spuse Meg.

Spunînd acest cuvînt Meg se uită la tatăl ei. Dar chiar înainte de a vedea panica din ochii lui, ea înțelese că se afla pe un teren periculos. Credea acest lucru fără să-l înțeleagă prea bine. Ieri seară învățase atît de bine tot

ce văzuse, aşa că acum putea repeta totul cu multă precizie.

— Ştiu exact cînd a fost, spuse, pentru că am văzut cînd a venit trenul. L-am văzut de la fereastra de pe scară, ca deobicei. Ca aproape deobicei... Apoi... Apoi... Îşi adună toate puterile pentru a se exprima inteligibil şi pentru a nu face nici o greşeală.

Cu excepţia glasului ei subţire şi bîlbîit în încăpere nu se auzea absolut nici un zgomot.

— Apoi tata a venit ca deobicei acasă, iar eu... eu... l-am întîmpinat la uşă. Arăta ca un om de zăpadă!

7.

ROSTIND această ultimă frază, fetiţa rîse. Şi asta nu numai pentru că îşi amintise foarte viu, cît mai ales pentru distracţia că nu-l cunoscuse pe tatăl ei, ba chiar că se temea de el. În rîsul ei era o anume uşurare pentru că fusese în stare să spună adevărul.

Insul acela enorm rîse şi el.

— Om de zăpadă ai zis? întrebă el mirat.

— Da, avea zăpadă pe sprîncene, şi pe mustaţă, şi peste tot...

— Trebuie că era tare nostim, zise inspectorul întorcîndu-se spre uşă.

Tatăl lui Meg rîse şi el, cu toate că altfel se purta foarte grav.

Afară, în grădină, soarele făcea zăpada să strălucească. Insul cel mare îşi ridică gulerul hainei.

— Fetiţa a trăit frumos prima zăpadă din viaţa ei, nu-i aşa? Şi-i atît de linişte cînd vîntul se domoleşte...

Tăcu brusc. Faţa lui căpătă dintr-o dată o expresie tîmpă, ca şi cînd ar fi suferit un şoc.

— Vîntul acela dinspre Nord..., începu el ezitant. Şi dv. aţi intrat în casă ca un om de zăpadă, domnule Ellis... Numai că dacă aţi fi venit de la gară pe vîntul acela, ar fi trebuit să aveţi zăpada pe spate. Or, în cazul acesta, n-aţi fi avut cum să-i apăreţi fetiţei dv. ca un om de zăpadă, pentru că bănuiesc că n-aţi intrat pe uşă cu spatele...

ERNEST HAYCOX

DILIGENȚA DE LORDSBURG

ra prin anii cînd, în Teritoriul Indian, focurile de semnalizare aprinse de războinicii apași își înălțau spiralele de fum deasupra coamelor stîncoase ale munților, și din multe case de bîrne ale ranchurilor nu mai rămăsese decît o grămadă de cenușă înnegrită, iar plecarea unei diligențe din Tonto era începutul unei aventuri despre care nu puteai fi cîtuși de puțin sigur că se va sfîrși cu bine...

Diligența, cu cei șase cai ai ei, aștepta în fața prăvăliei lui Weilner, în partea dinspre nord a pieții din Tonto. Happy Stuart ședea pe capră, cu hățurile între degete și frămîntînd frîna cu piciorul. Lîngă el, John Strang, în chip de însoțitor, cu o pușcă de mare calibru, iar cei zece cavaleriști care formau escorta așteptau în spatele diligenței, pe jumătate adormiți în șei.

La patru și jumătate dimineața, aerul din această regiune muntoasă era destul de rece, deși către răsărit soarele începuse să dea culoare cerului. În piață se adunaseră cîțiva oameni care făceau ultimele recomandări pasagerilor pe cale de a se urca în diligență. Se afla aici o tînără care pleca să se mărite cu un ofițer de infanterie, un negustor de whisky din St. Louis, un englez înalt și osos care căra cu el o pușcă de vînătoare, un jucător profesionist, un crescător de vite voinic, în drum spre New Mexico, și un tînăr blond asupra căruia Happy Stuart și însoțitorul înarmat aruncară pe furiș o privire plină de curiozitate.

Cam ăștia păreau să fie toți, cînd iată că tînărul blond se dădu înlături din fața ușii diligenței și, pe urmă, o tînără, cunoscută pe întregul cuprins al teritoriului sub numele de Henriette, ieși cu pași liniștiți din mijlocul celor adunați acolo. Era scundă, și calmă, cu obrajii acoperiți de o ușoară paloare, iar în ochii ei liniștiți, de culoare închisă, apăru o sclipire de surpriză în fața neașteptatului gest curtenitor al tînărului blond. A fost doar o clipă de nemișcare, pe urmă fata își ridică un pic fusta și dispăru în interiorul diligenței.

Cîțiva bărbați dintre cei de față zîmbiră, dar tînărul blond se întoarse spre ei cu o privire ascuțită ca tăișul unui cuțit, o privire care acoperi întregul grup pînă ce zîmbetele dispărură de pe fețe. Era înalt, îngust la șolduri, iar silueta lui își întregea contururile cu cele două tocuri de pistoale atîrnînd foarte jos de-a lungul coapselor. Dar nu erau numai pistoalele; o expresie nedefinită de pe fața lui atît de atentă și de calmă arăta de ce era în stare. Pe urmă se urcă în diligență și închise ușa.

Happy Stuart eliberă frînele și urlă „Hei!". Oamenii din Tonto strigară urări de drum bun iar caii porniră la trap și diligența începu să se legene pe ar-

curile din față și pe cele din spate și ieși din oraș, în timp ce praful se prelingea de pe roțile ei ca niște șuvoaie de apă și cavaleriștii o urmau în trap vioi. În felul acesta coborîră panta care ducea afară din oraș, pornind într-o călătorie pe care nici o diligență nu reușise s-o ducă la bun sfîrșit în ultimele patruzeci și cinci de zile. În fața lor, departe, undeva în deșert, se aflau stațiile de poștă pe care sperau să le atingă și să le depășească. Între ei și ținta lor se afla o regiune pustiită de expedițiile rapide ale oamenilor lui Geronimo.

Englezul, jucătorul profesionist și tînărul blond ședeau înghesuiți pe banca din față, cu spatele către direcția de mers a diligenței. Negustorul de whisky și crescătorul de vite ocupau banca incomodă de la mijloc, cele două femei își împărțeau banca din spate. Crescătorul de vite ședea în fața Henriettei, genunchii lui aproape că o atingeau. Cu brațul se sprijinea de pervazul ferestrei din ușa diligenței, spre a-și păstra mai bine echilibrul; pe vesta lui, un bulgăre mare de aur se legăna încet, prins la capătul unui lanț de ceas, iar o șuviță de păr negru se ivea pe sub borurile pălăriei. Ochii lui o cercetau pe Henriette, părînd să ajungă la o anume concluzie care-l făcea să-i zîmbească fetei într-un fel semnificativ. Henriette își coborî privirea către vîrfurile degetelor ei înmănușate fără să schițeze nici cea mai mică mișcare cu capul.

Ședeau strînși laolaltă, străini unii de alții, neavînd comun decît destinația. Și cu toate acestea zîmbetul crescătorului de vite și insolența privirii lui răsunau în spațiul strîmt tot atît de limpezi ca vorbele, percepute de fiecare dintre cei de față, cu excepția englezului care ședea drept și rigid cu fața împietrită într-o indiferență totală. Logodnica ofițerului, înaltă și frumușică, aruncă o privire scurtă, într-o parte, către Henriette și pe urmă își întoarse ochii în timp ce pe obrajii ei se ivi o ușoară îmbujorare. Jucătorul profesionist, căruia nu-i scăpă acest schimb de priviri, începu să-i acorde crescătorului de vite o atenție din care răzbătea oarecare iritare. Ochii negustorului de whisky se îngustară devenind mai atenți, iar gura lui își schimbă aproape imperceptibil expresia, începînd să oglindească un anume cinism. Își scoase pălăria dezvelind un craniu pleșuv, pe care se și iviseră picături de transpirație: fumul țigării sale de foi plutea peste tot în diligență, iar scrumul îi cădea mereu.

Tînărul cel blond observase că Henriette își plecase ochii în fața privirii crescătorului de vite, își trase pălăria adînc pe frunte și continuă s-o privească pe față — fără insolență, ci doar ca un om care nu știe ce să creadă. La un moment dat privirea ei se ridică și zăbovi o clipă asupra lui. Dar el era pregătit pentru această eventualitate și-și întoarse iute ochii în altă parte. Cînd logodnica ofițerului începu să tușească ușor acoperindu-și fața cu mîna, jucătorul profesionist îl bătu pe umăr pe negustorul de whisky :

— Arunc-o.

Negustorul de whisky păru surprins. Pe urmă mormăi „Scuzați" și aruncă țigara pe fereastră.

Toate acestea se întîmplau în timp ce diligența străbătea în goană nenumăratele șerpuiri ale drumului de munte, legănîndu-se pe arcuri cînd în față, cînd în spate, frecîndu-și roțile grele în făgașurile și hîrtoapele șoselei și scîrțîind prelung la cotituri. Din cînd în cînd răzbătea țipătul pătrunzător al lui Happy Stuart:

— Hei, Nellie! Lua-te-ar naiba...!

Negustorul de whisky se rezemă de ușa diligenței și închise ochii.

După trei ore de la plecarea din Tonto, drumul făcu o ultimă cotitură largă și ieși la șes; deșertul se întindea cît vezi cu ochii. Diligența se opri și oamenii coborîră să-și dezmorțească picioarele.

Jucătorul profesionist se adresă politicos logodnicei ofițerului:

— Îngăduiți-mi să vă ofer locul meu; cred că veți sta mai comod.

Logodnica ofițerului răspunse „Mulțumesc" și cei doi se înțeleseră să schimbe locurile.

Sergentul de cavalerie se apropie de diligență și vorbi către Happy Stuart:

— Pentru noi a sosit vremea să ne

întoarcem... vă urez drum bun.

Călătorii se urcară în diligență: jucătorul profesionist se așeză lîngă Henriette. Tînărul blond își strînse picioarele lungi pentru ca logodnica ofițerului să aibă mai mult loc; în același timp urmărea fața Henriettei cu o îngrijorare plină de blîndețe. Soarele își asmuțea nemilos razele asupra diligenței și praful începu să se ridice ca fumul stîrnit de un incendiu. Astfel străbăteau fără escortă pustiul peisajului întrerupt doar de cîțiva cactuși ce se ridicau în lumina orbitoare a soarelui. Departe, foarte departe, în spatele unui văl de ceață fierbinte, se contura extrem de vag silueta unor munți.

Crescătorul de vite își ridică mîna, își răsuci mustața și zîmbi către Henriette. Logodnica ofițerului se adresă tînărului blond:

— Ce distanță mai este pînă la stația următoare?

Tînărul blond răspunse politicos:

— Douăzeci de mile.

Jucătorul profesionist o privea pe logodnica ofițerului și asprimea întipărită pe fața lui se îndulcea treptat, de parcă timbrul vocii ei i-ar fi amintit de lucruri de mult uitate.

MILĂ după milă rămînea în urma diligenței și mirosul de praf alcalin se întărea mereu. Henriette se sprijinea în colțul diligenței, cu ochii plecați către vîrfurile degetelor înmănușate. Silueta ei avea aici ceva misterios, rupt parcă de lumea înconjurătoare; părea că nu mai poate percepe senzațiile, că nu mai poate nici să rîdă. Era tînără, și totuși avea o experiență de viață care o ajuta să așeze exact la locurile lor pe crescătorul de vite și pe jucătorul profesionist și pe negustorul de whisky și pe logodnica ofițerului; și știa de ce jucătorul profesionist îi oferise logodnicei ofițerului locul său. Logodnica ofițerului făcea parte dintr-o lume, iar ea, Henriette, din altă lume — fiecare dintre cei aflați în diligență înțelegea acest lucru. A fost un gest care n-a avut nici un efect asupra ei, fiind vorba de o discriminare cu care se obișnuise de multă vreme. Numai tînărul blond reușea să răzbată într-o anume măsură dincolo

de indiferența ei. Numele lui era Malpais Bill, și fata putea să vadă sălbăticia oglindindu-se în colțurile ochilor și în linia alungită a buzelor lui: era un stigmat care nu va dispărea niciodată. Și totuși ceva nelămurit emana de la el către ea, ceva cu totul diferit de curiozitatea avidă a celorlalți bărbați: era un fel de curtoazie modestă, o neașteptată amabilitate.

Sus, pe capră, Happy Stuart arătă spre un vag contur cețos situat cam la două mile depărtare:

— Să nu fie vreo ispravă de-a pieilor-roșii.

Soarele se afla drept în amiază, inundînd peisajul cu o lumină crudă, galbenă ca alama lustruită. Albia întorto-

cheată a unui pîrîu secat tăia de-a curmezişul cele două făgaşe care constituiau drumul propriu-zis; Johnny Strang potrivi puşca pe genunchi:

— Ce caută Malpais Bill în diligenţă?

— Nu ştiu şi n-am de gînd să-l întreb, răspunse Happy Stuart în timp ce cerceta albia secată cu ochi neliniştiţi. Drumul se prăbuşea aici ca într-o surpătură şi Happy strînse cu putere hăţurile şi urlă: „Haide! Hei, Nellie! Bătute-ar Dumnezeu, hei!".

Cei şase cai se năpustiră în jos, pe malul surpat al pîrîului, şi pentru o clipă diligenţa rămase izolată sus, apariţie ciudată în pustietatea înconjurătoare, apoi porni clătinîndu-se la vale, peste marginea abruptului. Lovi pietrişul de pe fundul albiei cu zgomot, în timp ce roţile din faţă săreau ricoşînd, iar cele din spate patinau pieziş. Caii începură să şovăie, dar Happy Stuart îi învioră pe înaintaşi cu cîteva înjurături şi diligenţa porni din nou în ritm susţinut. Caii se căţărau doi cîte doi pe malul opus al pîrîului, în timp ce muşchii li se încordau şi de sub copite zburau bucăţi de pămînt galben moale. Roţile din faţă loviră cu putere în partea de sus a malului şi se auzi un zgomot ca o împuşcătură de pistol; diligenţa apăru din surpătura pîrîului, se răsuci în loc, pe urmă căzu greoaie într-o parte sfărîmîndu-şi panelele.

Johnny Strang sări de pe capră. Happy Stuart stătea agăţat cu o mînă de speteaza caprei şi cu cealaltă trăgea de hăţuri; pe urmă se ridică în picioare în timp ce pasagerii se căţărau afară prin uşa din partea de sus. Toţi bărbaţii, cu excepţia negustorului de whisky, puseră umărul şi ridicară din nou diligenţa pe roţi. Negustorul de whisky stătea într-o atitudine ciudată în lumina strălucitoare a soarelui şi-şi clătina capul fără să scoată vreo vorbă, în timp ce ceilalţi se urcară iar în diligenţă. Happy Stuart spuse:

— Gata, frăţioare, urcă.

Negustorul de whisky se căţără încet pe scară, apoi diligenţa porni. Se afla acolo, undeva înaintea lor, ghemuită în deşert, o staţie de poştă — o clădire scundă, cu pereţii de pămînt cenuşiu bătătorit, cu cîteva corraluri risipite în jurul ei şi un steag care atîrna moale de o prăjină strîmbă. Din interiorul întunecos al clădirii de pămînt ieşiră cîţiva oameni şi se opriră în umbra de sub arcul porţii. Happy Stuart se opri în faţa lor. Spuse către un lungan uscăţiv:

— Noroc, Mack. Blestemaţii ăia de indieni s-au arătat p-aici?

Pasagerii coborîră îndreptîndu-se spre sala de mese a staţiei. Lunganul cel uscăţiv spuse tărăgănat:

— O să daţi de ei mîine, înainte de a se însera.

Rîndaşii începură să deshame caii ca să-i schimbe.

Mica sală de mese părea răcoroasă după atmosfera încinsă din diligenţă — răcoroasă şi liniştită. O femeie grasă, o mexicană, intra şi ieşea ducînd tăvile cu mîncare. Happy Stuart spuse: „Zece minute", şi-şi şterse praful alcalin de pe gură şi începu să înfulece din farfuria aflată în faţa lui.

Mack cel cu obrazul alungit spuse:

— Ranchul lui Catlin a ars noaptea trecută. Ieri a trecut pe-aici un detaşament de cavalerie. Au venit şi au plecat. Pînă diseară ajungeţi la defileu, dar nu ştiu ce-o să faceţi după aia, în munţi. Aţi avut necazuri?

— Am avut, zise Happy scurt şi se sculă în picioare.

Era sfîrşitul popasului. Pasagerii îl urmară, cu negustorul de whisky tîrîndu-se în coada grupului, transpirînd şi respirînd greu. Diligenţa porni la drum urmărită de vocea lui Mack:

— Dă-le bice, Happy, dacă vezi cumva ridicîndu-se praf dinspre răsărit.

Arşiţa zilei se condensase în diligenţă şi curentul uşor de aer stîrnit de goana cailor ardea plămînii; deşertul nisipos îşi emana neîncetat sclipirea albicioasă pierzîndu-se undeva departe, într-o pîclă deasă ca fumul. Genunchii crescătorului de vite se izbeau uşor de ai Henriettei, în timp ce el continua să se uite la ea, cu o scobitoare de celuloid înfiptă între buze. Vocea lui Happy Stuart răzbătea cînd şi cînd, proferînd ocări şi îndemnuri menite să păstreze constantă viteza diligenţei în făgaşele drumului. Ochii negustorului de whisky

se rotunjiseră și se holbaseră, își ținea gura deschisă și din obrajii lui dispăruse orice urmă de culoare. Jucătorul profesonist privea inexpresiv, complet indiferent; la un moment dat, cînd crescătorul de vite simți că negustorul de whisky se sprijină de el cu umărul, îl împinse deoparte. Englezul ședea drept, rigid, privind indiferent defilarea deșertului. Logodnica ofițerului se adresă lui Malpais Bill:

— Unde este popasul următor?

— La Cap Creek.

— Vom găsi militari acolo?

El răspunse:

— Cred că vom avea o escortă prin defileu, pînă la Lordsburg.

Iar la orele patru ale acestei după-amiezi fierbinți ca un cuptor, negustorul de whisky schiță un gest ușor cu mîna și căzu înainte pe genunchii jucătorului profesionist.

Crescătorul de vite dădu din umeri și-și scoase capul pe fereastră, strigînd către Happy Stuart:

— Oprește o clipă.

Cînd diligența se opri, coborîră cu toții și tînărul blond îl ajută pe jucătorul profesionist să-l întindă pe negustorul de whisky pe peticul de umbră fierbinte aruncată de diligență. Nici Happy Stuart și nici însoțitorul înarmat nu se osteniră să coboare. Buzele negustorului de whisky se mișcară puțin, dar nimeni nu spuse nimic și nimeni nu știa ce să facă — pînă ce Henriette ieși din grup și se apropie.

Se așeză pe jos, îl ridică pe negustorul de whisky rezemîndu-i umerii și capul de pieptul ei. El își deschise ochii, în care se oglindi ceva ce putu fi văzut de către toți cei de față, un fel de ușurare, de relaxare, împletită cu recunoștință. Ea murmură „Ți-ai revenit", și zîmbetul ei era blînd și afectuos, dînd buzelor o expresie maternă. Și iată din nou, această înțelepciune ce sălășluia în ea, această experiență a ei despre neliniștile pe care bărbații le tăinuiesc în spatele felului lor de a se purta, despre foamea cumplită care-i roade pînă în adîncuri și despre însingurarea care-i mînă către femei de felul ei. Repetă „Ți-ai revenit" și văzu cum din ochii acestui negustor de whisky dispare sălbăticia lucrurilor pe care le știa și care-l înfricoșa.

Logodnica ofițerului păru contrariată și asta i se citea pe față. Jucătorul profesionist și crescătorul de vite priveau în jos către negustorul de whisky — priviri indiferente, impersonale. Tînărul blond o observa pe Henriette pe sub genele pe jumătate coborîte, dar liniile aspre ale obrazului său nu reușeau să ascundă complet sclipirile din ochii lui, stînd mărturie că scena îl interesa în cel mai înalt grad. Între degete ținea o țigară; uitase de ea.

Happy Stuart spuse:

— Nu putem zăbovi aici.

Jucătorul profesionist se aplecă să-l apuce pe negustorul de whisky pe sub umeri. Henriette se ridică în picioare și spuse „Aduceți-l lîngă mine", apoi se urcă în diligență. Tînărul blond și jucătorul profesionist îl cărară pe negustorul de whisky, strecurîndu-l prin ușă astfel că rămase întins pe bancheta din spate, cu capul rezemat în poala Henriettei. Apoi se urcară cu toții și diligența porni. Negustorul de whisky gemu de cîteva ori, bolborosind „mulțumesc... mulțumesc", și tînărul blond, pîndind-o mereu pe Henriette ca să nu piardă nici cea mai mică expresie ce se oglindea pe fața ei, trase adînc aer în piept.

Astfel își continuară călătoria, cu roțile mari bătătorind făgașele drumului, în timp ce soarele coborînd spre asfințit strălucea fierbinte prin ferestrele diligenței. Siluetele masive ale munților începură să se apropie într-o continuă mișcare, mai precis conturate în ceața albăstruie. Ochii crescătorului de vite se îngustară și străluceau și se adresau Henriettei personal, dar jucătorul profesionist se aplecă spre Henriette spunîndu-i:

— Dacă ați obosit...

— Nu, spuse ea. Nu. E mort.

Logodnica ofițerului scoase un țipăt scurt. Jucătorul profesionist se aplecă mai aproape de negustorul de whisky, și pe urmă priviră cu toții la Henriette; pînă și englezul își întoarse pentru o clipă privirea către ea și în ochii lui se

putea citi o vagă curiozitate. Un zîmbet obosit plutea în jurul buzelor ei pline şi moi. Ţinea capul negustorului de whisky cu ambele mîini şi continuă să-l ţină astfel pînă cînd, la căderea bruscă a întunericului, străbătură ultima porţiune de drum în deşert şi opriră în faţa staţiei de poştă de la gura defileului.

Crescătorul de vite deschise uşa şi ieşi scoţînd un geamăt cînd picioarele lui amorţite atinseră solul. Jucătorul profesionist îl ridică pe negustorul de whisky pentru ca Henriette să se poată scula. Ieşiră cu toţii, obosiţi de ceasurile îndelungi în care fuseseră zgîlţîiţi în diligenţă, Happy Stuart coborî de pe capră, cu faţa transformată într-o mască de pulbere alcalină cenuşie şi ochii injectaţi. Spuse „Cine a murit?" şi privi prin uşa diligenţei.

Oamenii se iviră în curtea staţiei, apropiindu-se cu mişcările apatice pe care le capătă siluetele în lumina nesigură a crepusculului. Happy Stuart spuse „Ăstuia nu-i mai pasă de ce va fi mîine" şi se depărtă.

Un bărbat scund cu o burtă uriaşă se desprinse cu paşi tîrşîiţi din umbră. Spuse:

— N-aş fi crezut, Happy, c-ai să-ncerci să răzbaţi pîn-aici.

— Unde-s soldaţii care-o să ne-nsoţească mîine?

— De partea ailaltă a munţilor. Au plecat cu toţii într-acolo. Care n-au avut post fix p-aici au fost trimişi la Lordsburg. Voi bărbaţii o să dormiţi în şopron. Pentru domnişoare o să aranjăm noi ceva.

Privi către logodnica ofiţerului, apoi către Henriette dîndu-şi imediat seama cu cine are de-a face. Privirea îi alunecă spre Malpais Bill care stătea deoparte şi după o clipă în ochii lui apăru o luminiţă — îl recunoscu şi vocea lui deveni prevăzătoare:

— Hello, Bill. Ce vînt te-aduce p-aici?

Vîrful ţigării lui Malpais Bill străluci brusc şi Henriette reuşi să-i zărească o clipă faţa senină şi atentă. Malpais Bill spuse încet, cu blîndeţe:

— Călătoresc.

Se îndreptară către casa de bîrne ale cărei colţuri păreau să se prelungească fără de sfîrşit într-un şir de umbre legate unele de altele. Lumini apărură tremurătoare la ferestre şi peste tot oamenii umblau de colo pînă colo vorbind tărăgănat. Caii deshămaţi se depărtară în trap. Fata cea înaltă intră în încăperea principală a staţiei îndreptîndu-se către un soldat într-o uniformă cam zdrenţuită.

Soldatul spuse:

— Miss Robertson? Locotenentul Hauser trebuia să vă întîlnească aici. Se află la Lordsburg. A fost rănit noaptea trecută într-o ambuscadă cu apaşii.

Fata cea înaltă, logodnica ofiţerului, nu scoase nici o vorbă. Într-un tîrziu întrebă:

— Grav?

— Oarecum, zise soldatul, da.

Bărbatul cel gras interveni, trăgînd adînc aer în piept:

— Ce nenorocire! Ce nenorocire! Domnişoarelor, vă voi conduce la camerele dumneavoastră, singurele pe care le am.

Rochia de culoare deschisă a Henriettei se detaşa limpede de fundalul întunecat. Henriette o urmărea cu atenţie pe logodnica ofiţerului şi văzu că de pe faţa ei dispăru orice urmă de culoare. Dar în logodnica ofiţerului sălăşluia o anume tărie, un soi de curaj care amintea de cel al militarului, căci ea răspunse încet:

— Probabil că drumul pe care l-aţi făcut a fost foarte obositor.

— Nu... deloc, spuse soldatul şi părăsi încăperea.

Jucătorul profesionist se afla de faţă şi pe obrazul lui prelung, întors către logodnica ofiţerului, era întipărită o ciudată încordare, de parcă şi-ar fi amintit de unele întîmplări dureroase. Malpais Bill se oprise în pragul uşii, urmărind cu atenţie blîndeţea şi umilinţa pe obrajii Henriettei. Apoi, ambele femei îl urmară pe hangiul gras de la Cap Station de-a lungul culoarului strîmt ce ducea către camerele lor.

Malpais Bill se întoarse şi ieşi în curte, rezemîndu-se alene de peretele staţiei situate în deşert; ochii lui urmăreau cu atenţie fiecare mişcare pe care

o făceau oamenii care rătăceau de colo pînă colo prin curte, urechile lui înregistrau vocile atenuate de întunericul înconjurător. Pămîntul fierbinte se răcea treptat și un val de răcoare cobora dinspre munții ce se ridicau, înalți și masivi, în spatele clădirii. Soldatul se urcase în șa și mormăia somnoros către Happy Stuart:

— Ce să-i faci, drumul pînă la Lordsburg e lung și, în blestemații ăștia de munți, apașii mișună peste tot. Nici vorbă să aveți vreo escortă de cavalerie mîine. Toate unitățile sînt angajate în operații.

Malpais Bill ascultă pînă ce zgomotul pe care-l făceau copitele calului se stinse în depărtare și în același timp se gîndea la uriașa însigurare a unui călăreț pierdut în trecătorile acestor munți înnegurați, apoi se întoarse și se îndreptă către salonul aflat la celălalt capăt al clădirii. Era o încăpere joasă, cu dușumeaua pe pămînt bătătorit și pereții văruiți, care înainte vreme făcuse parte dintr-un grajd mai mare. În mijlocul acestui spațiu strîmt, sub o lampă, stăteau trei bărbați, iar reflexele lămpii aveau sclipiri șterse în luminile ochilor lor întorși către noul venit. La celălalt capăt al tejghelei crescătorul de vite și jucătorul profesionist beau într-o tăcere totală. Malpais Bill își luă paharul de whisky pe care barmanul i-l turnă din sticlă și înregistră semnul tainic pe care omul din spatele tejghelei i-l făcu din ochi. Hangiul își vîrî capul pe ușă și strigă respirînd greu „Seria a doua la masă" și ceilalți bărbați din încăpere începură să iasă pe rînd.

Cuvintele barmanului se întretăiau, rostite aproape în șoaptă:

— Mai bine nu te duce la Lordsburg. Plummer și Shanley sînt acolo.

Buzele lui Malpais Bill se subțiară și se alungiră de parcă ar fi fost pe cale să izbucnească în rîs, iar în ochi îi apăru o sclipire de sălbăticie. Spuse „Mulțumesc, prietene" și ieși îndreptîndu-se spre sala de mese.

CÎND se întoarse în curte, noaptea se așternuse sălbatică și adîncă peste întinderea deșertului, iar lumina lunii, argintie și înghețată, nu făcea decît să atingă bezna de necrezut a lumii fără s-o poată împrăștia. Henriette mergea încet pe drumul spre Tonto — o siluetă legănîndu-se ușor în umbrele vagi ale nopții. Bărbatul porni după ea, și pintenii lui care zornăiau cînd călcîiele atingeau pămîntul tare o făcură să se întoarcă.

Fața ei era limpede și ciudată și nu vădea nici un fel de curiozitate în noapte, de parcă femeia s-ar fi așteptat să vină ceva și ar fi știut ce va fi acel ceva. Iar el spuse:

— Te-ai depărtat prea mult de clădire. Apașii obișnuiesc să stea la pîndă în apropierea așezărilor și să atace pe cei ce se izolează.

Pe fața ei se citea numai indiferență, nici urmă de teamă. Vocea ei era rece și bărbatul putu să distingă în ea acea vagă însingurare, fatalismul care făcea ca vorbele ei să fie atît de liniștite:

— Dinspre munte coboară o adiere, răcoroasă și plăcută.

El își scoase pălăria și stătu cu picioarele lui lungi strîns lipite și ochii lui erau atenți și totodată descumpăniți. Părul blond avu o scurtă sclipire în lumina nesigură.

Ea întrebă respirînd adînc:

— De ce faci asta?

Buzele lui se agitau fără încetare, iar cîntecul tumultuos al unor sentimente nespus de intense îl învăluia ca suflul unui vînt năpraznic:

— Ai rude la Lordsburg?

Ea vorbi într-un fel direct și răbdător, de parcă i-ar fi explicat un lucru pe care el trebuia să-l fi știut fără să mai pună întrebări:

— Conduc o casă la Lordsburg.

— Nu, spuse el, nu asta am întrebat.

— Rudele mele au murit... așa cred. A fost un masacru în Munții Superstițiilor cînd eram foarte tînără.

El stătea cu capul descoperit, și mintea lui încerca să pătrundă în trecut pentru a întregi acea imagine din viața ei. Ținutul acesta avea în el ceva aspru, brutal, iar pentru cei slabi nu exista decît foarte puțină înțelegere. Ea supraviețuise și plătise tribut supraviețuirii ei, și acum se uita la el într-un fel tăcut

care nu oferea explicații și nici nu-și cerea iertare pentru orice vorbe ar fi fost rostite aici: nu era decît o fată drăguță în ochii și pe buzele căreia se oglindea într-un fel expresiv răbdarea nemărginită a tuturor anilor ce s-au scurs.

El spuse:

— Dincolo de munți, în valea Tonto, e o regiune foarte frumoasă. Am o bucată de pămînt acolo, bună pentru un ranch... și o casă ridicată pe jumătate.

— Dacă acolo ți-e pămîntul, ce cauți aici?

Buzele lui rîseră, iar nesăbuința dinlăuntrul lui se aprinse din nou, dogorîtoare, și în lumina lunii el păru deodată să crească și mai înalt:

— Trebuie să plătesc o datorie.

— De aceea pleci la Lordsburg? Dacă vei continua să plătești acest soi de datorii n-ai să ajungi departe. Toată lumea te cunoaște aici la Frontieră. A fost o vreme cînd erai un simplu rancher. Pe urmă ai avut o neînțelegere cu cineva și ai încercat s-o rezolvi, apoi s-a ivit o neînțelegere și mai mare care trebuia rezolvată... și datoriile creșteau mereu și mereu, și tot mai mulți sînt cei care abia așteaptă să te ucidă. Într-o zi, unul are să reușească. Mai bine ai renunța să mai plătești asemenea datorii.

De pe fața lui, toată numai zîmbet, nu se clinti nici un mușchi, și atunci fata dădu din umeri cu resemnare. „Nu, murmură ea, n-ai să renunți". El putu să-și dea seama de dulceața pe care o emanau buzele ei și de felul în care ochii fetei se întristau din pricina lui; putu să vadă în ei și răbdarea pe care el nu reușise vreodată să și-o însușească.

— Mai bine să ne întoarcem, spuse și o apucă de braț.

Străbătură curtea în tăcere, urmăriți de murmurul vocilor bărbătești — frînturi de fraze tărăgănate ce răzbăteau pînă la ei dinspre umbrele clădirii, în timp ce licărul roșiatic al pipelor se ivea cînd și cînd în colțurile întunecate. Malpais Bill se opri și privi în urma fetei care deschisese ușa stației; ea se întoarse să-l mai privească odată, cu ochii foarte umbriți și buzele moi și serioase, pe urmă porni pe culoarul strîmt către camera unde urma să doarmă. Sub fereastra ei, în curte, un bărbat murmura către un altul:

— Plummer și Shanley sînt la Lordsburg. Malpais Bill știe.

Prin peretele subțire care despărțea camera ei de cea alăturată, Henriette o auzi pe logodnica ofițerului plîngînd înăbușit și totuși cu o regularitate nestăpînită. Privi către peretele întunecos, cu umerii și fruntea înclinate: pe urmă se întoarse în hol, bătu la ușa camerei unde se afla logodnica ofițerului și intră.

ȘASE cai odihniți frămîntau pămîntul în fața diligenței; hangiul cel gras de la Cap Station străbătu curtea de-a curmezișul, agitînd un felinar care nu reușea să spargă pîcla deasă, inertă. Pasagerii ieșiră din clădire unul cîte unul, amețiți de somn, rebegiți. John Strang zvîrli cutia cu poștă în cufărul de sub capră și Happy Stuart spuse morocănos „E-n regulă. Plecarea!".

Pasagerii începură să urce în diligență. Veni la rînd crescătorul de vite, și Malpais Bill spuse tărăgănat „Așează-te pe locul din colț, domnule", apoi se urcă și el, închizînd ușa. Hangiul mormăi:

— Dacă nu vă atacă în timpul urcușului, pe panta cea abruptă, înseamnă că ați scăpat. După ce ajungeți la ranchul lui Al Schrieber sînteți în siguranță.

Vocea ascuțită a lui Happy Stuart sparse cu stridență liniștea întunecoasă și diligența țîșni înainte cu arcurile de piele scîrțîind.

Călătoriră vreme de un ceas în această întunecime compactă, zgîlțîiți și înghesuiți și pe jumătate adormiți, simțind cum diligența urca în panta foarte abruptă. Bezna fu spartă de zorile cenușii, apoi se ivi o lumină lipsită de soare, pornind în jos, din deșertul care acum rămăsese departe în urmă. Drumul sărea peste hîrtoape de la o groapă la alta, și cînd soarele răsări dintr-o parte ajunseră la prima strungă, apoi străbătură cu toată viteza un plai presărat cu bolovani. Crescătorul de vite șe-

dea în colțul din față, iar colțul din stînga al gurii lui era umflat și vînăt, și cînd Henriette văzu acest lucru privirea ei alunecă spre încheieturile degetelor lui Malpais Bill. Logodnica ofițerului ședea cu ochii închiși și cu umerii rezemați de englez, care continua să șadă țeapăn cu arma de vînătoare între genunchi. Lîngă Henriette, jucătorul profesionist părea să doarmă, iar pe banca din mijloc Malpais Bill supraveghea cu oarecare atenție peisajul care defila prin fața ferestrei.

La zece începură să urce din nou, printr-un defileu presărat cu tufe de ienupăr și pini piperniciți, în timp ce deșertul aflat sub ei se acoperea cu pulberea cețoasă a unei noi zile dogoritoare. Pe la amiază ajunseră în vîrful muntelui și caii își luară avînt pentru a străbate serpentinele strîmte, mărginite de pereții de piatră. Jucătorul profesionist, care multă vreme șezuse tăcut și nemișcat, își întinse picioarele și prinse privirea logodnicei ofițerului:

— Ranchul lui Schrieber e în fața noastră, aproape. Ce a fost mai greu a trecut.

Tînărul blond își întoarse privirea către jucătorul profesionist, dar nu scoase nici o vorbă; chiar în această clipă Henriette simți, în aerul împietrit de lipsa oricărei adieri de vînt, mirosul de fum. Happy Stuart tocmai ocăra după obiceiul lui, și butucii frînelor începuseră să scîrțîie frecîndu-se de roți. Privind pe fereastra diligenței, de unde i se oferea o priveliște în unghi ascuțit, Henriette văzu un horn de piatră și lut ridicîndu-se în lumina limpede a zilei ca o schelă dărăpănată. Casa care se aflase aici nu mai era decît o grămadă de dărîmături înnegrite, răspîndite pe sol, iar fumul continua să se ridice de pe bucățile de lemn care nu arseseră complet.

Diligența se opri și bărbații coborîră imediat. O sobă de tuci zăcea răsturnată pe pămînt, cu o bucată de burlan îndreptată în sus. Mici flăcări se prelingeau alene în lungul unor bucăți înnegrite care fuseseră odată o bîrnă. Dincolo de curtea casei, la picioarele unui corral, zăceau două făpturi despuiate și grotesc de pleșuve, cu trupurile crestate de lovituri aplicate cu cuțitul într-un fel anume. Happy Stuart se duse pînă acolo și le privi; pe urmă se întoarse: — Schrieberii. Și acum...

Malpais Bill spuse:

— Azi dimineață, chiar în zori.

Privi către jucătorul profesionist, către crescătorul de vite, către englez, pe fața căruia nu se citea nici o emoție:

— Urcați-vă în diligență.

Se cățără pe acoperișul diligenței, întinzîndu-se acolo cît era de lung. Happy Stuart și Strang își reluară locurile. Caii porniră în goană.

jucătorul profesionist vorbi către logodnica ofițerului: „Vei fi destul de bine apărată între cei doi domni", apoi scoase dintr-un buzunar de la spate un pistol de calibrul 44 și-l puse pe genunchi. Și cum trecuse peste firea-i tăcută, privi mai atent și către Henriette. Spuse: „Cîți ani ai?"

Umerii ei se ridicară și coborîră la loc, și acesta a fost singurul ei răspuns. Dar jucătorul profesionist spuse amabil:

— Ești destul de tînără ca să fii fiica mea. Trăim într-o lume putredă. Cînd am să-ți spun, întinde-te pe jos.

Englezul scoase pușca dintre genunchi și-i rezemase țeava de prichiciul ferestrei aflate în partea lui. Crescătorul de vite dădu deoparte pulpana hainei ca să poată ajunge mai lesne la tocul pistolului.

Drumul de creastă, îngust săpat în piatră, deveni și mai strîmt. Pereții de stîncă păreau să se împreune deasupra lui. Roțile diligenței izbeau în hîrtoapele bolovănoase, săreau în sus și cădeau din nou cu zguduituri pe care arcurile nu le puteau îndulci. Îndemnurile urlate de Happy Stuart acopereau mereu zgomotul acestor izbituri și hurducăiala asurzitoare. Pulberea fină făcea ca totul să pară cenușiu.

Henriette ședea cu privirea pironită către vîrfurile degetelor înmănușate, amintindu-și silueta înaltă a lui Malpais Bill conturîndu-se limpede în lumina lunii, lîngă Cap Station. Îi zîmbise așa cum orice bărbat zîmbește unei femei pe care o găsește atrăgătoare, și în vocea lui simțise o nuanță de voioșie; și

ochii lui fuseseră amabili. Jucătorul profesionist vorbi foarte încet și ea nu-l auzi pînă ce degetele lui n-o apucară de braț. El repetă fără să ridice vocea:

— Așază-te pe jos!

Henriette se lăsă în genunchi și auzi focuri de armă amestecîndu-se cu zgomotele pe care le făcea diligența în goana ei. Happy Stuart încetă să mai strige la cai și ochii logodnicei ofițerului erau mari și întunecați. Pereții canionului se lărgiseră. Ridicîndu-și privirea prin fereastra aflată în dreptul jucătorului profesionist, Henriette văzu silueta în mișcare a unui războinic apaș, complet despuiat, călare pe un armăsar indian, trecînd în goană cu o pușcă ridicată, sprijinită în îndoitura cotului ascuțit. Jucătorul profesionist ținti calm; crescătorul de vite slobozi un foc și ținti iar. Pușca de vînătoare a englezului trezea ecouri grele în spațiul strîmt al diligenței izbind dureros urechile fetei, iar mirosul prafului de pușcă se simțea greu și amar. Cizmele tînărului blond zgîrîiau acoperișul diligenței și găuri mici și rotunde începură să sfredelească lemnul panelurilor în locurile unde izbeau gloanețele apașilor. Un indian de o îndrăzneală nebunească se apropie foarte mult de diligență și oferi o țintă care nu putea fi ratată. Crescătorul de vite îl doborî cu un singur foc. Roțile gemeau cînd erau nevoite să încetinească la cotiturile bruște și diligența greoaie făcea sărituri mari, rămînînd cîte o clipă suspendată în aer într-un fel ciudat. Pe urmă o porneau în goană la vale.

Jucătorul profesionist spuse liniștit „Mai bine ia-o dumneata", întinzîndu-i Henriettei arma. Se rezemă de ușă cu degetele lungi încleștate de pervaz. Paloarea din obraji îl făcea să pară detașat de lumea din jur. Spuse către logodnica ofițerului: „Ai grijă, stai mereu între acești doi gentlemeni", și o privi într-un fel în care avea și deznădejde și renunțare și fruntea îi căzu pe pervazul ferestrei.

Henriette văzu stîncile apropiindu-se și depărtîndu-se ca niște pereți galbeni masivi. Coborau acum muntele fără să folosească frînele. Focurile de armă se răriră, iar strigătele de luptă ale indienilor se pierdeau în urmă. Ridicîndu-se în genunchi, Henriette zări, undeva dedesubtul lor, întinderea nesfîrșită a deșertului, cu contururile ascuțite ale Lordsburgului apărînd nelămurit în marginile cele mai depărtate ale ceții fierbinți. Nu se mai auzeau împușcături și vocea lui Happy Stuart se înălță din nou, iar frînele scîrțîiau frecîndu-se de roți, apoi se desfăceau și iarăși scîrțîiau. Englezul privea pe fereastră cu o mutră ursuză; logodnica ofițerului părea cufundată într-un vis adînc deznădăjduit; fața crescătorului de vite strălucea acoperită de o sudoare nefirească. Henriette se întinse pentru a-l ajuta pe jucătorul profesionist să se ridice, dar acesta avea în trup o greutate neobișnuită și alunecă spre colț. Ea își dădu seama că murise.

LA ORELE cinci ale acestei lungi după-amieze, diligența își croi drum pe străzile înguste ale Lordsburgului, mărginite de case de lut galben și de bîrne, ajunse astfel în piața din centru și opri în fața unei mulțimi adunate în arșița cețoasă. Pasagerii coborîră cu membrele înțepenite. Un băiat mexican se urcă iute, îl văzu pe jucătorul profesionist care murise și începu să țipe într-o mexicană stridentă răspîndind vestea. Malpais Bill coborî de pe acoperiș, dar Happy Stuart rămase la locul lui și privi în tăcere mulțimea adunată lîngă diligență. Și atunci Henriette își dădu seama că însoțitorul înarmat nu se mai afla acolo.

Un bărbat cărunt, într-un costum alb de pînză subțire, spuse către Happy:

— Ei, pînă la urmă ați reușit.

Happy Stuart spuse:

— Da. Pînă la urmă am reușit.

Un ofițer trecu prin mulțime, zîmbind către logodnica ofițerului. O luă de braț și spuse:

— Miss Robertson, dacă nu mă înșel. Locotenentul Hauser se simte foarte bine. Voi avea grijă de bagajul dumneavoastră...

Și atunci logodnica ofițerului începu să plîngă — un plîns la care participa

întreaga ei făptură. Stăteau cu toții pe marginea străzii, cu oasele dureroase și amețiți de zdruncinături. Malpais Bill rămăsese lîngă roata diligenței, cu o trăsătură aspră pe fața ridicată către lumina soarelui și ochii ațintiți spre cei doi bărbați care stăteau sub apărătoarea de soare a unei prăvălii alăturate. Henriette observă felul în care așteptau și înțelese de ce se aflau aici. Observă și că ochii tînărului blond erau albaștri și că o flacără strălucitoare ardea în ei. Logodnica ofițerului se întoarse către Henriette și avea lacrimi în ochi. Șopti:

— Dacă vreodată vei avea nevoie de mine...

Dar Henriette făcu un pas înapoi, clătinîndu-și capul. Se aflau la Lordsburg, și fiecare cunoștea locul ei — fiecare în afară de logodnica ofițerului. Henriette spuse un „Adio" formal, înregistrînd cît de tăcuți erau în atitudinea lor de așteptare cei doi bărbați de sub apărătoarea de soare. Se întoarse către tînărul blond și spuse:

— Ești bun să-mi duci valiza?

Malpais Bill o privi cu acea sclipire de voioșie din ochii lui și întinse mîna spre port-bagaj, de unde scoase valiza ei ponosită. Continua să zîmbească în timp ce pășea alături de ea, prin mulțimea de oameni și pe lîngă cei doi bărbați care așteptau. Dar cînd dădură colțul și intrară pe una dintre ulițele strîmte și prăfuite, o stradă laterală care nu avea nici un nume și unde casele stăteau îngrămădite una într-alta fără grație și fără demnitate, el deveni serios. Spuse:

— Îți rămîn obligat dar trebuie să mă întorc.

Se aflau în fața unei case care nu se deosebea cu nimic de cele învecinate; se opriseră în ușa ei. Ea putu să vadă cum ochii lui parcurgeau strada în lungul ei și înțelese semnificația acestei priviri și intențiile ce se aflau îndărătul ei. Dar el tocmai spunea, cu vocea lui amabilă, cu timbrul atît de plăcut:

— Te-am observat vreme de două zile. Se opri, încordîndu-și mintea să găsească vorbele care să exprime ceea ce voia să spună. Pe urmă vorbi încet: Dumnezeu te-a făcut femeie. Tonto e o regiune frumoasă.

Răspunsul veni brusc, și simțămintele ei păreau că nu participă la această hotărîre:

— Nu. Sînt cunoscută pe întregul cuprins al Teritoriului. Dar îmi voi aminti de propunerea pe care mi-ai făcut-o.

El spuse:

— E singurul motiv?

Ea nu răspunse, dar ceva din ochii ei făcu ca trăsăturile feței lui să se destindă. Bărbatul își scoase pălăria, iar femeii i se păru că privirea lui pătrundea prin această zi fierbinte pînă în regiunea aceea depărtată, unde se află pășuni răcoroase și atrăgătoare. El murmură:

— Există lucruri de care un bărbat nu poate scăpa. Trebuie s-o fac. Dar mă voi întoarce.

Porni în lungul străzii înguste, iar la capătul ei coti brusc și dispăru. Aerul fierbinte se prăvălea asupra acoperișurilor Lordsburgului ca un val greu iar mirosul de pulbere se întețea. Femeia își ridică valiza, o lăsă iar jos și stătu astfel, mută și serioasă, în fața casei ei cu fațada posomorîtă. Își amintea ce înalt fusese el în lumina lunii, la Cap Station.

Au fost patru focuri de armă, repezi, furioase, sfîrtecînd atmosfera liniștită și înăbușitoare, încă un foc, și apoi o liniște îndelungată, foarte îndelungată. Ea se sprijini cu o mînă de ușă ca să-și potolească amețeala, și știu că aceste împușcături însemnau sfîrșitul unui bărbat și sfîrșitul unei speranțe. El nu se va mai întoarce vreodată; nu va mai sta alături de ea, înalt, în lumina lunii, cu zîmbetul lui deschis și amabil pe buze și cu acel ton plin de voioșie pe care îl avea cînd vorbea despre lucruri obișnuite. La toate acestea se gîndea femeia, cu umilința și cu uriașa răbdare pe care viața le întipărise adînc în făptura ei...

La toate acestea se gîndea femeia cînd auzi un zgomot de cizme pe pămîntul bătătorit al străzii; și se întoarse să-l vadă înalt și colțuros, în lumina difuză a soarelui, venind spre ea cu zîmbetul lui.

G.B. GILFORD

AM FOST PE POST DE PARATRĂZNET

ÎND KETTY mă înștiință că Glenn Vickers dorește să-mi vorbească, i-am spus să-l poftească repede înăuntru. Am pus de o parte hîrtiile pe care le aveam în mînă și am plecat spre ușă pentru a-mi întîmpina oaspetele. Așa trebuie să procedeze un avocat, care nu face parte din rîndul așilor în meserie, atunci cînd îi trece pragul un om care nutrea speranțe că la viitoarele alegeri va ajunge guvernator. Oare ce-o fi vrînd de la mine domnul acesta care făcea parte din rîndul oamenilor politici cei mai proeminenți ai acestui stat?

— Cum vă merg treburile, domnule Aaron? mă întrebă Vickers de cum intră în birou. Îmi strînse mîna și asta a fost — așa mi s-a părut — o strîngere de mînă sinceră.

I-am tras fotoliul mai aproape de biroul meu și am așteptat.

— Sînteți în continuare tot apărătorul lui Jimmy Dent? mă întrebă.

Am dat din cap că da. Bine-nțeles că sînt. Așadar vizita lui era în legătură cu Jimmy Dent.

— Mai sînteți în legătură cu Dent?

— Da.

— Așadar îl vizitați la, hm... închisoare.

— Da, îl vizitez în celula morții în care se află deținut, am răspuns, chiar dacă Vickers știa precis unde se află și ce îl așteaptă pe Dent.

Glen Vickers înghiți și își linse buzele. Era un tip cu adevărat interesant, să tot fi avut la patruzeci de ani, cu păr cărunt dar încă des, de înălțime mijlocie, musculos, cu față ascuțită. Pe scurt, tipul omului fost jucător de rugby. Trăsăturile feței lui erau foarte energice, colțuroase dar frumoase.

— Dent mai are aproximativ două săptămîni, nu?

— Execuția a fost fixată pentru treizeci și unu ale lunii, la orele șase, am răspuns.

— Dv., domnule Aaron, ați epuizat toate posibilitățile...

Spusele lui exprimau o constatare, dar și o întrebare.

— Tot ce mi-a stat mie în putere...

— Poate aș putea să vă ajut eu cu ceva...

În subconștientul meu bănuiam că va veni cu o propunere, cu toate astea am fost surprins să aflu care propunere anume. Un bărbat a cărui soție a fost omorîtă se oferă să-l apere pe cel care i-a omorît-o! Hm, mie-n sută că ceva nu-i în ordine, mi-am zis în gînd.

— Am intervenit peste tot, am spus, există însă o singură soluție: ca guvernatorul să-i comute pedeapsa.

— Știu asta, domnule Aaron. Nu uitați că am o mare influență pe lîngă guvernatorul Flatcher.

Mi-am dat seama că era foarte ner-

vos. Își strîngea pumnii apoi îi deschidea la loc. Știam despre el că nu consumă alcool și nici nu fumează, în campania electorală fiindu-i subliniate nu o dată puterea de abținere, perfecta viață pe care o ducea, precum și echilibrul în toate.

Nu știam ce i-aș fi putut oferi, vedeam însă că ar fi avut nevoie de ceva reconfortant. Se ridică brusc și se duse spre fereastră, privi apoi în jos, spre oraș.

— Vreau să vorbesc cu dv., domnule Aaron.

— Ar fi lucrul cel mai bun, domnule Vickers.

Și începu să vorbească fără a se întoarce cu fața de la fereastră.

— În primul rînd trebuie să mă credeți, domnule Aaron, că eu față de acest Dent nu am nici un fel de milă. El a ucis-o pe Audrey. Eu însumi nu neg, dimpotrivă, sînt primul care să recunosc că nu mă aflam în cele mai bune relații cu soția mea, numai că problema nu trebuia soluționată în modul acesta. Este o ironie a soartei faptul că viața lui Dent se află acum în mîinile guvernatorului Flatcher. Dacă n-ar fi fost Dent, cel care ar fi ocupat astăzi scaunul de guvernator aș fi fost eu, domnule Aaron!

Tăcu. Era limpede că nu aștepta nici un comentariu din partea mea.

— Dent a ucis-o pe soția mea, continuă el după o clipă. Cred că nu trebuie să vă îndoiți de asta. De altfel, singur a recunoscut că avea de gînd să fure din locuința mea atunci cînd a aflat din ziare că eu și soția mea plecăm într-un turneu politic într-un alt oraș. Și tot el a recunoscut că a furat din locuința mea. În cele din urmă a recunoscut și că a văzut-o pe soția mea...

— ...neagă însă că ar fi ucis-o, l-am întrerupt.

Se întoarse spre mine.

— Membrii juriului nu l-au crezut însă, continuă el energic. Și aveau dovezi în acest sens: geamantanul cu lucruri de furat pe care Dent îl lăsase acolo în momentul cînd a apărut soția mea. Nici o amprentă digitală, nici pe arma crimei, nici pe nimic altceva... Și toate astea pentru că Dent, la fel ca toți asasinii cu experiență, folosea mănuși. Numai că în geamantanul cu obiecte de furat s-a găsit o cutie de chibrituri cu amprentele lui Dent!! Amprentele degetelor lui Dent! Pentru asta a fost arestat, de altfel. Și a recunoscut furtul...

— ...nu însă și crima! l-am întrerupt din nou.

Vickers se mușcă de buza de jos pentru a se stăpîni.

— Acesta-i adevărul: a fost condamnat! Și nu pricep de ce s-o fi încăpățînînd atîta să nu recunoască. Ce-ar mai avea acuma de pierdut?

— Dar ce-ar mai avea de cîștigat? l-am întrebat privindu-l aspru.

Urmară cîteva clipe de tăcere. Poate că Vickers avea nevoie de puțină liniște pentru a prinde din nou curaj. Se-ndepărtă de la fereastră și se așeză lîngă biroul meu.

— Tocmai pentru asta am venit la dv., zise întrucîtva mai calm. Recunoscîndu-și crima, Dent ar putea cîștiga foarte mult. Viața!

— Continuați, l-am îmbiat.

— Guvernatorul Flatcher și cu mine sîntem prieteni. Eu știu ce se vorbește despre acest caz, iar jurații sînt de părere că Dent își merită pedeapsa cu moartea. Numai că pentru asemenea condamnare trebuia un fundament mai solid. Dacă Dent le-ar veni în întîmpinare, dacă și-ar recunoaște și și-ar regreta fapta adică, atunci s-ar mai putea face ceva...

M-am aplecat spre el. Această tocmeală mirosea cam urît, dar n-am îndrăznit să i-o spun în față.

— Așadar, dv. propuneți — am zis — ca Jimmy Dent să-și salveze capul recunoscînd făptuirea unei crime pe care nu a comis-o!

Mă privi tăios drept în ochi.

— Dv., domnule Aaron, sînteți de părere că este nevinovat?

— Da, multe date sînt în favoarea lui. Juriul se poate înșela și el, nu? Soția dv., domnule Vickers, a fost ucisă într-un mod deosebit de brutal, făptașul aplicîndu-i cel puțin o jumătate de duzină de lovituri de vătrai în cap. Or pentru ca soția dv. să-și piardă cunoștința

i-ar fi fost suficientă o singură lovitură. Un hoţ care intră într-o casă străină şi este surprins asupra faptului nu se gîndeşte decît cum să facă pentru a fugi cît mai repede. Să acceptăm însă că el ar fi aplicat o lovitură... Să zicem numai... Dar, după aceea, el ar fi făcut totul pentru a dispare cît mai repede cu putinţă. Dar să aplici victimei şase lovituri, uite asta nu mi se pare prea logic.

— Bine, dar Dent a recunoscut că a fost surprins asupra faptului, mi-o întoarse Vickers. Era zăpăcit, speriat... Aşa se explică faptul că şi-a lăsat acolo geamantanul cu obiectele de furat.

Din acest moment a început să repete tot ce se derulase şi în faţa tribunalului.

— Dent nu se gîndea decît la fugă, de aceea cînd a lovit nu şi-a dat seama ce face, continuînd să lovească victima, continuă Vickers. El citise în ziare că eu eram plecat împreună cu soţia şi a fost foarte sigur că nu se află nimeni în locuinţă. Cu atît mai mare i-a fost deci surprinderea cînd cineva şi-a făcut apariţia în camera întunecată.

Vickers prezenta cazul mai atrăgător decît procurorul însuşi, cu ocazia judecării cazului la tribunal. Jimmy Dent, un hoţ cu adevărat versat, îşi pierduse capul pur şi simplu. Nici astăzi el nu-şi poate explica acest lucru. Auzind zgomot în hol, el s-a întors, a aprins lanterna de buzunar şi s-a trezit pe nepusă-masă cu o femeie în faţa lui. A fost ceva atît de neaşteptat pentru el, încît şi-a pierdut capul, după cum am mai spus. El a recunoscut asta şi în faţa tribunalului. A rupt-o la fugă şi numai mult mai tîrziu şi-a adus aminte că uitase acolo geamantanul plin cu obiecte furate. Cel puţin aşa repeta Dent. Nu cumva însă totul s-a petrecut într-alt chip?

I-am prezentat lui Vickers întregul caz, întreaga situaţie.

— Jimmy, i-am spus, nu-i omul care să săvîrşească asemenea crimă. Şi chiar dacă şi-ar fi pierdut capul, în mod cert el n-ar fi îmblătit-o pe femeia aceea cu vătraiul în cap. Atît de brutal, de puternic, atîta timp şi atît de turbat. Nu, Jimmy este hoţ, nu criminal! Iar doamna Vickers a fost omorîtă în mod sadic, disperat, de cineva care o ura de moarte şi care s-a comportat ca un posedat. N-aţi fost de aceeaşi părere, domnule Vickers, cînd aţi văzut cadavrul soţiei dv.?

Înghiţi în sec apoi îşi trecu din nou limba peste buzele uscate. Aceasta era reacţia lui dintotdeauna cînd era nervos. Îi ştiam de-acuma obiceiurile, am avut posibilitatea să-l studiez bine în timpul şedinţelor de la tribunal.

— Nu, în ziua aceea n-am fost în stare să gîndesc limpede, răspunse. Mai tîrziu însă, după ce poliţia a făcut cunoscut că cineva furase din casă... atunci... atunci am... atunci totul mi-a devenit dintr-odată foarte clar. Audrey se duse să se culce. Casa era cufundată toată în întuneric. Mai ardeau doar cîteva becuri. ştiţi şi dv. Cum se întîmplă cînd unul pleacă de acasă., Hoţul ştia că noi eram plecaţi amîndoi. În momentul însă cînd Audrey a auzit zgomot ea a fost convinsă că m-am întors. Înainte de a pleca ne-am certat, de aceea Audrey a spus că ea nu mai merge. Era convinsă că am să mă întorc şi că am să-i cer iertare. Şi n-ar fi exclus ca acesta să-i fi fost ultimul gînd înaintea morţii...

Se înecă şi întoarse brusc capul. I-am respectat sentimentele şi tăcerea. El continuă îndată, fără să se uite la mine însă.

— În mod cert, Dent a omorît-o! El a fost în casă în noaptea aceea... Cînd m-am întors eu am găsit-o fără viaţă în hol.

N-am avut ce-i răspunde. Am tăcut amîndoi în timp ce între noi se aşternuse gîndul acela neexprimat, însă pe care l-au avut mulţi oameni atunci cînd au aflat de asasinarea doamnei Vickers. Ajungîndu-se apoi la proces, gîndul s-a transformat în calomnie care se menţine şi astăzi, cu toate că nici un ziar nu s-a încumetat să scrie nici măcar un cuvinţel despre asta. Pur şi simplu ele nu vroiau să ducă în spinare învinuirea de a fi ultragiat şi calomniat pe cineva. Vorbele astea au ajuns şi pe la urechile mele...

Mai exista însă şi un alt om care ar fi

putut fi considerat drept asasin al lui Audrey Vickers: Glenn Vickers, soţul ei...

El şi-ar fi putut omorî soţia. Şi avea şi motive să o facă. Motivul acesta se numea Leslynne Harwood şi era iubita lui Glenn. Era secretara lui şi era frumoasă şi cu zece ani mai tînără decît soţia lui. Soţii Vickers au ajuns la divorţ nu numai pentru că Audrey i-ar fi distrus cariera politică, dar şi pentru că el nu pusese capăt legăturilor sale cu domnişoara Harwood. Cu o seară înaintea comiterii crimei, Glenn şi Audrey se certaseră, lucru recunoscut chiar de Glenn. Cearta pornise de la Leslynne Warwood. După aceea Audrey s-a hotărît să nu-l urmeze pe Glenn în turneul electoral. Aşa se explică faptul că ea se găsea singură în casă atunci cînd Dent s-a dus să fure. Vickers — aşa cum depusese în faţa tribunalului — plecase cu maşina la o întrunire politică în alt oraş. După ce a parcurs aproximativ o sută de mile el s-a întors din drum plecînd spre casă pentru a se împăca cu soţia. Şi a găsit-o moartă în hol. Glenn a fost singur întreaga noapte, nu avea nici un alibi.

Se înţelege că oamenii au început să şoşotească. S-ar putea ca Glenn Vickers să se fi întors într-adevăr acasă în noaptea aceea, iar soţia să-i fi povestit despre furt. I-a arătat chiar geamantanul cu lucrurile furate... Şi uite aşa s-a născut în capul lui ideea de a folosi prilejul acesta pentru a-i pune în cîrcă hoţului crima pe care el o făptuise.

— Ştiu la ce vă gîndiţi, domnule Aaron, se auzi din nou glasul lui Vickers. Mulţi oameni cred acest lucru, mai ales duşmanii mei. A trebuit să-mi retrag candidatura la postul de guvernator, invocînd tristeţea pricinuită de moartea soţiei mele. Dv. ştiţi însă pentru ce am făcut-o. Dacă aş fi continuat campania electorală atunci calomniile şi bîrfa ar fi ajuns în rîndul opiniei publice... Partea proastă este că vorbele astea despre mine mai circulă şi acum, cu toate că Dent a fost condamnat ca asasin al lui Audrey. E groaznic! Dent a fost condamnat de un tribunal, de un juriu, dar, cu toate acestea, vina cade mai departe asupra mea! Da, ca om politic sînt foarte vulnerabil. Duşmanii mei au refuzat pur şi simplu să accepte sentinţa tribunalului. Şi nu au acceptat pentru că din punctul de vedere al strategiei politice este foarte convenabil să menţii o atmosferă de neîncredere!

— ...iar o recunoaştere a clientului meu v-ar scăpa de această povară, i-am completat eu monologul.

— Jimmy Dent, spuse Glenn Vickers, are în mînă tot viitorul meu. Eu totuşi n-aş vrea să fie executat, domnule Aaron. Dacă el ar sfîrşi-o în felul acesta, pentru mine ar fi şi mai rău. Ce va zice lumea? Un derbedeu a trebuit să plătească cu viaţa în timp ce un mare nimeni a rămas nepedepsit... Nu, aşa ceva nu trebuie să se întîmple! Aş muri şi eu exact ca Jimmy Dent!

— Aşadar e clar ca lumina zilei, am constatat eu, că dv. nu doriţi pentru nimic în lume ca Jimmy să fie executat. Dar, cu toate acestea, puneţi condiţia că Jimmy Dent va beneficia de graţierea guvernatorului numai în cazul în care va recunoaşte că el a înfăptuit crima...

Trăsăturile feţei lui Glenn Vickers deveniră foarte aspre.

— Da, aveţi dreptate, domnule Aaron. Nu vreau ca Dent să fie executat pentru că asta mi-ar aduce mari prejudicii. Vreau să folosesc situaţia dată, iar guvernatorul vrea să mă ajute. Un lucru este cert: dacă Dent nu vrea să recunoască, va ajunge la camera de gazare. Da, voi insista pentru acest lucru!

— Negoţul ăsta nu-mi place, domnule Vickers, i-am răspuns. Dv. şi domnul Flatcher aveţi puterea de a împiedica execuţia...

Vickers se ridică.

— Da, aşa este, aveţi dreptate, zise. Dar Dent mi-a omorît soţia, iar refuzul lui încăpăţînat de a-şi recunoaşte crima sîngeroasă îmi distruge mie cariera, viaţa. Nu vă supăraţi pe mine, domnule Aaron, că nu iau în consideraţie sentimentele clientului dv. Şi eu lupt pentru viaţa lui şi dacă va fi necesar o voi face şi cu metode nu tocmai cinstite. Dacă v-aţi duce acum la redacţia vreunei gazete şi aţi povesti despre oferta pe care

v-am făcut-o, eu voi confirma fiecare cuvînt...

Am sărit ca ars.

— Eu nu mă duc la nici o redacţie, înţelegeţi? Eu nu vînd ziarelor ceea ce aflu de la oameni! l-am întrerupt scurt. Am să discut însă cu clientul meu propunerea pe care mi-aţi avansat-o, dar nu vă promit nimic...

Vickers se linişti, zîmbi chiar.

— Vă mulţumesc anticipat pentru efortul dv...

— Nu trebuie să-mi mulţumiţi, domnule Vickers, l-am întrerupt din nou. Fac şi eu ce-mi stă în putere. Şi o fac pentru clientul meu, nicidecum pentru dv.!

CLIENTUL meu, cu care am discutat această problemă în camera pentru vizite a închisorii, nici nu voia să audă de recunoaşterea vinei, a crimei adică.

— Eu n-am săvîrşit nici o crimă, domnule Aaron! zise el pentru a mia oară.

Jimmy Dent era un om mărunţel încă de pe cînd l-am cunoscut, dar şederea în închisoare şi în celula morţii l-au sfrijit de tot în ultima perioadă. Avea o faţă mică, numai riduri toată şi nişte ochi foarte pătrunzători. Avea patruzeci şi patru de ani şi nu se ocupase cu nimic altceva în toată viaţa lui decît cu furtişagul. Trăia din furat. Fusese de două ori la închisoare. Acum era pentru a patra oară...

— Guvernatorul ţi-ar putea comuta pedeapsa cu moartea în închisoare pe viaţă, i-am zis. S-ar putea însă să nu fie pe viaţă, să ai norocul să pleci de aici mai...

Jimmy Dent zîmbea parcă în interiorul lui. Faţa îi rămase însă ca un măr uscat, zbîrcit.

— Ştiu... Dacă le-aş veni în întîmpinare şi aş face cum spun ei, iar pe Vickers ăla l-aş spăla de toate păcatele, atunci ei m-ar lăsa să putrezesc aici... Ar uita apoi cu totul de mine. Şi, în afară de asta, eu n-am făcut nici o crimă! De aceea n-am să spun cu bună ştiinţă un neadevăr.

L-am crezut şi de data aceasta, aşa cum l-am crezut de fiecare dată. Dar — surprinzător — l-am crezut şi pe Vickers. S-ar putea să fiu eu prea credul... Jimmy Dent era un hoţ de meserie. El trăia numai din furat; Glenn Vickers îşi înşela soţia. Nu-l iubeam nici pe unul nici pe celălalt, îi condamnam pe amîndoi. Şi iată-mă acum stînd şi crezîndu-i pe amîndoi...

— Jimmy, tu chiar nu vrei să-ţi salvezi pielea? Atîta timp cît omul e viu el mai are o speranţă...

Pe faţa lui ridată apăru un zîmbet strîmb.

— Domnule Aaron, dv. sînteţi un om care credeţi cinstit acest lucru, îmi zise. Poate că în gura mea vorbele astea sună cam caraghios, dar vă rog să mă credeţi, eu la un băiat preţuiesc din cale-afară cinstea şi integritatea. Vă rog să-mi spuneţi adevărul. Dv. sînteţi de părere că ar trebui să accept tocmeala asta?

Am ridicat din umeri.

— Eu nu pot sfătui pe cineva ce să facă cu viaţa lui, Jimmy. Eu nu sînt decît un intermediar. Este vorba de viitorul lui Vickers... Dar şi de viaţa ta... Aşadar nu pot să te sfătuiesc nici aşa, nici aşa... Trebuie să hotărăşti tu singur.

Tăcu o clipă. N-am vrut să-l conturb. Spuse apoi:

— Domnule Aaron, Vickers şi-a omorît soţia. Nu eu sînt cel care a făcut-o! Am văzut-o, ce-i drept, dar nici n-am atins-o. Jur că nu eu am omorît-o! Cînd am ieşit în fugă din casă femeia aceea trăia...

Din nou am avut sentimentul că spusele lui erau adevărate. Îl credeam. Nu apărasem pînă atunci prea mulţi criminali, poate de aceea nu aveam destulă experienţă. Dar oare ar minţi micuţul, neînsemnatul ăsta de Jimmy Dent şi acum cînd simpla recunoaştere i-ar putea salva viaţa?

— Deci ai văzut-o, da?

Bine-nţeles că lucrul acesta l-am examinat de nenumărate ori pînă atunci, atît noi doi, cît şi tribunalul, cu ocazia înfăţişărilor, Jimmy susţinînd tot timpul unul şi acelaşi lucru. Şi asta fie că afirmaţia lui era cu adevărat reală, fie că el studiase excelent toată povestea.

— Jimmy, povesteşte-mi încă o dată

totul de la început.

— Păi... am citit în gazete că domnul și doamna Vickers pleacă undeva în afara orașului la o întrunire politică. Știți, asta-i metoda mea: caut prin ziare fel de fel de obiecte care să-mi placă. Despre Glenn Vickers auzisem că are o groază de bani și așa am tras concluzia că trebuie să aibă în casă și mulțime de obiecte de valoare. De aceea am hotărît să-i fac o vizită. Mi-am luat ustensilele și mi-am tras mănușile — ca deobicei. N-am idee cum de a ajuns în geamantan cutia aia de chibrituri cu amprentele mele. Fumez destul de mult, doctorii îmi spun adesea că fumatul îl omoară pe om. Și știți, în cazul meu s-ar putea să aibă dreptate...

Zîmbi amar de propria-i glumă. Pe mine însă gluma asta cu ștreangul deasupra capului nu mă amuza deloc.

...În casă ardeau numai puține becuri, asta însă nu m-a derutat. Așa fac cei mai mulți dintre oameni: cînd pleacă de acasă lasă aprinse cel puțin cîteva becuri. Am dat peste geamul care corespundea cel mai bine planului meu. L-am spart cu grijă și am intrat în casă. Mai întîi a trebuit să mă obișnuiesc cu întunericul și să ascult dacă totuși nu se află cumva cineva în casă. Am intrat într-o încăpere luminată și m-am apropiat de hol. Acolo era întuneric. Deodată am auzit zgomot. Nu tare — ca și cînd cineva s-ar fi mișcat pe un covor. M-am speriat teribil. În mîna stîngă aveam o lanternă. M-am întors brusc și am aprins-o. În fascicolul de lumină am prins o femeie. Pentru o clipă doar. Doamna Vickers. Mai precis spus i-am văzut ochii. Erau mult deasupra mea.

Asta înseamnă că Audrey Vickers era cam cu o jumătate de cap bun mai înaltă decît Jimmy. Acesta era scund.

...Da, și i-am mai văzut și părul. Era blond, cu evidente reflexe castanii. Categoric, era blond...

Audrey Vickers avea părul castaniu.

...I-am simțit și parfumul. Părul și parfumul... Îmi dădeam seama că nu putea fi decît doamna Vickers. Nu știu însă de ce m-a cuprins o asemenea teamă, nu era decît o femeie... Ce-i poate face o femeie unui bărbat cînd ea nu are nici o armă în mînă? Eu cel puțin n-am văzut nici un pistol sau vreo altă armă în mîna ei. Mi-am pierdut capul mai ales pentru că femeia aceea se apropiase de mine încet și venind de la spate... știți, clipa aceea de surprindere...

Aici să fie punctul slab al cazului Jimmy Dent? El recunoscuse că fusese surprins de femeia aceea, că și-a dat seama că era femeie — și încă neînarmată — dar, cu toate astea s-a speriat de moarte. De ce? Îl cuprinse o asemenea teamă încît a lăsat acolo geamantanul cu lucrurile de furat, plus cutia de chibrituri pe care se găseau amprentele degetelor lui, care l-au și trădat pînă la urmă. Această stare de panică era la Jimmy ceva cu totul excepțional.

...Am fugit de acolo cît am putut mai repede, spuse el în continuare. Dar cînd am ieșit eu în fugă din vilă doamna Vickers trăia!

Jimmy Dent văzuse fotografia victimei: „Da, aceasta este femeia pe care am văzut-o..."

...Domnul Vickers s-a întors acasă mai tîrziu, continuă Jimmy. Soția i-a povestit că a alungat un hoț. „Sculele lui sînt încă acolo..." Pentru Vickers asta era o șansă unică...

Știam și eu acest lucru. Despre asta vorbea de altfel tot orașul.

— Jimmy, i-am spus, dacă mi-ai putea aduce vreo dovadă mai rezonabilă despre fuga ta... ceva... vreun zgomot, vreo mișcare... Poate că ți s-au șters din memorie, dar încearcă să-ți amintești...

— Dv. nu mă credeți, domnule Aaron, nu-i așa?

— Panica ta este punctul vulnerabil al întregii povești.

— Jurații nu m-au crezut, zise el trist. Acum nu mă mai credeți nici dv...

— Ba da, eu cred că ți-a fost puțină teamă, Jimmy. Asta au crezut-o și membrii juriului. Erai însă atît de încurcat, încît vătraiul și...

— Bine, dar eu eram în hol! Căminul era în cu totul altă parte!

Am ajuns din nou la această poveste. Poate că Jimmy nici nu atinsese vătraiul, poate că cel care a făcut-o a fost Glenn Vickers. Ar trebui ca cineva să

aibă un fel de al şaselea simţ pentru a putea spune care din cei doi avea dreptate. Un lucru însă nu putea fi tăgăduit: faptul că în celula morţii se afla Jimmy Dent, care aştepta execuţia, şi nu Glenn Vickers!

— Da, am spus, tu nu eşti tipul care să reuşeşti să omori o femeie cu vătraiul. Cred însă că va trebui să faci mărturisirea necesară, dacă vrei să-ţi salvezi viaţa.

Ochii lui se opriră asupra mea, încetînd să se mai plimbe de la un obiect la altul.

— O să-mi păstrez viaţa pe care am să mi-o petrec apoi, tot restul zilelor, în închisoare, zise el apăsat. Vickers o să fie în felul acesta spălat de orice vină şi o să trăiască fericit cu blonda lui. Asta se cheamă afacere cinstită, domnule Aaron?

M-am ridicat.

— Este — din păcate — singur fel de afacere pe care o poţi face. Dă-mi de veste dacă te hotărăşti.

L-am părăsit, lăsîndu-l să se gîndească în linişte.

*

M-AM mirat că era permis, dar aşa s-au petrecut lucrurile: bărbatul rămas văduv în urma uciderii soţiei sale l-a vizitat în celula morţii, unde se afla, pe criminalul care îi omorîse soţia! Aşa ceva numai Glenn Vickers putea face! Am fost invitat şi eu pentru că trebuia să joc rol de paratrăznet şi de arbitru totodată.

Cei doi n-au mai vorbit pînă atunci niciodată unul cu celălalt. În timpul desfăşurării procesului ei s-au văzut zilnic, Vickers în calitate de martor, Jimmy Dent ca acuzat. Acum însă ei se întîlneau ca parteneri.

Vickers venise pentru a-i transmite personal lui Jimmy Dent oferta guvernatorului Flatcher: comutarea pedepsei capitale în schimbul recunoaşterii vinei. Încercarea mea de a-l convinge pe Jimmy se dovedise infructuoasă. Vickers îşi închipuia că el se pricepe mai bine să convingă un om şi că va reuşi. Folosi şi el aceeaşi reţetă ca şi mine, dar în final, a abordat întreaga problemă sub alt aspect.

— Domnule Dent, ce spune conştiinţa dumitale despre acest lucru? Aţi ucis o femeie. Aţi săvîrşit o crimă. Nu credeţi că ar fi mai bine dacă v-aţi căi? Femeia, se-nţelege, nu mi-o mai puteţi da înapoi, în schimb îmi puteţi reface mie prestigiul. Sînt om politic de acţiune şi pentru asta trebuie să am un nume imaculat. Dacă am pierdut acest nume este ca şi cînd aş fi murit...

Jimmy îl privea fix, cu fruntea încreţită şi nasul ridicat — aşa cum l-am văzut totdeauna. O clipă am avut impresia că este emoţionat, că se înmoaie, ba chiar că va începe să plîngă.

— Conştiinţa mea este curată, zise el în cele din urmă.

Apoi, ţinînd în continuare nasul ridicat şi fruntea încreţită, puse o întrebare stranie.

— Dv., domnule Vickers, unde vă aflaţi în timpul cît eu vă furam din casă?

Vickers îl privi mirat.

— Pe drum, doar ştiţi!

Jimmy dădu din cap.

— Pînă acum am crezut că aţi venit acasă mai tîrziu şi că soţia v-a povestit despre hoţul care a intrat să vă fure din casă...

Interesantă variantă, am apreciat în sinea mea. Membrii juriului crezuseră relatarea lui Vickers — că a rulat cu maşina cam o sută de mile, adică, după care s-a întors din drum luînd-o înapoi spre casă. Nu avea însă nici un fel de dovezi. Nu făcuse plinul nicăieri, nu se oprise pe undeva şi nu putea aduce pe nimeni care să-i adeverească spusele. Pînă acum sentinţa se sprijină pe afirmaţia lui Vickers potrivit căreia în timpul comiterii crimei el nu se afla acasă şi că putea dovedi că, în acelaşi timp, Jimmy Dent fusese în casă.

— Bine, dar e caraghios! protestă Vickers. Şi cum aş fi reacţionat eu faţă de hoţ dacă aş fi fost acasă?

— Aţi văzut că vi s-a ivit ocazia să va omorîţi soţia şi să aruncaţi apoi vina asupra hoţului! i-o întoarse Jimmy într-o clipă.

Atunci mi-am dat seama că Jimmy nu v-a recunoaşte nimic. Să ştie că moare dar va spune pînă la ultima suflare că

este nevinovat. Și se vor găsi destui oameni care să-l și creadă. Sau care se vor preface că-l cred. Și asta numai pentru a-i distruge lui Vickers cariera politică...

Vickers se ridică. Era tulburat, decepționat. Era de cel puțin două ori mai gras decît Jimmy și cu un cap mai înalt ca el. Cel mai bun lucru pe care l-ar face aici, în vorbitor, ar fi să-i sucească gîtul lui Jimmy. Ridică chiar mîna, dar se stăpîni...

— Cu toate astea vă mulțumesc din inimă, domnule Aaron, zise întorcîndu-se spre mine, apoi făcu semn gardianului să-l lase să plece.

Eu am mai rămas în vorbitor. Eram bucuros că Vickers — după cum îmi spusese mai înainte — trebuia să se ducă din nou la guvernator și că nu trebuie să-l însoțesc. N-ar fi fost o distracție prea plăcută pentru mine. În plus, doream să mai stau încă de vorbă cu Jimmy.

— Ai avut o idee ciudată, Jimmy, am spus după ce gardianul încuie ușa în urma lui Glenn. Tu crezi că în noaptea aceea Vickers nu și-a părăsit locuința și că era pe undeva pe aproape cînd ai dat lovitura? Cum de ți-a trecut prin cap așa dintr-o dată?

Jimmy ședea pe scaun cufundat în gîndurile lui. Se uită la mine cu ochi deznădăjduiți, tulburați.

— Știți... parfumul lui...

— Cum? Care parfum?

— Nu știu, n-aș putea spune dacă era vreo apă de colonie specială sau vreo cremă pentru față sau păr...

— Bine, dar ce-i cu toate astea?

— E-același parfum sau aceeași cremă pe care am simțit-o atunci noaptea, în casă... V-am spus doar după ce am cunoscut-o pe doamna Vickers: am văzut-o la lumina lanternei și i-am simțit parfumul...

— Da, mi-ai spus despre asta.

Jimmy ridică din umeri

— Cînd am simțit la domnul Vickers același parfum mi-am zis că s-ar fi putut să fi văzut atunci o femeie, dar să fi simțit un parfum bărbătesc, mă înțelegeți? Doamna Vickers era singură în casă pentru că am văzut-o stîndu-mi în față. Ar fi posibil ca parfumul pe care l-am mirosit să nu fi fost al ei, ci al bărbatului ei. N-ar fi exclus ca el să fi fost ascuns în spatele soției sale și eu să nu-l fi văzut. Era întuneric iar eu am aprins lanterna numai pentru cîteva clipe. Mirosul de parfum se simțea însă foarte puternic. L-am recunoscut de îndată ce domnul Vickers a venit aici la mine.

Am sărit ca ars după ce am ascultat aceste cuvinte.

— Spusele tale m-au condus la o altă idee, i-am zis lui Jimmy. Ascultă, ceea ce mi-ai spus e adevărat? Crezi că îți amintești cu precizie parfumul acela? L-ai recunoaște încă o dată?

— Bine-nțeles, domnule Aaron. Ce dumnezeu, dv. nu l-ați simțit?

— Ba da, numai că eu eram atent la cea ce-mi spuneai, am zis îndreptîndu-mă spre ușă. Îți voi da de veste îndată ce voi mai afla ceva.

Jimmy ridică din umeri și rîse.

— Mai am încă o săptămînă, după aceea nu voi mai afla nimic și n-o să mă mai ajute nici una din ideile dv. noi...

Am ieșit în fugă din clădire și am mai apucat să-l văd pe Vickers plecînd din parcare cu limuzina lui de lux, albastră. Am sărit repede în mașina mea și i-am prins urma. Mă așteptam să oprească în fața casei guvernatorului, o luă însă în altă parte.

Pe autostradă l-am putut urmări foarte ușor. Ajungînd în cartierul cu vile, limuzina lui s-a oprit. Am rămas cam cincizeci de metri în urma lui. Din mașina în care mă aflam, l-am văzut pe Vickers sărind repede din limuzină și luînd-o la fugă către o casă impunătoare. Am pornit-o la pas pe urmele lui.

Jos, la intrare, se găseau numele locatarilor. Leslynne Harwood locuia la apartamentul 2-B. M-am uitat o clipă, încrețindu-mi fruntea, la cartea ei de vizită. Vickers mergea tare spre scopul pe care și-l propusese. Chiar în timpul procesului începuse să se șoșotească cum că Vickers avea de gînd să divorțeze, că vrea să-și angajaze o nouă secretară și că urmărea să-și recîștige vechea, buna lui reputație. Zvonurile as-

tea le-ar fi pus în circulaţie însuşi Glenn Vickers. Cel puţin aşa se spunea...

N-am luat liftul, am urcat scările acoperite cu un covor apoi am luat-o pe un coridor pe care era, de asemenea, aşternut un covor. Uşa apartamentului 2-B era încuiată. În apartament era linişte. Am sunat.

A fost nevoie să sun de patru ori pînă să se mişte ceva. Uşa se deschise cu grijă în cele din urmă şi în spaţiul îngust am zărit capul Leslynnei Harwood. Mă cunoştea, dar nu putea să-şi aducă aminte de unde.

— Sînt Sam Aaron, apărătorul lui Jimmy Dent, m-am prezentat. Am venit pînă aici după domnul Vickers, aş vrea să vorbesc cu dînsul...

Domnişoara Harwood se uită la mine cu aerul că nu mă înţelege. Dar pînă să ia ea o hotărîre, Vickers deschise brusc uşa. Nu arăta prea bine, parcă l-ar fi doborît ceva.

— Şi-a schimbat Dent cumva hotărîrea? întrebă el nerăbdător.

— Pot să intru? l-am întrebat în loc de răspuns.

— Da şi nu, zise enigmatic.

N-am reacţionat nici cum, am intrat pur şi simplu. Trecînd pe lîngă Vickers am simţit dintr-odată un miros puternic de parfum. Dar cum să dovedeşti un asemenea parfum, un asemenea miros? Am înaintat pînă în mijlocul camerei, acolo m-am întors şi i-am privit pe cei doi.

Pe Leslynne Harwood o mai văzusem odată. La proces ea nu apăruse în calitate de martor. Era înaltă, zveltă şi blondă. Era o apariţie frumoasă, mai tînără decît Audrey Vickers, dar nu mi s-a părut mai frumoasă şi mai ispititoare decît ea. Nu eram în stare să pricep cum de un om ca Glenn, care avea în faţă o carieră politică atît de remarcabilă, putea risca atît din cauza Leslynnei.

Vickers rămase lîngă uşă, cu pumnii strînşi, cu fruntea acoperită de sudoare cu cravata într-o parte.

— Ce aveţi să-mi spuneţi, domnule Aaron? mă întrebă el aspru. E ceva nou în povestea cu Dent?

Am încercat să mă eschivez cu grijă. Trebuia să-mi cîntăresc bine fiecare cuvînt.

— Ştiţi pentru ce v-a învinuit Dent că în noaptea cînd s-a comis crima dv. aţi fost acasă?

Vickers dădu iritat din cap.

— Pentru că a simţit un miros dulceag — un fel de parfum, de apă de colonie sau cremă de faţă... Ştiţi, atunci cînd a dat buzna în casa dv. Acelaşi miros de parfum l-a simţit şi astăzi cînd l-aţi vizitat la închisoare...

Am tăcut puţin pentru a avea timp să înţeleagă bine fiecare cuvînt pe care l-am rostit.

— Ce este cu acest parfum, domnule Vickers? Sau este o apă de colonie pe care o folosiţi după ras?

Chipul lui rămase multă vreme fără nici o expresie. Deodată, ca şi cînd ar fi înţeles ceva cumplit, în ochii lui şi pe întreaga lui figură apărură disperarea, groaza. Se întoarse foarte încet spre Leslynne Harwood şi o pironi cu privirea.

— Tu, zise cu glas sugrumat, tu mi-ai turnat azi dimineaţă parfum de-al tău pe haină!

Leslynne începu să bată în retragere.

— Tu ai fost atunci în casa mea, continuă Vickers privind-o mai departe fix. Ţi-am telefonat cu puţin timp înainte... Ţi-am spus despre cearta mea cu Audrey... Că mă duc singur la întrunire...

Ea dădu disperată din cap, încercînd să se opună.

— Tu... Leslynne... tu ai ucis-o! Oh! Leslynne...

Am ieşit din apartamentul acesta inundat de parfumul vărsat. Pe drum m-am gîndit tot timpul: şi nici de data asta nu pot dovedi nimic! Aveam însă sentimentul, garanţia chiar, că de data asta Glenn Vickers va reuşi ceea ce nu reuşise cu Jimmy Dent, adică să audă recunoaşterea crimei din gura adevăratului făptaş...

EDWARD D. HOCH

OMUL CARE ŞTIA PREA MULTE

1. Aviaţia britanică a primit ordin să deschidă focul!

E ŞTIŢI despre maiorul Gregory Subic? întrebă Hastings în timp ce turna vin în pahare.

Rand, care nu era obişnuit să ia masa cu Hastings, ridică paharul şi-l bău.

— Cînd am început să lucrez în serviciul secret, Subic era ca un semizeu. Există şi acum fotografii care-l înfăţişează în dreapta lui Churchill. Mai este în viaţă?

— Trăieşte în Canada şi tocmai îşi scrie memoriile, răspunse Hastings.

— Tare aş vrea să i le citesc şi eu, zise Rand.

— Din păcate, guvernul britanic este de părere că publicarea acestor memorii ar putea duce la declanşarea unui grav incident diplomatic.

— Nu înţeleg cum vine treaba asta...

— Cele ce v-am spus sînt strict exacte.

— Îmi dau seama.

— Maiorul Subic a fost ofiţer superior în serviciul secret din Birmania unde de altfel a şi fost rănit. De acolo a fost transportat la Londra. În ultimele zile ale celui de al doilea război mondial el a fost cel mai bun cunoscător şi comentator al comunicărilor prin cifru. Printre altele, el a reuşit să descifreze comunicări foarte importante ale serviciilor secrete naziste. Unii dintre generalii germani nu mai erau de acord cu metodele lui Hitler şi au intrat în legătură cu şeful Rezistenţei franceze. Acesta urma să se deplaseze pe calea aerului la Berlin, împreună cu generalul Hansen Hilder, pentru a participa la şedinţa care urma să dezbată probleme legate de terminarea războiului.

Acesta era conţinutul materialelor descifrate de maiorul Subic. Serviciul secret britanic cunoştea cu exactitate traseul şi orarul deplasării bombardierului german care-l avea la bord pe generalul Hilder şi importante personalităţi din conducerea Rezistenţei franceze. Misiunea franceză urmărea terminarea grabnică a războiului în vreme ce guvernul britanic mai păstra unele rezerve. Britanicii erau în posesia unor date, potrivit cărora generalul Hilder sprijinea fără rezerve toate planurile naziştilor şi că el urmărea să compromită propunerile de pace ale francezilor. Pe scurt, viaţa unui francez valora cît vieţile a mii de soldaţi ai aliaţilor.

— Ce vreţi să spuneţi cu asta? îl întrerupse Rand.

— Vreau să spun că aviaţia britanică a primit ordin să deschidă focul asupra acestui aparat. Ordin care a şi fost îndeplinit. Generalul Hilder a fost ucis, dar, din păcate, şi-a pierdut viaţa şi francezul André Chambron.

— Chambron... Chambron, repetă Rand. Dacă ţin eu bine minte, el se bucura de acelaşi respect ca însuşi generalul de Gaulle.

Hastings încuviinţă.

— Hilder era tot atît de şiret, precum Rommel. Dumneata, Rand, ce ai fi făcut în acele împrejurări?

— Cred că aş fi luat poziţie în favoarea lui Chambron. Din fericire însă, nu am fost pus în situaţia de a lua o hotărîre...

— Faptul acesta a intrat în istoria francezilor ca un fel de tragedie naţională. Se-nţelege, noi n-am recunoscut niciodată că ştiam cine se afla la bordul avionului. Întîmplarea a fost prezentată la fel ca oricare alt incident pe care îl aduc cu ele războaiele.

— Dar cu maiorul Subic ce s-a întîmplat?

— Cred că accidentul acela l-a dărîmat pur şi simplu. Războiul a luat sfîrşit în 1945. Atunci s-a auzit că cineva — mai mult ca sigur Chambron — a supravieţuit nenorocirii. Subic a plecat în Germania pentru a face cercetări, dar ştirea nu conţinea nici urmă de adevăr. Chambron era mort şi îngropat. Se spune că mormîntul lui Chambron a constituit un şoc pentru maiorul Subic. De la Londra s-a mutat în Canada.

— Şi acum îşi scrie memoriile, nu?

— Exact. Acum cîteva luni a fost chemat de un editor american care i-a propus să şi le scrie. I-a dat ca avans o sumă frumuşică. Este îndreptăţită presupunerea că lucrarea va cădea ca o bombă asupra cititorilor. Relaţiile noastre cu Franţa cunosc o oarecare înviorare şi nu ne putem permite să riscăm nimic. Ştiu, chestia asta s-a întîmplat acum douăzeci şi cinci de ani. Dar mai ştiu că francezii au o memorie colosală. Vă puteţi imagina ce ar fi la Paris dacă ar ieşi la iveală faptul că englezii au pregătit cu premeditare moartea eroului lor naţional?

— Şi nu l-aţi putut determina pe maior să nu publice cartea?

— Oficial, nu. Oficial nu ne putem permite nici măcar să arătăm că am fi amestecaţi cumva. Tocmai de aceea v-am chemat, domnule Rand.

— Ştiam eu că aici o să ajungem, zise Rand zîmbind.

— Vă urcaţi în avionul de Toronto şi staţi de vorbă cu el. O să se poarte frumos cu dv. pentru că ocupaţi exact poziţia pe care a avut-o el în timpul războiului. Promiteţi-i bani şi explicaţi-i că poate scrie despre absolut orice, numai **despre Chambron nu.**

— Şi dacă nu-mi acceptă propunerile?

— Atunci înseamnă că un singur individ se opune binelui unui popor întreg...

Rand roşi.

— O să pic pe capul lui în chip de asasin plătit!

— Nu mi-a trecut prin cap aşa ceva, Rand.

— Atunci e bine, de cînd mă ştiu am dorit să văd Canada.

A doua zi Rand examină cu atenţia fotografia unui bărbat frumos, îmbrăcat în uniformă şi stînd alături de Churchill: maiorul Gregory Subic, atunci erou — astăzi, un bătrîn obosit, care ştie mai multe decît îi sînt necesare.

2. Ştiţi ce înseamnă 0075?

Avionul de Londra coborî lin deasupra aeroportului internaţional din Toronto. Rand rezolvă repede formalităţile şi se duse direct la hotel. Îşi despachetă lucrurile apoi telefonă omului cu care urma să se întîlnească: agentului literar Norman Browder.

Se înţeleseră să cineze împreună, pînă atunci Rand urma să se plimbe pe străzile oraşului şi, cu toate că citise numele străzilor: Dickens, Prinţesa Margareta, Gloucester — avu impresia că Toronto este un oraş mai mult american decît englezesc...

Browder era mic de statură, purta mustaţă şi avea mişcări nervoase. Avea o imagine foarte înceţoşată despre mi-

siunea lui Rand în Canada, dar nu făcu caz de asta.

— Dacă vreți să-l vizitați pe maiorul Subic în legătură cu editarea memoriilor, vă rog să tratați cu mine toată problema. Eu îi reprezint toate interesele.

— Aș fi tare bucuros dacă aș putea discuta cu el anumite lucruri particulare. Știți, eu ocup aceeași poziție pe care a avut-o domnul Subic la Londra...

— Vreți să spuneți că sînteți spion?

— Formularea nu-i chiar exactă, dar... Lucrăm cu cifruri și cu date secrete, nu cu oameni...

— Trebuie să vă atrag atenția că maiorul Subic este un om tare, el nu se destăinuie nimănui. La început el a refuzat să-și scrie memoriile și nu sînt deloc sigur că va reuși să le și publice. La mijloc e mai mult o chestie financiară, maiorul are nevoie de bani. A predat limbi străine la Universitatea din Toronto, acum însă este prea bătrîn.

— N-ar fi pentru prima dată cînd discut cu asemenea clienți, zise Rand.

— Atunci e-n regulă, am să vă conduc la el. Subic locuiește într-un cartier frumos; din fereastra locuinței lui se vede foarte bine lacul Ontario. În apropiere are terenuri de golf. Duce în continuare același mod de viață, numai că îi lipsesc mijloacele financiare.

Maiorul Subic îl primi foarte politicos și-l pofti în apartament. Avea părul alb, ochii fazi, șterși, parcă nesiguri. Fața lui bronzată era brăzdată de riduri și nu prea semăna cu englezul din fotografie, de pe al cărui chip se degaja, cu ani în urmă, atîta siguranță de sine. Ochii îi erau alții acum: îmbătrîniți, obosiți, neliniștiți.

— Sînt încîntat să vă întîlnesc, domnule maior, zise Rand întinzîndu-i mîna. Londra n-a uitat de curajul dv.

Subic rîse slab invitîndu-și oaspeții să ia loc. Afară, pe suprafața lacului, se încrucișau bărci cu pînze mînate de vîntul de seară.

— Și eu sînt încîntat să vă cunosc, domnule Rand. Mă veți scuza, desigur, că vă verific, dar știți, dacă n-aș fi fost atît de prevăzător, n-aș fi ajuns la anii pe care-i am. S-ar putea foarte bine să fiți un dușman venit pentru a mă lichida...

Rand știa că Subic vorbea serios. El se temea cu adevărat să nu-și piardă viața.

— Nu vă sînt dușman; de altfel poftiți actele.

— Acte se pot face ușor. Dacă spuneți că sînteți cel drept care vă dați, spuneți-mi ce înseamnă: „H-21", „Profesorul ZAPP", și „0075"?

Rand rîse arătîndu-și dinții. Se simți ca un școlar.

— „Profesorul Zapp" a fost un tehnician german, care a simplificat una din metodele de descifrare a codurilor. La începutul celui de al doilea război mondial „0075" a fost codul diplomatic german prin care a fost transmisă, în timpul primului război mondial, cunoscuta telegramă a lui Zimmermann.

— Excelent răspuns, ați uitat însă de „H-21".

— Codificarea pentru spioana celebră Mata Hari.

— Din acest moment putem trata, domnule Rand. Mai întîi însă trebuie să-i predau domnului Browder manuscrisul terminat. Luați-l în biroul dv. și citiți-l, domnule Browder.

Browder luă manuscrisul și plecă.

— Am să vă chem un taxi mai tîrziu, domnule Rand, zise maiorul. Puse pe o măsuță două pahare și turnă coniac. Și acum vă rog să-mi spuneți ce doriți de la mine?

Rand tuși ușor alegîndu-și cuvintele, neștiind cum să înceapă.

— Sincer vorbind, domnule maior, la Londra domnește o anume neliniște în legătură cu cartea dv. Există temerea că ați putea comite o indiscreție față de memoria lui Chambron.

Maiorul păli.

— Înțeleg, dar cartea se referă în principal la copilăria mea și la șederea mea în Canada. N-am să mă refer prea mult la anii de război. În carte n-o să apară nimic care să nu fie cunoscut de marele public.

— Prin asta n-o să-l decepționați pe editorul dv. american? Îmi închipui că nu vă plătește pentru amintirile dv. din copilărie.

— E-adevărat ceea ce spuneți. Am înțeles că el a auzit unele vești despre Chambron de la pilotul unui RAF, cel

puţin aşa mi-a spus. Vă rog să mă credeţi că în carte am trecut peste acest episod fără prea multe detalii. Imperiul britanic nu este compromis cîtuşi de puţin.

Cu toate că lui Rand i se păru că distinge o doză de ironie în glasul maiorului, el nu lăsă să se vadă acest lucru. Maiorul Subic îi plăcea din ce în ce mai mult.

— Londra o să fie mulţumită, constată el simplu.

Rămaseră împreună încă aproximativ o jumătate de ceas discutînd despre modul de viaţă din Canada. După aceea Rand îşi luă la revedere şi plecă în oraş. Discuţia cu maiorul fusese uşoară, mult prea uşoară. Să fie posibil ca Subic să fi atins numai în fugă tragedia care îl zguduise atîta...? Lui Rand acest lucru nu i se păru cu putinţă.

3. **Familia mea nu-l place...**

Restul serii, Rand şi-l petrecu plimbîndu-se prin Toronto. Îl impresionau marele număr de cinematografe şi grupurile de tineri care inundau trotuarele. Ele îi aminteau de serile de vară petrecute în piaţa „Times" din New York, sau în „Piccadilly" din Londra. La hotel ajunse pe la miezul nopţii. Abia apucă să se bage în pat cînd auzi bătăi în uşă. Se duse şi deschise şi în faţa lui apăru o fată tînără, cu părul blond.

— Vă rog frumos, daţi-mi voie să intru. Trebuie să vorbesc neapărat ceva cu dv.

— Cred că aţi încurcat camera, domnişoară, îi zise Rand. cu glas uscat.

— Sînteţi domnul Rand de la Londra, nu-i aşa? nu se dădu ea bătută. V-am aşteptat toată seara. Numele meu este Marjorie Fleming şi sînt secretara domnului Browder.

Rand o lăsă să intre şi-i oferi singurul scaun aflat în cameră. El se aşeză pe marginea patului.

— Bine, despre ce-i vorba? Domnul Browder v-a trimis?

Fata dădu din cap că nu, iar ochii i se umplură de lacrimi. Era tînără şi frumoasă.

— El nu ştie că am venit la dv. Mă tem de el, domnule Rand.

— Vă temeţi? se miră acesta.

— Am să vă explic. Eu am un prieten, îl cheamă Terry şi este american. A venit în Canada pentru a scăpa de armată. Acum studiază la universitatea de aici. Profesoara lui de literatură, Iris Montain, este foarte interesată de tineret şi problemele lui. Săptămîna trecută Terry i-a povestit tot ce-i spusesem eu lui despre cartea maiorului Subic. Profesoara i-a spus că viaţa maiorului Subic şi a lui Browder ar putea fi în pericol..., că unii oameni n-ar fi interesaţi de apariţia memoriilor maiorului şi că ar încerca să se opună...

— Maiorul Subic s-a ocupat de descifrarea comunicărilor cifrate aşa că nu văd de ce i-ar fi ameninţată viaţa.

— Nici eu nu văd, eu nu mă pricep la treburi d-astea, dar aşa i-a spus profesoara Montain lui Terry...

— Sînteţi îndrăgostită de acest Terry?

— Ne-am fi şi căsătorit dacă n-ar fi existat familia mea. Nu-l plac pentru că poartă părul lung.

— Eu cred că vă faceţi probleme în mod inutil, domnişoară Fleming. Dacă vreţi, pot vorbi eu cu profesoara.

— Vă mulţumesc mult. Vedeţi, ştiam eu că o să mă ajutaţi.

Rand se despărţi de ea, apoi se întinse pe pat, gîndindu-se ce legătură ar putea avea profesoara de literatură cu trecutul maiorului Subic...

4. **De ce v-au trimis englezii aici, domnule Rand?**

Universitatea din Toronto roia de studenţi. Rand se întîlni cu Iris Montain în curtea cu iarbă a Colegiului Regal, care îi aminti de mediul vechilor colegii englezeşti. El tocmai examina construcţia de piatră cu ferestre înguste în momentul cînd de el se apropie Iris Montain.

— Domnul Rand? întrebă ea. Era o femeie demnă de băgat în seamă, ca la cincizeci de ani. Ca fată trebuie că a fost foarte frumoasă, Eu sînt Iris Montain, aţi dori să vorbiţi ceva cu mine?

— Am venit de la Londra doar pentru

cîteva zile. Din cîte am auzit, cunoașteți un student cu numele Terry. E-ntr-o clasă de-a dv.

— Da., Terry Sandow. Un american.

— Prietena lui, Marjorie, mi-a spus că-l cunoșateți pe maiorul Subic.

— Maiorul Subic a predat ani de-a rîndul la Universitate. Am fost prieteni buni, mi-a povestit adesea frînturi din viața lui.

— Și v-a spus într-atîtea încît să aveți motive să vă temeți pentru viața lui?

— Da. Odată și-a dat seama că făcuse lucruri pentru care ar putea fi distrus într-o bună zi.

— Maiorul Subic s-a căsătorit de cînd a venit în Canada?

— Nu s-a căsătorit, răspunse ea repede și își ascunse privirea.

— Nici în Anglia n-a avut familie, n-a avut pe nimenea mai apropiat...

— Există și astfel de oameni...

— Ce preda?

— Engleza, germana și franceza. A fost un dascăl foarte bun.

— Manuscrisul l-a terminat aseară și l-a predat agentului său literar. Vă temeți pentru viața amîndurora?

— De ce v-au trimis englezii aici, domnule Rand?

— Nu pot să vă răspund la această întrebare, dar sper să mai avem posibilitatea să mai vorbim, domnișoară Montain.

Rand luă un taxi și în zece minute ajunse la biroul lui Browder. Fleming nu era acolo, așa că a intrat fără a fi anunțat. Browder stătea la birou aplecat asupra manuscrisului lui Subic. O colecție a „Memoriilor Scotland Yardului“ zăcea lîngă cotul mîinii lui.

— Bine-ați venit!, domnule Rand. Tocmai citeam cartea maiorului. Foarte interesantă.

— Aș putea s-o citesc și eu?

— Nu știu dacă ar fi bine, zise Browder ezitant. Editorul maiorului încă n-a văzut-o, s-ar putea să-i propună unele modificări.

— Azi dimineață o femeie mi-a spus că s-ar putea să fiți în pericol.

— Care femeie, vă rog? rîse Browder.

— Se numește Iris Montain și este profesoară la Universitate.

— Am auzit de ea, este apărătoarea tinerilor, a hippy-lor, mai bine zis și a tinerilor americani care se sustrag satisfacerii serviciului militar. A fost cercetată odată la poliție fiind suspectată de sprijinirea traficanților cu droguri.

Se încruntă și deschise coperta manuscrisului. Răsfoi cîteva file apoi zise:

— Asta-i deci. Subic vorbește de o anume femeie cu numele Iris, cu care s-a cunoscut după venirea lui în Canada. Numele nu are importanță, dar precizează că preda la Universitate. A fost ani buni iubita lui.

— Pariez că acest capitol nu l-a înveselit prea mult.

Ieșind din biroul lui Browder, o găsi pe Marjorie Fleming stînd la biroul ei și scriind ceva pe o coală smulsă dintr-un carnețel. Rand avu timp să citească textul mai înainte ca ea să-l poată acoperi cu palma: „N.B. urși de vară“. Îi trecu prin minte că N.B. ar putea însemna Norman Browder, dar ce avea el comun cu urșii de vară?

— Ați mai dori ceva, domnule Rand? îl întrebă Marjorie.

— Nimic important, aș vrea însă să vă spun că am vorbit azi dimineață cu profesoara. Aș fi tare bucuros să mai pot sta de vorbă cu ea. Și cu dv.

Marjorie ezită să-i dea un răspuns. Se vedea pe chipul ei că dorea ca Rand să plece cît mai repede.

— Astă seară, studenții americani care studiază la Toronto organizează o adunare la care domnișoara Iris Montain va lua cuvîntul, îi spuse fata. Dacă vreți să ne întîlnim la colțul străzii Yonge cu Bloor, la opt, eu vă conduc acolo...

— De acord.

Plecînd, o văzu pe fată zîmbindu-i fals. De ce n-o fi vrînd ea să văd însemnarea aceea. „N.B. urși de vară“?

5. **Studenții mă iubesc, nu-i pot turna la poliție...**

Se întîlni la opt, iar Marjorie îl conduse la un cinematograf vechi, împărțit acum în două săli mai mici.

— Bună idee, nu găsiți? În sălile ace-

lea mari nu se putea aprecia cîți oameni se strîngeau. Avem aici și un club, despre care însă majoritatea oamenilor nu prea știu.

— Mai ales poliția nu știe, nu? remarcă Rand.

Intrară într-o încăpere joasă cu rînduri de scaune rabatabile așezate în fața unui podium. Încăperea era plină de oameni și de fum.

— Adunările noastre nu sînt ilegale, replică fata.

— În schimb fumatul marijuanei este, răspunse Rand, căci în încăpere domnea un miros puternic de droguri.

Marjorie găsi două scaune libere. Se așezară. Într-o clipă pe podium apăru Iris Montain. Era îmbrăcată într-un costum de vară cusut impecabil. Vorbea foarte natural despre pace, despre dragoste și libertate și la fiecare frază făcea apel la rațiunea sănătoasă a ascultătorilor. Rand recunoscu că discursul era remarcabil. Culegea ropote de aplauze. După ce ea termină, tinerii se aruncară asupra pîinii și a berii.

— Marijuana provoacă foame, remarcă Rand, dar Marjorie nu-i răspunse.

Fata îl văzu pe prietenul ei Terry și-i făcu semn să vină cu ei.

Rand avu ocazia să cunoască un tînăr proaspăt ras și tuns surprinzător de scurt. Întinzîndu-i mîna, Rand îi zise:

— Mă așteptam să arătați mai altfel...

Terry se strîmbă ca un copil.

— M-am tuns din pricina vameșilor. Aștia cum văd un tînăr cu părul lung, cum îl suspectează și îl caută de droguri.

— Și nu le găsesc?

— La mine, unul, nu. Eu sînt pur, curat.

— Atunci pentru ce v-ați tuns? îl întrebă, logic, Rand.

Terry îl privi cu suspiciune.

— Sînteți polițist?

— Nu, nu sînt polițist.

— Domnul Rand este un om corect, Terry, intră în vorbă profesoara Montain, care li se alăturase între timp. Nu uitați că este englez.

Marjorie îl conduse pe tînăr spre o masă cu gustări.

— L-ați enervat, sublinie Iris. El se ocupă cu transportul peste graniță al marijuanei. Numai de cîteva luni însă. Mai mult ca sigur că duce și droguri proaste. Am aflat că luna viitoare va prelua o cantitate însemnată, dar nu știe cum să facă cu ea. Vameșii nu sînt proști deloc și cunosc toate trucurile. Săptămîna trecută au percheziționat o pereche de tineri căsătoriți și pe invitații la nuntă și au găsit o livră de hașiș.

— Dv. îi sprijiniți? întrebă Rand.

— Dv. ce credeți despre mine, domnule Rand? întrebă Iris. Studenții mă iubesc, nu-i pot turna la poliție pe tinerii aceștia lipsiți de experiență, nebunatici și dornici de aventură...

— Am vorbit cu Browder despre memoriile acelea. Nu mi-ați spus că ați avut anumite legături cu maiorul...

Iris se îngălbeni.

— Cine a spus asta?

— Subic scrie despre asta în carte.

— Pușlamaua!

— Așa se explică interesul dv. față de Subic și trecutul lui.

— Eram atît de tînără... Vă spun ceva, domnule Rand. Străbunicii mei au venit aici din Germania. Mama s-a căsătorit cu un canadian, dar a rămas pînă la moarte în Germania. M-a botezat Hildegard. Uram acest nume de aceea am început să-l folosesc pe cel de al doilea: Iris. Subic îmi spunea adesea Hilde. L-am iubit. Îmi cînta cîntece germane din acelea pe care le știuse și mama mea. Zicea că le-a învățat de la prizonieri. Știți că pînă a nu fi fost rănit a fost ofițer în serviciul secret?

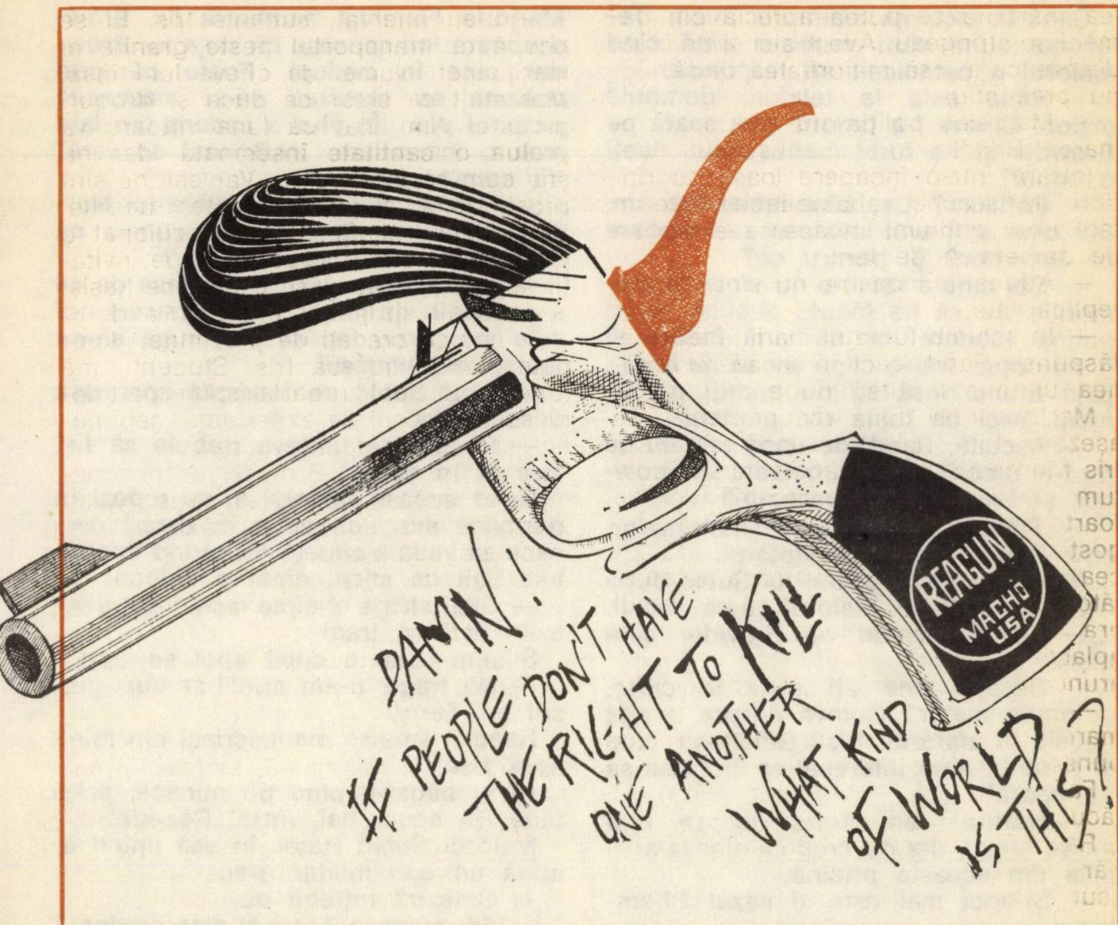
Rand dădu afirmativ din cap.

— Știu. L-ați cunoscut deci foarte bine pe Subic. V-a făcut cumva impresia că s-ar teme pentru trecutul lui? Și credeți că această teamă ar fi încă destul de puternică încît să-l facă să schimbe unele evenimente în carte?

— Nu văd de ce n-ar spune totul din moment ce-a dat în vileag și relațiile noastre.

— Aceasta este și părerea mea. Am să încerc să obțin de la Browder manuscrisul pentru a-l citi și eu.

— El poate ști de cine se teme maiorul? Să fie oare într-atîta conștient de

trecutul lui?

— Mai mult ca sigur că nu.

Se despărți de ea și se duse la hotel unde căută numărul de telefon al lui Browder.

— Rand este la aparat. Privitor la manuscris, trebuie să-l văd și eu...

— Ascultați, domnule Rand, cu manuscrisul ăsta ceva nu-i în regulă. Este... Și tăcu.

— Ce este, Browder? întrebă Rand vădit îngrijorat temîndu-se ca nu cumva Browder să-i spună că în manuscris este înfățișat și cazul Chambron.

Browder nu-i răspunse; Rand auzi doar un fel de zgomot apoi un strigăt: „Hilde... Dumnezeule..."

Se auzi o împușcătură apoi legătura se întrerupse. Rand își luă pistolul și se năpusti spre ușă.

6. **„N.B. urși de vară", vă spune ceva?**

Ajuns la biroul lui Browder, găsi ușa larg deschisă. Browder zăcea prăbușit peste birou, împușcat în frunte. Manuscrisul dispăruse. Rand cercetă în grabă încăperea, căutînd dacă nu rămăsese cumva vreo urmă după asasin.

Alergă fuga pe scări, căută o cabină telefonică, apoi sună la locuința lui Marjorie. Sună și la Iris. Nu-i răspunse nici una, nici cealaltă, cu toate că trecuse o oră de cînd ieșiseră de la întrunire. În mod cert nici una nu avusese timp pentru a-l ucide pe Browder...

Sună la locuinţa maiorului Subic. Telefonul sună cam multişor pînă cînd maiorul a catadicsit să răspundă.

— Rand este la telefon, domnule maior. Cineva l-a omorît astă seară pe Browder şi i-a furat manuscrisul. Aveţi o copie?

— Poftiiiim? Da, bine-nţeles că am. Dar cine ar fi avut interesul să-l omoare pe Browder? Şi pentru ce?

— Cel care a făcut-o nu vroia ca memoriile dv. să fie făcute publice. Aveţi puţină răbdare, or să vină îndată şi după copie. Într-o clipă am să fiu la dv., pînă atunci însă să nu primiţi pe nimeni. Nici pe fosta dv. prietenă.

— Ascultă, Rand, de unde ştiu eu că nu l-ai omorît chiar dumneata pe Browder şi i-ai luat manuscrisul?!

— Trebuie să riscaţi, domnule maior, zise Rand şi puse receptorul.

Rand ajunse la biroul lui Subic după orele unsprezece. Maiorul părea obosit.

— Nu pot crede că Browder este mort!

— Despre cine aţi scris în carte, domnule maior? Cumva despre o altă femeie în afară de Iris? Gîndiţi-vă, cine ar fi putut avea interesul ca lucrarea să nu apară?

— Natural, am scris despre mai multe femei, dar nu cred că cineva ar fi ucis din această pricină.

— Şi-apoi mai este şi cazul Chambron...

— V-am mai spus că am scris despre el doar în treacăt.

— Nu vă cred, domnule maior. Browder a găsit în manuscrisul dv. ceva care l-a neliniştit profund, ceva care acum l-a costat viaţa.

— Bine, dar cine...?

— Am vorbit la telefon cu Browder înainte de a fi împuşcat. Ultimul lui cuvînt a fost Hilde. Asta nu numai că arată că în momentul acela se găsea cineva în camera lui, dar precizează şi faptul că acel cineva din încăpere era o femeie.

— Vreţi să spuneţi, cumva, că Iris Montain...?

— Era foarte supărată că aţi scris despre relaţiile intime dintre dv. Mai există însă şi o altă femeie suspectă: Marjorie Fleming, secretara lui Browder, care îmi spusese că viaţa lui Browder este în pericol. Poate că prin aceasta ea urmărea să-şi mascheze propriul plan. În plus a ascuns din faţa mea o însemnare: „N.B. urşi de vară“ Vă spune ceva?

— N.B. ar putea fi iniţialele lui Norman Browder. Sau credeţi cumva că este vorba de ceva codificat?

— Mă-ndoiesc. Nu înţeleg însă de ce a ascuns-o de mine. O să lămurim noi asta mai tîrziu, acum v-aş ruga să-mi arătaţi manuscrisul.

Maiorul Subic se îndreptă spre uşa dormitorului.

— Pe-aici pe undeva trebuie să fie, zise el în şoaptă.

Rand scoase pistolul şi se repezi în dormitor exact în clipa în care-i permise să vadă o siluetă dispărînd în spatele uşii de sticlă dinspre balcon.

— Stai! strigă el şi se repezi după intrus. Stai că trag!

Silueta ezită o clipă apoi se opri.

— Nu trage, n-am armă! se auzi glasul lui Terry.

Rand îi smulse manuscrisul din mînă apoi zise:

— Ai băgat-o bine pe mînecă, prietene. Şi acum hai, intră. Repede!

Maiorul Subic stătea în uşă ţinînd în mînă un colt militar greu.

— Cine e? întrebă el.

— Se numeşte Terry şi este prietenul secretarei lui Browder.

Subic lăsă arma în jos.

— Ei, cum e Terry? întrebă Rand. Aştept explicaţii.

Tînărul îşi pironi privirea în covor şi-l privea cu îndărătnicie.

— Eu nu ştiu nimic, mormăi el.

— A venit după copie, acum sîntem siguri că el l-a ucis pe Browder, zise maiorul.

— S-ar putea, răspunse Rand şi îşi băgă pistolul în buzunar.

— N-am omorît pe nimeni, se apără Terry. Am auzit şi eu de la radio chestia asta.

— Cine v-a trimis după copie?

— Domnişoara Iris Montain. Auzind de moartea lui Browder a cuprins-o teama că cineva va încerca să-i ia şi

copia. Mi-a cerut s-o fur pentru că maiorul scrisese acolo ceva care nu trebuia făcut public. Ceva despre ea...

— Îl credeți? întrebă maiorul.

— Îl cred, răspunse Rand. Fiți amabil și explicați-mi ce înseamnă „N.B. urși de vară"?

— Ce? întrebă Terry neînțelegînd nimic.

— Marjorie a scris aceste cuvinte, tocmai cînd ieșeam de la biroul lui Browder. Ce înseamnă?

— N.B. înseamnă New Brunswick. Vara acolo este permisă vînarea urșilor. Eu mă duc acolo în august cu cîțiva prieteni și am rugat-o pe Marjorie să-mi facă rost de cele necesare...

— Așa că acum ați trecut la vînătoare, nu? Vameșii nu vă vor controla dacă vor vedea în mașină un urs mort. Dacă-mi mai aduc aminte de la geografie, New Brunswick se află la granița statului Maine. Loc ideal deci pentru transportul unui urs mort împăiat cu marijuana și hașiș...

— Bine, dar cum ați...?

Rand rîse.

— Experiența, tinerelule. Experiența... Marjorie trebuie că avea motiv pentru a ascunde de mine însemnarea aceea aparent neînsemnată. Și-n afară de asta, domnișoara Marjorie mi-a spus că trebuie să treceți peste graniță o cantitate însemnată. Am făcut greșeala de a lega inițialele N.B. de Norman Browder...

— Asta demonstrează că nu eu sînt cel care l-a ucis. Abia l-am cunoscut.

— Rămîne de văzut, zise Rand. Răsfoi manuscrisul căutînd capitolul despre Chambron. Manuscrisul era foarte lizibil, iar literele negre contrastau puternic cu albul hîrtiei. Deodată lui Rand îi trecu prin cap o idee care-i lămuri întreaga povestea: Aceasta nu este copia! Acesta este originalul!

7. **Hilde este totuna cu Hilder?**

N-apucă să termine de spus aceste cuvinte și-l văzu pe maior îndreptînd pistolul asupra lui.

— Ai ghicit, domnule Rand. Acesta este originalul, și asta înseamnă că eu l-am împușcat pe Browder pentru a i-l lua înapoi?

— Exact. Și mai înseamnă și altceva. Că adevăratul maior Subic este mort de douăzeci și cinci de ani și că dv. sînteți generalul Hilder!

Bărbatului cu părul alb, aflat în fața lui Rand, nu i se mișcă nici măcar un mușchiuleț.

— Știți mai multe decît vă sînt necesare.

— De cum am văzut manuscrisul, iar acum așa zisa copie, totul mi-a fost foarte clar. Cînd v-am întîlnit prima dată m-am mirat că maiorul Subic s-a putut schimba într-atîta în douăzeci și cinci de ani. Ochii, mai ales, sînt alții. Ați venit la Toronto, ați predat limba germană și ați început s-o chemați și pe Iris Montain cu numele ei german. Și i-ați cîntat cîntece germane... I-ați spus că le-ați învățat în captivitate la nemți. În realitate, maiorul Subic a lucrat mai întîi în Birmania, apoi la Londra. Se-nțelege deci că n-a avut nici o ocazie de a intra în legătură cu ostateci germani pentru a le învăța cîntecele și atît de bine limba, încît să fie apoi în stare s-o predea la universitate. Examenul la care m-ați supus aseară se compune exclusiv din întrebări pe care le știe fiecare ofițer german superior. Și încă ceva: cuvîntul pe care l-a rostit Browder înainte de a muri a fost Hilder, nicidecum Hilde. A murit cu numele dv. pe buze, generale!

— Hilder a murit demult, de cînd cu avionul... L-au împușcat englezii!

— Sînt convins că generalul Hilder a supraviețuit. Maiorul Subic auzise că unul dintre pasagerii aflați la bord a scăpat cu viață și credea că acesta era Chambron. Chambron era însă mort. Războiul a luat sfîrșit iar oamenii cu poziția dv. au fost condamnați pentru crime de război. Iată de ce trebuia să fugiți din Germania! În mod cert nu greșesc cînd afirm că l-ați ucis pe maiorul Subic și că i-ați luat actele. Era periculos, desigur, dar era singurul mod de a vă apăra pielea. Nu puteați merge la Londra, pentru că acolo oamenii îl cunoșteau pe Subic. V-ați dat drept lucrător în serviciul secret și v-ați mutat în Canada. Engleza pe care o

vorbeaţi era tot atît de bună ca şi germana.

— Bine, atunci explicaţi-mi de ce am scris memoriile lui Subic?

— Greşeala dumitale capitală, generale! Cînd a venit la dv. editorul american şi v-a propus o sumă importantă, nu v-aţi putut abţine. Pentru cursuri eraţi de-acuma prea bătrîn, iar de bani aveaţi nevoie. În afară de asta, după douăzeci şi cinci de ani vă simţiţi mai mult Subic decît Hilder! Îmi pot imagina cît timp v-aţi petrecut prin biblioteci aplecat asupra ziarelor vechi şi a memoriilor de război care se refereau la activitatea lui Subic. Ştiaţi că editorul era interesat în principal de nefericirea lui Chambron, de aceea mă îndoiesc că restul cărţii l-aţi umplut cu amintirile din copilărie sau cu cele legate de şederea în Canada. Dv. trebuia să scrieţi despre activitatea lui Subic la Londra, or, asta era pentru dv. ca o piatră de moară...

Vizitîndu-l pe Browder, am găsit pe masa lui o culegere din memoriile Scotland Yardului. Mai mult ca sigur că a folosit de acolo unele date legate de incidentele din timpul celui de al doilea război mondial. Din alte scrieri aţi cules date superficiale despre ordinele cifrate şi despre metodele de descifrare. Browder şi-a dat seama de acest lucru şi a comparat o parte din manuscris cu datele din memoriile Scotland Yardului. Manuscrisul acela era periculos, generale! Pentru dv, periculos, întrucît el demonstra că nu sînteţi maiorul Subic! Browder a fost cel care v-a stabilit identitatea. Şi va spus-o în faţă. Trebuia deci să-l ucideţi, altfel n-aţi fi intrat din nou în posesia manuscrisului.

Bărbatul cu părul alb dădu afirmativ din cap.

— Sînteţi iute la minte, domnule Rand, însă douăzeci şi cinci de ani este o perioadă prea lungă pentru a mai fi condamnat pentru faptele din timpul războiului. Acum, însă, este vorba despre crimele împotriva lui Subic şi Browder. Îmi place al naibii viaţa şi n-am să las să mă privaţi de ea, zise ridicînd coltul. Sînt sigur şi cum o să arătăm: ca şi cum ne-am fi împuşcat reciproc!

Terry sări ca o felină. Hilder se întoarse şi trase. De încordare, Rand apăsă pe trăgaci. Hilder se răsuci prin aer şi se prăbuşi greu pe podea.

— Sînteţi rănit? îl întrebă Rand pe tînăr.

— Din fericire, nu. Aţi tras tocmai la ţanc!

Rand se duse la telefon. Ştia că rezultatul misiunii sale îi va bucura mult pe cei de la Londra, el însă nu simţea nici cea mai mică mulţumire. Împrejurările îl siliră să acţioneze ca un asasin plătit. Nu simţea repulsie faţă de Hastings, era convins că acesta îi încredinţase o misiune pe care nimeni n-ar fi putut-o îndeplini. Era singurul om de a cărui venire Hilder-Subic se temuse tot timpul, vreme de douăzeci şi cinci de ani...

SOMERSET MAUGHAM

OMUL CU CICATRICEA

ICATRICEA a fost primul lucru care mi-a sărit în ochi — era o urmă lată și roșie care se întindea de la tîmplă și pînă la bărbie. Cred că aceasta se datora unei răni formidabile și mă întrebam dacă fusese făcută cu o sabie sau cu ciobul unei scoici. Era de-a dreptul neașteptat să vezi așa ceva pe fața aceea rotundă, grasă și hazlie. Omul avea trăsături înguste și nedefinite dîndu-i o expresie ștearsă. Fața-i părea ciudată în comparație cu trupul său corpolent. Era un om puternic, a cărui înălțime depășea pe cele obișnuite. Nu l-am văzut niciodată îmbrăcat cu altceva decît cu un costum gri ponosit, o cămașă kaki și un „sombrero" scîlciat. Curățenia nu se prea prindea de el. Avea obiceiul să intre în hotelul „Grand Palace" din City în fiecare zi la ora prînzului și, plimbîndu-se cu ușurință în jurul barului, vindea bilete la loterie. Dacă acesta era modul în care își cîștiga pîinea, trebuie să fi fost foarte sărac, căci nu vedeam pe nimeni cumpărînd; din cînd în cînd cineva îi dădea ceva de băut. Nu l-am văzut niciodată refuzînd. Trecea printre mese cu un mers rotund, ca și cum ar fi fost obișnuit să parcurgă mari distanțe pe jos; se oprea, ici-colo și, cu un zîmbet șăgalnic, spunea numerele de pe bilete, iar atunci cînd nimeni nu-l băga în seamă, se îndepărta cu același zîmbet. Cred că, de fapt, el se învîrtea acolo mai mult pentru băutură.

Într-o seară stăteam, cu o cunoștință, la bar, ținînd piciorul sprijinit de bara scaunului, cînd omul cu cicatricea apăru. Pentru a douăzecea oară de cînd mă aflam acolo, dădui din cap, în semn de „nu", în timp ce el îmi prezenta biletele. Prietenul meu, însă, îi făcu semn cu bunăvoință.

— „Qué tal, general[1]? Cum merge viața?"

— „Nu chiar așa de rău. Treaba însă nu merge așa de bine; dar ar putea fi și mai negru".

— „Ce bei, generale?"

— „Un coniac".

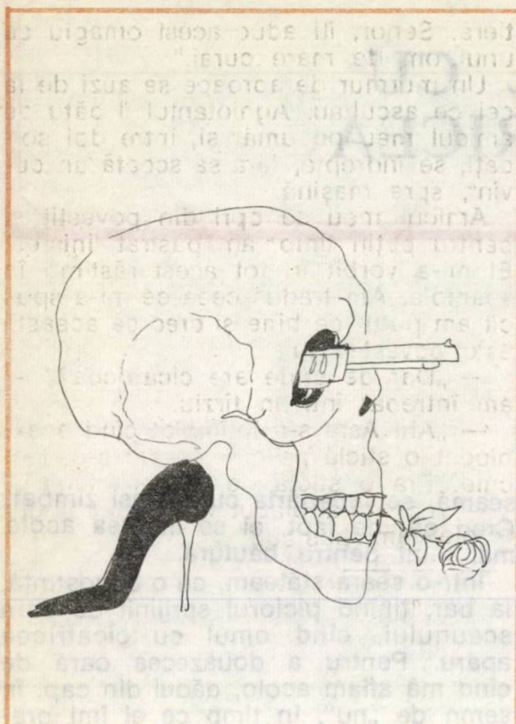
Îl dădu pe gît și puse paharul pe bar. Îmi salută prietenul.

— „Gracias. Hasta luego[2]"

Se întoarse să plece, oferind bilete bărbaților care stăteau lîngă noi.

— „Cine e prietenul tău?" întrebai eu. „Are o cicatrice fenomenală pe față".

— „Nu-l face mai frumos, nu-i așa? Este un exilat din N... Bineînțeles, un bandit și un hoț, pe deasupra, dar nu-i chiar atît de rău pe cît pare. Îi mai dau cîțiva bani din cînd în cînd. A fost un general rebel și dacă i-ar fi ajuns muniția, acum ar fi fost Ministru al Apărării și n-ar mai fi vîndut aici bilete de loterie. L-au prins împreună cu membrii gărzii lui și l-a judecat Curtea Marțială.

Totul s-a petrecut foarte repede și urmau să fie executați a doua zi în zori. Cred că știa ce-l aștepta atunci cînd l-au prins. El și cu ceilalți patru inși au petrecut noaptea la închisoare jucînd poker. Au folosit chibrituri drept miză. Mi-a povestit că în viața lui nu a avut atîta ghinion ca în noaptea aceea, practic nu i-a intrat nici o carte ca lumea. Cum cumpăra un pachet de chibrituri îl și pierdea. Cînd s-a crăpat de ziuă și soldații au venit să-i ridice, pierduse atîtea chibrite cît n-ar folosi un om într-o viață.

I-au scos pe o mică potecă a închisorii și i-au așezat lîngă un perete, ei cinci, unul lîngă celălalt, cu plutonul de execuție în față. Așteptară cîtva timp și prietenul meu cu cicatricea îi întrebă ce dracu' mai așteaptă. Ofițerul i-a răspuns că generalul care comanda trupele guvernamentale voia să asiste la execuție și că pe el îl așteptau.

— „Atunci am timp să fumez o țigară", spuse prietenul meu. „Generalul este întotdeauna foarte nepunctual".

Dar de abia și-o aprinsese cînd generalul — îl chema San Ignacio — urmat de aghiotantul său, apăru pe potecă. Formalitățile au fost îndeplinite și San Ignacio ceru condamnaților să-și spună ultima dorință. Patru din cei cinci dădură din cap; prietenul meu însă vorbi:

— „Vreau să-mi iau rămas bun de la soția mea".

— „Bueno", spuse generalul. „N-am nici o obiecție. Unde este?"

— „Așteaptă la ușa închisorii"

— „Deci nu se va întîrzia mai mult de cinci minute".

— „Chiar și mai puțin, senor general", spuse prietenul meu.

— „Dați-l deoparte".

Doi soldați duseră condamnatul la locul indicat. Apoi, la un semn al generalului, ofițerul care comanda plutonul de execuție dădu un ordin; se auzi o răpăitură tocită și cei patru bărbați căzură. Căzură curios, nu împreună ci unul după celălalt cu mișcări care erau aproape grotești, semănînd a păpuși dintr-un spectacol cu marionete. Ofițerul se duse la ei și își descărcă revolverul în unul care mai era în viață. Prietenul meu își termină țigara și aruncă chiștocul.

Se produse agitație la intrarea în închisoare. O femeie venea pe potecă și, cu mîna pe inimă, se opri brusc. Țipă scurt și cu mîinile desfăcute începu să fugă înainte.

„Caramba", spuse generalul.

Era îmbrăcată în negru, cu o voaletă peste păr; fața îi era ca hîrtia. Era aproape o fetiță, o ființă subțire cu trăsături regulate și cu ochi enormi. Dar acești ochi erau distorsionați de frică.

Era atît de frumoasă încît, atunci cînd fugea cu gura puțin întredeschisă (agonia dîndu-i un aer superb), soldații scoaseră un suspin.

Rebelul înaintă cîțiva pași în întîmpinarea ei. Se aruncă în brațele lui și cu un strigăt, își apropie buzele de ale lui. Și în același timp el scoase un cuțit din cămașa-i făcută ferfeniță — nu se știe cum a făcut rost de el — și îi tăie gîtul. Sîngele țîșni din vena tăiată și îi umplu cămașa. Apoi o cuprinse cu patimă în

brațe și o sărută din nou cu sete.

Totul se petrecu atît de repede încît mulți nu știau de fapt ce se întîmplase; dar, cei ce văzuseră scoaseră un țipăt de groază și săriră s-o desprindă din brațele lui. Dacă aghiotantul n-ar fi ținut-o, fata ar fi căzut la pămînt. Era inconștientă. O întinseră pe pămînt și, disperați, se uitau la ea cum moare. Rebelul știa cum se taie și sîngele nu mai putea fi oprit. Într-o clipă, aghiotantul, care stătea în genunchi lîngă ea, se ridică și murmură:

— „A murit"

— „De ce ai făcut-o?" întrebă generalul.

— „O iubeam".

Un oftat ieși din piepturile celor prezenți, care se uitară curioși la ucigaș. Generalul se holbă cîtva timp la el în liniște.

— „A fost un gest nobil", spuse el într-un tîrziu. „Nu-l pot executa pe acest om. Ia mașina mea și du-l la frontieră. Senor, îți aduc acest omagiu ca unui om de mare curaj."

Un murmur de aproape se auzi de la cei ce ascultau. Aghiotantul îl bătu pe amicul meu pe umăr și, între doi soldați, se îndreptă, fără să scoată un cuvînt, spre mașină.

Amicul meu se opri din povestit și, pentru puțin timp, am păstrat liniștea. El mi-a vorbit în tot acest răstimp în spaniolă. Am tradus ceea ce mi-a spus cît am putut de bine și cred că aceasta este povestea lui.

— „Dar de unde are cicatricea?" — am întrebat într-un tîrziu.

— „Ah! Asta s-a întîmplat cînd a explodat o sticlă pe care vream s-o deschid. Era o sticlă de ginger oleole[3].

— „Nu mi-a plăcut niciodată ginger oleole", am spus eu.

---

[1] Ce mai faci, generale?
[2] Mulțumesc. La revedere!
[3] Băutură răcoritoare, făcută din esența extrasă din rizomul unei plante tropicale.

ALFRED WEIDENMANN

GARANTAT ANTIACVATIC

U SIGURANȚĂ c-o să se aleagă cu un guturai. Pariez pe o mie de lire , spuse bătrînul Emilio și scuipă în mare chiștocul de țigară. Lucra la plasele care erau întinse pe pietre, la mal. Fața îi era adînc brăzdată de numărul anilor, uscată și arsă de vînt și de soare. „Se poate însă să zacă în pat, bolnav de aprindere la plămîni", continuă și privi spre barcă.

Și tînărul cel gras care stătea în barcă, cu pulovărul de un roșu țipător, se uită în apă. Lăsă vîslele din mîini și se aplecă atît de mult înafară încît sticlele ochelarilor aproape că atingeau apa mării.

„Eu cred că-i pentru pisică", interveni Franco. Se balansă ca un dansator pe sîrmă pe deasupra marginii zidului de la țărm. Așeză cu atenție un picior înaintea celuilalt și își stabili echilibrul cu brațele întinse. „De o săptămînă sare, în fiecare zi, de cîteva ori, în apă. Dar cum am mai spus, o fi pentru o pisică". Franco era subțire ca un arac de fasole. Prin țesătura cămășii puteai să-i numeri coastele. „Marea l-a dus departe", continuă, „e clar ca lumina zilei; și acum zace undeva, departe, printre sepii și arici de mare!"

În micul port din Santa Lucia, vara, turiștii sînt atît de numeroși încît se calcă unii pe alții pe picioare. Dar iarna în port e pustiu și liniște ca pe țărm la Travenmünde. Se aude numai zgomotul vehiculelor care, neîncetat, merg pe faleză spre Neapole.

Deodată aproape de barcă se văzu în apă o mișcare. Întîi se formară cîteva cercuri mici, și apoi apa țîșni în sus ca și cînd cineva ar fi destupat o sticlă de apă minerală.

Apăru capul unui tînăr cu părul negru ud leoarcă care de abia mai respira.

„Hei, Mario, ce este? L-ai găsit?" întrebă grasul cu ochelari și cu pulovărul roșu. În același timp apucă băiatul și-l trase spre el, în barcă.

Mario, mai întîi, trase aer ca un cărăbuș înainte de a-și lua zborul. De vorbit încă nu putu să vorbească. Ieșise din mare cu mîinile goale.

„Eu v-am spus", vorbi Franco și se balansă mai departe pe marginea zidului. „S-a dus și nu-l mai găsim!"

„Trebuie să te usuci imediat și să te îmbraci", strigă bătrînul Emilio. „N-o să cîștigi nimic, dacă o să ai fierbințeli". Tînărul gras cu ochelari și cu pulovărul roșu vîsli și aduse barca la țărm. Apoi îl privi fix pe Mario în ochi. „Mai ai încă timp pînă mîine la prînz, nici o oră mai tîrziu", mîrîi el. „Unchiul meu vine la noi o dată pe an. Întotdeauna în prima zi de Anul Nou la masa de prînz. Și tu știi cine este unchiul meu..."

„Tot orașul îl cunoaște" adăugă Mario. Pe tot corpul făcuse pielea găinii,

de la pulpe pînă la gît.

„Da, așa-i, unchiul tău este cunoscut ca un cal breaz", interveni și Emilio. „Excelența sa este unul dintre cei mai bogați oameni din oraș. Numai aici în Santa Lucia are mai mult de zece case".

„Și Excelența sa șchiopătează cu piciorul drept", spuse Franco chicotind, slab ca un țîr. Îi ajută să tragă barca la țărm.

„Și trebuie să fie cel mai mare zgîrîie-brînză și gata să strîngă de gît pe cei sărmani pentru te miri ce".

„Tu nu pricepi nimic din toate astea", îi strigă bătrînul Emilio.

„Oamenii bogați trebuie să stea pe bani ca găinile pe ouă. Asta-i obligatoriu dacă vrei să fii bogat". Se ridică și aruncă un prosop lui Mario. Tînărul era încă ud leoarcă și tremura din tot corpul.

„Unchiul vine mîine dimineață", spuse ferm tînărul gras cu ochelari. Numele lui era Bruno Borelli. Tatăl lui era comerciant de legume și atît de gras, încît îi trebuiau două scaune ca să stea jos.

„Unchiul meu vine la ora două, fix cînd bate ceasul. Niciodată nu a întîrziat un minut. Și atunci totul trebuie să fie în ordine". Bruno Borelli făcu ochii mici. „Sau vrei să ai de-a face cu el. Nu-i bine să-l pui la încercare..."

„De asta sînt sigur", spuse Mario încet.

„Spre magazin", șopti tînărul gras cu pulovărul roșu țipător, privindu-l peste umăr, pentru că nu vroia ca ceilalți să audă ce spusese.

„N-ai de ales. La etajul trei lîngă lift..."

„La etajul trei lîngă lift", repetă Mario încet, dus pe gînduri. Își scoase cămașa și rămase în pantaloni. Dinții îi clănțăneau și nu se putea opri.

„Să nu te mai văd în halul ăsta", spuse bătrînul Emilio și veni cu o sticlă. „Trage o gură de rachiu. Este cel mai ieftin, dar rachiul e rachiu".

„Mulțumesc", spuse Mario politicos și se supuse. Se scutură ca un cîine care tocmai iese din apă.

O jumătate de oră mai tîrziu tînărul cu părul negru sări într-un omnibuz verde care mergea de-a lungul mării spre oraș. Oamenii se împingeau cu coatele ca să-și facă loc. Dar astăzi nimeni nu se supără.

Toți călătorii păreau mulțumiți. Vorbeau și rîdeau între ei deși nu se văzuseră niciodată în viață. Erau veseli ca elevii în ultima zi de școală, înainte de vacanță. „Sărbători fericite", strigau toți cînd cineva cobora la o stație.

Marea era foarte liniștită. La țărm se legănau pe apă multe bărci mici și colorate. Mai departe, în larg, erau crucișătoare americane și un uriaș port-avion. Se vedeau insula Capri și Vezuviul, în razele soarelui, aveau parcă de jur împrejur cercuri de lumină.

În fața galeriei Umberto și pe toată Via Roma erau parcate mașini ca la un meci de fotbal. În Neapole era o mare forfoteală, toată lumea alerga încolo și-ncoace să cumpere ultimele cadouri. Difuzoarele transmiteau muzică și în pauză un vînzător de pizza striga în gura mare: „Calde! Calde!".

Mario, cu mîinile în buzunarele pantalonilor, se strecură ca un țipar printre mașinile care claxonau și prin mulțimea de oameni care treceau grăbiți, cu pachetele de hîrtie argintie sau aurie.

Ușile vechii biserici de pe Via Montecalvario erau larg deschise. Lîngă trepte un bărbat lat în umeri cocea castane și striga mereu: „Calde castane!" Mario se scotoci în buzunar și scoase cîteva lire. Pînă îi veni rîndul, își încălzi mîinile la jăratec.

În sfîrșit se așeză pe ultima treaptă a bisericii, mestecă o castană caldă și privi pe stradă.

Vizavi era sediul unei bănci, un palat de marmură cu sute de ferestre și o ușă grea metalică. Pe cealaltă parte a străzii era cel mai mare magazin universal al orașului. Se numea LA RINASCENTE, și numele lui era scirs cu litere luminoase uriașe, vertical, pe frontispiciul clădirii.

Mario mesteca de zor castane și scuipa cojile pe stradă. Între timp privea fix spre magazin. Oamenii se îmbulzeau în fața vitrinelor împodobite de

jur împrejur cu becuri multicolore. La intrarea magazinului un Moş Gerilă cu o barbă mare, albă, şi o căciulă de blană. Pe manta avea steluţe de argint. Împărţea copiilor bomboane şi baloane. Cîţiva fotografi de meserie alergau încolo şi-ncoace şi aduceau mereu copii cu o mamă sau un tată să-i fotografieze cu Moş Gerilă. „Atenţie!" strigau, şi apoi Moş Gerilă rîdea în faţa camerei ca un adevărat star de cinema.

Mario trase adînc aer în piept şi tocmai vroia să se ridice, cînd se întîmplară două lucruri: Vizavi, în faţa palatului de marmură unde era sediul băncii, se opri o maşină mare neagră. Din ea coborî un bărbat uscăţiv, cu părul alb, care se îndreptă spre uşa grea, metalică. Avea un baston în mînă şi şchiopăta cu piciorul drept.

Portarul salută milităreşte, cu mîna la căciulă: „Să trăiţi, Excelenţă!"

Mario îngheţă şi simţi în stomac un gol ca înaintea unui examen. Aproape în acelaşi timp bătură clopotele vechii biserici. Mario tresări, se uită în sus spre turn şi apoi privi la uşile care stăteau larg deschise.

Două minute mai tîrziu Mario îngenunchia în spatele unei bănci, în biserica goală.

„Sîntem numai noi doi", şopti şi privi în sus spre statuia de mărime naturală, din lemn. „Deci să vorbim deschis. Din păcate n-am prea mult timp. În două ore magazinul se-nchide şi pînă atunci totul trebuie rezolvat. Se spune despre tine că ajuţi, mai ales, pe oamenii săraci şi pe copii şi că ai făcut o mulţime de minuni"...

Sfîntul Antoniu care stătea aproape de altar pe un soclu, avea braţele larg deschise. Era o statuie foarte veche. În unele locuri lemnul era găurit de carii, iar obrajii şi mîinile se decoloraseră.

„Mîine este sărbătoare şi toţi oamenii se bucură", şopti în continuare Mario. „Dar mie ziua de mîine poate să-mi aducă o mare nenorocire. Nu-i nevoie să-ţi mai povestesc. Ca sfînt eşti atoateştiutor. Ştii că acum nu-mi rămîne altceva de făcut". Mario trebui să înghită de trei ori ca să nu-şi mai simtă gura uscată. „Pe scurt, vroiam să te rog să mă ajuţi. Poate că faci şi pentru mine o minune, dacă ai timp. Nu degeaba. Pot să-ţi promit de exemplu că un an de zile n-am să mai mint. Un an, asta înseamnă douăsprezece luni sau trei sute şaizeci şi cinci de zile. Trebuie să recunoşti că e un timp destul de lung".

Mario mai făcu încă o serie de noi promisiuni, pînă cînd, la un moment dat, avu impresia că Sfîntul i-ar fi făcut un semn cu ochiul stîng.

„Deci e-n ordine". Mario făcu şi el cu ochiul şi se ridică. „N-am mult timp, cum ţi-am mai spus, se scuză el încă o dată. Cinci minute mai tîrziu cobora din lift la etajul trei al magazinului. „Cosmetice, bijuterii, ceasuri", anunţă liftierul. Mario, după zece sau cincisprezece paşi, găsi ce căuta Bruno Borelli; fiul negustorului de legume trebuie să ştie bine seama aici. La a doua masă a raionului de bijuterii stăteau unele lîngă altele, sub o vitrină groasă peste o sută de ceasuri de mînă. De toate felurile, rotunde, în colţuri, ovale, cu secundar şi fără secundar. Cromate sau de aur, care se întorc sau merg automat. La unele se putea citi şi data sau ora de la Tokio sau New York.

Dar Mario se interesă numai de cele şase ceasuri, din stînga. Şase ceasuri de mînă, acelaşi model. Aveau şi o plăcuţă pe care scria „Garantat antiacvatic".

De cînd trecuse pe lîngă Moş Gerilă şi ajunsese în magazin, Mario nu mai auzise şi nu mai văzuse nimic ce se petrecea în jurul lui. Trecuse prin mulţimea de oameni ca un somnambul. Deabia acum auzi iar zgomotul de voci şi muzica din difuzoare. Oamenii se înghesuiau în faţa vitrinelor. Personalul magazinului alerga de la o vitrină la alta. Mario se lăsă dus de mulţime de la raionul pentru ceasuri la raionul de cosmetice. Chiar şi în îmbulzeala de azi, un tînăr care a stat timp îndelungat în faţa unei vitrine şi s-a uitat fix la un ceas trebuia să bată la ochi. Toată povestea era, oricum, foarte riscantă. Se trezi deodată prins între două femei corpolente, care cereau să li se arate o mulţime de rujuri, şi trei bărbaţi, care

vroiau să cumpere cadouri gata ambalate, cu săpun și sare de baie. Tînărul privi pe deasupra umerilor și a capetelor spre vitrina cu cele șase ceasuri.

Atunci se întîmplă ceva.

O doamnă într-un costumn galben și cu o pălărie cu flori multe, albe, se aplecă asupra mesei și ceru vînzătorului să-i scoată din vitrină unul din cele șase ceasuri de mînă...

Pălăria cu flori făcu un semn și vînzătorul puse ceasul într-o cutiuță, apoi luă o bucată de hîrtie aurie ca s-o împacheteze.

Mario își mușcă buza de jos și-și trecu mîna prin păr. Așa făcea mereu cînd situația devenea încordată. Cele două femei stăteau tot înaintea lui și probau alte rujuri.

Își făcu loc printre ele și se îndreptă în direcția vitrinei cu ceasuri.

În acest moment lumina se stinse. Deodată în tot magazinul se făcu întuneric ca într-o mină de cărbuni.

Dar lumea nu era mirată și nici nu vocifera. O pană de curent era ceva obișnuit la Neapole. La difuzoare se auzi o voce care spunea calm: „Regretăm pana de curent și vă rugăm să ne scuzați!"

„Foarte mulțumesc, sfinte Antoniu", se gîndi Mario, imediat, și își făcu loc printre brațe și picioare să ajungă cît mai repede la vitrina cu ceasuri.

Cînd lumina se aprinse și oamenii aplaudau ca după o reprezentație, Mario ajunsese pe scară și se oprise la parter. Aici era raionul alimentar. O șterse repede spre ieșire. Dar n-apucă să ajungă afară. În fața congelatoarelor în care erau găini tari ca piatra și fripturi de carne de vacă, tot atît de înghețate, simți deodată o mînă pe umerii lui și auzi o voce care-i spuse: „Scuzați, amice, dar aș vrea să stăm puțin de vorbă". Această voce avea un timbru plăcut. Dar din păcate, era vocea detectivului magazinului, a unui anumit domn Morgano.

„S-a furat un ceas de mînă", dictă acest signor Morgano, un sfert de oră mai tîrziu, în biroul lui, care era la etajul șase. „Miercuri, treizeci și unu decembrie, ora șaptesprezece și zece".

„Prenumele tău este Mario?" întrebă detectivul. „Și numele de familie Mattera?"

„Da, Mario Mattera", spuse tînărul. O secretară în vîrstă bătea la mașină fiecare cuvînt. Mario stătea pe un scaun și-și mușca din buza de jos. În fața lui, pe birou stătea un ceas „garantat antiacvatic", lîngă o cutiuță și o bucată de hîrtie aurie.

„Asta înseamnă școală de reeducare sau trei ani de închisoare", anunță un domn cu chelie. Era directorul adjunct al magazinului.

„Punem noi mîna pe toți. Primul lucru o să ți se taie părul!" adăugă. Apoi dispăru.

„Pentru moment ásta ar fi totul", spuse detectivul firmei. Secretara, o femeie în vîrstă, scoase procesul-verbal din mașină și-l puse pe birou lîngă hîrtia aurie. Cînd ajunse la ușă, se întoarse și privi spre Mario: „Un băiețandru și deja un..." Ceea ce a mai spus nu s-a înțeles. Se smiorcăi și-și șterse nasul, înainte de a închide ușa.

Un timp a fost liniște ca într-un cimitir. Din cînd în cînd se auzea numai un zgomot în conducta de apă.

Signor Morgano se îndreptă spre fereastră și se uită jos, în stradă. Se întoarse și se opri foarte aproape de Mario. Detectivul avea sprîncene negre, stufoase și ochii albaștri. „De ce ai făcut asta?", îl întrebă.

Mario își mușcă iar buza de jos și fixă cu privirea o gaură din perete.

„Este prima dată?", îl întrebă Signor Morgano.

Nici de data asta Mario nu răspunse.

„A fost ideea ta proprie, sau te-a trimis cineva?"

Mario și acum rămase mut ca un pește.

„Dacă nu scoți niciun cuvînt, nu pot să te ajut", spuse domnul Morgano. „Acum trebuie să telefonez la poliție să vină să te ia și să te-nchidă". Nu pot să-ți spun decît „Sărbători fericite". Deschise ușa care da în anticameră și, imediat, intră un bărbat cu o figură ca un dulap de haine. „Ai grijă să nu fugă" îi spuse detectivul.

Signor Morgano își luă o țigară din

sertarul biroului și și-o aprinse. Apoi se uită prin fumul de țigară la tînărul care tocmai se ridica de pe scaun.

Mario deschise gura și pentru o clipă părea că ar vrea să spună ceva. Apoi se uită un moment în ochii albaștri ai detectivului magazinului LA RINASCENTE, se întoarse și trecînd pe lîngă „dulapul de haine", ieși din cameră.

„Ceva nu-i în regulă!" mormăi Signor Morgano și se așeză în fotoliul din spatele biroului. Apoi luă procesul-verbal încă o dată și citi mărturia tînărului. Nu era cine știe ce. Dar o anumită propoziție o citi de cîteva ori, cuvînt cu cuvînt. „Și trebuia să se întîmple astăzi, fiindcă termenul era pînă mîine la prînz".

Signor Morgano scoase cîteva rotocoale de fum din țigară și privi spre ele. Apoi puse procesul-verbal în buzunarul din stînga al hainei, își luă pălăria din cuier și-i comunică secretarei, la plecare, că se va întoarce probabil într-o oră. În orice caz înainte de închiderea magazinului.

Mario, între timp, a fost dus într-o cameră mai depărtată care era folosită numai de îngrijitoarele magazinului. Erau acolo cinci sau șase aspiratoare, o duzină de mături și o mulțime de găleți goale. Nu exista nici o fereastră, ușa a fost închisă de bărbatul cu figura ca un dulap de haine. „Să nu faci vreo prostie", a spus acesta înainte de a pleca. „De aici nu vei reuși să ieși nici dacă mergi cu picioarele în sus".

Mario se plimba între aspiratoare și găleți, ca într-o celulă. Cînd sunară clopotele de la biserică, își reaminti de Sfîntul Antoniu cu brațele întinse și îi mulțumi pentru mica minune cu pana de curent. „Din păcate, cu toate acestea, nu mi-a mers bine", spuse el cu părere de rău apoi se gîndi la bătrîna Excelență care mîine, la prînz, va lua masa la Borelli.

Cam în același moment Signor Morgano coborî dintr-un taxi galben ca lămîia în Piazza Pasquale. Fusese întîi în Via Giardinetto 17, pe care Mario o indicase în procesul-verbal ca fiind adresa unde locuia. Acolo aflase că doamna Mattera de mulți ani locuiește singură cu fiul ei, și că, peste zi, poate fi găsită la prăvălia de legume care aparținea grăsanului Borelli. Toți din piață o cunoșteau și nu era deloc greu s-o găsească.

„Am știut eu", oftă și se așeză, pe o ladă, între pepeni, mere și roșii. Era cam grăsuță, iar la tîmple, părul îi albise. Avea aceeași ochi negri, mari, ca ai băiatului. „Blestematul ăla de ceas", mai oftă încă o dată și începu să povestească.

Signor Morgano scotea mereu rotocoale de fum și o asculta cu atenție.

„Povestea s-a întîmplat cam acum o săptămînă", începu doamna Mattera. „Chiar în aceeași seară, Mario mi-a povestit totul. Noi n-avem secrete între noi, trebuie să știți. Cînd stai cu cineva împreună, ani de zile, și n-ai pe nimeni, așa se întîmplă. Vreți o pară? Sînt dulci și zemoase cum n-am avut demult".

Detectivul îi mulțumi: „Poate după ce voi termina de fumat".

„Tinerii care nu găsesc de lucru se întîlnesc în port", continuă să povestească doamna Mattera. „Într-o după amiază tînărul Borelli, fiul grăsanului Borelli, căruia îi aparține această prăvălie de legume, a avut nefericita idee..."

Patru minute mai tîrziu Signor Morgano știa totul exact.

Acum o săptămînă, în acea după amiază, tînărul Borelli propusese un pariu. „Acest ceas de mînă este antiacvatic, un dar al unchiului meu și foarte prețios", spusese Borelli. „Dacă unul dintre voi este de acord să facem un pariu, eu arunc ceasul în mare și cine îl găsește, al lui să fie. Dacă nu, a pierdut și trebuie să-mi dea un alt ceas la fel! Ei, ce ziceți?"

„Mario a pariat", continuă doamna Mattera. „De mult visa să aibă un ceas de mînă, iar de înotat, înoată și se scufundă în apă ca un pește. Vara turiștii aruncă bani în mare și băieții se scufundă să-i caute. Mario este întotdeauna cel mai iute și cel care rămîne cel mai mult sub apă. Era foarte sigur de reușită". Se opri să respire adînc. „Dar blestematul de ceas s-o fi dus la fundul mării. Mario s-a scufundat de peste cincizeci de ori, dar n-a găsit ceasul". Doamna Mattera își dădu

cu mîna pe frunte. „Și atunci tînărul Borelli dădu un ultimatum. Acest ceas este un dar de la unchiul său, și unchiul său e temuta Excelența, pe care toți o cunoaștem. În fiecare an vine, de Anul Nou, la masă la familia Borelli și nici nu se poate descrie ce va urma dacă nu vede ceasul".

„Acum pot să servesc", spuse Signor Morgano și luă o pară care parcă era pictată. Ascultă povestea pînă la sfîrșit. Dar nu mai era necesar; putea să-și imagineze cum s-a desfășurat pînă la urmă. Alergă la taxiul lui galben ca lămîia. „Am luat toți banii de la Casa de Economii și n-am cumpărat pentru sărbători niciun cadou, nici măcar o prăjitură", a mai spus doamna Mattera. „M-am înțeles cu Mario ca să-i restituim grăsanului Borelli măcar o parte, fiindcă ceasul trebuie să fie foarte scump".

„Cinci zeci de mii de lire", răspunse Signor Morgano.

„Și băiatul meu?" a mai întrebat doamna Mattera. „Doar n-o să petreacă sărbătorile închis într-o celulă!"

„A încercat totuși să fure un ceas", îi răspunse detectivul. „Un ceas în valoare de cincizeci de mii de lire. Perele dumneavoastră sînt, într-adevăr, delicioase".

Cînd Signor Morgano se întoarse, ultimii clienți părăseau tocmai magazinul. Moș Gerilă, pe care-l dureau picioarele de atîta stat în picioare, se dezbrăcase de costum și vînzătorii plecau prin ieșirile laterale discutînd între ei cum vor petrece sărbătorile.

„Nu-i timp de pierdut" se gîndi detectivul. Mai avea de rezolvat o mulțime de treburi. Își luă rămas bun de la secretară și de la bărbatul cu figura ca un dulap de haine. Își urară sărbători fericite și-și dădură mîna. Cînd Signor Morgano deschise ușa, Mario, care se plimbase tot timpul încoace și-ncolo, printre aspiratoare și găleți goale, de abia mai respira.

Magazinul era acum complet gol.

„Te urci mai bine în spate", spuse Signor Morgano cînd se suiră în mașină. „Să nu-ți vină ideea să deschizi ușa și s-o ștergi".

Străbătură în tăcere Via Roma. La semaforul de la Via Piazza Borio, Signor Morgano apăsă pe frîne. Lumea se grăbea să ajungă acasă. Cînd lumina semaforului deveni verde, Mario întrebă: „Încotro mergem?"

„La închisoarea poliției", răspunse Signor Morgano.

Trase un foc din țigară și se uită la băiat prin oglindă. „Nu-mi face nici o plăcere să te predau eu personal. Dar de sărbători și polițiștii au destul de lucru".

„Îmi pare rău fiindcă vă deranjez", spuse Mario politicos.

„Da, de fapt, astă seară, e sărbătoare", răspunse Signor Morgano.

„Și nu se poate face nimic?" întrebă Mario după un timp.

„Ce vrei să spui?" întrebă Signor Morgano.

„S-ar putea uita totul", propuse cu sfială Mario. „Ceasul este iar la locul lui și nimeni nu vă face reproșuri dacă mă lăsați să cobor..." Mario încercă să zîmbească. La alți adulți avusese succes cu acest zîmbet.

„Mai rămîne să mă și mituiești", răspunse Signor Morgano.

„Trebuie să știi că eu, timp de patruzeci de ani, am lucrat în poliție. În ultimii ani am fost comisar la secția de criminalistică. După pensionare m-am angajat detectiv la magazin. Regret, dar cu mine nu-ți merge cu tocmeli".

„Vă rog să mă iertați", spuse Mario încet și se făcu și mai mic în colțul unde stătea. Propuse ca cel puțin să se abată din drum și să treacă pe la mama care „dacă nu mă duc acasă, va plînge cu lacrimi amare".

„Eu nu sînt un monstru", spuse Signor Morgano. „Mama ta n-are ce face dacă fiul ei este un hoț". „În tot cazul nu cred că este cel mai nimerit cadou aflînd, într-o zi ca asta, de fapta ta".

„Eu nu sînt hoț!" strigă Mario. Sărise de pe locul lui de furie și uitase că acoperișul mașinii era destul de jos. „În viața mea n-am furat nici măcar o liră, și Sfîntul Antoniu mi-e martor..."

I se umeziră ochii și nu mai scoase niciun cuvînt. Signor Morgano intrase tocmai pe Via Partenope. Apăsă pe

frîne și se uită din nou în oglindă. Mario stătea ghemuit în colțul mașinii, copleșit de durere.

Mașina se opri sub un palmier și printre case se zărea marea.

„Tu nu ești un hoț ca toți ceilalți, asta am înțeles", spuse Signor Morgano după două sau trei minute. Se întoarse și mai trase o dată adînc din țigară, fumul venindu-i lui Mario drept în față. „Patru zeci de ani am lucrat la poliție, cum ți-am mai spus. În acești ani am învățat să-mi dau seama cu cine am de-a face".

Două ore mai tîrziu Signor Morgano se afla împreună cu Mario și doamna Mattera la etajul șase, pe Via Giardinetto 17. Afară, ca întotdeauna, deși era noapte, atîrnau deasupra străzii rufe la uscat. Înăuntru un brad împodobit, același care, cu cîteva ore înainte, servise drept decor într-una din marile vitrine ale magazinului LA RINASCENTE. Fusese adus de Signor Morgano împreună cu cîteva pachete din raionul alimentar.

„Sînteți un înger", spuse doamna Mattera, cînd aduse la masă prima farfurie cu spaghetti.

„Vă înșelați", o contrazise Signor Morgano. „Eu sînt acela care trebuie să vă fiu recunoscător că iau masa cu dumneavoastră. Pe mine nu mă așteaptă nimeni acasă, și este îngrozitor cînd, de sărbători, ești singur".

„Și dumneavoastră nu v-ați gîndit niciun moment să mă duceți la poliție?" întrebă Mario.

„Ai scăpat ușor numai cu cîteva ore de spaimă", răspunse Signor Morgano.

Cînd se servi friptura de vițel, fostul comisar de la secția de criminalistică promise să vorbească, a doua zi, cu negustorul de legume și cu Excelența. Nici Tînărul Borelli nu-i chiar atît de nevinovat.

Cînd se servi budinca, Signor Morgano spuse: „Am spus mai înainte că sînt singur. Deci, aș avea timp, și dacă dv. sînteți de acord..." spuse privind cu ochii săi albaștri la doamna Mattera. „Vreau să spun că ar fi bine dacă cineva s-ar îngriji ca fiul dv. să nu mai facă asemenea prostii".

„De acord", spuse doamna Mattera și bău o înghițitură de vin roșu. Apoi alergă în bucătărie să nu dea cafeaua în foc.

„Și tu?" întrebă Signor Morgano scoțîndu-și o țigară din buzunar.

„De acord", răspunse Mario zîmbind. „Cum ați știut că eu am luat ceasul? Magazinul era plin de lume. Oricine putea să șterpelească ceva, cît timp fusese întuneric", mai întrebă Mario.

„Dar s-a făcut iar lumină", răspunse Signor Morgano scoțînd iar rotocoale de fum „și nimeni nu fugea spre ieșire ca tine".

JACK RITCHIE

FERICIREA ESTE UN LUCRU FOARTE MARE

1. Mac Gregor s-a hotărît să uite și să ierte...

LIENTUL mă sună direct la telefon.

— Alo, Biroul de detectivi „Braddy?"

— Da, am răspuns. Ce ați dori?

— Vorbesc de la San Francisco. Numele meu este Jameson și sînt avocatul lui Villard Mac Gregor, proprietarul Societății de transporturi „Mac Gregor".

— A da, am răspuns nehotărît pentru a nu lăsa să se înțeleagă că nu auzisem în viața mea de această societate.

— Aș dori să o găsiți pe o anume Elisabeth Sterling și pe fiul ei, Harold. Cîndva au trăit în orașul dv. V-am găsit cu totul întîmplător în cartea de telefon „Milwaukee"... Stiți, eu nu mă pricep la detectivi...

Respiră din toți rărunchii apoi continuă:

— Domnul Mac Gregor a atins o vîrstă binecuvîntată și s-a hotărît să uite și să ierte. De aceea aș vrea s-o găsesc pe Elisabeth și pe fiul ei... Și pe ceilalți urmași, dacă cumva s-au mai născut...

— Ce adică să uite și să ierte?

— Căsătoria ei cu Franklin Sterling. Elisabeth este totuși ruda lui Mac Gregor. Sterling a lucrat la el în chip de contabil... Din punct de vedere social el nu-i ajungea ei nici pînă la călcîi. Cînd s-au cunoscut, dar mai ales cînd s-au luat, Mac Gregor nici măcar n-a vrut să audă. Abia acum, la sfîrșitul vieții și-a schimbat punctul de vedere. Elisabeth și fiul ei sînt singurele rude în viață ale lui Mac Gregor și ar vrea ca averea să le-o lase lor și unor instituții de binefacere.

— Cînd s-au căsătorit Elisabeth cu Franklin?

— Acum mai bine de treizeci de ani. Mai precis în anul 1947. Imediat după căsătorie, Elisabeth împreună cu soțul ei au plecat din San Francisco. Cînd s-a născut Harold, Elisabeth i-a dat de știre lui Mac Gregor. Pe plic se află stampila poștei din Milwaukee, dar nici o urmă de adresa expeditorului. De atunci nu se mai știe nimic de ei. Dar mai întîi aș vrea să știu cam ce onorariu pretindeți?

Am rămas o clipă pe gînduri.

— Totul depinde de complexitatea problemei, de timp și de cheltuieli. Încă nu știu de cîți oameni va fi nevoie pentru a rezolva problema...

— Angajați cîți sînt necesari. O să vă

trimit prin poştă două mii de dolari, vă ajung?

Doamne, cîtă înțelepciune pe capul meu! Era gata să spun că nu ajung, dar am abandonat într-o clipă acest gînd. Nu puteam fi atît de lacom încît să tai gîtul găinușei care aducea cu ea ouăle de aur..

— O.K., am răspuns. Am să-l pun imediat pe unul din funcționarii mei să se ocupe de acest caz.

În realitate nu am nici un funcționar. Biroul de detectivi Braddy sînt eu și cu asta basta!

— Dacă-i găsiți dați-mi repede de veste, zise Jameson. Eu am să vă mai sun din cînd în cînd, ca să văd cum merg lucrurile. Vă rog să-mi trimiteți numărul dv. de cont și nota cu cheltuielile respective...

Jameson mi-a mai comunicat adresa și numărul lui de telefon și cu asta convorbirea noastră a luat sfîrșit.

M-am dus la centrala telefonică și m-am interesat dacă pot consulta vechile cărți de telefoane. Am dat pentru prima dată de numele lui Franklin Sterling în ediția din anul 1948. Mi-am notat adresa apoi am început să răsfoiesc edițiile mai noi. În cele dintre anii 1948 și 1964 nu intervenise nici o schimbare. În ediția din 1965, cu toate că adresa și numărul de telefon nu se schimbaseră, ele erau trecute pe numele Elisabethei Sterling. Ce se întîmplase între timp? Divorțaseră sau Franklin murise?

Ediția din 1970 tot pe Elisabeth.

În ediția din 1975 o nouă schimbare. Telefonul era trecut pe numele lui Harold Sterling. Poate că între timp mama lui murise... Sau poate că Harold și-a zis că pur și simplu a venit vremea să declare telefonul pe numele lui...

Începînd din anul 1979 Sterlingii nu mai apăreau în cartea de telefon. Dispăruseră ca prin minune. Trebuia început deci de la ultima adresă cunoscută.

M-am dus deci într-acolo. Era o căsuță modestă cu două apartamente, acoperită de copaci. Am sunat la apartamentul de la parter. Mi-a deschis o doamnă grasă, cu părul cărunt.

— O caut pe doamna Elisabeth Sterling, am spus. A locuit aici, nu-i așa?

— Da, la primul etaj. Din păcate a murit acum șapte ani. Dar de ce o căutați?

Nu aveam de ce să-i ascund adevărul. I-am explicat că sînt detectiv particular și că am venit din partea unchiului ei.

— E ciudat, zise femeia, nu mi-a spus niciodată că ar avea un unchi. Și doar eram prietene bune. Elisabeth, soțul ei și copilul lor au locuit ani mulți în apartamentul de deasupra noastră. Pe Franklin, soțul ei, l-a călcat o mașină... Asta prin anul 1963. Elisabeth a murit de infarct acum șapte ani. Credeam că după asta Harold o să vrea să se mute, dar el n-a vrut. Harold a crescut în casa asta, iar eu îi sînt un fel de mătușă. Era un băiat tare cuminte, liniștit și singuratic. Contabil, ca și tatăl lui.

— Şi unde este Harold acum? Locuieşte tot aici?

În colţul ochilor femeii apărură lacrimi.

— Ah, nu. Într-o dimineaţă l-am găsit mort în pat. Poliţia a crezut la început că este vorba de o crimă, dacă nu cumva de o sinucidere. Şi nu avea decît treizeci şi unu de ani. Pînă la urmă s-a dovedit că a murit de moarte naturală, că avea, ca şi mama lui, inima slabă. Au rămas în urma lui o groază de datorii. Şi o grămadă de haine. Soţului meu nu-i erau bune, de aceea le-am vîndut la licitaţie. Au mai rămas numai puţine lucruri personale de-ale lui. Le-am pus pe toate într-o cutie de carton: o colecţie de fluturi, un album cu fotografiile familiei şi alte cîteva nimicuri.

Se opri o clipă, mă privi apoi zise:

— Ce-ar fi să le luaţi dv.? Poate că unchiul lui s-ar bucura să le vadă...

2. Dar ce-ar fi dacă...

Întorcîndu-mă la birou am pus cutia de carton pe dulap apoi m-am aşezat în fotoliu pentru a trece totul în revistă. Uite, cercetările au fost încheiate în mai puţin de două ceasuri. Cu totul remarcabil pentru un onorariu de două mii de dolari. Dar parcă poate verifica cineva ce anume am făcut?

Am luat o foaie de hîrtie; Jameson vrea o notă de specificaţie cu toate cheltuielile. O va avea. Am împărţit munca între doi funcţionari, care s-ar putea numi foarte bine Smith şi Jones. Cei doi au aflat că Elisabeth Sterling s-a mutat să zicem la Chicago, apoi la Saint Louis... Se înţelege că ei au trebuit să viziteze aceste oraşe pentru a afla situaţia reală şi pentru a nu pierde urma. Au locuit în cele mai luxoase hoteluri... Au luat masa prin restaurante... Şi unde mai pui că Smith şi Jones sînt nişte mîncăi... Iar maşinile lor au avut nevoie de benzină, nu glumă...

Am aşteptat ca Jameson să mă sune chiar în ziua următoare, o marţi. N-a dat nici un semn de viaţă. Miercuri am parcurs cu nerăbdare corespondenţa sperînd să-mi fi trimis cecul cu cele două mii de dolari. Am aşteptat pînă vineri. După care am format numărul de telefon al lui Jameson din San Francisco. La celălalt capăt al firului — un glas de femeie.

— Aş putea vorbi cu domnul Jameson? am întrebat.

Femeia rămase puţin încurcată apoi bombăni:

— Ah... cum... dv. nu ştiţi?

— Ce să ştiu?

— Domnul Jameson a murit... L-au înmormîntat ieri dimineaţa.

— Cînd a murit?

— Luni la prînz. A căzut pur şi simplu peste birou. Doamne, ce tragedie... Avea şaizeci şi trei de ani...

— Iertaţi-mă, cine este la telefon?

— Sînt secretara domnului Jameson.

— Eu sînt Braddy din Biroul de detectivi particulari „Braddy". Şeful dv. n-a spus nimic despre mine?

— Din păcate, nu.

Pun receptorul în furcă. Ce-i de făcut? Moartea l-a surprins pe Jameson mai înainte de a apuca să completeze cecul. Trebuie să-l caut pe Mac Gregor în persoană. Îi spun că Jameson m-a angajat pentru a-i găsi rudele şi că mi-a promis două mii de dolari pentru treaba asta. Şi că lucrez cu asiduitate la elucidarea cazului.

Dar Mac Gregor o să mă creadă? Poate o să-şi închipuie că sînt un escroc, nu am nici o dovadă despre convorbirea avută cu Jameson.

Trebuie procedat altfel. Îi voi spune lui Mac Gregor că am obţinut informaţiile cerute despre Elisabeth, dar că i le voi trimite numai după ce voi primi cei două mii de dolari.

Bătrînul o să se ia cu mîinile de cap şi o să-şi angajeze alt detectiv. Dacă am reuşit eu să dau de urma lui Elisabeth, de ce n-ar reuşi şi altul? Pentru mult mai puţini bani...

Mi-am rotit privirea prin birou. Cam de multişor ar fi fost cazul să şterg praful şi să spăl geamurile...

La ce mă aşteptam eu în urmă cu douăzeci de ani cînd mi-am ales această meserie? La aventuri? La bogăţie? Şi ce s-a ales din toate astea? Nimeni, dar absolut nimeni nu mi s-a adresat pentru a-i elucida împrejurările unei crime.

Divorţuri, necazuri cu copii, persoane dispărute... O maşină care aşteaptă de zece ani o reparaţie capitală... O locuinţă mizerabilă... Şi plictiseală... Plictiseală cumplită...

Am alungat gîndurile astea negre şi am hotărît să mă întorc la treabă. Privirea îmi cade deodată pe cutia de carton cu lucrurile de la Harold. Poate-mi pică ceva, mi-am zis. Şi am desfăcut-o.

Fluturi. Timbre. De pe cînd fusese el copil. O groază de fotografii. Elisabeth Sterling, soţul şi copilul ei. Portofelul lui Harold fără nici un ban în el. Numai cu buletinul de la Asigurările Sociale şi legitimaţia de la biblioteca publică. Chiar la fund de tot am dat peste declaraţia pe impozit, o adeverinţă de la şcoala medie şi certificatul de naştere.

Dacă ar fi trăit, Harold ar fi fost cu doi ani mai mic ca mine...

Am pus toate obiectele lui pe birou, în faţa mea, după care am mai privit o dată prin încăpere. Mi-am trecut mîna prin păr.

...Ce-ar fi fost dacă Biroul de detectivi particulari „Braddy" l-ar fi găsit pe Harold viu şi nevătămat? Dacă ar fi aflat că este căutat de unchiul său, el ar fi dat fuga la San Francisco. Ar fi luat cu el, în mod cert, toate dovezile despre identitatea sa. Cerficatul de naştere, dovada de la Asigurări, cîteva fotografii alese cu multă grijă... Dar nici una de-a lui, în afara uneia din copilărie. Şi, în afară de asta, o adeverinţă din partea Biroului de detectivi particulari „Braddy" potrivit căreia aducătorul adeverinţei este una şi aceeaşi persoană cu Harold Sterling cel căutat.

Am ridicat receptorul şi am cerut să mi se rezerve un loc la avionul pentru San Francisco. Numai pentru dus!

3. În loc de concluzie

Toate astea s-au întîmplat în urmă cu şase luni...

Astăzi formăm, unchiul Mac Gregor şi cu mine, un cuplu de nedespărţit. Ne înţelegem colosal şi avem grijă unul de celălalt.

Îi doresc din toată inima viaţă lungă, lungă...

E.B. WITHE

UN CEAS DE RELAXARE

ÎND intră în local individul, aducîndu-și mașinăria, cei mai mulți dintre noi ne ridicarăm ochii de la pahare, fiindcă în viața noastră nu mai văzusem așa ceva. Individul așeză obiectul pe tejghea, lîngă robinetele de la butoaiele de bere. Ocupa enorm de mult spațiu și se vedea bine că barmanului nu-i prea plăcea să-i trîntească cineva tocmai acolo mașinăria aia uriașă și urîtă la înfățișare.

— Două whisky-uri de secară cu apă, zise necunoscutul.

Barmanul continuă să scuture aparatul pentru pregătit cocteiluri de modă veche, dar se vedea bine că în minte învîrte încă noua comandă care i se dăduse.

— Vreți unul dublu? întrebă el după o vreme.

— Nu, zise necunoscutul. Vă rog două whisky-uri de secară cu apă.

Și se uită drept în ochii barmanului, cu un aer nu chiar ostil, dar parcă nici chiar prietenos.

Anii îndelungați de servire a unor clienți de toate soiurile care intră prin cîrciumi îl ajutaseră pe barman să fie mai adaptabil. Și totuși, de data asta nu reuși să se adapteze ușor noului venit, și — lucru absolut sigur — nu vedea deloc cu ochi buni mașinăria aceea. Ridică o țigară încă aprinsă de pe colțul mașinii de casă, trase un fum și o repuse gînditor la loc. Apoi turnă două măsuri de whisky de secară, umplu două pahare cu apă și le împinse pe toate în fața necunoscutului. Ceilalți clienți erau cu ochii ațintiți într-acolo. Ori de cîte ori se produce într-o cîrciumă ceva care iese cît de cît din comun, senzația respectivă se răspîndește ca fulgerul în rîndurile tuturor clienților și le creează un sentiment de solidaritate.

Noul-venit parcă nici nu-și dădea seama că e în centrul atenției colective. Lăsă pe tejghea o hîrtie de cinci dolari. Sorbi un pahar de whisky, după care dădu pe gît apa ca să-i alunge tăria. Ridică celălalt pahar de whisky, deschise o supapă a aparatului (părea un fel de orificiu de ungere), turnă whiskyul înăuntru și apoi paharul de apă.

Barmanul se uită chiorîș:

— Mare distracție! spuse el cu glas calm. Dar mie nu-mi place. Și mai mult decît atît, tovarășul ăsta al dumitale ocupă prea mult loc. De ce nu-l muți pe banca aia de la ușă, ca să eliberezi locul de aici?

— E destul loc pentru toată lumea, răspunse necunoscutul.

— Nu mă prea distrează vorbele astea, zise barmanul. Mută naibii drăcia asta lîngă ușă, cum ți-am zis. Nu se atinge nimeni de ea.

Necunoscutul zîmbi.

Trebuia s-o vezi azi după-amiază. A fost grozavă. Azi a fost ziua a treia a campionatului. Ia închipuie-ţi trei zile de activitate mintală neîntreruptă! Şi meciuri cu cei mai buni jucători din ţară. Chiar de la început a cîştigat un uşor avantaj, apoi timp de două ore a exploatat magistral avantajul, ca pînă la urmă să închesuie într-un colţ regele adversarului. Deodată a luat un cal, apoi a anihilat un nebun şi gata. Ştii cîţi bani a cîştigat, cu una cu alta, în astea trei zile de jucat şah?

— Cît? întreabă barmanul

— 5000 de dolari. Şi acum are nevoie de o mică relaxare, vrea să se îmbete niţeluş.

Barmanul dădu uşor cu cîrpa peste nişte locuri mai umede de pe tejghea:

— Du-o în alt local şi îmbat-o acolo! zise el categoric. Am avut destule necazuri şi aşa.

Necunoscutul clătină din cap şi zîmbi:

— Nu, nouă aici ne place. Arătînd cu degetul paharele goale, adăugă: Dacă nu te superi, mai fă o dată chestia asta.

Barmanul clătină încet din cap. Părea să fie uşor zăpăcit, şi totuşi hotărît în încăpăţînarea lui:

— Pune de o parte chestia asta, porunci el. Nu servesc whisky la jmecheri.

— „Şmecheri" îl corectă maşina. Nu se spune „jmecheri", se spune „şmecheri".

La capătul tejghelei un client, care tocmai îşi sorbea al treilea pahar, păru dispus să participe la conversaţia pe care o ascultase cu multă atenţie. Era un om între două vîrste, se desfăcuse la guler şi-şi trăsese-n jos cravata. Mai avea numai puţină băutură în pahar, şi alcoolul părea să-i stimuleze solidaritatea cu însetaţii şi cu oropsiţiii soartei.

— Dom'le, dacă maşina mai vrea un păhărel, dă-i un păhărel! i se adresă el barmanului. Ce ne mai tocmim atîta?

Proprietarul aparatului se întoarse către prietenul nou descoperit şi ridicîndu-şi mîna către tîmplă cu un aer grav, îl salută într-un spirit de camaraderie şi recunoştinţă. Tot lui îi adresă şi următoarea sa observaţie, de parcă ar fi vrut anume să-i dea peste nas barmanului:

— Dumneavoastră ştiţi ce înseamnă să fii total epuizat mintal, nu? Şi ştiţi ce înseamnă să vă fie sete?

— Cum să nu? răspunse noul prieten. E lucrul cel mai firesc de pe lume.

Se stîrni oarecare agitaţie la tejghea: unii păreau să ia partea barmanului, alţii să ţină cu maşina. Un individ înalt şi morocănos rămas în picioare la cotul meu deschise şi el gura:

— Bill, mai dă-mi un whisky cu suc de lămîie, dar vezi să nu fie prea acru.

— Acid picric, zise pe un ton mohorît maşina. Prin localurile astea barmanii nu prea folosesc suc de lămîie veritabil.

— Asta-i culmea! strigă barmanul plesnind cu palma în tejghea. Scoate dracului chestia asta de aici sau şterge-o cu tot cu ea! Crede-mă că n-am chef de aiureli din astea. Am de întreţinut localul şi n-am nici o poftă să aud obrăzniciile unui creier automat sau ce moaşă-sa o mai fi drăcia asta a dumitale!

Necunoscutul nu ţinu seamă de ultimatum. Se adresă susţinătorului său prietenos, care între timp îşi golise al treilea pahar.

— Şi nu e numa' chestia că e istovită după trei zile de campionat, zise el prietenos. Mai ştiţi încă un motiv pentru care vrea să bea?

— Nu!! se minună noul prieten. De ce?

— A trişat, zise necunoscutul.

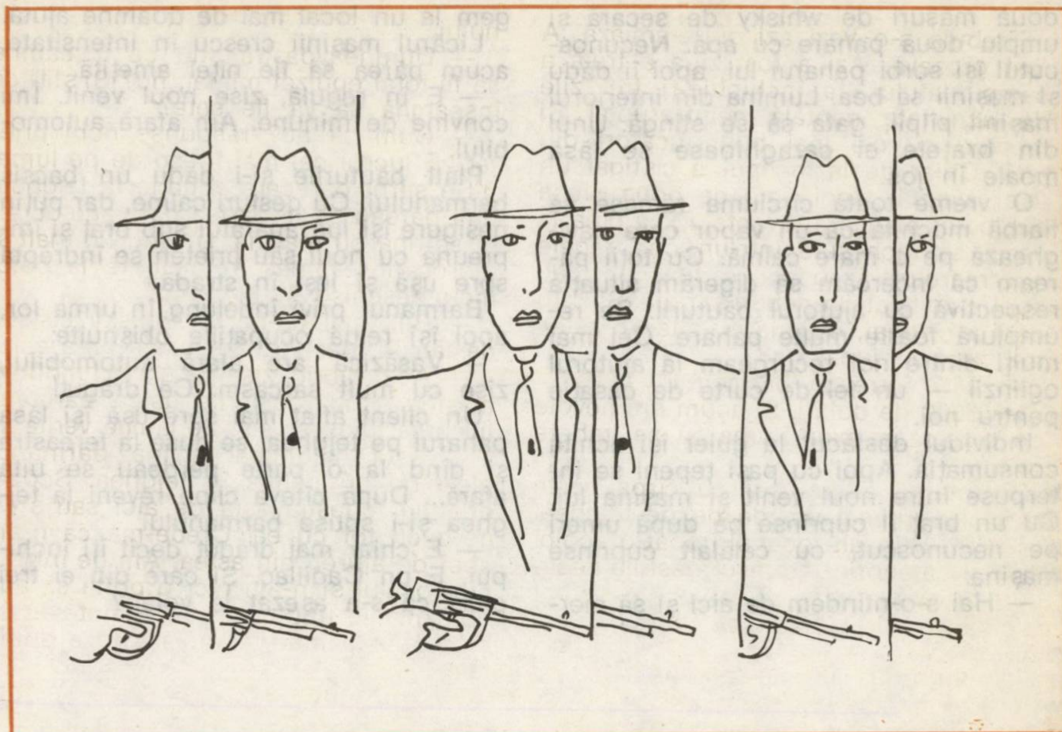
La auzul acestei observaţii, maşina scoase nişte chicote repetate. Unul din braţele ei coborî uşor şi pe un cadran se aprinse o luminiţă.

Noul prieten al necunoscutului se încruntă. Avea aerul că demnitatea lui a fost jignită, ca şi cum ar fi acordat încredere unei persoane care n-o merita:

— La şah nu poate trişa nimeni. Imposssibil. La şah totul e cinstit şi pe faţă. Chiar prin firea jocului de şah, e imposssibil să trişezi.

— Aşa credeam şi eu înainte, zise noul venit. Şi totuşi **există** un mijloc.

— Mde, eu unul nici nu mă mir, se amestecă barmanul. De cum am dat cu ochii de trăsnaia asta, m-am şi prins că e o şmecherie.

— Două whisky-uri de secară cu apă, zise neunoscutul.

— Nu-ţi mai dau niciun whisky! replică ţîfnos barmanul, uitîndu-se furios la creierul mecanic. De unde pot să ştiu că nu s-a şi îmbătat?

— Păi e foarte simplu să aflu. Pune-i o întrebare, zise necunoscutul.

Clienţii se mutară de pe un picior pe altul şi se uitară lung în oglindă. Acum eram cu toţii implicaţi, băgaţi pînă la fund în toată povestea asta. Aşteptam cu toţii, emoţionaţi. Era rîndul barmanului la mutare.

— Ce s-o-ntreb? Adică ce? întreabă acesta.

— Nu contează. Orice. Ia două numere mari şi pune-o să ţi le înmulţească. Dumneata dacă ai fi beat n-ai putea să înmulţeşti numere mari, nu?

Maşina începu să trepideze uşor, de parcă în interiorul ei s-ar fi făcut anumite pregătiri.

— Ia o mie opt sute şasezeci şi doi şi înmulţeşte-l cu nouă zeci şi nouă, zise de-al dracului barmanul. Ne-am dat cu toţii seama că anume a băgat ăia doi de nouă ca să fie socoteala cît mai complicată.

Maşina pîlpîi şi licări. Una dintre lămpi scoase un sunet parcă ar fi scuipat şi una din mîini îşi schimbă poziţia cu o mişcare nervoasă.

— Un milion şaptezeci şi cinci de mii trei sute treizeci şi opt, zise maşina

În tot localul nimeni nu îndrăznea nici măcar să-şi cîntărească paharul. Toţi priveau cu aer sumbru situaţia, mai ales prin oglindă; unii ne iscodeam reciproc feţele, alţii străpungeau cu privirile ori pe necunoscut, ori maşinăria lui.

În cele din urmă un client mai tinerel şi mai bun la matematică scoase un creion şi o bucăţică de hîrtie şi se retrase într-un colţ. După cîteva minute raportă rezultatul calculului:

— A răspuns exact. Nu se poate spune că s-a îmbătat!

Acum toată lumea îl fulgeră cu privirile pe barman. Inciudat, acesta turnă

două măsuri de whisky de secară și umplu două pahare cu apă. Necunoscutul își sorbi paharul lui, apoi îi dădu și mașinii să bea. Lumina din interiorul mașinii pîlpîi, gata să se stingă. Unul din brațele ei caraghioase se lăsă moale în jos.

O vreme toată cîrciuma rămase să fiarbă mocnită ca un vapor care navighează pe o mare calmă. Cu toții păream că încercăm să digerăm situația respectivă cu ajutorul băuturii. Se reumplură foarte multe pahare. Cei mai mulți dintre noi recurgeam la ajutorul oglinzii — un fel de curte de casație pentru noi.

Individul desfăcut la guler își achită consumația. Apoi cu pași țepeni se interpuse între noul venit și mașina lui. Cu un braț îl cuprinse pe după umeri pe necunoscut, cu celălalt cuprinse mașina:

— Hai s-o-ntindem de aici și să mergem la un local mai de doamne ajută.

Licărul mașinii crescu în intensitate, acum părea să fie nițel amețită.

— E în regulă, zise noul venit. Îmi convine de minune. Am afară automobilul.

Plăti băuturile și-i dădu un bacșiș barmanului. Cu gesturi calme, dar puțin nesigure își luă aparatul sub braț și împreună cu noul său prieten se îndreptă spre ușă și ieși în stradă.

Barmanul privi îndelung în urma lor, apoi își reluă ocupațiile obișnuite:

— Vasăzică are afară automobilul, zise cu mult sarcasm. Ce drăguț!

Un client aflat mai spre ușă își lăsă paharul pe tejghea, se duse la fereastră și dînd la o parte perdeau se uită afară... După cîteva clipe reveni la tejghea și-i spuse barmanului:

— E chiar mai drăguț decît îți închipui. E un Cadillac. Și care din ei trei crezi că s-a așezat la volan?

WILLIAM TENN

PODUL BETELGEUX

PUNE Alvarez, spune bătrîne, fiindcă doar tu știi să le vorbești. Acesta nu este genul meu de relații publice. Ceea ce mă interesează în mod deosebit este ca ei să considere aterizarea așa cum a fost ea, cu toate implicațiile și complicațiile și absolut totul, așa cum s-a întîmplat în realitate.

Dacă-i doare, bine, lasă-i să țipe. Folosește cuvintele potrivite și redă totul exact. Redă absolut totul.

Poți începe cu ziua în care nava spațială străină a aterizat în apropiere de Baltimore. Nu-i așa că-ți vine rău, Alvarez, numai la gîndul că nu ne-am dat nici măcar odată peste cap? Nimic mai mult decît o izbitură, un salt și o proiecție din cupola Capitoliului, iar noi am considerat că nu a fost decît un accident norocos.

Explică-le de ce considerăm că a fost norocos. Explică-le secretul care a făcut posibil acest lucru, cum fermierul care a comunicat știrea prin telefon a fost reținut într-un loc special și luxos, cum un grup din floarea membrilor Parlamentului, cîteva ore mai tîrziu, a mers pe jos opt kilometri, pînă la baza militară de intervenție secretă, cum a fost convocat Congresul în sesiune specială și cum totul a fost tăinuit presei.

Cum și de ce Trowson, bătrînul meu profesor de sociologie, a fost consultat de îndată ce problema a devenit clară. Cum el s-a uitat clipind din ochi la demnitarii cu pălării tari și pantaloni la dungă și ce răspuns le-a dat.

Eu. Eu eram răspunsul.

Cum eu și cu întregul personal am fost ridicați de o brigadă aeropurtată a F.B.I.-ului, din biroul nostru din New York, unde cîștigam liniștiți un milion de dolari și cum am fost expediați cu avionul la Baltimore. Cinstit vorbind, Alvarez, chiar după ce mi-a explicat Trowson care-i situația, tot mai eram speriat. Secretele de stat mă neliniștesc întotdeauna. Deși, cred că nici nu trebuie să-ți mai spun ce mulțumit am fost după aceea.

Nava spațială singură a fost pentru mine o surpriză destul de mare, așa încît atunci cînd a coborît primul străin, mi s-a tăiat răsuflarea. Mi-am amintit de acei ani cînd fanteziștii de la suplimentul revistei „Sunday" își imaginau acele forme aerodinamice ca un trabuc, acei sferoizi colorați și cu decorații în stil rococo și care, de fapt, huruia acum pe ogorul de orz din Maryland și care părea să fie mai degrabă un bibelou uriaș, pentru un birou somptuos. Oricum, nu exista nici o asemănare cu o rachetă.

„Aceasta cade în sarcina ta", accentuă profesorul. „Cei doi vizitatori".

Ei stăteau pe o platformă metalică, înconjurați de cele mai înalte somități ce au putut fi selecționate sau numite

de republică. Un corp verde, suplu, de doi metri șaptezeci, ascuțindu-se de la o bază mai largă către un vîrf țuguiat, acoperit cu o scoică mică alb-rozie. Două coarne cu ochi ce se uitau de jur împrejur și care păreau destul de puternice ca să gîtuie un om. Și mai aveau crestată o gură uriașă, umedă, care se vedea ori de cîte ori o margină a bazei agitate se ridica de pe platforma metalică.

„Melci", spusei eu. „Melci".

„Sau mai bine zis, melci fără casă", mă completă Trowson. „moluște gasteropode, în orice caz". El își duse mîna la smocul de păr alb răvășit, care-l supăra căzîndu-i pe frunte:

-„Dar Dick, acea bucată din vestigiul unei scoici spirale este un simbol mai evoluat decît acestea. Ei sînt dintr-o rasă mai veche și mai pricepuți".

„Mai pricepuți?"

El a dat afirmativ din cap:

„Cînd inginerii noștri și-au manifestat curiozitatea, au fost invitați înăuntru foarte curtenitor, ca să le viziteze nava. Și au ieșit afară ca de la dentist"

Am început să devin mai agitat, mi-am rupt chiar o bucățică din unghie:

„Bine, în mod normal, domnule profesor, dacă ei sînt de la așa depărtare, așa de deosebiți...."

„Nu numai atît, dar sînt superiori. Reține asta, Dick, din cauză că va fi foarte important pentru ce ai tu de făcut. Cele mai luminate minți inginerești, pe care țara aceasta a reușit să le adune în grabă, sînt ca o gloată de insulari din Marea Sudului, care încearcă să fixeze pușca și busola cu cunoștințele ce le au despre lună și furtună. Aceste vietăți aparțin unei civilizații la depărtare de o galaxie, alcătuită din rase cel puțin la fel de avansate ca a lor. Noi apărem ca o adunătură de țărani înapoiați, dintr-o regiune izolată a spațiului, care este pe cale să se deschidă explorărilor. Poate și exploatării, dacă nu vom ști să facem față. Trebuie să facem o bună impresie, fapt pentru care trebuie să învățăm repede".

O persoană distinsă, cu geantă de diplomat, s-a desprins de grupul zîmbitor și uluit din jurul străinilor și s-a îndreptat către noi.

„Am pățit-o", exclamai eu. Se repetă performanța din anul 1492, m-am gîndit pentru moment, deși nu-mi era prea clar.

„Dar de ce au trimis după mine cadre din armata de uscat și din marină? Eu nu sînt în stare să citesc fotocopiile din..., din..."

„Betelgeux[1]. A noua planetă a stelei Betelgeux. Nu, Dick, îl avem deja pe doctorul Warbury. Au învățat engleza de la el în două ore, iar el nu a reținut de la ei nici măcar un cuvînt în trei zile! Și oameni ca Lopez și Mainzer sînt pe punctul să înnebunească bătîndu-și capul să identifice sursa lor de energie. Ca să învățăm pe alții, avem cele mai luminate minți ce se pot avea. Treaba ta este dificilă. Noi te vedem ca un as în materie de reclamă, o persoană distinsă pentru relațiile publice. Tu reprezinți în program partea bunei impresii".

Omul distins m-a prins de mînecă și eu m-am retras, ridicînd din umeri.

„Nu este asta, oare, obligația funcționarilor din aparatul de stat?", l-am întrebat pe Trowson.

„Nu. Nu-ți amintești ce ai spus cînd i-ai văzut prima dată? Melci. Cum crezi tu oare că țara asta are de gînd să preia ideia de melci, melci uriași, care în mod condescendent surîd zeflemitor la vederea orașelor noastre cu zgîrie-nori, a bombelor noastre atomice și la contactul cu cea mai avansată matematică a noastră? Noi sîntem un gen de maimuțe îngîmfate. Ne este frică pînă și de întuneric".

Am simțit pe umăr o ușoară bătaie oficială, la care am răspuns prompt: „Poftiți, vă rog". Dar ochii mi se fixaseră pe hainele boțite ale profesorului Trowson, care fluturau în bătaia unei brize călduțe și la vinișoarele roșii din ochii lui nedormiți.

„Monștrii Atotputernici din Spațiul Îndepărtat. Asemenea capete de afiș, profesore?"

„Melci fără casă ce au complexe de superioritate. Mai mult chiar, niște melci murdari. Sîntem norocoși că au aterizat în țara noastră și încă așa de aproape de Capitoliu. În cîteva zile va

trebui să invităm pe ceilalţi conducători de state. Apoi, la scurt timp după aceea, ştirile vor înceta. Nu vrem ca oaspeţii noştri să fie atacaţi de gloate superstiţioase, obsedate de izolaţionismul planetar, sau de orice altă formă de isterie creată de presa de scandal. Nu vrem ca ei să ducă la civilizaţia lor poveşti de soiul că un fanatic scrîntit a tras asupra lor, strigînd: Plecaţi înapoi de unde aţi venit, venetici şi hrană oceanică, ce sînteţi! „Vrem să le dăm impresia că sîntem într-adevăr o rasă destul de inteligentă şi amabilă, astfel încît să putem fi trataţi la rîndul nostru rezonabil".

Am dat afirmativ din cap:

„Desigur, aveţi dreptate. În aşa fel încît ei să poată instala pe această planetă birouri comerciale, nu garnizoane. Dar ce pot face eu în această situaţie?"

El m-a împins uşor de piept:

„Tu, Dick, tu faci munca de relaţii publice. Tu trebuie să-i cîştigi pe aceşti străini de partea poporului american!"

*

PERSOANA oficială s-a întors prin faţa mea şi l-am recunoscut. Era ministru de stat la externe.

„Vrei să mergi pînă acolo, te rog? Aş vrea să-ţi fac cunoştinţă cu oaspeţii noştri".

Aşa că el a plecat şi eu am pornit după el. Am traversat de-a dreptul prin ogor, am mers zăngănind pe platforma metalică şi ne-am oprit lîngă oaspeţii noştri gasteropozi.

„Hm" , făcu politicos ministrul de stat.

Melcul de alături şi-a îndreptat un ochi către noi. Celălalt ochi s-a îndreptat către tovarăşul lui, ca apoi capul suplu şi unsuros să se încovoaie în jos pînă la nivelul nostru. Vieţuitoarea a ridicat, aşa cum era, o falcă a piciorului lui şi spuse cu toată blîndeţea posibilă a aerului care era pompat printr-un tub interior ce părea rupt:

„Este posibil, oare, ca dumneavoastră să vreţi să vorbiţi cu nevrednicul de mine, prea stimate domn?"

Am fost recomandat. Dihania şi-a adus ochii şi i-a pus pe mine. Locul unde trebuia să-i fie bărbia s-a coborît la picioarele mele şi s-a încolătăcit pentru o clipă.

Apoi spuse:

„Dumneavoastră, stimate domn, sînteţi piatra noastră de încercare, legătura cu tot ce este măreţ în nobila dumneavoastră rasă. Condescendenţa dumneavoastră este un adevărat omagiu".

Toate îmi sunau anapoda, în timp ce îngînam „Cum?", şi am întins cu timiditate mîna. Melcul şi-a pus unul din globurile ochilor în palma mea, iar pe celălalt la spatele încheieturii mîinii. Nu m-a scuturat, şi-a pus doar respectivele părţi componente acolo şi le-a luat apoi înapoi. Am avut puterea de a mă reţine să nu-mi şterg mîna de pantaloni, aşa cum de fapt mi-a fost primul impuls. Globurile ochilor nici măcar nu erau uscate.

„Voi face tot ce-mi stă în puteri", am spus. „Dar spuneţi-mi, vă rog, dumneavoastră sînteţi... ambasadori, sau ceva asemănător? Sau poate numai exploratori?"

„Poziţia noastră minoră nu justifică nici un titlu", spuse vietatea, „deşi noi amîndoi, pentru misiunea de a lua contacte, sîntem într-un fel de misiune diplomatică, în timp ce orice om de ştiinţă în căutare de cunoştinţe noi este un explorator".

Mi-am amintit subit de poanta unei vechi zicale, — pune o întrebare prostească şi vei primi un răspuns prostesc. Tot subit m-am întrebat ce mănîncă oare melcii.

Cel de al doilea străin alunecă spre mine şi privindu-mă, îmi spuse:

„Vă vom pune la dispoziţie supunerea noastră oarbă. Înţelegem că misiunea dumneavoastră este neplăcută şi am vrea ca noi să ne facem cel puţin plăcuţi, în măsura în care e posibil ca admirabila dumneavoastră rasă să placă nişte vietăţi mizerabile, cum sîntem noi".

„Respectaţi această promisiune şi ne vom împăca bine", răspunsei eu.

ÎN GENERAL vorbind, era o plăcere să lucrezi cu ei. Vreau să spun că nu exista nici un fel de pasiune, nici o îngîmfare, nici un fel de insistenţă privind

unghiul din care să fie fotografiați. Așa cum, de altfel, se întîmpla cu toți ceilalți clienți ai mei. Ca acea pretenție de la publicarea unei cărți anterioare, sau de la acea pasionată biografie apocrifă, care pretindea că a fost crescut într-o mănăstire.

Pe de altă parte, nu era deloc ușor să porți o convorbire cu ei. Primeau orice fel de dispoziție. Dar să nu le pui nici o întrebare! Nici un fel de întrebare, de exemplu:

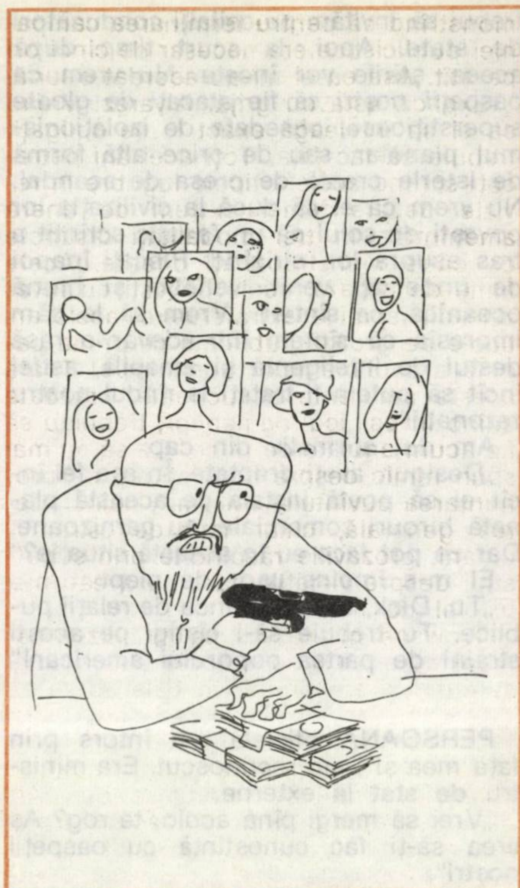
„Cît a durat călătoria dumneavoastră?"

„Cît a durat, în limba dumneavoastră elocventă, indică un cadru de referință ce se adresează la timp. Ezit să discut o problemă așa de complexă, cu cineva așa de învățat ca dumneavoastră. Vitezele implicate necesită un răspuns în termeni relativi. Planeta noastră modestă și neplăcută se îndepărtează de acest minunat sistem în timpul unei părți a perioadei sale orbitale și se apropie de ea în timpul celeilalte părți. Deasemeni, trebuie să luăm în considerare direcția și viteza stelei noastre în raport cu expansiunea cosmică a acestei părți de infinit. Dacă noi veneam, să zicem, din constelația Lebedei[2], sau din a Văcarului[3], la această întrebare se putea răspunde în mod direct, din cauză că acele corpuri cerești călătoresc pe un arc adiacent, înclinat față de planul ecliptic, astfel încît...".

Sau la o întrebare de genul:

„Guvernul dumneavoastră este democrat?"

„Democrația este conducerea de către popor, potrivit bogatei dumneavoastră etimologii. În limba noastră sărăcăcioasă nu a putut fi exprimată așa de succint și de emotiv. Cineva poate desigur să se autoguverneze. Gradul de control asupra individului exercitat de guvern trebuie să varieze de la individ la individ și din cînd în cînd chiar în cazul unui singur individ. Asta este posibil la o minte atotcuprinzătoare ca a dumneavoastră, fapt pentru care sînt convins că-mi veți ierta absurditățile mele. Același control se aplică, cum este și normal, indivizilor luați în masă. Cînd sînt confruntate cu o necesitate la

nivel mondial, există tendința, la speciile civilizate, de unire pentru a face față necesității respective. Prin urmare, cînd o astfel de necesitate nu există, există mai puțină rațiune pentru un efort concentrat. De vreme ce asta se aplică tuturor speciilor, este valabilă chiar și la unele de genul nostru. Pe de altă parte..."

Înțelegeți ce vreau să spun? Nu erau decît apropouri să nu-l mai plictisesc. Așa că m-am mulțumit să nu-mi mai bag nasul decît acolo unde-mi fierbea oala.

Guvernul mi-a acordat un termen de o lună pentru pregătirile propagandistice. La început se spunea că trebuie să termin în două săptămîni, dar m-am tîrguit și am argumentat în fel și chip de-

monstrînd că pentru terminarea campaniei publicistice era necesar de cinci ori pe atît. Așa că ei mi-au acordat o lună.

Explică asta cu grijă, Alvarez! Vreau ca ei să înțeleagă exact la ce obligații trebuie să fac față. Toți acei ani petrecuți scriind acele articole lugubre în reviste despre femei extrem de tinere amenințate în trei modalități distincte de către monstruozități diferite. Acele filme de groază, acele povești cu invaziile din spațiile extraterestre, acele articole de groază publicate pe prima pagină a suplimentelor duminicale! Toate aceste amprente deșucheate, brăzdate adînc în psihicul oamenilor, trebuiau să fie acum anulate de mine. Ca să nu mai spun nimic despre fiorii stîrniți de pronunțarea cuvîntului „viermi", neîncrederea generală, chiar față de „străinii" umani, grozăviile răspîndite prin superstiții despre vietățile care nu aveau nici un fel de milă.

Trowson m-a ajutat să mobilizez oameni care să scrie articole cu caracter științific și am promovat băieți care au reușit în mod satisfăcător să publice sub diferite pseudonime. Matrițele revistelor s-au schimbat ca să facă loc basmelor care să speculeze cu grijă cum a fost cu putință ca rasele extraterestre să evolueze peste nivelul nostru, cum au putut să aibă o etică mai înaltă și cum imaginarele vietăți cu șapte capete s-ar putea să fi participat chiar la predica ținută de Isus celor doisprezece apostoli. Ziarele oficiale scoteau ediții speciale cu descrieri de tipul „Vietățile umile care au creat grădinile noastre", „Cursă de melci, un nou sport spectaculos", ba unele chiar mai îndrăznețe, ca „Unitatea de bază a tuturor viețuitoarelor", încît au început să nu-mi mai tihnească nici mesele mele vegetariene. Îmi amintesc că am auzit că s-a produs o creștere spectaculoasă în vînzarea de ape minerale și a pastilelor de vitamină...

Și toate astea, țineți vă rog cont, fără ca să se strecoare vreun cuvînt măcar despre adevărata întîmplare. Un ziarist a publicat un articol ingenios și enigmatic despre cineva care găsise, în sfîrșit, carne în farfuriile zburătoare. Dar după o jumătate de oră de discuții serioase, purtate într-o încăpere cu dosare de amprente abandonate, i s-a interzis să mai facă în continuare vreun comentariu în legătură cu acest subiect.

REPREZENTAȚIILE video au constituit problema principală. Nu cred că aș fi putut să le fac în termen, fără a fi sprijinit de resursele și influența guvernului Statelor Unite. Doar cu o săptămînă înainte de declarația oficială, am realizat ambele reprezentații video și banda comică.

Cred că paisprezece, dacă nu chiar mai mulți, din cei mai buni scriitori de comedie ai țării au colaborat la această lucrare, ca să nu mai vorbesc de numărul mare de ilustratori și psihologi universitari care și-au adus contribuția la aranjamentul încîntătoarelor desene. Ca bază a reprezentațiilor de televiziune am folosit desenele animate și nu cred să fi fost vreodată ceva mai atractiv pentru gustul publicului, vreau să spun ceva mai popular decît „Andy și Dandy".

Despre cei doi melci imaginari, strecurați în inima americanilor peste noapte ca o epidemie virotică, vorbea toată lumea. Se vorbea de bufoneriile lor antropomorfice, repetînd cele mai frecvente poante ale lor și se făceau promisiuni ferme, ca să nu piardă serialul următor. („Nu poți să-l pierzi, Steve, întrucît este pe toate canalele. Imediat după cină.") Aveam intercalate și varietăți, păpușile Andy și Dandy pentru fete, melcii pe trotinete pentru băieți. Aveam absolut totul, de la cocteiluri pentru cei mari, pînă la abțibilduri pentru cei mici. Desigur că o mulțime de anunțuri publicitare nu au intrat pe linia de producție decît după „Marea Declarație".

Cînd am dat comunicatele de presă, noi am „sugerat" pînă și ce titluri să folosească. Trebuiau să aleagă unul din zece. Chiar „New York Times" a fost obligat să strige „Andy și Dandy în carne și oase au apărut din Betelgeux" și dedesubt o poză pe patru coloane a blondei Baby Ann Joyce cu melcii.

Baby Ann a trebuit să fie luată de la Hollywood cu avionul pentru a fi adusă la fotograf. Poza o arăta stînd între cei doi străini, ţinînd cu grijă în mînuţele ei grăsuţe cîte un bulb de ochi, cu corn cu tot.

Poreclele s-au prins. Cei doi intelectuali maleabili de pe altă stea au devenit mai importanţi chiar decît tînărul evanghelist, care fusese dat recent în judecată pentru bigamie.

Andy şi Dandy au dat o recepţie, pe credit, la New York. Au avut amabilitatea să pună piatra de temelie a bibliotecii universităţii din Chicago. Au pozat peste tot pentru jurnalele de actualităţi, în mijlocul portocalilor din Florida, a cartofilor din Idaho şi a sticlelor de bere din Milwaukee. Au cooperat în mod magnific.

Din cînd în cînd mă întrebam ce gîndesc ei despre noi. Neavînd faţă, ei nu aveau mimică, ceea ce era destul de ciudat. Coarnele lor lungi se mişcau încoace şi încolo, în timp ce mergeau de-a lungul zgomotosului bulevard Broadway, pe locurile din spate ale maşinii primarului. Partea de corp gelatinos ce forma picioarele se ridica din cînd în cînd şi gura de sub ei scotea un zgomot puternic. Dar atunci cînd fotografii au sugerat să se încolăcească în jurul frumoaselor femei îmbrăcate mai sumar, Andy şi Dandy s-au conformat fără nici o ezitare şi s-au încolăcit de tot, iar reporterii au montat un spectacol ca pe plaja de la Malibu. Asta este, cred, mult mai interesant decît ceea ce aveam eu de spus despre frumoasele îmbrăcate sumar.

Şi cînd aruncătorul echipei campioane de baseball din acel an le-a oferit o minge de baseball cu autograf, ei s-au înclinat solemn, scoicile lor rozalii de pe cap strălucind în lumina soarelui şi au spus cu o voce guturală la bateria de microfoane:

„Sîntem cei mai fericiţi microbişti din univers."

Lumea era înnebunită după ei.

„Dar nu vom putea să-i mai ţinem aici", prezise Trowson. „Ai citit dezbaterile de ieri din Adunarea Generală a Naţiunilor Unite? Sîntem acuzaţi că facem alianţe secrete cu fiinţe neomeneşti agresoare împotriva intereselor supreme ale propriilor noastre specii."

Am ridicat indiferent din umeri:

„Foarte bine, să-i lăsăm să meargă în străinătate. Nu cred că altcineva ar avea mai mult succes decît noi, ca să scoată informaţiile de la ei." Profesorul Trowson şi-a ghemuit corpul lui mic pe colţul biroului. A scos o mapă plină cu notiţe şi s-a strîmbat ca şi cum i-ar fi fost limba înfăşurată în cîlţi.

„Patru luni de interogări minuţioase", bombăni el. „Patru luni de interogări obositoare făcute de sociologi experimentaţi, care au folosit orice moment liber ce l-au avut străinii, care în treacăt fie spus, nu au fost prea multe. Patru luni de cercetări organizate, de analiză minuţioasă a datelor."

A aruncat cu dezgust mapa pe birou şi cîteva pagini s-au împrăştiat.

„Şi ştim mai multe despre structura socială a lui Atlantis decît a lui Betelgeux IX".

Ne aflam în aripa Pentagonului în care personalităţi marcante au inaugurat în modul lor ingenios Enciclopedia Marilor Obiective. Mă plimbam prin acea încăpere mare şi însorită, uitîndu-mă la cea mai recentă schemă organizatorică de pe perete. Mi-am fixat privirea pe un mic dreptunghi intitulat „Atelierul sursei de energie", care era legat cu o linie dreaptă de un dreptunghi mai mare, marcat „Secţia de cercetare ştiinţifică a străinilor". În dreptunghiul mic erau scrise foarte clar numele unui maior din armata de uscat, a unui caporal şi a doctorilor Lopez, Vinthe şi Mainzer.

„Cum o mai duc ei?", am întrebat.

„Mi-e teamă că nu mult mai bine", spuse Trowson, întorcîndu-se suspinînd de la ceea ce privise peste umărul meu.

„Cel puţin aşa deduc din felul nefericit în care suflă Mainzer în lingura cu supă, în timpul prînzului. Ştii că discuţiile între membrii care provin din secţii diferite ale departamentului oficial nu sînt recomandate. Dar mi-l amintesc pe Mainzer de la cantina universităţii. Sufla în lingura cu supă exact ca atunci cînd se împotmolise cu motorul lui pe

bază de energie solară".

„Credeți că Andy și Dandy cred despre noi că sîntem prea mici ca să ne jucăm cu chibritul? Sau poate că vietățile cu formă de maimuță sînt prea urîte, ca să li se permită să circule prin civilizația lor rafinată și estetică?"

„Nu știu, Dick". Profesorul s-a așezat din nou la biroul lui și răsfoia agitat prin notițele lui sociologice.

„Dacă ceva din toate astea ar fi adevărat, de ce ne-ar da acces liber prin nava lor? De ce ar răspunde ei așa grav și curtenitor la orice întrebare? Numai că răspunsurile lor sînt prea vagi, în termenii noștri! Sînt totuși niște vietăți complexe, cu mințile artistic modelate și așa de îmbuibați de sentimente poetice și bune maniere încît este imposibil să dai vreo interpretare matematică, sau chiar vreun sens verbal, vastelor și bombasticelor lor explicații. Cîteodată, cînd mă gîndesc la manierele lor așa de frumos modelate și la aparenta lor lipsă de interes față de propria lor structură socială, cînd pun toate astea alături de nava lor spațială, care arată ca una din acele sculpturi minuscule în nefrit, care au necesitat o viață de om ca să fie terminate..."

S-a îndepărtat tîrîndu-și pașii, ca să răsfoiască agitat paginile, ca un adevărat cartofor de pe vapoarele ce fac curse pe Mississippi care bate un pachet de cărți ce nu-i aparține.

„Da, de fapt, noi întotdeauna ajungem la aceeași concluzie. Warbury scoate în evidență faptul că limba noastră s-a dezvoltat enorm, de cînd cu apariția vocabularului tehnic. El spune că acest proces, începînd chiar cu noi, afectează și puterea noastră de înțelegere, precum și cuvintele noastre. Și, cum este și normal, într-o rasă cu mult mai avansată... Dar dacă am putea găsi măcar o știință de a lor care să se asemenea cît de puțin cu una de a noastră!".

Îl compătimeam, cum stătea clipind neputincios din ochii lui blînzi și cu aer academic.

„Curaj, domnule profesor. Poate că între timp bătrînul papă-prin-picioare și cu tovarășul lui s-au înapoiat din marea călătorie și dumneavoastră veți desluși enigma și vom termina amîndoi cu bine. Nu uitați că vin de peste mări, cu o pasăre mare, cu mai multe aripi, despre care se pare că și noi ne-am minunat, la vremea respectivă."

Poftim, Alvarez, cu un creier mic și prost, care face, ca mine, publicistică! Mă și vedeam mare. După toate cele întîmplate, ar fi trebuit să am și eu ceva de spus. Pariez că nu te-ai fi înclinat în fața mea, spunînd:

„Sper așa de mult, Dick. Sper cu disperare. Și mai gîndește-te că nu numai Trowson orbecăie în necunoscut. La fel face și Warbury. La fel fac Lopez, Vinthe și Mainzer. Așa că eram și eu la fel ca alții."

*

ÎN TIMP ce Andy și Dandy au fost plecați în străinătate, am avut și eu posibilitatea să mai relaxez. Treaba mea nu se terminase complet, deoarece raportul final al relațiilor publice era prelucrat în continuare, de mine fiind nevoie doar din cînd în cînd, ca să dau o interpretare de expert. În principal, am ținut un contact mai strîns cu colegii mei din alte state, dîndu-le sfaturi cum să cîștige pe băieții din Betelgeux. Ei trebuiau doar să le adapteze la spiritul maselor din țările respective și la miturile lor populare. Oricum, erau un pic mai fericiți în această privință, comparativ cu situația mea, eu neavînd habar de cum se vor comporta în public oaspeții noștri.

Amintiți-vă, la început nu eram nici măcar sigur că acei melci se duceau afară.

I-am urmărit prin presă. Am decupat din ziar fotografia lui Mikado, cum i-a primit, împreună cu elogioasele lor declarații de presă, privitoare la Taj Mahal[4]. Ei nu au fost la fel de amabili cu Akhund din Swat[5], dar trebuie avut în vedere ce a spus Akhund despre ei... În schimb, înainte de întoarcerea lor, a trebuit să-mi mobilizez personalul ca să lucreze peste orele de program ca să putem parcurge în fugă reportajele de presă care recapitulau declarațiile străinilor în fața camerelor reunite ale

Congresului, precum și comentariile lor sentimentale și pline de amabilitate, cu privire la vizita făcută pe Valea Forge. In acest timp străinii erau în Berna, spunîndu-le elvețienilor că numai inițiativa particulară a putut da naștere chiotului tirolez și producției exorbitante de ceasuri a firmei Incabloc, ca un exemplu atît de superb al libertății. Nu-i așa că este minunat că ei s-au bucurat de democrație așa de timpuriu și că ei au avut-o primii?

Cînd ei au ajuns la Paris, aveam deja sub control pulsul național, deși ici și colo se mai ivea încă cîte un articol de scandal, prin cîte o ediție de seară. Dar ca întotdeauna, Andy și Dandy constituiau punctul de atracție. Chiar mă întrebam dacă lor le-a plăcut ultimul gest a lui DeRoges, conținutul lui în sine. Ei cumpăraseră sculptura torsionată plătind-o, fiindcă nu aveau bani, cu un dispozitiv mic, de-l țineai între două degete, care topea marmora prin simpla atingere a suprafeței ei, astfel încît putea fi turnată într-o formă ori cît de delicată o vroia artistul. DeRoges și-a aruncat fericit dălțile, dar șase din cele mai luminate minți ale Franței au trebuit ca timp de o săptămînă să facă eforturi epuizante ca să dezlege principiile de lucru ale dispozitivului.

Tocmai citeam următorul articol publicat cu majuscule:

ANDY ȘI DANDY AU SUCCES PE UNDE TREC

Oamenii de afaceri din Betelgeux manifestă interes pentru produsele prezentate

Acest cotidian ia act cu plăcere de etica solidă a clientului ce a stat la baza ultimei tranzacții a distinșilor noștri oaspeți din vidul elementar. Înțelegînd implacabila lege a cererii și ofertei, acești reprezentanți ai unui sistem economic avansat refuză să accepte produsele făcute doar pentru reclamă. Dacă și alți membri ai rasei umane ar examina cu atenție adevăratele implicații ale...

Așa că, atunci cînd s-au întors în Statele Unite, după ce au fost prezentați la curtea regală britanică, li s-au acordat spații largi în toate ziarele și s-au bucurat de o primire marcată de sunetele tuturor sirenelor din portul New York, iar în sala de recepție a municipalității au fost întîmpinați chiar de primul locțiitor al primarului.

Și, deși populația era de-acum mai mult sau mai puțin obișnuită cu ei, nu au încetat să apară pe primele pagini ale ziarelor. Deși sosise timpul să se scoată de la ei o mărturisire mai acătării, străinii au anunțat doar că au avut în mod special clipe fericite și că au obținut rezultate strălucite pentru micuțele lor capete acoperite cu o scoică lipicioasă. Au folosit substanțialele recompense financiare ce le-au primit pentru declarațiile de presă ca să cumpere zece din cele mai rare orhidee, pe care le-au împachetat în plastic. Și acum, era timpul...

Am scăpat emisiunea de la televizor

prin care s-a încheiat vizita lor. În seara aceea mă dusesem la un cinematograf de mahala ca să văd unul din filmele mele favorite cu Chaplin și astfel nu am mai avut fericirea să asist la pompoasele urale isterice din Salonul Celebrităților. Nu am știut nici cît a trebuit să-i aștepte Bill Bancroft, maestrul de ceremonii, pe Andy și Dandy ca să-i introducă în programul lui și nici cît de entuziasmat a fost cînd marea clipă a sosit.

Reconstituită și lăsînd la o parte exuberanța, ea s-a prezentat cam așa:

Bancroft i-a întrebat dacă nu sînt nerăbdători să ajungă acasă la soții și copii. Andy a explicat cu răbdare, poate pentru a treizeci și patra oară, că întrucît ei sînt hermafrodiți, nu aveau familie în sensul acceptat de oameni. Bancroft a cerut explicații întrebîndu-i ce fel de legături intime aveau ei în cazul cesta. „În principal, revitalizatorul", răspunse Andy, politicos.

„Revitalizatorul? Ce este revitalizatorul?" „Ei, o mașină la care trebuie să ne expunem la fiecare zece ani", spusese Dandy. Pe planeta lor natală, în fiecare mare oraș există cel puțin un revitalizator.

Bancroft îngînă cîteva cuvinte, așteaptă să se mai domolească urletele auditorilor, apoi a întrebat:

„Și acest revitalizator, ce face el?" Andy începu o explicație încîlcită, al cărei fond era că revitalizatorii stimulează citoplasma din celulele animale și le regenerează.

„Înțeleg", spusese nedumerit Bancroft. „După fiecare regenerare faceți o pauză de zece ani. Pauza fiecărei decade care regenerează. Și după aceea, după ce ești regenerat, ce rezultat ai?"

„Oh", se amuză Dandy, s-ar putea spune că nu ne e teamă de cancer sau de orice altă boală degenerativă. Pe lîngă asta, expunîndu-ne la revitalizatoare de-a lungul întregii noastre vieții, la intervale regulate, reîmprospătînd celulele corpului nostru, ne mărim de cinci ori durata vieții. Trăim de cinci ori mai mult decît ar trebui". S-ar putea spune că asta-i cam tot ce face revitalizatorul", spusese Dandy. După ce se mai gîndi un pic, Andy adăugase: „Da, asta-i cam tot".

Infern și nimic mai mult. Extrase din ziare în toate limbile, inclusiv cele scandinave. Luminile aprinse pînă noaptea tîrziu în clădirea Națiunilor Unite, cu sentinele la douăzeci de metri în jurul clădirii.

Cînd președintele Adunării Generale, Sadhu, i-a întrebat de ce niciodată înainte nu au pomenit nimic de revitalizatori, ei au schițat, în maniera lor de melci, o strîngere din umeri și au spus că în cuvîntul echivalent de pe Betelgeux IX, „nimeni" nu i-a întrebat vreodată.

Președintele Sadhu și-a dres glasul, a liniștit cu degetele lui lungi și negre neliniștea din sală și a declarat:

„Asta nu mai are importanță. Nu acum. Dar noi trebuie să căpătăm revitalizatorii".

Se pare că străinilor le-a trebuit ceva timp ca să înțeleagă. Cînd s-au lămurit în sfîrșit că noi, ca specie, sîntem extrem de interesați de perspectiva a două pînă la patru secole de viață în loc de cincizeci sau șaizeci de ani, s-au fîstîcit.

Dar rasa lor nu face aceste mașini pentru export, au explicat ei cu regret. Atît doar cît să deservească populația lor. Și după ce au înțeles cît de mult le-am fi dorit noi și că într-adevăr merităm să avem aceste mașini, au argumentat că nu avea cine să le transporte de pe Betelgeux.

Sadhu, fără să mai consulte pe cineva, a replicat:

„Ce ar vrea poporul vostru? Ce ar vrea ei să le dăm în schimb ca să ne livreze aceste mașini? Vom plăti tot ce stă în putința acestei planete". Din incinta revervată membrilor Adunării a izbucnit, în toate limbile, un „da" înflăcărat.

Andy și Dandy nu s-au așteptat la așa ceva. Sadhu i-a rugat să încerce. I-a condus personal la nava lor, care era acum parcată într-o zonă interzisă din Central Park.

„Noapte bună, domnilor", le-a spus Sadhu, președintele Adunării Generale. „Și încercați..., vă rog să vă gîndiți se-

rios la un schimb."

Au stat în nava lor timp de aproape șase zile, timp în care lumea aproape că înnebunise de nerăbdare. Stau și mă gîndesc la unghiile roase de milioane de oameni, în acea săptămînă...

„Imaginează-ți, șopti Trowson, plimbîndu-se agitat prin cameră și gîndindu-se în mod serios să meargă pe Betelgeux. Pe scara unei vieți de cinci ori mai mare, noi am fi încă copii, Dick. Toate realizările și toată instruirea mea și a ta ar fi numai începutul! Într-o astfel de viață, un om ar putea învăța cinci profesiuni... și gîndește-te ce ar putea el realiza!"

Am dat din cap, puțin cam stupefiat. Mă gîndeam la cărțile ce le-aș putea citi, la cîte cărți aș putea scrie, de vreme ce grosul vieții mele se întindea încă înainte și că profesiunea de publicist era o fază trecătoare doar, la început de viață. Apoi m-am mai gîndit că oricum nu mă însurasem încă și că niciodată n-am avut o familie. Din lipsă de timp, considerasem eu. Și acum, la patruzeci de ani, eram prea trecut. În schimb, într-un secol, un om poate face o mulțime de lucruri...

După șase zile, străinii au ieșit afară, cu o declarație asupra prețului. Ei credeau că i-ar putea convinge pe ai lor să fabrice pentru noi un lot de revitalizatoare, dacă..., un dacă scris într-adevăr foarte mare.

Planeta lor era extrem de săracă în minerale radioactive, au explicat ei în mod ceremonios. Întinse terenuri sterile care conțineau radiu, uraniu și toriu fuseseră descoperite, dar au fost revendicate de alte rase. Dar datorită eticii lor, populația de pe Betelgeux IX nu putea începe războaie de agresiune în scopul cuceririi de teritorii. Au avut o mulțime de minereu radioactiv pe care l-au folosit în principal pentru apărare și cercetări biologice. Folosirea lui în scopuri de apărare era prohibitivă din cauza licențelor, iar cea de a doua folosire îl prelucrează pe o scară mare neproductiv, pentru revitalizatoare. Așa că în schimb, ei vroiau de la noi elementele noastre radioactive. „Din toate", au declarat ei cu modestie.

Oricum, eram un pic cam surprinși, dacă nu chiar uluiți. Dar protestele nu au început deloc să se materializeze. Era un cor copleșitor de „Vindeți!", din toate colțurile globului. Ici și colo, cîțiva generali, sau o mînă de militanți, au fost cei care au reușit să ridice mîinile cu curaj, în semn de protest, dar au fost imediat imobilizați. Unul sau doi oameni de știință din domeniul nuclear au ridicat glasurile despre viitorul cercetării atomice, dar oamenii de pe glob au zbierat mai tare. „Cercetare? Cîtă cercetare poți face în trei sute de ani?"

Peste noapte, Statele Unite au devenit biroul central al unei concesiuni de minerit pe tot cuprinsul planetei. Frontierele naționale au fost înlocuite cu depozite de oxid de uraniu nativ și săbiile s-au transformat în tîrnăcoape. Practic toți cei apți de muncă s-au înscris voluntari în brigăzile de muncă pentru două sau mai multe luni din an. Entuziasmul se răspîndea în cele patru colțuri ale lumii.

Politicoși, Andy și Dandy s-au oferit să dea o mînă de ajutor. Au marcat pe hărți planimetrice contururile locurilor unde trebuia să se sape, incluzînd bineînțeles și suprafețele care niciodată nu fuseseră presupuse ca radioactive. Pentru extragerea substanței radioactive din minereul cu conținut sărac ne-au schițat niște unelte fantastice și ne-au învățat modul exact de a le folosi, dacă nu chiar, și principiile lor de bază. Nu glumiseră. Chiar că vroiau din toate. Apoi, cînd treaba mergea strună, și-au luat zborul către Betelgeux, ca să transmită condițiile tranzacției făcute de ei.

ACEI doi ani au fost cei mai însuflețiți ani din viața mea. Și aș îndrăzni să spun că fiecare simțea cam același lucru, nu-i așa, Alvarez? Toată lumea era conștientă că lucrează laolaltă mulțumită și fericită, pentru însăși viața lor. Mi-am pus un an la dispoziția lucrărilor de la marele Lac al Sclavilor și nu cred că altcineva, de vîrsta și greutatea mea, a încărcat mai mult oxid de uraniu nativ decît mine.

Andy și Dandy au venit înapoi cu două nave uriașe manevrate de doi ro-

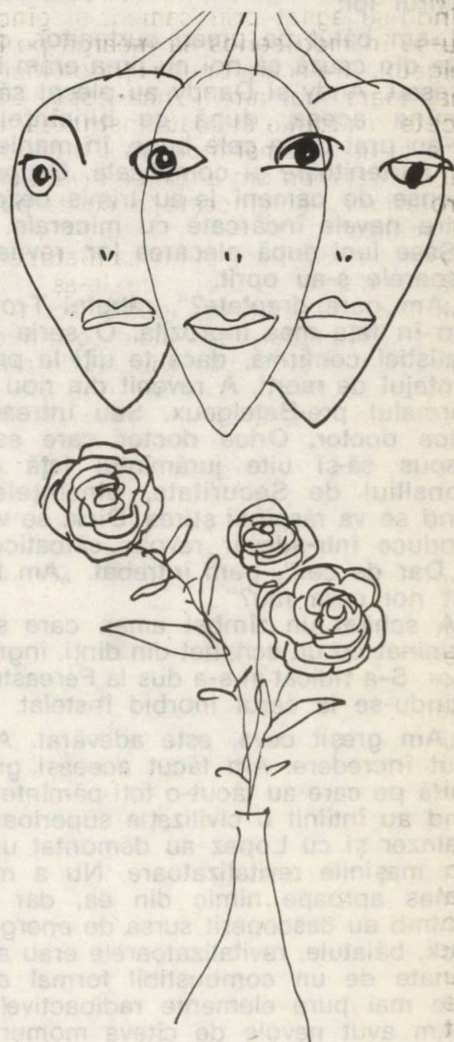
boţi caraghioşi, în formă de melci. Roboţii făceau totul, în timp ce Andy şi Dandy o făceau pe vedetele. Din cele două nave, care aproape că întunecau cerul, roboţii intrau şi ieşeau, descărcînd din neobişnuitele nave spirale revitalizatoarele, care aveau la partea superioară elemente radioactive de un rafinament demn de invidiat. Nimeni nu mai dădea nici cea mai mică atenţie la metodele lor de a extrage aproape instantaneu substanţa radioactivă dintr-o cantitate enormă de minereu brut. Toţi eram preocupaţi doar de un singur gînd palpitant: **revitalizatorul.** Ele lucrau. Şi asta, atîta timp cît constituia preocuparea de căpetenie a noastră, a tuturor, era totul.

Revitalizatoarele lucrau. Cancerul a dispărut şi imediat au devenit controlabile boile de inimă şi de rinichi. Insectele care au fost introduse într-un laborator improvizat într-o clădire cu un singur nivel trăiau un an, în loc de cîteva luni. Iar oamenii..., doctorii dădeau nedumeriţi din cap, întrebîndu-se cît va fi viaţa oamenilor care au trecut prin ele.

Pe întreaga planetă, aproape în fiecare oraş mare, cozi lungi, calme, care înaintau încet, stăteau la revitalizatoare, care au devenit rapid ceva la modă. „Temple!“, striga Mainzer. „Se uita la ele ca la adevărate temple izbăvitoare. Un om de ştiinţă, care vrea să vadă cum funcţionează, este tratat de cei prezenţi ca un nebun periculos, ieşit recent din ospiciu. Nici unul din oamenii aceia nu poate găsi cheia acelor motoraşe nostime. N-am apucat nici măcar să întreb care poate fi sursa lor de energie. În schimb, am întrebat dacă au vreo sursă de energie!“

„Revitalizatoarele sînt foarte căutate acum, la început“, l-a consolat Trowson. După un timp noutatea se va învechi şi vei fi în stare să cercetezi în voie. Ar putea fi energie solară?“

„Nu!“, şi-a scuturat capul lui uriaş, Mainzer. „Nu este energie solară. Sînt sigur că aş recunoaşte energia solară. Aşa după cum sînt iarăşi sigur că energia cu care este angrenată nava lor, sau în fine orice altceva cu care este angrenată ea, este un lucru complet di-

ferit de ceea ce angrenează revitalizatoarele. Referitor la nave, am renunţat. Dar cu revitalizatorii cred că aş putea să o rezolv. Numai dacă m-ar lăsa să le examinez. Nebuni! Le este teamă că aş putea să stric una şi că ei ar fi obligaţi după aceea să se ducă în alt oraş, după elixirul lor!"

L-am bătut pe umeri curtenitor, dar asta din cauză că noi nu prea eram interesaţi. Andy şi Dandy au plecat săptămîna aceea, după ce bineînţeles ne-au urat toate cele bune, în maniera lor curtenitoare şi complicată. Grupuri imense de oameni le-au trimis bezele către navele încărcate cu minerale.

Şase luni după plecarea lor, revitalizatoarele s-au oprit.

„Am oare dreptate?", răbufni Trowson în faţa mea îngrozită. O serie de statistici confirmă, dacă te uiţi la procentajul de morţi. A revenit din nou la normalul pre-Betelgeux. Sau întreabă orice doctor. Orice doctor care este dispus să-şi uite jurămîntul faţă de Consiliul de Securitate, bineînţeles. Cînd se va răspîndi ştirea, Dick, se vor produce într-adevăr revolte sălbatice".

„Dar de ce?", l-am întrebat. „Am făcut noi ceva rău?"

A schiţat un zîmbet amar, care s-a terminat cu un scrîşnet din dinţi, îngrozitor. S-a ridicat şi s-a dus la Fereastră, uitîndu-se la cerul morbid înstelat.

„Am greşit ceva, este adevărat. Am avut încredere. Am făcut aceeaşi greşeală pe care au făcut-o toţi pămîntenii cînd au întîlnit o civilizaţie superioară. Mainzer şi cu Lopez au demontat una din maşinile revitalizatoare. Nu a mai rămas aproape nimic din ea, dar în schimb au descoperit sursa de energie. Dick, băiatule, revitalizatoarele erau acţionate de un combustibil format din cele mai pure elemente radioactive!"

Am avut nevoie de cîteva momente ca să înţeleg acest lucru, aşa cum se cuvine. Apoi m-am aşezat cu foarte mare grijă într-un fotoliu. Înainte de a boscorodi ceva, am scos nişte sunete răguşite şi incerte:

„Domnule profesor, vreţi să spuneţi că ei au avut nevoie acută de materialele acelea, pentru propriile lor revitalizatoare? Că tot ce au făcut ei pe această planetă a fost plănuit cu grijă, astfel încît să poată să ne convingă, gratulîndu-ne cu acea copleşitoare prietenie? Nu pare..., nici nu se poate... De ce, cu ştiinţa lor superioară, puteau să ne cucerească, dacă vroiau. Ar fi putut..."

„Nu, nu ar fi putut", m-a întrerupt Trowson. Încrucişîndu-şi braţele, s-a întors cu faţa la mine:

„Sînt o rasă decadentă, care moare. Nu puteau fi tentaţi să ne cucerească. Nu din cauza eticei lor, ci din cauză că nu au energia şi puterea de concentrare necesară pentru aşa ceva. Această mare şi oribilă pungăşie ilustrează cît se poate de clar această stare a lor. Andy şi Dandy sînt probabil reprezentanţii celor puţini rămaşi care mai sînt în stare să fie trimişi pentru a înşela oamenii înapoiaţi, ca să-şi capete combustibilul de importanţă capitală pentru ei, ca să fie menţinuţi în viaţă cu revitalizatoarele".

În mintea mea începuseră deja să se infiltreze implicaţiile. Eu, individul care am făcut cea mai completă şi colosală treabă de relaţii publice, din toate timpurile... Începeam să-mi dau seama ce s-ar alege de relaţiile mele cu publicul, dacă aş fi implicat vreodată în acest scandal monstruos.

„Şi fără energie nucleară, domnule profesor, nu vom mai fi în stare să facem călătorii spaţiale!"

A gesticulat cu amărăciune:

„O, am fost traşi pe sfoară, Dick. Întreaga rasă umană. Ştiu prin ce vei trece tu, dar gîndeşte-te la mine! Mie mi se datorează eşecul. Eu sînt responsabilul. Am fost considerat un sociolog. Cum a putut să-mi scape? Cum? Totul era clar, lipsa de interes faţă de propria lor cultură, supraraţionalizarea esteticii, metodele implicate în modul lor de gîndire şi exprimare, eticheta exagerată. Chiar şi acel lucru al lor pe care l-am văzut, nava lor, era prea complicat proiectată şi prea stilizată pentru o civilizaţie tînără şi demnă de încredere. Trebuiau să fie decadenţi, fiindcă orice indiciu conduce la această concluzie. O dovadă o constituie desigur şi faptul că ei au recurs la acele metode de alimen-

tare a revitalizatoarelor pe care le-am experimentat și noi, întrucît dacă noi posedam știința lor, ce nu am fi făcut? Ce înlocuitor am fi produs noi! Nu-i de mirare că n-au fost în stare să ne explice știința lor, fiindcă mă îndoiesc că ei înșiși o înțeleg complet. Ei sînt doar moștenitorii degenerați, neadecvați și hoți parazitari, din ceea ce a fost odată o rasă în plin avînt".

Îmi urmăream propriile mele imagini nefericite:

„Sîntem încă niște țărani. Țărani, cărora li s-a vîndut un pod echivalent cu cel din Brooklyn[6], de către niște vietăți extravagante din Betelgeux".

Trowson a dat afirmativ din cap:

„Sau o gașcă de băștinași săraci care și-au vîndut insula natală unui grup de exploratori europeni pentru un pumn de mărgele din sticlă, frumos colorate".

Dar vai, Alvarez, amîndoi am greșit! Nici Trowson și nici eu nu ne-am dat seama, că și Mainzer sau Lopez sau alții ca ei. Cum a spus Mainzer, dacă se întîmpla cu cîțiva ani mai devreme, am fi fost mistuiți. Dar omul a intrat în era atomică încă înainte de 1945 și oameni ca Mainzer și Vinthe au făcut cercetări nucleare cu mult timp înainte, cînd elementele radioactive abundau pe pămînt. Am avut toate acestea și am avut instalații ca ciclotronul și betratonul. Și, dacă actuala noastră societate îmi va ierta expresia, Alvarez, noi sîntem încă o rasă tînără și viguroasă.

Tot ce a trebuit să facem a fost cercetarea necesară. Cercetări s-au făcut. Cu un guvern mondial eficient, cu o populație interesată să muncească unită, nu numai pentru problema prin care am trecut și pentru stimulentul sinistru ce l-am avut, numai așa problema a putut fi rezolvată, după cum știi, Alvarez.

Am produs corpuri radioactive artificiale și am alimentat revitalizatoarele. Am produs combustibil atomic din corpuri radioactive artificiale și am călătorit în spațiu. Toate le-am făcut relativ repede și n-am fost interesați numai de o navă spațială care să meargă pe Lună sau pe Marte. Ne-am dorit o navă spațială care să meargă la stele. Și am dorit-o cu atîta ardoare și așa de intens, că acum o avem.

Poftim! Explică-le situația, Alvarez, chiar în felul în care ți-am spus eu, dar cu toate accentuările și neologismele latinești, astfel încît, un brazilian transplantat, cu doisprezece ani de experiență comercială în Orient, să poată înțelege bine. Tu ești omul care s-o faci, deoarece eu nu pot vorbi astfel. Este singura limbă pe care acei melci fără casă o înțeleg, așa că este singurul mod în care putem vorbi cu ei. Așa că vorbește cu ei, cu acești melci cleioși, cu aceste stridii cu un sfert de scoică numai, cu aceste moluște îngîmfate. Nu uita să le precizezi că provizia de materiale radioactive ce au căpătat-o de la

noi nu le va ajunge o veşnicie. Explică-le în amănunt.

Apoi accentuează şi faptul că noi avem materiale radioactive artificiale şi că ei au căpătat totuşi lucruri despre care noi sîntem convinşi că ne trebuiau, dar că avem de gînd să descoperim o mulţime de alte lucruri.

Spune-le, Alvarez, că avem de gînd să colecţionăm capcanele de pe acel pod din Brooklyn ce ni l-a vîndut nouă!

Adnotări ale traducătorului:

1. Betelgeux, *steaua gigant din constelaţia Orion, care are un diametru de 320 miliarde kilometri, mai mare decît diametrul orbital cel descrie pămîntul în jurul soarelui. Distanţa lui Betelgeux faţă de pămînt este de cca 190 ani lumină (aproximativ 9 400 miliarde kilometri).*

2. Constelaţia Lebedei. *Anumite stele, deobicei mai luminoase, văzute de pe pămînt, apar pe bolta cerească sub diferite forme, mai mult simbolice, deşi stelele respective sînt la distanţe foarte diferite de pămînt. O astfel de formaţiune de stele, se numeşte constelaţie. Constelaţia Lebedei, sau cum i se mai spune Crucea Nordului, este formată din şapte stele mai vizibile cu ochiul liber, din ţara noastră, dispuse în forma unei cruci, sau a unei lebede în zbor. Steaua cea mai luminoasă, Deneb, ar constitui ochiul lebedei, şi se află faţă de pămînt la o distanţă de 650 ani lumină.*

3. Constelaţia Văcarului *sau a* Păstorului, *vizibilă la noi, pe cerul înstelat al primăverii şi verii. Cea mai luminoasă stea din această constelaţie este Arcturus, legendarul paznic al ursoaicei, din mitologia greacă.*

4. Taj Mahal, *mausoleul construit în sec. XVII de regele Indiei, Shahjahan, în memoria soţiei sale, Mumtaz Mahal. Construcţia care s-a executat în 22 de ani, constituie una din operele de artă ale lumii, placată în marmură şi încrustată cu pietre semipreţioase.*

5. Swat, *provincie din Pakistan.*

6. Podul din Brooklyn, *care a intrat în legendă cum că, un şarlatan din New York, l-ar fi vîndut unui provincial naiv.*

LORD DUNSANY

PÎRÎUL MIRACULOS

NTR-O zi la club se discuta aprins care e cea mai bună băutură din lume. Cineva spunea că e vermutul pentru că face bine la ficat, altul zicea că ginul, fiindcă e bun pentru plămîni, și tot așa s-au pomenit pe rînd mai toate băuturile pînă cînd unul dintre noi s-a și minunat că organele din corpul nostru mai funcționează cît de cît dacă nu au alcool din abundență.

Dar tocmai atunci s-a amestecat și Jorkens în discuție, zicînd:

— Cea mai bună băutură din viața mea am sorbit-o dintr-un pîrîu.

Se așternu tăcere. Nu ne deprima atîta banalitatea afirmației, cît sentimentul că, oricît de frumoasă ar fi fost morala unei asemenea povestiri, nu era Jorkens omul potrivit s-o spună. Alte povești pe care le mai auziserăm nu ne supăraseră; pe la cluburi n-ai încotro, trebuie să suporți de toate, și poveștile fără haz sînt destul de frecvente; dar sentimentele unor oameni, pentru care un păhărel de whisky nu reprezenta mare lucru, au fost de-a dreptul jignite de o asemenea vorbă (care amintea de blîndețea guvernantelor noastre) rostită tocmai de un om ca Jorkens.

Unii ziseră „Ei, nu zău?" sau „Da, da, probabil" și apoi schimbară subiectul. Însă Terbut, care nu-l prea are la stomac pe Jorkens, s-a năpustit ca fulgerul la acest prilej neașteptat de a-l pune pe Jorkens în situația de a se face de rîs; drept care s-a aplecat înainte cu o politețe desăvîrșită și l-a implorat pur și simplu pe Jorkens să ne spună povestea. Bineînțeles că după aceea nu l-a mai putut opri nimeni, așa că vrînd-nevrînd a trebuit să ne relaxăm cu toții și să-l ascultăm.

— Da, reluă Jorkens, dintr-un pîrîu.

— Și probabil și destul de tulbure, îl mai ațîță Terbut, căci poveștile oamenilor iau uneori întorsături dintr-acestea stupide.

— Ba nu, zise Jorkens. Nu era tulbure deloc. Era limpede ca lacrima. Să vă spun cum s-a întîmplat. Eram în Canada, în toamna lui 1919, curînd după sfîrșitul războiului. Toamna e o frumusețe în Canada; frunzele stejarilor strălucesc ca jăraticul, iar arțarii amestecați printre ei sau răsfirați singuratici pe cîmpii par adevărate flăcări izolate. Nu cunosc vreun lucru din natură care să aducă mai mult cu văpaia flăcărilor decît arțarul canadian toamna. Mă aflam acolo în căutarea vreunei slujbe, fiindcă dădusem de mult de fundul sacului; și nu cunoșteam pe nimeni, afară doar de Jiggers, care acum e lordul Ludd's Dun — firește, ortografia veche a numelui London. Și pe atunci nu mi-a fost nici el de prea mare folos, fiindcă și el era pe geantă. Avea nu știu ce slujbă măruntă la o distilerie canadiană de alcooluri. dar abia scotea bani de mîncare.

Păi, pe vremea aceea dacă îl rugai pe actualul lord Ludd's Dun să-ți împrumute o hîrtie de cinci lire, pur și simplu îți întorcea vorba și lua el de la tine cinci cenți cu împrumut. Ei bine, într-o zi s-a întîmplat să facem împreună o plimbare de-a lungul graniței cu Statele Unite și eu am zis, așa într-o doară, că ar trebui să facem ceva ca să trecem cîteva sticle de whisky dincolo, unde începuse prohibiția alcoolului. S-a uitat și el la frontiera Statelor Unite, cu aerul unui om care vede mult mai departe decît mine sau decît alții, dar n-a răspuns nimic. Nu știu cum se face, dar pe atunci nu izbutisem încă să sondez mintea lui extraordinară; forța desăvîrșită nu e întotdeauna ușor de recunoscut.

I-am zis:

— Cu siguranță că o frontieră ca asta lungă de șase mii de kilometri, fără nici un fel de posturi de grăniceri, trebuie să aibă și ea avantajele ei.

Și-mi aduc aminte ca acum ce mi-a răspuns:

— Avantaje? Phii, păi e un adevărat dar ceresc.

— Păi atunci, i-am zis, scoate și tu cîteva sticle de roz-albastru (ăsta e numele stupid pe care-l folosesc ăia pentru whisky) și n-am să am nimic împotrivă să le trec în Statele Unite. Acolo o să se vîndă ca pîinea caldă. Și facem jumà-jumà.

N-am să uit niciodată ce privire disprețuitoare mi-a aruncat. Era aproape muritor de foame și totuși nu vroia să se murdărească făcînd trafic cu o duzină de sticle de whisky. Pe vremea aceea, exact ca și acum, părea incapabil să vadă lucrurile dacă nu era vorba de mii sau milioane. Și urmarea era că făcea foame.

— Ei, ce zici? Te învoiești?

— Mda, mă rog, mi-a răspuns într-un tîrziu cu un glas plictisit, de parcă suma echivalentă cu masa pe două săptămîni ar fi fost un fleac atît de neînsemnat încît prefera să facă foame; ceea ce de fapt se și întîmpla, destul de des.

Ei, și atunci am început să-i explic teoria mea, căci nu poți face o treabă fără să ai o idee de la care să pornești. I-am spus că o să ne gîndim la tot felul de mijloace de a ascunde whisky-ul, dar că n-o să procedăm ca atîția contrabandiști de duzină, pe baza primei idei care ne vine în cap; mai întîi o să trecem dincolo sticle cu apă sau cu lapte; și o să verificăm pe parcurs ce e mai ușor de strecurat și pe urmă o să încercăm din nou cu whisky-ul. Ideea era foarte bună. Dar el m-a ascultat așa cu un aer îndoit și plictisit și pe urmă a încuviințat într-un tîrziu.

Ei bine, el a scos alea douăsprezece sticle de roz-albastru, iar eu am pus la bătaie tot felul de idei strălucite și le-am pus în aplicare cu apa, așa cum aranjasem. Dar marea ciudățenie a fost că toate ideile cu adevărat strălucite au dat greș, fiind descoperite. S-ar zice că și vameșii americani se mai gîndiseră și ei la una și la alta. Numai că nu m-au putut pedepsi pentru contrabandă de apă. În schimb cîteva șmecherii cît se poate de simple s-au dovedit mai eficace.

Ei bine, am trecut dincolo alea douăsprezece sticle de whisky și pe urmă am revenit să iau altele, după ce i-am plătit lui Jiggers jumătate din cît cîștigasem. Pe vremea aceea habar n-aveam cu ce om cu adevărat mare am de-a face, dar pe de altă parte îmi inspira respect — chiar teamă, aș zice — expresia pe care o vedeam adeseori pe fața lui. Semăna cu cea a unui virtuoz care se pregătește să-și înceapă concertul, sau cu expresia lui Napoleon înainte de bătălia de la Austerlitz, sau cu cea a unui politician care vrea să explice oamenilor de rînd ceva care pentru ei e o simplă realitate. Și pe vremea aceea era atît de slab și pirpiriu din cauza foamei, încît expresia lui căpăta o forță de-a dreptul înspăimîntătoare. Cu siguranță că-l cunoașteți măcar din vedere; e brunet și are încă și astăzi o înfățișare vulturească, în ciuda grăsimii, mai ales dacă e văzut din profil. Pe vremea aceea era leit un vultur dus pe gînduri. Un vultur așezat pe un colț de stîncă și cu ochii țintă la niște mielușei.

Ei bine, și-a luat partea lui din cîștig, și mi-a mai adus douăsprezece sticle; dar nu mi-a mulțumit pentru ce-am făcut și nici n-a vorbit despre planurile mele. Era încă și mai trist și gînditor decît pînă atunci, parcă i-ar fi fost mintea la zeci de kilometri departe de whisky-ul meu.

Așadar, iar am trecut granița cu roz-albastrul, de îndată ce mi l-a adus Jiggers. N-am să spun cum l-am strecurat, fiindcă n-ar fi în avantajul particularilor; cu siguranță că între timp s-a găsit altcineva care să facă treaba în locul meu și nu vreau să-l dau de gol. E de-ajuns să spun doar atît: nu merge să umpli cadrul unei biciclete cu whisky; am încercat s-o fac cu apă, și imediat m-au prins.

— Ce mai e și chestia asta? m-au întrebat vameșii.

— Bicicleta hidraulică a canadienilor, le-am răspuns.

Dar n-are rost: cînd trebuie să spui prostii pentru un motiv serios, trebuie să-ți alegi cu grijă prostiile pe care le spui, să fie dintr-alea cu care sînt ei deprinși, și atunci le acceptă, așa cum acceptăm noi prostiile din reclame.

Ei bine, mi-am trecut whisky-ul dincolo și, la înapoiere, am rămas într-o pădure să privesc frumusețea toamnei. Însă mă chinuia o sete cumplită, fiindcă nu-mi dădea mîna să beau din whisky-ul de contrabandă. Deși era către sfîrșitul toamnei, soarele ardea pur și simplu printre frunzele puține care mai rămăseseră în copaci, așa că-mi sporea setea, eram aproape de starea aceea în care oamenii ajung să bea și apă. Poate că aș fi făcut-o chiar acolo pe loc, aș fi băut dintr-un pîrîu cu albie pietroasă care traversa pădurea, numai că secase; așa că m-am mai mîngîiat cu speranța că nu mai sînt nici doi kilometri pînă la frontiera canadiană, ba chiar că au rămas numai cîteva sute de metri și acolo o să găsesc eu un suflet nobil care să-mi dea ceva de băut. Mă străduisem din răsputeri cu contrabanda aceea, și munca mea consta în special în drumuri făcute în dreapta și în stînga; și cînd te gîndești că lui Jiggers ăluia i se părea că e un fleac și că nici n-are pentru ce să-mi mulțumească; așa se poartă întotdeauna oamenii mari față de cei care nu merg pe drumul drept ce li se pare lor că le-a fost hărăzit de destin.

M-am așezat să mă odihnesc puțin pe malul pîrîului, înainte de a mă întoarce în Canada. Bănuiesc că umblasem peste douăzeci de kilometri pe jos ca să-mi pot vinde marfa, și după aceea mai avusesem de făcut încă vreo doisprezece. M-am așezat jos frînt. Pîrîul era secat, dar pur și simplu te uimea: se evaporaseră pînă și micile băltoace pe care le mai găsești de obicei prin scobiturile pietroaielor din orice albie secată. Dar cum ședeam acolo pe mal și soarele mă înțepa printre frunzele aurii și roșii, și cu toate că era spre sfîrșitul toamnei, mi-era o sete cumplită, mai rău ca vara, agravată și mai tare — psihologic vorbesc — de faptul că fusesem silit să car atîta whisky cu mine, fără a avea voie să mă ating de el. Înțelegeți și voi că pentru americani era aur curat. Legea prohibiției fusese adoptată de curînd, se aplica foarte strict și nimeni nu izbutise s-o înfrîngă, și erau morți după băutură, ce mai?

Am coborît în albia pîrîului, și mi-am găsit un locșor mai comod pe un bolovan mare și neted, în umbra copacilor de pe malul ălălalt, dinspre soare. Și ședeam acolo, gîndindu-mă la legea prohibiției, încercînd să-i cîntăresc bine avantajele și dezavantajele, și totodată întrebîndu-mă dacă m-aș mai putea sluji de ea ca să-mi asigur un venit constant. Gîndurile începuse să-mi aducă oarecari nădejdi în suflet, în această privință, și împreună cu odihna și cu umbra îmi mai alinaseră suferința, așa că probabil începusem să moțăi cînd m-a trezit deodată un zumzet. Poate că adormisem de-a binelea, dar în orice caz într-o clipă am fost iar în picioare. Nici un om care a umblat mult prin lume, ca mine, nu se poate înșela în privința zumzetului aceluia. Nu e greu de recunoscut, dar trebuie să-l recunoști imediat, dacă stai în albia secată a unei ape curgătoare. A zăbovi să te întrebi dacă e într-adevăr zgomotul la care te gîndești, înseamnă să mori

acolo: era huruitul unui torent care venea de după un cot care-l facea albia prin pădure. Malul era destul de înalt şi de drept, şi nu mi-a mai venit chiar aşa de uşor să ies din albie cum îmi fusese să cobor în ea. Şi totuşi am izbutit — şi tocmai la timp; torentul a trecut pe lîngă mine ca un tigru. Nu, nu, nu visam. Şi eu m-am temut o clipă că visez, cînd am văzut torentul de culoarea tigrului, mai auriu decît soarele. Dar nu, eram treaz de-a binelea, şi stăteam şi-l priveam cum trece strălucitor şi spumegînd peste stînci în bătaia soarelui. Vrăjit — cred că ăsta e cuvîntul potrivit pentru felul cum stăteam; în orice caz, vrăjit sau nu, stăteam nemişcat. Şi aşa am rămas cîteva minute în şir, în timp ce torentul trecea radiind pe lîngă mine. Deodată însă mi-am dat seama că irosesc clipele cele mai bune ale unui prilej cu care n-aveam să mă mai întîlnesc în viaţă. Sau, în orice caz, era greu să mă aştept la un al doilea prilej similar. Aşa că am alergat într-un loc unde mă puteam apleca mai uşor, m-am lăsat în patru labe şi am sorbit. Şi din clipa în care mi-am înmuiat buzele, mi-am dat seama că e dinainte de război.

— Apă dinainte de război? întrebă Terbut, întrerupîndu-i povestirea.

— Whisky, îi răspunse Jorkens. Dacă subestimaţi capacitatea lordului Ludd's Dun, faceţi o greşeală colosală. Probabil că ăsta a fost primul lui plan grandios; în orice caz, primul de care ştim; proiectul lui, elaborat de el şi aplicat de el în cel mai mic detaliu. Şi, probabil aşa cum se întîmplă cu cei mai mulţi oameni cu adevărat mari, prima lui concepţie a fost cea mai grandioasă: nimic nu l-a înspăimîntat, nimic nu l-a făcut să se abată din cale. În loc să întrebe dacă lucrul s-a mai făcut vreodată, tocmai noutatea aceea l-a atras probabil cel mai mult; în loc să stea să se întrebe dacă se poate sau nu se poate face, el a făcut-o pur şi simplu. N-a vorbit nimănui de planul pe care-l clocea. Proprietarul distileriei de alcool a aflat doar că Jiggers vrea o cantitate uriaşă de whisky pentru Statele Unite şi, impresionat fiind de personalitatea uriaşă a omului, s-a lăsat convins şi i-a furnizat cantitatea cerută, lăsîndu-i lui Jiggers sarcina de a o trece dincolo. Habar n-a avut cum o să se facă treaba. Bineînţeles că a cîştigat o avere.

Nişte muncitori au zăgăzuit pîrîul pe teritoriul canadian, fără să ştie pentru ce lucrează, afară doar de ispita unui salariu întreit, ce urma să le fie plătit peste o săptămînă.

Un alt om a fost plătit ca să scoată pînă şi ultima picătură de apă ascunsă prin scobiturile pietrelor şi bolovanilor, ca nu cumva să dilueze whisky-ul, dar nici el n-a avut habar ce anume o să curgă prin albie după ce îndepărtează apa. Iar în josul pîrîului, în pădure, se instalaseră nişte cisterne uriaşe şi mii de butoaie. Foarte probabil că un om a ştiut totuşi de treaba care se pregăteşte, dar ăla era Porvis — astăzi secretarul lordului Ludd's Dun — un om care nu scoate o vorbă nici în ruptul capului şi cel mai puţin în legătură cu afacerile lordului.

Şi toate lucrurile astea nu au fost finanţate decît de certitudinea pe care o aducea în mintea fiecăruia personalitatea copleşitoare a lordului — siguranţa că această întreprindere uriaşă o să prospere. Altfel, bani ghiaţă n-avea mai deloc — doar ăia pe care-i adusesem eu pentru prima duzină de sticle de whisky. Şi am impresia că pînă azi a şi uitat complet de ei.

În ultimă instanţă, ce simple sînt mai toate marile iniţiative! 90% din ele constau pur şi simplu în recunoaşterea unei nevoi imperioase a oamenilor şi apoi în satisfacerea ei. Jiggers şedea ca un al doilea Cortez la graniţa Saharei... Mă rog, sau cine naiba a descoperit întîi Sahara. Stătea acolo şi vedea o naţiune imensă moartă de sete. O mai văzuseră şi alţii; dar Jiggers, ce-a făcut? Le-a potolit setea. Şi torentul acela a pătruns în mijlocul naţiunii şi a dispărut ca un curs firav de apă în deşert... Da, da, am fost martor la întemeierea averii uriaşe a lordului. Şi nu m-am ales cu mare lucru... Dar, oricum, am apucat să sorb o înghiţitură din ceea ce nu bei decît o dată în viaţă... Da, mulţumesc că mi-ai umplut paharul!

T.E. BROOKS

TE MIRI DE UNDE-ŢI POATE VENI CURAJUL!

1.

AŞINA gonea pe şosea. Radioreceptorul pîrîia. Bărbatul în uniformă de poliţist, care stătea la volan, se apleacă puţin înainte şi apăsă pînă la refuz pe pedala de acceleraţie. Lumina palidă a lunii se mula pe mîinile lui care strîngeau puternic volanul. Chipul lui era ca o mască rigidă în vreme ce ochii îi erau aţintiţi asupra volanului şi a şoselei.

La un moment dat pîrîitul aparatului dispăru, iar el putu auzi glasul pe care îl aştepta cu înfrigurare:

„Către toate maşinile din patrulare! Acordaţi toată atenţia maşinii cu numărul de imatriculare EWE — 548, furată din parcul poliţiei. Şoferul ei este urmărit pentru crimă. Este îmbrăcat în uniformă de poliţist şi este înarmat...“.

Îşi aruncă deodată privirea pe aparatele de bord şi scrîşni din dinţi cînd văzu că benzina îi era pe terminate. În faţa lui, în lumina lunii, se întindea şoseaua care ducea cale de cîteva sute de mile printr-un pustiu. Se lipi şi mai strîns de volan...

2.

ÎNTR-UN imobil de la marginea oraşului lumina era aprinsă doar la cîteva ferestre. La primul etaj, într-un dormitor, atîrna o rochie de mireasă albă şi frumoasă. La fereastră stătea o fată şi privea în noapte, departe. Nu voia să se întoarcă cu faţa spre cameră, pentru că nu voia să vadă rochia de mireasă. Pur şi simplu nu voia să o vadă...

Covorul din mijlocul încăperii era luminat de razele lunii. Numai mîine se va îmbrăca ea cu rochia de mireasă... Şi numai mîine va fi ea centrul admiraţiei a peste patru sute de invitaţi. O trecu un fior pe şira spinării. Se întoarse şi se aşeză pe marginea patului iar privirea i se opri pentru cîteva clipe pe pernele mototolite. Nu, nu avea nici un sens să se întindă pe pat...

Auzi deodată paşi apăsaţi pe coridor şi ciuli urechile. Se auziră apoi, imediat, bătăi discrete la uşă. Tresări.

— Tata? întrebă cu glas stins.

În dormitor intră un bărbat înalt, în papuci de casă şi halat, cu fruntea numai cute.

— De ce nu dormi, Tereza? întrebă el plin de grijă, dar şi de reproşuri.

— Eu... n-am putut adormi, răspunse fata, apoi adăugă imediat: tăticule, tre-

buie să stăm de vorbă...

Bătrînul rîse îngăduitor.

— Știu, știu... Supărarea dinaintea nunții, o liniști el. E de-nțeles... nimeni nu scapă de asta. Am niște prafuri pentru dormit, ia stai să văd... Și zicînd acestea, se îndreptă spre ușă. Nu se cade ca mireasa să arate obosită în ziua nunții ei...

— Tăticule, stai puțin...

Glasul ei ferm îl trezi parcă dintr-un vis și îi aruncă o privire tăioasă.

— Ce naiba s-a întîmplat? întrebă. Ești albă ca varul, Tereza, nu cumva ești bolnavă?

— Nu sînt bolnavă, tată, dădu ea din cap. Nu de asta-i vorba, continuă cu glas tremurat. Eu... eu mîine nu vreau să mă mărit. Eu... eu în general nu vreau să mă mărit... Nu-l vreau pe Richard! zise fata, apoi tăcu brusc cînd zări o undă de ușurare pe chipul tatălui ei.

— Da' știi că m-ai speriat? zise zîmbind tatăl fetei și glasul îi deveni dintr-o dată foarte calm. Ascultă, fata mea, eu nu-ți pot spune altceva decît să repet că Richard e un băiat de milioane. Mama lui cu mama ta au fost colege de școală, eu pe taică-său îl știu de pe cînd eram copii. Sînt o familie foarte serioasă, Tereza. Știi, azi nu mai sînt prea multe familii ca a lor...

Se aplecă asupra fetei lui și o sărută pe obraz.

— Acum întinde-te puțin și o să uiți de asta. Tu știi că n-aș putea face ceva care să-ți dăuneze, dar trebuie să-ți spun că nici o femeie din lume nu-i în stare să ia singură o hotărîre ca lumea. Fraza aceasta din urmă o zise așa, ca pentru sine. Privi apoi rochia de mireasă: O să fii o mireasă cu adevărat frumoasă, zise încet. Aș fi vrut să fi trăit și mama să te vadă, ar fi fost tare mîndră de tine...

Ajunse la ușă și se mai întoarse o dată spre fiica lui.

— Dacă vezi că nu reușești să adormi, scoală-mă și-am să-ți aduc un praf din alea...

Tereza se băgă în pat și își pironi privirea în tavan. Simți apoi cum lacrimi calde i se prelingeau pe obraji...

3.

SINGURĂ nu știa ce face cînd, deodată se ridică brusc, își dezbrăcă repede cămașa de noapte și își luă niște haine subțiri de vară. Simțea că trebuie să iasă măcar cîteva clipe, să nu mai fie obligată să vadă în fața ochilor rochia aia de mireasă!

Închise încet ușa în urma ei apoi păși încet pe trotuarul din fața casei. În umbra deasă a copacilor se afla o mașină tip sport — darul de nuntă al tatălui ei. Se urcă în ea lăsînd portiera deschisă. Slăbi frîna de mînă iar mașina începu să alunece încet, fără zgomot, în josul străzii.

Trînti portiera numai cînd ajunse la capătul străzii. Căută cheia, știa că este undeva în sertarul bordului, și porni motorul. Opri înainte de a ajunge la intersecție. Uitase tot ce-i spusese tatăl ei. Aprinse faza mare și porni spre pustiu...

Ajunsă în șosea pipăi bordul pentru a da drumul aparatului de radio. Se auzi îndată o melodie plăcută de dans. Se așeză mai bine în scaun și ascultă muzica. Ajunse în scurt timp într-o regiune deluroasă. Nu voia să se gîndească la ce va fi mîine, voia să trăiască din plin fiecare din clipele prezente...

Zări deodată farurile unei mașini trasă pe marginea șoselei. Acționă pedala de frînă. Recunoscu repede caracteristicile mașinii vopsite în alb-negru. Un polițist în uniformă îi făcu semn să oprească. Fata scoase capul pe geam:

— Ce s-a întîmplat, domnule sergent?

— O pană, răspunse el scurt, arătînd cu degetul spre mașina de patrulare. Mă puteți duce pînă în cel mai apropiat oraș?

— Bine-nțeles, răspunse fata.

— O clipă, vă rog, să sting farurile. Se așeză apoi lîngă ea și porniră.

— Mergeți de regulă așa încet? întrebă polițistul cu glas din care se putea deduce nerăbdarea de a ajunge acolo cît mai repede.

Fata îl privi mirată:

— Scuzați-mă, domnule sergent, dv. vă grăbiți...

Apăsă pe acceleraţie, mergeau mai repede acum. Tăcură amîndoi o bună bucată de drum apoi ea îl întrebă pe neaşteptate:

— Nu vă supăraţi, maşinile de patrulare ale poliţiei nu au şi ele o staţie de emisie-recepţie, un radar sau un alt aparat dintr-astea?

— S-a descărcat bateria, răspunse el fără să întoarcă privirea spre ea.

— Bine, dar atunci farurile...?

— Bateria de rezervă, răspunse el foarte energic.

— Aaa... făcu fata şi se concentră şi mai mult asupra drumului. Se părea că poliţistului nu-i ardea de vorbă. De altfel, nici ea nu prea se afla în apele ei. Îi trecu prin cap la un moment dat că ar trebui să se întoarcă acasă...

La radio se transmitea un şlagăr.

— Puteţi merge liniştită măcar cu patruzeci de kilometri în plus la oră şi vă asigur că n-o să vi se întîmple nimic, zise omul în uniformă.

— Eu... ştiţi... mi-e frică... Eu nu sînt obişnuită să merg cu viteze mari, se scuză fata. Am şaizeci la oră...

— Dar viteza maximă admisă aici este o sută zece la oră...

— E foarte amuzant că tocmai un poliţist îndeamnă un conducător auto să meargă mai repede...

— Bine, dar atingerea vitezei maxime admise nu înseamnă încă încălcarea legii circulaţiei!

— Tatăl meu are o cu totul altă părere, răspunse.

— Dar ce legătură are tatăl dv. cu...

— Păi are, el a stabilit că viteza cea mai mare cu care pot eu să rulez este şaptezeci la oră. Fiecare kilometru în plus înseamnă pentru el un tempo infernal. Dacă o să trec o singură dată peste această viteză o să-mi ia maşina!

— Dar asta-i chestie de obişnuinţă, domnişoară, zise el privind pe fereastră, tatăl dv. v-a luat pur şi simplu tot curajul şi din această cauză vă temeţi acum să depăşiţi şaptezeci.

Fata simţi că tot sîngele îi năvăleşte în cap, în obraji.

— Îmi pare rău, domnule sergent, se scuză ea pentru a doua oară. Ştiu că vă grăbiţi, dar n-am ce vă face! Şi zicînd acestea ridică uşor piciorul de pe pedala de acceleraţie.

Maşina încetini mersul. Individul o privi cu ochi mari şi îşi încreţi fruntea.

— N-aţi vrea, i se adresă fata, n-aţi vrea să treceţi dv. la volan?

— O să reuşiţi şi dv., dădu el din cap.

— Atunci să încerc să merg şi eu puţin mai repede.

El o văzu aplecîndu-se foarte concentrată peste volan şi după numai cîteva secunde kilometrajul indica peste şaptezeci la oră. La radio se transmitea o melodie, apoi se auzi vocea crainicului transmiţînd buletinul de ştiri. Poliţistul se aplecă puţin spre înainte şi începu să caute sub suportul aparatelor de bord.

— Ce s-a întîmplat? întrebă fata. Căutaţi ceva?

— Unde dracu' e butonul ăla de la radio? bombăni el căutînd mai departe.

— Aici, în partea mea, răspunse fata încurcată.

La radio se auzi vocea crainicului:

„...şi îndată după furtul servietei el a comis o nouă crimă. În parcarea motelului a fost găsit cadavrul poliţistului Joe Kirby, pe care asasinul l-a dezbrăcat luîndu-i uniforma..."

— Cristoase, opriţi aparatul ăla!

Fata întinse mîna după buton, dar nu atît de repede cît ar fi trebuit. Din difuzor se mai auzi:

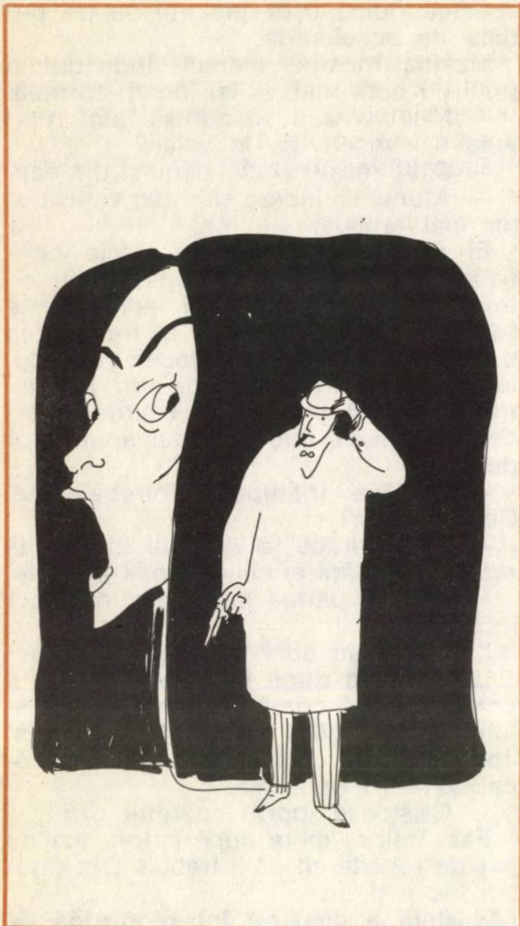
„Asasinul a dispărut într-o maşină de patrulare, îmbrăcat în uniforma poliţistului Joe Kirby"

Degetul ei atinse în cele din urmă butonul iar aparatul tăcu.

— Nu mă prea pricep la butoanele astea, zise ea parcă scuzîndu-se. Eu lucrurile astea..., dar tăcu brusc şi se concentră asupra drumului. **„îmbrăcat în uniforma lui Kirby..."** Dintr-odată cuvintele acestea căpătară pentru ea un nou înţeles. Simţi sudoarea pe frunte. Întoarse instinctiv capul spre el. Poliţistul ţinea în mînă un pistol.

— Fiţi atentă la şosea, îi porunci el.

Fata îşi întoarse capul ca o păpuşă mecanică. Şoseaua lungă, trecînd prin pustiu, o vedea acum întinsă ca în palmă. Încercă să-şi domolească nervii şi să se concentreze numai asupra ma-

șinii și a șoselei. Auzi apoi, venind parcă de foarte departe glasul lui:

— Să terminăm jocul de-a baba-oarba! Piciorul pe accelerație și valea!

4.

CU COADA ochiului trăgea la fiecare mișcare a mîinii lui în care ținea pistolul. Își strînse instinctiv umerii și se trase cît putu mai departe de el. Glasul lui acoperi zgomotul motorului:

— Am spus să apăsați pe accelerație! Sau nu m-ați auzit?!

— Eu... da... încerc, dar știți..., o ținu fata pe a ei, fără să vadă însă cum îi sclipeau ochii celui de lîngă ea.

— Tatăl dv. și principiile lui nu mă interesează cîtuși de puțin, mormăi el. Eu am principiile mele, înțelegeți? Iar pistolul pe care-l țin în mînă s-ar putea să facă să vă pierdeți nu numai mașina! La toți dracii, apăsați odată pe accelerația aia!!

— Eu... dv. ați avut dreptate... Mi-e frică... vă rog să treceți dv. la volan...

— Poftiiiim? În uniforma asta? Ați înnebunit? întrebă el întorcîndu-și brusc capul. Dați-i drumu' înainte și nu uitați că, dacă va fi nevoie să mă ascund sub bordul mașinii, am să vă urmăresc și de acolo tot cu pistolul întins asupra dv. Și va fi vai și amar de pielea...

Fata încuviință dînd din cap.

— Așadar, înainte, pe toți dracii! Nu vă cer să mergeți cu o sută optzeci, vreau doar să mergeți cu viteza maximă admisă: o sută zece la oră! Țineți minte asta, da?!

Acul kilometrajului sui repede la nouăzeci, la o sută... Fetei începu să-i fie iarăși frică, o frică însă care nu avea nici o legătură cu individul de lîngă ea și cu pistolul pe care îl ținea în mînă. Făcuse ceva care îi fusese interzis cu desăvîrșire!

— E-n regulă, zise individul mult mai calm acum. Țineți-o pe o sută zece! Să nu mai încetiniți că...

Fata era aproape albă la față, mîinile îi erau strînse puternic pe volan. Tremura din tot corpul și asta se simțea și la pedala de accelerație pe care ținea piciorul.

— Drace, dar ce faceți cu piciorul ăla? Țineți-l ca lumea pe pedală!

Tereza simți cum începură să i se prelingă pe obraji lacrimi mari, calde...

— Eu... doamne! Fac și eu ce pot! zise cu glas care amintea de oftatul unui copil.

— Atunci ascultați ce vreau să vă spun! Sînteți o răsfățată, o domnișoară bogată, care s-a scăldat de mică într-o baie de dolari. Acum cîteva ore eu l-am ucis pe șeful unui motel, apoi pe un polițist! Am, așadar, mai multe motive decît dv. să fiu nervos, nu?! Așa că uitați de treaba aia cu tatăl dv. și fiți înțeleaptă... Sau vreți să ajung la concluzia că pentru mine nu sînteți decît un balast, ceva de prisos...

— Cum... dv. chiar i-aţi omorît pe cei doi? I-aţi omorît de-adevăratelea? întrebă fata cu glas sugrumat. Nu poate fi adevărat! În gîndul ei se ruga ca spusele lui să nu fie adevărate, ca el să fi glumit doar... că totul n-a fost decît un vis urît din care s-a trezit. Respiră adînc şi aşteptă. Nimic. Tăcu. Aşadar... aşadar... adevărat! Individul este un asasin şi ea era acum cu totul la mîna lui! Undeva, departe în spatele lor se zări lumina farurilor unei maşini. Creştea mereu. În sufletul fetei se născură noi speranţe. Poate au dat peste maşina poliţiei, cea părăsită la marginea drumului...

— Buuun, continuă el după ce privi în oglinda retrovizoare. Ei au o sută douăzeci şi cinci la oră, asta înseamnă că în trei minute vor fi aici. Lăsaţi să treacă frumuşel pe lîngă noi... Şi zicînd acestea îşi întinse picioarele sub aparatele de bord şi se lăsă cît putu el mai jos, chircindu-se pe scaun ca şi cînd ar fi dormit. Maşina din spate se apropia. Tereza simţi ţeava rece a pistolului bine înfiptă în şoldul ei drept.

— De-acum fără prostii, fetiţo! o avertiză el. Vezi-ţi liniştită de drum!

Trase cuminte puţin pe dreapta şi într-o clipă maşina trecu în zbor pe lîngă ei.

— Acum luaţi-o din nou pe mijlocul şoselei, strigă el. Nici nu-i de mirare că tatăl dv. nu vă permite să mergeţi cu mai mult de şaptezeci. Urcaţi acum din nou la o sută zece şi ţineţi piciorul pe acceleraţie! Ei, acum e mult mai bine... zise el după puţină vreme.

Fata se stăpînea mult mai bine acum, maşina mergea şi ea mai ca lumea.

— Ce aveţi de gînd să faceţi cu mine? întrebă după o pauză. El nu-i răspunse, de aceea fata îşi întoarse faţa spre el. Fata ştia că ochii lui zburau o clipă pe oglinda retrovizoare, o clipă poposeau asupra ei, pentru ca în clipa următoare să fie aţintiţi asupra şoselei din faţa lor. Mîna în care ţinea pistolul i se odihnea liniştită pe genunchi.

— O să mă omorîţi?

— De ce dracu' vreţi să ştiţi? Tot nu depinde de dv. şi nici nu aveţi cum schimba datele problemei!

— Poate... poate aş putea încerca ceva...

— Nu, dv. nu puteţi schimba nimic, pentru că nu aveţi pic de curaj. Sînteţi pur şi simplu o mutrişoară nostimă care are un tată bogat. Atît şi cu asta basta!

Trăsăturile feţei fetei se înăspriră dintr-o dată.

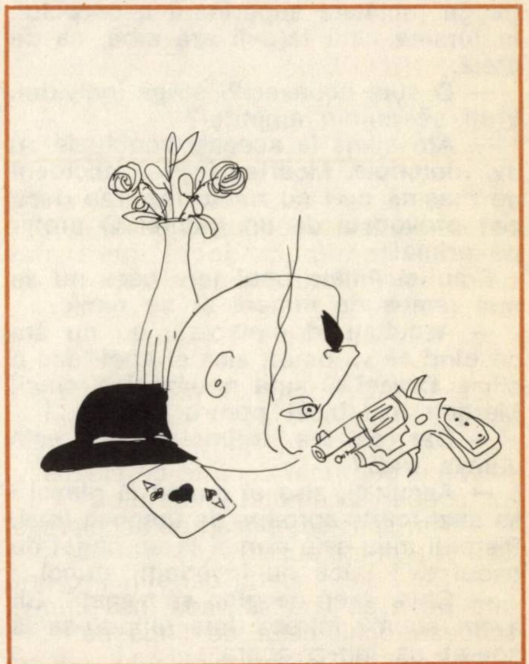
— După ce aţi comis o crimă, nu mai aveţi ce lua în considerare, nu? întrebă fără să-şi audă propriul glas.

— Păi... cam aşa este, zise el îndreptîndu-se. Băiatul ăla îmi făcea greutăţi, aşa că nu mi-a rămas altceva de făcut. Iar poliţaiul ăla a murit cît ai bate din palme... Trebuia apoi să fiu cu băgare de seamă, să mă apăr...

— Bine, dar acum pentru dv. nu mai există practic cale de întoarcere. De mine nu trebuie să vă temeţi, zise ea după o clipă de ezitare. Eu n-am nici un fel de curaj, adăugă încet.

Individul ridică din umeri.

— În veci n-o să fiţi curajoasă. Mie îmi place de voi fetele astea bogate, pentru voi nici banii nu au preţ pentru că aveţi prea mulţi şi îi cheltuiţi fără cap. Toate sînteţi la fel...

— Dar dv., zise ea încet, dv. cum sînteți?

— Nu fiți obraznică, domnișoară! o admonestă el cu glas amenințător. Eu trebuie să asud din greu pentru niște mizerabile de cinci sute de dolari.

— Cinci sute de dolari... mormăi fata neîncrezătoare. Acum ați ucis pentru cinci sute de dolari?

— Exact, zise el scuipînd parcă cuvintele. Bogați trufași ce sînteți! Eu îmi risc capul pentru ceva care pentru voi n-are nici o valoare. Numai că acuma voi sînteți cei care veți plăti contul...

— Plătesc și-acum... Viteza mașinii crescu. Indicatorul arăta o sută treizeci, o sută patruzeci acuma... Cît o să coste? întrebă Tereza.

— Ce cît o să coste? zise el uitîndu-se la kilometraj.

O sută șaptezeci... o sută optzeci...

— Curaj, domnule sergent! strigă Tereza.

— Mergeți mai încet! Nu sînteți totuși o șoferiță chiar atît de bună.

— Nu pot merge mai încet! Eu nu mă pot apăra altfel decît mergînd cu această viteză!

Era aplecată asupra volanului cu întreaga jumătate superioară a corpului. În lumina lunii fața îi era albă, ca de cretă.

— O sută nouăzeci?! strigă individul. Vreți să murim amîndoi?

— Am ajuns la aceeași concluzie cu dv., domnule. Moartea într-un accident de mașină nu-i cu nimic mai rea decît cea provocată de un glonte! O prefer pe prima!

Erau cuvintele unei fete care nu se mai temea de nimeni și de nimic...

— Ascultați, domnișoară, eu nu am de gînd să vă omor, zise el apoi tăcu o clipă. Drace! O sută nouăzeci și cinci! Mergeți mai încet pentru numele...!

— Dar ce s-a întîmplat? Vă este cumva frică?

— Ascultați, zise el șuerat și glasul i se auzi foarte aproape de urechea fetei. Pistolul meu este numai la un deget de capul dv.! Dacă nu încetiniți, atunci...!

— Chiar aveți de gînd să trageți? Cît avem acum? întrebă fata uitîndu-se la aparat ca într-o doară.

— Fiți atentă la șosea! strigă el.

— Uraaa, două sute cinci! strigă fata. Haideți, trageți, vă rog! De ce nu trageți?!

— Dv. nu sînteți obișnuită să mergeți nici cu șaptezeci la oră... tatălui dv. nu i-ar place deloc treaba asta!

Fata rîse zgomotos.

— De-acum o să trebuiască să-mi facă un nou regulament de circulație: nu lua asasini în mașină! zise și rîse atît de tare, încît îi tresăriră umerii. Mintea îi era foarte limpede. În fața ei șoseaua se întindea ca o panglică netedă, și lată, și lungă...

5.

ÎN DEPĂRTARE se zăreau luminile unui orășel.

Chipul fetei de la volan era acum atît de expresiv că individul îi putea citi toate gîndurile. Încet, aproape fără să se observe, el se aplecă spre fată căutînd cu mîna stîngă frîna de mînă.

Luminile orașului veneau tot mai repede în întîmpinarea lor, semn că lui nu-i mai rămăsese mult pînă la sfîrșit! El trase brusc frîna de mînă în spate, pînă la refuz, smulgînd în același timp piciorul drept al fetei de pe pedala de accelerație. Mașina derapă scurt. Fata se trezi împinsă cu putere în centura de siguranță. În același timp îl auzi pe individul de lîngă ea izbindu-se cu putere de portieră.

Pneurile șuerară pe asfalt. În stînga șoselei era o pantă. Fata răsuci volanul brusc și nu avut timp decît să vadă cum individului îi zbură pistolul din mînă.

O nouă răsucire de volan, de data asta în cealaltă parte. Mașina scrîșni din nou. Tereza simți miros de cauciuc ars. Eliberă frîna de mînă și apăsă din nou pe accelerație. Mașina se cabră ca o fiară sălbatică...

Tereza se simți ca și cînd cineva i-ar fi făcut o respirație artificială înviorătoare. Trase aer proaspăt în plămîni, tremura toată, dar ținea strîns volanul mașinii. Respira cu gura întredeschisă, gîtul îi era uscat...

Individul începu să se miște încet și să se îndrepte.

— La dracu'! șueră printre dinți, dacă scap din mașina asta blestemată, te sugrum!

Fata știa că de data aceasta asasinul vorbea serios.

Șoseaua se îngusta, de ambele părți se aflau borne kilometrice de ciment care indicau intrarea pe un pod. O cuprinse dintr-o dată o teamă cumplită și închise disperată ochii: i se păru că nu va reuși să treacă printre cele trei borne! Le vedea din ce în ce mai neclar, ca prin ceață, ca și cînd ar fi fost o iluzie optică. Ținea strîns volanul în mîinile-i înțepenite. Și mașina — parcă simțindu-se scăpată de stăpîn — intră în viteză pe pod!

— Nu mai rezist, gemu fata.

Intrară pe prima străduță luminată din oraș. Ajungînd apoi în centrul orașului, Tereza auzi sirenele de pe mașinile de patrulare ale poliției.

Individul sări din mașină mai înainte ca aceasta să oprească, pomenindu-se exact în lumina puternică a farurilor unei alte mașini. Tereza mai auzi urletul celui sărit din mașina ei, amestecat cu urletul sirenelor mașinilor poliției.

Stinse încet motorul și rămase nemișcată la volan. Nu mai era în stare nici să se miște, capul îi căzu pe volan. Începu să plîngă cu sughițuri...

6.

SE LUMINĂ de ziuă cînd ieșiră pe poarta comisariatului de poliție. În sfîrșit, totul se terminase. Semnă niște procese verbale interminabile în timp ce gangsterul era de-acuma la închisoare...

Erau printre ultimii martori care părăseau sediul poliției. Se îndreptară cu pași repezi spre mașina aflată în parcare, urmărindu-l cu privirea pe omul îmbătrînit care pășea alături de ea.

— Dacă vrei, tată, zise Tereza, mergem cu mașina mea. Pe a ta o să o ducă șoferul acasă...

Nu prea bucuros, tatăl îi spuse șoferului ce avea de făcut, apoi se îndreptă spre mașina sport, intră în ea destul de neîndemînatic și se așeză lîngă fiica sa.

Tereza porni motorul. Ieșiră cu mare

grijă din parcare și o porniră prin orașul care încă mai dormea. Afară, pe șoseaua largă ducînd prin pustiu, vedea din cînd indicatoarele pe care era scrisă cu cifre enorme: 110! Și lîngă ele, jos, mărunt: la oră!

— Cu o viteză medie de șaptezeci kilometri la oră, zise tatăl, ajungem acasă în cincizeci și cinci de minute. Suficient, Tereza, și dacă ai să zorești puțin cu îmbrăcatul, ajungem să le rezolvăm pe toate...

Tereza își privi tatăl apoi se concentră asupra drumului și a mașinii. Și a șoselei care se întindea în fața lor ca o panglică dreaptă.

— Tată, zise Tereza, și tatăl citi în ochii ei ceva ce nu mai văzuse pînă atunci: siguranță, încredere în sine! Tată, eu n-am de ce să mă grăbesc, pentru că nunta nu va avea loc!

Și apăsă în așa fel pe pedala de accelerație, încît indicatorul de kilometraj urcă brusc la o sută zece la oră!!

EDUARD DUMONTE

CINSTEA HOŢILOR

ÎNĂ în ziua aceea în care i-am cerut Barbarei Ann să fie soţia mea, pînă atunci deci, am fost om cinstit. Nu vreau să spun prin asta că Barbara Ann ar fi vinovată de schimbarea mea, dar este cert că pînă la acea dată, salariul meu de angajat al benzinăriei îmi permitea să mă descurc onorabil.

Barbara Ann este cea mai frumoasă şi cea mai de treabă fată pe care am întîlnit-o vreodată. Mîna m-am hotărît să i-o cer pentru că mi-am zis că aşa este mai comod. Locuiam amîndoi la aceeaşi pensiune. Eu lucram în schimbul de noapte, la benzinărie, ea lucra ziua la un birou din oraş. Ne întîlneam cu regularitate în fiecare dimineaţă şi în fiecare seară. Am început să ne salutăm în chip de vechi cunoscuţi, de vechi prieteni, apoi am ieşit de cîteva ori împreună la sfîrşit de săptămînă. Barbara a început să mă aştepte în fiecare dimineaţă cînd mă întorceam de la lucru pentru a lua micul dejun împreună. După aceea ne despărţeam de fiecare dată cu un pupic de „noapte bună".

La benzinărie este de fiecare dată mult de lucru, de aceea mă întorceam seara obosit şi nu am adus niciodată vorba despre căsătorie. Dar, într-o dimineaţă, aflîndu-ne noi doi la o ceaşcă de cafea excelentă, am întrebat-o pe Barbara dacă mă vrea. Şi ea a zis că da! Din clipa acelui „da" am început să mă gîndesc foarte serios de unde să iau banii necesari întreţinerii familiei...

Cu o lună de zile în urmă, benzinăria la care lucram şi lucrez, fusese jefuită. Pe la două şi jumătate din noapte îşi făcu apariţia în biroul din spate un individ. Purta gulerul ridicat, ca gangsterii de la Hollywood, pălăria trasă peste ochii şi o batistă legată peste nas. Se sprijini cu o mînă de tocul uşii, iar cealaltă mînă o ţinea în buzunarul hainei. Mă privea fix.

— Calm, băiatule, şi mîinile sus? În caz contrar...

— Ştiu, ştiu... Apăsaţi numai pe clapa aia şi vedeţi acolo, în spatele bidoanelor cu ulei, pe raftul al doilea din stînga, acolo, într-un plic, sînt banii pentru bancă...

Nu era pentru prima dată cînd benzinăria la care lucrez era atacată, aşa că ştiam ce aveam de făcut. Lucrul acesta se întîmpla de regulă la cîteva luni, totdeauna însă între orele două şi trei dimineaţa.

— Aşa-mi placi, băiatule, zise individul grăbindu-se spre casă. Ai grijă numai să nu faci vreo prostie...

— Da' ce bine v-aţi mascat, i-am zis. Bag mîna în foc că nu v-aş recunoaşte dacă v-aş întîlni vreodată...

— Bine-nţeles, am eu o metodă... Dar

ce-i cu casa asta? Dacă-ţi închipui cumva că mă duci...

— Ce naiba, e încuiată? Îmi pare rău... Răsuciţi cheia spre dreapta şi apăsaţi pe clapa aia...

Tipul făcu întocmai şi casa se deschise. Cu o mînă începu să caute printre bani, pe cealaltă o ţinea mai departe în buzunar.

— Auziţi, dv. chiar aveţi pistol în buzunarul ăla? l-am întrebat.

— Ce-ntrebare mai e şi asta? Bine-nţeles că am pistol, încearcă numai să faci vreo mişcare şi-ai să te convingi.

— Pe dracu, mişcare! l-am liniştit,. Ştiţi, eram şi eu... cum să vă zic... curios... Da' să ştiţi că băiatul care m-a jefuit ultima dată avea un pistol din acelea cum au copiii, iar cel dinaintea lui, acum cîteva luni, nu avea nici un fel de pistol. Ţinea pur şi simplu mîna în buzunar...

— Ei, află că eu am pistol, unul adevărat, zise el şi-l scoase puţin din buzunar ca să-l văd şi eu. Da' unde ziceai că-s banii pentru bancă?

— Pe raftul al doilea, în spatele bidoanelor cu ulei.

Găsi plicul, îl luă, îl puse lîngă ceilalţi bani şi se îndreptă spre uşă.

— Acum o şterg, dar dacă suni cumva la poliţie...

— Nu vreţi să-mi spuneţi şi mie cît aţi luat?

— De ce?

— Păi, trebuie să-i raportez şi eu şefului. Ştiu cîţi bani sînt în plic, dar dacă aţi vrea să fiţi amabil să-i număraţi pe cei luaţi direct din casa de bani.

Individul scoase banii din buzunar şi începu să-i numere.

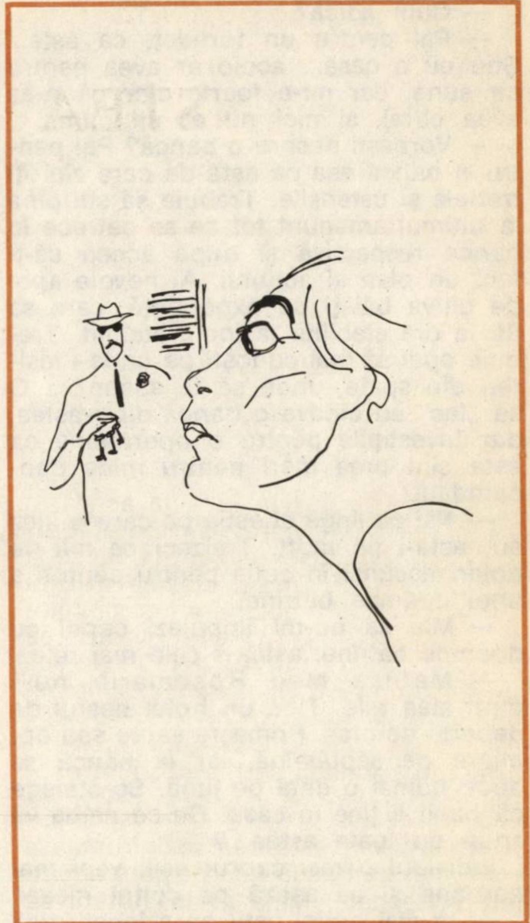
— Şaizeci şi trei de dolari, zise el după ce termină cu mărunţişul. Cam puţin...

— Numai şaizeci şi trei? Trebuie să fie mai mulţi.

Individul îi mai numără o dată.

— Sînt şaptezeci şi trei, am greşit. Dar şi şaptezeci şi trei tot puţini sînt... Acum, gata, plec, dar dacă ai cumva de gînd să telefonezi la poliţie...

— Pentru un atac ca ăsta trebuie să ai nervi de oţel, nu glumă. Nu?

— Trebuie să te poţi baza pe nervii tăi. Dar trebuie să ai şi devlă...

— Devlă? Nu mai spuneţi! Pentru ce ai nevoie de devlă pentru a scoate pistolul din buzunar şi a ţipa la om că „mîinile sus"?!

— Doamne, dumnezeule, ce ţi-i şi cu amatorii ăştia! Păi tu crezi că asta-i totul? Păi, omule, dacă vrei să faci o treabă ca lumea, de specialist, trebuie să ai un stil propriu. **Modus operandi!** Nu-i o treabă chiar atît de simplă cum îţi închipui...

— Mda, s-ar putea să ai dreptate.

— Nu că s-ar putea, am! Acum basta, şi nu suna...

— Păcat, n-am să îndrăznesc pentru atîta...

— Cum adică?

— Păi pentru un furtuleț, ca ăsta... Știu eu o casă... acolo ar avea pentru ce suna, dar mi-e foarte clar că n-aș avea curaj, și nici nu aș ști cum...

— Vorbești despre o bancă? Păi pentru o bancă așa ca asta de care zici îți trebuie și ustensile. Trebuie să știi pînă la ultimul amănunt tot ce se petrece în banca respectivă și după aceea să-ți faci un plan al acțiunii. Ai nevoie apoi de cîțiva băieți cu experiență, care să fie la ora stabilită la locul stabilit. Trebuie apoi să mai cunoști pe unde-i ieșirea din spate, unde să te ascunzi... O să „fac" eu cîndva o bancă dintr-astea, dar investițiile pentru o operațiune ca asta sînt prea mari pentru mine deocamdată.

— Păi pe lîngă chestia pe care o filez eu, asta-i un moft. Treizeci de mii de dolari ascunși în cutia pentru pantofi a unei doamne bătrîne.

— Mie să nu-mi împuiezi capul cu doamne bătrîne, astea-s cele mai rele...

— Mătușa mea Rosemarie nu-i dintr-alea rele. Ține un hotel destul de departe de oraș. Primește șapte sau opt miare pe săptămînă, iar la bancă se duce numai o dată pe lună. Se-nțelege că banii îi ține în casă. De ce naiba vă spun eu toate astea...?

Individul părăsi cadrul ușii, veni mai aproape și se așeză pe colțul mesei.

— Ia stai puțin... știi că a început să mă intereseze?

— N-are nici un sens... v-am spus că eu...

— Tu nu, eu, însă, da...

— Vă gîndiți că am putea... împreună...?

— Fără concluzii pripite, băiețaș, zise el amenințător. Și-n general nu te băga, asta mă enervează la culme. Bun, acum dă-i drumu'! știi măcar ziua cînd mătușa ta duce banii la bancă?

— Clar ca bună ziua: în prima marți din fiecare lună.

— Hotelul i-l cunoști bine?

— Cum îmi cunosc buzunarele.

— Poate, dar bagă de seamă că am zis „poate"... am putea colabora.

— Excelent, am strigat plin de entuziasm. Cu un as în materie ca dv. n-are să-mi fie frică. Pot dispărea în fiecare noapte în jur de două, iar pe la patru cînd a să mă întorc la benzinărie n-o să știe nimeni unde am fost. Un alibi perfect, nu găsiți?

— Cea mai bună dovadă de gîndire naivă, de amator, zise el mîndru. Da'-i o prostie ce spui, omule! Se poate întîmpla ca exact în noaptea cînd lipsești să pice cineva. Dacă o să mă hotărăsc, o voi face singur, n-am de gînd să mă potcovesc cu un țîngău care...

— Bine, dar eu? Doar a fost ideea mea, nu?

— Pe scurt, nu mergi nicăieri cu mine. Iar pentru că ai ieșit cu ideea, îți vei primi partea. Acum dă-i drumu'! Unde stă mătușa ta?

— În afară de oraș... la vreo zece kilometri de șosea. Dar n-o să fie chiar atît de simplu, Eu vă vînd totul, după aceea nu mai aveți nevoie de mine și mă lăsați baltă...

— Care va să zică, n-ai încredere în mine! Atunci cum crezi că am putea colabora, dacă tu nu ai încredere în mine?!

— Dar cine a zis ceva de colaborare? A fost ideea mea și într-o bună zi am s-o realizez singur...

— N-aș prea crede, doar singur ai recunoscut... Tu ai nevoie de un băiat de treabă, așa ca mine...

— Da, dar după ce vă spun unde stă mătușa mea, ce și cum, o să dispăreți cu banii și eu rămîn cu buza umflată...

— Uite, vezi, de asta nu-mi place mie să am de-a face cu amatorii, zise el cu glas plin de amărăciune. Ce dracu', n-ai auzit pînă acum de cinstea hoților? Păi dacă facem amîndoi treaba asta, eu mă duc, fac ce trebuie făcut, și mă întorc să-ți dau partea care ți se cuvine.

— Se poate, dar se poate și să nu! Iar eu nu sînt hoț! Încă nu! Nu, e clar, noi doi nu ne înțelegem, am ținut-o eu în continuare pe-a mea. Eu n-am încredere în dumneata, dumneata nu ai încredere în mine... Cel mai bine ar fi să uităm totul.. să...

— Să ce...?!

— Să-mi dați acuma partea mea, un fel de arvună...

— Ce arvună?! Tu ai înnebunit, omule? urlă el ca apucat. Nu cumva îţi închipui că eu fac toate astea de amorul artei...

— Nu, nu... Aveţi dreptate, Şi-mi pare rău că am început. Pur şi simplu nu vă pot spune... Şi-apoi, de banii mătuşii am nevoie eu, de ce v-aş lăsa să...

Individul se ridică de pe marginea mesei şi începu să se plimbe de colo-colo. Mă măsura cu o privire rea.

— Ziceai că banii ăştia îţi trebuiesc, da?

— Da, pentru că vreau să mă căsătoresc...

— Atunci ascultă-mă bine! Tu n-ai s-o poţi prăda pe mătuşa ta pentru că n-ai nici nervi, nici experienţă pentru aşa ceva. Şi nici eu n-o pot prăda pentru că nu ştiu cine-i, ce şi cum... Dar am o idee. Ce-ar fi să-mi vinzi informaţia despre mătuşa ta?

— Să ţi-o vînd?

— Da, să o vinzi, îmi spui tot ce ştii despre casa mătuşii, iar drept recompensă vei primi şi tu nişte bani. Se-nţelege însă că numai după ce voi verifica dacă datele sînt reale. Eşti de acord? începem. Nu, am să continui tot ca pînă acum, luînd tot riscul asupra mea. Şi dacă-i adevărat că acolo există banii de care zici, atunci îţi garantez partea ce ţi se cuvine şi pe care ţi-o voi plăti pe lîngă arvuna primită pentru informaţie. Batem palma?

— Păi... am făcut eu nehotărît.

— Îmi pare rău, se scuză el, asta-i deabia a patra benzinărie în noaptea asta... Încă n-am apucat să sortez banii...

Şi zicînd acestea, luă cîteva plicuri groase, asemănătoare celui pe care-l luse de după bidoanele de ulei, şi începu să numere banii. Numără vreo cinci sute de dolari.

— Asta-i tot ce am. Ce spui, cădem de acord? Nu uita că o idee, nepusă în practică, nu valorează nici cît o ceapă degerată...

Văzînd banii aranjaţi frumos în faţa mea, m-am decis. I-am descris drumul pînă la hotelul mătuşii, iar el şi-a făcut un plan. După ce a aflat tot ce-i era de trebuinţă, a dat să plece.

— Bine, dar cu banii pe care i-aţi luat de la benzinăria mea cum rămîne? l-am întrebat.

— Da, da, am şi uitat. De-acum încolo o să-mi fie greu să mai fur de aici, ce naiba, sîntem parteneri acum. Cinstea hoţilor, ce mama dracului! Scoase banii şi plicul şi îi puse lîngă casa de bani. Acum la revedere, amice, la sfîrşitul săptămînii viitoare trec să te văd iar şi să-ţi spun cum a mers treaba...

DIN PĂCATE, la sfîrşitul săptămînii nu l-am putut vedea. Şi nici mai tîrziu nu l-am mai văzut.

Cei cinci sute de dolari i-am folosit împreună cu Barbara Ann pentru călătoria de nuntă şi încă ne-au mai rămas...

Prietenului meu uitasem însă să-i spun un lucru, şi anume că soţul mătuşii mele Rosemarie lucrează în poliţie, aşa că mătuşa se cunoaşte cu toţi poliţiştii din regiune. Cu toţii sînt muşterii ei. Şi tocmai acolo şi-a găsit el să se ducă...

PENTRU MINE lucrurile au rămas toate ca mai înainte: lucrez în continuare la aceeaşi benzinărie, cu acelaşi salariu. Barbara Ann însă a trebuit să renunţe la serviciu... Ştiţi, aşteptăm un copil...

— Scuzaţi-mă, vă rog, o clipă. A venit cineva, care, după cum arată...

— Calm, băiatule, şi mîinile sus! În caz contrar...

— Ştiu, ştiu... Apăsaţi numai pe clapa aia şi vedeţi acolo, în spatele bidoanelor pentru ulei, pe raftul al doilea din stînga. Într-un plic, sînt banii pentru bancă...

EDWARD D. HOCH

CONTURILE VECHI TREBUIE LICHIDATE

ERA miezul nopții. Ploua. Străzile erau liniștite și goale...

Din locul în care se afla Tragger nu se auzea nimic în afara zgomotului unui camion și al apei sărite în lături cînd roțile acestuia treceau printr-o baltă.

Tragger auzi zgomotul camionului cu zece secunde mai înainte ca Manson să-l semnalizeze cu farurile mașinii. Văzu apoi și mașina lui Jackie Fritz trecînd prin intersecție și oprindu-se.

Șoferul camionului apăsa brusc pe frîne pentru a evita accidentul, dar în clipa aceea Tragger și sărise pe scară. Mîna în care ținea pistolul o vîrî prin gemulețul deschis și îndreptă țeava spre tîmpla șoferului.

— Oprește și treci lîngă mine! Preiau eu volanul!

— Cristoase, ce... începu șoferul, dar nu apucă să și sfîrșească întrucît Tragger îl lovi cu mînerul pistolului.

— N-o să ți se întîmple nimic, îi zise Tragger, dacă o să fii cuminte...

Jackie Fritz sări la cealaltă ușă a camionului și îl trase pe șofer afară din cabină. N-a durat mai mult de 30 de secunde, totul fiind jucat ca la carte.

Tragger coti camionul pe o stradă la stînga fără a se uita în oglinda retrovizoare. Mai mult ca sigur că Jackie l-a dus cu mașina lui pe șoferul camionului, undeva nu departe unde l-a aruncat, văzîndu-și apoi de drum...

Tragger viră apoi la dreapta, merse cîteva sute de metri și opri în fața unui depozit. Claxonă scurt de trei ori. Poarta se deschise cu efort și Mike Fritz, fratele lui Jackie, îi făcu lui Tragger semn să intre. Tragger înaintă cîțiva metri, dar simți capacul camionului proptindu-se în partea de sus a porții depozitului. Opri.

— La dracu'! Poarta nu-i destul de înaltă, constată Fritz.

— Cît lipsește? întrebă Tragger din cabină.

— Doi, poate trei centimetri...

— Dați drumul la ceva aer din cauciucuri. O să fie suficient, zise Tragger aplecîndu-se peste geamul camionului.

Mike se grăbi să facă întocmai și după cîteva minute mașina se afla în depozit.

— Sticle cu „Whisky-Bourbon" adevărat! zise Tragger pe nerăsuflate. În valoare de 75.000 dolari!

— Faină treabă! zise Mike. Și-acum descărcarea! Rapid! Camionul trebuie să dispară!

Veni și Manson să ajute, iar ceva mai tîrziu și Jackie Fritz cu băieții lui.

— Ce-ai făcut cu șoferul? îl întrebă

Mike pe fratele lui.

— I-am ars una în cap și l-am aruncat sub un pod de fier. O oră o să doarmă ne-ntors, poate și mai mult.

Chestia asta nu-i plăcu lui Tragger.

— Tu, tinere, o să omori de-adevăratelea pe cineva într-o bună zi! zise el.

Jackie Fritz ridică din umerii săi înguști. Era mai tînăr decît fratele lui și cîteodată arăta ca o fată.

— Nu l-am lovit mai tare decît l-ai lovit tu cu mînerul pistolului, zise el.

Fratele lui, Mike, mai bătrîn cu zece ani decît Jackie și mai greu cu zece kilograme, strigă enervat:

— Lăsați dracului cearta; mai bine descărcați și restul ăla de whisky! N-avem întreaga noapte la dispoziție!

Manson scoase camionul din depozit, cu gînd să-l lase undeva pe vreo stradă, nu prea departe însă de depozit. Nu putea să riște să fie prins la volanul unui camion furat! După ce Manson plecă, Tragger se duse să închidă poarta. Observă o urmă adîncă și zgîrieturi pe partea superioară a porții. Nu spuse însă nimic, nici fraților Fritz, nici celorlalți.

— Ascundeți scîndurile, porunci Mike. Va trebui să le ducem de aici în cîteva zile...

Tragger se așeză la masă și își aprinse o țigară.

— Cum e cu partea mea, Mike?

— N-avea grijă, o să-ți primești partea...

— Dar eu o vreau în noaptea asta, zise Tragger.

— Nu mai trăncăni atîta!

— Cinci mii! Astă-noapte! Ți-au plătit o arvună de douăzeci la sută, știu sigur!

— Ce dracu, doar poți aștepta cîteva zile! Ca toți ceilalți!

Se vedea clar că lui Manson îi era teamă.

— Numai că eu nu vreau să aștept! se strîmbă Tragger. Și-n plus, vreau să dispar în noaptea asta!

Manson se întoarse, spuse că parcase camionul pe o stradă din apropiere și începu să joace cărți cu Jackie și cu ceilalți băieți. Așteptau cu toții același lucru: banii. Dar numai Tragger știa că nu vor primi încă nici un sfanț.

— Ascultă, Mike, tu știi bine că fără mine lovitura asta n-ar fi avut loc!

Mike Fritz își trecu mîna prin păr, își șterse fruntea, apoi zise:

— Bine-nțeles că știu, doar nimeni nu zice altfel.

— Atunci dă-mi banii!

— N-ar fi **fair** față de ceilalți, răspunse Mike.

Tragger îl prinse de cot și-l duse în spatele depozitului, într-un loc unde nici Jackie, nici Manson, nici ceilalți nu-i puteau vedea ce fac. Nici auzi ce vorbesc.

— Cît ai luat, Mike? Zece mii?

Mike nu răspunse, dar Tragger știa că acesta era răspunsul pe care trebuia să i-l dea.

— Bine, camarade, continuă Tragger. Luăm fiecare cîte cinci mii și o ștergem pînă nu pică curcanii pe capul nostru...

— Ce? Poliția? zise Mike, și privirea lui deveni dintr-odată disperată.

— Ascultă, Mike, dacă polițaii ăia ar avea numai o brumă de minte, atunci n-o să le scape faptul că din cauciucurile camionului s-a dat drumul la aer... Și vor băga de seamă și urmele de vopsea roșie luată de pe poartă... Știi, pe tabla mașinii. Vor căuta prin împrejurimi o poartă vopsită în roșu, de înălțimea camionului...

— Omule, tu trebuia să te faci detectiv, zise Mike fără să schițeze un zîmbet măcar. Ce-am să spun cînd va pica poliția? întrebă el, trecîndu-și mîna dreaptă peste fața lui Tragger. Mike uitase că Tragger fusese boxer profesionist vreme de opt ani încheiați...

Tragger îi aplică două directe de dreapta cu iuțeala fulgerului, atît de puternice, încît Mike ameți dintr-o dată. Îl trase apoi binișor într-un colț întunecat și-l buzunări.

Luă cele zece mii de dolari, pentru că trebuie să vă spun că Tragger nu cunoștea principiul acela despre „cinstea hoților"...

2.

În ziua aceea în care fusese sunat din New York, Tragger tocmai avea o aniversare: exact în urmă cu cinci ani cumpărase o stație de benzină, nu prea mare, la Little Fallon, cu care desfășura o activitate prosperă.

Tragger așeză la locul lor cîteva bidoane cu ulei apoi intră în birou. Băiatul pistruiat, care îl ajuta în fiecare sîmbătă la spălatul mașinilor, ținea în mîna lui murdară receptorul telefonului. I-l întinse.

— Da, Tragger la aparat...

— Salut, Tragger. Aici e Manson, mă mai ții minte?

Tragger simți cum îl trec fiori pe șira spinării, dar se regăsi repede.

— Cred că ați greșit numărul!

— Pe dracu' am greșit numărul! Ascultă, Tragger, sun tocmai de la New York și n-am timp de bancuri. Mike Fritz știe unde te-ai stabilit, o să trimită pe cineva să rezolvați conturile alea vechi...

De fapt, Dave Tragger nu era chiar atît de surprins. Se aștepta la una ca asta de cinci ani, mai bine zis din noaptea în care poliția a tăbărît asupra depozitului și cînd, în schimbul de focuri care a avut loc, a fost ucis fratele lui Mike. Mai mult ca sigur că Mike n-ar fi intreprins nimic din pricina celor zece mii de dolari, moartea fratelui său trebuia însă răzbunată cumva...

— V-a dat greșit legătura, eu n-am fost în viața mea la New York! zise Tragger.

— Idiotule, nici măcar nu ți-a trecut prin cap să-ți schimbi numele?! Ce așteptai, să te găsească Mike?!

Da, se poate ca tocmai asta să fi fost. S-ar putea ca în tot acest timp Tragger să nu fi dorit altceva decît să fie găsit de Mike sau de oamenii lui.

— Îmi pare rău, zise, dar v-a dat greșit legătura... Și zicînd aceasta puse receptorul în furcă. Se sprijini de perete și închise ochii.

Cîți ani să fi trecut de atunci? Da, da, sînt zece ani buni de cînd Tragger sărise pentru ultima dată pe scara unui camion pentru a fura whisky, sau parfum, sau altceva...

Se duse în spălătorie și se privi în oglindă. Nu se schimbase mai deloc la față; o să-l recunoască imediat... Căci vor veni negreșit băieții lui Mike... După atîta amar de ani...

Își spălă mîinile de ulei și hotărî să se ducă mai devreme acasă.

Carol, soția lui, era la bucătărie, își hrănea puștiul.

— Nu vii prea devreme astăzi? S-a întîmplat ceva? Ce este, Dave?

— Nu, nimic...

Era blondă, era tînără și frumoasă și nu auzise nici o vorbuliță despre lucrurile cu care se îndeletnicise Dave pînă a se lua. De cînd se mutase de la New York, Dave devenise un cu totul alt om... Vechiul Tragger nu mai exista...

— Nu cumva ești bolnav, Dave?

— Da' de unde... Pur și simplu am vrut să vin mai devreme acasă, băiatul acela mă poate înlocui foarte bine...

Carol așeză pruncul pe pat și se întoarse la Tragger. Ea nu era nici cea mai deșteaptă femeie pe care Dave o cunoscuse, nici cea mai frumoasă, dar devenise pentru el un fel de simbol al noii lui vieți... Aveau aici prieteni buni și duceau o viață tihnită, liniștită. Nu le mergea rău deloc... Tragger mai și repara din cînd în cînd camioane defecte, e drept că nu-l prea amuza, dar era și asta ceva... Majoritatea duminicilor se ducea la biserică... Da, da, ați citit bine, Dave Tragger se ducea la biserică!

— Te roade ceva, Dave... Sînt cam de multișor soția ta și te cunosc...

— Nu-i nimic, zău că nu-i... Atît doar că m-a sunat un fost camarad, pe care l-am cunoscut cu ani în urmă. La New York. Zicea că un prieten de-al lui vine să-mi facă o vizită...

— Vreun necaz?

— Nici vorbă... Își aprinse o țigară și abia atunci băgă de seamă că degetele îi tremurau. De fapt, știi...

— Vreo femeie?

— Aș... E vorba despre un bărbat care vine să-mi facă o vizită de afaceri.

Mai tîrziu, după ce serviră masa, Tragger se duse în garaj și închise într-un dulap sumedenie de lucruri. La urmă luă un pistol învelit într-o hîrtie îmbibată cu ulei. De ani de zile nu mai pusese mîna pe el, dar își dădu repede seama că era în perfectă stare de funcționare. În casă, în timp ce Carol vedea de copil, Tragger puse pistolul în buzunarul hainei cu care urma să se îmbrace a doua zi. Timp de cinci zile nu s-a întîmplat nimic. Tragger purta me-

reu pistolul asupra sa, fie în buzunarul hainei, fie în cel al pantalonilor.

În ziua a cincea tocmai oprise un camion pentru a-i fi schimbat uleiul. Aparţinea unei firme de mobilă. Despre Tragger se dusese vestea că se pricepe de minune la camioane, de aceea era căutat de mulţi şoferi care preferau să vină la el, decît să se ducă la vreun atelier de reparaţii...

Tragger examină maşina în timp ce şoferul se duse la automatul pentru Coca-Cola. La un moment dat, camionul se puse, din senin, în mişcare.

— Frînele! strigă şoferul înnebunit de spaimă.

Tragger aruncă bidonul cu ulei, sări ca fulgerul pe scara maşinii, deschise geamul şi trase puternic de frîna de mînă.

— Fir-ar să fie... Mai-mai să..., zise şoferul.

— Altă dată să fiţi mai atent cu frînele. Dacă ar fi fost cineva pe stradă să vezi ce carambol ar fi ieşit...

După ce camionul plecă, Tragger se întoarse în birou. Auzi deodată, din spatele lui, un glas:

— Asta zic şi eu săritură pe scara maşinii! Ca-n vremurile bune, nu crezi?

Tragger prinse pistolul în mînă. Se întoarse. Îl recunoscu pe Manson ascuns după o pompă de benzină.

— Ştii, o surpriză ca asta te-ar fi putut costa viaţa, zise Tragger întrucîtva uşurat.

— Credeam c-ai să te bucuri că mă vezi, zise Manson, şi intră în birou după Dave. Am venit să-ţi dau o mînă de ajutor.

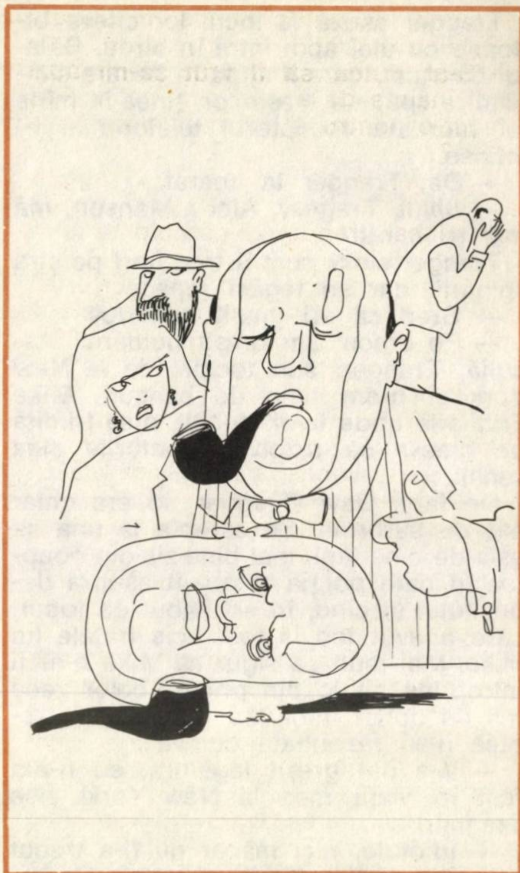
— Ce fel? întrebă Tragger.

— Tragger, doar îţi sînt prieten! Poţi avea încredere în mine!

Tragger se aşeză pe un scaun sprijinindu-şi un picior pe sertarul deschis al biroului.

— Cum aş putea să mă conving de treaba asta? Tu crezi cumva ceea ce crede şi Mike... că am întins-o cu pachetul cu bani... că v-am pus poliţia pe cap... că sînt vinovat de moartea lui Jackie...

— Prostii, toate astea-s prostii! Jackie este singurul vinovat de moartea

lui... cine l-a pus să scoată „pocnitoarea". Doar ştia că poliţiei nu-i plac treburile astea...

— Mike e tot la mititica?

— Mai are vreo doi anişori. Eu am ieşit acum cîteva luni. Mi-au dat drumul pentru comportare bună, pe cauţiune...

— De unde a aflat Mike de mine?

— Cineva care a trecut pe aici te-a recunoscut şi i-a spus. Ştii că Mike a pus o primă pe capul tău? Atunci cînd s-a întîmplat cu Jackie...

— Mda... Şi te pomeneşti că tu ai venit ca să mă aperi...

— Noi doi ne-am înţeles bine întotdeauna, Tragger, zise Manson trăgîndu-şi scaunul mai către biroul lui Dave.

— Se poate ca ăsta să fie motivul pentru care Mike te-a trimis tocmai pe tine...

— Crezi că altfel te-aş fi sunat? Te-aş fi avertizat?!

— S-ar putea să fi vrut să-mi auzi glasul înainte de a veni pînă aici... Sau ai făcut-o pentru a fi primit în chip de prieten?

— Am venit ca să te ajut, Tragger. Mai mult chiar decît să te ajut. Am un plan colosal, trebuie să participi şi tu la realizarea lui.

— Eu am terminat-o cu furturile, Manson. Sînt om însurat, am nevastă şi copil...

— Dar nu-i vorba de furt din camioane, e ceva ce-am învăţat la mititica. E vorba de curăţătoriile chimice. O să avem grijă de ele, pentru asta o să primim partea noastră frumuşică, să zicem asigurarea împotriva focului. Cu proprietarii curăţătoriilor care nu vor să plătească procedăm astfel: le trimitem la curăţat haine vechi sub ale căror tivuri punem substanţe inflamabile. Căldura care se degajă în timpul curăţatului aprinde inflamabilul şi cu asta pălălaia-i gata!! Vor arde multe haine şi gata paguba...

— Aici nu-s prea multe curăţătorii.

— Nu? Atunci la Los Angeles sau la Las Vegas. Ce părere ai?

— Nu mă interesează şi nu-i de mine treaba asta, zise Tragger. Ascultă, Manson, trebuie mai întîi să mă conving că nu ai armă.

— Ce? Bine, poftim, convinge-te! Ce crezi tu, îţi închipui că am chef să dau de dracu' pentru port de... „pocnitoare"?

Tragger îl căută repede prin buzunare, dar nu găsi nimic.

— E-n regulă, cel puţin deocamdată, zise.

— Spune-mi,Tragger, ce dracu', domnule, am omorît eu pe cineva? Mike ar fi putut să-mi ofere un milion şi tot n-aş fi venit aici pentru a-ţi trage una-n ţeastă... Ar fi trebuit să ştii asta; măcar atît m-ai fi putut cunoaşte, ce dracu'...

Chestiile astea Tragger le ştia. Nu, pericolul nu putea veni din partea lui Manson, cu toate acestea Dave continua să umble cu pistolul asupra lui.

— E-n ordine, zise, treburile astea nu mă interesează, nu-s de mine.

— Dar de ce vrei tu să rămîi aici? Numai pentru ca Mike să te afle şi oamenii lui să te trimită pe lumea aialaltă?

— O să fiu foarte atent...

Manson se ridică de pe scaun.

— Rămîn aici cîteva zile, mi-am închiriat o cameră în oraş. Am să mai trec să te vizitez...

— Bun, s-a făcut...

Dave îl privi mai atent pe insul din faţa lui şi îşi zise că n-ar trebui să se încreadă în el. Dar nici să se teamă...

3.

CAROL îl întîmpină cu o sărutare, aşa cum făcea de fiecare dată cînd cheltuia mai mulţi bani. Îi povesti lucruri obişnuite, îi zise ceva şi despre copil, despre ce anume cumpărase, ce sandale grozave a găsit ea din pură întîmplare...

Tragger o asculta doar cu o ureche.

— De ce eşti astăzi atît de tăcut? îl întrebă pe nepusă-masă.

— Mă gîndesc şi eu...

— Te gîndeşti la omul despre care spuneai că o să-ţi facă o vizită?

— Da, la el...

— Eu nu te pot ajuta cu nimic?

— Tu m-ai putea cel mult înţelege... Ştii, să mă înţelegi... dacă o să se întîmple ceva...

Tragger tocmai voia să se culce cînd auzi telefonul. Manson. El suna, enervat şi abia respirînd...

— E-aici, Tragger! L-am văzut la hotel! El este!

Tragger simţi că-l trec fiori reci pe şira spinării.

— Bine, bine... spuse foarte calm.

— Am să trec mîine pe la staţia de benzină. Tu să fii cu băgare de seamă, Tragger!

— O să fiu, o să fiu...

Întorcîndu-se în dormitor, Carol îl întrebă:

— Cine te-a sunat la ora asta?

— Un tip...

— Cel care trebuie să vină?

— Da, s-ar putea spune şi aşa, răspunse el stingînd lumina şi întinzîndu-se pe pat.

— Mi-e frică, Dave... Eu te știu altfel...

— O să treacă, nu-ți face griji...

A doua zi își puse pistolul în buzunarul pantalonilor. Manson trecu pe la benzinărie, Tragger urmărindu-l tot timpul și ținînd mîna dreaptă în buzunar.

— Cum merg treburile, Tragger?

— Bine, dar unde ți-e prietenul?

— A plecat înaintea mea...

— Ascunde-te, zise Tragger trecîndu-și privirea peste haina lui Manson.

— Uită-te, Tragger, n-am nici o armă! zise Manson desfăcîndu-și haina. Poate o să te convingi odată și odată că poți avea încredere în mine!

— Ascunde-te! îi porunci Tragger.

Dave își văzu mai departe de lucrul lui. Făcu plinul la cîteva mașini, le examină etc. Pe scurt, făcea munca lui de fiecare zi. Veni și băiatul care-l ajuta la spălatul mașinilor. Apoi, pe la orele unsprezece, veniră deodată trei clienți... Unul dintre ei era corpolent, un tip puternic. Coborî din mașină. Tragger tocmai termină treaba la doi dintre clienți în momentul cînd tipul cel voinic ieși din spălătorie. Deodată auzi vocea lui Manson strigîndu-l:

— Cel din spatele tău, Tragger! Ăla-i!

Tragger se întoarse cu iuțeala fulgerului și-l văzu pe insul acela corpolent care tocmai venea spre el. Acesta avea mîna dreaptă în buzunarul hainei. Tragger ținea pistolul în mînă... Se auziră două împușcături... Un glonte îl lovi în piept, celălalt în abdomen.

Tragger observă fața mirată a celui împușcat, care se prăbuși la pămînt... Din mîna dreaptă a celui împușcat căzură bonurile pentru benzină... În clipa aceea Tragger înțelese totul...

Îl mai văzu pe Manson dispărînd printre oamenii care începură să se agite. Nu mai avu timp să tragă după el. Oricum, îi era foarte clar că pierduse partida.

Cu cît l-o fi plătit Mike Fritz pe Manson?

4.

— VREȚI să ne povestiți? îl întrebă funcționarul de la poliție.

— Acum nu...

— Omul acela era directorul adjunct al unei fabrici de încălțăminte. Dacă moare veți fi învinuit de crimă...

— Știu, știu...

— De ce ați tras asupra lui?

— E-o poveste lungă... Credeam că este altcineva...

În momentul acela Tragger își aminti de Carol și de copil.

— Mai bine zis, credeam că eu sînt altul...

HENRY SLESAR

O BELEA, DOUĂ BELELE

1.

Ă REUȘEȘTI să atragi atenția asupra ta pe o stradă din Montparnase, să-i determini pe îndrăgostiți, sau pe bețivi, sau pe distrații ăia de artiști a întoarce capul după tine, uite asta reprezintă o performanță cu adevărat unică, un adevărat eveniment. Ei bine, un astfel de număr reușise Owen Layton cu ajutorul îmbrăcămintei lui boțite din tweed, al mustății lui cănite și pătate și al bastonului care-l ajuta să-și plimbe piciorul pansat pe trotuarele Parisului. Și încă ceva a mai contribuit la atingerea acestei performanțe: veselia lui, chipul lui și comportarea lui, care, așa cum era, cu baston și cu piciorul în ghips, nu-l prea prindeau...

Manevră cu abilitate bastonul, apoi luă loc pe un scaun la restaurantul „La Patrick". Într-o clipită își făcu apariția lîngă el un chelner. Zîmbind, ca și cînd ar fi vrut ca zîmbetul să fie scuza pentru franțuzeasca lui nu cea mai izbutită, Owen comandă un pernod și întrebă de fratele său „monsieur Gerald". Chelnerul ridică din umeri.

— N-are importanță, rîse Owen, o să pice dintr-o clipă într-alta.

Robin Gerald Layton apăru într-adevăr foarte repede, aducînd cu el și motivarea întîrzierii: o femeie tînără și brunetă, cu ochi negri, cu coadă elegantă de cal și cu buze țuguiate. Văzîndu-l pe fratele său, Robin o bătu frumușel pe spate trimițînd-o la ale ei. După aceea se așeză la masa lui Owen.

— Salut, zise el vesel întinzîndu-i mîinile amîndouă. Ce mai faci? Cînd ai venit? Aștepți demult?

Owen rîse și el străduindu-se să-și elibereze mîinile din strînsoarea degetelor lui groase.

— Încetișor, chicoti el, altfel va trebui să-mi pun și mîna-n ghips...

Abia atunci băgă Robin de seamă că Owen avea un picior bandajat și îi aruncă în grabă cîteva vorbe de compasiune. Owen se mulțumi să ridice din umeri și să nu-i explice nimic.

— Arată-mi-te să te văd, zise Owen. E mai mult de-un an de cînd nu ne-am văzut. Arăți mult mai franțuz decît înainte...

Îl prinse pe Robin de umeri și se uită la fața lui tînără, cu mustață. Robin Gerald (nu folosea prenumele Layton) era cu șase ani mai tînăr, dar cei cinci ani petrecuți în străinătate au adîncit și mai mult această diferență.

— Tu arăți cu totul altfel, zise Robin. Ca un castor... Mustața asta...

— Da, arată groaznic... O s-o tund așa cum o ai tu. Ia-l, zise Owen și-i întinse paharul lui. Bea-l tu în locul meu, mie nu-mi face bine la picior.

— La picior?

— Gută, zise Owen deprimat. Ţi-aminteşti, ţi-am scris doar acum cîteva luni. M-a apucat tocmai înainte de a porni pe apă. Aproape s-o-ncurc din cauza bucătăriei franţuzeşti. De atunci mă îmbarc numai pe vase englezeşti...

— Boala oamenilor bogaţi, rîse Robin.

— Termină cu rîsul, zise Owen gînditor. Poate te gîndeşti puţin de unde îţi pică banii...

Robin se află în vădită încurcătură. Singura lui sursă de venit provenea din cecurile americane exprese, care purtau numele lui Owen. Acesta îl trimisese la Paris pentru a desena şi uneori, cînd nu era acaparat de vin şi de femei, Robin chiar desena. În ceea ce-l priveşte pe Owen, el venise la Paris cu probleme de afaceri ale unei firme de exportat vinuri şi care aparţinea soţiei lui.

— Ce mai face Harrieta? întrebă Robin. Tot aşa?

— Da, a rămas aceeaşi Harrietă îngrozitoare pe care o ştii. Unele femei se mulţumesc să ştie că moştenirea lor se află în mîna unui om de încredere. Harrieta nu, ea nu!

— Bine, dar cumva trebuie că s-a schimbat şi ea, zise Robin. Uite, mustăţile astea ale tale, de pildă. Dacă ţi-a dat ea voie să ţi le laşi atîta, înseamnă că ea nu mai este Harrieta pe care o ţin eu minte.

Owen zîmbi căzut pe gînduri şi ridică paharul.

— Nu, zise el, nu-i aceeaşi. Şi tocmai de aceea mi-am lăsat mustaţa să-mi crească... Şi tocmai de aceea mă aflu azi aici...

— De ce te afli aici? nu prea înţeleg...

— O să afli tu, spuse Owen, pentru că tu ai să mă ajuţi.

— La ce să te ajut?

— Ai să mă ajuţi s-o omor pe Harrieta, zise Robin, apoi luă paharul cu pernod al fratelui şi-l bău plescăind din buze. După aceea trase o gură de aer reconfortant de Paris...

2.

DE LA ultima vizită a lui Owen, Robin se mutase la hotelul „Raspail". Din atelierul lui imens se vedea locul de întîlnire a străzii Montparnase cu bulevardul Raspail. Desigur că pentru Robin asta era o privelişte care-l inspira, întrucît acolo era locul de promenadă al tuturor frumuseţilor Parisului. În ce priveşte munca propriu-zisă a lui Robin, rezultatele nu erau prea strălucite. Atelierul îi era plin cu tablouri, majoritatea în culori deteriorate.

Intrînd în atelier, Owen făcu ceva care-i tăie respiraţia lui Robin: aruncă bastonul pe podea şi se îndreptă cu paşi absolut normali spre şezlong.

— Ai grijă, piciorul! strigă Robin. Ce faci cu el?

Owen rîse şi se întinse liniştit în şezlong.

— Guta asta, zise, este piatra unghiulară a planului meu, băiete. La început ea a existat cu adevărat, la primele crize a fost un infern şi nimic altceva. Am îndreptat însă situaţia graţie unui regim foarte strict. Fapt este că despre boala mea, despre guta mea adică, există însemnările doctorilor. Şi asta este foarte important pentru planul meu...

Robin se aşeză pe un scaun de nuiele. Chipul lui era al unui om cît se poate de încurcat.

— Nu te-am văzut niciodată aşa, Owen. Şi nu te înţeleg. Bastonul, mustaţa, vorbele astea prosteşti despre uciderea Harrietei.

— Nu-s cîtuşi de puţin prosteşti. E-un plan foarte raţional, iar tu mă vei ajuta să-l duc la bun sfîrşit. Asta numai în cazul în care-ţi place viaţa pe care o duci aici...

— Să-mi placă? Bine-nţeles că-mi place...

— Ar fi păcat să pierzi totul, nu? Eh, ce nu face omul pentru artă... Şi pentru toate pariziencele astea minunate...

— A intervenit ceva între tine şi Harrieta?

Owen îşi aprinse o ţigară.

— Nimic neaşteptat, răspunse Owen. Totul s-a dezvoltat cu timpul, urmare firească a anilor trecuţi. Ştii că sînt mai

tînăr decît Harrieta, cred că această diferență de vîrstă a fost hotărîtoare. După zece ani diferența asta nu mai pare atît de mare. Harrieta afirmă însă că există bărbați și mai tineri decît mine...

Robin se ridică și se duse spre geam.

— Că mă bagi în belele, asta ai venit tu să-mi spui?

— Nici vorbă, spuse Owen. Pe cît îmi va permite contul îți vei dezvolta mai departe „talentul". Întrebarea este însă cît îmi va mai permite el...

— Și de aia vrei s-o omori?

— Da, dar fii cu multă precauție, băiete. Cu grijă maximă pentru pericolele pe care le conține planul. Nu m-aș fi gîndit niciodată la așa ceva dacă nu mi-ar fi trecut prin cap planul acela. Ei vezi, uneori și o criză de gută poate avea părțile ei bune. O lună de zile am zăcut ca ultimul muritor, în timp ce Harrieta se deda la felurite plăceri, nu tocmai de casă. Și asta datorită pasiunii ei pentru orele de dans. Dacă ai fi văzut-o făcînd figurile alea cărora ea le zice **twist**... Dar, în toată această lună am avut suficient timp de gîndire. Și am găsit ceva colosal.

— Ce, mă rog, ai găsit colosal?

— Voi folosi marele paradox al călătoriei pe mare.

— Călătorie?

— Bine-înțeles. Tu doar mă știi, Robin, știi că sînt un mare iubitor de călătorii pe mare. Drumul pe mare are pentru mine o influență binefăcătoare. Un leac pentru toate bolile mele. Numai că drumul cu vaporul durează cinci zile iar cu avionul doar cîteva ore.

— Bine, dar tu nu suporți avionul, n-ai zburat niciodată pînă acum cu avionul...

— Da, așa este. Avionul mă înspăimîntă, dar dacă vorbim de viteză trebuie să recunosc că nimic nu-l întrece.

— Și tot nu înțeleg. Ce legătură au toate astea cu uciderea Harrietei?

— Păi au și încă una foarte mare, zise Owen. Tu și cu mine, dragă frate, ne vom folosi de acest lucru. Vom dovedi că diferența dintre viteza vaporului și viteza avionului poate facilita comiterea unei crime...

3.

„S.S. EMPIRE", un vapor englezesc, nu era cel mai mare dintre vasele ancorate în portul Le Havre, dar în după-amiaza aceea de sîmbătă era cel mai animat. În zgomotul trepidant care preceda desprinderea de țărm și plecarea în cursă spre New York, mișcările celor doi bărbați cu mustață de la clasa-ntîi erau nereal de încete. Cu o încrîncenare dureroasă unul dintre bărbați îl ridica pe celălalt de subsoară la fiecare mutare a bastonului. Ei ațineau cumva calea mulțimii de călători care se grăbeau și se înghesuiau, a vizitatorilor și a membrilor echipajului.

Iată-i ajunși, în sfîrșit, în cabina lor. Owen își dezbrăcă pardesiul verde, își puse deoparte pălăria și se așeză pe sofa cu neprefăcută oboseală. Văzînd fața palidă a lui Robin îl pufni rîsul.

— Fi liniștit, băiete, totul o să iasă bine. Să aranjăm mai întîi cu pașapoartele, apoi îl chemăm pe steward...

Robin încuie ușa și scoase pașaportul din buzunar. Owen și-l scoase și el și purceseră la o treabă delicată, constînd din aceea că desfăcură fotografiile de pe cele două pașapoarte, scoaseră puțin lipici dintr-un tub, unse fotografiile pe spate și le lipiră apoi invers decît fuseseră inițial.

— Și cu asta basta, zise. Acum să-l sunăm pe steward.

Bărbatul care se înfățișă îi plăcu lui Owen din prima clipă. Era un londonez bătrîn și simplu, cu urme slabe de păr alb, cu gură de pitic și cu ochi miopi.

— Vă rog, domnule. Sînt toate-n regulă, domnule Layton?

— Totul e-n ordine, zise Owen. Dv. sînteți domnul Pawkins, nu-i așa?

— Da vă rog, Pawkins sînt, răspunse stewardul.

— Veniți aici, domnule Pawkins, zise Owen ridicîndu-se cu ajutorul bastonului. Mă tem că drumul acesta o să fie cam greu pentru dv., de aceea aș vrea ca toate să vă fie cît se poate de clare chiar de la început.

— Vai. dar nu spuneți așa, domnule, zise Pawkins mișcîndu-și energic capul.

Pentru mine nu este nici o greutate, domnule. Am învăţat de mic să fiu slugă, domnule. Puteţi să vă bizuiţi pe mine.

— Vezi, spuse Owen strîmbîndu-se la fratele său, de asta-mi plac mie vasele englezeşti. Mîncare groaznică, dar oamenii sînt foarte drăguţi. Domnule Pawkins...

— Da, domnule...

— După cum vedeţi sînt cam invalid, de aceea va trebui să servesc masa numai în cabină. Bănuiesc că se poate, nu?

— Desigur, domnule! Să nu vă faceţi griji...

— Aşadar, nu voi urca deloc pe punte. Vă rog să nu-mi vorbiţi nimic de teribilul dv. stabilizator, ştiu totul. Dar cea mai mică înclinare a vasului înseamnă pentru mine nişte dureri cumplite. Din această cauză voi rămîne în cabină pînă voi ajunge la New York.

— Dar este păcat, domnule...

— Ce să fac... rîse Owen. Tot am eu de rezolvat o groază de probleme pe drum, am o sumedenie de hîrtii de rezolvat. Dacă o să-mi aduceţi totdeauna mîncarea aici şi veţi avea grijă ca nimeni să nu mă deranjeze voi fi foarte mulţumit de serviciile dv. E clar?

— Cum porunciţi, domnule, zise Pawkins ducînd două degete la chipiu.

Owen rîse şi flutură mîna în semn de la revedere pînă cînd stewardul părăsi cabina.

— Uuuuuf...., respiră Robin uşurat. Am avut noroc, am dat peste un bătrîn bleg şi serviabil.

— Nu fi tu atît de sigur, zise Owen prevenitor. Dacă încearcă să intre în vorbă cu tine înjură-l. Ai grijă ca înainte de a intra să bată mult la uşă, pentru a avea timp să te aşezi pe pat şi pentru a te afunda în hîrtii. Din cînd în cînd poţi să te prefaci că dormi, cu faţa la perete însă. Să nu-i dai voie să te examineze. Ţine minte, Robin, asta-i treaba cea mai importantă.

— Ştiu, ştiu, răspunse Robin. Mi-ai spus de o mie de ori pînă acum.

— Şi încă-i puţin. În cabina asta vei fi ca la închisoare, înţelegi?

— N-o să fie distracţie, îmi dau şi eu seama...

— Asta nu, zise Owen. În orice caz, nu-i ca atunci cînd trăieşti la Paris cu minunatele alea cu coadă de cal...

— Ţi-am mai spus doar că voi face numai ce mi-ai dat voie să fac. Acum fii bun şi termin-o.

Owen zîmbi.

— Toată munca grea o fac eu. Mai ales zborul de astă seară, zise el zguduindu-se. E partea cea mai grea. La ce înălţime zici că zboară?

— La nouă mii, cred.

— Groaznic! Owen se apucă să-şi facă geamantanul. Aşadar, începem. Peste cîteva minute, călătorii vor fi cu toţii pe ţărm...

Zece minute mai tîrziu, Owen părăsi cabina. Fără baston şi fără bandajul care se afla de-acuma pe piciorul drept al lui Robin. Cu fîşul maron al lui Robin şi cu pălăria acestuia pe cap. Trecu în pas sigur pe puntea de la clasa a treia spre podeţul rezervat vizitatorilor, lăsîndu-şi destinul pe puntea lui „S.S. Empire".

4.

FUNCŢIONARUL de la controlul paşapoartelor din aeroportul Orly se uită în fugă peste fotografia lui Owen, apoi i-l înapoie foarte politicos.

— Vă mulţumesc, domnule Gerald.

Vameşul era mic de statură, iar cel de la ghişeul de bilete nu avea cum să fie prea politicos.

Cînd văzu avionul cu reacţie al Companiei „Air France" pe pista de decolare şi a zărit deschiderea colosală a aripilor, lui Owen i s-au muiat picioarele iar de pe faţă i-a dispărut orice urmă de culoare.

Difuzorul îi anunţă pe pasageri că îmbarcarea se face în avionul cu numărul de zbor 5. Pentru Owen acesta era punctul cel mai dificil al întregului plan. Nici imaginea Harrietei moarte nu i se păru mai groaznică. Îşi reveni însă şi o porni cu paşi de plumb spre avion.

Mai trăi cinci minute de spaimă cumplită în timpul decolării, apoi opt ceasuri în care frica a alternat cu indiferenţă, apoi spaima teribilă de o jumă-

tate de ceas după ce căpitanul aeronavei a anunţat că se apropie de ţinta călătoriei.

În sfîrşit, iată-l pe pămînt, în deplină siguranţă, gata să pună în aplicare partea cea mai grea a planului său.

Cînd se urcă într-un taxi la New York, era miezul nopţii. Scopul lui era să ajungă la Gara Centrală. Ajuns, lăsă acolo geamantanul apoi, cu un alt taxi, se duse pe strada pe care-şi petrecuse cu Harrieta ultimii patru ani de căsnicie. Exteriorul clădirii nu lăsa impresia de lux, în interior însă banii Harrietei făcuseră ceva în spiritul rafinamentului modern în materie de spaţiu de locuit.

Owen descuie uşa casei numai la orele două, cînd străzile erau complet părăsite de oameni, iar obiectivele din preajmă cufundate în întuneric.

Urcă în linişte la etaj şi constată că dormitorul era gol.

Nu era surprins. Era sîmbătă noaptea. El se afla la Paris, nu?, iar Harrieta îi demonstra că este capabilă să se distreze seara şi noaptea şi fără el. Asta îl mai uşură, prin comportarea ei Harrieta îi dădea motiv să creadă că făcea bine ceea ce avea de gînd să facă.

Se întinse pe pat şi aşteptă.

Cam peste două ceasuri uşa dormitorului se deschise. Owen se duse în vîrful picioarelor pînă în coridor pentru a o vedea mai bine pe Harrieta.

Nu venise singură. O însoţea un tip înalt şi zvelt, lat în umeri.

— Picioarele mele, se văită Harrieta rîzînd. Sînteţi brutal, Douglas, ştiţi asta?

Douglas era un ins muschiulos, cu mustaţă şi favoriţi lungi. În ascunzătoarea în care se afla, Owen îşi zise că o fi vreunul dintre profesorii ei de dans.

Bărbatul o cuprinse cu amîndouă mîinile de mijloc.

— Nu, zise ea în timp ce se aranja la oglindă.

Douglas îşi apropie buzele de gîtul ei. Harrieta chicoti.

— V-am spus doar că am primit o comunicare de la soţul meu.

O prinse în braţe.

— Mi-a trimis o telegramă, continuă ea. Vine pe 19 cu vaporul „Empire".

— Poate dă domnul se şi îneacă! zise el.

Harrieta zîmbi.

— Groaznic sînt de obosită, Douglas! Fiţi cuminte şi duceţi-vă acum, acasă...

— Mai bine n-aş fi cuminte şi aş rămîne aici.

Harrieta se îndepărtă de el şi se duse spre uşă.

— Sunaţi-mă mîine, zise.

După plecarea lui Douglas, Harrieta se duse spre dormitor. Owen se lipi de perete aşteptînd-o să intre. Aprinse apoi brusc lumina.

— Owen! mai apucă ea să strige.

Drept răspuns, Owen o ucise cu o vază modernă de gresie pe care o cumpărase cu totul întîmplător de la Paris.

5.

ACUM venea la rînd o altă parte importantă a planului. Cinci zile de anonimat, pe care Owen se hotărî să le petreacă în acea parte a oraşului în care trăiesc cei mai săraci dintre oamenii lui...

Îşi aruncă în lada de gunoi îmbrăcămintea englezească. Îi păru rău, dar n-avea de ales. Apoi, îmbrăcat cu nişte pantaloni şifonaţi şi o cămaşă sport se porni spre Bowery. Ajuns acolo, se ataşă cozii nesfîrşite a oamenilor care aşteptau să-şi primească ajutorul de şomaj. Ieşi de acolo cu un pulover albastru modern, dar mîncat de molii, cu un saco la două rînduri, cu căptuşeala ferfeniţă şi cu mii de orori de călcat, precum şi cu o pălărie ale cărei boruri erau tot numai o gaură. De 90 cenţi îşi cumpără o sticlă cu vin, apoi se duse la hotelul „La berbecul" şi închirie un pat contra 50 de cenţi pe noapte.

Nu-i era pe plac, era însă mulţumit de un singur lucru: mai mult ca sigur că aici nu-l va cunoaşte nimeni, nici nu-l păştea pericolul de a se întîlni cu prieteni sau cunoscuţi.

Luni la prînz, într-o ceainărie plină ochi, unde cafeaua avea gust de dezinfectant, ridică de pe podea un ziar murdar şi ud, călcat pînă atunci în picioare. Pe una din pagini era înserată o ştire care-i făcu poftă de mîncare, în ciuda listei de bucate de-a dreptul respingă-

toare.

„A fost descoperit cadavrul unei femei ucise în partea de răsărit a cartierului Browstone. Este suspectat un profesor de dans."

Așa ceva nu-i trecuse prin cap nici măcar teoretic, cînd plănuise totul cu sînge rece. În schimb, îi făcea o foarte mare plăcere că s-a întîmplat așa...

6.

„S.S.EMPIRE" a aruncat ancora în ziua de 19 dimineața. Cu o oră înainte de asta, Owen se duse la Gara Centrală, unde se bărbieri în grupul social, după care și-a luat geamantanul și s-a îmbrăcat cu haine curate. Închirie apoi o mașină pe numele fratelui său și se îndreptă spre cheiul numărul 16.

Călătorii tocmai începură să iasă de la vamă. Pe Robin îl văzu venind printre ultimii.

Iată-l, în sfîrșit, ieșit. Avea pe el pardesiul verde al lui Owen cu gulerul ridicat, iar pe cap purta pălăria trasă peste ochi. Se mișca plin de nerăbdare și arăta ca un om sărman.

Owen, foarte grijuliu, fugi să-l ajute. De salutat se salutară scrîșnind din dinți și unul și celălalt.

— Ce-i cu stewardul? întrebă Owen cuprins de încordare. L-ai văzut înainte de a pleca?

— Nu, răspunse Robin, am reușit să mă fofilez. Și dacă nu mi-ai spus, nu i-am dat nici un bacșiș.

Owen îl conduse pînă la mașina dinainte pregătită.

— Gata, zise Owen categoric. Dă-ți jos pansamentul și dă-mi pălăria și pardesiul...

Își schimbară îmbrăcămintea. Cînd coborî din mașină, Owen avea o pălărie moale, un pardesiu verde, iar pansamentul era la locul lui inițial. Cu bastonul arătau ca doi vechi prieteni. Se îndreptă spre chei.

La ieșirea destinată călătorilor tocmai ieșea un ofițer de marină. Owen îi zîmbi prietenește.

— Iertați-mă, vă rog, zise el jovial, ați

putea să-mi spuneți pe unde este ieșirea membrilor echipajului?

— A echipajului? Dar pe cine căutați?

Owen zîmbi din nou.

— E vorba de un steward pe care aș fi vrut să-l văd înainte de a părăsi cabina. A fost foarte drăguț cu mine.

— Cum îl cheamă?

— Pawkins. E un bătrînel simpatic, grozav de amabil.

Ofițerul îi zîmbi și el.

— A, da... Îl știu. Veniți cu mine în biroul casierului vasului. Am să-l caut și am să vi-l trimit...

— Vă mulțumesc, zise Owen. Din inimă vă mulțumesc.

Pawkins era din cale-afară de bucuros. Se uită cu ochii plini de lacrimi la

cele două bancnote de cîte cincizeci de dolari și strînse puternic mîna lui Owen.

— Vă sînt nespus de recunoscător, zise. Nespus de recunoscător, domnule. Sper că veți călători din nou, cît de curînd, cu vaporul nostru...

— Sigur, răspunse Owen, puteți conta pe mine...

După aceea îi dădu lui Robin mașina închiriată pe numele lui și-i spuse să închirieze un apartament la Village. El luă un tren și se duse acasă.

— Domnul Layton? întrebă detectivul. Din păcate am o veste tare proastă pentru dv...

7.

ZGUDUIT de moartea Harrietei, Owen nu ieși din casă vreme de o săptămînă încheiată. Era de la sine înțeles că refuzase vizitele prietenilor, mulțumindu-se să primească cu multă greutate condoleanțele lor scrise sau telefonice, corespunzătoare situației. Întrebat apoi de ziariști în legătură cu profesorul de dans, care urma să compară în fața tribunalului, el a răspuns foarte reținut. Nu avea motive să-și suspecteze soția de adulter... Nu cunoștea nici un bărbat cu numele Douglas Farr... Era convins că n-o să se ajungă la scandal, dar dacă Farr este cu adevărat asasinul soției lui, atunci nu încape nici o îndoială că a făcut-o sub imperiul nervilor...

Această poziție a lui Owen trezi comentarii favorabile. Ziarele îl prezentară ca pe un soț înșelat care, întors din străinătate, își găsește fericirea distrusă. Întrucît în acest caz era vorba de unele date mai așa, referiri la o moștenire mare care urma să-i rămînă de îndată ce testamentul Harrietei va intra în funcțiune, n-ar fi fost rău să fie scoase la iveală unele lucruri, care însă nu aveau cum complica acest caz... Așa și-au zis unii.

În timp ce soția era omorîtă, soțul ei se afla în mijlocul apelor Atlanticului, iar profesorul de dans, ale cărui calități morale erau cunoscute de opinia publică precum și de poliție, a fost ultimul care a văzut-o în viață... O ceartă între amanți? specula presa de scandal. Owen nu adera la nici una din teorii. Cu o demnitate de admirat el aștepta hotărîrea juriului, cu convingerea că acesta va face dreptate.

Într-o seară, la două săptămîni după întoarcerea din străinătate, Owen se afla singur în sufragerie unde prăda, da, acesta este termenul, colecția de brandy a Harrietei. Deodată liniștea fu întreruptă de țîrîitul telefonului. Ridică receptorul și auzi glasul necunoscut al unei femei.

— Owen? Aici e Sheila.

— Poftiiiim?

— Am zis: aici e Sheila. Îmi cer scuze că nu te-am sunat pînă acum, dar numai astăzi am aflat ce ți s-a întîmplat. Am citit în ziare despre groaznica întîmplare. Trebuie să fie înfiorător...

— Iertați-mă. Sînteți sigură că n-ați greșit numărul?

— Bine-nțeles că sînt sigură! zise femeia cu glas foarte hotărît. Deodată deveni ciudat de dușmănos: Ascultă, ce mă încerci atîta? E cineva la tine?

— Nu.

— Atunci ce-o bolmojești atîta? Ascultă, ți-am spus să nu-ți închipui că-ți poți permite o aventură romantică pe puntea unui vapor... Eu nu-s din alea...

— Aventură romantică pe puntea unui vapor?

— Fii atent. Owen. Trebuie să te văd deseară, trebuie să stăm de vorbă...

Owen acoperi receptorul cu palma, uitîndu-se buimăcit la aparat. Îi veni deodată o idee.

— Sheila ați spus? De pe „Empire"?

— Bine-nțeles că Sheila, și bine-nțeles că de pe „Empire". Ascultă, nu te mai preface că te miri, știu că ai suferit un șoc după moartea soției, dar, după cum mi-ai vorbit de ea, asta nu înseamnă pentru tine nici cît negru sub unghie. Așa că las-o mai moale.

Owen blestemă cumplit în gînd.

— Nu am prea mult timp, zise Sheila. Vreau să te văd astă seară.

— Nu, zise Owen repede. Asta nu! Nu ne putem vedea astăzi!

— Ascultă, Owen! Dacă îți închipui cumva că mă duci... Că poți scăpa de mine...

— N-am spus asta! Am spus doar că nu ne putem vedea astă seară. Eu... eu aştept o vizită... Nişte oameni importanţi... Ştii, afaceri...

— Atunci mîine. Dimineaţă.

— Nici dimineaţă; nu se poate.

— Fii atent, Owen ce-ţi spun acuma: de mine nu scapi tu cu una cu două... După săptămîna aia petrecută împreună pe vas! Să-ţi fie cît se poate de limpede.

— Dar dacă îţi spun că nu se poate... Plec din oraş şi nu ştiu cînd o să mă întorc...

— Bine, atunci taci şi ascultă...

Owen puse receptorul în furcă de parcă i-ar fi căzut pur şi simplu din mînă. Înjură din nou, de data asta foarte răspicat. Formă apoi numărul lui Robin.

— Tîmpit ce eşti! urlă el în aparat. Idiot şi cretin ce eşti!

— Owen?

— Da, Owen! urlă el şi mai tare. Ştii cu cine am vorbit? Cu Sheila! Îţi spune ceva acest nume?

Întrebarea rămase fără răspuns. Se auzea doar un zgomot slab care însemna că Robin respira greu.

— Cine e Sheila?

— Ascultă-mă, Owen!

— Trebuia să stai în cabina aia ca într-o închisoare, nu? Nu trebuia să ieşi de acolo pentru nimic în lume! Cîte alte femei ai mai agăţat? Presupun că te-ai afişat şi prin saloane şi ai jucat bridge cu ceilalţi călători. Poate ai luat şi masa cu căpitanul vaporului...

— Asta nu, îţi jur! Am făcut tot ce mi-ai spus, Owen, îţi jur! Stewardul nu mi-a văzut faţa niciodată, nici măcar o dată...

— Dar Sheila? Ea ţi-a văzut-o, nu?

— Singură ea, Owen. Pe onoarea mea! Puteam înnebuni în cabina aia... Am ieşit şi eu la cîte o plimbărică pe punte... Dar numai noaptea...

— La cîte o plimbărică... Aşa ai agăţat-o pe Sheila aia? La o plimbărică?

— Owen, îţi jur...

— Ai jurat destul. După cum mi-a vorbit femeia aia... Vrea să mă vadă... A citit despre moartea Harrietei... Ştii ce înseamnă asta?

— Drace, Owen! Asta nu mi-a trecut prin cap.

— Te-am întrebat dacă știi ce înseamnă asta? Dacă vine aici sînt în cel mai mare pom! În budă! O să se uite la mine și o să-și dea seama că nu sînt cel de pe vapor! Și crezi că o să dureze prea mult pînă să-și dea seama cît fac doi ori doi?

— Nu poți scăpa cumva de ea? N-ai putea s-o ții la piept ceva mai mult...?

— Cum naiba s-o țin la piept cînd tu ai fost atît de fermecător?!

— Dar n-ai putea dispare la timp?

Owen flutură receptorul ca pe un ciomag.

— Poate ai dreptate... Poate că asta-i singura soluție. O să mă duc la Paris pentru a termina problemele mele de afaceri...

— Iartă-mă te rog, Owen...

— Iartă-mă... iartă-mă...

După care formă numărul Liniei Maritime Britanice și își reținu un bilet.

8.

PE „S.S. EMPIRE" toate cabinele de-a-ntîia erau ocupate și Owen se văzu nevoit ca pentru prima dată în viață să călătorească cu clasa a doua. Nu avea de ales, trebui să accepte și această situație dacă dorea să plece sîmbătă.

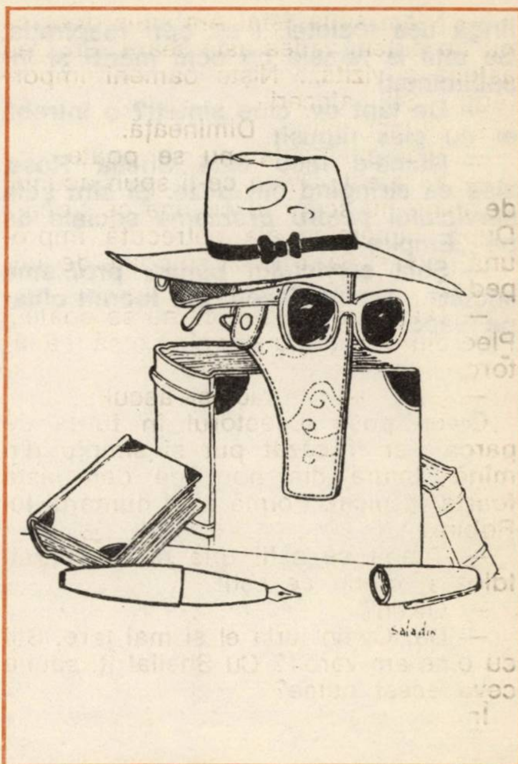
Stewardul care îl conduse la cabină era de data asta un bărbat tăcut, care nu promitea un serviciu cine știe ce. De altfel, Owen avea puține pretenții: încă în urmă cu o săptămînă el aruncase cît colo bastonul și pansamentul zicînd că s-a făcut bine.

Cabina era mică, prost aerisită, ticsită cu fel de fel de obiecte. Timpul probabil nu era nici el prea promițător. Barometrul prevedea furtună. Era lucru cert că aceasta nu era călătoria care să-l liniștească... Era însă singura soluție posibilă...

Vaporul plecă după masă, la orele patru. La cinci cineva îi bătu la ușă.

— Intră, zise Owen.

Ușa se deschise și în pragul ei se opri o femeie în frumoase haine albastre. Se uită la el cu gura căscată. Avea

părul tuns foarte scurt și o gură prea mare, iar bărbia puternică îi domina trăsăturile feței, de altfel destul de plăcută.

— Iertați-mă, zise. Am crezut că aceasta este cabina domnului Layton.

— Da, eu sînt Layton. Ce doriți?

— Cum o să fiți dv. Layton?

— Așa bine, eu sînt Layton.

Femeia zîmbi nesigură pe ea.

— Nu puteți fi dv. Layton! Vreau să spun... Domnul Layton este mai tînăr... Sigur e vorba de o greșeală...

— Ați vrea să fiți amabilă să-mi spuneți despre ce este totuși vorba?

Femeia intră cu grijă înăuntru.

— V-am văzut numele pe lista călătorilor... Dar Owen Layton... cel pe care îl cunosc eu,... Este înalt cam tot cît dv. și niște mustăți uite-așa... Este om de afaceri, se ocupă cu vinurile... Dv. sînteți om de afaceri cu vinuri?

Aerisirea cabinei era mai proastă decît oriunde, încît lui Owen, care stătea

lîngă ușa toaletei, i se opri respirația. Se uită la femeie cu ochi măriți și înspăimîntați.

— De fapt dv. cine sînteți? o întrebă el cu glas răgușit.

— Numele meu este Sheila Ross, zise ea strîngînd din buze. Și sînt șefa serviciului pentru probleme sociale de pe „Empire".

— Șefa serviciului pentru probleme sociale... repetă Owen. Dv. lucrați chiar pe vapor?

— Da. Acum însă vreau să știu cine naiba sînteți dv.!

Se întoarse, își depărtă călcîiele și se îndreptă spre ușă.

— Nu-i nimic, zise ea turburată. O să aflu eu ce și cum, nici o grijă!

Și ieși trîntind ușa.

Pe punte se auzi sirena lui „S.S. Empire". Semn că își continuă drumul pe ape.

Barometrul lui însă indica furtună...

SOMERSET MAUGHAM

FURNICA ŞI GREIERELE

ÎND era copil, mă puneau să învăţ pe de rost unele fabule de La Fontaine şi-mi explicau cu multă grijă morala fiecăreia din ele. Printre cele învăţate era şi „Greierele şi Furnica", destinată să le transmită tinerilor lecţia folositoare că într-o lume imperfectă hărnicia e răsplătită iar neseriozitatea pedepsită. În această fabulă admirabilă (îmi cer scuze pentru reproducerea unui lucru presupus în mod politicos, dar inexact, a fi ştiut de toată lumea) furnica trudeşte o vară întreagă ca să-şi umple cămara pentru iarnă, pe cînd greierele şade pe un fir de iarbă şi cîntă la soare. Iarna vine şi furnica are tot ce-i trebuie, pe cînd cămara greierelui e goală. Drept care el se duce la furnică şi-i cerşeşte puţină mîncare, iar atunci furnica îi dă răspunsul clasic:

— Dar ce-ai făcut toată vara?

— Să nu vă fie cu supărare, am cîntat. Am cîntat toată ziua şi toată noaptea.

— Ai cîntat? Păi atunci du-te şi dansează.

N-aş zice că din pricina firii mele perverse, ci mai degrabă din pricina frivolităţii minţii mele de copil — lipsită de simţ etic — dar în orice caz niciodată n-am fost în stare să mă împac cu această lecţie. Simpatia mea îl înconjura întotdeauna pe greier şi vreme îndelungată şi multă vreme, ori de cîte ori întîlneam o furnică nu mă puteam opri s-o calc în picioare. În acest chip sumar (şi pe deplin omenesc, după cum mi-am dat seama ulterior), încercam să-mi exprim dezaprobarea faţă de prudenţa şi înţelepciunea cu care se laudă oamenii.

Fabula mi-a revenit fără voia mea în minte deunăzi cînd l-am văzut pe George Ramsay luîndu-şi de unul singur prînzul la un restaurant. În viaţa mea n-am văzut un om cu o expresie mai mohorîtă. Tot timpul privea în gol. Avea aerul că pe umerii lui apasă copleşitor povara întregii lumi. Mi s-a făcut milă de el: Din capul locului am bănuit că iar îi dă de furcă prăpăditul de frate-său. M-am apropiat de el şi i-am întins mîna.

— Ce mai faci? l-am întrebat.

— Nu prea bine.

— Iar ai păţit ceva din cauza lui Tom?

A oftat:

— Da, iar mi-a făcut Tom bucata.

— De ce nu încerci să te descotoroseşti de el? Ai făcut pentru el tot ce se putea face. Bănuiesc că între timp ţi-ai dat seama că e un caz disperat.

Presupun că în toate familiile există cîte o oaie neagră. Pentru familia lui, Tom era o tortură cumplită de cel puţin 20 de ani. Debutase destul de frumos în viaţă: intrase în afaceri, se căsătorise şi avea doi copii. Familia Ramsay era

foarte onorabilă și nimeni n-ar fi avut vreun motiv să presupună că Tom Ramsay n-o să facă o carieră frumoasă și onestă. Dar într-o bună zi, fără nici un fel de semn de prevenire, dădu de veste că nu-i place să muncească și că nu e potrivit pentru viața conjugală. Băiatul vroia să se distreze. Refuză să asculte de sfatul sau îndemnul cuiva. Își părăsi și nevasta și biroul. Avea ceva bănuți puși de o parte și petrecu doi ani foarte fericiți în diverse capitale ale Europei. Din cînd în cînd rudele mai auzeau ce face și erau profund șocate. De distrat nu încape îndoială că se distra foarte bine. Neamurile tot clătinau din cap și se întrebau ce-o să se întîmple cînd o să ajungă la fundul sacului. Curînd aflară: trăia din împrumuturi. Era om fermecător și lipsit de scrupule. N-am cunoscut vreun alt om căruia să-ți vină mai greu să-i refuzi un împrumut. Scotea un venit constant de pe urma prietenilor și era omul care-și făcea cel mai ușor prieteni. Dar întotdeauna spunea că banii cheltuiți pe necesitățile vieții sînt o mare plictiseală. Numai banii dați pe lux erau cheltuiți agreabil. Pentru aceștia se bizuia pe fratele său George, dar fără a-și irosi pe el farmecul personal. George era un om respectabil. De vreo două ori căzu în cursa făgăduielilor de îndreptare ale lui Tom și-i avansă niște sume considerabile ca să se relanseze în afaceri. Cu banii astfel obținuți, Tom își cumpără un automobil și niște bijuterii foarte frumoase. Dar cînd împrejurările îl siliră pe George să înțeleagă că frate-său n-are cîtuși de puțin de gînd să se potolească, și să devină un om așezat, și se spălă pe mîini de el, Tom — fără cea mai mică remușcare — începu să-l șantajeze. Chipurile nu era deloc agreabil pentru un avocat cu renume să-și vadă fratele angajat vainburș la restaurantul său preferat sau să-l găsească făcînd pe șoferul de taxi în fața clubului său elegant. Tom spunea că servitul băuturilor la bar și conducerea mașinilor de piață reprezintă ocupații foarte decente, dar dacă George l-ar putea îndatora cu vreo cîteva sute de lire n-ar avea nimic împotrivă să renunțe la o asemenea profesie pentru a salva onoarea familiei. Și George îi plăti banii.

Odată Tom era cît pe-aici să intre la închisoare. George fu groaznic de tulburat. Cercetă toate dedesubuturile acelei afaceri rușinoase. Într-adevăr, de data asta Tom mersese prea departe. Și în trecut se mai dovedise zăpăcit, nechibzuit și egoist, dar pînă atunci nu făcuse nici un lucru de-a dreptul necinstit — cuvînt prin care George vroia să spună ilegal; dacă era pus sub urmărire penală, avea să fie condamnat cu siguranță. Ei bine, cine ar putea să-l lase pe unicul său frate să meargă la închisoare? Individul pe care-l înșelase Tom, un anume Cronshaw, avea o fire răzbunătoare. Era absolut hotărît să aducă tărășenia în fața Tribunalului; spunea că Tom e un ticălos și trebuie pedepsit. Rezolvarea problemei îi ceru lui George nenumărate eforturi și o cheltuială de cinci sute de lire. Niciodata nu l-am văzut mai turbat ca atunci cînd a auzit că Tom a plecat la Monte Carlo împreună cu Cronshaw, imediat după ce acesta din urmă a încasat cecul. Au petrecut acolo o lună încîntătoare.

Vreme de douăzeci de ani Tom a jucat la curse și la ruletă, a cochetat cu fetele cele mai drăguțe, a dansat și a mîncat în localurile cele mai scumpe și s-a îmbrăcat splendid. Totdeauna arăta ca scos din cutie. Cu toate că împlinise 46 de ani, nu-i dădeai nici 35. Era extrem de amuzant în societate și cu toate că știai bine că-i un om de nimic, îți făcea plăcere să stai de vorbă cu el. De o jovialitate și o veselie nedesmințite, avea un șarm incredibil. N-am obiectat niciodată la contribuțiile pe care le percepea de la mine pentru nevoile existenței sale. Și oricînd îi împrumutam cincizeci de dolari aveam sentimentul că eu îi sînt dator. Tom Ramsay cunoaște pe toată lumea și toată lumea îl știa pe Tom Ramsay. Nu-l puteai aproba în ceea ce face, dar nici nu puteai să nu-l simpatizezi.

Bietul George, doar cu un an mai mare decît nepricopsitul de frate-său părea trecut bine de șaizeci de ani. De un sfert de secol nu-și îngăduise în nici un an mai mult de două săptămîni de

concediu. Zi de zi venea la birou exact la 9,30 și nu pleca niciodată înainte de 6 după-amiaza. Era cinstit, harnic și merituos. Avea o nevastă bună, pe care n-o înșelase vreodată nici măcar în vis, și patru fiice față de care se dovedise un tată excelent. Deviza lui era să economisească o treime din cîștiguri și-și făcea planul ca la vîrsta de 55 de ani să se retragă la o căsuță de țară, unde proiecta să se ocupe de grădinărit și să joace golf. În viața lui nu exista nici o pată. Se bucura că îmbătrînește pentru că îmbătrînește și Tom odată cu el. Frecîndu-și mîinile, zicea:

Ei da, cît a fost tînăr și chipeș, toate bune, dar nu e decît cu un an mai mic ca mine. Peste patru ani o să împlinească și el o jumătate de veac. Atunci n-o să mai aibă o viață chiar așa ușoară. Eu unul o să strîng treizeci de mii de lire pînă împlinesc 50 de ani. De un sfert de veac tot spun că Tom o să ajungă la lada cu gunoi a societății. Să vedem dacă o să-i mai placă și cînd o s-o ajungă acolo. Să vedem dacă e mai rentabil să muncești decît să trîndăvești.

Bietul George! Nu puteam decît să-l compătimesc. Iar acum, așezîndu-mă lîngă el la masă, mă întrebam ce ticăloșie cumplită o mai fi făcut Tom. În mod evident, George era complet întors pe dos.

Și ce s-a mai întîmplat? m-a întrebat. Îmi oțeleam voința ca să primesc cea mai rea veste cu putință. Mă temeam că Tom a încăput în cele din urmă pe mîinile poliției. George făcea eforturi disperate ca să-și poată aduna cuvintele să-mi vorbească.

— Sper că n-ai să negi că toată viața am fost muncitor, onorabil cumsecade și corect. După o viață de trudă și economie, abia aștept să mă pensionez, bizuindu-mă pe venitul modest adus de titlurile și obligațiile adunate cu grijă. Întotdeauna mi-am făcut datoria în situația pe care a binevoit providența să mi-o atribuie.

— Adevărat.

— Și iarăși nu poți să negi că Tom a fost o pușlama leneșă și necinstită, o secătură desmățată. Dacă ar exista dreptate pe lumea asta, ar trebui să fie băgat într-un azil de muncă.

— Adevărat.

George se împurpură la față.

— Ei bine, acum cîteva săptămîni s-a logodit cu o femeie care ar fi putut ușor să-i fie mamă. Iar acum, aia a murit și i-a lăsat moștenire toată averea. O jumătate de milion de lire, un iaht, o casă la Londra și o casă la țară.

George Ramsay trînti cu pumnul în masă.

— E nedrept, ascultă-mă pe mine, e nedrept! Să fiu al dracului dacă asta e dreptate!

Nu m-am putut stăpîni. Am izbucnit într-un hohot de rîs, fără să-mi iau ochii de la fața mînioasă a lui George. M-am răsturnat pe spate, gata să cad cu scaun cu tot. George nu m-a mai iertat de atunci. În schimb Tom mă invită adesea la niște mese excelente în casa lui încîntătoare din cartierul londonez Mayfair și dacă din cînd în cînd mai împrumută de la mine vreo sumă neînsemnată, o face pur și simplu din obișnuință. Niciodată nu-mi cere mai mult de o liră.

DAMON RUNYON

ABUZ DE ÎNCREDERE

Al deunăzi un tip căruia i se zice judele Goldfobber, care de fapt e clănţău de meserie, îmi trimite vorbă cum că vrea să trec pe la el pe la birou, undeva în jos pe Broadway şi măcar că în linii mari nu mă prea înghesui eu să am de a face cu de-al de ăştia, întîmplător judele Goldfobber mi-e amic, aşa că mă duc să-l văd.

Acuma, fireşte că judele Goldfobber nu e judecător şi nici n-a fost vreodată şi după părerea mea nici n-ar fi în stare să fie judecător, fac prinsoare în privinţa asta, dar aşa i se zice, judele, fiindcă asta îl gîdilă oareşcum, şi întotdeauna lumea vrea să-l gîdile în mod plăcut pe judele Goldfobber, fiindcă e unul din ăi mai straşnici clănţăi din New York şi i-a scos pe foarte mulţi oameni basma curată, cînd păreau cu totul pierduţi. E o adevărată minune cum se pricepe el să-i ţină pe unii şi pe alţii să nu intre la pîrnaie şi e mai bun decît scamatorii ca să-i scoată de la gros pe ăia de-au intrat.

Eu unul n-am avut nici un fel de nevoie de serviciile profesionale ale judelui Goldfobber, fiindcă totdeauna am fost un cetăţean cu frica lui dumnezeu şi nici nu pot să-i sufăr pe ăia de încalcă legea, însă oricum s-a întîmplat să-l cunosc de ani şi ani de zile pe judele Goldfobber. Îl ştiu de pe la baruri şi alte bombe dintr-astea, fiindcă e dintre tipii cărora le place să umble prin localuri, că de, mai agaţă şi el pe ici — pe colo cîte un proces sau cîte o gagică mai de doamne ajută.

Ei bine, cînd m-am dus la judele Goldfobber, m-a luat în biroul lui particular şi m-a întrebat dacă i-aş putea găsi vreo doi băieţi buni care să fi rămas fără slujbă şi care ar vrea să facă o trebuşoară pentru că, zicea judele că dacă sînt harnici, le poate găsi ceva de făcut.

— Bineînţeles, mi-a zis judele, nu e vorba de o slujbă permanentă, e doar o treabă în acord, numai că băieţii trebuie să fie de încredere, pe care să te poţi bizui la o adică. E vorba de o treabă afară din oraş şi e nevoie de mult tact şi de oarecare curaj, a adăugat el.

Mde, tocmai vroiam să-i zic judelui Goldfobber că eu nu-s birou de forţe de muncă şi să-mi văd de treabă, fiindcă din felul cum mi-a zis că băieţii trebuie să fie băieţi pe care să te poţi bizui la nevoie, am înţeles că o asemenea nevoie se poate ivi oricînd, şi ce treabă am eu să-mi bag vreun prieten într-un bucluc dintr-ăsta?

Dar tocmai cînd dădeam să ies din biroul judelui, m-am uitat pe fereastră şi am văzut în depărtare cartierul Brooklyn şi cînd l-am văzut am început să mă gîndesc la vreo două mutre de pe-acolo care după cum mă taie pe mine capul trebuie să sufere cumplit

după urma șomajului. Mi-am amintit de Harry Armăsarul, de John Spaniolul și de Micuțul Isador, și de ce mă gîndeam că trebuie să sufere ei de pe urma situației cu șomajul? Pentru că dacă nimeni nu muncește și nu scoate nici un ban, ei n-au pe cine să jefuiască și dacă n-au pe cine să jefuiască, înseamnă că în mod firesc Harry Armăsarul și John Spaniolul și Micuțul Isador trebuie să sufere cumplit de pe urma depresiunii economice.

În orice caz, pînă la urmă i-am pomenit judelui Goldfobber de numele lor și mai mult decît atîta, i-am lăudat pentru cît de serioși sînt, pentru că te poți bizui pe ei la o adică și pentru că au curaj, slavă domnului, cu toate că n-am putut merge pînă acolo încît să le laud și tactul. Judele Goldfobber a fost încîntat la culme fiindcă a auzit de multe ori de Harry Armăsarul, John Spaniolul și Micuțul Isador.

Mi-a cerut adresele lor, însă firește că nimeni nu știe exact unde locuiesc Harry Armăsarul și John Spaniolul și Micuțul Isador, fiindcă de fapt ei nu locuiesc nicăieri. Oricum însă, le-am zis de un hogeag de pe strada Clinton unde ar putea să le dea de veste și pe urmă l-am părăsit pe judele Goldfobber de teamă să nu mă roage să le duc vreun bilețel, fiindcă dacă e vreun gagiu în toată lumea căruia nu-mi place să-i duc bilețele, și cu care nu vreau nici măcar să am de-a face într-o formă sau alta, apăi ăla e și Harry Armăsarul, și John Spaniolul, și Micuțul Isador.

Ei, și pe urmă n-am mai auzit nimic despre toată tărășenia asta vreme de vreo cîteva săptămîni, pînă într-o seară cînd eram la bomba lui Mindy de pe Broadway și sorbeam niște borș rece de sfeclă foarte înviorător pe arșiță, cum se întîmplă să fie atunci, și cînd colo, cine îmi dă buzna în local? Harry Armăsarul, John Spaniolul și Micuțul Isador. Așa de tare m-am mirat că-i văd încît am înghițit strîmb un pic de borș rece și era cît p-aci să mă înec.

Dar băieții s-au arătat destul de prietenoși și de fapt Harry Armăsarul m-a și bătut pe ceafă ca să-mi revin din înec, și cu toate că mă lovea așa tare că era să-mi îndoaie șira spinării, mie oricum mi s-a părut un gest de o mare politețe, și cînd am izbutit să scot o vorbă i-am zis:

— Vai, Harry, i-am zis, dar ce cinste și onoare pentru mine să te văd, și nădăjduiesc cu bucurie că o să vreți cu toții să mîncați cu mine un blid de borș rece de sfeclă, că să vedeți ce bun e.

— Nu, mulțumesc, zice Harry, n-avem noi treabă cu borșul rece. Noi îl căutăm pe judele Goldfobber. L-ai mai văzut în ultima vreme?

Mde, ideea că Harry Armăsarul și John Spaniolul și Micuțul Isador îl caută pe judele Goldfobber mă cam bagă în sperieți și m-am cam temut că treaba pe care le-a dat-o judele Goldfobber a ieșit prost și vor să-l facă bucăți pe Goldfobber, dar peste o clipă Harry îmi zice:

— Apropo, zice el, vrem să-ți mulțumim pentru trebușoara aia pe care ne-ai trimis-o. Poate că într-o bună zi o să putem să-ți facem și noi un serviciu la fel de mare. Foarte interesantă trebușoară, zice Harry, și cît îți bagi tu borșul ăla pe sub mustață am să-ți dau niște amănunte, ca să înțelegi și tu de ce-l căutăm pe judele Goldfobber.

A reieșit (mi-a zis Harry Armăsarul) că treaba aia nu era pentru judele Goldfobber personal, ci pentru un client de-al lui, și cine crezi că era clientul ăsta? Însuși domnul Jabez Tuesday, multimilionarul, proprietarul circuitului de bufete expres, unde mulți cetățeni se duc să mănînce și se servesc singuri. Ei, judele Goldfobber a venit personal la Brooklyn să ne vadă și m-a trimis la domnul Jabez Tuesday cu o scrisoare de recomandare, pentru ca domnul Tuesday să-mi poată explica ce dorește de la mine, fiindcă judele Goldfobber e un muian prea elegant ca să-mi explice chiar el asemenea chestii.

De fapt, se prea poate ca judele Goldfobber nici măcar să nu știe ce vrea domnul Jabez Tuesday de la mine, măcar că aș fi în stare să fac pareu doi la unu că judele Goldfobber nu-și închipuie cum că domnul Jabez Tuesday ar vrea să mă angajeze casier la vreun bufet dintr-ăla de-al lui.

Oricum, m-am dus să-l vizitez pe domnul Tuesday într-un hotel de pe Fifth Avenue unde și-a instalat cotețul, ce mai, un șir întreg de camere de-ți ia ochii, numai că mie domnul Tuesday nu prea mi-a plăcut, fiindcă s-a foit și a mustăcit pînă i-a venit rău înainte de a-mi spune într-un tîrziu la ce fel de treabă s-a gîndit pentru mine. E o pocitanie așa cam prăpădită, ca o prună uscată, cu chelie ca-n palmă și o mustăcioară subțirică atîrnată pe buza de sus, poartă bicicletă pe nas și pare al dracului de speriat.

Ei și cum îți zic, a umblat ce-a umblat cu fofîrlica pînă să ajungă la treaba aia și pe urmă mi-a zis ce-l roade și ce vrea să facă, și toate erau de fapt foarte simple, așa de simple încît mi s-a părut că domnul Jabez Tuesday s-a scrîntit la mansardă cînd mi-a zis că vrea să-mi dea zece miare pentru trebușoara aia.

Ce vroia domnul Tuesday de la mine era să-i fac rost de niște scrisori pe care le-a scris chiar el unei gagici de o cheamă domnișoara Amelia Bodkin, care sta într-o casă la marginea orașului Tarrytown, fiindcă s-ar părea că prin scrisorile alea domnul Tuesday a plesnit vreo două-trei chestii pentru care acuma se zgîrie pe ochi — ca de pildă, că i-a vorbit domnișoarei Amelia Bodkin de amor și de căsătorie și de alte treburi dintr-astea, și se teme ca nu cumva ea să-l dea în gît pentru abuz de încredere.

— O idee în genul ăsta m-ar încurca rău de tot, mi-a zis domnul Jabez Tuesday, fiindcă sînt pe punctul de a mă însura cu o persoană care face parte din una din cele mai lustruite familii din țara asta. E adevărat, mi-a zis domnul Tuesday, că familia Scarwater nu mai are chiar atît de mulți gologani cît avea pe vremuri, dar oricum nu încape îndoială că ce distinși sînt, iar logodnica mea, domnișoara Valerie Scarwater, este cum nu se poate mai rafinată. Adevărul este, a adăugat el, că e așa de rafinată și distinsă că s-ar putea să-i sară muștarul dacă aude că mă dă cineva în judecată pentru abuz de încredere și s-ar putea să-și ia cuvîntul înapoi.

Ei bine, l-am întrebat pe domnul Tuesday care-i toată chestia cu abuzul de încredere, și el mi-a explicat că e vorba dacă cineva promite să facă o treabă și n-o face, înțelegi, deși firește că la noi la Brooklyn altfel le zicem la chestiile astea și altfel le tratăm.

— Treaba e foarte ușoară pentru un om în genul dumitale, mi-a zis domnul Tuesday. Domnișoara Amelia Bodkin stă singură în casa ei de la capătul orașului Tarrytown, are doar vreo doi servitori bătrîni care nu-s deloc periculoși. Acuma ideea este, a adăugat el, că nu trebuie să-i intri în casă ca și cum i-ai căuta scrisorile, ci ca și cum ai urmări să-i furi altceva — de exemplu, argintăria, care e foarte veche și foarte scumpă. Și domnul Tuesday mai adăugă: Scrisorile astea le ține în camera ei într-o cutie mare cu incrustații, și dacă iei cutia asta și o furi împreună cu argintăria, nimeni n-o să bănuiască că de fapt vroiai scrisorile, ci că ai luat-o socotind că e plină de obiecte prețioase. Ei și dacă-mi aduci mie scrisorile, îți capeți alea zece miare, mi-a zis domnul Tuesady și pe urmă, poți să păstrezi și argintăria. Dar ai grijă să iei neapărat și un ceainic stil Paul Revere, împreună cu restul argintăriei, fiindcă face o groază de bani, a adăugat el.

— Mde, i-am zis domnului Tuesday, fiecare-și cunoaște cel mai bine meseria lui, și eu unul n-aș vrea să mă lipsesc de o trebușoară drăguță și ușurică, i-am zis, dar mie mi se pare că cel mai simplu ca să puneți mîna pe scrisori ar fi să le cumpărați de la gagica asta și gata. Personal, i-am zis, eu nu cred să existe vreo pipiță pe lume care să nu fie gata să vîndă și un întreg oficiu poștal pe zece miare, mai ales în vremurile astea! Ba eu cred că ar fi în stare să vă mai dea și un Shakespeare pe deasupra.

— Nu, mi-a zis domnul Tuesday. Calea asta nu ține deloc cînd e vorba de domnișoara Amelia Bodkin. Vezi dumneata, mi-a zis el, domnișoara Bodkin și cu mine sîntem în relații foarte, foarte strînse de vreo cinșpe sau șaișpe ani. Sîntem în relații extrem de strînse, ce mai? În momentul ăsta ea habar

n-are că eu aş avea de gînd să rup relaţiile cu ea. Ei, a adăugat Tuesday, dacă încerc să cumpăr scrisorile de la ea, asta s-ar putea să-i bage cine ştie ce gînduri în cap. Nu, nu, ideea ar fi să-i iau întîi scrisorile şi pe urmă să-i explic în legătură cu ruperea prieteniei, iar după aceea să fac cu ea aranjamentele cele mai potrivite... Şi te rog să n-o înţelegi greşit pe domnişoara Amelia Bodkin, a mai adăugat el. E o persoană minunată, mi-a explicat, dar nu cunoşti zicala „Furia femeii părăsite e mai rea ca flăcările iadului". Şi poate că domnişoara Amelia Bodkin o să-şi închipuie cumva că o părăsesc dacă află că vreau să mă însor cu domnişoara Valerie Scarwater. Şi mai mult decît atît, zice el, dacă mai păstrează încă scrisorile s-ar putea să încapă pe mîna unor avocaţi veroşi care să ceară o sumă foarte mare, zău aşa. Dar asta nici nu mă sperie chiar aşa de rău, a zis domnul Tuesday, ca ideea că s-ar putea ca domnişoara Valerie Scarwater să afle de scrisori şi să-şi facă o impresie greşită despre prietenia mea cu domnişoara Amelia Bodkin.

Ei, a doua zi după amiază l-am cules pe John Spaniolul şi pe Micuţul Isador, care juca barbut cu un gagiu zis Edmund Savantul, căruia i se zice aşa fiindcă a fost odată la liceul Erasmus şi era socotit elev foarte bun, aşa că l-am poftit şi pe Edmund Savantul să vină cu noi. Şmecheria era că eu ştiam că Edmund Savantul cîştigă un ban bun dacă joacă barbut cu Micuţul Isador şi, ce mi-am zis eu? Că dacă o vreme îi iau sursa de cîştig, ar fi doar un gest nobel să-i dau altceva de făcut. Şi pe urmă, ce mi-am mai zis eu? Că dacă tot e vorba de scrisori, în treaba asta poate n-ar fi rău să-l avem pe Edmund Savantul printre noi în caz că e nevoie de niscaiva citit, fiindcă John Spaniolul şi cu Micuţul Isador nu cunosc buchiile, iar eu nu mă descurc decît cu titlurile mari de la afişe sau ziare.

Ei, am împrumutat noi o maşină de la un prieten de-al meu de pe strada Clinton, m-am aşezat la volan şi-am pornit spre Tarrytown, un locşor mai în sus pe rîul Hudson, — o plimbare foarte frumoasă pentru toată lumea prin faptul că e peisajul mişto. Era prima dată că Edmund Savantul şi cu John Spaniolul şi Micuţul Isador vedeau peisajul de pe rîul Hudson măcar că toţi au avut reşedinţa pe malul acestui rîu frumos cît au stat cîţiva ani la Sing-Sing. Mandea n-a fost la Sing-Sing, dar o dată a ajuns la Auburn şi o dată m-au băgat şi la Comstock, numai că acolo peisaju' e de jale, nu face doi bani.

Am ajuns la Tarrytown cam pe la căderea nopţii şi am mers pe strada principală prin tot oraşul, aşa cum mi-a zis domnul Tuesday, pînă am ajuns într-un tîrziu la locul pe care-l căutam, o căsuţă mică albă de pe un bot de deal deasupra rîului, nu prea departe de şosea. Căsuţa asta albă are teren mare în jurul ei, înconjurat cu un zid scund de piatră, şi o alee care se desface din şosea şi cînd am dat eu de poarta aleii am luat strîns volanul şi ce să vezi? Am intrat cu rabla într-un stîlp de piatră şi am făcut maşina armonică.

Ei vezi, ideea era că noi urma să facem treaba asta repede şi pe şest, să ne spălăm iute pe mîini de ea, la urma urmei mai lăsînd pe unu sau altu' legat acolo pînă ne făceam noi nevăzuţi, fiindcă eu nu pot să sufăr nici spargerile, nici statul la pîndă, că mi se pare că nu e de nasul meu. Şi pe urmă îţi mai şi ia o groază de timp, aşa că eu de-aia m-am repezit să duc maşina la uşa din faţă cînd mi-a ieşit înainte stîlpul ăla de m-am buşit de el.

Pe urmă nu-mi mai aduc aminte de nimic decît că deschizînd ochii m-am trezit într-un pat străin şi într-un dormitor străin, şi chit că mi s-a mai întîmplat de multe ori treburi dintr-astea, niciodată parcă nu m-am trezit într-un dormitor chiar aşa de străin. Phii, era tot numai puf şi dantelă fină, singura chestie care mă cam zgîria era John Spaniolul care şedea alături şi se uita la mine.

Fireşte că am vrut să ştiu ce se întîmplă şi John Spaniolul mi-a zis că atunci cînd am buşit stîlpul, am adormit de-am început să sforăi, cu toate că ăilalţi n-au fost nici măcar răniţi şi pe cînd zăceam acolo întins pe alee şi-mi cur-

gea borșul gîrlă de la o rană adîncă din scăfîrlie, cine a ieșit din casă? O gagică cu un gagiu dincolo de bine și de rău, care părea să fie majordom sau lacheu ceva, și gagica a ținut-o tot una și bună că să mă ia băieții și să mă aducă în casă și să mă așeze în dormitorul ăsta.

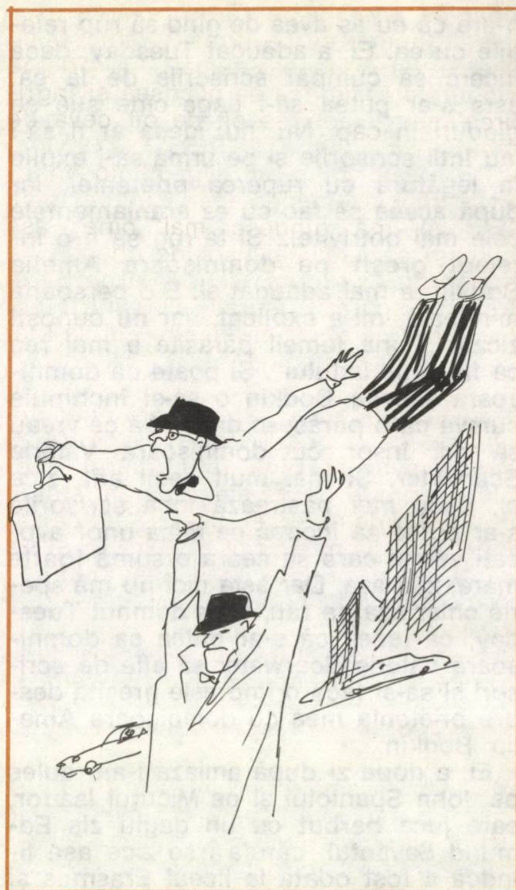
Și pe urmă zice John Spaniolul că m-a șters gagica de sînge și mi-a înfășurat strîns căpățîna și s-a dus personal la Tarrytown să facă rost de un vraci ca să vadă dacă nu cumva o să mor de pe urma rănilor ăstora, în timp ce Edmund Savantul și Micuțul Isador se străduiesc să repare mașina. Așa că zicea John Spaniolul, el ședea acolo să mă păzească pînă se întoarce gagica, măcar că eu unul știu că de fapt șade acolo ca să mă buzunărească primul în caz că dau în primire.

Ei bine, în timp ce mă gîndeam eu la toate astea și mă întrebam ce a făcut, dă buzna înăuntru o tipă de vreo patruzeci de ani bătuți pe muche, bine înfiptă pe popice, dar cu o moacă destul de drăguță și oricum blîndă, care zîmbea așa de la o ureche la alta și urmată de un gagiu care am văzut din capul locului că e vraci, mai ales că ținea strîns în mînă o trusă neagră și avea și o barbă cenușie ca de țap. Pentru ăi de le plac gagicile între două vîrste, eu zic că asta era a mai strașnică, măcar că mie îmi plac mai mult alea tinere. Dar cînd m-a văzut cu ochii deschiși mi-a zis după cum urmează:

— Vai ce bine-mi pare că n-ai murit, sărăcuțul! Dar, a adăugat ea, iată-l pe doctorul Diffingwell și el o să vadă cît de grav ești rănit. Mă numesc domnișoara Amelia Bodkin și asta e casa mea și ăsta e chiar dormitorul meu și-mi pare grozav de rău că ești rănit.

Mde, îți dai seama cît de stînjenit m-am simțit în situația asta, fiindcă eu venisem aici să-i șterpelesc scrisorile și argintăria domnișoarei Amelia Bodkin, inclusiv ceainicul stil Paul Revere, și cînd colo ea mă îngrijește aici în stil mare, și mai zice și că-i pare rău pentru mine.

Însă se părea că nu prea aveam ce să zic în momentul ăla, așa că mi-am ținut gura cît m-a cercetat doftorul; după ce

s-a uitat bine la scăfîrlie și m-a tot pipăit în sus și-n jos, mi-a zis următoarele:

— Rana e foarte gravă. O să trebuiască s-o cos și bolnavul va trebui să stea liniștit vreo cîteva zile că altfel s-ar putea ivi complicații, a adăugat el. Cel mai bine ar fi să-l ducem imediat la spital.

Dar domnișoara Amelia Bodkin nici n-a vrut s-audă de una ca asta. Domnișoara Amelia Bodkin a zis că trebuie să mă odihnesc acolo unde sînt și c-o să aibă ea grijă de mine, fiindcă zice că m-a rănit stîlpul de la poarta ei chiar pe proprietatea ei, așa că e neapărat necesar să fac ceva pentru mine. De fapt, din felul cum se supără domnișoara Amelia Bodkin cînd e vorba de mutarea mea, îmi închipui că poate că e vorba

doar de atracţia pe care o exercit asupra ei, numai că pe urmă mi-am dat eu seama că o făcea numai din pricina singurătăţii, fiindcă se plictisea şi îngrijirea mea îi aducea cît de cît ceva de făcut.

Ei, fireşte că n-am avut nimic împotriva unei asemenea idei, fiindcă dacă stau şi mă gîndesc mai bine, aşa puteam să văd mai uşor de chestia cu scrisorile, precum şi de argintărie, treabă uşoară şi curată dinăuntru din casă, aşa că chiar m-am străduit să arăt mai rău decît îmi era de fapt, deşi bineînţeles că oricine m-a cunoscut pe vremea cînd am purtat în mine opt gloanţe de la colţul străzii Cincizeci cu Broadwayul şi pînă în cartierul Brooklyn ar muri de rîs aflînd că am stat în pat din pricina unei tăieturi la cap.

Ei, după ce m-a cusut bine vraciul şi s-a cărat, i-am spus lui John Spaniolul să-l ia pe Edmund Savantul şi pe Micuţul Isador şi să se întoarcă la New York, dar să ţină legătura cu mine prin telefon ca să le pot spune cînd să revină, şi pe urmă am pus bila pe cinci, fiindcă se pare că eram tare obosit. Cînd m-am trezit mai tîrziu în cursul nopţii, cred că îmi cam crescuse fierbinţeala, şi-mi era cam rău, şi domnişoara Amelia Bodkin şedea la căpătîiul meu şi-mi ştergea fruntea cu o cîrpă răcoroasă, foarte, foarte plăcută şi mişto.

Spre dimineaţă mă simţeam mai bine aşa că am reuşit să bag la ladă micul dejun pe care mi l-a adus ea pe o tablă şi am început să-mi dau seama că nu-i chiar aşa de rău să fii ţintuit la pat, la urma urmei, mai ales dacă nu eşti înconjurat de sticleţi, ca să dai cu ochii de ei de cum ridici pleoapele, şi să te întrebe mereu că cine te-a găurit.

Ei, şi-am văzut eu că domnişoarei Amelia Bodkin îi face o plăcere nebună-nebună să aibă de îngrijit pe cineva, deşi fireşte că dacă ar şti pe cine îngrijeşte ea în momentul ăsta, cred că ar ieşi în şosea şi-ar chema jandarmii. Abia după ce-am luat gustarea aia am putut s-o hotărăsc să se ducă şi ea să doarmă puţin, şi în timp ce dormea ea a venit gagiul ăla bătrîn de părea să fie lacheu ori majordom şi a tot intrat şi-a ieşit pe uşă ca să vadă cum mă mai simt.

Era un bătrînel flecar nevoie mare, şi curînd, curînd a început să-mi zică una şi alta despre domnişoara Amelia Bodkin, şi ce mi-a spus? Că e de mult iubita unui gagiu de la New York care e în fruntea unei afaceri pe sprînceană şi putred de bogat, şi bineînţeles că eu ştim că muianul e domnul Jabez Tuesday, măcar că babalîcul ăsta care pare să fie majordom nici nu mi-a pomenit numele.

— Sînt împreună de mulţi ani, mi-a mai zis el. La început el era foarte sărac, cînd s-au cunoscut, iar ea avea ceva gologani, aşa că l-a ajutat să prindă niţel cheag şi cum s-a mai priceput ea să-i şi administreazâ afacerile, şi chiar şi viaţa de acasă, i-a aranjat o firmă pe cinste. Eu ştiu, fiindcă am fost cu ei încă de la început, mi-a zis firavul. Domnişoara Amelia se pricepe grozav la afaceri, şi pe urmă e şi foarte de treabă, te rog să mă crezi. Şi pe urmă bătrînul a mai adăugat: Ei, să fiu al dracului dacă ştiu de ce nu s-au căsătorit, fiindcă nu încape îndoială că ea îl iubeşte şi el o iubeşte, numai că domnişoara Amelia mi-a zis odată că asta e prin faptul că la început au fost prea săraci, iar mai tîrziu prea ocupaţi ca să se mai gîndească la chestii dintr-astea cum ar fi căsătoria, aşa că au tot dus-o aşa înainte, pînă cînd deodată el a dat lovitura şi s-a îmbogăţit. Ei, şi-atunci — i-a dat înainte bătrînul — am văzut cum se îndepărtează de ea, cu toate că ea sărăcuţa n-a observat, n-a băgat de seamă. Şi nici nu m-am mirat cînd, acum cîţiva ani, a convins-o că e mai bine pentru ea să se retragă din afaceri şi să vină să stea deoparte în casa asta izolată... La început venea şi el destul de des pe-aici zicea bătrînul — dar treptat, treptat, a tot lungit-o şi a rărit şi vizitele, şi acum îl vedem doar din an în paşte. Ei, zice majordomul, cam aşa se întîmplă în viaţă. Adevărul e că ştiu şi eu vreo cîteva cazuri dintr-astea. Numai că domnişoara Amelia Bodkin tot mai crede că el o iubeşte şi că numai din cauza treburilor nu ajunge pe-aici, aşa că-ţi dai seama că ori nu e chiar aşa

deşteaptă cum pare, ori se amăgeşte singură. Ei, ia să-ţi aduc eu nişte suc de portocale, deşi nu mă sfiesc să-ţi spun că nu-mi pari mie omul care să bei zi de zi numai chestii dintr-astea!

Ei, şi acuma m-am ginit şi eu prin dormitor ca să văd dacă dau cu ochii de cutia cu scrisori de care-mi vorbea domnul Jabez Tuesday, dar nu văd nicăieri o asemenea cutie. Pe urmă, spre seară, cînd era iar în odaie domnişoara Amelia şi eu păream că moţăi, a tras sertarul de la birou şi a scos afară o cutie mare cu incrustaţii, s-a aşezat la o masă sub o lampă cu abajur, a deschis cutia şi a început să citească nişte scrisori vechi. Şi cum stătea acolo şi citea scrisorile mele şi eu o supravegheam cu coada ochiului, uneori mai zîmbea, dar deodată am văzut că i se rostogolesc nişte lăcrămioare pe obraji.

Brusc a întors capul către mine şi m-a prins cu ochii deschişi, şi am văzut-o cum a roşit şi pe urmă a rîs şi mi-a vorbit după cum urmează:

— Scrisori de dragoste de pe vremuri, a zis ea bătînd cu degetul în cutie. De la logodnicul meu de demult. Mai citesc cîte una din ele în fiecare seară. N-oi fi oare proastă şi sentimentală ca să fac una ca asta?

Mde, ce să-i zic? I-am spus domnişoarei Amelia Bodkin că de sentimentală e sentimentală, dar fireşte că nu i-am zis că e proastă de mă lasă să văd unde pune scrisorile alea, deşi fireşte că-mi făcea mare plăcere să prind pontul ăsta. I-am zis domnişoarei Amelia Bodkin că eu unul nici n-am scris vreodată o scrisoare de dragoste, nici n-am primit vreuna, şi că de fapt, măcar că am auzit de treburi dintr-astea, de văzut n-am mai văzut vreuna pînă acum, ceea ce de fapt era foarte adevărat. Atunci domnişoara Amelia Bodkin a rîs niţel şi mi-a zis după cum urmează:

— Vai de mine, dar eşti un om foarte ciudat dacă nu ştii cum arată o scrisoare de dragoste. Păi cred că am să-ţi citesc cîteva din cele mai minunate scrisori de dragoste de pe lume. Nu e nici un păcat, mi-a zis ea, fiindcă dumneata nu ştii cine le-a scris şi trebuie să stai acolo în pat şi să te gîndeşti la mine şi să-ţi închipui că nu sînt de fapt aşa de bătrînă şi urîtă cum mă vezi acum, ci foarte tînără şi poate chiar şi drăguţă.

Aşa că domnişoara Amelia Bodkin a deschis o scrisoare şi mi-a citit-o şi pe cînd citea glasul i se făcea şi mai blînd şi mai dulce, numai că nici nu se uita la scrisoare cît o citea, aşa că m-am prins că de fapt le cam ştie pe de rost. Mai mult decît atît, am mai băgat eu la cutiuţă că după părerea ei scrisoarea asta e o adevărată capodoperă, dar pentru că nu mă pricep nici cît negru sub unghie la răvaşe de dragoste, fiindcă ăsta e primul pe care l-am auzit vreodată, mă văd silit să mărturisesc că mi s-a părut cretin ca dracu.

„Iubita mea", zicea scrisoarea asta de dragoste, „mă tot gîndesc la tine cum te-am văzut ieri stînd în faţa casei în lumina puternică a soarelui care-ţi făcea părul castaniu închis să strălucească minunat, ca bronzul. Iubito," zicea, „sînt nebun după culoarea părului tău. Îmi pare aşa de bine că nu eşti blondă. Nu pot să sufăr blondele, că au minţi de păsărică, n-au nimic în cap şi nici în inimă, decît înşelăciune. Şi mai sînt şi ţîfnoase", zicea scrisoarea. „Niciodată n-am să am încredere într-o blondă, după cum n-aş avea încredere să trag după mine de coadă un taur. În viaţa mea n-am văzut o blondă care să nu fie o vacă fără haz", mai zicea. „Oricum, cele mai multe din ele nu sînt decît oxigenate. Afacerile merg mai bine. Preţurile la cîrnaţi cresc. Te iubesc acum şi de-a pururi, păpuşica mea."

Ei, mai erau şi altele mai tîmpite ca asta, dar în toate o numea logodnica mea, iubiţico, păpuşico, dragostea mea, scumpo, îngeraşule, inimioară şi mai ştiu cum, şi cîteva dintre ele spuneau că cum o să fie lucrurile după ce s-or căsători şi după cum dau eu cu presupusul astea chiar că sînt scrisorile domnului Jabez Tuesday, şi-mi intră aşa un gînd în cap că sînt dinamită curată pentru un tip care şi-a pus în gînd să dea cu piciorul unei gagici. De fapt chiar i-am zis ceva în genul ăsta domnişoarei Amelia Bodkin, că tot nu prea ştiam ce să-i zic.

— Cum adică? Ce vrei să zici? m-a

întrebat.

— Păi, zic, se știe că documente dintr-astea se pot vinde pe prețuri bune în anumite condiții.

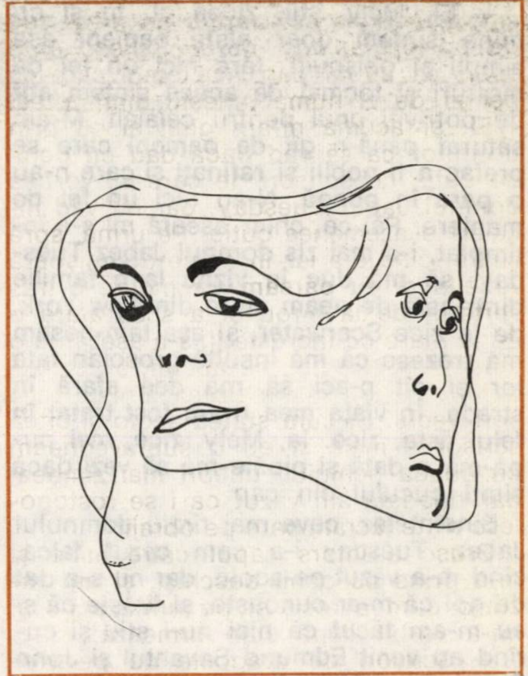
Acuma domnișoara Amelia Bodkin s-a uitat o clipă la mine de parcă s-ar fi întrebat ce-mi umblă prin minte și pe urmă a clătinat din cap cu aerul că se dă bătută, a rîs și mi-a zis următoarele:

— Mde, oricum, un lucru e sigur și anume că scrisorile mele n-o să se vîndă niciodată pe nici un preț, oricît de mare ar fi, și în nici un fel de condiții, chiar dacă le-ar dori cineva vreodată. Păi cum? Doar astea sînt comoara mea cea mai scumpă. Sînt amintirile mele din zilele cele mai fericite. De scrisorile astea nu m-aș despărți nici pentru un milion de dolari.

Firește am înțeles din observația asta că domnul Jabez Tuesday a încheiat un tîrg foarte rentabil cu mine făgăduindu-mi zece miare pentru scrisori, dar bineînțeles că nu i-am pomenit nimic domnișoarei Amelia Bodkin, în timp ce mă uitam la ea cum își pune scrisorelele de amor înapoi în cutia cu incrustații pe care o bagă la loc în sertarul biroului. I-am mulțumit că mi-a citit scrisorile și pe urmă i-am zis noapte bună și am pus bila pe cinci și a doua zi am telefonat la un număr de pe strada Clinton și le-am lăsat vorbă lui Edmund Savantul și John Spaniolul și Micuțul Isador să vină să mă ia de aici că m-am plictisit să mai zac în pat.

Acuma, a doua zi era zîmbătă iar cea următoare nu putea fi decît duminică și ei au venit să mă vadă sîmbătă și au făgăduit să revină duminică să mă ia, întrucît mașina s-a reparat și merge ca lumea, măcar că prietenul meu de pe strada Clinton a făcut un tărăboi cumplit pentru că i-am îndoit barele de protecție. Dar pînă să sosească ei duminică dimineață, mai înaintea lor, cu noaptea în cap, a sosit strălucitor într-o limuzină mare, cît toate zilele, domnul Jabez Tuesday.

Și pe urmă, de cum a intrat în casă, pus la marele fix, cu redingotă și cu joben pe cap, odată a înșfăcat-o în brațe pe domnișoara Amelia Bodkin și a țocăit-o cu zgomot pe buze — informație

pe care mi-a vîndut-o pe urmă bătrînul ăla de pare să fie majordom. De sus am putut chiar eu s-o aud pe domnișoara Amelia Bodkin plîngînd de ți se rupea inima, și pe urmă am mai deslușit și vorbele domnului Jabez Tuesday, fiindcă îi dădea tare și răspicat cu gura:

— Gata, gata, gata, Mely! zicea domnul Tuesday. Nu mai plînge așa, și mai ales nu pe vesta mea nouă de mătase albă. Haide, haide, înveselește-te și ascultă ce aranjamente am făcut ca să ne căsătorim mîine și să petrecem luna de miere la Montreal. Da, da, Mely, chiar așa, zicea domnul Tuesday, pentru mine nu exiști decît tu pe lume, fiindcă tu mă înțelegi de la A la Z. Hai mai pupă-mă o dată, Mely, și să ne așezăm să discutăm toate chestiile.

Ei, după cîte mi-au ajuns la urechi, cred că și-a primit pupătura, și trebuie să fi fost una strașnică, să-i ajungă pe o săptămînă, iar pe urmă i-am auzit sporovăind pe îndelete de una și de alta în salonașul de la parter. Într-un tîrziu am mai prins și vorbele astea ale domnului Jabez Tuesday:

— Ei, Mely, știi, zicea el, tu și cu mine sîntem doar niște oameni așa simpli și obișnuiți, fără nici un fel de mofturi și tocmai de aceea sîntem atît de potriviți unul pentru celălalt. M-am săturat pănă-n gît de oameni care se prefac a fi nobili și rafinați și care n-au o para în pungă. N-au nici un fel de maniere. Păi ce, chiar aseară mi s-a întîmplat, i-a mai zis domnul Jabez Tuesday, să mă duc în vizită la o familie dintr-asta de neam mare din New York, de le zice Scarwater, și așa tam-nesam mă trezesc că mă insultă grosolan fata lor și cît p-aci să mă dea afară în stradă. În viața mea n-am fost tratat în felul ăsta, zice. Ia, Mely, zice, mai pupă-mă o dată și pipăie-mă să vezi dacă simți cucuiul din cap.

Bineînțeles, ceva mai tîrziu domnului Jabez Tuesday i-a cam căzut falca, cînd m-a văzut pe-acolo, dar nu s-a dat de gol că m-ar cunoaște, și firește că și eu m-am făcut că nici nu-l știu și curînd au venit Edmund Savantul și John Spaniolul și Micuțul Isador să mă ia cu mașina, așa că i-am mulțumit frumos domnișoarei Amelia Bodkin pentru toată bunătatea care a avut-o față de mine, și-am lăsat-o acolo pe pajiște să ne facă semne cu mîna împreună cu domnul Jabez Tuesday.

Și domnișoara Amelia Bodkin părea atît de fericită, cuibărindu-se la pieptul domnului Jabez Tuesday încît m-am bucurat grozav că am riscat o carte mare — de fapt în zilele noastre nici nu mai poți să cîștigi altfel — socotind că domnișoara Valerie Scarwater trebuie să fie blondă, așa că l-am trimis pe Edmund Savantul să-i citească scrisoarea domnului Tuesday în care vorbea de blonde. Dar bineînțeles că-mi pare rău că scrisoarea asta și altele care i-am zis lui — Edmund Savantul să i le citească au scos-o așa tare din sărite încît s-o facă să uite că ce nobelă e ca să ajungă pînă acolo încît să-l pocnească pe domnul Jabez Tuesday la cutiuță cu pudriera ei de optîșpe carate și să-i zică să se care dracului să nu-l mai vadă în viața ei.

Așa că (mi-a zis Harry Armăsarul), povestea s-a terminat de tot, numai că noi îl căutăm acuma pe judele Goldfobber ca să ne sprijine într-un proces împotriva domnului Jabez Tuesday. E adevărat că domnul Tuesday ne-a plătit alea zece miare, dar nu ne-a lăsat să mai luăm argintăria de care ne vorbise, nici măcar ceainicul ăla stil Paul Revere, de care zicea că prețuiește o avere, și de fapt cînd ne-am mai dus acuma vreo cîteva seri p-acolo pe la casa domnișoarei Amelia Bodkin ca să umflăm suszisele obiecte, babalîcul ăla care pare să fie lacheu sau așa ceva a descărcat ditamai pușca de vînătoare înspre noi, și în general a avut o comportare foarte nesuferită.

Așa că (zice Harry) am pornit să vedem dacă-l putem pune pe judele Goldfobber să-l dea în judecată pe domnul Jabez Tuesday pentru abuz de încredere.

ARMANDO PALACIO VALDES

COMIT UN ASASINAT

Ce om n-a meritat măcar o dată în viață să fie trimis la spînzurătoare? zice Montaigne. Eu am meritat-o la o vîrstă foarte fragedă, căci nu aveam mai mult de patru anișori. Ascultați cum s-a întîmplat:

Pe vremea aceea exista la Avilés un căpcăun pe nume don Gregorio Zaldua. Căpcăunul ăsta nu mînca copiii, cum fac ceilalți căpcăuni; dar nu-i lăsa pe copii să mănînce nimic nici crud nici fiert, așa că rezultatul era la fel de funest.

— Băiatul are limba încărcată — spunea mama cu glas tare. Să-l chemăm pe don Gregorio.

Și copilașul care eram eu pe atunci începea să tremure ca un mielușel care vede apropiindu-se lupul.

Lupul sosea, se uita la limba mea, mă palpa pe pîntec, îmi examina pleoapele, și după aceste manevre, plus altele la fel de odioase, rostea cu o indiferență înghețată sentința cutremurătoare:

— Dați-i o uncie de ulei de ricin în două rînduri... Și regim, mai ales mult regim!

— Doamne, Dumnezeule! Uleiul de ricin! Cînd aud numele ăsta, mi se face și acum măciucă puținul păr alb care mi-a rămas pe cap!

— Știți, nu prea vrea să-l ia — spunea maică-mea cu sfială.

— E foarte ușor să-l faceți să-l înghită. Nu trebuie decît să-l țineți de nas, și cînd deschise gura, să i-l turnați pe gît.

Barbarul! Alteori sentința era ceva mai blîndă:

— Puneți-i pe burtă un prișniț din făină de in... și regim... mai ales mult regim! Aveți grijă să nu mănînce absolut nimic! În dumneata am încredere, dar trebuie să-l supraveghezi de Silverio, fiindcă e un tată prea indulgent și nu știe să reziste la plînsetele copilului.

Adevărat: cît se poate de adevărat. Taică-meu, ca să nu mă mai vadă chinuindu-mă, era în stare să-mi dea și un covrig muiat în dulceață.

Dar unde erau vremurile covrigilor muiați în dulceață? Maică-mea era vigilentă și energică și nu mă lăsa să pun în gură nici măcar un colțuc de pîine din bucătărie; slujnicele țineau cu ea, iar eu rămîneam la cheremul căpcăunului de don Gregorio, scufundat îm cea mai neagră mizerie. Taică-meu nu îndrăznea să se opună nici el ordinelor medicului.

Nici că mă puteam afla într-o stare mai jalnică și mai de plîns. Inimioara mea sărmană era străbătută de toată tristețea și toată deznădejdea de pe lume, care — trebuie să recunoaștem, nu-i deloc puțină. Și plîngeam, cu lacrimi amare, cele mai amare de pe lume.

Mi-amintesc că într-o seară mi-au

pus pe burtă binecunoscutul prişniţ cu făină de in. După ce l-au pus, au stins lumînarea, au aprins o lămpiţă şi au plecat lăsîndu-mă singur. Eu strigam în gura mare să-mi dea nişte pîine, măcar un coltuc de pîine; dar nimeni nu lua în seamă strigătele mele. Natura, oamenii, Dumnezeu însuşi păreau că surziseră. După o vreme sosi Pepa, bucătăreasa, şi îmi spuse că dacă nu tac o să vină Bau-Bau să mă apuce de picioare. Eu nu făcusem pînă atunci cunoştinţă cu Bau-Bau, şi cum nici nu doream să fac, am tăcut.

Dar foamea îmi dădea ghes. ce zic eu că-mi dădea ghes, îmi sfîşia maţele. Atunci avui o inspiraţie, unul din acele gînduri fericite care nu-ţi trec prin minte decît o dată în viaţă.

Am dus mîna la prişniţ, l-am scos şi l-am mîncat.

Mi se pare că am auzit de undeva că în antichitate a existat un tînăr prinţ roman pe care l-au lăsat să moară de foame, şi care şi-a mîncat aşternuturile. Inutil să spun că eu nu am avut nici o clipă în vedere acest precedent, că n-am vrut să imit sau să plagiez pe nimeni. Declar cu mîna pe inimă că mîncatul prişniţului mi s-a părut o operă pe de-a-ntregul originală în clipa aceea.

Dar acest gînd fericit al meu produse consternare în familie. Aşa se întîmplă întotdeauna. Cînd ţîşneşte undeva o idee originală, lumea începe să se agite, cuprinsă de o puternică nelinişte.

Rezultatul a fost că, asemeni tuturor inovatorilor, am plătit inspiraţia cu preţul martirajului. Mi s-a administrat o nouă doză de ulei de ricin.Sărmanul meu tată era adînc mîhnit văzînd cum fiul său prea iubit străbate, nevinovat fiind, durerosul calvar al purgativelor şi al cataplasmelor. Nefericitul mă mîngîia, îmi ştergea fruntea de sudoarea agoniei şi îmi şoptea la ureche cuvinte de îmbărbătare. Ba chiar mai mult: s-a dus la un bazar şi mi-a cumpărat o puşcă.

Am înnebunit de bucurie. În clipa aceea, uitasem de toate chinurile; uitasem de foame, uitasem de prişniţ şi chiar şi de gustul uleiului de ricin.

Puşca se încărca cu nişte capse care făceau destul de mult zgomot. Mama spuse, destul de iritată:

— Ce idee pe tine, să-i dai copilului pe mînă asemenea lucruri!

Tata răspunse zîmbind:

— Copilul ştie ce face şi sînt convins că n-are de gînd să ucidă pe nimeni.

Eu am încuviinţat din cap cu tărie. Mare ipocrit! Mare mincinos, perfid şi ascuns! Chiar din clipa în care am luat în mînă arma, am pus la cale crima; am conceput-o în toate detaliile ei ticăloase. Dar am făcut pe nevinovatul, am surîs îngereşte şi toţi au avut încredere în mine.

N-a existat pe lume pînă acum încredere mai prost investită. La căderea nopţii, cînd părinţii mei, după ce m-au sărutat, s-au retras şi am auzit-o sforăind pe Felisa, care dormea în patul de lîngă mine, m-am ridicat cu băgare de seamă şi, la lumina veiozei, mi-am încărcat cu grijă arma. Am pus-o la îndemînă şi am adormit liniştit.

M-a deşteptat vocea mamei, vorbind în odaia de alături cu don Gregorio. Mă ridic în sus speriat şi, cum mă ridic, văd ivindu-se în prag chipul detestat al căpcăunului. N-am avut timp decît să întind mîna după puşcă, să sar în picioare pe pat, să ochesc şi să trag asupra nemernicului.,

Un hohot general. tata, mama, Felisa, don Gregorio, se prăpădeau de rîs, peste măsură de veseli...

ABBY MANN

ADEMENITOAREELE CAPCANE...

— Un nou caz pentru locotenentul KOJAK —

1. EU, LOCOTENENTUL KOJAK...

UN SENTIMENT tare neplăcut să ajungi totdeauna prea tîrziu. Şi, de regulă, de cîte ori sînt chemat la cîte o crimă este de fiecare dată cu adevărat prea tîrziu. Unui ins într-o asemenea stare nu-i mai poţi veni nicicum în ajutor, iar lui îi este absolut tot una dacă voi reuşi sau nu să pun mîna pe asasin. Pentru noi însă, pentru cei din poliţie, asta este o chestiune de viaţă şi de moarte.

Acum tocmai îl privesc pe băiatul ăsta mort. Avea cel mult optsprezece ani, presupun. Două gloanţe în cap, cu un pistol de 9 mm. Două, asasinul a vrut să nu dea greş.

Pentru unii oameni sînt poate prea

CINE nu-l cunoaşte? Cine nu a auzit măcar de locotenentul Kojak?

Să recapitulăm însă. Este aşadar locotenent de poliţie la New York. Un bărbat de statură mijlocie, pe cît de îndesat pe atît de lipsit de păr. Nu se simte stînjenit de acest fapt, a făcut chiar prozeliţi cu... chelia lui proverbială.

De fapt, el se identifică pentru milioane şi milioane de iubitori ai micului şi marelui ecran cu actorul grec TELLY SAVALAS, care l-a întruchipat în multe aventuri poliţiste dintre care unele prezentate şi pe micile noastre ecrane.

Da, el este poliţistul acela veşnic cu acadeaua în colţul gurii...

Nu este un detectiv genial ca Hercule Poirot, de exemplu, ci un simplu poliţist, care îşi face cinstit meseria în Manhattan, cartierul cel mai rău famat al New Yorkului, care strînge în el toate contradicţiile Americii contemporane.

Miniromanul pe care îl publicăm nu a fost transpus încă pe peliculă, aşa că cititorii Almanahului nostru au posibilitatea să ia cunoştinţă cu acţiunea lui încă înainte ca Telly Savalas să fi îmbrăcat uniforma... locotenentului Kojak.

N.N.

dur, fără prea mult sentiment, dar, în general, imaginea unui om mort îmi macină nervii. Mă obsedează o singură idee: eu, locotenentul Theo Kojak din poliţia newyorkeză nu-mi voi afla linişte atîta vreme cît nu-l voi dovedi pe asasin. Este aceasta o datorie faţă de propria-mi persoană şi faţă de acest băiat care zace fără viaţă în faţa mea, întins pe asfalt.

2. **ÎL EXAMINEZ ŞI...**

Sîntem în ziua de joi, 21 octombrie orele 18,01. Poliţişti, curioşi, reporteri şi oameni din medicina judiciară. Se plimbă cu toţii înfriguraţi de ici-colo. Cei de la laborator caută urme şi tremură şi ei de frig. Din cînd în cînd îşi bagă mîinile în buzunarele halatelor.

— Cine l-a găsit? îl întreb pe un sergent cu părul înspicat, aflat de serviciu împreună cu un alt coleg din cartierul de vest.

— Băieţii ăştia doi, 'tenente, zice sergentul arătînd spre doi băieţi de culoare paisprezece, poate cincisprezece ani. Cadavrul zăcea...

— O clipă. Lasă-i pe ei să spună, îl întrerup în timp ce mă îndrept spre cei doi. Nu mă pot vedea într-o aglindă, dar sînt sigur că arăt ca un om din cale-afară de îndărătnic. Dar cum naiba aş putea arăta altfel cînd sînt chemat la sfîrşitul orelor de program să văd un băiat de optsprezece ani ciuruit? Cu o mutră ca a mea nu i-aş putea întreba nimic pe martori. În nici un caz pe cei doi băieţi de culoare, care nu văd în mine decît un curcan alb, un copoi alb gata să le scarmene pielea.

— Noroc! îi salut ducînd două degete la marginea pălăriei mele tiroleze. Sînt Kojak.

Ochii lor mari, negri mă privesc fix.

— Voi l-aţi găsit pe băiatul ăsta? îi întreb făcînd eforturi ca să zîmbesc.

Cei doi dau din cap. Deodată îmi vine în minte acadeaua. Un poliţist cu acadeaua în gură nu poate arăta tot atît de fioros ca unul cu trabucul în colţul gurii! Scot deci trabucul şi strîng acadeaua între dinţi, dar asta nu face asupra principalilor mei martori nici un fel de impresie.

— Mortul zăcea acolo... explică sergentul. Dar voi ce staţi ca nişte statui, spuneţi cum a fost! strigă el către cei doi negri.

Ochii lor negri sticliră. Dau amîndoi din cap zicînd:

— Da, domnule...

— Şi voi ce-aţi făcut? întreb încercînd să par cît mai răbdător. V-aţi uitat la el sau aţi anunţat poliţia?

— Tocmai treceam pe aici, zice sergentul, şi pentru că i-am văzut aplecîndu-se şi uitîndu-se suspect în groapă, am coborît şi am dat peste cadavrul băiatului.

— Aţi observat ceva deosebit? mă întorc iarăşi spre cei doi băieţandri, dar răspunsul lor — ridicară amîndoi din umeri — nu-i de natura să mă ajute cu ceva. Stavros! strig deodată în lungul străzii.

Stavros stătea rezemat de una din maşinile noastre şi discuta cu doctorul. Se uită la mine, apoi trece strada.

— Creţule, avem doi martori guralivi. Mai mult ca sigur că acum ei se gîndesc ce să ne spună. Dacă însă nu vor să deschidă gura ia-i cu maşina şi du-i la secţie!

Pe drumul spre maşină cei doi băieţi încep să-i povestească lui Stavros. Mă uit cu invidie spre Stavros. Să fi avut el vreun mod special de a dezlega limbile oamenilor?...

Revin iarăşi lîngă cadavrul băiatului şi îl bat pe umăr pe sergent.

— Explicaţi-mi şi mie, îi zic cu aerul cel mai natural din lume, cum se face că băiatul a fost găsit în groapă, iar acum zace aici pe trotuar?

Privirea mea nu-i place. Îmi ies din pepeni ori de cîte ori ceva se modifică la locul crimei, al acţiunii, şi asta se vede pe figura mea.

— Păi... am crezut... ştiţi... Arăta ca şi cînd ar fi avut nevoie de ajutorul cuiva... de aceea l-am scos din groapă să vedem ce şi cum...

Ridic din umeri a nedumerire. În general nu-mi place să le reproşez nimic poliţiştilor. Mă uit din nou, gînditor, spre cadavrul băiatului.

— Cămaşă cu mînecă scurtă şi blugi... Cam sumar îmbrăcat pentru

vremea asta, nu credeţi? îl întreb perseverent, privind cu ochii întredeschişi spre cerul întunecat. Peste Manhattan începe să se cearnă o ploaie măruntă. Nu-i chiar ploaie propriu-zisă, dar e suficientă pentru ca orice urmă de bună dispoziţie să-ţi dispară.

— Nici o altă piesă de îmbrăcăminte n-am găsit, locotenente, zice aprins sergentul.

— Trebuie să examinăm foarte atent cadavrul, zic tare făcînd semn doctorului.

Cineva ar fi putut să-i închidă băiatului pleoapele. Dintr-o dată acadeaua nu mai are nici un gust. O arunc la canal şi mă aplec asupra cadavrului. Îl examinez şi brusc, chipul lui îmi pare cunoscut.

3. CE PĂRERE AVEŢI DE TREABA ASTA?

Stavros termină cu băieţii şi-i trimite acasă. După expresia feţei lui îmi dau seama că n-a reuşit să afle prea mare lucru de la ei.

— Uită-te bine la el, Creţule, îl îndemn. Nu-l cunoşti?

Stavros îngenunche şi întoarce puţin capul băiatului. Fotografiile sînt făcute, băieţii de la laborator au examinat deja totul cu multă atenţie.

— Nu l-am văzut niciodată, zice Stavros. Trebuie cumva să-l cunosc?

— Nu ştiu, zic bălăbănindu-mă de pe un picior pe celălalt. Mi se pare că am mai văzut undeva figura asta, dar n-aş putea paria că lucrurile stau chiar aşa...

— Cam sumar îmbrăcat, constată Stavros. S-ar putea să locuiască prin apropiere şi să fi ieşit doar pentru cîteva clipe în stradă...

— N-am găsit nici un fel de act asupra lui, de aceea nu avem idee cine ar putea fi. Cu o privire rutinieră examinez braţele băiatului. Sînt curate. Aşadar nu-i morfinoman. Zic apoi pe nepusă masă: Dă-mi lupa, repede! Haide odată!

Stavros dă fuga la maşina laboratorului şi revine cu o lupă. Mă aplec asupra cadavrului şi examinez cu grijă ambele braţe. Îl chem apoi repede pe doctor. E galben la faţă, parcă ar avea hepatită. Şi se poartă întocmai. Am mai lucrat o dată sau de două ori cu el, dar nu l-am văzut niciodată zîmbind sau rîzînd. E-adevărat că nici meseria noastră nu ne oferă prea multe motive pentru a zîmbi, totuşi. Vine lîngă mine apoi se apleacă peste cadavru.

— Am venit, zice cu glas de parcă era gata să adoarmă.

— Uite, doctore, zic întinzîndu-i lupa şi arătîndu-i două puncte la încheietura braţului. Ce părere aveţi de treaba asta?

Cînd tocmai credeam că a adormit de-a binelea vine şi răspunsul lui:

— Două împunsături... injecţii... Foarte vizibile, zice ridicînd spre mine ochii lui obosiţi. Totul va fi clarificat la autopsie.

Îmi stau pe limbă încă o grămadă de întrebări, dar doctorul s-a făcut deja nevăzut. În această situaţie îl caut pe şeful grupului tehnic şi-i spun că tînărul a fost împuşcat pe şantier, într-o groapă, unde a şi fost găsit de doi băieţi. Plec în clipa cînd îşi face apariţia maşina mortuară. Apăs puternic pe acceleraţie pentru a nu fi de faţă cînd îl ridică pe tînărul necunoscut.

4. CRED CĂ DRACUL NU-I CHIAR ATÎT DE NEGRU...

Ziua următoare, vinerea, nu începe mai bine decît se terminase joia. A plouat tot drumul de acasă pînă la secţie. Am văzut şi două accidente de circulaţie, de aceea buna dispoziţie mi-a scăzut şi mai mult. Intrînd pe poarta secţiei Manhattan Sud nu mă uit nici în dreapta, nici în stînga. Mormăi un „bună ziua" şi mă afund în spatele biroului meu. Aud deodată glasul lui Stavros:

— Groaznic! Caraghios!

— Cred că dracul nu-i chiar atît de negru, zice Weaver. Saperstein, tu ce crezi? întrebă Bobby Crocker.

— Despre ce este vorba? se trezi în mine curiozitatea.

— Vreau să-mi cumpăr o pălărie nouă şi nu ştiu cum să fie, mă informează Crocker.

— Dar ai probleme! zic arătînd spre

vraful de hîrtii de pe biroul lui. De părerea mea te poţi lipsi, eu am alte treburi decît să-mi bat capul cu fel de fel de pălării.

Trîntesc uşa în urma mea şi mă afund în marea de hîrtii. În cîteva minute mi-e foarte clar că nici azi nu-mi ajunge timpul să le rezolv pe toate. Inventatorul hîrtiilor ar trebui tradus în faţa tribunalului.

— Kojak! strig în receptor după ce am ridicat telefonul.

— Doctorul Abramowich, aud în aparat o voce adormită. Sun în legătură cu cadavrul acela din strada Marton. Am trimis ceva către dv. Se află pe drum...

— Mii de mulţumiri, dar...

— ...în legătură cu cele două înţepături, continuă doctorul fără să mă lase să mai scot o vorbă, mai mult ca sigur că una din ele este de la heroină. O cantitate mică însă. Băiatul nu era morfinoman. Mi-am zis că poate doriţi să aflaţi cît mai repede...

— Ceea ce nu-i deloc departe de adevăr, doctore, zic în receptor. Ce altceva aţi mai aflat în legătură cu cadavrul?

Mai mult ca sigur că n-are chef să stea la taifas cu mine.

— E trecut totul în procesul verbal, locotenente, mormăi el şi închise.

N-am timp să mă enervez. În uşa biroului meu îşi face apariţia Saperstein şi agită un plic galben.

— E pentru dumneata, locotenente. Tocmai acum a venit, strigă el la mine în timp ce puse plicul pe birou. Face apoi pe loc stînga-mprejur şi-i predă locul căpitanului McNeil.

— Bună dimineaţa, Theo. Căpitanul arată odihnit şi e bărbierit proaspăt. Asta îmi aduce aminte că m-am sculat tîrziu şi că nu am lichidat cu miriştea din barbă. Ai avut neplăceri aseară? mă întreabă.

— Toate trec, Frank, îi răspund în vreme ce mă uit la automatul pentru cafea. Am hotărît ca în dimineaţa asta să abandonez poşirca pe care noi o numim cafea. Un cadou la sfîrşitul programului: în cartierul de vest a fost împuşcat un tînăr.

Frank arată cu bărbia spre plicul galben şi se aşeză pe scaun.

— E rezultatul de la laborator? întrebă el plin de interes.

Scot fără o vorbă din plicul galben cîteva fotografii şi un proces verbal voluminos. Examinăm amîndoi cu atenţie fotografiile.

— Nu l-am văzut noi pe băiatul ăsta pe undeva? întrebă Frank gînditor. Cum se numeşte tînărul?

— Încă nu a fost identificat, răspund. Răsfoiesc procesul verbal. Amprentele lui digitale nu figurează în cartotecile noastre. Fii atent, împuşcăturile alea sînt exact în frunte. Una lîngă alta. Băiatul a fost împuşcat pe şantier. În zonă nu se află decît nişte şoproane şi depozitele unor firme. Loc ideal pentru o crimă. Mă întreb : de ce s-a dus el acolo?

Dar pînă a nu apuca Frank să-mi răspundă, se deschide uşa şi în cadrul ei apare Crocker. Îmi întinde fără să deschidă măcar gura un plic maron.

— Procesul verbal al cadavrului de la şantiere, zice în cele din urmă apropiindu-se de căpitan şi uitîndu-se peste umărul acestuia. Dar ăsta-i... ăsta-i...

Îi smulge lui Frank fotografia din mînă şi se duce cu ea la fereastră. Dă din cap ca şi cînd nu i-ar fi venit să creadă.

— Ăsta-i băiatul împuşcat ieri?

— Da, răspund. Îl cunoşti cumva? Chipul lui ne pare şi nouă cunoscut de undeva.

— O clipă, zice Crocker şi o zbugheşte în biroul lui. Îl văd căutînd cu înfrigurare prin birou apoi întorcîndu-se cu un biblioraft voluminos în mînă. Mi-l pune în faţă. Frunzăreşte apoi cu degete sprintene prin el, printre formulare, însemnări şi fotografii pînă găseşte ce căuta. Arată apoi cu aer triumfător fotografia unui tînăr zîmbitor.

— Ăsta-i! strigă el în acelaşi timp cu Frank.

— Jim Finch, zice Crocker. Unul dintre dispăruţi.

— Lasă-mă-n pace cu toate astea, zic răutăcios lovind atît de tare cu pumnul în masă încît căpitanul tresări. De dispăruţii ăia nici nu vreau să mai aud!

— Dar victima dumitale face parte

din aceeaşi serie, locotenente, intervine Crocker. A dispărut acum o săptămînă de acasă. Părinţii lui au fost aici şi au anunţat dispariţia lui.

— De aia-mi părea mi o figură cunoscută, zice Frank. Dar, oare, cazul lui Finch este identic cu al celorlalţi dispăruţi?

— Bine-nţeles, răspunse Crocker apăsat.

— Adă-mi adresa părinţilor băiatului, zic deschizînd plicul cu procesul verbal al autopsiei. Îl parcurg cu privirea. Crocker mă întrerupe.

— Ai lui Finch locuiesc pe strada Hudson.

— Pe Hudson, pe Hudson, dar unde? întreb aplecîndu-mă şi uitîndu-mă la numărul casei. Mda, păi asta-i aproape de şantierul unde a fost împuşcat băiatul.

— Ciudată treabă, zice căpitanul dînd din cap. Dispărutul Jim Finch apare pe nepusă-masă foarte aproape de casa părinţilor săi. Şi tocmai acolo este împuşcat...

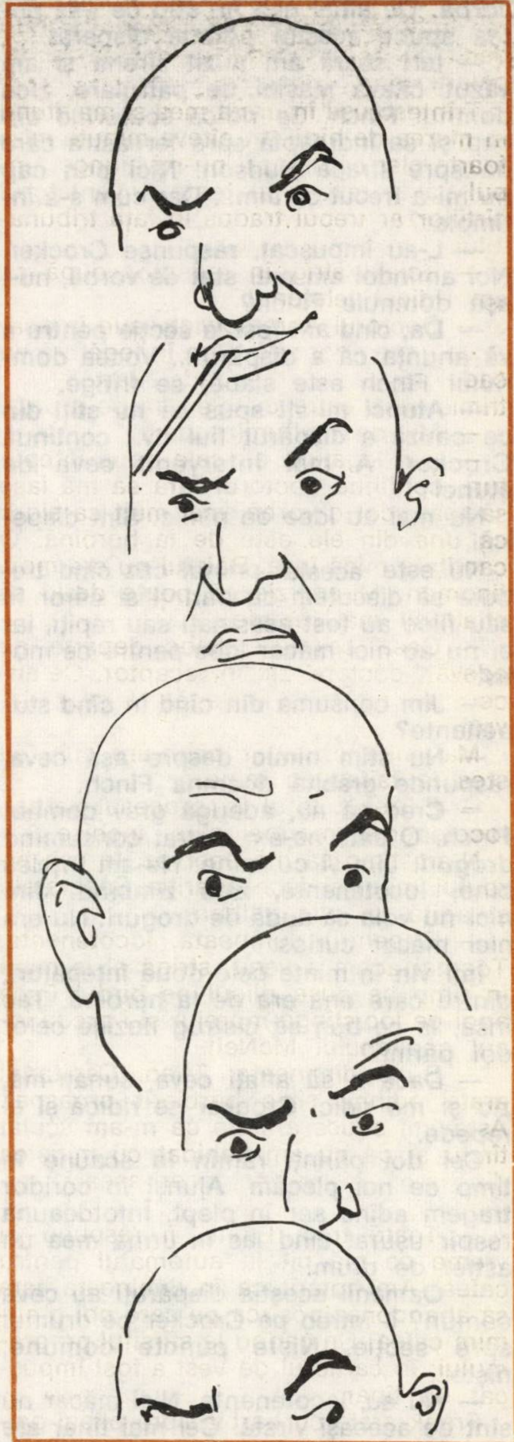
— Poate or să ne explice ai lui Finch ce şi cum, răspund în timp ce-mi iau pălăria din cuier. Vino cu mine, Crocker. Chestia cu dispăruţii şi cu crima o să le rezolvăm împreună. Cînd o să ştim de ce au dispărut cei şaptesprezece bărbaţi o să ştim şi pentru ce a trebuit să moară Jim Finch!

5. EU NU VÎND „ZĂPADĂ" LOCOTENENTE!

Membrilor familiei lui Finch le-am comunicat cît am putut mai cu menajamente moartea fiului lor. S-au stăpînit teribil, dar cu toate acestea le-a fost foarte greu să nu-şi piardă capul. Domnul Finch este un bărbat ca la şaizeci de ani. Soţia lui este substanţial mai tînără şi este casnică. Asta o ştim din spusele lui Crocker. În realitate nu are nici o importanţă cîţi ani au şi cu ce se ocupă. Important este faptul că au pierdut unicul lor copil, pe care-l caută de o săptămînă.

— Nu, n-am idee pentru ce a venit aici, zice domnul Finch. La şantier aţi spus, da, locotenente?

Dau afirmativ din cap fără să scot o

vorbă. De altfel nici nu știu ce i-aș putea spune acestui părinte disperat.

— Ieri seară am auzit sirena și am văzut cîteva mașini de patrulare, zice domnul Finch. Se ridică scuturînd din cap și se îndreaptă spre fereastra care dă spre strada Hudson. Nici prin cap nu mi-a trecut că Jim... Dar cum s-a întîmplat?

— L-au împușcat, răspunse Crocker. Noi amîndoi am mai stat de vorbă, nu-i așa domnule Finch?

— Da, cînd am fost la secție pentru a vă anunța că a dispărut... Vocea domnului Finch este slabă, se frînge.

— Atunci mi-ați spus că nu știți din ce cauză a dispărut fiul dv., continuă Crocker. A mai intervenit ceva de atunci?

Nu mai au idee de nimic. Sînt disperați.

Nu este acesta primul caz cînd trebuie să discutăm cu părinți ai căror fii sau fiice au fost asasinați sau răpiți, iar ei nu au nici măcar idee pentru ce motiv.

— Jim consuma din cînd în cînd stupefiante?

— Nu știm nimic despre așa ceva, răspunde grăbită doamna Finch.

— Cred că nù, adaugă grav domnul Finch. O dată ne-am distrat consumînd droguri. Jim și cu mine. Ne-am înțeles bine, locotenente, zice zîmbind. Jim nici nu voia să audă de droguri. Nu era nici măcar curios.

Îmi vin în minte cele două înțepături, dintre care una era de la heroină. Tac însă, la ce bun să distrug iluziile celor doi părinți?

— Dacă o să aflați ceva, sunați-mă, zic și mă ridic. Crocker se ridică și el repede.

Cei doi părinți rămîn în scaune în timp ce noi plecăm. Ajunși în coridor tragem adînc aer în piept. Întotdeauna respir ușurat cînd las în urma mea un astfel de drum.

— Oamenii aceștia dispăruți au ceva comun? îl întreb pe Crocker pe drumul spre secție. Niște puncte comune, niște...

— Nu au, locotenente. Nici măcar nu sînt de aceeași vîrstă. Cel mai tînăr are șaisprezece, cel mai bătrîn treizeci...

Opresc pe strada a șaptea pentru că mi s-a pus roșu. Îl ascult pe Crocker și în acest timp îmi plimb ochii de-a lungul trotuarului. Deodată tresar: Laverne! strig șuerînd mai mult printre dinți și arăt spre un individ între două vîrste. Acesta se furișa de-a lungul zidului unei case. Urmărește-l, Bobby!

Crocker coboară iar eu trag mașina pe dreapta. Opresc motorul. Crocker se apropie de Laverne. Îndată ce șperțarul îl observă, Bobby începe să alerge. Laverne se face mic și privește bănuitor în toate părțile. Pentru a-i tăia pofta de fugă apăs brusc pe claxon. Mă observă și face o grimasă.

— Bună ziua, locotenente Kojak, mă salută el. Asta-i o adevărată surpriză pentru mine...

— Ești fals ca o bancnotă de șapte dolari, îi răspund zîmbind larg și arătîndu-i dinții. Te sfătuiesc să nu încerci să mă potcovești. Crocker, zic, arată-i fotografia lui Jim Finch.

Laverne o ia cu vîrful degetelor de parcă ar fi pus mîna pe un șarpe veninos.

— Nu-l cunoști? îl întreabă Crocker venind din spatele lui. N-a cumpărat niciodată „Zăpadă" de la tine?

— Eu nu vînd nici un fel de „zăpadă", răspunde Laverne. Eu sînt curat ca lacrima, puteți să mă buzunăriți...

— Se știe cît ești tu de curat, îi răspund zîmbindu-i ca mai înainte. Doar n-oi fi prost să umbli cu drogurile după tine... Chiar atît de prost nu ești...

— Putem să te pipăim puțin? întrebă Crocker plin de amabilitate.

Laverne înțelege cît e ceasul! Se uită încordat la fotografie apoi se întoarce spre mine.

— Îmi pare foarte rău, dar pe ăsta chiar că nu l-am văzut niciodată! Cine-i tipul?

— Gîndește-te serios și amintește-ți figura lui. Chiar nu l-ai văzut deloc în ultimele săptămîni?

Îi fac lui Crocker semn cu capul, iar el se așează din nou în mașină. Laverne se apleacă în dreptul geamului mașinii.

— O să te ajut, locotenente, mă asigură el plin de înfocare.

Îl măsor din cap pînă-n picioare, apăs puternic pe pedala de accelerație și mă întorc la secție.

6. **CRABII SÎNT CHIAR DIN HAWAII?**

La prînz, la „Variety Luncheonette" este zgomot mare. Nu știu de ce venim tocmai aici, dar în mod cert nu pentru că „Variety Luncheonette" este singurul bar de zi din apropierea secției Manhattan Sud. Și la fel de sigur nici din cauza Helenei, cea mai seducătoare dintre toate chelnerițele din New York. Dar fie dintr-unul, fie dintr-altul dintre motive, iată-ne șezînd împreună cu căpitanul McNeil și cu Crocker la barul acestui varieteu, savurînd sandvișurile galbene. Ne plac la fel de mult ca și cele albastre de ieri. Ba nu, nu chiar așa...

Helen se sprijină de „casă" și ne observă cu un zîmbet cețos pe buzele-i nu prea rujate. Trage cu urechea pentru a prinde măcar cîte ceva din discuția noastră. Nu-i facem această plăcere și vorbim cît putem mai încet.

— Laverne nu-i desigur decît un vînzător la mîna a doua, dar cunoaște o mulțime de oameni, zice Crocker. De aceea s-ar putea să-l fi văzut uneori și pe Jim Finch.

— Jim avea doar două înțepături, zic între două sorbituri din lapte.

— Făcute de un ins cu experiență. Înțepăturile sînt curate, nu par făcute de un începător.

— De fapt cu ce se ocupa Finch ăsta? întrebă Frank.

— Era mecanic auto, răspunde Crocker. Ceilalți dispăruți au cu totul alte meserii. Îi avem pe toți pe listă: muncitorii din port, învățători, fără ocupație... Sînt și doi studenți printre ei.

— Albi sau de culoare?

— Toate rasele, toate culorile de piele, răspunde Crocker ridicînd din umeri. Bărbații dispăruți sînt burlaci, căsătoriți sau divorțați. Avem și un văduv trecut pe listă.

— Care-i legătura cu drogurile și cu lumea interlopă? mă amestec în vorbă. Helen vede că paharul meu este gol și vrea să-mi mai toarne un cocteil pe bază de lapte. Refuz cu groază, unul îmi ajunge pînă peste cap... Sînt și morfinomani pe listă?

— Trei bărbați, răspunde Crocker din memorie. Unul dintre ei a avut hașiș asupra sa, dar o cantitate mică. În afară de asta nu s-a găsit nici o legătură a lor cu lumea drogurilor.

— Cumva contacte cu lumea criminală? întreabă căpitanul bînd ultimele picături de apă minerală. De altfel în tot timpul mesei el arăta foarte îngrijorat, ca și cînd nimic n-ar fi fost în măsură să-l scape de grijile lui.

— Sînt cu toții oameni mediocri, căpitane, zice Bobby Crocker.

— Nu vă mai pot servi chiar cu nimic? ne întreabă Helen cu glas de miere, venind spre noi mișcîndu-și șoldurile à la moliendo café. Poate o salată de Hawaii cu crabi...

— ...Colorați în roșu, mă bag eu în vorbă. Crabii sînt chiar din Hawaii?

Dintr-un motiv necunoscut, Helen roșește și zîmbește rușinată.

— Dumneata glumești, locotenente, zice și se întoarce repede spre ușă. Să veniți pe la noi cît mai curînd, locotenente, strigă Helen în urma mea ca și cînd în tot varieteul nu m-aș fi aflat decît eu. Este un moment dificil, pentru că toți ceilalți oaspeți se uită la mine. Ies repede din local și nimeresc direct într-o ploaie de pomină. Pălăria mi-am lăsat-o la birou și nu-mi rămîne altceva de făcut decît să-mi ridic gulerul hainei și s-o rup la fugă după căpitanul Mc Neil și Crocker.

7. **TE POMENEȘTI CĂ VREO MILIONĂREASĂ EXCENTRICĂ**

Stau în spălător în fața oglinzii și mă rad. Nu-mi place să mă rad, dar nu suport să umblu nebărbierit. Cînd sînt aproape gata și îmi prind barba între vîrfurile degetelor, se deschide ușa și intră Crocker.

— Puternici! zice cu respirația oprită. Sînt cu toții foarte puternici!

Mă-ntorc îngrozit spre el în timp ce-mi strîng aparatul de ras.

— Dar ce se întîmplă?

Ochii lui Crocker sclipesc de bucurie.

— Bărbaţii aceia dispăruţi sînt cu toţii, fără nici o excepţie, nişte puternici şi nişte muschiuloşi, îmi replică. O să vă convingeţi singur de asta. Voi face rost fie de fotografiile lor, fie de descrierile lor. Pînă şi tînărul acela de şaisprezece ani are muşchii ca un bizon.

— Ei şi? întreb eu sceptic în vreme ce-mi aruncam apă rece pe faţă cu amîndouă mîinile. Crezi cumva că asta face parte din criminalistică?

— Ar putea face, zice Crocker.

— Te pomeneşti că vreo milionăreasă excentrică ţine un harem de bărbaţi! Apa **After shave** mă ustură pe faţă. Fac în oglindă, pentru Bobby, o grimasă de om speriat. Iar această milionăreasă dă supuşilor săi sarcina de a răpi bărbaţi puternici...

— ...Pe care-i omoară unul după altul.

Încetez repede să mai glumesc şi să fac haz de el. Împachetez aparatul de ras, mă întorc la birou şi mă afund în hîrtiile cuprinzînd datele celor dispăruţi, strînse de Crocker. Muntele de hîrtie a crescut într-atîta în ultimul an, că este greu de prelucrat. În materie de rezolvat hîrtiile Crocker este abia la abecedar...

Baschetbalist, boxer, profesor de sport, antrenor particular de haltere, culturist... citesc eu ocupaţiile persoanelor respective. Mă duc gînditor după trabuc.

— O dată trebuie să-mi explici şi mie, Bobby, îi zic pufăind fumul spre tavan. La New York dispar în fiecare an zeci de bărbaţi. Cum se face că pe cei şaptesprezece noi i-am băgat într-o singură oală?

Crocker stă o clipă gînditor apoi zîmbeşte.

— Dumneata, locotenente, ai fost în concediu aşa că nu aveai de unde şti. Aceştia sînt bărbaţi cărora nu li se poate găsi nici un defect. Ceilalţi oameni răpiţi poate că s-au certat cu nevestele sau cu şefii lor, sau poate au făcut ceva şi de aceea au dispărut. Sau poate au fost asasinaţi pentru bani, pur şi simplu. În cazul celor şaptesprezece nu-i vorba despre nimic din toate astea. Au fost oameni absolut normali, cu totul obişnuiţi...

— Pînă la forţa lor fizică, zic scuturînd din cap. Mie unul nu-mi poate intra nicidecum în cap faptul că aspectul fizic al acestor bărbaţi a jucat un rol în toată povestea asta. Cred că-i o simplă întîmplare, Bobby. Ţi-ai cumpărat pălărie? îl întreb numai pentru a schimba vorba.

Bobby dă din cap şi pleacă încet spre camera de gardă. Îmi pare sincer rău, dar cum naiba să dispară nişte oameni numai pentru că sînt puternici şi atletici?

8. NICI NU VĂ PUTEŢI IMAGINA, LOCOTENENTE CÎT ESTE DE GREU

De cînd a început weekendul plouă neîncetat. Omor timpul şi încerc să nu mă gîndesc la serviciu. La fel ca acesta

au fot multe weekenduri și mi-am pierdut totdeauna timp berechet. În acesta mă preocupă Jim Finch, tînărul ucis la o săptămînă după ce a dispărut. Mai întîi dispare, apoi un morfinoman cu experiență îi face o injecție, după care cineva îi sfredelește capul cu două gloanțe. De ce?

Întrebarea aceasta îmi răsună în cap și în ziua de luni, pe drumul către secție. La ea mă gîndesc și cînd ajung la birou.

Căpitanul McNeil e deja la birou. Lunea el este din cale-afară de exact. Îl salut și trec în biroul meu. Nu vorbim nimic despre mortul de la șantier. Nici măcar despre faptul că, potrivit părerii lui Crocker, problema dspăruților are legătură cu el...

Nu rezist mult pe scaun, în dimineața asta simt nevoia de oameni în jurul meu. Am fost singur tot weekendul. Automatul pentru cafea din camera de gardă îmi toarnă într-un pahar de plastic un lichid negru. Poate că aparatul ăsta drăcesc așteaptă să mă otrăvesc cu lichidul acesta ca smoala. Sorb cu grijă licoarea fierbinte, mă frig la limbă și la buze și simt că mi-e cald la degete. Cu o față trădînd multă durere așez ceașca pe biroul lui Saperstein. Lîngă el se află Crocker.

— Ți-ai ales în sfîrșit o pălărie bună, Bobby? întreb plin de curiozitate.

Bobby dădu din cap fără vlagă.

— Am încercat sîmbătă dimineața, dar nici nu vă puteți imagina, locotenente, cît este se greu...

Mă trag obosit spre Rizzo și Crocker, care se distrează împreună foarte copios și aprins. Apropiindu-mă, ei tac și se uită la mine cu reproș. Al Vine se așează la biroul lui, se apleacă de-asupra telefonului pe care-l domină și preia convorbirile care privesc secția.

— Sînt convins că aveți ceva interesant pentru locotenentul vostru, zic și mă așez pe biroul lui Rizzo.

— Noi, locotenente, tocmai am pus pariu dacă Helen de la „Variety Luncheonette" o să mai flirteze și astăzi cu dv., remarcă Rizzo.

Rîs furtunos în încăpere, pînă și Weaver, care iese de la căpitan cu o mutră acră, începe să rîdă. Arunc în stomac rămășițele de cafea din ceașcă și mă ridic cu un aer jucăuș pe figură.

— La chestia asta eu îi zic morală de servicu, spun și mă duc la biroul meu.

Căpitanul McNeil mă vede prin ușa întredeschisă a biroului. Mă strigă la el. Iau loc în fața biroului lui, iar căpitanul mă privește în tăcere. Îl cunosc pe Frank de peste cincisprezece ani, îmi fulgeră dintr-o dată prin minte. Pe vremea aceea el nu era căpitan, eu nu eram locotenent, lucram împreună și ne ajutam unul pe altul. Sîntem fericiți, dar nu mai mult ca alți oameni. Căpitanul rămîne tot timpul rezervat, cercetează totul foarte atent pînă a trece la atac. Nu degeaba l-au făcut comandantul secției Manhattan Sud. Pe mine, în contrast cu el, nu mă poate opri nimeni cînd mă pornesc. Nici chiar Frank. De cele mai multe ori lucrurile s-au sfîrșit cu bine, dar de cîteva ori am stat ca pe ace. Fără căpitan, adesea ar fi putut ieși rău de tot. Frank a mușamalizat multe, fără el eu n-aș fi ajuns locotenent la Manhattan Sud și nici altundeva.

— Cred, Theo, că n-ar trebui să-ți pui prea mari speranțe în cazul dispăruților ăstora, zice cu aceeași expresie a feței cu care ne-a obișnuit de fiecare dată. Cîte milioane de locuitori are New Yorkul acum? iar cînd din cele opt milioane dispar într-un an șaptesprezece, asta înseamnă...

— ...asta înseamnă exact șaptesprezece persoane în plus, intervin prompt. Îmi dau seama că iar dau frîu liber temperamentului și cobor glasul. Sau ai de gînd să nu mă lași să mă mai ocup în continuare de cei șaptesprezece dispăruți? Trebuie cumva să predau cazul?

Nu, asta nu, dar nu-ți face reproșuri dacă bați pasul pe loc. Șaptesprezece din opt milioane! Ar putea dispărea dintr-o mie de motive. Și nu-i obligatoriu să aibă ceva comun...

— Dar toți sînt foarte puternici! strig.

— Sînt, și...?

— Crocker a descoperit treaba asta, îi explic. Toți dispăruții de pe listă sînt niște muschiuloși, niște sportivi antrenați.

— Poate vreo milionăreasă excentrică...

— Exact așa cum am spus și eu. Serios vorbind, nu știu dacă asta poate însemna ceva, dar așa stau lucrurile cu cei șaptesprezece. Toți dispăruții...

Mă întrerupe telefonul de pe biroul lui Frank. Căpitanul acultă și-mi face semn. Dau fuga în biroul meu de unde-mi iau haina și pălăria și iată-mă așteptînd ca Frank să pună jos receptorul.

— Un om mort la cheiul 62 în Nord-River! strigă el la mine. Ia doi oameni cu tine!

Îi iau pe Crocker și pe Stavros. Aceștia sar din scaune și pornesc după mine. Iarăși o să ajungem prea tîrziu, îmi zic în gînd după ce mă așez la volan.

V-a trecut vreodată prin cap că poliția lasă sirena să urle în neștire și cînd e vorba de un mort? În marea majoritate a cazurilor mașinile din patrulare merg numai cu semnalul roșu. Cînd însă cineva dă peste un cadavru, atunci puteți pune pariu pe o linguriță cu otravă că mașinile pleacă cu sirenele urlînd. Acum noi gonim ca nebunii. Împing pedala de accelerație pînă la refuz și zburăm pe strada a șaptea.

— Acolo-n față este! strigă Stavros.

Mergem pe sub niște arcade de beton și oprim exact lîngă chei. Sîntem primii de data asta. Mașinile de la spitalul din vecini și de la laborator încă nu și-au făcut apariția. Mașina de pază stă lîngă intrarea cheiului iar polițiștii se sprijină obosiți de capotă. Văzîndu-ne că venim ne ies în întîmpinare.

Mormăi ceva a salut în timp ce arunc o privire asupra cadavrului. Se află întins chiar lîngă scările de piatră pe care se coboară la apă. Polițiștii sînt desigur încurcați, nici măcar nu ni se prezintă. Cel mai în vîrstă dintre ei își recapătă repede glasul, dar numai după ce Crocker scoate un carnețel și-l privește. Se prezintă și spune că a telefonat un anonim.

— Am venit cît am putut de repede la chei, zice polițistul cel tînăr. Cadavrul plutea chiar lîngă chei. L-am scos din apă, apoi am informat centrala.

— Un telefon anonim? zice Crocker în timp ce-și punea batista la loc în buzunar. Oricum, trebuie să fim bucuroși că s-a găsit totuși cineva care să telefoneze.

Constat că mortul este un alb, care nu are mai mult de treizeci de ani. N-a stat prea mult în apă, cel mult două zile. Cauza morții n-o putem încă ști. Stă întins pe spate și eu nu vreau să-i schimb poziția pînă cînd nu vor fi făcute fotografiile și pînă cînd nu-l examinează un doctor.

— Dar de ce durează atîta? întreb nerăbdător, privindu-i pe cei doi polițiști. Unde stau băieții ăia de la laborator? Dar doctorul? Poate dorm cu toții pe undeva...

Polițiștii tac. Folosesc timpul pentru a ridica, cu o mișcare de rutină, mîna celui mort. Este îmbrăcat în pantaloni negri și cămașă albă pătată. Mînecile cămășii îi sînt atît de largi încît i le pot mișca fără nici o greutate. Îi țin cu mîna brațul — piele și os. Stavros fluieră printre dinți cînd observă înțepăturile de pe partea interioară a brațului. Crocker suflecă repede cealaltă mînecă și examinează brațul. Același lucru: nici un locșor fără o înțepătură.

Crocker și Stavros se apleacă tăcuți și îi suflecă pantalonii pînă la genunchi.

— Treabă foarte clară, zice Crocker după ce observă și înțepăturile de pe piept.

Picioarele mortului nu sînt cu nimic mai puternice decît brațele. În general întregul lui corp este atît de slab, încît i se vede fiecare coastă.

— Grad avansat de morfinomanie, constată Stavros. Dar uite că vine și doctorul.

9. CROCKER PARCĂ AR FI CÎȘTIGAT LA LOTERIE

Pînă acum nu m-am uitat deloc la fața celui mort. E o priveliște urîtă, n-o să ne fie prea ușor să-l identificăm. Doctorul va trebui însă să stabilească dacă fața lui a fost distrusă de vreun șurub de la un vapor sau cineva a făcut-o intenționat.

— Locotenente, zice Crocker, care tocmai ridicase capul mortului. Bobby arăta ca și cînd ar fi cîștigat la loterie. Priviți aici!

De sub capul mortului atîrnă o sîrmă lungă. Stavros o ţine în mînă cu două degete încercînd să vadă unde se termină. La unul din capete sîrma este înfăşurată în jurul gîtului, la celălalt sînt făcute cîteva noduri.

— Dacă de sîrma asta n-a atîrnat un pietroi, atunci din clipa asta eu încep să lucrez benevol douăzeci şi patru de ore din douăzeci şi patru! zice Stavros.

— Tu nu glumeşti niciodată, Stavros, zic privindu-l pătrunzător. Bine-nţeles că de colierul ăla a atîrnat ceva pentru ca mortul să stea fain-frumos pe fundul apei. Întrebarea este însă...

— Permiteţi, zice doctorul trecînd printre noi după ce ne dă mai întîi la o parte. Eu mai am şi alte treburi de făcut, bombăni el supărat şi se întoarse spre cel mort ca şi cînd i-ar fi fost teamă că acesta s-ar putea trezi şi ar rupe-o la fugă.

— Avem în faţa noastră un mort, mă întorc eu către Stavros şi Crocker, şi încă nu ştim dacă a fost asasinat sau... Poate a murit de moarte naturală şi cineva l-a adus apoi aici pentru a nu avea complicaţii.

— Întrebaţi-l pe el, propuse Stavros arătînd spre doctorul aplecat asupra cadavrului.

Mă uit nehotărît la omul în halat alb. Îl văd acum pentru prima dată şi nu ştiu cum e mai bine să mă port cu el. În fine, îl bat cu grijă pe umăr.

— Sînt locotenentul Kojak de la secţia Manhattam Sud, mă prezint. Aş avea şi eu cîteva întrebări.

— Întrebări! Întrebări! Întrebări! se repede el la mine cu o privire plină de răutate. Dacă aş sta să răspund toată ziua la întrebările altora, n-aş mai apuca să lucrez nimic. Am să vă trimit o informare, asta-i tot!

— Doctorul Abramowich e întrucîtva mai amabil, constată Crocker.

— Eu îl reprezint pe doctorul Abramowich, răspunde doctorul.

Ridic din umeri şi mă trag cu Crocker ceva mai la o parte.

— Ai auzit? îl întreb. E aici în reprezentare. Aşadar nu ne putem pune prea mari speranţe în el, zic, privindu-l cu ochi aprigi pe doctor, care se ocupa mai departe de cadavru. Pînă atunci putem face o partidă de popice.

— Eu întreb la aparat pe unde s-o fi împotmolit maşina de la laborator, zice Crocker, şi nu aşteaptă să fiu de acord că şi dă fuga spre maşina noastră. Revine după cinci minute.

— La docurile din cartierul de vest s-a declanşat un incendiu mare. Toate maşinile au fost trimise acolo pentru a prinde o urmă. Incendiul a fost pus cu schepsis.

Doctorul îşi termină treaba. Îşi scutură praful de pe pantaloni şi se îndreptă spre maşina lui.

— Informarea v-o trimit la secţie, strigă la noi după care trînteşte portiera. Noi ne uităm în urma lui cu ciudă...

— În sfîrşit, iată-i, zice Stavros.

Într-adevăr o maşină se vede săltînd pe pavaj. După ce opreşte, din ea sar cîţiva bărbaţi care dau ocol maşinii, deschid uşa din spate şi scot de acolo un sicriu de zinc.

— Calm, prieteni, zic binevoitor în timp ce bat cu degetele în fundul pălăriei. Deocamdată nu vă atingeţi de nimic.

— Bine, dar cum vine asta? zice unul dintre ei nervos. Avem ordin în cest sens...

— O să luaţi îndată cadavrul, zic. Mai întîi însă trebuie să vină oamenii de la laborator. Răţoiţi-vă la ei, nu la mine! Îmi pierd răbdarea, îmi zic în gînd.

Trîntesc uşile cuprinşi de turbare. Sicriul de zinc alunecă într-o parte. Cei doi poliţişti de pe maşina de patrulare, sosiţi primii aici, privesc nemişcaţi. Tare aş vrea să ştiu ce naiba le-o fi trecînd lor prin cap...

Mă trezeşte din acest gînd un claxon. În fine, vin şi cei de la laborator. Roiesc un grup de tehnicieni în jurul cadavrului, fără însă să găsească prea multe urme, cadavrul numai ce fusese scos din apă. Ar putea găsi măcar obiectul greu, care ţinea cadavrul la fund, dar nici acela nu-i chip de găsit. Mai mult ca sigur că zace undeva pe fundul murdar al apei.

Ne-am făcut datoria şi, după ce am luat şi amprentele digitale ale mortului,

am plecat şi noi.

10. **FACEM ŞI NOI CE PUTEM, LOCOTENENTE...**

La venirea noastră, secţia e pustie. Biroul căpitanului McNeil este şi el gol. La fel ca majoritatea birourilor din sediu. Numai Al Vine moţăie la masa lui de lucru. Are lîngă el un sandviş şi se uită cu ochi obosiţi pe un ziar.

— Salut, locotenente, mă salută. În lipsa dumitale nu s-a întîmpiat nimic deosebit.

Ridic mîna în semn de salut şi dispar în biroul meu. Se deschide îndată uşa şi apare Stavros ţinînd între două degete un pahar de cafea. Se schimonoseşte de parcă paharul n-ar fi doar cald ci de-a dreptul fierbinte.

— Am crezut că vă face trebuinţă, zice zîmbind şi pune paharul pe birou.

— Mulţam, Creţule, zic recunoscător. Mă simt cu adevărat epuizat. Întreabă dacă au comparat amprentele.

În timp ce-mi sorb cafeaua fierbinte şi aştept pulsul, scot din sertar un formular DD5 şi încep să bat, cu două degete, raportul referitor la cadavrul găsit la cheiul nr. 62. Tocmai notez ceva despre locul în care acesta a fost găsit, cînd uşa zboară în lături şi Stavros şi Crocker năvălesc înăuntru ca o vijelie.

— L-am găsit în cartoteca noastră, zice Stavros solemn ca şi cînd ar fi făcut o descoperire epocală. Îl cheamă Josip Bragovich, condamnat o dată pentru furt. Alb, căsătorit şi...

Crocker îl întrerupe. Are în mînă o listă a celor dispăruţi.

— ...şi este răpit de unsprezece luni. Soţia lui a declarat dispariţia. Şi încă ceva, şefule...

Scoate o fotografie şi o pune pe birou. Nu mă miră cîtuşi de puţin că fotografia înfăţişează un bărbat puternic, bine clădit, într-un ring de box.

— Aşa arăta în urmă cu unsprezece luni, şefule, zice Stavros. Pînă a nu se apuca de droguri.

— Cred că este tocmai momentul să ne ocupăm de aceste otrăvuri ademenitoare. Limpede? Pînă acum am avut de-a face cu doi dintre răpiţi şi amîndoi sînt morţi. Unul avea în el două injecţii, celălalt era morfinoman în ultimul grad. Ce-aţi mai aflat despre Bragovich?

— Nimic, zice Crocker ridicînd din umeri. Ultima dată a lucrat ca şofer pe un camion. Se pare că pedeapsa pentru furt i-a prins bine.

— S-ar putea ca lucrurile să stea chiar aşa, mormăi gînditor. Aveţi vreo poză de-a lui Bragovich în care să se vadă bine?

Poate una mai veche, fără parada aia din ring.

Crocker scoate o altă fotografie.

— Multiplicaţi-o! Crocker, te duci în cartierul de vest iar tu, Stavros, supraveghezi cartierul de est. Încercaţi să-l găsiţi pe bişniţarul care-i vindea prafuri lui Bragovich. Încă n-aţi zburat? Împărţiţi fotografii informatorilor pe care-i aveţi fiecare. Să fie cu ochii în patru. Tempo! Tempo! Nu ştim cînd va dispare următorul...

Sun la laborator: o dată trebuie să am şi eu noroc!

La laborator este animaţie, aşa că durează ceva pînă îl obţin la aparat pe cel căutat. Îl cheamă Smith. Archibald Smith.

— Ascultaţi-mă, locotenente, facem şi noi ce putem, răspunde el, nu tocmai entuziasmat de întrebarea mea. Ne reţineţi din muncă.

— M-am gîndit şi eu la treaba asta, Archi, îl opresc eu. Fiţi foarte atenţi cu acest caz. Nu-i vorba numai de cei doi morţi, ci de un întreg grup de oameni dispăruţi. S-ar putea ca totul să depindă de datele pe care le aflaţi acolo.

— Nu cred, locotenente, zice Archi Smith, deşi noi mai ştim cîte ceva. Mortul avea sub unghii urme de ulei. Un soi special de petrol, din acela care se foloseşte la vapoare...

— ...la vapoare, zici? întreb mirat. Atunci şi hainele lui trebuie să...

— ...exact, mă întrerupe Smith. În hainele lui am găsit încă şi mai mult ulei, precum şi urmele unui lac provenind de la anumite vapoare. Un lac special care protejază împotriva coroziunii.

— Excelent! M-ai ajutat mult, Archi!

— Un moment, încă n-am terminat,

zice el grăbit, simţind că vreau să închid. Mai am ceva pentru dv.

Astăzi este o zi cu adevărat norocoasă pentru mine. Nici nu-mi vine să cred, pentru că se întîmplă rar de tot să pice toate aşa la ţanc.

— Avem şi rezultatul autopsiei, continuă Archibald Smith. Sigur se află pe drum către dv. Omul acela a murit din cauza depăşirii dozei de heroină... Am analizat heroina respectivă, sub această formă ea nu se vinde pe piaţă nici la noi, nici nicăieri în Europa. Se poate spune aproape cu certitudine că omul acela a cumpărat-o la Hongkong. Direct de la sursă, nu pe stradă, unde se vinde deja „tratată".

— Fantastic! zic. Asta-i chiar mai mult decît meritam.

— A stat în apă două zile şi era mort cînd a fost aruncat acolo, completează Archibald Smith.

Dacă aş avea un băiat, l-aş boteza pe loc Archibald, îmi zic în gînd. Şi o fată dacă aş avea tot Archibald i-aş zice!

Intrînd în biroul meu, căpitanul McNeil mă vede tot numai un zîmbet. Tocmai formasem numărul de telefon al Oficiului portuar şi aşteptam legătura. Dacă voi avea puţin noroc şi de data asta, aş putea rezolva în doar cîteva ceasuri cazul dispăruţilor.

Frank McNeil ascultă fără nici un comentariu cum comunic la Oficiul portuar cele cîteva date pe care le am. Vaporul care a sosit nu demult din Hongkong este ancorat de cel puţin două zile în portul New York. Funcţionarul îmi promite că îmi va afla în cel mai scurt timp numele care mă interesează.

— N-ai putea să-mi explici de ce te interesează aşa, pe nepusă-masă, Hongkongul? mă întreabă McNeil după ce termin convorbirea.

Îi spun totul, dar este mult mai puţin entuziasmat decît mine.

— Tu ştii, Theo, că Bragovich a putut ajunge la heroina asta în fel şi chip. Poate a cumpărat-o într-un port din America de Sud de la vreun marinar care tocmai venea din Hongkong, a trecut-o apoi pe o navă care n-a fost în viaţa ei în Hongkong şi a adus-o apoi la

New York.

— Termină, Frank! strig şi ridic mîna parcă în apărare. Ştiu foarte bine că totul poate eşua, dar am datoria să încerc.

— Fireşte, zice Frank. Fireşte că trebuie. Theo...

Casc gura la plicul gros aflat pe birou în faţa mea ca şi cînd aş visa. Cel puţin aşa mi se pare. Parcă ar fi vorba pur şi simplu de o provocare.

— Nu conţine nici un element care să ateste că Bragovich ar fi fost morfinoman înainte de a dispare, îi spun căpitanului arătîndu-i locul respectiv din procesul verbal. Crocker nu s-a mai ocupat de asemenea cazuri pînă la dispariţia lui Bragovich... A vorbit însă cu doamna Bragovich, dar asta nu i-a dat nici un punct de plecare.

— Trebuie să vorbeşti cu această femeie, îmi aminteşte Frank. S-ar putea

ca între timp să fi aflat ceva nou. Sau poate n-o să vrea să mai audă de soțul ei și o să trădeze ceva ce tăinuia pînă acum...

— Bună idee! zic, sărind de la birou ca și cînd aș fi vrut să prind norocul cu mîna. Droguri! Am s-o întreb de droguri, în orice caz ele joacă un rol important în seria dispăruților. La revedere, pe mai tîrziu, Frank. Sau poate pe mîine, dacă nu mă mai întorc.

— Mult noroc, Theo!

11. CHESTIA ASTA MIROASE A STUPEFIANTE

Văzîndu-mă venind, Al Vine alergă în camera de gardă.

— Al, cînd se întorc Crocker și Stavros să-ți spună cum a fost și mă informezi imediat. Mă cauți fie prin stație, fie la adresa asta.

Mîzgălesc pe o bucată de hîrtie adresa doamnei Bragovich și ies în stradă. Cu toate că mașina mea se află parcată pe un loc interzis, nu găsesc totuși nici o chitanță pentru amendă. Iau asta drept un semn bun pentru drumul ce mă așteaptă, deși de fapt mă duc să anunț unei femei moartea soțului ei. Dar chiar dacă voi reuși pînă la urmă să aflu ceva de la ea, drumul acesta îmi este neplăcut.

Doamna Bragovich locuiește în Brocklyn, într-o căsuță modestă care nu se deosebește cu nimic de alte zeci și zeci. Văzîndu-mă venind, un cîine începe să latre. Aud un strigăt de copil apoi un glas aspru.

— Cine-i acolo?

— Locotenentul Kojak de la secția Manhattan Sud, doamnă, răspund. Vorbesc destul de tare pentru ca femeia să mă poată auzi prin ușa închisă. Perdeaua, prinsă într-un dreptunghi de sîrmă fixat în ușă, se dă o clipă la o parte.

— Puteți să-mi arătați o legitimație? întreabă neîncrezător glasul din spatele ușii.

Scot fără murmur insigna și legitimația și i le arăt pe amîndouă în dreptul gemulețului ușii. Femeia dă repede la o parte lanțișorul de pe ușă, învîrtește de două ori cheia în broască și deschide. După ce intru pune, din prevedere, din nou lanțul pe ușă. Nu sînt un novice la New York, dar doamna Bragovich are numai douăzeci și șapte de ani, ori la această vîrstă oamenii nu arborează, de regulă, o teamă ieșită din comun. Femeia îmi observă privirea nedumerită și ridică din umeri.

— Să vedeți... eu nu știu unde este Josip și cu ce oameni umblă. De aceea cred că este mai bine să fiu prevăzătoare...

O fetiță de trei anișori se strecoară prin ușa dintre cameră și antreu și mă studiază curioasă dar și cu multă seriozitate.

— Nu puteți s-o trimiteți pe asta mică la vecini sau la vreun prieten? îi propun. Cred că am putea discuta mai bine numai între patru ochi.

— Du-te în grădină, Lucy, îi zice doamna Bragovich.

Fetița pleacă fără să opună rezistență. În sufragerie unde mă invită doamna Bragovich rămînem așadar numai noi doi.

— Este vorba despre soțul dv., încep cu toate că femeii îi era foarte limpede că numai despre el putea fi vorba. Consuma droguri pînă a nu dispărea?

Își freacă mîinile cuprinsă de nerăbdare.

— Am mai spus-o de multe ori — nu! Ochii ei negri precum cărbunele strălucesc febrili. Fața ei cam palidă se aprinde. Josip nu lua niciodată nimic. Nici măcar marijuana nu fuma...

Din grădină se aude plînsul fetiței. Doamna Bragovich se ridică și fuge către ea. Vorbesc poloneza sau o altă limbă slavă, pe care eu nu o înțeleg.

— Doamnă Bragovich, o întreb după ce revine, dv. din ce trăiți?

— Primesc ajutor din partea orașului și mai lucrez și pe acasă. Cos. Trebuie să vă arăt sau mă credeți și așa?

Vorbește cu ton agresiv, ascuțit. Dau din cap că o cred și mă apropii de fereastră. O văd pe fetiță jucîndu-se cu un cîine mare negru.

— Ați observat vreo schimbare la el cu puțin înainte de a dispare? Aceasta este ultima mea întrebare și trebuie să-i spun groaznicul adevăr. Era irascibil? V-ați certat?

Dă din cap gînditoare. Faţa ei rămîne neschimbată. Ca o mască.

— S-a îmbătat de cîteva ori, zice încet. Da, acum îmi amintesc foarte exact. Era atît de beat, că abia se mai putea ţine pe picioare. Şi cu toate astea spunea că n-a băut decît unul, poate două păhărele de whisky. Bine-nţeles, nu l-am crezut, dar el continua s-o ţină pe a lui. Era ceva foarte ciudat...

— Ciudat? Ce era aşa de ciudat? Că era beat?

— Da, confirmă femeia. După ce a ieşit de la închisoare Josip n-a mai băut niciodată. Dar ce mi se părea cel mai ciudat era faptul că nu mirosea a alcool cu toate că era beat.

Chestia asta miroase a stupefiante, mi-am zis în gînd. Este foarte posibil ca Bragovich să fi început cu ele înainte de a dispărea. Şi că voia să se ascundă de soţie.

— Doamnă Bragovich, zic foarte clar, cu toate că ştiu că pe ea asta n-o ajută cu nimic. Trebuie să vă anunţ ceva în legătură cu soţul dv.

Ochii ei negri strălucesc ca luminaţi de un fulger. Faţa i se face albă ca varul.

— E mort?

— Da, doamnă Bragovich, răspund încet. L-am găsit astăzi. A murit în urma consumării unei cantităţi prea mari de heroină.

Tresare.

— Aş putea să-l văd? întrebă. Glasul i s-a înăsprit, respiraţia devine şuerată.

— Încă nu, o refuz. Mai tîrziu va trebui să-l identificaţi. Vă înţeleg, dar... Aş putea să vă ajut cu ceva, doamnă Bragovich?

Se uită la mine cu ochii ei mari şi ridică din umeri. Şi pentru că nu mai spune nimic, mă ridic, îmi bag carneţelul în buzunar şi plec.

N-am timp prea mult ca să mă gîndesc şi la doamna Bragovich. Aflat la volan observ că se aprinde beculeţul roşu.

— Locotenente, am veşti de la Crocker şi Stavros. S-au întors. Al Vine este cel care vorbeşte şi după glasul lui îmi dau seama că nu mă aşteaptă cine ştie ce noutăţi.

— Bine, dă-i drumul. Despre ce-i vorba?

— I-au scuturat pe toţi vînzătorii, dar n-au aflat nimic, zice Al Vine. Nici unul nu l-a recunoscut pe Bragovich după fotografie. Crocker şi Stavros sînt aici şi aşteaptă noi ordine.

— Trimite-i acasă, îi răspund. Şi aşa, astăzi n-o să ajungem prea departe. Altfel ce mai e pe acolo?

— Deocamdată nimic, locotenente. Al Vine tace o clipă apoi se aude din nou. Căpitanul McNeil ar vrea să vă vadă, dacă mai treceţi pe la secţie.

— Vin chiar acolo. Mai este cineva care lucrează peste program? Dacă este, să mă aştepte, Al.

— Saperstein este la birou, răspunde Al Vine. O să fie aici cînd veniţi.

— În ordine. Kojak, terminat! zic închizînd microfonul şi apăsînd pe acceleraţie.

12. BINEÎNŢELES CĂ ÎNTRE PATRU OCHI...

Începe iarăşi să plouă. Dau drumul ştergătoarelor de parbriz şi încerc să văd ceva prin sticlă. Se întunecă. După ce trec peste podul Brooklyn în canionul străzilor din Manhattan e de acum întuneric.

În faţa secţiei este un loc liber pentru parcare. În ultima clipă parchez acolo înaintea unei alte maşini, apoi sar şi mă strecor printre picăturile de ploaie. Antreul este gol, în camera de gardă se află numai Al Vine şi Saperstein.

— Du-te acasă, Al, îi spun. Căpitanul a plecat?

Al Vine dă din cap. Isi ia fişul din cuier şi se îndreaptă spre uşă. Se aşteapta mai mult ca sigur să mai am nevoie de el.

Saperstein ridică spre mine o privire obosită.

În faţa mea o mulţime de formulare DD5.

— Mîine dimineaţă trebuie să mă duc la tribunal, zice. Ştii, înfăţişare cu Gabriel, borfaşul ăla...

— Pînă atunci trebuie să am toate semnalmentele celor dispăruţi.

De mirare că Saperstein nu-şi iese

din fire. Își încrețește în schimb fruntea și își rotește capul.

— Toți dispăruții din New York, locotenente? întreabă disperat. Păi, știți cîți sînt?

— Da, cu aproximație. Mă așez pe biroul lui și încerc să-mi adun gîndurile. Eu însumi nu știu ce vom face mai departe.

— Ascultă, Saperstein, avem lista pe care a făcut-o Crocker. Sînt trecuți pe ea cei șaptesprezece dispăruți, care au fost extrași de pe lista generală a dispăruților. Ceea ce au comun acești oameni este faptul că nu există nici un motiv pentru care ei ar fi trebuit să dispară. Tu ar trebui să iei toate listele și să vezi dacă nu cumva mai sînt și alții în această situație.

— Și după ce să-mi dau seama? întreabă Saperstein nu tocmai entuziasmat. Vreau să spun că-mi trebuie totuși un punct de plecare, nu?

— Oprește-te în special la cei deosebit de puternici. Despre ăștia vreau să cunosc totul. În cît timp crezi că ai putea parcurge lista?

Fața lui Saperstein tresare. Cu greu își poate reține o grimasă. Îl consideră nebun pe locotenent...

— Aș putea fi gata mîine după masă, dacă înfățișarea aia de la tribunal n-o să țină prea mult, zice în timp ce-și caută pălăria. Poate chiar astăzi...

Aș vrea să-i răspund că sînt de acord, dar nu-mi pot călca pe inimă.

— Nu, mîine.

După ce Saperstein pleacă, sună telefonul. La aparat este Oficiul portuar.

— Ați dorit niște date despre un anume vapor, locotenente, zise o voce bărbătească de la celălalt capăt al firului. Acesta se prezentă drept Murphy. Despre un vapor care a venit din Hongkong și care ancorează la New York de două zile.

— Da, așa este, zic emoționat. L-ați găsit? Sau sînt mai multe cumva?

— Nu, este unul singur, mă liniștește Murphy. „Missona", sub pavilion liberian. O barcă îngrozitoare, dar asta rămîne numai între noi. Oficial nu se știe nimic despre acest vapor.

— Și neoficial? Bine-nțeles că tot numai între noi, domnule Murphy.

— O barcă nenorocită, după cum v-am spus, îmi explică lucrătorul de la Oficiul portuar. Nu m-aș mira deloc dacă într-o bună zi ar dispărea în largul mării. Și-a făcut veacul și are un echipaj de care e mai bine să fugi cînd vine la țărm.

— Excelent! zic. Apoi pentru mine: cel mai bun lucru ar fi să le legăm mîinile, în cazul că le-ar avea libere! Se pare, revin la telefon, că-i cea pe care o caut. Mai spuneți-mi, vă rog, la ce chei a ancorat „Missona"?

— La nici unul, vine răspunsul. Domnul Murphy tușește încurcat ca și cînd el ar fi vinovat de treaba asta. „Missona" a ridicat ancora azi după amiază îndreptîndu-se spre țărmurile Africii de Sud... Dacă într-adevăr într-acolo se îndreaptă...

— Mi-a scăpat! Fiți amabil, dați-mi datele acestui vas, o să mă interesez mai departe de el.

Notez repede datele „Missonei", mulțumesc domnului Murphy de la Oficiul portuar apoi formez numărul de la FBI.

Cu poliția federală iau foarte rar legătura. Nu prea ne simpatizăm reciproc. Acum însă aștept de un sfert de ceas lîngă aparat pentru a putea vorbi cu colegii de acolo. Vine apoi la rînd Oficiul federal pentru urmărirea comerțului cu stupefiante. După aceasta, am impresia că despre „Missona" începe să se intereseze toată lumea. Și asta pentru că eu am reușit să prezint cazul în culori cît mai vii. Cu toate astea nu știu dacă mă aflu sau nu pe drumul cel bun... Știu doar că unul din marinarii de pe „Missona" a rămas la New York, sub apă. Asta-i tot. Restul este pură speculație. În orice caz, voi afla destul de repede dacă „Missona" este ancorată pe undeva...

Vreau să mai rezolv încă ceva pînă plec acasă. Să caut în lista lui Crocker numele oamenilor care au fost morfinomani înainte de a dispărea. Programul pentru seara mea... liberă: trebuie să trec prin cîteva localuri pentru a sta de vorbă cu o grămadă de oameni.

La miezul nopții îmi dau seama că

mi-am sacrificat inutil timpul liber. Mă întorc decepţionat acasă. Dorm prost. Mi se pare tot timpul că cei trei se ascund pe undeva prin apropiere, dar, cu toate astea eu nu-i pot găsi.

13. „MISSONA" ANCORASE LA CHEIUL 62

— Chestia asta nu poate fi adevărată! Mă aflu în biroul lui Frank şi casc ochii la el. Acum este o altă dimineaţă, este opt şi jumătate, marţi 26 octombrie. Şi nu mai pricep nimic. Frank, spune şi tu că nu-i adevărat! Bine, dar avem toate şansele să rezolvăm acest caz!

— N-ai să te mai ocupi de el de-acuma înainte, Theo! repetă căpitanul arătînd mult mai îngrijorat ca-n alte dăţi. Ordin de sus. Cei şaptesprezece dispăruţi de pe lista lui Crocker se vor adăuga pur şi simplu celorlalţi dispăruţi.

— Asta înseamă că-i scoatem din cont, îi întorc eu vorba.

— Nu se poate formula chiar aşa, Theo, mă potoleşte Frank. Toată lumea ştie că majoritatea celor dispăruţi nu mai apar niciodată la New York. Ei se duc, de regulă, în alte state şi încep acolo o viaţă nouă. Sau pleacă în străinătate. Sau pur şi simplu nu se mai află în viaţă.

— Asta nu mă linişteşte. Frank, eu ştiu că majoritatea cazurilor de acest fel rămîn nerezolvate, dar avem acum prilejul unic de a lămuri dintr-o singură lovitură cazul a şaptesprezece dispăruţi, dintre care două crime!

Mă ridic de pe scaun şi încep, prin biroul lui, să alerg de la un perete la celălalt ca un tigru într-o cuşcă. Frank mă urmăreşte cîteva clipe. Aşteaptă să mă calmez, ceea ce pe mine mă enervează şi mai tare.

— Frank, eu nu renunţ la cazul ăsta! O să ne ocupăm mai departe de el, Crocker şi cu mine!

— Consideră că n-am auzit nimic, Theo. Frank îşi pune gînditor vîrful degetelor unei mîini pe vîrfurile degetelor celeilalte mîini. Tu te ocupi de crimele comise împotriva lui Finch şi Bragovich.

— Cum, Bragovich a fost asasinat? întreb ipocrit. Nu ştiam...

— Nici eu, Theo, continuă Frank zîmbind. Dar sună mult mai mai grav cînd vorbim de o crimă în cazul lui Bragovich. Cel puţin ăia de sus aşa cred. Poţi să-i iei pe Crocker şi pe Stavros.

În sfîrşit, înţeleg. Frank vrea să-şi asigure spatele în faţa superiorilor săi. Şi fără a încălca regulile...

— Bine, Frank. Crocker şi Stavros vor să mă ajute în cazurile Finch şi Bragovich, îi zic făcînd o reverenţă şi retrăgîndu-mă din biroul lui.

Abia acum îmi dau seama că am uitat ceva foarte important. Stai, domnul Murphy de la Oficiul portuar îşi aminteşte bine de mine...

— Aş vrea să ştiu, domnule Murphy, îi explic la telefon, unde a aruncat ancora „Missona" cît a stat la New York? Se poate afla?

— Da, bine-nţeles că se poate. O clipă...

Clipa durează trei minute şi patruzeci de secunde. În tot acest timp urmăresc secundarul pe cadranul ceasului meu pentru că altceva mai bun de făcut tot n-am.

— Alo, locotenente? „Missona" a ancorat la cheiul 62 în North-River. Asta v-ajută cu ceva?

— Sigur, domnule Murphy, îl asigur eu foarte bucuros. Sigur că mă ajută pentru că tocmai acolo a fost găsit cadavrul lui Bragovich.

— Crocker, Stavros! strig spre camera de gardă după ce pun receptorul în furcă. În secunda următoare se prezintă amîndoi în biroul meu. În secţie unii mă iau peste picior cum că ei sînt... copiii mei cei mai de treabă. Şi, dacă stai să te gîndeşti bine, nici nu sînt prea departe de adevăr.

— Îmi pare rău, şefu', zice Stavros, dar nici unul dintre vînzători nu l-a văzut pe Bragovich. Nici informatorii nu au idee de el...

— Nici nu-i de mirare, Bragovich n-a fost morfinoman. Se pare însă că înainte cu puţin de a muri a primit cîteva doze.

— Ca Jim Finch, adugă Crocker.

— Exact. Ca Jim Finch. Cu deosebirea însă că Bragovich este dispărut de multă vreme, în timp ce Jim Finch a fost asasinat imediat ce a dispărut. Dar lucrul cel mai important de abia acum începe. Noi am făcut o greșeală. Gheșeftarii ăia nici nu au de unde să-și amintească de un om care n-a fost morfinoman și care, în plus, era angajat pe un vapor. Dar de ăștia trei băieți trebuie să-și amintească.

Pun pe birou fotografiile a trei dintre dispăruți care erau dependenți de droguri.

— Am umblat eu însumi aseară prin cîteva localuri, dar n-am aflat nimic. Luați și voi fotografiile astea și dați-i drumul

— Și ce să facem cu vînzătorii care au avut legături cu ei? întrebă Stavros. Trebuie să-i luăm cu noi?

— Bine împachetați, dar să vorbiți amabil cu ei. Luați-i pe toți. Și spuneți-le că-i așteaptă clipe grele...

14. NU-S CHIAR ATÎT DE NEBUN...

Dacă aș fi vrut, aș fi putut strînge ieri după masă și aduce la secție atîția escroci, încît să totalizeze peste cincisute de ani de pușcărie. Dar nu puteam întîrzia, trebuie să mă concentrez asupra misiunii mele.

Se-nțelege că nu te poți duce numai așa, tam-nisam, la gheșeftarii ăia, să le arăți fotografia și să-i întrebi dacă nu le-a vîndut droguri băieților. Trebuie mers pe ocolite, iar fotografiile să le fie arătate numai așa, printre altele. După ce s-au uitat destul peste fotografii, le spui că ne-ar face un mare serviciu dacă...

Stupoare!

În întregul Cartier-patru nu există, după cît se pare, nimeni care să fi avut de-a face cu Harry Stickel, Morton Schlom, sau cu Jerry de Wilda. La ora unsprezece îmi pierd însă răbdarea. Mă duc pe strada Christopherson și vreau să aflu cîte ceva despre Greenwich Village. Mă oprește însă becul semnalului de alarmă. Devin dintr-o dată foarte atent și privesc în jur. Mîna îmi zboară spre aparatul de emisie-recepție. Formez codul pentru secția „furturi" și comunic poziția în care mă aflu. Observ pîlpîirea becului galben deasupra farmaciei. Sar din mașină și trec în fugă strada.

Încă nu se aude sirena mașinii poliției. Dacă în farmacie se află cineva, atunci de bună seamă acest cineva nu se simte bine, mai bine zis, nu e în siguranță. Se întîmplă foarte rar cu trecătorii obișnuiți un astfel de semnal de alarmă. După părerea mea, hoțul mai are încă două minute. În sfîrșit, se arată și o mașină din cele de patrulare.

Alunec cu grijă de-a lungul zidului ținînd în mînă pistolul cu piedica trasă. Scot din cînd în cînd capul pentru a mă uita după colț. Înăuntru, în spatele tejghelei, se află două femei și un bărbat. Stau ca niște statui. Nici femeia în halat alb, care stă la casă, nu se mișcă. Din locul în care mă aflu nu-l văd pe hoț. Sar repede de cealaltă parte a ușii. Hoțul se află mai departe în afara cîmpului meu de observație, îi văd însă silueta în oglindă. Se pare că este unul singur. Nici măcar nu-i mascat. În mînă ține un pistol.

Nu am timp să văd dacă există o intrare pe undeva prin spate.

Îmi trec repede în revistă șansele. Între hoț și ușa de la intrare nu se află nimeni. În caz că trage asupra mea nu poate atinge pe nimeni. Mă arunc fără să ezit asupra geamului ușii și intru înăuntru cu el cu tot. În clipa următoare îi văd fața palidă. O lovitură. Glontele îmi trece pe lîngă cap și sparge firma de sticlă. Dintr-o săritură trec în cealaltă parte și ridic pistolul:

— Nici o mișcare! Poliția!

Hoțul ține arma îndreptată asupra mea. Observ sclipirile de ură din ochii lui. Și mai văd că este aproape un copil. N-are mai mult de șaisprezece ani. Mișcă țeava pistolului de colo-colo. În timpul ăsta eu aș putea apăsa foarte bine pe trăgaci. Las însă pistolul jos. Buzele îi tremură, de frică nu poate scoate nici o vorbă. Fața lui căzută și ochii aprinși de febră îmi pun destule: un morfinoman care nu mai are stupefiante.

În sfîrşit, l-am adus unde am vrut să-l aduc. Nu apasă pe trăgaci. Îşi aruncă pentru o fracţiune de secundă ochii peste vitrina cu prafuri. În clipa aceea una dintre femei se mişcă, atinge o sticlă, aceasta cade şi se sparge. Băiatul se întoarce spre femeie şi ridică pistolul. Prima mea lovitură nimereşte într-un raft, a doua însă îi zboară arma din mînă. După care îl prind cu o strînsoare cum numai poliţiştii ştiu s-o facă. El urlă de durere şi de furie şi bate cu picioarele ca o fiară. În două rînduri mă loveşte în cap. Reuşesc însă să-l anihilez total şi-l ţintuiesc la podea în spatele tejghelei.

Restul îl fac poliţiştii care pătrund în farmacie după cîteva secunde. De fapt, nu le-a mai rămas decît să-i pună cătuşele...

15. CĂTUŞELE ASTEA ÎŢI VIN CA TURNATE...

Acest intermezzo cu morfinomanul îmi dă peste cap tot planul. Sun la secţie şi aflu că Crocker s-a întors aducînd pe cineva cu el. Stavros n-a comunicat încă nimic.

— Eu o să am nevoie de mai mult timp, îi zic lui Al Vine. Un atac asupra farmaciei de pe Christopherson. Crocker poate începe cu omul lui, doar ştie ce are de făcut.

Între timp în farmacie poliţiştii iau numele martorilor şi află că nimeni n-a văzut nimic! Mă apropii de băiat. Stă apatic pe un scaun şi se uită tîmp înainte. Cînd îşi înalţă capul pentru o clipă şi mă vede ochii îi sclipesc de ură. Cu toate astea mă apropii mai mult de el şi mă ghemuiesc în faţa lui. E obligat astfel să mi se uite în ochi.

— Aş fi putut să te ciuruiesc, îi zic. Ţi-ar fi plăcut!

Întoarce capul. Este la capătul puterilor, are nevoie de o injecţie. Probabil că în capul lui şi-o fi zicînd că ar fi mai bine să fie mort decît fără prafuri. Şi mai mult, decît închis...

Te ajut dacă mă ajuţi şi tu pe mine, continui şi bag mîna în buzunar după fotografii. Peste cîteva clipe o să vină doctorul şi o să aibă grijă de tine. Apoi te duci într-o celulă. Dă-ţi seama că totul depinde de raportul meu. Sînt locotenent de poliţie. Dacă am să spun că ai vrut să mă omori va fi infinit mai rău decît dacă voi spune că m-ai ameninţat doar.

Din ochi i-au mai rămas doar două crăpături. Se luptă cu sine însuşi.

— Ce vreţi să ştiţi? şueră printre dinţi.

— Uită-te bine la aceşti trei bărbaţi, îi zic arătîndu-i fotografiile. I-ai văzut pe undeva? Cumpărau de la un vînzător anume? Dacă da, de la care? Şi unde i-ai văzut ultima dată?

Buzele îi tremură în timp ce se pregăteşte să vorbească.

— Şi după aceea o să mă ajutaţi? încercă el să se asigure.

— Voi face tot ce se poate face, îi promit. Cunoşti pe vreunul dintre ei?

— Pe ăsta, zice arătînd o fotografie. Jerry de Wilda! Cumpăra tot timpul de la Joe...

— De la Joe? îl întreb.

În Manhattan există un camion de Joe, dar dacă-i vorba de unul care vinde droguri, cred că nu poate fi decît unul.

— Joe şi mai cum?

— Joe Laverne, zice băiatul în cele din urmă. L-am văzut ultima dată acum trei luni. Mai mult nu ştiu. Dar dv. ce veţi spune despre mine?

Mă ridic şi-mi scutur pantalonii de praf.

— Adevărul... Că m-ai ajutat. OK?

Sosirea doctorului îi frînge răspunsul. Îl bat încă o dată pe umăr şi ies repede din farmacie. În sfîrşit, acum îl pot înfunda pe Joe Laverne aşa cum o merită demult...

Laverne îmi observă maşina numai în ultima clipă. Tocmai se pregătea să traverseze strada a şaptea. Frînez brusc chiar în faţa lui. Ochii îi sclipesc de spaimă cînd observă ţeava pistolului pe care-l ţin în mînă.

— Dacă ai cumva de gînd să fugi, te anunţ de pe acum că-mi va părea rău..., zic foarte calm. Tocmai după tine eram plecat.

Laverne se uită în toate părţile şi se scarpină pe frunte. După aceea se uită

din nou la pistolul meu. Urcă în mașină cu umerii căzuți.

— Foarte cuminte din partea ta, îl laud. Uite, astea îți vin ca turnate, zic punîndu-i cătușele. Nu zice nici pîs cînd ele se închid cu zgomot.

— Cum sună acuzația? întrebă el printre dinți.

— Acuzația? întreb ridicînd, surprins, sprîncenele. Ai spus „acuzația"? Nu crezi că ar fi mai bine să ne înțelegem prietenește?

Nu-mi răspunde, obligîndu-mă prin tăcerea lui să continui.

— Apoi dacă-i vorba de acuzație, atunci află că-i vorba de comerț cu stupefiante.

Sînt gata să bag mîna-n foc că Joe Laverne nu avea motive să creadă că aceasta ar fi cea mai fericită zi din viața lui...

16. S-AR PUTEA SĂ AVEM ZILE FRIPTE

Celula pentru reținuți are acum la secție trei clienți pe care Crocker îi supraveghează pentru a nu discuta între ei.

Pe Laverne îl împing pînă în fața biroului meu. Se prăbușește pur și simplu într-un fotoliu și-l joacă pe surdo-mutul. Cu toate că are asupra lui felurite obiecte nu-mi este teamă că ar putea face vreo prostie. Mă duc în grabă la Crocker și Stavros.

— Doi sînt de la mine, unul de la Bobby, mă informează Stavros. Nici unul nu vrea însă să vorbească.

— Se pare că asta-i o boală răspîndită printre borfași, zic.

— Cum adică borfași? zice unul din cei trei pe care nu l-am mai văzut niciodată pînă atunci. Pe ceilalți doi îi știu din văzute. Eu n-am nimic comun cu drogurile! Eu vreau un avocat!

Exemplul lui îl iau și ceilalți. Nimeni nu mai vrea să scoată o vorbuliță pînă nu i se dă avocat. Legea-i lege. Își primește fiecare avocatul cerut și peste un ceas sînt din nou în stradă. Liberi.

Laverne rămîne însă în celulă. N-a suflat nici o vorbă măcar despre avocat, iar eu încă nu-l interoghez. Mă rezerv pentru mai tîrziu, cînd va fi din nou liniște în secție.

Căpitanul McNeil s-a întors demult la birou și urmărește rezultatele activității noastre. Închizînd dosarul celui de al treilea ins adus la secție, Frank mă trimite după Crocker și Stavros. Plec după ei închizînd în urma mea ușa biroului lui McNeil.

— Tare-aș vrea să știu de ce am avut astăzi atîtea vizite, întrebă Frank cu o expresie împietrită.

— Frank, ascultă... încep, dar căpitanul nu spusese încă tot ce avea de spus.

— Ce se întîmplă dacă avocații celor trei băieți reținuți vor face plîngere? S-ar putea să avem zile fripte și noi cei de la Manhattan Sud.

Abia acum îmi vine rîndul să-i explic totul lui Frank. Știu că el nu vorbește atît de serios pe cît lasă să se creadă. Greșeala însă a fost comisă, iar Frank nu poate trece peste ea numai așa...

— Am vrut să-i prind pe comercianții care au vîndut droguri celor trei morfinomani, care apoi au dispărut, îi explic. Apoi mi-a venit ideea cu Laverne. Mai mult ca sigur însă că va trebui să-l pun și pe el în libertate dacă va cere un avocat. Învinuirea pe care i-o aducem stă pe picioare foarte fragede.

— Am avut și eu o idee, se apără Crocker. Numai că băieții ăia care ni i-au arătat pe vînzători n-au vrut în ruptul capului să vină cu mine la secție.

— Și la mine la fel, adaugă Stavros. Au spus ei cîte ceva între patru ochi, dar nimeni nu-i poate obliga la un interogatoriu. Cum ajung la secție, cum nu mai știu nimic.

Frank încearcă să-și rețină un zîmbet. Cu toate astea rămîne grav și dă din cap dojenitor.

— Nu trebuia să-i puneți pe toți trei la un loc. În grup se simt puternici. Cîte unul trebuia, așa poate reușeați să aflați cîte ceva. Asta-i tot.

Acum, cu toate că se abține, zîmbește. Crocker și Stavros zîmbesc și ei ușurați și dispar ca niște fulgere în camera de gardă.

— Theo, zice Frank privindu-mă de jos. În jurul ochilor i se strînge un cer-

celuț de riduri, gura i se lărgește într-un zîmbet. Mai bine nici nu te mai întreb de unde ți-a venit ideea aia cu Laverne...

17. N-AȘ PUTEA, DE PILDĂ, SĂ-ȚI ÎNCHID DUGHEANA...

Joe Laverne știe mai puține decît căpitanul McNeil. El nici idee n-are că nu-l am cu nimic la mînă. Interogatoriul morfinomanului care a atacat farmacia nu mă ajută prea mult. Orice avocat poate spune că am făcut presiuni asupra lui pentru a ajunge cît mai aproape de pielea lui Laverne.

Toate astea Laverne nu le știa, desigur, cînd, în urmă cu trei ceasuri a fost adus de Crocker în biroul meu.

— Îmi pare rău că a trebuit să aștepți atîta, Joe, îi zic în loc de bun venit. O țigară? O cafea? Ceva de mîncare?

Pentru a-l convinge că sînt un simpatic, îl trimit pe Crocker la cel mai apropiat magazin de delicatese, după niște sandvișuri. Pînă se întoarce discut cu Laverne, la general, despre lumea drogurilor din Manhattan, dar el nu se arată prea încîntat de tema propusă de mine. Renunț în cele din urmă, mă salvează Crocker care vine cu un pachet de mîncare în mînă.

Desfac bucuros hîrtia.

— Eu nu vreau nimic, mormăi Laverne. Eu vreau să fiu lăsat să mă duc acasă, locotenente.

— Nici măcar un sanviș cu carne de pui? zic ținîndu-i-l sub nas. Nu? atunci îl mănînc eu. Și lui Laverne nu-i rămîne decît să privească cum dispare puiul printre dinții mei. N-ar trebui să te grăbești atît de tare să ajungi acasă, Joe. S-ar putea ca vecinii să creadă că te-ai distrat bine la noi...

Fața lui trădează o durere. Se uită apoi ca aceeași durere cum Crocker duce mîna după un sanviș cu șuncă afumată. Joe se linge pe buze.

— Asta-i pentru tine... Ia și gustă-l, îi zic tăindu-i în același timp pofta de mîncare, pentru că îi întind și fotografiile celor trei. Se uită la ele ca la niște șerpi veninoși care i s-ar învîrti în jurul sanvișului. Cu toate acestea mușcă vîrtos din el.

— Pe unul dintre ei îl cunoști. Și știu și pe care anume. Vreau însă s-o aud de la tine.

Joe dă din cap.

— Nu știu de unde ar trebui să-l știu, zice și se întinde după un sanviș cu ou și castraveți.

— Ar fi mai bine dacă ți-ai aminti, Joe, încerc eu să-l aduc pe drumul cel bun. Eu nu te-am întrebat de unde-l cunoști pe unul dintre ăștia. Vreau să știu numai dacă l-ai văzut pe undeva. Așa că dă-i drumul, sau vrei să aduc martorul... O să dureze mai mult... Iat tu n-ai prea vrea să mai rămîi...

În cele din urmă se hotărăște să vorbească.

— Bine, fie... Pe ăsta l-am văzut, zice arătînd fotografia lui Jerry de Wilda.

Spusele lui concordă cu cele ale băiatului reținut la farmacie.

— Dintre ceilalți sigur nu cunoști pe careva? Drept răspuns el se mulțumește să dea din cap. Atunci spune-mi ceva despre ăsta...

Sanvișurile dispar repede, de aceea trebuie să mă grăbesc. O clipă se face liniște în birou. Laverne înfulecă și nici prin cap nu-i trece să vorbească.

— Eu încă mai așept să-mi spui ceva, Joe. Buuun... Uite, am să fiu foarte sincer cu tine. Momentan nu pot face prea mult împotriva ta. Nu pot, de pildă, să-ți închid dugheana. Pot însă să-i trimit pe colegii de la „Stupefiante" să te pună nițeluș sub lupă. Și tu știi bine ce înseamnă asta...

Joe continuă să șadă îndărătnic în fața biroului meu.

— Bine, ce vreți să știți?

— Spune-mi ce știi despre omul ăsta din fotografie?

Laverne se gîndește îndelung, iar eu îmi dau foarte bine seama de ce este atît de refractar.

— Omul ăsta, zice Joe arătîndu-mi-l pe Jerry de Wilda, a vrut să cumpere de la mine ceva ce eu nu aveam. L-am recomandat mai departe...

— Cu alte cuvinte, se amestecă în vorbă și Crocker, a vrut o cantitate de stupefiante pe care n-o aveai. Și tu i-ai recomandat pe altcineva de la care ar fi

putut face rost, nu?

— N-am spus nici o vorbuliță despre asta, strigă Laverne.

— Bine, bine, îl întrerup. La cine l-ai trimis?

Trebuie să-l întărît pentru a vorbi mai departe.

— La Arty Miller, bombăne el abia perceptibil. Dar vă rog să nu spuneți nimănui că știți de la mine acest nume...

— OK, zic ducînd arătătorul la capul lui. Și dacă o să mai spui unde l-aș putea găsi pe acest Arty Miller, îți promit să tac ca mormîntul.

Bombăne numele unui bar din Harlem în apropiere de Central Park.

— Acum pot să plec? întreabă cu speranță în glas.

— Să pleci? Nu, acum plec eu. Și chiar la întîlnirea cu domnul Arty Miller. O să mai stăm de vorbă amîndoi, dar numai după ce voi discuta și cu el. Nu uita însă că am împotriva ta un martor care te-a văzut vînzînd droguri băiatului din fotografie...

Laverne este însă destul de hoț pentru a nu întinde coarda și mai mult. Renunță iarăși să mai opună rezistență și se lasă dus în celulă. Il agăț pe Stavros și pornim amîndoi spre Harlem.

18. SĂ MOR EU DACĂ ĂȘTIA NU-S „CURCANI"...

Nu sîntem primiți prea prietenește cînd oprim în fața barului din Harlem. Barul se numește „Stella" și arată ca un decor de la Hollywood, prăfuit... Ospătarul și chelnerița nu sînt cu mult mai curați decît localul.

— O vizită rară, zice cineva din spate. Ceilalți rîd. Să mor eu dacă ăștia nu-s „curcani"...

— Două beri, comand scurt. Ne-au recunoscut că sîntem polițiști așa că pot juca cu cărțile pe masă. Care din voi e Arty Miller?

— Din fericire nici unul, meștere, mi-o retează un tinerel care se sprijină de ușă și ne privește cercetător. Este îmbrăcat în blugi și geacă și poartă adidași albi în picioare. Mai mult ca sigur că știe să fugă repede, căci sînt sigur că-și cîștigă existența furînd poșete și rupînd-o apoi la fugă.

Mă apropii încet de băiat și mă opresc în fața lui.

— Cum adică din fericire?

Își mișcă buzele disprețuitor.

— De fapt și la urma urmelor dv. cine sînteți? Aveți cumva și vreo legitimație, domnule?

Cu o mișcare calmă scot legitimația din buzunar și i-o vîr sub nas.

— Locotenentul Kojak, prietene. Cumva aveți și voi legitimații la fel de frumoase ca ale noastre?

Tac cu toții și se uită în pămînt. Nu purced să le controlez hîrtiile și ei privesc asta cu recunoștință.

— Unde-l găsesc pe Arty Miller? întreb și mă întorc către tinerel. Aceasta însă își și luase picioarele la spinare. Ceilalți se consultă între ei.

— Îl găsiți între străzile 152 și 155 vest și între Broadway și strada Amsterdam, zice unul dintre ei, care ședea cel mai aproape de noi. Cam pe acolo, pe meleagurile alea l-ați putea găsi...

— OK, mulțumesc, zic. Și după ce pot să-l cunosc pe Arty Miller?

— O, sigur îl găsiți, vine răspunsul.

Mă opresc și mă uit după Stavros. Crețul stă lîngă bar și se uită visător la halbele de bere. Deodată se aprinde la față.

— Cimitirul Stînta Treime! strigă. Între străzile 152 și 155 și Broadway se află un cimitir!

Toți cei din local încep să rîdă. Trebuie să mă stăpînesc ca să nu mă enervez.

— Stravros, fă comandă la centrală. Stavros se repede la aparat. De ce a murit Arty? îi întreb pe foștii lui camarazi.

— De-o boală absolut banală, locotenente, se amestecă pentru prima dată în vorbă proprietarul. S-a îmbătat.

Stravros ține receptorul și-mi face semn: informațiile au răspuns. Urma pe care tocmai ne-am pus a eșuat ca o navă pe nisip. Plătim și plecăm acompaniați de remarcile malițioase ale clienților.

La secție, Joe Laverne mă privește disperat, mă reped spre celula pentru reținuți ca și cînd aș vrea s-o smulg din

temelie.

— Mi-ai dat o pistă! răcnesc la el printre zăbrele. Arty Miller! zici că el mă poate ajuta, ai? M-ai luat de prost, Joe, numai că toate astea se întorc împotriva ta.

Se trage speriat înapoi spre perete, vrînd parcă să iasă printre zăbrele.

— Eu... Eu nu știu... Ce vreți de la mine, locotenente? se căinează. V-am spus adevărul!

— Se poate... Glasul meu aproape că tuna în camera de gardă. Tresar pînă și ferestrele. Acum pot să-ți spun și de ce ai fost atît de amabil: pentru că Arty Miller e mort!

Laverne se face mai palid cu două nuanțe. Își caută în zadar cuvintele. Mă întorc de la el cu umerii căzuți. Îl cred că într-adevăr nu știa. Miller murise în urmă cu o săptămînă, de ciroză.

— Hei, locotenente! strigă el după mine. Locotenente! Habar n-am avut! N-am știut că...

Mă întorc nesigur spre cabină și o deschid.

— Te cred, Joe, zic solemn. Este pentru prima dată în viața mea cînd cred un escroc...

Joe Laverne își ia repede sacoul și vrea să alunece pe lîngă mine. Îl prind de mînă și îl duc în biroul meu.

— Acum ce mai vreți, locotenente? se tînguiește după ce îl fixez în scaunul din fața mea. Doar v-am spus tot ce știu.

Mă aflu într-o situație atît de fără ieșire, încît trebuie să folosesc ori ce mijloc.

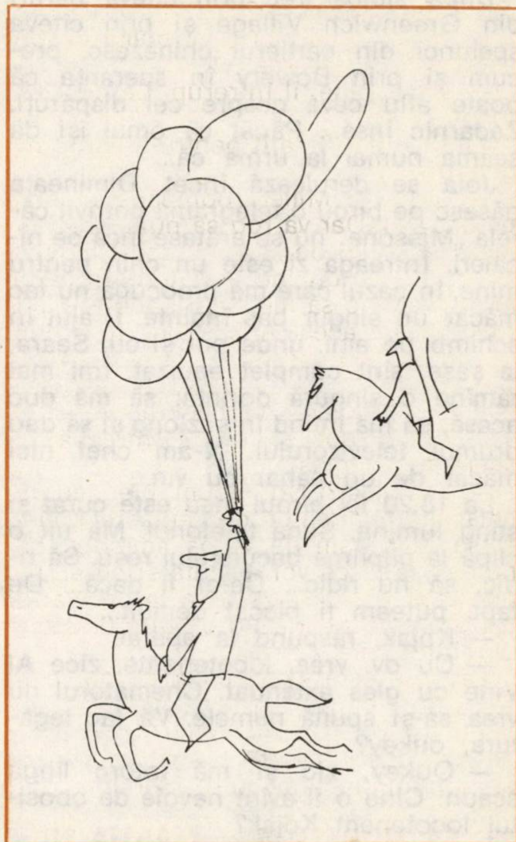
— Omul pe care l-ai recunoscut în fotografie a dispărut fără urmă. Dacă-l vezi pe undeva, mă suni. Treaba asta e valabilă și pentru ceilalți din fotografii.

Laverne iradiază de bucurie, de parcă i-aș fi făcut cel mai frumos cadou.

— Bine-nțeles, locotenente, că voi face totul pentru dv., promite el ipocrit.

— Numai să nu cumva să te spetești, zic cu răutate. Și încă ceva: fii foarte atent la cei tineri și foarte puternici. Dacă se întîmplă ceva cu vreunul dintr-ăștia mă suni imediat. Clar?

Laverne se jură de mai multe ori că așa va face, încît ai fi în stare să crezi

că el se află pe lume numai și numai pentru a sluji poliția... După aceea îi dau drumul, iar el își freacă mîinile de bucurie.

19. LA MIEZUL NOPȚII, LA CHEIUL 29 EAST-RIVER.

A doua zi, miercuri, cazul nu progresează cu nimic. Îmi petrec ziua făcînd ordine prin sertare și hîrtii. Pînă acum a izvucnit de mai multe ori furtuna pentru că în acest război al hîrtiilor am dat de unele date cu întîrziere. Iată că acum mă aplec asupra lor cu încăpățînare. Se pare că Frank nu crede în aceea ce fac eu. Înainte de a pleca acasă vine și mă întreabă dacă am ceva pentru seară. Pot să-l asigur foarte sincer că nu am nimic.

După slujbă trec prin cîteva baruri din Greenwich Village și prin cîteva spelunci din cartierul chinezesc, precum și prin Bowery în speranța că poate aflu ceva despre cei dispăruți. Zadarnic însă... Păcat că omul își dă seama numai la urmă că...

Joia se derulează încet. Dimineață găsesc pe birou o telegramă potrivit căreia „Missona“ nu se arătase încă pe nicăieri. Întreaga zi este un chin pentru mine, în cazul care mă preocupă nu fac măcar un singur pas înainte. Îi ajut în schimb pe alții, unde pot și eu. Seara, la șase, sînt complet epuizat. Îmi mai rămîne o singură dorință: să mă duc acasă, să mă întind în șezlong și să dau drumul televizorului. N-am chef nici măcar de un pahar cu vin.

La 18,20 fix biroul meu este curat și sting lumina. Sună telefonul. Mă uit o clipă la pîlpîirea beculețului roșu. Să ridic, să nu ridic... Ce-ar fi dacă... De fapt, puteam fi plecat demult...

— Kojak, răspund la aparat.

— Cu dv. vrea, locotenente, zice Al Vine cu glas extenuat. Chemătorul nu vrea să-și spună numele. Vă fac legătura, oukey?

— Oukey, zic și mă întorc lîngă scaun. Cine o fi avînt nevoie de obositul locotenent Kojak?

În aparat se aude un țăcănit apoi, peste glasul lui Al Vine, un respirat adînc. Ca și cînd cel care sunase era la capătul unei curse rapide.

— Kojak? șueră glasul. Un glas schimbat, asta înseamnă că-l cunosc pe respectivul. Kojak, ești acolo?

— Cine-i la telefon? întreb cu glas măsurat.

— Astă seară puteți da lovitura vieții, zice insul de la telefon. La miezul nopții la cheiul 29 East-River. Nu uitați să veniți singur...

— Și mă rog, de ce să vin? întreb indiferent. Mă prefac că mă plictisește, cu toate că mă interesează în cel mai înalt grad. Cu timpul omul se obișnuiește să-l cunoască pe cel care vrea doar să hărțuiască poliția sau pe cel care știe cu adevărat ceva. Iar omul asta știe ceva interesant.

— Dv. să veniți, îl aud rîzînd în aparat. Doar sînteți cel care îi căutați pe dispăruți, nu? Și pe asasinii lui Jim Finch...

— Hei, așteaptă o clipă! dar el închide...

Trîntesc înfuriat receptorul în furcă și alerg spre biroul lui Frank. E întuneric. Mă reped la spălător, dar nici acolo nu-i lumină.

— Căpitanul a plecat acum un sfert de ceas, locotenente, strigă după mine Al Vine.

— Caută-l fulger pe căpitan și fă-mi legătura la mine.

Pe coridor îi întîlnesc pe Crocker și Stavros.

— Rămîneți aci, strig către ei. Unde sînt Weaver și Saperstein?

— Au plecat, răspunde Crocker intrînd neîncrezător. Dar care-i chestia?

— O să avem o noapte fără vise! răspund și fug în biroul meu unde se aude telefonul. McNeil la aparat. Peste o jumătate de ceas mașina e la secție.

20. EXECUTAȚI PLANUL A!

Cheiul 29 aparține de Societatea East Coast Overseas și este închis în seara asta. Nu ridică ancora și nu o aruncă nici un vas. Cu toate acestea aici toate arată foarte neaspectuos. Peste tot numai macarale și containere, ca și cînd cu ele s-ar fi jucat un uriaș și le-a lăsat apoi de izbeliște. N-avem idee ce anume se va petrece aici, știm doar că ceva se va petrece...

Am luat legătura cu organele corespunzătoare pentru a ne asigura liniștea în timpul misiunii. Ne ajută și poliția portuară. Ea a ocupat cheiul și a ancorat în apropiere o barcă pentru supraveghere. Noi luăm în primire Șoseaua Sud, un carosabil îngust care se tîrăște de-a lungul cheiului. De port ea este despărțită printr-un gard de fier. Gardul însă nu impune respect nici unui copil de trei anișori, el poate fi tăiat și cu un coupe-papier. La fiecare poartă este cîte un observator.

Căpitanul McNeil și cu mine conducem acțiunea, chiar dacă nu știm despre ce este vorba. Pe Crocker și Stavros i-am plantat chiar lîngă Șoseaua Sud. Așteaptă fiecare în mașină și este în legătură cu noi prin aparatul de emisie-recepție. Mai sînt angrenați Weaver

și Saperstein. Pe ceilalți nu i-am mobilizat. Weaver așteptă în mașină sub podul Manhattan, nu bate la ochi și este bine ascuns printre coloanele podului. Saperstein, într-o mașină de-a poliției, supraveghează în Brooklyn, la numai șase blocuri de locul unde ne aflăm noi. Ei formează, ca să zic așa, echipa de șoc din spate.

La ora zece ne-am luat locurile în primire. Acum este 23, 47. Frank șade alături de mine lîngă aparat și-i cheamă încă o dată pe toți participanții la acțiune.

— Un Chevrolet Sting Rey, comunică Weaver. Mașina suspectă se îndreaptă spre East-River. Repet: un Sting Rey alb. Direcția East River. Terminat, Weaver'.

Bine-nțeles că un Sting Rey prin părțile astea și la ora asta nu poate fi decît suspect.

— Aici Crocker! Mașina suspectă vine fix spre mine!

— Sînt Kojak. Crocker, ascunde-te pînă nu ești văzut!

— Gata, răspunde Crocker aproape speriat.

— Aici Stavros! Mașina a trecut chiar acum de Crocker! Direcția: cheiul 29. Peste cîteva secunde ajunge la poartă. Terminat.

— Aici Frank McNeil! Glasul îi este la fel de calm ca întotdeauna. Executați Planul A. Repet: Planul A!

Asta înseamnă că totul trebuie să se desfășoare fără complicații. Îndată ce mașina suspectă oprește la poartă îi tăiem, împreună cu Crocker și Stavros, drumul din spate. În față se vor găsi cei din poliția portuară.

Frank privește calm prin parbriz. Chevroletul alb se află la vreo opt lungimi de mașină de poartă. Șoferul frînează brusc, astfel încît în față mașina vine „în genunchi" în timp ce din spate se ridică în aer. Mă uit atent în dreapta. De-asupra unui container apare chipiul unui polițist. Cei din Chevrolet o observă.

— Drace! urlu și decretez repede: Planul B! Imediat, Planul B! Strigă și Frank, evident nu din calea-afară de calm.

Planul B conține exact ce facem noi acum. Cu accelerația împinsă la refuz mă arunc asupra Chevroletului, încercînd să-i tai drumul. Din dreapta Stavros face același lucru, în timp ce Crocker vine din stînga. Pe chei e animație. Cei din poliția portuară își părăsesc posturile, dar de ajutat n-au cum ne ajuta.

Stavros ajunge pînă lîngă Chevrolet, cînd acesta dă înapoi cu pneurile șuerînd și întoarce într-o clipă.

Ne aruncăm tare spre mașina albă și ne trezim zguduiți. Într-o clipă observ fețele a patru oameni, apoi mașina trece pe lîngă bara noastră de protecție și trece apoi, mai departe, pe lîngă Crocker.

— Stai! Poliția! tună glasul lui Frank în microfon. Sînteți încercuiți! Orice rezistență e zadarnică! Poliția!

Numai că indivizii, care știau de la bun început că au de-a face cu poliția, reușesc să spargă încercuirea. Se aruncă în Crocker și-l catapultează cu mașina pe o grămadă de pietre. Aud șueratul pneurilor. Mașina lui Crocker se apleacă într-o parte, apoi cade la loc.

Stavros se află de cealaltă parte. Pentru a putea trece la urmărirea Chevroletului ar fi trebuit să fi întors mai demult. Acum numai noi îi mai putem prinde urma.

— McNeil către Saperstein! strigă Frank. se ține numai cu o mînă, cu cealaltă ține microfonul aproape de gură. Chevroletul Sting Rey aleargă pe Șoseaua Sud în direcția podului Williamsburg! Weaver fugi în strada Madison!

Frank decretează alarmă generală. Ne ținem aproape de ei. încercăm să depășim pe stînga. Ei ocupă imediat mijlocul șoselei. Imposibil să-i depășim într-un spațiu atît de îngust. Forțăm pe dreapta, ei revin la loc. Geamurile mașinii noastre sînt deschise, vîntul rece face să-mi lăcrimeze ochii.

Aprind lumina roșie de de-asupra mașinii și pun sirena în funcțiune. Îndrept reflectoarele deschise la maximum asupra Chevroletului. Observ mișcare lîngă mine. Frank se apleacă pe geam și începe să tragă.

— Atenție! urlă.

Pe geamul din spate-dreapta al Chevroletului se apleacă un individ. Nu-i văd fața, îi zăresc doar automatul îndreptat spre noi. Oprim. Frank revine pe canapea.

Automatul urlă infernal. Parbrizul ni se sparge și cioburile cad peste noi. Frank geme în așa fel încît mă trec fiori de gheață.

— Ce ai? strig la el, dar împușcăturile răsună mai puternic decît cuvintele mele. Nu-l pot vedea pe Frank pentru că stăm chirciți amîndoi. Și n-am nici cum să-l ajut atîta timp cît focul continuă asupra noastră.

Deodată se așterne liniștea. O asemenea liniște, încît aud trosnetul rămășițelor parbrizului desprinzîndu-se încet din ramă. Mă ridic șovăind și mă uit la Frank. Pe frunte îi curge sînge, dar zîmbește.

— E-n regulă, Theo! —

Mă orientez cu greu. Momentele hotărîtoare nu le-am trăit — eu și Frank — pentru că a trebuit să stăm aplecați. Dintre oamenii noștri se află prin apropiere numai Crocker, dar mașina lui e scoasă din circulație. Roata din față — dreapta — stă acum prinsă oblic față de puntea din față.

Pe șosea zac doi oameni împușcați. Stomacul îmi este cuprins de convulsii, inima îmi bate în gît. Nu-i pot recunoaște. Nu cumva sînt, pentru dumnezeu, de-ai noștri?!

— Mergi într-acolo! strigă Frank. Își șterge sîngele de pe frunte și pune mîna pe aparat. Trec în fugă peste șosea. În același timp sare de la locul lui și Crocker și aleargă spre mine. Mă aplec asupra primului individ aflat pe șosea. De aproape îmi dau seama după haine că nu-i unul de-ai noștri. Îl întorc și văd o față împietrită. E tînăr, în jur de douăzeci de ani. Mort. Un glonte în cap.

Celălalt zace la cîțiva pași, lateral, în șanț, printre cutii goale și coji de banane. Nici el nu este cineva din secție. Chipul îmi este însă cunoscut. Un glonte i-a atins ochiul drept, dar asta nu i-a schimbat înfățișarea.

— Jimmy Spassky! exclam cu jumătate de glas.

Crocker se află lîngă mine și se uită la mort.

— Au fost aruncați amîndoi din Chevrolet, mă informează. N-am avut ce face, locotenente.

— E-n regulă, îl întrerup. Unde sînt ceilalți?

— Stavros îi urmărește, pe Saperstein și Weaver nu i-am văzut deloc.

Mă întorc copleșit la mașina noastră. Arată ca o sită, nici nu mai seamănă a mașină. Nu mai are parbriz, capota e ciuruită, iar în locurile unde ar fi trebuit să fie farurile n-au mai rămas decît găurile. La capătul Șoselei Sud apare o lumină roșie, pîlpîitoare, apoi alta și alta. Își face apariția și poliția portuară.

— Cum e? îl întreb pe Frank. El șade cu ochii închiși pe scaunul de lîngă șofer ținîndu-și o batistă pe frunte. Deschide apoi ochii și mă privește cu reproș.

— Mă simt colosal, cum altfel?! Datorită măiestriei șoferului m-am loovit cu capul de marginea bordului apoi m-am tăiat într-o sticlă. Capul îmi vîjîie și îmi curge sînge. Mă simt în schimb colosal...

— Ceilalți ce fac?. întreb arătînd spre microfon. Au ajuns Chevroletul?

Frank abia mișcă din cap.

— N-am idee, aparatul s-a defectat.

Răsucesc cheia de contact dar s-a defectat și motorul. Între timp sosesc două salvări și cîțiva polițiști din port. Doctorul de pe prima salvare îl îngrijește pe Frank. Celălalt se repede la mine și încearcă să mă tragă în ambulanță. Mă sustrag și fug spre Crocker, mă afund în scaun și răsucesc butonul emițătorului. După primele rapoarte e limpede că Chevroletul a dispărut. Mașinile din patrulare supraveghează degeaba în Manhattan. Podurile spre Brooklyn sînt închise. Stavros și Saperstein se întorc și ei. Și chiar dacă au găsit Chevroletul, pe asasini tot nu i-au prins...

— Cine e Jimmy Spassky? întreabă Crocker.

— Spassky Jimmy, patruzeci și opt de ani, alb, spun eu din memorie datele personale. Condamnat de cîteva ori pentru trafic cu droguri. L-am cunos-

cut, de cîteva ori mi-a dat idei bune... Îmi pare rău că Jimmy Spassky a murit și că a sfîrșit-o în felul acesta. Nu se poate spune despre el că a fost un sfînt, dar n-a fost nici cel mai rău dintre oameni.

— Credeți că el a fost anonimul de la telefon? întreabă Crocker.

— Să-l vedem mai de aproape.

Cobor din mașină și mă duc din nou lîngă Jimmy. Crocker e deja lîngă el. Îi examinez cu atenție buzunarele. Nu are armă și asta mă miră. Spassky nu s-a dat niciodată în vînt după arme, el era, după cum am mai spus, doar o rotiță neînsemnată. Nu are asupra lui nici vreun carnețel sau așa ceva. Tocmai aveam de gînd să-l las cînd deodată ceva îmi foșnește printre degete. Scot din buzunarul din stînga o bucățică de hîrtie de mărimea unei cutii de chibrituri. Încep să fluier.

— Privește, îi arăt hîrtia lui Crocker. Am găsit-o în buzunarul lui Spassky.

— Este numărul nostru de telefon! Numărul secției noastre! zice Crocker tare.

— Și interiorul meu, adaug. Așa că ideea aia cu cheiul 29 a lui a fost. Ceva s-a întîmplat cu el, altfel n-ar fi ajuns în Chevroletul ăla.

Lîngă noi își fac apariția alte două mașini din care coboară Saperstein, Stavros, și Weaver vine imediat după ei. Se uită disperați la cei doi morți, apoi la căpitan, care se apropie cu capul bandajat.

— Căpitane, Chevroletul ăla... începe Weaver.

Frank face cu mîna a lehamite

— Știu, zice. Să ne ocupăm acum de acești oameni.Ai mai aflat ceva, Theo?

Fantastic cum știe Frank să treacă peste necazuri. Ar fi putut să înceapă să le reproșeze că ăia au fost mai repezi, că...

— Acesta, Frank, este Jimmy Spassky, îl informez pe căpitan. A avut în buzunar o hîrtiuță cu telefonul nostru și cu interiorul meu.

— Așadar, el a fost cu cheiul 29... constată Frank. Altceva?

— Altceva nimic, zic ridicînd din umeri. Tocmai voiam să-l examinez pe celălalt mort.

— Șefule, nu vi se pare frapant? întreabă Crocker arătînd spre blugii tînărului. Mă privește și rămîne în expectativă așteptînd răspunsul meu.

— Nu-l cunosc, zic șovăind.

Crocker oftează din toți rărunchii.

— E bine făcut, puternic, zice. La fel ca Jim Finch și Josip Bragovich...

Eu cu Frank ne uităm unul la altul cu subînțeles. Crocker are dreptate, cazul trebuie privit din alt unghi, într-o altă lumină...

Chevroletul deteriorat se află sub podul Williamsburg. L-au găsit acolo, din pură întîmplare, unii de pe o mașină de patrulare. Frank îi trimite acolo pe Saperstein și Weaver. Ceilalți rămîn pe loc pentru a ajuta tehnicienilor și doctorilor. Prin buzunarele morților nu mai găsesc nimic. Tînărul avea asupra sa numai țigările și bricheta. Nici un fel de hîrtii, vreo cheie, ceva...

— Fă niște fotografii tînărului în blugi, îi zic fotografului. Unele care să poată fi trimise și ziarelor. Cîteva să fie mai discrete pentru ca membrii familiilor să nu mai sufere încă un șoc.

21. UȘA DV. MI-ESTE DESCHISĂ MAI MULT DECÎT TREBUIE, LOCOTENENTE...

Schimbul de focuri din timpul nopții au atras cîțiva reporteri. Le promit fotografii, pentru că nu vreau să facă ei aceste fotografii celor doi morți. Frank transmite la centrală chestionarul privitor la Jimmy Spassky. Răspunsul îl primim după zece minute, dar nu conține nimic nou.

Ne întoarcem la secție, iar căpitanul McNeil vorbește cu cîțiva oameni influenți. Se alege cu promisiunea că fotografia celui tînăr va fi difuzată prin televiziune, pe toate canalele.

— Nu vrei să te duci acasă? îl întreb pe Frank la trei dimineața. Stăm amîndoi în biroul lui. Ușa care dă în camera de gardă este întredeschisă. De acolo se aud, tunînd, glasurile celor din schimbul de noapte. Sună un telefon.

— Rămîn aici, aștept încă un telefon, răspunde Frank încet. Cu doctorul le-

gist.

— Tu aştepţi procesul verbal al autopsiei? zic ridicînd sprîncenele. Mai vreau să adaug ceva, dar Frank se repede la telefon cu iuţeala fulgerului. Pune apoi receptorul în furcă şi zîmbeşte.

— Cei doi n-au fost atinşi de gloanţele noastre!

Abia acum îi înţeleg îngrijorarea. Tocmai ne îndreptăm spre scări, cînd primim o nouă comunicare. Ne-o aduce unul din băieţii de la camera de gardă. Cîteva date comunicate de la centrală despre Chevroletul Sting Rey. A fost dat dispărut în urmă cu o seară...

— De ce a sunat Jimmy Spassky? mă întreabă Frank cînd ajungem în sfîrşit în faţa clădirii. Înalţa capul şi adulmecă aerul nopţii. Pansamentul îi este umezit de sînge.

— O să mai vorbim noi despre asta după ce o să dormim puţin.

— Cu alte cuvinte nici tu nu ştii... Frank ridică mîna în semn de salut şi porneşte spre maşina lui. Ramîn cîteva clipe nehotărît pe cea mai înaltă treaptă, apoi fac stînga-mprejur şi mă întorc în birou. La ce bun să mai plec acum acasă? Restul de noapte mi-l voi petrece pe unul din paturile celor care fac de permanenţă.

Nu dorm prea mult. La şapte mă ridic în capul oaselor, îmi rotesc capul şi-mi dau imediat seama că nu mai are nici un rost să mai stau în pat. Mă ridic cu o respiraţie bolnăvicioasă şi mă duc la spălător. Apa rece mă înviorează într-atîta, încît pot merge direct la o ceaşcă de cafea. După aceea trec în revistă ştirile de peste noapte, sosite pînă la ora respectivă.

La opt şi jumătate sînt prezenţi cu toţii în frunte cu căpitanul. Are la frunte un pansament uscat făcut cu multă grijă de soţia lui.

Ascultîndu-i cu atenţie pe băieţii aceia zgomotoşi de la camera de gardă aflu o mulţime de noutăţi. Cel mai important este punctul numărul unu: băiatul acela nu era morfinoman. Punctul numărul doi: cu toate astea era umflat din cauza heroinei! Din cele două puncte rezultă cel de al treilea: avem de-a face cu un caz similar cu al lui Jim Finch!

— Poate a fost îndopat cu heroină împotriva voinţei lui, zice Crocker.

— Foarte posibil, îmi exprim eu acordul. Fotografiile mortului sînt de-acuma publicate. Nici o reacţie însă. Să trecem acum la Jimmy Spassky. Îţi aminteşti, Saperstein, ce făcea Spassky în ultima vreme? Continuăm să nu ştim încă de ce a fost omorît Jim Finch. Tu, Creţule, află dacă între Finch, Spassky şi cel ucis azi-noapte nu există cumva vreo legătură.

— 'Nţeles, şefule, răspunde Stavros ridicînd spre mine privirea lui melancolică. O pleoapă grea îi cade peste ochi. Ca şi cînd ar fi adormit, nu alta... Eu însă ştiu că nu doarme, ci gîndeşte foarte adînc.

— Ceilalţi vor continua ca pînă acum, zic, şi dispar în biroul meu. Nici nu apuc să mă aşez pe scaun cînd sună telefonul. Al Vine îmi urează bună-dimineaţa şi-mi dă legătura.

— Mă cunoaşteţi, locotenente, zice Joe Laverne. Nu cred că-i cazul să mă mai prezint, nu-i aşa?

— Mă surprinde această convorbire atît de dimineaţă. Despre ce-i vorba?

— Aţi vrut informaţii, locotenente, zice Laverne. Trebuie să vă vorbesc între patru ochi.

— Bine, atunci vino. Uşa mea ţi-e deschisă tot timpul, îi spun foarte liniştit.

— Uşa dv. îmi este deschisă chiar mai mult decît trebuie, locotenente, refuză Laverne. Nu, de data asta veniţi dv. la mine. Acuma, repede. În parc, colţ cu strada Hudson.

Şi închide.

Am nevoie de o informaţie ca lumea mai dihai ca o bucată de pîine, iar Laverne ştie foarte bine acest lucru. Şi că m-aş duce oriunde s-o obţin.

— Crocker! strig în timp ce trec prin camera de gardă. Crocker sare ca ars şi vine la mine. Sînt cu adevărat foarte grăbit să stau de vorbă cu Laverne, îmi zic în gînd, dar vai şi amar va fi de capul lui dacă mă duce cumva cu preşul...

22. EU NU MINT, LOCOTENENTE!

Laverne așteaptă deja în parc, dar văzîndu-l și pe Crocker face o față lungă. Este însă destul de isteț pentru a nu se ambala.

Ne face semn și se retrage mai la o parte, pînă ajungem la o bancă unde nu putem fi văzuți.

— Bună ziua, Joe, îl salut. Cred că ți-e limpede ce urmează dacă încerci să mă tragi pe sfoară.

Se uită la mine cu ură. Nu mă ajută din prietenie, ci pentru că speră să tragă niște foloase. Dacă ar putea face cum îl duce mintea, mai mult ca sigur că acuma mi-ar fi pescuit cadavrul din apă...

— Eu nu mint, locotenente, zice el superior. M-am gîndit să vă fac o plăcere... Dar dacă nu sînteți interesat...

Și face o mișcare ca și cînd ar vrea să plece.

— Dă-i drumul, ori vrei să-ți cad în genunchi? Despre ce-i vorba? îl întreb încet.

— Despre tinerii aceia despre care ați vorbit la secție, zice Laverne și se uită la mine și la Crocker ca și cînd noi ar fi trebuit să știm de-acuma. Ați spus că sînt deosebit de puternici. Eu am cunoscut un ins dintr-ăștia, zice Laverne, apoi are o clipă de ezitare.

— Tînărul acela a venit la tine după marfă, zice Crocker care abia își stăpînește nerăbdarea.

— Nu-i ăla, refuză Laverne. Dv. doar știți că... Voia să cumpere heroină... recunoaște Laverne spre totala noastră surprindere.

Crocker începe să tușească. De mirare că nu și-a înghițit limba! Îl bat prietenește pe spate.

— Dv. știți doar că... că eu nu vînd heroină, continuă Laverne. Dar tînărul nu avea de unde să știe că eu nu vînd heroină. Deodată în spatele lui a apărut un băiețaș care zice că-i dă el heroină cîtă îi trebuie. Și încă pe gratis. E de-ajuns să meargă cu el...

— Bine întoarsă, zic, și mă uit la Laverne. Îmi povestește toate astea fără să-i fie frică că se compromite... Că se poate compromite numai spunîndu-mi că cineva a vrut să cumpere heroina de la el. Nu-i vina lui că oamenii îl consideră comerciant de stupefiante?

— Bine, Laverne, cum arăta copilandrul ăla? îl întreb. Cum îl cheamă și ce știi de el? Și cum îl chema pe individul la care trebuia să meargă? Și ce știi despre el?

Închide ochii ca și cînd ar vrea să se concentrenze înainte de a vorbi. Cu toate că se gîndise dinainte la fiecare cuvințel.

— Băiatul acela să tot fi avut la șaptesprezece ani. Tip de italian. Păr negru, ochi negri, pielea măslinie. Cam cu un cap mai înalt decît mine și muschiulos.

Crocker notează totul, eu rețin descrierea.

— Mai departe. Dar individul acela...?

— Cam așa de înalt ca dumneata, locotenente, zice Laverne descriindu-l de parcă l-ar fi învățat pe dinafară. Păr deschis la culoare, ochi foarte apropiați, tenul roșcat, la vreo treizeci și cinci-patruzeci de ani.

Și îmi vîră în palmă o hîrtie pe care desfăcînd-o, citesc un număr de mașină și lîngă el, subliniat, **Buick.**

Din clipa aceea Joe îmi devine pur și simplu simpatic.

23.DE ACUM NE PUTEM AȘTEPTA LA ORICE...

Pe drum fiind, discut cu centrala. Întreb în secție dacă e ceva nou. În Manhattan nu s-a întîmplat aproape nimic.

Aducem cu noi în camera de gardă un vînt proaspăt. Sun imediat la „Variety Luncheonette" și comand un prînz copios pentru mine și Crocker. Weaver îmi aduce un bilețel.

— Răspunde centralei, zice și dispare.

În ușă se întîlnește cu Crocker. Ridic mîna ca el să aștepte cu noutățile pînă citesc bilețelul.

— Ernest Larkin, zic cu jumătate de gură. Strada 47 numărul 407. Asta vine în apropierea străzii a noua, nu?

— Locotenente, afară... începe Crocker

— Ăsta-i proprietarul mașinii despre

care ne-a informat Laverne, îi zic lui Bobby. Dă cuiva biletul pentru a afla la fața locului totul despre Ernest Larkin. Dar repede! Ce ai pe suflet?

— Afară așteaptă niște persoane care s-ar părea că-l pot identifica pe mortul de pe șosea. Părinții lui și doi frați.

Mă ridic fără să mai scot o vorbă și îl împing pe Crocker spre camera de gardă. Crocker se duce cu bilețelul la Rizzo și după o sumară explicație i-l pune pe birou. Mă apropii de oamenii care stau lîngă biroul lui Crocker. Mi se prezintă drept domnul Santer, învățător, și soția lui, fostă învățătoare. Fiul mai mare lucrează la o bancă, iar fata studiază.

— Am văzut fotografia aceea de la ziar... zice domnul Santer. Se stăpînește cu mare greutate. Sîntem siguri că este fiul nostru, John.

— Dar nu avem nici cea mai vagă idee cum de s-a putut întîmpla așa ceva, îl completează doamna Santer.

— Pentru noi totul este de neexplicat, ne asigură domnul Santer. Judecați și dv., locotenente...

Scoase cîteva fotografii. Scene de familie făcute de un fotograf profesionist.

— Dv. l-ați... văzut pe... mort? întreabă înecîndu-se. E băiatul nostru?

Întreaga familie se uită la mine cu ochi rugători. Ei știu care este răspunsul meu, cu toate astea speră să neg cumplitul adevăr.

— Va trebui să-l identificați, domnule Santer, îi răspund cu glas neutru. O să vă conducă sergentul Crocker.

Crocker pleacă cu ei la morgă de unde mă sună după numai zece minute:

— Mortul de pe Șoseaua Sud se numește John Santer. Acum e sigur...

— Întreabă-i despre viața lui, cît mai multe, îi zic lui Crocker și închid.

— Șefule, vîră Stavros capul pe ușă. Nu am găsit nici o legătură între Finch, Spassky și Santer.

— Trebuie că există o legătură, zic bătînd puternic cu degetele în masă. Numai că noi pur și simplu n-o vedem.

Rizzo se întinde peste Stavros care stă între uși ca o statuie.

— Deocamdată nu s-a aflat nimic despre Larkin, zice.

— Cine este Larkin? întrebă Stavros curios.

— Omul de care depinzi din clipa asta, îi răspund. Trebuie să-l găsești din pămînt din iarbă-verde, fără însă ca el să se prindă că-i urmărit. Dacă te află, te propun pentru poliția din Alaska, Stavros!

— Și cît timp am de alergat după acest Larkin? întrebă Stavros speriat.

— Pînă ai să fii înlocuit. Și dacă am să uit de tine, rămîi în coasta lui și săptămîna viitoare. Clar?

— Ați spus-o destul de limpede, locotenente, bombăne Stavros și iese.

Rizzo îmi aduce o telegramă: Asta-i tot ce se cunoaște despre Larkin, zice.

O parcurg în fugă cu privirea. Este adresa pe care o știu, în plus ocupația. „Agent de asigurări" citesc răspicat. Este trecut și locul de muncă.

— De ce nu mi-ați dat-o mai repede? I-aș fi dat-o lui Stavros.

Rizzo ridică neputincios din umeri.

— Dv., locotenente, ați acționat prea repede, se apără el.

Saperstein nu s-a arătat pe la mine în această dimineață. Plecat să-l caut, ne ciocnim la jumătatea drumului.

— Nu trebuie să-mi spui nimic! strig la el. N-ai aflat nimic despre Jimmy Spassky!

— Dimpotrivă, mormăie el. Nu am nici un nume, nici o adresă, dar pot să vă spun că are o faimă ciudată.

— Faimă ciudată? zic aplecîndu-mă și ducîndu-mi mîna la ureche pentru a auzi mai bine. Ce să-ți spun, faima mă interesează fantastic cînd e vorba despre un borfaș din Manhattan...

— În ultima vreme Spassky a lucrat pentru sindicat, zice Saperstein solemn.

Mai să mi se taie respirația.

— O fîță ca ăsta? întreb plin de neîncredere. Spassky și sindicatul... Saperstein, cine a gîndit asta în locul tău?

— Toți vorbesc de asta, locotenente! o ține Saperstein pe a lui. Am întrebat cel puțin zece informatori...

— N-ai aflat nimic concret. Buuun, să presupunem că într-un fel sau altul Spassky a ajuns să lucreze pentru sindicat, că a avut de-a face cu oamenii

aceia dispăruţi şi că, la un moment dat, treaba asta a început să i se pară periculoasă. A vrut să se retragă, de aceea mi-a dat telefon pentru ideea aia cu cheiul 29. N-a reuşit, complicii lui şi-au dat seama că au fost daţi în vileag. Din cauza aceasta a fost împuşcat în maşină. Şi pe John Santer l-au înlăturat tot pentru a nu le fi un martor incomod. După aceea i-au aruncat pe amîndoi din maşină, pentru a ne împiedica.

— Chestia asta e foarte frumoasă ca teorie, locotenente, zice Saperstein cu consideraţie. Dar de demonstrat nu putem demonstra că aşa s-au întîmplat lucrurile.

— Nu încă, dar tu ai să mă ajuţi...

Cu puţin înainte de ora nouăsprezece se întoarce la secţie şi Crocker. El a cercetat viaţa lui John Santer.

— Un tînăr absolut obişnuit, afirmă el. A studiat educaţia fizică, avea prieteni normali, prietene normale. Nici un punct negru pe harta vieţii lui. Se spune că doar în ultimele săptămîni a dispărut de cîteva ori pe termene scurte, fără să spună ceva cuiva.

Îl informez pe Bobby cu datele aduse de Saperstein. Crocker face o mutră chinuită.

— Sindicat? întreabă el ca şi cînd l-ar durea dinţii.

Exact gestul pe care-l face şi căpitanul cînd i se comunică acest lucru.

— De acum ne putem aştepta la orice...

24. MĂ TEM CĂ VOM AVEA UN WEEKEND ISTOVITOR

Stavros nu are noroc. Agentul de asigurări Ernest Larkin nu s-a întors acasă. Nu s-a dus nici la firma la care lucrează.

Îl trimit pe Stavros acasă şi postez în faţa casei lui Larkin un om din schimbul de noapte.

Saperstein lucrează peste program pentru a afla cît mai multe date în legătură cu ultimele săptămîni ale lui Spassky. Avem nevoie de oamenii cu care a venit în contact. Mai devreme decît mîine dimineaţă nu am cum şti dacă truda lui Saperstein a fost sau nu încununată de succes. Momentan nu-i nimic de făcut. Căpitanul McNeil ne dă un bun exemplu plecînd acasă. Noi ceilalţi îl urmăm.

A doua zi mă aşez la birou şi examinez ştirile venite în cursul nopţii. Spre surprinderea mea, în nici una nu-i vorba despre tînărul-tip italian. Se pare că se menţine în expectativă. Întrebarea este însă aceasta: cît de mult o va putea face?

— Şefule, mai este nevoie să mă duc din nou la locuinţa lui Larkin? întrebă Stavros tuşind şi bătînd cu degetele în uşa deschisă. Şefule, am întrebat dacă...

Mă prefac gînditor şi-l privesc surprins:

— Îl urmăreşte cineva pe Larkin în locul tău?

— Astă noapte n-a venit acasă, răspunde Stavros. Trebuie să mă duc din nou şi să-l aştept?

După o jumătate de ceas e din nou la mine:

— Larkin şi-a luat concediu pentru ieri şi astăzi...

— Atunci spune-i lui Al Vine să aibă grijă ca cineva să stea permanent în faţa casei lui Larkin. După descriere îl poate cunoaşte oricare. Dar îndată ce vine, îl iei tu în primire. Pînă atunci însă rămîi tot timpul în secţie.

Restul zilei se derulează fără evenimente deosebite. În secţia Manhattan Sud domneşte o linişte cumplită. Spre seară, cînd vreau să întreb de Saperstein, pe care nu l-am văzut toată ziua, acesta vine de afară. Se îndreaptă spre mine făcînd slalom printre birouri. Îl aştept cu mîinile în şolduri.

— Te-ai plimbat ziulica întreagă, ăsta-i cumva un nou mod de a-ţi face slujba? îl întreb zîmbind, după ce-i observ faţa obosită. Macar te-ai distrat ca lumea?

Se uită la mine cu reproş, apoi îşi dă seama că am glumit şi zîmbeşte şi el.

— A fost colosal, locotenente, zice pe nerăsuflate. Astăzi am cunoscut Manhattanul din toate punctele de vedere. Nu există măcar o străduţă pe care să nu fi trecut măcar o dată.

— Dar cu folos?

Îl invit în birou unde se prăbușește într-un fotoliu. Comand două cafele.

— Alfonso Geriano și Garry Lombard, locotenente, zice Saperstein sorbind cafeaua fierbinte, vă spun ceva aceste nume?

— Alfonso Geriano este adjunctul șefului sindicatului, iar Garry Lombard mîna lui dreaptă. Asta o știe fiecare polițist. Dar tot mai susții că Jimmy Spassky lucra pentru ei?

— Am găsit pe cineva care mi-a spus acest lucru, făcîndu-mi însă psss! Bine-înțeles că pentru tribunalul ăsta nu-i suficient.

— Ție nu-ți reușește nimic, zic și plec spre Frank. Căpitanul face ochii mari cînd aude cine este amestecat în cazul nostru. Din acest moment este cazul cel mai important al secției.

Frank îi trimite pe Rizzo și Cleary la locuința lui Geriano din cartierul de vest. Pe unde se aciuează Lombard nu știe nimeni. La fel nu știm nici despre Larkin. S-ar părea că pe agentul de asigurări îl deranjează ceva la locuința lui. Și se mai pare că vom avea un weekend istovitor...

25. NIMENI N-ARE CHEF SĂ AJUNGĂ PE LUMEA CEALALTĂ...

De ce tocmai duminică nu aud deșteptătorul și dorm încă o jumătate de ceas, rămîne pentru mine o mare enigmă. Micul dejun și bărbieritul cad de la sine, așa că la secție ajung gata iritat.

Stavros mă așteaptă. Se mișcă febril, ca un cal de curse care așteaptă startul.

— Larkin și-a făcut apariția! strigă la mine peste întreaga cameră de gardă. Peste un ceas se întoarce la locuința lui.

— Și ce mai aștepți? întreb morocănos în timp ce Stavros iese din camera de gardă.

Trecînd pe lîngă biroul lui Al Vine acesta îmi dă un dosar subțire. Îl iau fără o vorbă, îl pun sub braț și mă duc la o cafea. Îmi aprind trabucul și-mi pregătesc ustensilele pentru bărbierit și numai după aceea deschid dosarul pe care mi l-a dat Al Vine. Dintr-o fotografie îmi zîmbește un tînăr brunet cu ochi negri. Tip de italian.

Mă așez pe birou strîngînd din dinți. Dau drumul mașinii de ras și să mă rad absent în vreme ce citesc dosarul.

...Aldo Santini, douăzeci de ani, fiul unor emigranți italieni. Locuiește în Mica Italie din Manhattan. Fără antecedente... Descrierea făcută de Al Vine este îngrozitor de exactă.

— Crocker! strig, dar am o voce atît de cîrîită, încît trebuie să tușesc și numai după aceea pot țipa la el cu toată forța: Crocker!

Îi arăt fotografia.

— Mai ia cîteva fotografii cu italieni, tineri, zic acru. Te duci cu ele la Laverne, să vedem dacă ni-l alege pe cel pe care l-a mătrășit Larkin.

Crocker pleacă cu fotografia în mînă. Îl strig pe Weaver și după cîteva clipe în ușă apare chipul lui cel negru.

— Am un furt, șefule. E nevoie neapărat de mine?

— Ceilalți au treburi, îi răspund. Ia-ți un aparat cu teleobiectiv ca lumea. Aici ai adresa lui Ernest Larkin. Stavros îi supraveghează casa. Să îi faci lui Larkin cîteva fotografii. Nu avem nici o fotografie de-a lui. Clar? Treaba ta cum faci, dacă vrei poți să te cațări pînă la etajul patruzeci...

Înțelege și pleacă grăbit. Între timp Frank se interesează direct la FBI despre Alfonso Geriano și Garry Lombard. Numai că poliția federală nu cunoaște nimic despre oamenii din sindicat.

Rizzo și Cleary se succed la supravegherea lui Geriano. Pînă acum nu s-a întîmplat nimic și se pare că nici nu se va întîmpla. Geriano este prea uns cu toate alifiile pentru a putea cădea în plasa unei urmăriri de rutină.

Cînd tocmai mă gîndesc unde să iau prînzul, își face apariția și Crocker. Arată altfel decît de obicei, dar n-aș putea spune ce anume este acest altfel...

— Laverne l-a recunoscut imediat pe Aldo Santini. Se pare că el l-a ademenit pe Spassky în Buick.

Pînă să apuc să-l laud pe Crocker pentru treaba bine făcută, ușa biroului

meu zboară în lături. Azi la mine e ca într-un stup. Şi-a îndeplinit misiunea şi Weaver, care vine cu un teanc de fotografii.

— Vi l-am adus pe Larkin ăsta, şefule.

— Ia tu pozele astea, Bobby.

— Oh, nu! refuză el. E obligatoriu?

— Trebuie, îi ordon. Laverne e obişnuit cu tine.

Te duci la el...

—...şi-i arăt poza lui Larkin amestecată printre altele, continuă Crocker în locul meu. În felul acesta vom şti dacă băiatul acela a fost ademenit de Larkin.

— Exact. Să te însoţească binecuvîntarea mea, zic zîmbind şi ridicîndu-mă. Extraordinar, dar cînd o să-ţi cumperi şi tu o pălărie nouă?

Crocker se întoarce înfuriat.

— O am pe cap, locotenente! bombăne şi iese trîntind uşa.

După un prînz fulger, care mi-a zăcut în stomac multe ore după aceea, aflu de la Crocker că Laverne l-a identificat şi după fotografie pe Ernest Larkin. Imediat se anunţă şi Stavros spunînd că Larkin încă nu a părăsit locuinţa. Îl trimit pe Crocker în chip de întăritură pe strada 47 vest.

Am un scurt sfat cu căpitanul McNeil. După părerea lui ne este cît se poate de clar că nici unul dintre noi n-avem habar cum a ajuns Alfonso Geriano boss sindical.

— Şi chiar dacă am băga la zdup pe unul dintre oamenii lui — gîndeşte Frank cu glas tare — nu se va găsi nici unul care să depună mărturie împotriva lui. Şi asta pentru că nimeni n-are chef să ajungă pe lumea cealaltă.

— Să aşteptăm numai să ne pice-n palmă unul dintr-ai lui, zic îngîndurat, şi-l obligăm noi după aceea să ciripească.

26. ÎN SFÎRŞIT, IATĂ URMA.

La ora cinci după amiază, Frank îi trimite acasă pe cei de care nu mai are nevoie. O ţine morţiş să mă duc şi eu. Plec dar, bine-nţeles, nu-i spun că mă duc în strada 47 pentru a-l schimba pe Stavros. Creţul e fericit că se poate odihni şi el după îndelungul planton la locuinţa lui Larkin.

Parcăm, eu şi Crocker, unul lîngă altul. Geamurile sînt lăsate şi discutăm direct. Supraveghem separat şi din cînd în cînd vorbim prin aparat.

La 19,04 începe. Ernest Larkin iese din casă şi se îndreaptă spre Times-Square. Îi dau ordin lui Crocker să-l depăşească şi să-l aştepte. Larkin trece pe jos de primul bloc apoi deschide Buickul şi se aşează la volan.

— Kojak cheamă pe Crocker! cobor şi-l urmăresc pe jos pe Larkin. Rămîi în maşină. Iau cu mine aparatul portabil. Bobby confirmă recepţia. Deocamdată toate merg bine. Ba chiar foarte bine, îmi zic, însă trebuie să mă concentrez pentru a nu-l pierde din ochi pe Larkin printre atîţia trecători. Se opreşte în dreptul cinematografului, se uită la vitrină cătînd cu grijă în jos. La început cred că este atent să nu fie cumva urmărit, dar îmi dau imediat seama că, de fapt, „măsura" nişte tineri.

În sfîrşit, i-a căzut o victimă: un uriaş blond trecut cu ceva peste douăzeci de ani. Cînd tînărul dă să intre într-un bistro, Larkin i se aşeză în coastă. În sticla vitrinei îl văd că Larkin îl acostează, îl invită la un păhărel şi la o guştărică. Îmi aprind trabucul. După aceea Larkin se duce cu băiatul la un bar din apropierea străzii Washington. Îl fac atent pe Crocker şi intru după ei. Stau amîndoi la bar şi Larkin comandă pahar după pahar. Ies din bar foarte bine dispuşi. Acum e rîndul lui Crocker să preia urmărirea, iar eu fug la maşină. La maşina lui. Larkin, cu toate că ar trebui să fie cherchelit, îl invită pe tînăr în maşină şi se aşează la volan. Spre surprinderea mea, merge foarte atent, ca şi cînd ar fi băut sirop de zmeură! În cartierul de est opreşte într-un colţ întunecat, la marginea cartierului chinezesc. Înconjoară maşina cu mişcări surprinzător de sigure şi ajută pe tovarăşul lui să coboare.

— Şefule, aud glasul lui Crocker. Larkin nu-i nici măcar ameţit.

— Aşa mi se pare şi mie. Rămîi pe urma lui.

După ce vizitează alte două baruri, tînărul abia se mai ţine pe picioare. Larkin în schimb este tot mai sprinten. Alcoolul n-a acţionat şi asupra lui. De data asta se duc într-o cu totul altă înfundătură, undeva pe strada a 50-a est. Un loc foarte bun. Aici Larkin se desparte de noua sa cunoştinţă, iar tînărul se îndreaptă spre casă.

— După el, Bobby! strig în aparat, fără să-l slăbesc pe Larkin din vedere. Acesta accelerează şi porneşte. Îi prind urma. În oglinda retrovizoare îl văd pe Crocker mergînd după băiat.

Larkin se duce acasă şi rămîne acolo. De la secţie mi se trimite cineva din schimbul de noapte să mă schimbe. În spatele meu opreşte o maşină care îmi face semn cu farurile.

— E limpede, locotenente, zice Crocker prin aparat. A mers foarte simplu, tînărul se numeşte Joe Jorgensen şi este grafician liber profesionist. Are un atelier pe strada a 50-a, cu o carte de vizită pe uşă.

— OK,Bobby, zic vesel. Pentru astăzi ne merităm odihna. Mîine o să mai vedem ce-o fi, dar pariez că Larkin o să se întîlnească din nou cu Jorgensen ăsta.

— Nu fac pariu, locotenente, răspunde Crocker. Sînt convins că aveţi dreptate.

Apăs pe acceleraţie şi ridic mîna drept salut. Crocker mai face o dată semn cu farurile, apoi pleacă în partea opusă. Pe drum aflu la aparat că a sosit o veste importantă în legătură cu „Missona" şi cu toate că tremur aproape din cauza oboselii, mă duc la secţie. Ajung acolo la miezul nopţii.

— O telegramă din Panama, locotenente, îmi zice comandantul schimbului de noapte. Din Portobelo.

Parcurg repede ştirea, mă uit la ceas şi mă hotărăsc sa-l deranjez din nou pe Frank. Telefonul sună de şapte, poate de opt ori pînă cînd Frank ridică receptorul şi răspunde somnoros.

— Poţi să rămîi în pat, Frank, îi zic. Ceva pentru informarea ta: „Missona" a fost găsită!

— Cineee? întrebă. Mai mult ca sigur că încă nu-i trezit ca lumea. A da, vaporul ăla cu care venise Bragovich din Hongkong. Şi unde-i ancorată barca asta?

— Într-un cuibuşor din Panama, Portobelo pe nume... A fost surprins de o furtună şi acum se află în Panama.

— Că doar nu m-ai sculat pentru a mă informa despre starea vasului, Theo?!! zice Frank nerăbdător. Ce mai este?

— Oficiul portului Portobelo mi-a trimis lista membrilor echipajului. Două dintre nume figurează şi pe lista cu cei dispăruţi. Două treimi din echipaj sînt morfinomani.

— În sfîrşit, iată urma! respiră adînc căpitanul. Trimite o telegramă la Portobelo.

— E pe drum deja, căpitane, îl liniştesc. Cei doi dispăruţi trebuie să fie transportaţi de urgenţă la New York şi aflat cum au ajuns pe „Missona".

— Dacă nu mai ai şi altceva pentru mine eu aş vrea să...

— Larkin s-a aruncat din nou asupra unui tînăr, zic în încheiere. Ştim cine este... Vom intra în horă indiferent cum vor evolua lucrurile.

— Bine, Theo, noapte bună.

— Noapte bună, zic căscînd şi hotărăsc ca şi noaptea asta să mi-o petrec la secţie...

27. NU RĂZBESC SINGUR, LOCOTENENTE.

Ziua de luni stă toată sub zodia lui Ernest Larkin, ca să zic aşa. La ora zece mă sună Stavros şi-mi cere disperat ajutor.

— Nu răzbesc singur, locotenente, Larkin este ca o zvîrlugă, zice Stavros gîfîind în aparat. Îşi vizitează muşterii. Am lăsat maşina, dar el merge cu metroul, apoi cu un taxi, apoi...

— Bine, îţi trimit pe cineva în ajutor, îi promit. Spune-mi unde te afli acum?

— La Piaţă, în faţa lui „Rockefeller Centre", dar grăbeşte-te, locotenente, altfel îmi scapă. E mai mult decît isteţ.

Glasul lui Stavros mi se pare foarte obosit. Îi trimit pe Weaver şi Saperstein. După douăzeci de minute îmi comunică cum că totul este în regulă, că îl au pe

Larkin din nou în cîmpul lor de observaţie.

Între timp Crocker „răsfoieşte" prin viaţa lui Larkin. Pe la prînz îmi aduce rezultatul.

— Într-un cuvînt, locotenente, Larkin trăieşte mult peste medie.

— Asta-i un bun motiv pentru a lucra pentru sindicat, zic, şi mă întorc spre Frank, care tocmai intră în birou.

— E liber şi trăieşte cu cîteva fete, continuă Crocker. Din salariu şi comisioanele de la asigurări îşi poate acoperi cel mult jumătate din cheltuieli.

— Dar ceva despre cîştigurile lui suplimentare n-ai aflat?

— Păi atunci am fi avut rezolvat întregul caz, zice Crocker.

— Aşa este, or noi nu-l avem, îl aprob. Astă seară o să fim însă şi mai aproape de rezolvarea lui.

— Facem ore suplimentare, oftează.

— Pune capul pe pumni zece minute, îl sfătuiesc. Trebuie să fim proaspeţi, dacă vrem să gustăm împreună cu Larkin viaţa dulce a Manhattanului.

Face cu capul un semn care-mi arată clar ce crede el despre această viaţă dulce. Imediat după prînz dispare într-una din sălile de odihnă.

La 17,00 fix îl trezesc.

28. CURSA CONTRA CRONOMETRU ÎNCEPE.

Saperstein şi Weaver sînt bucuroşi cînd îi rechem de la Larkin. Avem în spate o zi istovitoare. Agentul de asigurări stă încă în locuinţa lui. De afară îl supraveghează Stavros.

Creţul se află la locul lui şi după ce Crocker şi cu mine — deocamdată amîndoi într-o maşină — trecem pe strada 47 vest, Stavros vine în maşina noastră şi se apleacă spre mine.

— Du-te acasă şi te culcă, iar dimineaţă vii la secţie.

Şi repede, ca şi cînd i-ar fi fost frică să nu mă răzgîndesc sare în maşină şi porneşte. Eu cu Crocker ne pregătim pentru o altă întîlnire.

În seara asta începem ceva, în sfîrşit. Crocker îl vede primul pe Larkin şi mă bate pe şold. Tresar, dar pornesc imediat ţinîndu-mă de el. Merge direct în cartierul de est. Ajuns la Marea gară centrală îl ia în maşină pe Joe Jorgensen. Acesta este îmbrăcat în costum din blugi izbitor de jerpelit.

— Interesantă schimbare, mormăie Crocker. Aseară Jorgensen ăsta era foarte îngrijit. De ce aşa dintr-o dată hainele astea rupte şi ponosite?

Răspunsul îl primim după un sfert de ceas, după ce Larkin parchează la capătul lui Bowery şi începe să bată, împreună cu Jorgensen, cele mai proaste localuri. Crocker şi cu mine îi urmăm ca două umbre.

— Jorgensen ar trebui să cunoască părţile întunecate ale Manhattanului, îşi dă Crocker cu părerea.

— Singur n-ar îndrăzni să vină pe-aici, dar dacă Larkin s-a oferit să-i fie ghid... îi duc eu mai departe gîndul. E clar, s-au înţeles aseară ca Jorgensen să se îmbrace aşa, de aceea a şi venit cum îl vezi.

Îmi amintesc precis localurile prin care au trecut. Pentru mai multă precizie Crocker le notează numele... Ultimul local pe care îl vizitează cei doi se află în apropiere de maşina lui Larkin. Nici de data asta nu intrăm pentru că am părea dintr-o dată suspecţi. Aşteptăm lîngă intrare.

— Au fost şi aseară aici, constată Crocker.

— Ştiu. „La cocoşul" se numeşte nenorocita asta de bombă, dar nu-mi amintesc dacă am mai auzit ceva în legătură cu ea. Mîine dimineaţă o să ne ocupăm puţin şi de localul ăsta, zic.

Uşa se deschide brusc. Pe ea iese Larkin ducîndu-l pe Jorgensen care nu se mai poate ţine pe picioare. Şi doar cu cîteva clipe mai înainte era în perfectă stare!

— Aici ceva e-n neregulă, şueră Crocker. O injecţie cum i s-a făcut şi lui Finch. În speluncile astea primesc tinerii heroină mai mult ca sigur, constată Crocker. Uneori sînt suficiente două-trei injecţii pentru ca ei să cadă. Şi-apoi să dispară...

Larkin îl mototoleşte pe Jorgensen pe scaunul de lîngă şofer. Pornim iarăşi după el. În seara asta Larkin îl duce pe

Jorgensen acasă, după care pleacă pe strada a 47-a vest. De cum pleacă, chem la mine unul dintre oamenii din schimbul de noapte.

Crocker și cu mine ne întoarcem la secție. Îi telefonez căpitanului McNeil. Ne înțelegem să mobilizăm toți oamenii din secție. Nu putem aștepta să vedem ce se întîmplă cu Jorgensen. Cîteva injecții și-i aranjat pe veci.

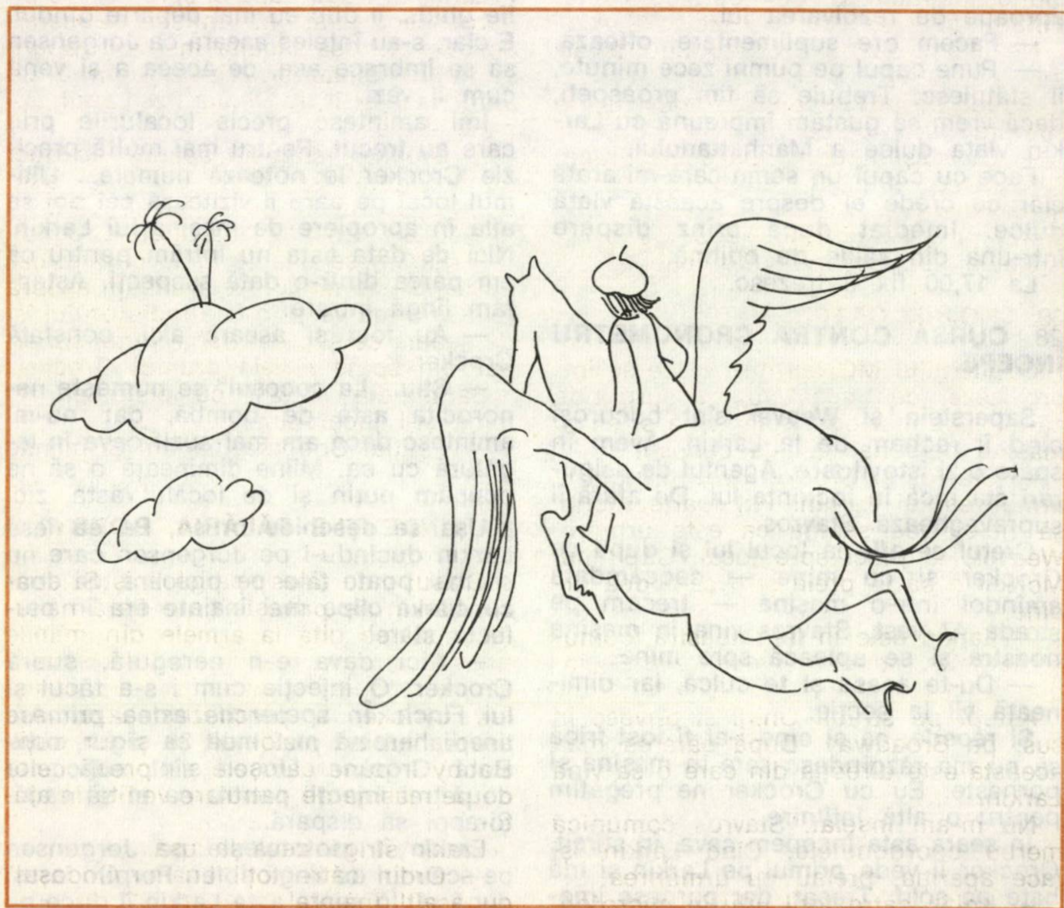
Cînd sîntem adunați cu toții, căpitanul McNeil ne comunică planul. O'Connors din schimbul de noapte ne aduce o telegramă lungă. E-n legătură cu „Missona".

— Știți cu toții, zice Frank, că doi dintre dispăruți se află acum pe „Missona". Ei au declarat că li s-au făcut injecții într-un local din Manhattan, după care s-au trezit direct pe vapor. Nici unul nu-și amintește numele localului.

— Este vorba de spelunca „La cocoșul" la care am fost aseară împreună cu Crocker.

— Marinarii involuntari devin apoi dependenți de droguri, continuă Frank. Pe vapor nu primesc nici un ban. Numai mîncare și droguri.

— Ambii dispăruți, mă amestec în vorbă, au fost ademeniți aici la New York de un individ care i-a plimbat prin diferite localuri. Acesta a fost Ernest Larkin, dar s-ar putea să mai fie și altul. Cei doi dispăruți vor fi aduși de urgență la New York, unde îl vor putea identifica pe Larkin. Sînt de părere că la fel au fost duși și ceilalți, dar pe alte

vase... De aceea au dispărut numai oameni puternici, pentru că aceştia rezistă mult la muncă şi la droguri.

— Acum despre planul nostru, continuă Frank. Pornim de la concluzia că pe Jorgensen l-ar putea aştepta aceeaşi soartă. Heroina i-a inoculat-o Larkin sau un alt păgîn din sindicat, la localul „La cocoşul". Trebuie...

— Căpitane, îl întrerupe O'Connors, cheamă strada 47. Ernest Larkin tocmai a ieşit din casă şi se îndreaptă spre Rockefeller Centre.

Frank nu-şi iese din ale lui din pricina acestei comunicări. Îi mulţumeşte lui O'Connors şi continuă. Încercuim barul „La cocoşul".

— Căpitane, intervine iarăşi O'Connors, Larkin a luat în maşină un tînăr blond, îmbrăcat în haine de blugi rupte. Tînărul abia se ţine pe picioare...

Ne uităm, eu cu Crocker, unul la altul.

— Jorgensen! zicem amîndoi cu o singură gură, parcă.

— La maşini! comandă scurt Frank. Nu avem timp să mai vorbim. Larkin ne-a luat regia din mînă. Trebuie să-l ajutăm în primul rînd pe Jorgensen. Cursa contracronometru începe.

29. „KOJAK CĂTRE TOŢI!"

Căpitanului MCNeil nu-i place să improvizeze, de aceea nu mă surprinde că-mi lasă mie comanda. Vine şi el cu maşina personal la „La cocoşul".

— Stavros şi Crocker, treceţi încet la urmărirea lui Larkin. Fiţi foarte atenţi, să nu-şi dea seama că este urmărit. Weaver, tu pleci spre local. Căpitanul McNeil o să te preia şi o să-ţi dea ordine.

— Larkin este în faţa noastră, comunică Stavros după zece minute. Se îndreaptă spre Bowery.

Aştept pe strada Unirii şi privesc în sus, pe Broadway. După părerea mea aceasta este direcţia din care o să vină Larkin.

Nu m-am înşelat. Stavros comunică mereu coordonatele. Cînd Larkin îşi face apariţia, preiau eu urmărirea.

— Kojak către toţi! urlu în microfon. Direcţia sigură — barul „La cocoşul". Terminat!

— Aici căpitanul McNeil, se aude în aparate vocea lui Frank. Totul este pregătit. Ţinem sub control intrarea în local. Vedem şi cealaltă intrare, prin curte. McNeil, terminat!

Mă gîndesc: pentru ce s-a întîlnit din nou, în noaptea asta, Joe Jorgensen cu Ernest Larkin? Nu mi se pare că Larkin ar fi fost cel care a planificat-o, cred mai degrabă că sub influenţa drogurilor a cerut-o chiar Jorgensen. În sfîrşit, au ajuns. Larkin îşi parchează Buickul la cîţiva paşi de intrare.

— Kojak către toţi! Nu-l lăsăm să intre. Mergem strict pe urmele lor. Vă dau semnalul. Terminat!

Mi se pare că-i riscant ce fac, dar... Larkin îl trage după el spre intrare pe Jorgensen, aflat într-un soi de semiconştienţă. Uşa lăcuită în roşu zboară în lături. Dinăuntru cîţiva îl prind pe Jorgensen şi îl trag înăuntru. Larkin rămîne afară.

— Crocker, strig în aparat. Te duci după Larkin. Eu îi tai calea şi cum ajunge la intersecţie îl împachetăm!

— Clar, 'tenente! răspunde Crocker.

— Larkin se uită în toate părţile, dar nu bănuieşte nimic. Ne aruncăm asupra lui. Cînd mă vede în faţa radiatorului îşi dă seama ce şi cum. Bagă în marşarier, dar din spate îi taie drumul Crocker.

Sărim din maşini cu pistoalele în mînă şi-l încercuim.

— Poliţia! Coboară, Larkin! Şi mîinile sus!

30. UNDE ŢI-E PĂLĂRIA, BOBBY?

Glasul meu tăios sparge linişte străzii. Larkin ne priveşte ca o fiară hăituită, apoi se uită la armele din mîinile noastre. În fine, înţelege că n-are nici o şansă. Coboară şi se sprijină de maşina lui. Crocker îl percheziţionează. Are asupra lui un pistol de 38 şi un cuţit. Bobby îi pune cătuşele şi-l predă celor de pe maşina de patrulare venită în ajutor.

Frank strigă ceva la uşă.

— Ordin către toţi! Luăm „Cocoşul" cu asalt! Înainte!

Trucul lui Frank prinde. Îl consideră client şi uşa se întredeschide. Frank se aruncă pe ea. Intru după căpitan în local. Ne înconjoară o lumină roşie. După mine se aruncă înăuntru şi ceilalţi. Crocker apasă pe întrerupător şi încăperea se umple de lumină albă.

— Nici o mişcare, poliţia! strig. Cei aproximativ zece clienţi sînt gata s-o şteargă. Toată lumea jos! strig. Poliţia! Crocker şi Stavros îi ţin în şah pe clienţi şi pe cei cîţiva angajaţi ai localului. Împreună cu Frank traversăm localul şi ne aruncăm pe o uşă pe care scrie BIROU.

— Poliţia! Nici o mişcare!

De după un birou se ridică un ins care se apleacă asupra cuiva care stă întins la podea. Sare şi îndreaptă mîna spre noi. Frank şi cu mine tragem în acelaşi timp. Individul urlă, dă drumul pistolului şi se prinde de mîna dreaptă.

— Garry Lombard!

Frank se duce spre omul de încredere al şefului sindicatului, Alfonso Geriano. Între timp eu mă ocup de Joe Jorgensen, care zace fără cunoştinţă pe podea. Ordon să fie dus la spital. Doctorul mă asigură că va fi pus repede pe picioare.

Garry Lombard şi lucrătorii localului trebuie să meargă cu noi la secţie.

Garry recunoaşte totul surprinzător de repede.

— Comerţul cu flotila de droguri l-am făcut în contul meu secret, Geriano nu ştie nimic de asta.

— Flotila de droguri? întreb mirat.

— Este că-i o denumire oaţă? întreabă Lombard cu un aer de superioritate. Devine apoi grav cînd mă priveşte în faţă. Dacă Geriano află ce-am făcut, mă lichidează!

— Aşa cum l-ai lichidat tu pe Jim Finch! Cum se face că cu Finch nu ţi-a reuşit? A ieşit de sub influenţa drogului în ultima clipă înainte de a fi urcat pe vapor. A încercat să fugă la părinţi, asasinul ajungîndu-l pe şantier, cînd mai avea puţin de tot pînă acasă...

— Voi depune mărturie împotriva lui Geriano, propune el repede. Vă spun totul despre şeful sindicatului, nu-i asta cea mai bună ofertă?

— Şi cine l-a împuşcat pe Jim Finch? continui cu întrebările. Şi pe Jimmy Spassky, studentul în educaţie fizică? Tu, Lombard? Tu l-ai împuşcat în Chevroletul Sting Rey, pe şosea?

— Vă ajut să-l duceţi pe Geriano la streang! continuă Garry Lombard lac de sudoare.

Se retrage cu respiraţia tăiată la vederea cătuşelor.

— Vă spun tot ce vreţi dacă îmi daţi o nouă identitate şi mă lăsaţi s-o şterg.

— Ştii bine că acest lucru ar fi posibil de luat în considerare dacă n-ai fi ucis, zice Frank rece. Or dumneata ai ucis.

— Cum veţi putea dovedi că eu am tras?! strigă. Dar asta nu-i adevărat!

— Ai tras, şi fii calm. Complicii tăi de la bar vor depune împotriva ta, nici o grijă. Şi-apoi, te-ai trădat singur, Garry. Dacă nu ţi-ar fi frică că vei rămîne la mititica pînă la sfîrşitul zilelor tale — asta în cazul în care nu vei ajunge pe scaunul electric — nu te-ai fi oferit să depui mărturie împotriva lui Geriano. Sau nu chiar atît de repede...

Lui Garry Lombard îi este, cred, foarte clar că nu este decît o problemă de timp pînă voi scoate de la el mărturisirea că a ucis.

Încă în cursul nopţii comunicăm FBI-ului numele celor dispăruţi. Găsirea şi aducerea lor înapoi — în cazul că mai sînt în viaţă — este de-acum treaba poliţiei federale şi a Interpolului.

Ieşim în stradă. Pentru noi cazul a luat sfîrşit.

Crocker vine lîngă mine şi Frank. Plouă iar el nu are nimic pe cap.

— Unde ţi-e pălăria, Bobby?

— Am uitat-o la „Cocoşul", răspunde rîzînd.

— Şi te-ai trudit atîta pînă să-ţi găseşti una ca lumea...

Frank rîde.

— Să dăm o fugă după ea, zice îndreptîndu-se spre maşină, salutînd cu o uşoară înclinare a corpului.

Trag adînc aer în piept apoi mă duc la secţie. Voi dormi în Manhattan şi de data asta pentru că peste puţin timp începe o nouă zi de muncă.

HARALAMB ZINCĂ

O CRIMĂ APROAPE PERFECTĂ

IUA aceea mi-o amintesc foarte bine — 16 noiembrie 1945. Au trecut de atunci douăzeci de ani. Ploua... O ploaie măruntă, rece, de toamnă. Străzile orașului erau pustii. Doar în fața unor brutării cu obloanele trase, oamenii se înghesuiau și așteptau inutil la coadă. Era într-o joi, cînd m-am prezentat la Chestură să-mi iau în primire noua mea muncă și era valabil bonul de mălai nr. 23. Ploua...

În ajun, fusesem chemat la partid, la secretarul județenei ca să mi se aducă la cunoștință o hotărîre: „Tovarășe Musceleanu, mîine te prezinți la Chestură... o să lucrezi în poliție." „În poliție?! Eu?! De ce tocmai eu?!" sărisem neputincios să-mi iau apărarea. „Pentru că ești înalt și voinic! glumise el. Și-apoi e sarcină..." Abia acum, după atîta amar de vreme, îmi dau sama că nici secretarul, bărbatul acela cărunt, cu mișcări stîngace, și care, evident, se simțea prost stînd la birou, nu prea a avut multe argumente în legătură cu trimiterea mea în rîndurile poliției. Mi-am dat, se înțelege, consimțămîntul, dar nu din toată inima. Îmi făcusem însă socoteala că, într-o lună-două, mă voi reîntoarce la cazangerie. Din ziua aia au trecut douăzeci de toamne.

La Chestură m-am prezentat comisarului Patrolea, care nici n-a catadicsit să se uite la mine. Ședea și fuma, moțăind, la o masă murdară și pătată de cerneală. Aflasem cîte ceva despre dînsul: că ar avea o fire ciudată, că ar fi cinic, ursuz. Ba unul ținuse să-mi atragă atenția că n-ar fi în toate mințile, și asta din pricina nenumăratelor cadavre cercetate de-a lungul carierei sale de criminalist. Primirea m-a cam enervat.

— Mă mai ții mult în picioare? am izbucnit eu apăsat. (Aveam 22 de ani și mă aprindeam din te miri ce.)

— Zi așa... a început el să vorbească, după ce s-a îndurat de mine și m-a poftit să iau loc. Te-a trimis partidu' să te faci criminalist... că polițiștii și criminaliștii, vezi Doamne, se fabrică peste noapte!

Vorbea acru, parcă în dușmănie, fără să mă privească. Pe urmă, s-a ridicat în picioare, de parc-ar fi vrut să-mi arate cît îi era de larg și de lustruit costumul de haine. L-aș fi pocnit... Zău, l-aș fi pocnit, dacă secretarul nu mi-ar fi atras atenția să dau dovadă de tact... că poliția nu era încă în mîinile proletariatului.

Criminalistul Patrolea... A murit săracu', cu ani în urmă — fie-i țărîna ușoară — pe un pat de spital. Nimeni nu l-a plîns la căpătîi. Nici tu familie, nici tu neamuri. „Un adevărat criminalist, a continuat el să susțină pînă în ultima clipă a vieții, trebuie să rămînă burlac... E un principiu al criminalisticii"... Vezi Sherlock Holmes...

În primele luni de ucenicie, de ce să

mint, l-am urît. Pe urmă, însă... La înmormîntare mi s-au umezit ochii. Iar cînd l-au coborît în groapă, mi-am amintit de vorbele lui: „Domnule Musceleanu, ori polițist, ori sentimental". Nici pînă azi nu înțeleg de ce pleda pentru un tip de criminalist ascet... fără familie, dur cu sine.

— Domnule Musceleanu, a ținut comisarul Patrolea să-mi atragă atenția, nu poți să faci criminalistică și politică... nu se împacă... Criminalistica este o instituție autonomă... apolitică... deasupra claselor... deasupra societății. Dumneata, care faci politică...

Îmi aduc aminte că nu-și terminase fraza, cînd, în încăpere, a intrat chestorul Dinică... îl cunoșteam de-acum: era un bărbat suplu, cu o alură ostentativă de sportiv gata să execute un exercițiu.

— Patrolea, stimabile, i s-a adresat chestorul, am primit chiar acum un telefon... Ia dă tu fuga în Zimbrului 15 și vezi ce-ai acolo... Cică nevasta unui oarecare avocat Druță s-a jucat cu o grenadă... Auzi cu ce i-a dat muierii prin cap să se joace?!... Du-te și vezi ce-a mai rămas din ea.

Patrolea l-a ascultat în picioare — țigara i se lipise de buza de jos. Cum stătea nemișcat cu mîinile înfundate în buzunarele pantalonilor largi, aducea cu o sperietoare de ciori.

— Ia-l și pe dumnealui cu tine!

„Dumnealui", firește, eram eu.

— Îl iau, cum să nu, a consimțit Patrolea ironic. Să miroasă și el un cadavru. Poate rămîne numai politician.

A fost prima cercetare la locul faptei la care am asistat. Ploaia nu contenise. Se însera. O rablă neagră a chesturii ne-a transportat în Zimbrului 15. Cît a ținut drumul, Patrolea a tăcut. Dormita și fuma. Numai cînd l-a auzit pe șofer exclamînd: „Ce de lume, dom'le!" a tresărit și a făcut ochii mari... ochii săi verzi, cu o privire aspră, neiertătoare.

Sergentul care sta de pază la poartă, în fața casei, l-a recunoscut. Ne-a ajutat să ne croim drum printre oameni, către casa avocatului Druță. În vestibul, ne-a întîmpinat o femeie — dacă avea treizeci de ani — trupeșă, frumoasă. Purta o rochie neagră, acoperită în față de un șorț alb. Îi era frig, tremura, cu toate că-și pusese pe umeri o jachetă grosuță.

— Dumneata cine ești? a întrebat-o Patrolea, fără să se uite prea bine la dînsa.

— Subreta...

— Unde ți-i stăpînul?

— La Arad, plecat de două zile, cu niște procese. Acasă n-am fost decît eu și... doamna, a adăugat, izbucnind într-un hohot de plîns.

— Unde s-a întîmplat nenorocirea?

— În sufragerie...

— Condu-mă! i-a poruncit comisarul.

Am urmat-o. În pragul sufrageriei, am încremenit. Înaintea ochilor ni se înfățișa un tablou greu de descris. Și un profan putea să-și dea seama că grenada explodase în mîna femeii, transformînd-o într-o masă informă de carne. Pereții, mobilierul, obiectele scumpe din sufragerie fuseseră împroșcate cu sînge. O schijă lovise geamul și-l prefăcu-se în țăndări.

M-a cuprins greața și cu greu m-am stăpînit să nu vomit. M-am uitat curios la Patrolea. Încremenise și el cu mîinile în buzunar; fuma nervos, plimbîndu-și țigara dintr-un colț în celălalt al gurii. S-a întors către subretă și s-a interesat unde e telefonul.

— În birou la domnul avocat.

— Condu-mă!

Am traversat sufrageria ocolind cu grijă ceea ce se numește cîmp infracțional. Am intrat într-o încăpere nu prea mare — o bibliotecă înțesată cu cărți de tot felul îți lua ochii. Comisarul a telefonat cerînd ca procurorul să vină la fața locului. După aceea, s-a întors către subreta încremenită lîngă ușă.

— Cum te cheamă? a întrebat-o.

— Maria Ursache, a răspuns ea încet, frîngîndu-și nervos mîinile.

— De cînd ești în serviciu la familia Druță?

— De doi ani.

— Povestește cum s-a întîmplat! a îndemnat-o comisarul cu o voce care te îngheța.

— Tocmai terminasem treaba... Avusesem multe vase de spălat... M-am dus în odaia mea... am vrut să mă întind...

sa mă odihnesc... cînd, deodată, s-a cutremurat casa... Dau fuga în sufragerie... și acolo... am găsit-o.... Subreta a început să plîngă iar, dar ceva mai stăpînit. Au ieșit vecinii... s-a adunat lumea... A venit sergentu'... apoi dumneavoastră...

— La ce oră ai auzit explozia?

— Pe la cinci fără un sfert.

— De unde știi că era cinci fără un sfert?

— Azi e joi... sînt liberă după-masă... La șase voiam să mă duc în oraș... La cinema... așa că, atunci cînd m-am culcat, m-am uitat la ceas...

— Te-ai mai văzut cu doamna înainte de a te retrage în odaia dumitale?

— După ce-am terminat de spălat vasele, m-am dus s-o caut în dormitor.

— De ce? a întrebat-o Patrolea, fulgerînd-o cu privirile.

— Voiam să-i spun să nu se supere... c-o să vin acasă după ora zece...

— Și i-ai spus?

— Da, da' nu în dormitor, nu era acolo... ci în birou... Vorbea la telefon...

— Cu cine?

— De unde să știu? Zicea doar atît: „Da, da, așa am să fac... cum îmi ceri"... După ce-a terminat telefonul, i-am spus c-o să vin acasă după ora zece. N-a fost contra...

— Deci dumneata ai ieșit, ea a rămas mai departe în birou. După cît timp ai auzit explozia?

— Cam după un sfert de oră...

— Zici că ai avut multe vase de spălat, ați avut cumva musafiri la masă?

Subreta și-a acoperit fața cu mîinile, încercînd să-și ascundă plînsul nervos. Patrolea o măsura cu ochi reci, dușmănoși parcă.

— Te-am întrebat ceva? a țipat comisarul, speriindu-mă pe mine, darmite pe femeie. Cu cine a luat doamna prînzul?

— Cu un bărbat... un domn... un prieten mai vechi al doamnei, a mărturisit ea în șoaptă, ca ușurată de o povară. Venea în vizită la doamna, cînd domnu' avocat pleca în provincie...

— Prieten?! Poate vrei să zici un amant... Domnul avocat ce știa de treaba asta?

— Nimic...

— Doamna te plătea să taci... nu-i așa?

Femeia, o vreme, s-a codit să răspundă, dar Patrolea nu s-a lăsat pînă ce nu i-a smuls un răspuns clar.

— Mai adăuga la leafă cîteva sute..

— Nu-i rău. Ai adunat ceva bănișori la ciorap! Ia zi, cine-i amantul doamnei?

— Eu de unde să știu?... Doamna îi spunea Titi. E un bărbat frumos și mai tînăr decît era dumneaei.

— În timp ce le serveai prînzul, n-ai observat nimic mai neobișnuit? Nu s-au certat?

— Să se certe? Dumnealor?! Niciodată!

— Obișnuia să-i aducă doamnei daruri?

— Îi aducea... flori... cutii cu bomboane... Și astăzi i-a adus un cadou... mărișor cît un borcan...

— Cît un borcan!?! Domnul avocat cînd a plecat de acasă?

— Ieri-dimineață.

— Iar domnul Titi cînd și-a făcut apariția?

— Azi dimineață, pe la nouă, și a plecat imediat după masă, cam pe la două, trei... Era mai grăbit decît altă dată.

— Stăpînul a dat vreun semn? Cînd trebuie să sosească?

— Nu știu... da' mai mult de două zile nu lipsește...

— Vino să-mi arăți dormitorul doamnei!

Camera era în dezordine. În aer plutea un parfum fin, îmbietor. Mobila grea, din lemn de nuc, trăda bunăstarea familiei Druță. Comisarul Patrolea s-a învîrtit o vreme prin cameră, adulmecînd toate ungherele cu un aer de om scîrbit. S-a oprit în dreptul măsuței de toaletă, a cercetat borcănelele de cremă și sticluțele de parfum de pe toaletă. A deschis sertarele, a cotrobăit prin noptiere.

— Vezi pe undeva pachețelul domnului Titi? i-a pus comisarul o nouă întrebare subretei.

— Nu.

Ne-am întors în sufragerie. De astă-dată, Patrolea s-a apucat să cerceteze atent cadavrul sfîrtecat al femeii. L-am văzut culegînd de pe jos o schijă, o bucată de sfoară, cîteva petice de ziar.

— În ce hîrtie era împachetat cadoul domnului Titi?

— Cadoul?!... Nu mai știu, s-a bîlbîit femeia. Nu mai țin minte.

— O să-ți amintesc eu, a amenințat-o comisarul.

L-am mai văzut pe Patrolea uitîndu-se sub un bufet și scoțînd de acolo ceva... Părea mulțumit de tot ce-i fusese dat să culeagă de pe covorul persan stropit din belșug cu sînge, de discuția cu subreta, galbenă la față ca o lămîie.

Am mai stat acolo pînă în clipa în care a sosit la fața locului procurorul, însoțit de medicul legist. Comisarul Patrolea i-a salutat rece, ca pe niște străini, și m-a tras după dînsul în strada cufundată în beznă, dar încă animată de ecoul nenororcirii din casa avocatului. Bineînțeles, rabla chesturii o luase din loc. Am mai făcut cîțiva pași împreună într-o muțenie perfectă. Zgribulit în pardesiul său subțire și vechi, comisarul părea un om umil, necăjit, lipsit de apărare. La un colț de stradă s-a oprit și și-a descleștat gura:

— Domnule, prima zi din activitatea dumitale de criminalist s-a încheiat. Poți să te duci acasă. Salut!

Mi-a întors spatele și s-a despărțit de mine, pierzîndu-se în noapte. Firește, l-am înjurat în gînd pînă cînd m-am simțit ceva mai ușor. Apoi, am intrat într-o cîrciumă și cu puținii bani pe care îi aveam în buzunar, am comandat un țoi. Voiam să-mi „înec" în țuică amarul unei zile care-mi căzuse pe cap ca un blestem. Ridicam țoiul și-mi uram singur: **„Noroc, tovarășe polițist!"** De fapt, fierbeam de necaz că Patrolea mă expediase ca pe un puști oarecare, refuzînd orice explicații pe marginea cazului. Muream, de curiozitate să aflu ce ascundea explozia grenadei. Crimă? Sinucidere!? Un simplu accident? De altfel nici nu-l vedeam pe comisarul Patrolea descurcîndu-se în toată afacerea asta.

A DOUA zi, Patrolea a binevoit să nu vină la slujbă. Dispăruse fără urmă. Turbam, căci nu eram obișnuit să tai frunze la cîini. A reapărut abia în a treia zi, pe la ora zece. Mi-a dat bună ziua în fugă, a scos dintr-un buzunar al pardesiului un pachețel și s-a apucat să mănînce cu lăcomie salam cu pîine. Era hămesit. Clefăia, nebăgîndu-mă în seamă. L-am lăsat să-și înghită mîncarea liniștit. Pe urmă, i-am comunicat cu răceală că-l căutase de mai multe ori domnul chestor.

— Să-i fie de bine, mi-a răspuns. Ce-am eu cu el?

—Și-a aprins o țigară și a închis ochii pentru a moțăi în timp ce fuma.

— L-ați arestat? a răbufnit din mine o întrebare ce i-a tulburat „siesta".

— Pe cine?

— Pe vinovat...

— De ce să-l arestez?... O să apară el singur, aici, dintr-o clipă într-alta.

Chestia cu vinovatul care urma să se prezinte singur la poliție n-am prea priceput-o și am crezut că își bate joc de mine. Dar zece minute mai tîrziu, în birou a intrat un domn — în jur de cincizeci de ani — îmbrăcat într-un costum negru, elegant. Pe chip i se citea lesne o durere adîncă. Am înțeles deîndată că în fața mea se afla soțul victimei, avocatul Druță. „Cu neputință!" a fost prima mea reacție.

Patrolea îl cunoștea. L-a poftit să ia loc pe scaunul din fața mesei sale murdare, apoi l-a privit lung și flegmatic. Avocatul i-a suportat privirile, și, după un timp, spărgînd tăcerea l-a întrebat:

— Pentru ce m-ați chemat?

— Ia, acolo, mai am nevoie de cîteva date suplimentare.

— Am crezut că discuția noastră de ieri după amiază a fost edificatoare. Dealtfel, consider că m-ați invitat aici într-un moment nepotrivit. Doar știți că astăzi e înmormîntarea. Mă rog, vă stau la dispoziție dacă nu se poate altfel, s-a resemnat avocatul în cele din urmă.

— Vă rog să-mi dezvăluiți tot ce știți despre amantul soției dumneavoastră, a intrat Patrolea, brutal, în fondul problemei.

— Îndrăzniți să calomniați memoria soției mele?! a ripostat domnul Druță, roșindu-se de mînie pînă în vîrful urechilor. Nu vă permit!

— Calomnia nu-mi stă în caracter, s-a apărat comisarul cu demnitate. Apoi, sugîndu-și enervat măselele, a continuat: dacă nu mă credeți, întrebați-o pe subretă. Și, vă rog, rețineți: cînd formulez o acuzație, o și demonstrez cu probe concrete. Mai demult ați avut un secretar, Năftănăilă... Constantin... Titi... Dumnealui a fost, pînă în ultima clipă, amantul soției dumneavoastră.

Domnul Druță și-a lăsat ochii în pămînt.

— Da... știam, a recunoscut el cu o voce dramatică. Mă înșela... e o poveste mai veche. N-am putut s-o împiedic...

— ...pentru că întreaga avere se găsește trecută pe numele doamnei.

— Viața, domnule comisar, e un conglomerat de compromisuri... Nu eram decît un avocat tînăr și sărac cînd ea a

acceptat să se căsătorească cu mine, a răspuns soțul decedatei cu un glas stins.

— Cînd ați plecat la Arad, ați presimțit că soția dumneavoastră își va pune capăt vieții într-un mod atît de înfricoșător!

— Cum?!?... Să se sinucidă?!? Am auzit bine? Nu... nu... Ce aiureală! De ce să-și pună capăt vieții? N-avea nici un motiv s-o facă...Nu i-am reproșat niciodată nimic... Cu o grenadă?! O grenadă în mîna unei femei! De unde pînă unde?

Comisarul a înălțat din umeri, arătînd astfel că nici el nu-și explică proveniența grenadei.

— Cînd ați vorbit cu ea ultima oară?

— Acum cinci zile... dimineața... La despărțire, cînd am plecat la Arad... Așa cum v-am mai declarat: am avut de pledat în cîteva procese.

— La despărțire n-ați observat nimic schimbat în comportarea ei? a întrebat Patrolea, aprinzîndu-și o țigară. Nu cumva se certase cu amantul ei?

— Ca întotdeauna cînd plecam de acasă pentru mai multe zile, se înveselea subit. Și de data asta am lăsat-o veselă.

Explicațiile nefericitului soț au avut darul să-mi stîrnească compătimirea. Cu atît mai mare mi-a fost uluirea cînd l-am văzut pe Patrolea izbucnind în rîs... un rîs grosolan, enervant.

— Domnule, a sărit avocatul ofensat, nu vă permit să-mi terfeliți simțămintele atît de greu încercate!

— Ba o să-mi permiteți, i-a replicat criminalistul. Domnule Druță, vă anunț că Parchetul a emis un mandat de arestare pe numele dumneavoastră. Vă acuz de crimă.

După o tăcere scurtă, a dracului de apăsătoare, avocatul a izbucnit:

— Sînteți nebun, domnule comisar! Nebun de-a binelea... nebun de legat... Cum adică? Mă socotiți un asasin?!? Să-mi ucid nevasta?! Obrăznicia asta n-o voi lăsa nepedepsită, domnule comisar.

Patrolea, cu ochii închiși, s-a tot căutat prin buzunare, pînă ce-a găsit ceea ce căuta — mandatul de arestare. I l-a întins învinuitului. Acesta, furios, l-a azvîrlit cît colo. Peticul de hîrtie a plutit cîtva timp prin aer. Comisarul însă a rămas nepăsător.

— Domnule Druță ați proceda mai înțelept dacă m-ați asculta cu luare aminte. Ce naiba, doar sînteți avocat! Dacă probele de învinuire nu or să vi se pară convingătoare, cu atît mai bine... o să vă puteți apăra mai ușor. Acceptați-mi sfatul. Dealtfel nici n-aveți încotro. Mandatul de arestare a fost emis...

— Dumneata nu ești în toate mințile! a mai ripostat avocatul.

— Poate... Vă cer să-mi vorbiți respectuos... Mi-ați declarat că ultima oară ați vorbit cu soția dumneavoastră acum cinci zile, în dimineața plecării la Arad. Vă mai amintiți declarația?

— N-am nici un motiv s-o infirm.

— Bineee, domnule Druță, mințiți întocmai ca un... bun avocat. Patrolea a izbucnit în rîs. Dracu' știe de ce. Din rîs a dat într-o tuse violentă. Cînd s-a mai potolit, a trecut la un ton acuzator. Să vă spun eu care-i adevărul: Ultima oară ați vorbit cu ea aproximativ cu 10—15 minute înainte de a exploda grenada... Ați chemat-o la telefon...

— Dumneata bați cîmpii...

— Domnule avocat, i s-a adresat Patrolea părintește, zău, n-are nici un rost! E adevărat, ați fost la Arad... Ați lipsit de-acasă două zile și jumătate. E adevărat, ați pledat în trei procese, v-ați petrecut restul timpului cu prieteni... Într-un cuvînt, ați adunat un car de alibiuri. De pildă, puteți să-mi precizați unde ați fost alaltăieri după-amiază, între orele 16 și 16,30?

— La restaurantul „Continental"...

— La un șpriț cu prietenii. Așa e... Dar la un moment dat, v-ați ridicat de la masă, v-ați scuzat și v-ați îndreptat spre toaletă. De acolo însă v-ați furișat în stradă, pe o ușă dosnică. Oficiul telefonic e la un pas. V-ați repezit pînă acolo și ați cerut o comandă fulger...

Vorbea de parcă în ziua aceea ar fi fost la Arad și s-ar fi ținut ca o umbră după Druță.

— Scorneli de minte bolnavă...

Patrolea s-a prefăcut că nu l-a auzit. A prins a-și scotoci liniștit buzunarele costumului său pe cît de vechi, pe atît de larg.

— Iată aici copia unei recipise, domnule avocat. Dealtfel, funcționara de la telefoane, duduia Pușa, căreia, cîndva, i-ați făcut curte, poate să confirme că v-ați chemat la telefon nevasta. De ce ați părăsit localul în ascuns, de ce v-ați ferit de prieteni? Și pe urmă telefonul ăsta urgent cu nevasta...

— Mda! O să vă explic, s-a îmbunat domnul Druță. Mi-a fost rușine să vă dezvălui adevărul, așa cum mi-a fost rușine să-l dezvălui și prietenilor. Ce haz ar fi făcut pe socoteala mea! Intenționam să mă întorc acasă în seara

aceea. Asta-i motivul pentru care mi-am chemat nevasta la telefon... Știți, ca să fiu scutit de surprize...

— Totuși ați rămas în continare la Arad.

— Mi-a vorbit la telefon cu o jumătate de gură, mi-a dat de înțeles că ar fi mai nimerit să mai rămîn la Arad. M-am întors la restaurant și am ținut-o într-un chef pînă dimineața.

— Îmi place, mințiți frumos, domnule avocat, cu artă! Cu mine însă nu ține figura. Recunosc, e bine gîndit. Bine ticluit! Ați omis din planurile dumneavoastră un amănunt... Nu v-ați gîndit nici o clipă că femeia care vă era soție ar fi putut să-i împărtășească și amantului ei cîte ceva din intimitățile căsniciei. Aș vrea să vă aduc la cunoștință că soția dumneavoastră i-a relatat domnului Titi, cuvînt cu cuvînt, convorbirea cu Aradul. E adevărat, v-ați anunțat sosirea acasă, dar i-ați mai cerut femeii ceva... Să scoată din seif un pachet, deoarece la ora 5 fix urma să se prezinte un domn și să-l ridice... Domnul ăsta, i-ați spus soției, o să-ți lase un plic cu 1.000 de dolari, în schimbul pachetului; ca să fiți mai convingător, i-ați spus soției să nu deschidă plicul, iar insului să nu-i pună nici o întrebare. Ați mai rugat-o apoi ca, pînă la ivirea necunoscutului, să scoată obiectul din ziarul în care era împachetat și să-l ambaleze mai frumos, într-o coală de hîrtie albă. Nefericita a executat întocmai tot ce i-ați dictat la telefon. De dragul celor 1.000 de dolari. N-avea cum să știe că „obiectul" era ambalat ingenios: că un capăt de sfoară era legat de inelul slăbit al grenadei. Trăgînd de sfoară, doamna Druță a tras și de inel și asta a declanșat explozia... Iată inelul grenadei cu capătul de sfoară bine înnodat. L-am găsit proiectat de suflul exploziei sub bufetul de lîngă fereastră. Femeia care vă înșela a murit. V-ați răzbunat și, în același timp, ați devenit automat moștenitorul averii într-un moment cînd celălalt se pregătea să i-o înhațe. Domnule Druță, trebuie să recunosc că ați dat dovadă de multă ingeniozitate. Ați înscenat o crimă aproape perfectă, căci cele perfecte îi izbutesc doar Agathei Chrystie, în literatură, În viață e ceva mai complicat. Aveți ceva de declarat întru apărarea onoarei dumneavoastră? Aha, nimic! Foarte bine...

AȘA s-a încheiat „cazul Druță" — debutul uceniciei mele. Dacă stau bine și mă gîndesc, confruntarea aceea dintre comisar și asasin a aprins în sufletul meu marea pasiune pentru criminalistică. Deducțiile lui Patrolea, metodele sale de investigație m-au cucerit. Nu vă ascund, l-am disprețuit, multă vreme ca, în cele din urmă, să-l îndrăgesc. Am muncit cu rîvnă să-i dobîndesc încrederea și-mi place să cred că am izbutit.

IOAN SUCIU

UNCHIUL DE ASEARĂ

ONERIA țîrîi prelung. M-am sculat din pat — tocmai ațipisem — mi-am pus halatul și în timp ce soneria se auzi pentru a doua oară am deschis. Înăuntru năvăli un bărbat nu prea în vîrstă, cu părul complet alb, care mă îmbrățișă și mă sărută apăsat pe ambii obraji. Cînd mă eliberă din strînsoare am avut posibilitatea să-l examinez: era un tip elegant îmbrăcat, în jur de patruzeci de ani, cu o figură de sportiv. Îmi spuse: „Ce mai faci măi Mirciulică?" ținîndu-mă de mînă și împingîndu-mă spre sufragerie de parcă el ar fi fost gazda. Oricîte eforturi făceam nu izbuteam să-mi amintesc să-l fi cunoscut vreodată.

— Soția nu ți-e acasă, nu-i așa? spuse el lăsîndu-mă și mai mirat.

Am bîiguit ceva între da și nu, de nu se înțelesese nimic de fapt.

— Știam, zise el așezîndu-se într-un fotoliu și aprinzîndu-și o țigară „Kent" dintr-un pachet pe care-l vîrî repede la loc în buzunar.

— Scuză-mă, nu te servesc fiindcă știu că te-ai lăsat de fumat. Presupun că mă cunoști, de la Clara, nu?

— Nu! spusei.

— Hai, lasă, e imposibil să nu-ți fi spus! E adevărat că am locuit mult timp în Ardeal, dar acum m-am mutat în Colentina! Sînt unchiul ei!

— Îmi pare bine! am zis. Să vă fac o cafea! Scuzați-mă puțin!

M-am dus în bucătărie să fac cafeaua, timp în care unchiul rămăsese singur în sufragerie. Cînd m-am întors el tocmai punea la loc o carte din bibliotecă. Găsisem și o sticlă de țuică în bucătărie și vroiam să-i pun într-un pahar cînd mă opri:

— Mulțumesc, nu beau țuică! Știi, stomacul...

Sorbi cafeaua din cîteva înghițituri și apoi se ridică să plece. Își luă la revedere și dispăru. Abia după ce-a plecat mi-am dat seama că nu-mi spusese nici cum îl cheamă și nici nu lăsase adresa sau numărul de telefon. Nu după mult timp sosi și nevastă-mea.

— Știi cine a fost pe la noi? am întrebat-o eu.

— Nu, dar cineva a fumat aici.

— Într-adevăr! Unchiul tău care a stat în Ardeal!

— Ce unchi?! N-am nici un unchi, ce, tu nu știi?!

— Atunci cine să fi fost?

— Ia vezi, nu lipsește ceva?

— Fii serioasă, omul nu arăta a hoț! Era foarte elegant și civilizat!

Clara mă privi cu suspiciune și începu să verifice sistematic toată casa. Nu lipsea însă nimic.

TRECUSE mult timp de la întîmplare și aproape că o uitasem. Dar într-o seară am primit un telefon:

— Alo? Ce mai faci Mirciulică?

— Mulțumesc bine! Dar cine e la telefon?

— Unchiul din Colentina! Te invit să bem un păhărel!

— Îmi pare rău, dar soția mea nu are nici un unchi!

— Și faci o tragedie din asta? Eu insist să vii, pentru că am să-ți spun ceva interesant!

— Nu văd ce ar putea să mă intereseze din partea unui necunoscut!

— Ei, pentru tine să știi că nu sînt chiar un necunoscut! Sînt soțul Angelei!

— Care Angela?

— Știi foarte bine care, deși au trecut vreo zece ani de atunci! Ce zici, vii?

— Unde?

— Localul îl știi bine, acolo ai cunoscut-o! Sînt la prima masă pe stînga! Am să-ți comand un coniac!

M-am îmbrăcat grăbit și m-am îndreptat spre ușă.

— Unde te duci la ora asta? mă întrebă soția.

— O chestiune urgentă de servici!

....

— POȚI să-mi spui George! zise „unchiul" ridicînd paharul.

Localul era plin: un fum dens, să-l tai cu cuțitul, înconjura mesele. Mă simțeam stingher din multe puncte de vedere: în primul rînd nu ieșisem la restaurant decît cu soția, niciodată singur; în al doilea rînd, mișunau pe aici cunoștințe vechi de care mă dezbărasem cu greu după ce mă căsătorisem. Unii dintre ei întoarseră capul spre mine.

— Despre ce este vorba? întrebai eu.

— După ce s-a despărțit de tine, Angela a avut un copil. Acum e în vîrstă de cinci ani. Uite poza lui!

Și George scoase portofelul și din ea o fotografie în culori a unui copil cu ochii albaștri.

— Ce zici, îți seamănă leit!

— De unde știi cum arătam eu la cinci ani? l-am întrebat, și George scoase cu un zîmbet ironic o altă fotografie.

— Asta-i fotografia mea, îmi lipsește din album! De unde o ai?

— De la ea! Mai are una cînd ați fost împreună la munte!

— Bine, spune-mi ce dorești!

— Păi în astfel de cazuri se plătește pensie alimentară, nu? Și dacă facem un mic calcul, e o sumă frumușică! Deocamdată m-aș mulțumi cu cîteva mii de lei! Sau vrei să acționăm pe calea justiției? Mă rog, văd că stai în cumpănă, mai gîndește-te și treci pe la noi peste o săptămînă! Uite aici adresa! zise George și mîzgăli ceva pe o hîrtie pe care mi-o întinse. M-am grăbit să plec din acel local.

AM găsit cu greu adresa indicată pe bilețelul lui George; în Colentina erau numai blocuri noi; se întunecase și începuse o ploaie măruntă și rece. Mi-am ridicat zgribulit gulerul pardesiului și-am grăbit pasul printre oamenii care la acea oră se îndreptau spre casă. George îmi spusese că nu e acasă decît după nouă seara. Dar numărul indicat de el era de negăsit. La un moment dat, între două blocuri noi am văzut o clădire veche cu pereții înnegriți, de vreo două etaje înălțime, cu un acoperiș din țiglă ce amintea o formă de cozonac întoarsă cu gura-n jos. Aici era locul. În interior se putea intra printr-o poartă înaltă practicată direct în peretele frontal al imobilului. Poarta — masivă, de lemn scorojit, care pe vremuri fusese frumos sculptată — era deschisă. Am pătruns atent să nu-mi ating hainele de ceva și-am ajuns într-un hol înalt pînă la acoperiș, ce adăpostea casa scării, care era în spirală și din lemn. De cum am intrat, la capătul scării de sus păru să aibă loc o oarecare agitație: se auzi o pocnitură ca de obiect greu scăpat din mînă; apoi apărură niște fîșii de lumină. Deodată se auzi o voce:

— Urcă la ultimul etaj, camera doi!

Am rămas nemișcat în întuneric. Părea vocea lui George.

— Unde anume? am strigat și eu, dar nu-mi răspunse nimeni. Apoi am început să urc treptele ce scîrțîiau lugubru la fiecare pas; abia vedeam pe unde merg. Era clar că imobilul nu era locuit și urma să fie demolat în curînd. De altfel, în multe locuri erau găuri în pereți. Cînd am ajuns la primul etaj mi-am dat seama că pe laturile clădirii se formau coridoare din care se putea privi în curtea interioară; din coridoare porneau o serie de uși asemănătoare celor

de la hoteluri. Am intrat pe culoarul de la etajul întîi să văd dacă era cineva în acele camere: ușile erau baricadate cu scînduri bătute cu piroane. Dintr-un loc se auzea parcă un zumzăit. M-am apropiat mai mult și-am distins niște voci de bărbați și una de femeie cîntînd „Așa beu oamenii buni...". Probabil erau dintre cei ce lucrau la șantierul din apropiere. M-am retras spre scară și-am mai urcat pînă la etajul doi — și ultimul. Aici nu era nici țipenie. Împreună cu un vînticel rece și tăios, prin geamurile fără ferestre dinspre curte pătrundea puțină lumină. La un moment dat, sub una din uși se zări un firicel de lumină. Un doi mare era scris cu cretă pe ușă. Am bătut încetișor.

— Intră! se auzi dinăuntru.

George era tolănit pe un pat de campanie citind o carte la lumina unei lămpi cu gaz. În încăpere mai exista o masă, un scaun și un dulap.

— Ia loc! zise George. Îmi pare rău că n-am cu ce să te servesc!

— Aici locuiți?

— Sîntem în curs de demolare; ne mutăm la bloc!

Dintr-odată mă năpădi cu putere amintirea momentelor petrecute cu Angela, fata brunetă cu ochi albaștri, frumoasă cum nu mai cunoscusem niciuna pînă la ea și nici după aceea; minunatele excursii de la Predeal și Poiana Brașov, spectacolele de teatru văzute împreună și cele de film pe care nu le vedeam niciodată pentru că ne sărutam tot timpul; pasiunea cu care ne căutam unul pe altul întîlnindu-ne uneori în oraș fără să ne fi fixat ora dinainte, doar așa, fiindcă pornisem pe străzi unul către adresa celuilalt; apoi certurile tot mai dese generate de nepotrivirea dintre dorința mea permanentă de a fi singur cu ea și a ei de a avea mereu lume în preajmă, s-o vadă, s-o admire, certuri care au dus pînă la urmă la despărțirea definitivă. Gîndul posibilei revederi de astă seară îmi dăduse o emoție puternică.

— Dar Angela unde e? am întrebat.

— E plecată la țară cu copiii! Știi, pînă trece situația asta de provizorat!

— Ai spus „copiii"?!

— Da, în total avem doi! spuse George. Te-ai hotărît?

— Am să fac rost de bani, i-am răspuns.

— Cum? întrebă George ridicîndu-se în picioare amenințător. Vrei să spui că acum nu mi-ai adus nimic?!

— Deocamdată n-am! Poate săptămîna viitoare!

— Nu „poate", ci sigur! Te aștept luni la nouă seara! Și acum să-mi lași ceva în gaj!

— Ce să-ți las?

— Verigheta!

— Și nevestei ce să-i spun?

— Te privește, descurcă-te! Plăcerile se plătesc!

Mi-am scos verigheta și i-am dat-o. Apoi am plecat, căutînd să părăsesc cît mai repede ciudatul imobil. Cînd am ajuns în stradă am simțit o imperioasă nevoie de a fuma. M-am îndreptat spre prima tutungerie dar era închis. Era prea tîrziu.

M-AM întors în același loc după o săptămînă, luni la nouă seara. Cînd am ajuns în hol m-am ciocnit cu cineva care venea din interior și care bîigui

ceva neinteligibil: era un muncitor de la șantier.

— Urcă la etajul unu, camera doi'șpe! se auzi o voce de sus care știam cui aparține. George mă aștepta la capătul culoarului în dreptul unei camere. Cînd am ajuns acolo am văzut cum coridorul se prelungește coborînd printr-o scară ce ducea pînă afară, în strada opusă intrării imobilului; de acolo venea un curent rece.

— Poftim! mă invită George într-o cămăruță similară cu cea în care-l găsisem data trecută; mobilierul și obiectele erau aceleași, cu deosebirea că lampa cu gaz fila îngrozitor. Îmi cumpărasem din timp un pachet de „Snagov" din care nu fumasem nici o țigară. George părea cam obosit. Probabil băuse.

— Mi-ai adus? întrebă el.

— Poftim! și i-am întins un plic.

— Cît e aici?

— Două mii de lei, deocamdată! Așa că poți să-mi dai verigheta înapoi!

George își vîrî plicul în buzunarul interior al costumului care în mod inexplicabil era impecabil chiar în condițiile acelea precare de locuit. Apoi se aplecă spre lampa cu gaz să mai regleze puțin fitilul dar acesta se stinse și rămăsesem într-un întuneric complet. Nu mai auzeam nimic din direcția lui George, de parcă acesta se volatilizase. Deodată am simțit o puternică lovitură în ceafă: m-am prăbușit spre ușă cu fața-n jos; apoi mi-am simțit corpul ridicat de subțiori și tîrît afară din cameră spre scările ce duceau brusc în stradă.

NEVASTA îmi puse o compresă pe frunte. Stătusem toată ziua în pat, zăcînd. „Ce înseamnă viața sedentară, o lovitură și o cădere pe scări te dărîmă!" cugetai eu.

— Nu vrei să anunți la miliție pierderea verighetei? mă întrebă nevasta.

— Nu!

— De ce?!

— Așa, lasă, poate o găsesc eu!

— Te-a sunat de la servici! Ce-ai de gînd să le spui?

— Cred că o să-mi iau cîteva zile din concediul de odihnă!

— De ce nu-ți iei concediu medical dacă ești bolnav!

— Nu sînt bolnav! am zis eu și nevasta nu a mai insistat; simțea ea că mă preocupă ceva ce nu e chiar în regulă dar știa că pînă la urmă o să-i spun amănunțit despre ce e vorba. „Azi e luni!" am sărit eu ca ars văzînd fila calendarului. M-am îmbrăcat și mi-am luat pachetul de țigări pe care nici nu-l desfăcusem. La nouă fără cinci intram pe ușa imobilului lui George. De data aceasta era mai multă lume pe acolo — muncitori cu lanterne. În curtea interioară staționa un imens buldozer galben. M-am dus direct la ușa camerei de la etajul unu și-am bătut încetișor.

— Intră, Mirciulică!

George era așezat la masă avînd același costum elegant. Îmi făcea impresia că nu dormea acolo. Pe masă erau o sticlă de coniac și un pahar plin.

— Vrei puțin coniac?

— Nu, vreau verigheta!

— Hai, nu mai fii așa nervos! Le rezolvăm noi pe toate!

— Apropo, aș vrea să te-ntreb, ce s-a întîmplat data trecută? l-am întrebat încruntat.

— A, cum să-ți explic, zise el sculîndu-se în picioare și aplecîndu-se să regleze lampa de gaz care începuse să fileze tare; dar lampa se stinse și rămăsesem în beznă; de undeva de afară răzbăteau zgomote înfundate ca de la un stup de albine. Nu se mai auzea nimic în cameră.

— George, am spus eu bîjbîind cu mîinile prin jur, să nu încerci ca data trecută...

Vorba mi-a fost întreruptă de o lovitură puternică și m-am trezit din nou aruncat pe scări pe traseul pe care-l mai urmasem.

În ziua următoare am stat toată dimineața în pat; apoi m-am ridicat cu greu — simțeam dureri în tot corpul — și-am ieșit în oraș hoinărind pe străzi fără țintă. Am intrat la un film dar am ieșit cu mult înainte să se termine; nu izbuteam să mă concentrez, gîndindu-mă mereu la ultimele întîmplări. Deodată am dat nas în nas cu Angela la o traversare cam pe la Universitate. Ne-am oprit și ne-am examinat reciproc un

timp. Apoi, după ce ne-am revenit din emoție, am început să ne interesăm fiecare de situația celuilalt. În timp ce vorbeam constatam cu nostalgie că din Angela mai rămăseseră puține semne din fata frumoasă de altădată; se îngrășase mult și avea fața cu multe riduri; mă gîndeam că și-au pus probabil amprenta greutățile familiale, George nu prea arătînd a om de casă.

— Cu familia cum stai? Ești mulțumită? am întrebat-o.

— Așa și așa! Părinții sînt cam bătrîni și bolnăvicioși!

— Dar cu soțul cum te înțelegi?

— Care soț? A, nu m-am măritat!

— Cum așa?! Ești sigură?!

— Ce întrebare e asta?!

— Ascultă, n-ai cunoscut niciodată pe unul George?

— Unul cu părul complet alb și negricios la față?

— Exact!

— L-am cunoscut! E un escroc!

DUPĂ întîlnirea cu Angela m-am dus direct la miliție unde am dat o declarație amănunțită despre George, neuitînd nici un amănunt. Apoi m-am dus acasă să-i dau și nevestei o declarație fiindcă știam că așteaptă așa ceva. A doua zi spre seară sună telefonul. Răspunse Clara.

— De la miliție! zise ea întinzîndu-mi receptorul. Ofițerul de miliție mă anunță că mi s-a recuperat verigheta; George a fost prins la Timișoara.

— Ați trecut prin ceva emoție în chestia cu copilul, nu? se auzi în aparat.

— Într-adevăr!

— Mai ales că putea fi și adevărat, nu?

— Da, am răspuns îngrijorat.

EUGEN TEODORU

LA UN BIROU DE POLIȚIE

AGARDEAUA de Miroslav are mult tupeu. El mi se pare cel mai suspect, întări comisarul Valer Ghinea și-și scărpină barba, mai puțin convins decît arătau vorbele. După o pauză, reluă. I-aș mai include printre suspecți și pe Lică Năsturescu și, ca să fim mai cuprinzători, pe Gigi Nastea. Sînt destui trei, nu-i așa?, ceru părerea colegului Ilie Frățilă, inspector la același resort, mai sceptic însă decît Valer în privința bănuiților.

Frățilă fu de cu totul altă părere, că această cale de urmărire se înfundase și trebuia abandonată.

— Eu propun, zise inspectorul Frățilă, să mai încercăm o nouă răscolire a terenului. Nu știu de ce, îmi face impresia că undeva, în nordul orașului Trivina, în cartierul acela rău famat de la malul rîpelor, unde nu poți pătrunde decît înarmat, se ascunde cel ce a omorît-o pe distinsa doamnă Victoria Almăjan, deținătoarea tezaurului Almăjenilor, fără să primească nici o informație de la ea. S-a ținut tare nefericita, cu toate torturile la care a fost supusă. A preferat moartea în locul divulgării marelui secret al familiei și poate — zise Frățilă — că a plecat cu taina ei pe lumea cealaltă.

— Pe noi, spuse comisarul Ghinea Valer, „secretul" închis în craniul ei atît de groaznic lovit ne interesează mai puțin; autorul acestui supliciu infernal, da. Pe listă mai figurează printre vizitatorii doamnei — după mărturia servitoarei ei — un marinar străin venit în partea asta a regiunii Dunării de Jos pentru agrement.

— Și cum a nimerit tocmai la ea, întrebă Frățilă?!

— Se zice că deținea știrea că doamna avea cunoștințe de limbă engleză și germană, căci vizitatorul nu era un simplu marinar ci un secund de vas, ajuns în Marele Port de la sudul Trivinei.

— Și alte date, domnule șef, mai dețineți? întrebă Frățilă pe Ghinea, dar acesta dădu din umeri dezamăgit, că trecuse mai mult de 24 de ore de la moartea Victoriei Almăjan și nu se arăta nici o rază de lumină în această obscură afacere care aducea prejudicii serioase reputației comisariatului de poliție din oraș; oamenii murmurau zicînd că n-au nici o siguranță în casele lor și oricine poate să le calce pragul și să le ia viața.

— Nu s-a dat drumul la sfîrșitul anului la niște grațiați, și o bătrînă de 75 de ani a fost găsită moartă a doua zi de anul nou cînd venise fiica să-i aducă de ale gurii? Era sfîșiată și batjocorită pentru infima sumă de 200 lei, pe care o deținea într-o poșetă roasă. Numai pentru atît!

Amintindu-și toate acestea, comisarul Valer Ghinea se interesă la celălalt coleg dacă și-a pus în alertă oamenii lui.

— E mai greu, șefule, de sărbători trebuie să-i caut, majoritatea-s beți morți, fie prin casele lor fie prin ale ibovnicelor. Știi și dumneata ce pegră sordidă mișună în nordul orașului.

— Oricum, va trebui să ne băgăm imediat în mocirlă, pînă nu dăm de capăt nu ne lăsăm.

— Prea bine, domnule comisar, vom trece la acțiune. Vă rog să nu mă mai căutați cîteva zile.

— Totuși, cît de tîrziu ajungi la o concluzie, dă-mi de veste ce ai făcut, eventual să nu ne încurcăm drumurile.

...OMUL acela avea un obraz „răzuit" proaspăt, ochi bulbucați, fălci mușchiuloase care fremătau; individul părea mereu încolțit.

Inspectorul Frățilă tresări, văzînd acest mușteriu prea elegant îmbrăcat ca să nu frapeze prezența lui la cîrciuma aceea jegoasă, pe unde foiau tot felul de declasați.

Și ce o căuta în acest oraș și în acest cartier? E totuși străin de locurile acestea. Polițistul nu-și închipui decît ceea ce era firesc în ordinea judecății oamenilor de profesia lui. Frățilă adulmecase prada din mers. Bănuia ce avea să urmeze, se duse în camera alăturată speluncii rău mirositoare unde era, chipurile, biroul cîrciumarului. Pe un perete atîrna un telefon. Făcu numărul comisariatului și ceru cîțiva agenți acoperiți cărora să le comunice semnalmentele, să-l poată urmări.

Ieși apoi de acolo și se așeză din nou la masa lui pentru a-l cerceta mai departe pe acel străin de oraș.

Cum se putea concentra atîta bestialitate și decădere în acest cartier cu bețivi, detracați și prostituate? Simplu! Există pe lume un coeficient de răutate omenească, o înclinație spre sadism, care dacă întîlnește un teren propice se dezvoltă precum buruiana. Asemeni și mahalaua aceasta de lîngă gară ocrotește și proliferează epave sociale. Vecinătatea Marelui Port danubian, unde delincvența face ravagii, explică apariția acestei metastaze periferice de la Trivina unde unii dintre borfașii mai puțin norocoși ori cunoscuți urmăritorilor încearcă să se refugieze. Numai că poliția îi dibuie imediat pe „flotanți" chiar dacă vin fără gînduri negre, doar să se pitească pentru o vreme și să se facă pierduți.

Mai ființează și cîteva locuințe cu paturi de închiriat pentru călătorii căilor ferate care schimbă trenul în acest nod feroviar și așteaptă legătura cîte o zi sau o noapte. Închiriază cîte un pat în aceste odăi mizere. Așternutul nu se schimbă decît la o săptămînă o dată iar între șirurile de paturi tronează lavoarul cu ligheanul și cana de apă, unde te poți spăla cînd te trezești și pornești în gară.

Lui Frățilă și agenților nu le scăpaseră nici un colț nescotocit.

Ba mai mult, inspectorul a intrat la tanti Fanny, proxeneta aceea impertinentă fiindcă între timp devenise și ea gazdă de hoți. Numai că de astă dată Frățilă n-o mai menajă și o luă din scurt, întrebînd-o direct, dacă vreuna din fetele ei n-avusese în cursul nopții trecute vreun vizitator cu ochii bulbucați și fălci fremătătoare. Tanti Fanny s-a făcut roșie și apoi albă la față, știa că lui Frățilă nu-i poți turna gogoși, așa că mărturisi că Silvioara cea blondă a primit bani frumoși de la străinul acela și că a rămas și în noaptea următoare să-i facă o vizită.

AGENTUL Popa Sterian care supraveghea hotelul văzu la un moment dat o duducă, din cele care măturau cu poalele fustei peroanele gării în căutare de clienți, grăbindu-se să intre mai repede în casa doamnei Fanny. Părea speriată, chiar după ce intrase prin spatele cîrciumii „Calcanul". Purta în mîna dreaptă o valijoară, făcea impresia că s-a întors dintr-o călătorie.

Popa Sterian n-o slăbi din ochi pe vagaboandă și se furișă taman spre coridorul casei deochiate, care din motive comerciale avea două intrări. Una prin strada gării, alta exact în partea opusă,

către un loc viran unde creşteau la voia întîmplării tufe pipernicite de liliac. Pe acolo puteau intra clienţii cărora nu le convenea să fie văzuţi frecventînd casa Fanny.

Domnişoara blondă nu-l observase pe Sterian, iar cînd se trezi faţă în faţă cu el, pe culoarul întunecos de la piciorul scării ce urca spre stabiliment, dădu să ţipe, dar agentul îi astupă gura şi-i rîse în faţă.

— Ce te sperii, frumoaso, aşa, mie nu-mi place să agăţ fete pe stradă, te rog urcă-mă la tine, căci te doresc de mult!

— Acum n-am vreme, zise ea înţepată, şi-şi scutură ciuful de păr oxigenat, care-i cădea pe frunte.

— Care ţi-e meseria, de te tot fandoseşti?

— Nu sînt de **servici,** zise ea cu acelaşi ton înciudat, am alte treburi.

— Ei, şi ce-mi pasă, zise Sterian Popa şi-i răsuci braţul cu toată puterea în aşa fel încît ea scăpă din mînă valijoara. Deschise ochii mari şi îngroziţi cînd văzu că omul acela străin i-o ridică de jos şi o reţinu, îmboldind-o cu forţa, aproape pe sus, pe scări.

— N-ai nici o grijă, te plătesc bine domnişoară, am şi eu dreptul la o fructă pîrguită, nu numai la nasoale.

Ea protestă.

— Hai, nu mai face pe deşteptul, la noi există altele mult mai frumoase ca mine. Nina, Flory, Jana. Taman la mine ţi-ai găsit să te opreşti.

— Dacă mi-ai căzut cu tronc, ce să-ţi fac? Eşti frumoasă, ce mai. Uite ce şolduri ai, bagi omul în draci. Şi agentul, ca să-şi întărească spusele o cuprinse cu braţul stîng, strîngînd-o zdravăn şi împingînd-o spre camera ei, pe care o cunoştea de altfel. Numai ea nu şi-l mai amintea pe îndrăgostit.

În sfîrşit, fata cedă, scoase cheia din poşetă, tremura toată, abia reuşi s-o vîre în broască şi răsuci uitîndu-se îndărăt, doar doar o vedea pe cineva căruia să-i ceară ajutor împotriva acestui client năpustit.

Agentul deveni, după ce trecu pragul camerei, liniştit şi autoritar în acelaşi timp, recomandîndu-i:

— Acum, închide uşa pe dinăuntru, să nu ne deranjeze nimeni. Fă-te comodă duduie...

— Silvioara, completă ea.

— Nu e nevoie să te prezinţi, frumoaso. Te ştiu, fiindcă te „iubesc" de mult. Numai dumneata m-ai uitat, normal, cîţi admiratori te poartă în inimă, le-ai pierdut şirul.

Din păcate fetei nu-i ardea de glumă. Rămăsese cu ochii aţintiţi la geanta pe care agentul o ţinea mai departe în mînă şi n-o lăsă nicăieri, ci, aşezîndu-se pe un scaun, o puse pe genunchi.

— Eşti o brută, se stropşi la el Silvioara, care făcea feţe feţe şi nu ştia cum să scape de acest nepoftit. Mă duc la patroană să reclam. Că eu nu primesc un client care vrea să mă **siluiască.** Auzi?

— Şezi cuminte, domnişoară, că nu-ţi cere nimeni să faci ceva împotriva voinţei. O să discutăm alte chestiuni de cu totul altă natură.

— Ce chestii? întrebă ceva mai potolită fata.

— Ai răbdare, s-o luăm încet, să ne domolim întîi şi pe urmă-ţi voi spune de ce am ajuns aici.

— Dă-mi geanta înapoi, n-ai nici un drept să mi-o confişti, se agită în continuare fata şi dădu să se apropie de el.

— De ce să ţi-o dau, minune pămîntească, cînd nu e a dumitale iar eu am menirea s-o ridic de la dumneata?!

— Ce-ai spus? întrebă Silvy, şi ochii ei se umplură de o neagră ură, dar se stăpîni să mai adauge ceva.

— Ce-ai auzit! îi spuse agentul. Amîndoi ştim că geanta nu-ţi aparţine, ţi-a fost încredinţată s-o ascunzi unde crezi că va fi în siguranţă.

— Cine ţi-a spus gogomănia asta? Cine eşti dumneata de te bagi în sufletul meu.

— Un îndrăgostit, asta sînt, repetă el aproape convins. Femeia rîse fără haz.

— De o fufă ca mine, ţi-ai găsit? Termină odată!

— Te urmăresc mai de mult, de cîte ori vrei să-ţi repet, şi am observat că te-ai încurcat cu un tip bine înţolit, care nu-i din partea locului, află că nu suport.

— Fugi, domnule, că minți. Și chiar dacă ar fi așa, sînt liberă să mă combin cu cine-mi place, ce trebuie să dau cuiva socoteală?

— Mie o să-mi dai socoteală, duducă, fiindcă legătura dintre tine și el nu-i deloc curată și pe deasupra nu ține de amor sau de meseria ta.

— Oare ce te privește că ai căzut ca o pacoste pe capul meu? replică ea cu aceeași indignare și-și netezi din nou ciuful de păr blond, care-i juca pe frunte neîncetat.

— Mă privește, nu vreau să intri la apă. Te-a agățat pe unde te-a agățat. Te-a fraierit cu cîțiva poli în plus și tu i-ai căzut în lesă ca o proastă.

— Ce te doare pe dumneata?! rezista cu încăpățînare Silvia.

— Omul dumitale are nevoie de o gazdă și de nimic altceva. Cum nu-ți dai seama de treaba asta?

— În camera mea am dreptul să primesc pe cine cred de cuviință, chiria e plătită la zi, la doamna Fanny n-am nici o datorie.

— Hai să nu mai lungim vorba, Silvioara, zise agentul scos din sărite, să te convingi și tu ce prieten ți-ai găsit și pe cine acoperi, nefericito.

Valiza, care se deschidea printr-o tijă cu buton, agentul o descuie printr-o forțată mișcare de șperaclu. Geanta își dezvălui imediat conținutul, el o căscă și mai tare iar înăuntru se văzură rînduite cîteva truse de chei, o toporișcă, o învelitoare gudronată, un pumnal cu teacă de piele, într-o despărțitură două sticluțe metalice cu capace înșurubate iar alături vreo trei pachete cu pansamente.

— Privește! zise agentul, el însuși îndeajuns de uluit.

Fata holbă ochii, rămînînd pironită locului. În timpul acesta polițistul scotoci mai adînc pînă găsi înfășurat într-o eșarfă de mătase un colier cu briliante, o brățară bătută cu aceleași pietre prețioase și un cesuleț de aur cu capace, cum purtau cucoanele în secolul trecut (singurele lucruri de valoare pesemne pe care agresorul le luase din casa Victoriei.)

— Te rog să-mi spui, dacă știi, cum îl cheamă pe cel care ți-a înmînat valiza!

— Numele mic, zise fata, numai pe el îl cunosc, Sile, murmură înspăimîntată și începu să tremure nu de indignare ci de astă dată de frică.

— De unde ți-a spus că a venit? întrebă agentul.

— Exact de unde nu mi-a zis, parcă din Iași, cică ar fi acolo un fel de antreprenor.

— Poate de **pompe funebre** duducă Silvioara, interveni sarcastic agentul, oferă „marfă" pe cinste pentru autopsii și înmormîntări.

— Domnule, strigă femeia ca trezită din somn; înseamnă că m-am nenorocit.

— Cam așa, te-ai nenorocit, n-am ce să-ți fac. Nu făceai pe grozava? Nu te mai uitai la nici unul din curtezanii tăi? Credeai că ai apucat pe Dumnezeu de picior, o ironiză agentul, apăsînd pe fiecare cuvînt.

— Nu-i adevărat! Nu-l cunosc nici pe el, cum nu te cunosc nici pe dumneata.

— Păi nu mai aveai ochi pentru altcineva, interveni agentul Popa Sterian. Eu n-am trusă de spărgător și nici bijuterii pe care să le ofer. Acum te rog scoate, domnișoară, ce ți-a dăruit acest om.

Fata ezită cîteva clipe.

— Hai, hai, nu te mai codi atîta, arată imediat ce ai primit, pînă nu încep să caut eu.

Silvia se îndreptă spre dulap unde se apucă să scotocească prin rafturi și desfăcu un cordon din jurul unui pulovăr și începu să-l pipăie pînă găsi ceea ce căuta. Scoase de acolo un obiect minuscul, un inel cu o perlă, se întoarse cu fața spre polițist și deschise palma zicînd.

— Poftim, asta am primit.

— Cred că acum îți dai seama cui aparține inelul?!

— Îmi dau seama, cum să nu, zise fata cutremurată. Simți dintr-o dată ca extremitățile corpului i se răciseră. Ca orice femeie de teapa ei, ambiționase să-și depășească semenele, bizuindu-se pe un fizic mai izbutit decît al lor, și s-a aruncat în nadă. Slabă de fire cum era avu dintr-o dată senzația că-i pierită și

simți nevoia dublă de destăinuire dar și de ocrotire. Se afla în cea mai de neinvidiat situație. Ce mai avea de ascuns? Deodată, pe cînd agentul se aștepta mai puțin, se pomeni cu ea în brațe, strîngîndu-l cu patimă, desfăcîndu-și corsajul, provocatoare.

— Fă ce vrei cu mine, te implor salvează-mă!

— Stai, fetițo, binișor! o îndepărtă omul autorității cu tact și se uită la ea compătimitor. O văzu apoi că se prăbușește sfîrșită în genunchi, i se muiaseră picioarele și nu mai avu putere să se sprijine. Abia acum izbucni în hohote de plîns.

„Nu ne putem bizui pe ajutorul ei decît într-o mică măsură, gîndi Sterian. E fricoasă ca un iepure și se iubește pe sine".

Agentul, ca un domn ce se considera, se apropie de scaun, o aburcă, o duse pe brațe în patul cu așternut vechi, o lăsă să-și revină, după șoc.

Ochii ei se deschiseră într-un tîrziu și îi dezvăluiră polițistului starea de disperare în care se zbătea.

— Nu sînt vinovată, domnule, pe cuvîntul meu, jur pe ce vreți.

— Jurămintele n-au rost. Spune-mi numai dacă ai participat la vreo spargere sau dacă ai aflat pe unde ți-a umblat clientul.

— Nu, eu nu l-am văzut în viața mea pînă alaltăieri cînd a venit la mine ca oricare bărbat. Nu mi-a pomenit nimic din ceea ce are de gînd să facă aici.

— Te mai pot crede? zise cu îndoială agentul, cum să te cred din moment ce ți-a lăsat trusa amanet?

— M-a dus cu vorba, zise Silvia, ca oricare dintre voi, bărbații. Mi-a promis că mă scoate de la madam Fanny, numai să-l țin cîteva zile lîngă mine. Credeți-mă, n-am făcut nici o legătură între omul acesta și nenorocirea doamnei Victoria Almăjan.

Agentul tuși, adoptînd un ton de astădată mai grav, aproape oficial.

— Dacă ești cu adevărat sinceră, dovedește-ne, domnișoară.

— Cum?

— Ai o singură scăpare, să te dai în vileag, spune-i ce gîndești în legătura cu vizita ce ți-am făcut-o, sigur îl bagi în răcori și-și pierde cumpătul.

— Fac tot ce trebuie numai să scap de necaz, zise ea privindu-l cu încredere pe agent.

— Bine, atunci! fii atentă. Cînd vine omul să-și recapete trusa spui că n-ai avut curaj s-o păstrezi în cameră și ca ai ascuns-o în locul pe care ți-l vom indica noi, undeva pe aproape. Abia atunci vom fi convinși că ți-ai recunoscut vina și n-ai nimic de-a face cu treaba asta murdară. S-a înțeles?!

— Sigur, domnule! afirmă tremurînd.
Agentul dispăru imediat din cameră.

INSPECTORUL Frățilă, după ce luă contact cu Sterian, ordonă agenților care intrau în tura următoare să-i calce pur și simplu umbra celui ce se numea Sile și să nu-l scape din ochi. Proba furnizată de agentul Popa Sterian era importantă fără îndoială, dar mai trebuia completată cu altele noi. Mai era necesar să fie recunoscută. Desigur, individul pus în urmărire îi va mai sîcîi pe copoi.

Deocamdată s-a observat că Sile nu-i sigur dacă cineva i-a luat urma sau îl adulmecă. De aceea, probabil, intră din local în local, comandă pahare cu drojdie și bea numai cîte o gură din ele, apoi își rotește ochii prin încăperile mirosind a boștină, doar s-o prinde dacă interesează pe cineva prezența lui.

Comisarul Valer Ghinea a primit o sesizare telefonică din partea unui vechi informator, care a rostit numele întreg al bănuitului, Vasile Stanciu, profesia oficială ceasornicar în marele Port, lucrează la bijutierul Antipa. Comisarul a mulțumit pentru știre, după care a cerut legătura cu biroul cazier de la Inspectoratul Poliției Regionale. Peste o jumătate de oră, i se transmise prin cablu: Vasile Stanciu, un vechi client al poliției, specializat în escrocherii sentimentale. Intră în relații cu femei în vîrstă pe care le exploatează mai multe luni. O face pe înamoratul și după un interval

de timp le lasă fără nici o lețcaie.

Cînd inspectorului Frățilă i se dezvăluiră aceste antecedente se lumină de-a binelea. Nu mai avea nici un dubiu. Înseamnă că Sile era priceput să manevreze femei de o anumită factură, indiferent de rang sau familie, deoarece femei naive există în orice mediu, știe deci să profite de credulitatea lor. Le oferă perspective, iar ele se prind în mreaja minciunilor pe care le debitează escrocul.

Punctul de inserție dintre stocul de date dobîndite pe teren de comisarul Frățilă și agentul său Sterian Popa se alătură celor care le obținuse pe cale oficială comisarul Valer Ghinea.

Acum se putea acționa simultan cu rezultate ceva mai sigure.

Domnul Sile Stanciu apăru sub seară în odaia Silvioarei, frînt de oboseală, ușor grizat de băutură, într-o neagră dispoziție.

Fata stătea întinsă pe pat, fuma și citea un roman de aventuri din colecția Hertz.

Noul ei partener oftă, își scoase haina, o așeză pe speteaza scaunului, își făcu vînt cu brațele întinzîndu-le în sus și lateral de cîteva ori spre a se relaxa, apoi se apropie cu pași elastici de dormeza domnișoarei, rămînînd în picioare s-o privească. Ea continuă să tragă impasibilă din țigară și să citească, ignorîndu-l total.

— Ești cumva supărată, păpușico?

— Nu, cine ți-a spus? Sînt fericită că te-am cunoscut, mai ales că m-ai pricopsit.

— Dă-ți seama ce spui, ripostă Sile.

— Despre ce să-mi dau seama?

— Ce vorbe sînt astea. La ce te referi?

— la niște vorbe acolo, zise ea aproape zeflemitoare, să mai treacă timpul!

— Se vede că nu ești în apele tale și nu vrei să-mi spui ce ți s-a întîmplat, îi reproșă bărbatul și se aplecă să o sărute, dar ea își feri obrazul, rămînînd cu capul întors către perete.

Vasile Stanciu, din ce în ce mai contrariat, se așeză greoi pe marginea patului, încercînd s-o îmbuneze, cu toate că femeia afișa aceeași îndărătnicie.

— Spune dragă odată, stărui Sile, ce ai pe suflet, cine te-a necăjit?

Silvia întoarse în sfîrșit fața către musafir și-l scrută cu niște priviri înverșunate.

— Încă de dimineață mi-a călcat cineva casa, nu știu cine o fi fost. M-a întrebat direct dacă am cunoscut un cetățean așa și așa, te-a descris de parcă ai fi fost de față; auzi tu?! Am mințit că habar n-am despre cine-mi vorbește, că pe la mine trec destui de alde ăștia. M-am fofilat cum s-ar zice, iar după plecarea lor m-am dus să-ți ascund bagajul care mi l-ai lăsat. Mi-era teamă să nu se întoarcă și să-mi cotrobăie casa. Dacă ar auzi tanti Fanny că a dat poliția peste noi, sînt pierdută, mă dă afară din „serviciu". Uite, asta am pățit. Să te întreb eu acum în ce bucluc m-ai băgat, domnule?

— Domnișoară, dacă ai răbdare ascultă-mă!

— Spune-mi, domnule, odată cine ești și ce cauți în orașul ăsta?!

Omul își aprinse tacticos o țigară pe care o scosese cu gesturi studiate dintr-o tabachere de argint. Fumul parfumat al țigării se răspîndi în încăpere. Fata privi mai atentă ca niciodată chipul roșcovan și de nepătruns.

— Ți-am mai vorbit, mi se pare chiar ieri, ce vînt m-a adus aici, dar nu mai ții minte. Încerc să iau cîteva lucrări ca antreprenor în orașul vostru. M-au recomandat niște ingineri constructori prieteni de ai mei, unor bogătași. Se clădesc vile în cartierul Răcoasa; nu știi, lîngă pădure?! S-a parcelat un teren donat din fondul municipalității unor oameni cu avere. Acum pricepi?

— Pricep, zise fata, se ridică în capul oaselor, își potrivi rochia peste genunchii dezveliți, dar nu reuși să-i acopere și-l privi seducătoare.

— Ce doamnă voi face eu din tine Silvioară dragă, declară cu entuziasm Sile Stanciu și pe neașteptate, ca și cînd ar fi fost vorba de un amănunt fără importanță, o întrebă: la zi, frumoaso, unde mi-ai ascuns valiza cu instrumentele mele de măsurat?

— Instrumente de măsurat? îl îngînă Silvioara. Chiar așa ceva purtai tu în

geanta aceea ca de doctor?!

— Exact, ce te miri, frumoaso?

— Foarte bine, foarte bine, acceptă ea minciuna, pentru a nu-i trezi nici o bănuială, întinzînd mîna către tabacherea ce i-o deschise Sile, galant, oferindu-i o ţigară RMS cu carton, ţigară fină pe vremea aceea.

— Scumpule, fii fără grijă, am dosit-o bine, dar e prea devreme, trebuie să treacă ceva timp pînă vom putea porni într-acolo. Să-ţi dau ceva de mîncare?!

— Nu, nu-i nevoie, sînt ghiftuit, am băgat destul în mine. Te rog iartă-mă, şi se apropie de femeie, dar ea îi zise împingîndu-l cu băgare de seamă.

— Nu te întinde la caşcaval, fiindcă eu tot sînt supărată pe tine. Nu te-ai gîndit că n-am nevoie de complicaţii şi scandal?!

— Să rezolvăm chestiunea aceasta şi vei vedea că nu ţi se întîmplă nimic, Silvia.

Pentru moment bărbatul se duse către toaletă, ea nu se mişcă de pe pat gîndindu-se că i se întinde o cursă. Îşi fumă mai departe cu aceeaşi nepăsare ţigara. Cînd reveni Sile, privind-o de astă dată cu nişte ochi lipsiţi de orice urmă de omenie, îngheţă sufletul în ea. Se repezi asupră-i scuturînd-o de umeri.

— Ascultă, drăguţo, să nu mă fi vîndut cuiva că te omor. Inima fetei începu să bată speriată, dar nu se dădu de gol, îşi ţinu firea zicîndu-i aproape tandră:

— Ce-s prostiile astea, Sile, crezi că dacă mă ameninţi mă sperii? Puteam să plec şi să nu te mai aştept. Doar ţi-am spus că nu ştiu cine m-a călcat şi cine a întrebat de tine. Vrei să-ţi cad în genunchi să mă crezi? Inima îi bătea cu putere şi faţa i se înălbise complet.

— Să mergem odată acolo unde mi-ai ascuns lucrurile!

— Ieşim mai întîi la plimbare. Ascunzătoarea e prea în văzul oamenilor. Nu te grăbi. Mă pricep şi eu la cîte ceva, îl asigură fata şi împinse mîna bărbatului de pe umăr şi se ridică de pe pat îndreptîndu-se spre garderob.

Îşi înşfăcă balonzaidul şi un fular. Cu gesturile de totdeauna îşi potrivi moţul de pe frunte, mai avu chiar puterea să-i surîdă celui care o umpluse de groază.

Sile Stanciu se mai potoli, văzînd cît de liniştită se comporta Silvia, şi-i mai veni inima la loc.

— Hai să pornim. A fost dorinţa ta! zise fata văzînd că ezită.

— Să-ţi spun adevărul, nu prea am curajul să ies cu tine odată pe stradă.

— Bine, şi atunci ce facem? Poate nu mai vrei să-ţi iei lucrurile înapoi?

— Nu, n-am zis asta. Pleci tu înainte şi eu te urmez pe celălalt trotuar!

— Lasă că te duc eu pe căi ocolite şi n-o să ne dibuiască nimeni.

— Pe ce-mi juri tu că ţii la viaţă şi vrei să fii fericită alături de mine? întrebă Sile.

Fata rămase cîteva clipe pe gînduri.

— Să zicem pe cruce, să jur pe sfînta fecioară? Numai că jurămintele unei femei ca mine n-au valoare, domnule antreprenor. Ce naiba?

— Aşa să fie?! zise Stanciu, îşi îmbrăcă haina şi o încheie, îşi netezi părul şi o urmă pe Silvioara, avînd însă grijă să-şi potrivească pumnalul pe sub haină.

Părăsiră încăperea, coborîră scările. Ieşiră prin maidanul prost luminat ca doi străini, depărtîndu-se unul de celălalt. O apucară pe nişte străzi întortochiate şi întunecoase. Ici, colo, ardea cîte un felinar cu gaz aerian. În linişte se auzeau lătrături depărtate de cîini şi după aproape un kilometru de mers fata se opri să-l vadă în urmă, căci tot timpul a respectat distanţa. Se uită la ceas în lumina slabă care cădea drept de pe un stîlp şi-şi dădu seama că-i tocmai ora potrivită intrării în zonă a celor ce o sfătuiseră să procedeze ca atare. Sile, convins că nu mai există nici o primejdie, se apropie, o apucă de braţ şi, în cele din urmă, o sărută pe tîmplă. Mai parcurseră circa o sută de metri şi în faţa lor se ridică zidul unei case prăbuşite înecat în bălării. O cărare pornea din acea uliţă veche şi şerpuia în jurul acestor dărîmături. Silvia trecu din nou înainte, făcîndu-i semn prin semiîntuneric s-o urmeze. El se conformă păşind ca un motan. Cîteva clipe mai tîrziu Sile Stanciu o zări, aplecîndu-se către o tufă de oţetari şi cînd dădu la o parte cîteva cartoane, nişte pietre şi chiar un maldăr de paie, pe

fața bărbatului se putu citi satisfacția. „Înseamnă că nu m-a păcălit, îi voi dărui și brățara". Dar nu sfîrși bine acest gînd și din spatele lui săriră doi agenți care îl prinseră după grumaz, imobilizîndu-l. Mai avu totuși forța să arunce pumnalul asupra fetei dar n-o nimeri în spate cum a țintit, ci în pulpa piciorului drept. Într-o clipă, pantoful Silviei se umplu de sînge, începu să geamă cu toate că ar fi țipat de durerea acelui sfîșietor junghi. Cineva din apropiere o luă în brațe, scoțînd-o de la întuneric, către o mașină care parca pe stradă.

ZIARELE de a doua zi anunțau pe prima pagină, cu litere de o șchioapă, prinderea fiorosului criminal Vasile Stanciu.

La reconstituire poliția a stabilit că asupra tezaurului Victoriei Almăjan și-au îndreptat privirile mai mulți spărgători, dar că Vasile Stanciu n-a mai avut răbdare. S-a înfățișat într-o bună zi distinsei doamne din Trivina, pe care o cunoaștea de la bijuteria lui Antipa din Marele Port, unde ea poposea periodic să-și valorifice anumite piese ori să le expertizeze. Era de presupus că Victoria Almăjan poseda garnituri mult mai prețioase, cumpărate în lungile ei voiaje la Londra și Paris. Cu dibăcia-i cunoscută, Sile se insinuă în viața doamnei foarte insistent și îi oferi serviciile declarînd de la prima întîlnire că o stimează, vrea să nu o lase pradă unor bijutieri care ar fi putut-o înșela și, treptat, treptat, încercă să-i demonstreze că i-ar putea fi de folos ca un prieten nedespărțit. În timpul acestor întrevederi, Vasile Stanciu nu putu smulge nici un cuvînt, nici un indiciu dintre cele care-l interesau îndeosebi, fiindcă doamna, destul de prudentă, îl ținea tot timpul la respect. Ba, în ultima vreme, cînd primea cîte un telefon, se scuza că este ocupată. Simțea că ceasornicarul nu este dezinteresat, cum vrea să pară, ci toată vremea încearcă s-o tragă de limbă, s-o suspecteze.

Într-o seară, trezindu-se pe neașteptate cu el în hol, doamna Victoria Almăjan nu-l mai invită în casă, ci-l rugă stăruitoare să plece, dar el s-a opus, a împins-o din antreu în hol, a început s-o amenințe, s-o brutalizeze, să-i ceară dezvăluirea locului unde-și tăinuia comoara. Ea a refuzat categoric să-i arate ascunzătoarea. Stanciu a început s-o maltrateze în chip bestial. A legat-o de un fotoliu, imobilizînd-o, apoi a izbit-o de cîteva ori în cap, ducînd-o în pragul leșinului. O lăsa să-și revină și după aceea o lua de la capăt, dar fără nici un rezultat. Rămînea neînduplecată pe poziție. Agresorul, dezlănțuit, i-a înfipt cuțitul în brațe și în coapse, pierzîndu-și orice control iar în final, cînd și-a dat seama că totul este zadarnic, a sugrumat-o, luîndu-i viața. Pe urmă s-a apucat să răscolească întreaga vilă pînă s-a făcut ziuă și lumea dimineții a început să se miște pe stradă.

— De ce n-ai părăsit orașul? l-a întrebat inspectorul de poliție Valer Ghinea, asistat de comisarul Frățilă și agentul Sterian. Ce mai așteptai? Ai fi avut șansa să dispari în Marele Port și cu cît ar fi trecut timpul, urmele crimei s-ar fi șters, precum știi.

— Am încercat vila din nou dar era păzită. Mi-a fost ciudă pe haidamaci și am rămas. Eu vreau comoara cu orice preț, eu caut bijuteriile, zicea Stanciu, asta-i ținta mea și nu mă las pînă nu le găsesc.

— Ești de-a dreptul nebun, vei fi închis și condamnat pentru omor cu premeditare.

— Nu-mi pasă, nu-mi pasă, domnule comisar. Tot o găsesc, ori evadez, ori aștept sfîrșitul pedepsei. Am timp după aceea, înțelegeți?

— Da, din păcate, ai dreptate, legile-s prea blînde cu voi, zise plin de indignare inspectorul Frățilă, pentru o viață de om codul prevede opt ani cel mult douăzeci de ani de detenție, așa că nu mă mir că ai curajul să ne înfrunți, să ne sfidezi.

— Băgați la arest această fiară, strigă înfuriat Valer Ghinea spre gardianul care-l păzea pe asasin în spate. Reluăm ancheta mîine.

— Mi-e silă de toată legislația penală, care nu îndreaptă răul ci-l sporește. Mi-e o silă fără margini, zbieră la rîndul lui Frățilă și izbi cu toată forța pumnul în tăblia biroului. În ce lume trăim!?

PETRE VÂRLAN

S-A FURAT O FATĂ

RA în primii ani de după război. Petrache Ciurlică, unchiul meu, se îndrăgostise de o fată din Crivești, un sat de peste Siret, cam la vreo zece kilometri de Pașcani. La început, și fetei i-a plăcut flăcăul, deși părinții ei și toate celelalte rude, să nu-l vadă în ochi! Minodora — aceasta era numele fetii — nu vedea în Petrache nici borfaș, nici găinar, nici hoț de cai, cum îi spuneau părinții, bunicii și mătușile. Ea vedea în băiatul brunețel, cu mustață și tot timpul pus pe șotii, un Făt-Frumos hărăzit de soartă anume ei. Nu, nu era nici hoț de cai, nici borfaș și nici găinar, ci, mai degrabă un haiduc de codru, ceva asemănător cu Iancu Jianu. Pe urmă, noaptea, chiar și cînd cerul era înnorat, departe, departe de tot, cîteva becuri electrice ardeau pînă-n zori în dealul Pașcanilor, iar Lunca, satul lui Petrache, era la o palmă de loc de oraș. Minodora fusese de mai multe ori în Pașcani, trecuse chiar pe lîngă stîlpii cu becuri electrice, rămăsese ca vrăjită. Dughene cu stofe și stambe multicolore, cofetării cu prăjituri de-ți lăsa gura apă numai privindu-le, case cu un etaj, cu grădinile pline de trandafiri și zorele, femei îmbrăcate altfel decît ea, și care miroseau a parfum, nu a cîmp și nu a vacă mulsă. De cîte ori, noaptea, nu se visase ea mergînd pe drumurile de piatră din orașul cu lumină electrică, încălțată în pantofi cu tocul înalt, ascultînd ecoul pașilor: boc-boc-boc-boc! Iar acum, apăruse el, un flăcău mai mare dragu' să-l privești, și cînd colo, bătrînii, ba că-i găinar, ba că-i un calic, ba povestea cu păruiala la tălpi, la jandarmerie, pentru furtul a nu știu cîți cai. Ei, așa-i decînd lumea și pămîntul! își zicea Minodora în gînd. Dintotdeauna dracu a scos cîte ceva în calea fericirii oamenilor. Hotărît lucru, era mai bine să facă așa cum o povățuise Petrișor al ei. Că așa un flăcău frumos, doamne, să-l faci mic, mititel, cînd vrei să-l bagi în inimă și să-l scoți de-acolo numai cînd ai absolut nevoie de el. Va face exact cum a învățat-o el. Nu-i prima și nici ultima. Sîmbătă seara va dormi în camera dinspre pădure, singurică-singurică, și-atunci va veni el, Făt-frumos, călare pe un cal, și va pleca cu el, spre fericire, chiar dacă drumul acesta ar duce-o și-n iad.

Gîndurile astea o măcinau pe Minodora într-o noapte de luni spre marți. Pînă sîmbătă seara mai era, of, doamne, o veșnicie! Iar steluțele din dealul Pașcanilor clipeau duios, încetul cu încetul se transformară în doi ochi negri, ba mai apăru și o mustăcioară, mai apoi un cal, un voinic, și se trezi, ca de obicei, ceva mai devreme de răsăritul soarelui. Se trezi din călătoria ei spre rai, alergînd prin ogradă, cu donițele în mînă, să sloboadă vițeii, să

mulgă vacile. Și rațele, și gîștele astea, of, doamne, țipă să te asurzească, mînca-le-ar hultanii pe toate!

Da las, începînd de sîmbătă noaptea-ncolo...

— O ținut vreo două pîn-amu, fa, Minodoră, auzi vorbă și privi în ușa grajdului.

Era mătușa Caterina, sora mamei. Mătușa Caterina se măritase cu un cîrciumar din Coarnele-Caprei, o comună de pe lîngă Cotnari. Cîrciumarul murise de oftică și cu el murise și cîrciuma. Așa că mătușa rămăsese văduvă pe la patruzeci și cinci de ani, acum avea aproape cincizeci. Nu părea însă bătrînă, deși părul ei era alb complet.

— Ăăăăă, te-o mai adus dracu și pi 'neta?! îi răspunse cu țîfnă Minodora.

— Ascultă, copchilă, băietu ăsta cu care te ții tu...

Mătușa Caterina zîmbi, cu privirile pe chipul Minodorei, apoi deodată puse mîinile la piept, apăsîndu-și nurii bogați, și izbucni într-un rîs clocotitor. Nepoata Minodora, cu donițele în mînă, s-o mănînce de ciudă!

— Dacă nu mă crezi, dute-n Bîdilița-Veche, la Maria lu Mogoșan, o știi tu, că și ea i-o fost nevastă de joi pîn-apoi! mai spuse mătușa și se pierdu rîzînd în șură

Minodora alergă la vaci, blestemînd în gînd deopotrivă vițeii care sugeau de zor și pe mătușa Caterina.

ÎN timp ce în Crivești se luau grabnice măsuri împotriva Minodorei, Petrache Ciurlică punea la cale, sub un foarte umbros păr tomnatic, împreună cu Tăchel a Tăbăcăriței, un alt potlogar, prieten de-al lui, cum s-o fure pe fata de nici șaptesprezece ani.

— Ș-a dracu să fiu, cu mama cu tot, măi Tăchele, dacă nu mă-nsor cu ea! se bătea cu pumnu-n piept îndrăgostitul.

— Fugi, zîmbi Tăchel, fugi că mor de rîs! Ia mai cinstește un pahar de rachiu. Și taci, că drac la slujbă-n fața altarului n-am văzut eu încă.

— Iaca ai să vezi! nu cedă Petrache și dădu peste cap paharul cu rachiu. Mai toarnă-mi. Așa. O iau, bre. Șapte hectare de pămînt îi dă tat-su; una la mînă. Douăzeci și cinci de oi, o vacă cu lapte și boarfe, bre, io-te, așa, pînă-n pod are două rînduri de lăicere, și vălătucuri de pînză de bumbac are, și vreo cincizeci de metri de borangic; da' cîte nu are fata asta? Va să zică două la mînă. Pi-urmă, nu-i ea ruptă din soare, da' merge. E sănătoasă, bună de muncă, vorba ceea, boii ară, caii mănîncă.

Zîmbi, făcu cu ochiul și gîlgîi înc-un pahar de rachiu.

— Ce dai la afacera asta? îl întrebă tam-nesam Tăchel a Tăbăcăriței.

— Adică cum, bre?

— Ce, o faci pe niznaiu? Ce dai să te-ajut? Că știi doar, tat-su are și pușcă. Orișicît, mă pot alege cu-n pumn de sare-n fund, dacă n-are alice de iepuri ori de lupchi, să mă vîneze în toată legea.

— Ei, asta-i! rîse Petrache. Las'că ne-nțelegem noi.

—Nu, ceru Tăchel, să-mi crape ochiul drept dacă fac un pas pînă nu știu ce iese la afacerea asta!

Petrache Ciurlică se scărpină după ureche.

— Îți dau vălătucii de pînză.

— Care?

— Ei, care! Care i-am furat de la Gheorghe a lui Gălioane.

— Lasă, boarfele, îl respinse Tăchel, și umplu ochi paharele. Iar după ce băură, tot el:

— Bre Petrache, te-ajut așa, din prietenie. Fac și eu o pomană dracului.

Rîseră amîndoi.

— Bate laba! ceru Petrache Ciurlică.

Își strînseră voinicește mîinile și ieșiră fluierînd pe ulițele satului.

DOI cai focoși au fost „împrumutați“ sîmbătă seara de pe islazul satului. Copitele le-au fost înfășurate în pînză, cei doi au intrat în zăvoi. Au stat acolo în liniște, la taclale, au dat gata două sticle de rachiu, în timp ce caii pășteau otavă proaspătă și fornăiau de plăcere.

Cam pe la ora zece au chemat pe dracu într-ajutor, au încălecat, au trecut Siretul prin vadul dinspre Gura Bîdiliței, au urcat dealul, pe urmă au luat-o la trap întins, spre Crivești. Ajunseră acolo cam pe la primul cîntat al cocoși-

lor. Petrache găsi geamul de la camera dinspre pădure deschis.

— Hai, șopti el.

Dar de răspuns nu i se răspunse. Trase cu urechea și auzi un abia perceptibil sforăit.

— Na, că doarme, dihania, își spuse. Măi, măi!

Trase geamul și, dintr-un salt, fu în cameră.

— Scoal', fă, Minodoro! șopti el și-o zgîlțîi ușor.

Fata se trezi. Era îmbrăcată, îmbrobodită cu o casîncă neagră, încălțată; mă rog pregătită pentru răpire.

— Nu-i prea devreme, bădică? auzi Petrache o șoaptă.

— Taci! o opri el și-i puse palma pe gură.

Fata îl urmă ca o somnambulă. Se trezi pe cal, galopînd, la vale, spre orașul vrăjit. Flancul din stînga era asigurat de Tăchel, care luase cu el, pentru orice eventualitate, și pușca de vînătoare. Galopau așa, în noapte, stelele păreau somnoroase. Peste lanuri și fînețe se lăsa roua.

Au ținut-o în galop pînă-n Siret. Numai după aceea Petrache și-a strîns comoara la piept și a pupat-o cu foc. Pe urmă, din trei iureșe de trap, iată-l la ușa casei părintești. Calul fu predat lui Tăchel, care știa ce avea de făcut.

— Și să n-o lași în pace! ținu să-i șoptească Tăchel la ureche lui Petrache Ciurlică, înainte de a se zvîrli pe cal.

Auzi vorbă! Cică s-o lase-n pace! Fata cam tremura, de frică și Dumnezeu știe de mai ce. Au intrat în casă mutește, el a ajutat-o să se dezbrace. Pe urmă a apucat o sticlă cu rachiu de tescovină, anume pregătită pentru eveniment, a gîlgîit zdravăn din ea. Și s-a așezat și el în pat, în timp ce inima îi bătea repede, repede, ca un motor de moară. A pupat el și-a tot îmbrățișat comoara, și nu se mai sătura de ea, și nici ea de el. Pîn-au adormit. Și or fi dormit, poate o oră, poate două, că nopțile de vară sînt tare scurte. Cert e că primul s-a trezit Petrache, cu gura uscată, cam pe cînd dădea geana de ziuă. Setea l-a scos în tindă, acolo n-a

găsit cana, fapt ce l-a făcut să bea apă cu căldarea. După aceea a rîgîit de vreo două ori și s-a întors lîngă iubită. Acolo, ce să vadă? O mîță albă stătea chiar pe locul unde ținuse el capul. Treaba asta l-a înfuriat tare mult. Cîțîîî! a strigat el. Și cînd a bușit un pumn, în loc de miau, a văzut ridicîndu-se din pat ditamai matahala, c-un cap alb de toată frumusețea.

— De ce dai, bre, în mine?! Ce ți-am făcut eu?

Petrache Ciurlică își prinse tîmplele în palme, simțea că-și pierde mințile. Ieși glonte din cameră și bătu la ușa maică-si.

— Mamă, mămucă dragă, hai să vezi!

— Ai furat-o, nebunule? Va să zică n-ai lăsat biata copchilă, înc-o nenorocită, depăna-ți-ar dracu mațele ghem!

— Mamă, hai! o rugă potlogarul, continuînd să-și țină capu în palme.

Hai, ia și lampionul!

Bătrîna se sperie. Luă lampionul, își urmă feciorul. Și rămase și ea statuie.

— Uite pe cine am furat, mamă, ce mă fac eu de-amu?!

Bătrîna examină din toate părțile „comoara" adusa de fi-su.

— Da ce cauți aici, cumatra?

— Cum ce caut? se zburli furata. Întreabă-l pe el ce caut! De-amu, ce mai, mă ia de nevastă!

— D-apoi cum asta, cumătriță dragă, că 'neta ești cam de seama mea!

— Îl interesează. Cum a știut să mă fure, să mă ia și de nevastă. Altfel, pușcăria-l mănîncă.

— Pușcăria! strigă Petrache Ciurlică și trase atît de tare de mătușa Caterina, încît îi rupse cămașa. Repede, hai, repede, cît mai dorm oamenii!

— Da cumătră, o îndemnă și „soacra" de-o noapte. Ia-o repegior la chicior și uita adresa asta, daca nu vrei cumva să te ologesc!

Fosta crîșmarița de la Coarnele Caprei n-avu încotro. La plecare, le spuse celor doi, mamă și fecior:

— Tot vroiam eu astăzi s-ajung la Pașcani cu bădica Dumitru, cumnată-miu, N-auți auzit cumva răsunet de zurgălăi?

— Du-te, cumătră! se rugă veninos mama lui Petrache Ciurlică. Du-te, duce-te-ai unde-a dus mutu roata și surdu iapa, ori unde-a înțărcat dracu copchiii să te duci!

Se întoarse spre fecior, îl privi adînc:

— Și tu tot acolo să te duci, stuchitu dracului pe pămînt!

— Apoi la revedere, cumătriță dragă, și să nu fie cu bănat, mai spuse fosta crîșmarița.

Dinspre Siret se auzeau și zgomot de trăsură și clinchete de zurgălăi.

IOAN OCHINCIUC

UMBRA ZBURĂTOARE

ENEAU de la o aniversare. La volanul „Daciei" sale, Puiu Vrăbiescu se simțea tot mai încercat de oboseală. Drina, nevastă-sa, moțăia alături, pe „scaunul mortului". Pe canapeaua din spate, soții Corăbieru începuseră a răsufla apăsat. Ghiduș, dar mai ales în intenția de a-și alunga somnul care-i dădea tîrcoale, Puiu Vrăbiescu slobozi un chiot ca de flăcău nuntaș.

— Ce-s glumele astea proaste? îl apostrofă nevastă-sa, simțind că-i sărise inima din loc.

Soții Corăbieru mormăiră pe rînd:

— Vai ce ne-am speriat!... Da' știi să chiui!

— Unde vă treziți? le replică Puiu Vrăbiescu amuzat de reacțiile lor. La hotel?... Nu știați că prima obligație a unui pasager de automobil este să țină șoferul treaz.

Încercare zadarnică. În cîteva minute se trezi iarăși singur, cu propriile-i gînduri. Oricum, somnul se mai îndepărtase de el făcînd loc imaginilor proaspete de la petrecerea care se spărsese cu chiu cu vai la trei după miezul nopții. Tare-i mai plăcea să șadă „la un păhăruț de vorbă". Și nici nu se lăsa prea mult rugat să intre în casa omului. Avea de altfel și-o expresie adecvată pe care nu scăpa nici un prilej s-o plaseze: „Încă nu s-a născut cel care să mă încurce." Dar nu numai pentru aceste calități era el îndrăgit în județ. Se știa ca directorul celui mai bun I.A.S. din zona cînd muncește, apoi trage, iar cînd chefuiește, face iarăși treabă gospodărească. Robust, în floarea vîrstei, răspîndea în juru-i optimismul celui căruia-i mergeau toate în plin. Dar la această vreme, din pragul zorilor, simțea și el că încep să-l lase puterile. „Am băut cam mult", își reproșa căznindu-se să țină ochii deschiși. Nu-i vorbă că nici pînza deasă a ploii mărunte, de toamnă, nu-i era prielnică. Fîșiile de raze ale farurilor abia-i conturau panglica de asfalt a șoselei ale cărei sclipiri îi oboseau mai avan privirea și așa greu încercată. Dar asta nu-l împiedica să țină talpa apăsată pe pedala de accelerație iar acul indicatorului de viteză să penduleze între 90 și 100 de kilometri pe oră. Puiu Vrăbiescu avea multă încredere în puterile sale, iar un „păhărel" îi sporea vitejia la volan. Și-apoi nu puțini fuseseră cei care-i remarcaseră „simțul șoselei" și „eleganța conducerii", fapt ce-l îndemna iară-și pe chefliu să străbată ca un fulger drumurile înguste ale Cîmpiei Române. Pînă și-n noaptea asta de toamnă, cu cer de plumb și întunecime de păcură, cu burniță deasă, mocănească, norocul fusese de partea acestui îndrăzneț. Avînd încredere oarbă în steaua sa, care de patru decenii îl condusese fără greș spre

toate țintele propuse, Puiu Vrăbiescu refuză să creadă că în calea lui ar putea să apară vreodată un obstacol peste care să nu poată sări cu dezinvoltura unui atlet de marcă. Și totuși, în zare, prin pînza subțire, ca de păianjen, țesută fără întrerupere de burniță, zări două luminițe palide care clipiră doar o fracțiune de secundă. „Ce poate fi?" se întrebă nedumerit. Instinctiv, ridică ușor talpa pantofului de pe pedala de accelerație. Luminițele însă nu mai apărură. „O fi din cauza oboselii?" continua el să se întrebe. Ar fi vrut să-și trezească soția dar se rușină singur de teama care i se strecurase hoțește în inimă. „N-are ce să fie!" continuă el să se îmbărbăteze. Și, pentru a-și demonstra sieși că frica nu face casă bună cu un om ca el, accelera motorul pînă ce indicatorul de viteză depăși iarăși cifra 90. Trezit de-a binelea, sfredelea, cu ochii aproape ieșiți din orbite dîra tăiată în întuneric de farurile „Daciei" sale. O neliniște căreia nu-i găsea explicație îi apăsa totuși inima simțindu-i pulsațiile în tîmple. Și cînd se aștepta mai puțin, o siluetă umană, o umbră sinucigașă, zbură pur și simplu prin fața mașinii sale. Cu o mișcare iute, reflexă, Puiu Vrăbiescu viră spre mijlocul șoselei, dar nu izbuti să evite ceea ce-i fusese destinat: cu o izbitură teșită, a aripei din dreapta, azvîrli umbra sinucigașă în șanțul șoselei.

Zăngănitul de tinichea al mașinii îi deșteptă brusc pe cei trei adormiți.

— Ce-ai lovit? se interesă Drina speriată.

— Nu știu! se prefăcu Puiu Vrăbiescu nepăsător. Ori vreun buhac, ori vreo jivină rătăcită. În urechi însă îi persista bufnitura surdă, în șanțul șoselei, a umbrei zburătoare. Era conștient de obligația lui elementară de om și de șofer. Trebuia să oprească mașina imediat, pe dreapta, să coboare, să vadă ce s-a întîmplat. Poate cel lovit trăia și i se putea da vreun prim ajutor. Apoi, firește, trebuia transportat la cel mai apropiat spital. „Dar eu n-am nici o vină, își zicea el, încercînd să-și justifice fuga. A sărit pur și simplu în fața mașinii cu intenția clară de-a fi lovit."

Aruncînu-și ochii pe indicatorul de vitează, Drina îi reproșă:

— Mergi te rog mai încet... Dacă ție nu-ți pasă că ai doi copii, mie îmi pasă.

— Și nouă! o completă Corăbieru-soțul.

Puiu Vrăbiescu îi cercetă, prin oglinda retrovizoare, pe cei doi pasageri din spatele mașinii. Nevastă-sa nu văzuse umbra zburătoare. De asta era sigur. Dar soții Corăbieru? N-o fi fost unul dintre ei treaz? Prefăcîndu-se a-și aranja oglinda, Puiu Vrăbiescu îi cercetă pe rînd. Soția căsca nepăsătoare iar soțul privea fix, în față, cu niște ochi fără expresie, dornic să se vadă cît mai grabnic în „culcușul" său cald, odihnitor. Doar Drina, nevastă-sa, insistă:

— Era bine dacă opreai nițel să vezi ce-a pățit mașina!

— N-are nici pe dracu! o repezi iritat Puiu Vrăbiescu. Își îndulci însă imediat glasul pentru a nu-și trăda adevărata stare sufletească: Viața-i frumoasă, copii! Merită s-o trăim din plin și să luăm din ea numai ce ne place.

— Ce hedonist poți să fii la ora asta! remarcă Corăbieru-soțul, profesor de filosofie la liceul agricol din zonă.

Drinei, însă, care-și cunoștea bine bărbatul, îi sună străin „hedonismul" acestuia. Pînă acasă nu mai scoase nici un cuvînt dar nu-l scăpă nici o clipă din ochi. Simțea că soțul ei avea ceva pe suflet. Obișnuită cu buna dispoziție, care-i izvora din fire, de data aceasta i se păru ostentativă. „Ascunde ceva", își zise femeia. Intuiția ei îi șoptea că era vorba de ceva grav încît ardea de nerăbdare să se despartă de soții Corăbieru și să rămînă doar cu soțul ei ca să-l ia încet, cu blîndețe la descusut. Erau căsătoriți de mai bine de zece ani. Și „Puiuțul" ei, care avea ca principală meteahnă un orgoliu excesiv, nu o dată fusese adus în situații critice.

URARĂ în sfîrșit soților Corăbieru, în pragul casei acestora, „somn ușor" apoi se îndreptară, pe-o străduță asfaltată, spre capătul ei, unde se afla clădirea masivă, acoperită cu olane, cu ferestre largi și uși înalte, de stejar, menită să rămînă moștenire fiilor, nepoți-

lor şi strănepoţilor Vrăbiescu. Atentă la fiecare mişcare a soţului ei, Drina remarcă încetineala cu care coborî pentru a deschide poarta din fier forjat a curţii lor. „Parcă s-a gîrbovit şi-a îmbătrînit peste noapte“, îşi zicea ea simţind cum i se umplea sufletul de milă şi teamă totodată pentru bărbatul de care-şi legase viaţa.

— Puiuţule, ce-i cu tine? n-o răbdă inima să-l întrebe.

Soţul se prefăcu mirat:

— Ce vrei să fie?

Femeia sări din maşină şi-l cuprinse cu tandreţe, înfăşurîndu-i gîtul în braţele ei molcuţe.

— Tu-mi ascunzi ceva?

Bărbatul încercă să se desprindă din îmbrăţişare:

— Vorbeşti prostii!... Hai că ne văd vecinii!

Femeia îl strînse şi mai tare împungîndul cu sînii ei mari!

— Ce-ai lovit pe şosea? îi şopti ea la ureche, slobozind în acelaşi timp un oftat încărcat de alean.

Învins, bărbatul îşi culcă fruntea pe umărul moale, primitor, al femeii sale.

— Cred că era un om, îngăimă el cu glasul înecat de lacrimi. Şi adăugă strivind vorbele: S-a aruncat pur şi simplu în faţa maşinii... Voia fără îndoială să se omoare... Dar de ce tocmai în faţa maşinii mele? De ce? mai întrebă el sughiţînd printre lacrimi.

Femeia îl dojeni:

— Trebuia să opreşti.

— Ştiu, răspunse el repede, dar n-am avut putere să iau în clipa aceea o asemenea hotărîre iar după aceea mi-am zis: „Dacă nu m-a văzut nimeni?... De ce să pătimesc pe nedrept?“... De vreme ce s-a aruncat singur în faţa maşinii, n-aveam cum să evit accidentul... Şi-apoi eram băut... Cei de la miliţie mi-ar fi făcut analiza sîngelui... Este un examen obligatoriu în asemenea cazuri... Şi mi-ar fi găsit un procent cam mare de alcool în sînge... Doar ştii că am băut zdravăn... Încît mi-ar fi anulat permisul de conducere şi m-ar fi dat pe mîna justiţiei... Legea-i clară în privinţa asta... Şi nu te iartă nimeni.

Femeia îi mîngîia cu mişcări blînde, protectoare, părul cîrlionţat în care începuse a se ivi cîte un fir argintiu.

— Să nu te fi văzut oare nimeni?

— Ştiu eu?... Soţii Corăbieru?

— Sforăiau în spatele meu, îi preciză Drina.

Bărbatul îşi ridică fruntea de pe umărul ei pentru a-i putea privi chipul rotund, cărnos, conturat de zorii cenuşii ai dimineţii de toamnă.

— Mai e ceva, rosti el cu năduf. Mi s-a părut, ori au existat cu adevărat, două luminiţe în preajma acelui loc... Au fost doar ca nişte sclipiri... Ştiu eu ce puteau să însemne? Şi cu o mişcare bruscă, se desprinse din braţele femeii sale împărtăşindu-i cu glas limpede, fără ezitare, decizia luată în clipa aceea: Mă duc să mă predau!

PROCURORUL care-l ancheta i se părea lui Puiu Vrăbiescu nesperat de blînd. Era ce-i drept mai tînăr cu vreo cinci-şase ani decît el, dar nu această diferenţă de vîrstă putea fi, fără îndoială, pricina îngăduinţei, cel puţin aparentă, a celui care-l iscodea cu nişte ochi mici, verzi, mongoloizi, ai căror irisuri se închideau şi se deschideau ca la pisici. „Mă ştie probabil de la judeţeana de partid“, continua Puiu Vrăbiescu să facă presupuneri. Pentru că el, directorul celui mai bun I.A.S. din zonă, se plimba prin cabinetele şi birourile judeţenei de partid ca la el acasă fiind socotit şi „copilul favorit“ al primului secretar. Fără doar şi poate, cel care-l ancheta acum nu o dată îi făcuse loc să treacă, salutîndu-l respectuos, în timp ce el, inculpatul de acum, îi răspundea scurt, grăbit, abia luîndu-l în seamă.

Ghicindu-i parcă gîndurile, anchetatorul îi mărturisi:

— Vă anunţ că am informat judeţeana de partid asupra cazului dumneavoastră.

Surprins neplăcut, inculpatul întrebă:

— Era obligatoriu?

— Nu sînteţi un oarecare în judeţ.

— Şi asta-mi atenuează cu ceva din vină?

— Nu... Dar e o formalitate pe care sînt obligat să o respect.

— Am înţeles.

— Ştiţi că ceea ce aţi comis este

foarte grav?

— De aceea am și venit singur la dumneavoastră... Ca să suport toate consecințele.

— Oricum vă găseam.

— Presupun.

Din obișnuință, Puiu Vrăbiescu se uită la ceasul său brățară. Era douăsprezece și cîteva minute. Stătuse deci vreo șase ore în arestul miliției județene. Dis-de-dimineață, cînd părăsise pragul Inspectoratului, fusese întîmpinat de ofițerul de serviciu, un locotenent tînăr, subțirel, cu o mustăcioară bălaie, care-l salutase cu mîna la chipiu, adresîndu-i-se pe un ton respectuos:

— Să trăiți, tovarășe director!... Cu ce treburi la ora asta pe la noi?

Nebărbierit, cu ochii roșii de nesomn, cu chipul palid, cu obrajii căzuți, Puiu Vrăbiescu i se adresase cu glasul obosit:

— Ai vreun șef pe aici?

Zîmbetul pierise de sub mustața bălăioară:

— Ați pățit ceva?

Cu limba încleiată, cu vocea scăzută, aproape șoptită, Puiu Vrăbiescu își descărcase sufletul în fața tînărului ofițer; pe măsură ce realiza implicațiile grave ale cazului ce i se înfățișa, atitudinea acestuia devenea tot mai oficială.

— În concluzie, își încheiase Puiu Vrăbiescu declarațiile, am venit să mă predau.

— Am înțeles, replicase locotenentul, ridicîndu-se țeapăn de pe scaun și aranjîndu-și vestonul. Am să vă rog să poftiți în camera de așteptare unde vă vom comunica ce aveți de făcut.

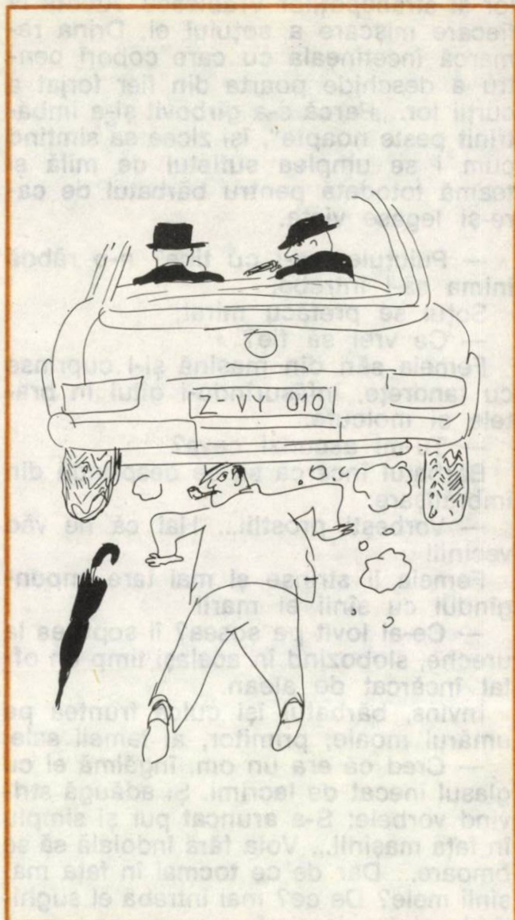
Și iată-l după șase ore, în fața procurorului. Acesta reluă interogarea:

— Și susțineți că n-ați fi putut evita lovirea acelui om nici dacă erați complect treaz, cu reflexele neatenuate de alcool?

— Categoric! răspunse prompt inculpatul. S-a aruncat pur și simplu din beznă în fața farurilor, zburînd ca un fluture orbit și atras de lumină.

— Trebuie să înțeleg că ați avut senzația unui zbor al victimei?

— Exact!... N-a țîșnit, cum țîșnește

obișnuit un om sau orice vietate care calcă pe pămînt, ci a fost mai degrabă catapultat... Azvîrlit de altă forță decît cea a propriilor picioare.

— Și asta nu v-a dat de gîndit?

— Ba da, dar nu-mi explic totuși ce-ar fi putut să fie.

Răsucind un creion în mînă și urmărindu-i învîrtirea cu o asemenea concentrare de parcă în această mișcare ar putea găsi soluția problemei pe care o avea de dezlegat, procurorul rosti ca pentru sine:

— Pe mine, personal, m-ar fi interesat pe cine am lovit... M-aș fi dus întîi acolo și după aceea aș fi venit la miliție.

Puiu Vrăbiescu gemu, recunoscîndu-și neputința:

— N-am avut acest curaj, tovarăşe procuror... Vinovăţia m-a copleşit.

— Şi nici acum nu vă interesează cine-i victima?

— Aţi identificat-o?

— Doar nu vă închipuiţi că am stat pînă acum cu mîinile în sîn?

Inculpatul cerceta chipul de puştan bosumflat al procurorului încercînd să descopere, din mimica acestuia, dacă cel azvîrlit de el în şanţul şoselei îi era sau nu cunoscut.

— Numele acestuia, rosti rar, alb, anchetatorul, vă spune ceva?

Derutat ca un şcolar la tablă, Puiu Vrăbiescu întrebă automat:

— Care nume?

Prefăcîndu-se a se uita pe-o filă a dosarului din faţa sa, procurorul silabisi:

— Ni-ţă Pîr-lo-iu!

Inculpatul simţi cum i se urcă tot sîngele în cap.

— Nu se poate! se împotrivi el aproape în şoaptă.

Mirat, procurorul îl privi direct în ochi:

— De ce să nu se poată?

Reînsufleţit, Puiu Vrăbiescu îşi începu apărarea:

— E un beţivan nărăvit, căruia am fost nevoit să-i desfac anul trecut contractul de muncă.

— Cunoaştem, îl preveni procurorul.

— De atunci s-a ţinut tot timpul de capul meu... Reclamaţii pretutindeni... La Partid... La Ministerul Muncii... Unde vrei şi unde nu vrei... Bineînţeles... de fiecare dată am avut cîştig de cauză... Deşi el îmi trimitea ameninţări pe toate căile, nu le-am luat în serios pentru că nici nu aveam de ce... Era un individ ajuns pe ultima treaptă socială, dacă mai poate fi numită treaptă, coborît acolo de alcoolismul lui fără leac... A fost internat de cîteva ori pentru dezalcoolizare dar totul a fost zadarnic... Or, un asemenea individ e greu de presupus că ar fi fost capabil să se arunce în faţa unei maşini ca să curme calvarul unei vieţi de care şi singur se săturase.

— Recunoaşteţi, prin urmare, că nu-i vorba de o sinucidere, insinuă cu şiretenie procurorul.

Întrebarea lovise în plin. Puiu Vrăbiescu bulbucă speriat ochii aţintiţi asupra anchetatorului:

— Voiam să spun că nu mi-aş fi închipuit... Adică nu l-aş fi crezut capabil... Sinuciderea e un act de voinţă... Or, amărîtul acesta nu mai era capabil de aşa ceva.

— Dar şi pentru ca să vă reclame peste tot avea nevoie de voinţă?

— A! Nu!... Alţii îl împingeau şi-i scriau plîngerile... „Sfătuitori" se găsesc uşor.

Simţindu-i începutul de relaxare, procurorul îl puse din nou „în priză":

— E clar deci că nu s-a aruncat singur în faţa maşinii dumneavoastră?

Pentru o clipă, inculpatul amuţi, devenind livid. Îşi reveni totuşi neşteptat de repede în fire.

— N-am ştiut pe cine am lovit, glăsui el răspicat. Dar dacă ţineţi neapărat să-mi puneţi în cîrcă şi-o asemenea vină... faceţi-o! Eu n-am cum mă apăra... Totul este împotriva mea... Cumplit, dar teribil de adevărat!

— Niţă Pîrloiu, rosti calm procurorul prefăcîndu-se a nu fi auzit lamentarea inculpatului, a lucrat ca cioban la I.A.S.-ul pe care-l conduceţi... Deşi era beţiv, nu băga mîna în avutul obştesc.

— Asta aşa e, recunoscu Puiu Vrăbiescu. Mai mult, i-a prins asupra faptului şi i-a divulgat pe fraţii Cărbunaru, doi hoţi care au furat nişte miei de la noi... Vreo douăzeci de capete.

— Le cunosc dosarul... Nu erau la prima lor hoţie... Au luat cîţiva ani binişori de închisoare... Dar asta nu v-a împiedicat să-i desfaceţi victimei contractul de muncă chiar după un an de la divulgarea celor doi hoţi, lăsîndu-l practic pe drumuri.

Simţindu-se nedreptăţit de-o asemenea învinuire, Puiu Vrăbiescu ripostă:

— Lucrurile nu stau chiar aşa... Am avut toată îngăduinţa faţă de acest amărît dar nu se mai putea pune bază pe el nicăieri... Umbla tot timpul beat... Dispărea şi de la locul de muncă şi de acasă cu zilele, fiind găsit beat cine ştie unde dormind în vreun şanţ... Era total irecuperabil...

— Nu cumva trăia cu frica de cei doi hoţi trimişi pe baza mărturiei lui la în-

chisoare?

— S-ar putea! făcu inculpatul cu oarecare îndoială în glas. Se pare, dacă-mi aduc eu bine aminte, că cei doi fraţi îi trimiteau din închisoare felurite ameninţări de răzbunare...

— Şi pe care, bineînţeles, nu le-a luat nimeni în seamă, îl completă anchetatorul.

Puiu Vrăbiescu înclină resemnat capul de parcă ar fi zis: „Asta era situaţia". Fixîndu-l cu ochii săi mici, verzi, mongoloizi, procurorul îi mai ceru:

— Vă rog să vă gîndiţi bine dacă atunci cînd vă apropiaţi de locul acela, unde l-aţi lovit cu maşina pe Niţă Pîrloiu, n-aţi zărit nimic care să vă atragă atenţia?

Înfruntîndu-i privirea cu ochii săi mari, limpezi, încercănaţi de oboseală, Puiu Vrăbiescu îşi mărturisi îndoiala:

— Mi s-a părut la un moment dat că aş fi zărit două luminiţe în stînga drumului... Dar a durat puţin, ca două clipiri... Şi cum eram cam băut, plus oboseala, mi-am zis că ar fi putut să fie doar o iluzie vizuală.

— Luminiţele acelea, insistă procurorul, erau la o anumită distanţă?

— Parcă, făcu inculpatul nesigur pe sine.

— Puteau fi farurile la fază mică sau luminile de poziţie ale unui autovehicul?

— Puteau.

— Şi de ce n-aţi consemnat acest lucru în declaraţia dumneavoastră?

— Pentru că nu eram sigur... Şi n-aş fi vrut să vă abat pe un drum greşit.

— Am înţeles, tovarăşe director.

Lui Puiu Vrăbiescu nu-i veni a crede. Acest apelativ, „tovarăşe director", i se părea întrutotul deplasat în situaţia în care se afla. „Nu cumva mă ia peste picior?" se întrebă el. Accepta orice, o pedeapsă cît de grea pentru faptele sale grave, dar nu îngăduia batjocura nimănui. Cu obrajii în flăcări, ripostă:

— Ce vreţi să spuneţi cu acest „tovarăşe director"?

— Nimic altceva decît că sînteţi liber, îi zîmbi procurorul amical.

— Şi ce trebuie să înţeleg prin acest „liber"?

— Pur şi simplu că nu mai sînteţi implicat în moartea lui Niţă Pîrloiu... Astă noapte aţi lovit cu maşina un cadavru... Fostul dumneavoastră cioban era mort de trei ore cînd v-a trecut prin faţa maşinii, cum bine aţi remarcat, ca o umbră zburătoare.

— Şi... Şi...

Puiu Vrăbiescu nu mai putu articula nici un cuvînt. Zăgazul lacrimilor se rupsese iar obrajii lui supţi de suferinţă şi oboseală erau brăzdaţi de două pîrăiaşe subţiri. Procurorul aşteptă pînă ce fostul inculpat îşi mai reveni din şoc după care adăugă:

— Bănuim că cei doi fraţi Cărbunaru, care au ieşit din închisoare, sînt autorii acestei duble răzbunări... I-am dat în urmărire.

Ştergîndu-şi lacrimile cu palmele lui late, butucănoase, Puiu Vrăbiescu şopti cu limba încleiată:

— Nu mă aşteptam...

— Mai rămîne, îi preciză procurorul, să vedeţi ce faceţi cu cei de la circulaţie... Vă acuză de viteză excesivă, conducere în stare de ebrietate şi părăsirea locului accidentului!

Dar cel în cauză nu-l mai auzea. Repeta în neştire:

— Nu mă aşteptam!... Nu mă aşteptam!

PAN IZVERNA

CEAȚA

S-ar putea să fie Cine-știe-cine...
Care n-a mai fost și care vine
Și se uită prin întuneric la mine
Și-mi vede cugetele toate.

ARGHEZI

A TE uită?!

— Ce vezi?

— S-a lăsat.

— Cine?

— Ceața!

— Cred că ți se pare. E încă noapte. Negura nu dispare dintr-odată. Încă vreo cîteva minute și va fi ziua albă.

— Ar fi bine. Dar nu este. Ziua a-nceput demult. Ceea ce vezi dumneata acum este ceața.

— Ceața e ca un fum alb care stă pe loc, suspendat, ca un nor jos atîrnat de streașini, de crengi, de aripi, nemișcat sau într-o mișcare lentă, abia simțită. Ceața este ceva straniu, are viața ei, e ca un animal fără ochi și cu multe picioare.

— Seamănă, dar nu răsare!

— Lasă dom'le că știu eu prea bine, ce n-am mai văzut, nu știu eu ce-i...

— Văd că nu. Și pe urmă nu vrei să vezi. Adică... să nu vezi. Ia privește pe fereastră. Intoarce-te și te uită.

— Ce să văd? Dumneata vezi ceva?

— Eu te-ntreb pe dumneata.

— Nu văd nimic.

— Foarte bine. **Nu se vede nimic.** Adică, nu se poate vedea... Eee...

— Dar ce-ar trebui să...

— Ceva totuși se vede...

— Ce?

— Ceața.

— Să zicem că așa e. Că văd...

— Și?

— Cum și?

— De ce-ai venit aici?

— Să plec.

— Vezi? Și-atunci?

— Atunci ce?

— Mai vezi ceva?

— Dom'le ți-am spus odată că accept și că acum văd ce vezi și dumneata. Dar ce să mai văd încă, dacă tot nu se mai vede nimic? Din cauza ei...

— Ei da, văd că ocolești răspunsul. Cu ce pleci, nene?

— I-auzi?! Că doar nu călare...

Eee, ce-ar mai fi... Altă dată oamenilor le mergea mai bine. Puneau șaua, încălecau și o porneau la pas, la trap sau în galop. Puteau merge și prin ceață oricît vroiau. Dacă se poticnea calul, cădeau de pe cal. Nu din... Era altceva. S-au dus timpurile alea...

— Da, și ce-i cu asta?

— S-a lăsat și mai tare...

— Să nu se lase de tot.

— Ți-e frică?

— Mie nu. E, cîte n-am mai înfruntat eu în viața mea!...

— Dar nu asta.

— Ba da, știu, am mers odată orbe-

căind printr-o pîclă ca asta nu știu cît, că n-aveam ceas, mi s-a părut că nu mai ajung în lumină de ani de zile, mi se părea că sînt tot pe drumul acela fără capăt și că n-o să mai ajung niciodată.

— Și cum s-a terminat?

— S-a ridicat deodată.

— Și ai ajuns?

— Unde?

— Unde vroiai să ajungi.

— Nu.

— De ce, te-ai întors?

— Nu, n-am mai plecat.

— Cum? Nu ziceai că erai pe-un drum, că vroiai s-ajungi undeva și că...

— Da așa ziceam, dar n-am mai ajuns, fiindcă n-am mai plecat, am rămas acolo unde eram, am zis că-i tot aia, ce să mai merg, n-avea rost, unde să mai plec, m-am legat de locul acela, și-așa mă-nvîrtisem acolo, în jurul meu, orbecăind atîția amar de ani...

— Aaa... înțeleg, adică știu. Totul s-a întîmplat din cauza ei, nu-i așa?

— Nu mai știu cu precizie. E mult de-atunci. Dar mi-amintesc că se mai lumina din cînd în cînd.

— Și-atunci te puteai orienta, nu?

— Ce să mă orientez dom'le, era ca și mai demult, semăna adică: iarnă, soare, ploaie, toamnă, îmi vedeam de treburi toată săptămîna, duminica la horă cu nevasta, copiii creșteau, apoi casa, plaiurile și animalele, așa trecea an după an, uitam de orice drum, pînă iar mă trezeam, stăteam o vreme pe gînduri, mă miram și eu ce-i cu mine pe lume, ce vreau eu să fiu și să fac, și cînd mă dezmeticeam, săream în sus de trei coți și-mi venea să plec, mă lua așa ca o furie, să-mi pun traista-n băț și pe-aci ți-e drumul băiete!

— La ce te gîndești?

— Ei, dar nu plecam...

— Nu?

— O luam de la capăt... pînă cînd iar mă trezeam...

— Ziceai că nu mai vedeai din cauza ei...

— A cui?

— A ei.Care ea?

— Ceața.

— Dom'le, dumneata ai o idee fixă.

— Privește pe fereastră! Vezi ceva?

— Nu mai văd nimic.

— De aia. S-a lăsat de tot.

— Și ce-i de făcut?

— Așteptăm

— Pe cine?

— Așteptăm să se ridice.

— Și dacă nu?

— Nu putem pleca...

— Poate ca să ne oprească? Pe niște oameni hotărîți și care știm ce vrem, așa cum sîntem noi?

— Pe noi nu. Avionul.

— Un avion oprit de un nor de ceață? Se vede că nu știi, domnule... Avionul este un aparat care merge pe orice vreme, pe vînt, pe ploaie, pe zăpadă, ziua, noaptea, ce crezi că avionul e o mimoză care să pălească așa dintr-un fleac de ger sau de burniță? Hîm, sau dintr-o ceață ca asta?

— Așa e, dar acum mai vezi vreunul?

— Nu. Unde sînt?

— S-au pierdut în...

— Și unde erau?

— Dincolo de fereastra asta mare.

— Eu unul nu le-am văzut.

— Pîcla asta e de vină.

— Da de unde știi dumneata că erau acolo avioanele? Ce eu n-am ochi? Cum! Unul vede și altul nu?

— Iartă-mă, dar eu sînt mai de mult aici...

— De cînd, de mult?

— Am fost și ieri și alaltăieri.

— Le lucrezi ceva? Ai un contract cu ei?

— Nu, am vrut să plec.

— De asta ai stat? Și ce-ai făcut?

— De, m-am plimbat mult printre oamenii aceștia și printre alții și am privit pe fereastră la avioane.

— Și se întîmpla de nu le mai vedeai?

— Da, atunci vedeam numai ceața.

— Hîm... înseamnă că azi e ca și ieri, ca și alaltăieri...

— Ai priceput.

— Și s-ar putea să nu mai plecăm?

— Să nu ne pierdem nădejdea. Mai știi...

— Aaa, eu vreau să plec neapărat. Astăzi. Am venit aici ca să-mi iau zborul.

— Te cred. Și eu.

— Ai mai fost cu avionul?
— Nu, dar dumneata?
— Nici eu.
— N-ai avut ocazia, nu-i așa? Că mi-ai spus că nu ți-e frică.
— Nuuu... Eu am avut căruța mea.
— Și?
— S-a dus. Gata. Au luat-o unii și n-au mai adus-o!
— Și calul?
— Cu cai cu tot.
— Vrei să spui că porneai la drum singur, zi și noapte și erai în stare să străbați atîta amar de țară numai cu calul dumitale mărunt?
— De schimbat, nu-l schimbasem.
— Și mai ai aerul să crezi că, dacă ai pierdut rabla dumitale de căruță hurducătoare, n-ai cîștigat un lucru mult mai prețios, pe care, iartă-mă, nu prea știi să-l lauzi?!
— Căruța mea nu era o rablă, asta ca să știi, dar spune-mi, ce-am cîștigat, asta ca să nu mor prost...
— Vezi, nici măcar nu-ți dai seama.
— Da, recunosc, acum m-ai prins. Nu știu...
— Nu știi chiar nimic?
— Nu știu despre ce...
— Avionul.
— Ce-i cu el?
I-auzi?! Acest aparat minunat, pasăre vitează trecînd prin văzduhul cel mai înalt, creație a mîinilor omului, zburătoare neînvinsă străbătînd atmosfera neîndurată și rece, trecînd peste asurzitoarele metropole, pe deasupra neîmblînzitelor oceane, pe deasupra neînvinșilor munți... Niciodată omul n-a dovedit mai mare măiestrie, prevedere, curaj și de ce să nu-i spunem pe nume, n-a arătat mai mult geniu...
— Frumos domnule, vorbești ca din carte, m-au trecut fiorii cînd ai vorbit, aproape că mi-au dat lacrimile.
— Ei, dar încă n-am spus tot.
— Mai ai?
— ...Nu, nu mai am. Doar atît: calul e o ființă vie, recunosc, îi dai fîn, apă, el mai dă cu copita, tu mai tragi pe el cu țesala, primăvara îl scoți din grajd, îl lași să se dezmorțească, și-ți începi treaba. Da nu se compară cu avionul.
— Văd că știi cîte ceva despre cai, dar nu chiar atîtea cîte ești în stare să spui despre avioane.
— Despre ce?
— Despre... astea amîndouă.
— Care două, dom'le?
— Cai și avioane.
— Dumneata știi mai multe?
— Adică... despre...
— Cai.
— Nu, nu știu prea multe. Dar am avut. Erau tare mîndri. Plecam seara la drum întins și dimineața eram la Brăila. Străbăteam cîmpia, tăiam apele, zburam la galop prin păduri, nu se țineau de mine nici hoții, nici lupii și dimineața eram în tîrg, fluierînd cu biciușca-n mînă. De cîteva ori am trecut și munții. Eram al naibii de mîndru de caii mei. Dar și ei de mine. Atunci să mă fi cunoscut, eee.
— Ai avut o viață frumoasă
— S-a dus.
— Nu stai jos?
— Nu dom'le, mă grăbesc. Am treburi multe astăzi.
— Și vrei să le termini pe toate?
— Da, pe toate.
— Nu lași niciodată pe mîine?
— Nu, eu dacă nu fac un lucru la vremea lui, mai tîrziu nici nu-l mai fac deloc, nu mă mai interesează. Dumneata nu...
— Eu n-am nimic de făcut
— Cum, atunci de ce vrei să mergi cu avionul?
— Hîm... vreau să văd cum este.
— N-ai nici o treabă?
— Nu prea.
— Asta-i bună. Da tot nu înțeleg. Ai luat bilet, zici că ai fost aici și ieri și alaltăieri...
— Și răsalaltăieri și toată săptămîna și multe săptămîni și luni înainte.
— Asta-i de necrezut.
— Toate lucrurile adevărate sînt de necrezut.
— Ai fi vreun înțelept dumneata, vreun filozof...
— De, am mai fost bănuit de așa ceva, îmi aduc aminte. Da. Dar nu cred că sînt.
— Atunci poate faci vreo cercetare...
— Nu ți-am spus că n-am nici o **treabă?** Sau n-am o treabă ca toată lumea.
— Poate fugi de vreun urmăritor, vrei să scapi de vreo dandana, oi fi dat de

vreo belea?!

— Asta n-ar fi tot o treabă? avut-am eu belele dar demult s-au terminat.

— Aaaa, acum înţeleg, eşti nebun. Asta trebuie să fie.

— Te-a auzit dumnealui, de colo, nenea ăla mai bătrîn care-şi freacă mîinile şi vorbeşte singur. Cred că se grăbeşte şi el tot ca dumneata. Acuma s-a oprit, îl vezi cum te priveşte, nu te-a înţeles şi ar vrea să audă urmarea. Probabil că ştie mai bine ca dumneata ce înseamnă cuvîntul de mi l-ai spus mai înainte.

— Parcă n-ai fi cum ţi-am zis, dar tot nu înţeleg de ce mergi cu avionul.

— Domnule ţi-am mai spus că vreau să văd cum este. Sînt curios adică.

— Ei vezi, asta tot nebunie se numeşte. Ai dat în boala copiilor. Eşti curios, auzi pomină...

— Dumneata nu eşti curios niciodată?

— Eu am familie, domnule!

— Aaa, se schimbă atunci. Asta-i altceva. Scuză-mă.

— Dumneata n-ai avut niciodată?

— Ce?

— Familie!

— Eşti curios?

— Aşa şi-aşa. Adică nu.

— Mă miram.

— Întrebasem şi eu aşa într-o doară, că doar că n-am dat cu parul.

— La ora asta se schimbă şi personalul.

— Care personal?

— Personalul de pe avioane.

— De unde ştii dumneata?

— E ora unu.

— Şi la ora unu ce-i?

— Stewardesele schimbă hainele cu piloţii.

— Ştii precis?

— I-am şi văzut. Uite-acolo au lăsat uşa întredeschisă.

— Şi schimbă tot?

— Pînă la ciorapi. Cravate, bluze, fireturi, panglici, tot.

— Şi ce au... pe dedesubt

— Şi pe ei...

— Atunci înseamnă că mai durează.

— Ce să dureze?

— Pînă plecăm.

— Nu, asta se face rapid, cu o viteză uluitoare, ce vrei, meseria, ei nu trebuie să piardă nici o secundă, că dacă se anunţă plecarea? Pilotele trebuie să fie în carlingă, cu mîna pe manşă iar stewardesii la uşa aeronavei cu zîmbetul pe buze ca să-i primească pe pasageri: Talonul de îmbarcare, vă rog! Poftiţi înăuntru! Apoi: ocupaţi locurile, puneţi centurile de siguranţă! Şi celelalte...

— Dar de ce le zici pilote?

— Dar cum să le zic?

— Piloţi, dom'le!

— Nu-ţi place? Zi-le cum vrei, n-are nici o importanţă. Eu le zic aşa fiindcă sînt fete. Bietele de ele, în loc să zîmbească fermecător, să ducă tava şi să spună o vorbă frumoasă, ele trebuie să fie atente, cu ochii aţintiţi în zare, cu mîna pe cîrmă, peste munţi şi peste văi, deasupra norilor, cu abisul sub picioarele lor. Şi noi nici nu le mai vedem...

— Şi ăia, cum le-ai zis?

— Stewardesii?

— Ei?

— Ei duc tava şi fac frumos la pasageri, îşi subţiază glasul, îşi modulează timbrul, oferă bomboane, mai zic ceva despre centurile de siguranţă, dacă vor spun pe unde ne aflăm în călătoria noastră, cînd aterizăm, dar asta repet, numai dacă vor, mă rog, tot treburi de astea, de mîna a doua, cînd ei ar trebui să stea eroic cu mîna pe cîrmă, cu piciorul pe manşă, cu chipul grav şi împietrit privind înainte.

— Ai zis călătoria noastră şi că aterizăm.

— Dar cum să zic?

— Înseamnă că eşti sigur că aterizăm.

— Fireşte, dacă plecăm.

— Şi plecăm?

— Ce-a zis ultima oară megafonul?

— Ceaţă. Plecarea se amînă pentru mai tîrziu.

— Aşa-i.

— Şi de ce a trebuit să facă schimbarea asta tocmai acum şi să apară stewardesii ăştia?

— Ce ei nu-s oameni?

— Îmi puneam toată nădejdea în ele. Fetele poartă mai mult noroc. Aşa ştiu eu.

— Dar nu-nţelegi că ele conduc?

— Iar noi nu le vedem și nu sînt printre noi ca să aducă siguranța-n suflete, liniștea și căldura.

— Asta-i situația. O să ne obișnuim. Vine un timp cînd dispoziția oamenilor se schimbă. Nu mai pot suporta. Ei zic că sînt obosiți de prea multă concentrare, dar de fapt nu mai pot suporta. Se strînge-n ei o iritare împotriva lor înșile și împotriva tuturor. Și atunci simt că pleznesc. Piloții ar fi în stare să intre prin defileele munților, îi apucă așa să facă loopinguri, să zboare pe spate, să accelereze brusc, să se lase în picaj sau să o ia razna-n sus, pînă nu se mai pot opri. La rîndul lor stewardesele sînt în stare să spargă capul pasagerilor cu tava, asta fiindcă li se năzare că toți sînt la fel, doar niște pasageri care nu merită să scape din avion decît cu capetele sparte, și-atunci jap, jap... De, oamenii luați prin surprindere și bine prinși în centurile lor de siguranță nici n-au timp să-și dea seama de ce li se întîmplă, cînd se și trezesc cu capetele sparte și cu sîngele curgîndu-le șiroaie pe lîngă urechi. Nu mai spun că bietele de ele, în locul zîmbetelor seducătoare, capătă în scurt timp un aer crîncen, niște ochi de fiară, dilatați, cruzi, seamănă cu leoparzii cînd pîndesc și sînt gata să sară asupra prăzii. Ce să te mai înfricoșez... Mă opresc aici. Este, cum îți dai și dumneata seama, un fel de turbare.

— Eu te-am întrebat de ce fac schimbarea acum, că doar n-am călătorit astăzi, pînă la ora asta.

— Ei da, înțeleg, dar mă mir de dumneata, nu știi ce-i acela ritm?

— Am auzit ceva.

— Ăsta-i, ritmul. Dacă nu-l păstrează cu sfințenie, fie că sînt în avion, fie că nu, sînt pierduți. Stewardesele încep să urle ca apucatele și ei, piloții, încep să radă munții cu trenul de aterizare. Asta înseamnă că începe turbarea. Și atunci e tîrziu.

— Se poate întîmpla ceva grav?

— Aș, nuuu! Piloții sînt așa de stăpîni pe butoane, pe manșă, pe cîrmă, că oricîte loopinguri ar face avionul ajunge pe pistă aproximativ întreg, poate o roată, o aripă să fie lipsă, iar ele stewardesele nu sparg nicidecum capetele atît de grav ca pasagerii să-și piardă cunoștința. Abia dacă se clatină puțin după ce-au coborît scara. Unii mai slabi de înger se împleticesc de-a binelea. De căzut însă nici pomeneală. Cei de jos care-i văd cred că au băut în avion prea mult coniac, sau că au rău de aterizare.

— Hîm... mare comedie...

— Mică, mare, asta-i viața.

— Tare le mai știi pe toate. Dar chestia asta cu stewardesele nu-mi convine. Speram și eu măcar astăzi să aud o vorbă blîndă de la o fată zburătoare. Da văz că n-am noroc.

— Că pînă astăzi n-ai prea avut parte.

— De unde știi dumneata?

— Zisei și eu o vorbă. Nu dădui cu parul. Da nu-i așa?

— Dumneata ești aici ca să mă iscodești?

— N-am nevoie de asta. Eu știu...

— Ei lasă, că nimeni nu le știe pe toate.

— Eu nu sînt nimeni...

— Dar cine-oi fi, domnule?

— Mai bine, lasă. Tot n-ai să ghicești vreodată.

— Mă crezi prost. Să știi că numai ceața asta a dumitale mă ține-n loc.

— Nu-i tocmai așa. Doar atît că în tinerețe erai mai plin de vlagă.

— Ei, tinerețea mea...

— S-a cam irosit pe Drumul Hoților.

— Cum?

— Cum am spus.

— Cunoști drumul acela?

— Cu mult înainte de a te fi născut.

— Credeam că eu îs mai bătrîn ca...

— Atunci ai fi mai bătrîn decît lumea.

— Vorbești în bobote, omule. Ai fi auzit și dumneata de Drumul Hoților. E, cîte nu se mai spun. Dar cine-a trecut pe-acolo nu poate uita...

— Înainte de-a se crăpa de ziuă, cu căruța duruind amarnic, aplecat înainte ca hunii biciund caii în spume și-ndemnîndu-i de parcă moartea te-ar fi gonit din urmă...

— Moartea?

— Îhî!De fapt era gîndul morții, ceea ce e totuna. Că ei nu te mai puteau prinde. Că dacă te-ar fi prins și nu-ți scoteau ochii cu cosoarele sau nu te scopeau, aveau ei grijă să te beleascăntr-alt fel. Îți fuseseră doar fîrtați la treburi de noapte și trebuia să împarți mălaiul cu ei, așa era drept, dreptate hoțească.

— Greul căzuse pe umerii mei, eu intrasem în casă ca pisica, eu îl adormisem pe moș, îl săltasem ușurel cu salteaua și-l pusesem jos, apoi îi scuturasem chimirul și boarfele de sub saltea de toți sunătorii. Mă așteptam la mai mult. Apoi tunde-o nene!

— Nu zic ba, dar n-ai spus tot...

— Dar cine ești dumneata, că sînt de atunci mai bine de patruzeci de ani?

— Nu, abia astăzi se-mplinesc. Mai bine zis la noapte. Către al doilea cîntat al cocoșilor. Cînd toată firea e pradă primului somn și sîngele lenevit pare gata să uite că trebuie să mai curgă prin vine. Iar sufletul, zburdalnicul, sătul de sicriul ce trebuie să-l tot însuflețească, ca un abur alb, s-a scurs printr-o fereastră spartă și repede a mai ajuns într-o livadă apropiată, luminată de o lună foarte albă și acolo se joacă de-a iepurașii cu altele ca și el, pînă la al treilea cîntat al cocoșilor care trebuie să-l găsească întreg în leșul ce îl încălzește de o viață. În momentul acela n-are voie să-i mai rămîie nici un piciorus afară. Că altfel e jale. Riscă să-l zboare vîntoasa din aripa vreunui seraf ce bate în clipa aceea văzduhul și mătură pămîntul.

— Nu știu ce-au eresurile dumitale cu treburile mele de-acum patruzeci de ani.

— N-au nimic; ce să aibă?

— Atunci de ce-mi înșiri la superstiții?

— De, ca să-ți mai aduc aminte.

— Eu am mintea întreagă. N-am uitat nimic.

— Te cred, te cred. Însă mi s-a părut că treci prea ușor peste ceva important. Ceva, de care era să zic, că nu vrei să-ți mai aduci aminte. Că vezi dumneata, cum ți-am mai zis și înainte, n-ai spus tot.

— Ce era să mai spun? S-au dus toate. A murit toată lumea aia din tinerețea mea. Am furat, ei și?! Cine n-a furat ceva în viața lui? Măcar ca să facă o glumă

— Ai dreptate, așa-i cu hoția, dar să știi că n-au murit toți.

— După cîte știu eu...

— Uite vezi, aici te-nșeli. Moșul ăla de l-ai săltat cu salteaua și l-ai ușurat de bani, ăla da, a murit. A murit, că prea i-ai înfipt cuțitu-n furca pieptului pînă-n plăsele.

— Se trezise și mi-a fost teamă că mă omoară el. Cîți n-au omorît în viața lor ca să se apere?

— Ei vezi? Așa le-ai spus ortacilor dumitale cînd te-ai întors la ei. Și le-ai mai spus că n-ai găsit la el nici o lețcae. Aveai banii la dumneata dar mai

aveai și un plan. Adică partea doua a planului.

— Asta am mai povestit-o eu și altora acum vreo șapte, opt ani.

— Mie nu mi-ai povestit-o. Dar mai departe știi bine că n-ai povestit nimănui.

— Ce adică?

— Că ei atunci au tăcut, că te-au băgat la mijloc și ți-au dat hățurile cailor. Ați pornit în goană cu toate că se lăsase ceața. Una tot așa de deasă ca și asta.

— Au trecut toate dom'le, nu-ți spun eu?! E tare mult de-atunci. Au murit toți hoții. Au murit și jandarmii și judecătorii.

— Nu tocmai toți. Mai sînt unu, doi pe-aici, pe colo. Și cînd se întîlnesc își mai aduc aminte.

— Ce vrei să spui?

— Că ai simțit, cu toate că nimeni nu scotea vreo vorbă și nu vă vedeați nici nasurile, că o să te cam pipăie pe sub surtuc. Și că o să-ți ia tot, ba o să te și hăcuiască aruncîndu-te-ntr-un șanț.

— Ei și?

— Ai fost mai iute ca ei. Celui din dreapta care ținea felinarul i-ai dat brînci din căruță cu toată puterea, din galopul acela nebun. Ăla, da, a murit. Pînă să-și vină-n fire cel din stînga care n-auzise decît țipătul și bufnitura, ai tras cuțitul cu dreapta din teaca de la brîu, ai ținut hățurile cu mîna liberă și i l-ai înfipt unde-ai nimerit. Omul s-a rostogolit, ca un sac, înainte, și a scăpat printre șleauri. Caii s-au speriat de mama focului și o roată din față i-a trecut peste cap. E mult de atunci, nu-i așa?

— Mai știi ceva de omul acela?

— Că tu nu mai știi nimic, așa-i?

— Nu.

— Omul acela trăiește. Da, urîtă ceață.

— Ce-ai zis?

— Ia uită-te, a pătruns și înăuntru. În curînd ajunge pînă la noi. Nu mai este mult și vom fi și noi în ceață ca atunci.

— Dom'le eu m-am săturat de așteptare. Mi s-a făcut lehamite. Renunț. O să plec mîine...

— Care mîine! Nu mai există decît azi. O zi lungă. Dar a intrat în noapte.

— Ce vrei să spui?

— Că ziua s-a terminat și că a început noaptea. Ce straniu. Ultima noastră noapte.

— Eu plec. Rămîi sănătos.

— Nu se poate ieși de aici cîtă vreme ține ceața. Nimeni nu mai știe să spună unde-i ieșirea. Și-apoi cred că ne-au și ridicat de la pămînt. Sîntem izolați și nu mai avem nici o comunicare cu cei de jos.

— Cum, ne-au ridicat?

— Da, pe nesimțite. Sîntem suspendați în ceață. Dar să ne mai ridicăm și noi. Putem să ne plimbăm, pînă la șanțul ăla negru și înapoi, cît vrem.

— Dom'le, dumneata ești omul dracului.

— Om, ai zis?

— De unde știai că voi veni în locul ăsta să plec cu avionul?

— Eee, de cînd te tot aștept... Ți-am spus că eu aici îmi fac vacul.

— Vrei să spui că n-ai murit atunci?

— Cînd atunci?

— Cînd te-a călcat roata. Am auzit cum a trosnit. Acum patruzeci de ani.

— Nu mai sînt eu acela. Nici nu semănăm. Pe mine m-ai întîlnit ceva mai încolo, cînd credeai că scăpaseși de orice pericol pe Drumul Hoților.

— Ba n-am întîlnit pe nimeni.

— Ei vezi că te-a cam lăsat memoria?

— Pînă acasă n-am întîlnit nici țipenie. Adevărat, era o ceață s-o tai cu cuțitul. N-am trezit-o nici pe nevastă-mea. M-am culcat în podul cu fîn. Dimineață eram alt om.

— Ai uitat că s-au oprit caii cînd au văzut în fața lor, pe drumul acela îngust, un cîine care nu se clintea din loc și că a început să urle a mort. Caii s-au ridicat pe picioarele din spate și apoi au luat-o razna prin porumbiște. Ai scăpat frîiele și te-ai lăsat în voia sorții. Cînd s-au oprit caii și te-ai mai dezmeticit după atîta hurducătură nebună, ai dat cu ochii de mine. Eram în spatele tău în căruță.

— Nu era decît cîinele ăla spurcat care mîrîia la mine și urla de te treceau fiorii. L-am auzit apoi urlînd ani de-a rîndul.

— Eu eram.

— Tu ești Sarsailă!

— E tîrziu. Se apropie ora.

— Ce-ai de gînd să-mi faci acum?

— Eu? Nimic; ce să-ți fac. Eu doar ți-am adus aminte. Că începuseși să uiți. Că de, e mult de-atunci...

Și ceața asta nu se mai ridică... Ne-a învăluit de tot. Cred că avioanele nu mai pleacă azi.

— Ce avioane dom'le?

— Avioanele cu frumoasele pilote și stewardesii. Avioanele minunate care ne înalță la mii de metri și ne duc ca gîndul...

— Visezi frumos. Nu-i urmă de avion pe-aici. Și nici nu s-a pomenit vreodată.

— Nu sîntem pe aeroport? Nu este plin de lume în jurul nostru care se grăbește să ajungă la treburi, după ce s-a înălțat pînă în ceruri?

— Ia uită-te în jur. Și vezi pe unde calci. Poate mai zărești ceva, vreo urmă de căruță sau de potcoavă, niscai pietre, sau șanțuri cunoscute.

— Parcă aș recunoaște locul. Sîntem pe un drum...

— Drumul Hoților.

— Ce mai căutăm noi pe-aici? Am scăpat de drumul ăsta de zeci de ani. De-atunci am ajuns departe.

— Da, dar ne-am întors. Și se apropie ora.

— Ori ești dracul, ori ești moartea.

— Nu. Ești singur de cînd ai venit aici. **Iată locul, iată ceața.**

— Știu, O să apară moșul care a adormit pe salteaua lui. Din partea aia. Din fața o să vină ortacul care a rămas în șanț.

— Vine cu felinarul. Dar nu cred că ai să mai vezi ceva. Cuțitul îl ai în teaca de la brîu. E tot ăla de acum patruzeci de ani.

— Simt că pic de oboseală. Și cînd o să fie asta?

— Cînd ai să auzi cocoșul. Atunci, sufletelule...

CUPRINS

CUPRINS

CUPRINS

ILUSTRAȚII

1984

	IANUARIE	FEBRUARIE	MARTIE	APRILIE
L	2 9 16 23 30	6 13 20 27	5 12 19 26	2 9 16 23 30
M	3 10 17 24 31	7 14 21 28	6 13 20 27	3 10 17 24
M	4 11 18 25	1 8 15 22 29	7 14 21 28	4 11 18 25
J	5 12 19 26	2 9 16 23	1 8 15 22 29	5 12 19 26
V	6 13 20 27	3 10 17 24	2 9 16 23 30	6 13 20 27
S	7 14 21 28	4 11 18 25	3 10 17 24 31	7 14 21 28
D	1 8 15 22 29	5 12 19 26	4 11 18 25	1 8 15 22 29

	MAI	IUNIE	IULIE	AUGUST
L	7 14 21 28	4 11 18 25	2 9 16 23 30	6 13 20 27
M	1 8 15 22 29	5 12 19 26	3 10 17 24 31	7 14 21 28
M	2 9 16 23 30	6 13 20 27	4 11 18 25	1 8 15 22 29
J	3 10 17 24 31	7 14 21 28	5 12 19 26	2 9 16 23 30
V	4 11 18 25	1 8 15 22 29	6 13 20 27	3 10 17 24 31
S	5 12 19 26	2 9 16 23 30	7 14 21 28	4 11 18 25
D	6 13 20 27	3 10 17 24	1 8 15 22 29	5 12 19 26

	SEPTEMBRIE	OCTOMBRIE	NOIEMBRIE	DECEMBRIE
L	3 10 17 24	1 8 15 22 29	5 12 19 26	3 10 17 24 31
M	4 11 18 25	2 9 16 23 30	6 13 20 27	4 11 18 25
M	5 12 19 26	3 10 17 24 31	7 14 21 28	5 12 19 26
J	6 13 20 27	4 11 18 25	1 8 15 22 29	6 13 20 27
V	7 14 21 28	5 12 19 26	2 9 16 23 30	7 14 21 28
S	1 8 15 22 29	6 13 20 27	3 10 17 24	1 8 15 22 29
D	2 9 16 23 30	7 14 21 28	4 11 18 25	2 9 16 23 30

Tipărit la Combinatul poligrafic „Casa Scînteii",
Piața Scînteii nr. 1, București,
Republica Socialistă România, Sub comanda nr. 30 356

Lei 30